Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Σάββατο 14 -Κυριακή 15 Αυγούστου 2010

www.kathimerini.com.cy

Έτος 2ο ■ Αρ. φύλλου 94

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

€ 2,00 (ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ) - € 3,50 (ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ)

ONLINE ενημέρωση

kathimerini.com.cy

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό

ΣΗΜΕΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Γ. ΟΜΗΡΟΥ

«Η συμβουλή μου προς τον Πρόεδρο»

Ενοχλημένος από τις δημόσιες δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας, σε σχέση με την κριτική που του ασκείται, παρουσιάζεται σε συνέντευξή του στην «Κ» ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ, Γιαννάκης Ομήρου. Ζητά επιτακτικά αλλαγή στρατηγικής και θέτει εκ νέου το ζήτημα της ανάγκης υποβολής ένταξης στον Συνεταιρισμό για την Ειρήνη. **Σελ. 5**

ΕΛΛΑΔΑ

Ανασχηματισμός ενόψει και τα πιθανά σενάρια

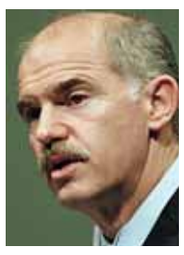

Η ημερομηνία είναι ως φαίνεται η τελευταία λεπτομέρεια που θα αποφασιστεί ενόψει του ανασχηματισμού που προγραμματίζει ο Πρωθυπουργός Γιώργος Παπανδρέου. Πάντως, βάσει των σεναρίων, οι μόνοι που φέρονται ως αμετακίνητοι από τα υπουργεία τους είναι ο υπουργός Οικονομικών, κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου, καθώς και ο υπουργός Εργασίας, κ. Ανδρέας Λοβέρδος. Και οι δύο παραμένουν προκειμένου να διεκπεραιώσουν τις εξαιρετικά σοβαρές για τη χώρα αποφάσεις που έχουν ήδη λάβει. **Σελ. 13**

Ο ΤΟΡΠΙΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ

Η σειρά των προκλήσεων και το άνευ αιτίας χτύπημα

Το ιστορικό της απρόκλητης επίθεσης που δέχθηκε ανήμερα τον Δεκαπενταύγουστο του 1940 η Ελλάδα από τη φασιστική Ιταλία. **Σελ. 19**

ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η ήττα της δημοκρατίας κατά τον Κάνφορα

Με καυστικό ύφος σχολιάζει τα σύγχρονα κοινοβουλευτικά πολιτεύματα και τη γενικευμένη κρίση της εποχής μας ο Λουτσιάνο Κάνφορα, ένας από τους σημαντικότερους ιστορικούς και αυθεντία στον Θουκυδίδη. **Τέχνες και Γράμματα, σελ. 25**

Real Estate
ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ & ΚΑΡΙΕΡΑ

Με εργοτάξιο μοιάζει η Λευκωσία τον Αύγουστο, αφού οι εργολητικές εταιρείες εκμεταλλεύονται την ευκαιρία να προχωρήσουν τα έργα που ανέλαβαν ελέω απουσίας του κοινού για διακοπές. Ανοικτά «μέτωπα» σε λεωφόρο Λεμεσού, αυτοκινητόδρομο, ΓΣΠ και λεωφόρο Αρχαγγέλου. Το φθινόπωρο νέα έργα στην Προδρόμου. **Οικονομική, σελ. 16**

Στην Παναγιά του Πόντου μετά από 87 χρόνια

ΑΠΕ

Μέγα πλήθος ορθοδόξων από Ελλάδα, Ρωσία, Αμερική, Αυστραλία και αλλαχού έχει κατακλύσει την Τραπεζούντα στα παράλια του Ευξείνου Πόντου, γιατί αυτός ο Δεκαπενταύγουστος θα γραφτεί ως ορόσημο στην ιστορία. Εκεί, στην ιστορική μονή Σουμελά, θα τελεστεί αύριο Θεία Λειτουργία, πρώτη φορά μετά το 1923, προεξάρχοντος του Οικουμενικού Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου και αφού προηγήθηκε μαραθώνιος διαβουλεύσεων με την Άγκυρα για τη σχετική έγκριση. **Σελ. 17**

Βλέπουν ήδη blame game οι διπλωμάτες

Ανησυχία για τη στάση των δύο ηγετών

Στον χορό του blame game κινούνται ήδη, σύμφωνα με ξένους διπλωμάτες, οι Δημήτρης Χριστόφιας και Ντερβίς Έρογλου. Επικαλούμενοι μάλιστα πληροφορίες που φτάνουν κοντά τους από τα Ηνωμένα Έθνη, μεταφέρουν τις ανησυχίες τους αυτές τόσο σε ε/κ όσο και τ/κ κόμματα, προς τα οποία επισημαίνουν, ενόψει της Έκθεσης του Μπαν Κι Μουν, ότι οι δύο ηγέτες στοχεύουν περισσότερο στο να επιρρίψουν ο ένας στον άλλον τις ευθύνες του ενδεχόμενου αδιεξόδου αντί να συζητήσουν την ουσία των διαφωνιών τους. Σύμφωνα πάντα με τις επισημάνσεις των ξένων, το παιχνίδι επίρριψης ευθυνών αναμένεται να ενταθεί από τον Σεπτέμβρη, οπόταν και αναμένουν η μία πλευρά να καταθέτει προτάσεις που θα είναι μεν εποικοδομητικές, αλλά θα απορρίπτονται από την άλλη. **Σελ. 4**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΜΠΑΡΙΣ ΜΑΜΑΛΙ

«Στο Περιουσιακό ο Έρογλου βρίσκεται σε αδιέξοδο», λέει στην «Κ» ο Τ/κ νομικός. **Σελ. 8**

ΔΗΣΥ εν αναμονή Χριστόφια

Πρωτοβουλίες θέλει η Πινδάρου, για να τον στηρίξει

Το γάντι στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να κάνει τις απαραίτητες κινήσεις, ούτως ώστε να ανακτήσει τη στήριξη του ΔΗΣΥ, ρίχνει η Πινδάρου. Συνεργάτης του Νίκου Αναστασιάδη αναλύει στην «Κ» τις πρωτοβουλίες που πρέπει να αναλάβει ο Δημήτρης Χριστόφιας, για να βγει το Κυπριακό από το τέλμα. Σε αντίθετη περίπτωση, όπως τονίζει, θα μείνει εντελώς μόνος του με το ΑΚΕΛ. Από πλευράς κυβέρνησης, πάντως, θεωρούν ότι δεν χάθηκαν οι ελπίδες συνεργασίας με τον ΔΗΣΥ και υποδεικνύουν ως βάση το τρίπτυχο του Προέδρου της Δημοκρατίας. **Σελ. 4**

Καιρός να μπείτε στο ΝΑΤΟ

«Αποφασίστε, αλλά να αναλάβετε και τις ευθύνες»

Αν η Κύπρος μετά την ανεξαρτησία εντασσόταν στο ΝΑΤΟ, οι Τούρκοι δεν θα μπορούσαν να εισβάλουν στο νησί. Αυτό τονίζει στην «Κ» ο επικεφαλής εκπαίδευσης διπλωματών σε Κύπρο και Ελλάδα του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, Τζον Σιτιλίδης, ο οποίος εισηγείται τη διεξαγωγή σήμερα δημόσιου διαλόγου για την ένταξη ή όχι στο ΝΑΤΟ. Τονίζει, δε, ότι οι Κύπριοι είναι ελεύθεροι να αποφασίσουν, αλλά θα πρέπει να είναι έτοιμοι και για συνέπειες που ενδεχομένως να προκύψουν, εάν αρνηθεί να συμμετάσχει στο νέο σχεδιασμό ΝΑΤΟ-Ε.Ε. **Σελ. 7**

Γνωρίστε τον «ιό του Νείλου»

Μπορεί να τον ονομάζουν «ιό του Νείλου», ωστόσο κάθε άλλο παρά περιορίζεται στις παραποτάμιες περιοχές. Με αφορμή την εμφάνισή του σε Ελλάδα και άλλες γειτονικές χώρες, ο υπ. Υγείας στην Κύπρο έδωσε ήδη οδηγίες για ετοιμότητα στα νοσηλευτήρια. **Σελ. 24**

Φόβοι για τη ραδιενέργεια στη Ρωσία

Οι επιπτώσεις του πύρινου εφιάλτη που σκέπασε τη Ρωσία είναι ανυπολόγιστες. Εκτός από το τεράστιο κόστος στην οικονομία της χώρας, μια άλλη πτυχή με πιθανότατο κόστος είναι και οι παρενέργειες στην υγεία του πληθυσμού στο προσεχές μέλλον. Τρομακτικός όμως είναι ο άλλος μεγάλος κίνδυνος, αυτός της διασποράς ραδιενέργειας. **Σελ. 20**

Νέα σχέδια επί τάπητος για το Περιουσιακό

Νέο σχέδιο, με το οποίο θα απαλλοτριωθούν όλες οι περιουσίες στις οποίες οι πρόσφυγες δεν μπορούν να αποκατασταθούν, «κυκλοφορεί» όλο και πιο έντονα σε διπλωματικούς κύκλους που ασχολούνται με το Κυπριακό. Σύμφωνα με το σχέδιο, όσοι πρόσφυγες έχουν δικαίωμα σε περιουσίες που δεν μπορούν να καταστήστουν «εύκολα» διαθέσιμες για αποκατάσταση, θα αποποιηθούν των δικαιωμάτων τους επί της συγκεκριμένης περιουσίας, με στόχο ωστόσο να αποζημιωθούν με άλλους τρόπους. Έτσι, σύμφωνα με τους υποστηρικτές του σχεδίου, θα απαλλοτριωθεί η περιουσία, όχι όμως και το δικαίωμα των προσφύγων. Μοντέλο για την πρόταση αυτή είναι η διεθνής εμπειρία με τις αποκαταστάσεις περιουσιών στην Ανατολική Ευρώπη, μετά την αρπαγή ακινήτων και έργων τέχνης από τα κομμουνιστικά καθεστώτα. **Οικονομική, σελ. 4 και 5**

50 ΧΡΟΝΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ανασκόπηση της πορείας και του θαύματος στην επέτειο των 50 χρόνων του συντάγματος.
ΓΡΑΦΕΙ: Συμεών Μάτσης
Οικονομική, σελ. 4 και 5

Αμμόχωστος: Οι επτά μεγάλες ευκαιρίες

ΑΡΧΕΙΟ

Η Αμμόχωστος αποτελεί το μεγαλύτερο ίσως θύμα της έλλειψης πολιτικής διορατικότητας που η ελληνοκυπριακή ηγεσία επέδειξε διαχρονικά. Το κλίμα συνομωσιών, συνδυασμένο με τις νωπές τότε μνήμες του πραξικοπήματος και της εισβολής, αλλά και η αντίληψη ότι θα ακολουθούσαν και άλλες, μεγαλύτερες ευκαιρίες αφαίρεσαν από την πολιτική ηγεσία την αναγκαία πολιτική ωριμότητα και την οδήγησαν στο να απορρίψει τουλάχιστον επτά πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να είχαν οδηγήσει σε επιστροφή της πόλης. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ο χρόνος

Πριν από 36 χρόνια, τέτοια μέρα ξεκινούσε η δεύτερη φάση της τουρκικής εισβολής, μετά την αποτυχία των συνομιλιών της Γενεύης. Στην ανοχύρωτη και προδομένη Κύπρο, ο τουρκικός στρατός δεν δυσκολεύτηκε να καταλάβει το 36% του νησιού. Οι άνθρωποι που έτρεχαν αλαφιασμένοι στην προσφυγιά συμπλήρωναν το δράμα των νεκρών, των αιχμαλώτων και των αγνοουμένων. Από τότε έγιναν αμέτρητοι γύροι συνομιλιών, με πολλά σχέδια λύσης, υπό την αιγίδα όλων των γ.γ. του ΟΗΕ και την ανάμειξη δεκάδων ξένων διπλωματών. Είναι αλήθεια ότι η Τουρκία υπήρξε πάντοτε άτεγκτη, με αποτέλεσμα να μαζέψουμε ως η αδικημένη πλευρά πολλά ψηφίσματα των Η.Ε., που έμειναν όμως ανεφάρμοστα. Είναι όμως επίσης αλήθεια ότι και η πολιτική μας ηγεσία, στα 36 αυτά χρόνια, αποδείχθηκε πολλάκις κατώτερη των περιστάσεων. Τώρα, δυστυχώς, ο χρόνος πάει να επικυρώσει τα τετελεσμένα κι εμείς ακόμα περί άλλα τυρβάζουμε…

Τι κάνει μια γυναίκα παιδοκτόνο;

Η Γαλλίδα ψυχαναλύτρια-ψυχολόγος Σοφί Μαρινόλπουλος, ειδική στο σύνδρομο «άρνησης της εγκυμοσύνης», δίνει τη δική της ερμηνεία στο φαινόμενο της δολοφονίας νεογνών που συγκλόνισε πολύ πρόσφατα τη Γαλλία και δηλώνει: «Στο ψυχολογικό επίπεδο χάνουμε ταχύτητα. Δεν ξέρουμε πώς να ακούμε τις σκέψεις τους, μας απασχολεί μόνο το σώμα». **Στο περιοδικό «Κ»**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟΝ «ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ» ΤΗΣ «Κ»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΒΑΣΙΛΗ ΣΠΑΝΟΥΛΗ

«Το κίνητρο είναι πάνω απ' τα χρήματα»

Στην πρώτη συνέντευξη μετά τη μεταγραφή του από τον ΠΑΟ στον Ολυμπιακό, ο Βασίλης Σπανούλης αναλύει στην «Κ» τους λόγους που διάλεξε τους Πειραιώτες και μιλάει για την Εθνική Ελλάδας και το Μουντομπάσκετ.

ΟΜΟΝΟΙΑ

Τα 5+1 σενάρια της πράσινης άμυνας

Κόντρα στη Μέταλιστ δεν θα δούμε πολλές αλλαγές, όμως, ενόψει του πρωταθλήματος, ο Τάκης Λεμονής έχει αρκετές ενδιαφέρουσες επιλογές για την άμυνα. Ανάλυση των Ουκρανών του Χαρκόβου.

ΘΕΜΑ

Επιχείρηση... διαρκείας

Τα εισιτήρια διαρκείας δεν καλύπτουν μόνο το 10-15% του μπάτζετ των ομάδων, αλλά αποτελούν εγγυημένα έσοδα σε «νεκρή» περίοδο, όπως είναι αυτή του καλοκαιριού. Συγκριτικός πίνακας των κυπριακών τιμών με αυτές των ξένων ομάδων.

ΑΠΟΕΛ

Από αντιπρόεδρος έγινε ανεπιθύμητος

Ο πρόεδρος της ΚΟΠ και δηλωμένος φίλαθλος του ΑΠΟΕΛ, Κώστας Κουτσοκούμνης, έπεσε σε δυσμένεια από τους γαλαζοκίτρινους. Με σύστημα Γιοβάνοβιτς παίζει η Χετάφε.

kathimerini.com.cy/sport | Κάθε μέρα, κάθε λεπτό **ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ**

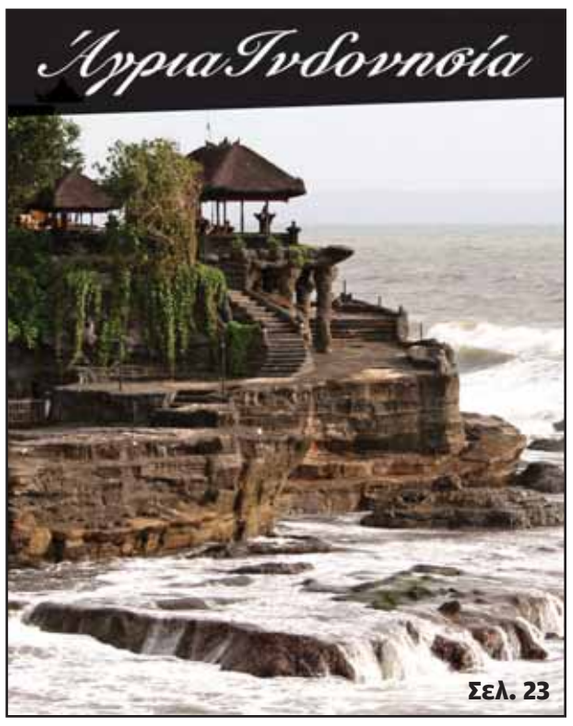

Σελ. 23

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Οι ατζαμήδες και η Αμμόχωστος

14 Αυγούστου σήμερα. Πριν από 36 χρόνια οι Ελληνοκύπριοι κάτοικοι της Αμμοχώστου μάζευαν βιαστικά μερικά χρειώδη κι έτρεχαν να προφυλαχθούν από την απειλή των τουρκικών στρατευμάτων εισβολής, τα οποία από την αυγή που είχε σπάσει η γραμμή της Μιας Μηλιάς προέλαυναν προς τη θαλασσοφίλητη πόλη. Είναι αλήθεια ότι η Αμμόχωστος δεν ήταν μέσα στα σχέδια των εισβολέων κι αν υπήρχε μια έστω υποτυπώδης στρατιωτική δύναμη να σταθεί στο Βαρώσι, η πόλη δεν θα ήταν σήμερα αφημένη στα στοιχεία της φύσης. Αλλά – το κυριότερο ίσως – τα Βαρώσια δεν θα ήταν ένα σημαντικό διαπραγματευτικό χαρτί στα χέρια της τουρκικής πλευράς κι ένα ζωτικό πλέον στοιχείο του κεφαλαίου του Περιουσιακού.

Μετά από 36 χρόνια, θα ήταν καλό, τουλάχιστον για εκείνους που θέλουν να διδάσκονται από τα λάθη του παρελθόντος, να δούμε πόσες φορές η Αμμόχωστος βρέθηκε σχεδόν στα χέρια των κατοίκων της και γιατί οι πολιτικοί μας ηγέτες αρνήθηκαν να κάμουν το αποφασιστικό βήμα. Οι μεγαλύτεροι θυμούνται τις προφάσεις για «Αμμοχωστοποίηση του Κυπριακού», το «τίποτα λιγότερο από την επιστροφή όλων των προσφύγων στις εστίες τους», ως επίσης και τη «νομιμοποίηση των τετελεσμένων για πέντε γειτονιές του Βαρωσιού».

Όλο το χρονικό των δυνατοτήτων που δόθηκαν στην ελληνοκυπριακή πολιτική ηγεσία για ανάκτηση των Βαρωσίων με ελάχιστο τίμημα προκαλεί στον σύγχρονο μελετητή των γεγονότων αγανάκτηση και μια εύλογη απορία: Είναι δυνατόν να είχαμε τόσο ατζαμήδες ηγέτες; Διότι καμία άλλη λέξη δεν μπορεί να αποδώσει την αστοχία και την ατολμία τους. Εκτός πια κι αν κανείς τους αποδώσει αλλότρια κίνητρα. Τέτοια κίνητρα πιστεύουμε ότι δεν υπήρχαν. Υπήρχαν, όμως, όπως και σήμερα, τα οφέλη από τον προσπορισμό της εξουσίας και τα κομματικά συμφέροντα. Προτάσεις σχετικά με την επιστροφή της Αμμοχώστου υπήρξαν, όπως μπορείτε σε ανάλυση να δείτε (ρεπορτάζ στη σελ. 7), συνολικά 13 μέχρι σήμερα. Κάποιες από αυτές – και συγκεκριμένα τις τρεις πρώτες – δειγματοληπτικά αγγίζουμε σε αυτή τη στήλη.

Τέσσερα μόλις χρόνια μετά την εισβολή, το 1978, υπήρξαν τρεις ευκαιρίες για την ανάκτηση των Βαρωσίων και των γύρω περιοχών και την επιστροφή στα σπίτια τους πέραν των 30.000 προσφύγων. Οι συγκεκριμένες ευκαιρίες προέκυψαν κατόπιν των πιέσεων που δεχόταν η Τουρκία, ώστε να κάμει ουσιαστικές κινήσεις στο Κυπριακό, ενώ ήθελε να έχει αίσια κατάληξη και η συζήτηση στο Αμερικανικό Κογκρέσο του θέματος της άρσης του εμπάργκο για πώληση όπλων στην Άγκυρα.

Η πρώτη ευκαιρία για το Βαρώσι ήρθε διά της πρότασης Ετζεβίτ τον Απρίλη του 1978. Η ε/κ πλευρά, διά του τότε Προέδρου Σπύρου Κυπριανού, την απέρριψε, διότι οι προτάσεις, κατά την αντίληψη της ηγεσίας μας, «παραβίαζαν την αρχή της ενότητας του εδάφους της συμφωνηθείσας ομοσπονδιακής δομής», αλλά και επειδή είχαν ως στόχο την εκμετάλλευση των ικανοτήτων των Ε/κ ιδιοκτητών, ώστε να επωφεληθεί η τ/κ κοινότητα οικονομικά...

Η δεύτερη ευκαιρία ήρθε τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου από τον Ραούφ Ντενκτάς. Η πρόταση που προνοούσε επιστροφή μέχρι και 35.000 προσφύγων στην περιοχή των Βαρωσίων κάτω από την προσωρινή εποπτεία των Η.Ε. θα ίσχυε σε περίπτωση που οι Ε/κ αποδέχονταν επανέναρξη των συνομιλιών, που είχαν διακοπεί από τον Απρίλιο του 1977.

Η ηγεσία μας διά του τότε Προέδρου Σπύρου Κυπριανού την απέρριψε ως προσπάθεια δημιουργίας από τουρκικής πλευράς εντυπώσεων, ενόψει της συζήτησης στην Αμερικανική Γερουσία για άρση του εμπάργκο. Αποτέλεσμα; Σε έναν μήνα η Γερουσία ήρε το εμπάργκο και η Αμμόχωστος συνέχισε να αποτελεί πάρκο φιδιών και τρωκτικών.

Τον Νοέμβριο του ίδιου χρόνου, ο άνθρωπος με το χαμόγελο διαφήμιση οδοντόπαστας, ο Τζίμι Κάρτερ σε συνεννόηση με τη Βρετανία και τον Καναδά και αφού βολιδοσκόπησαν την Άγκυρα, μας παρουσίασαν το Αμερικανοβρετανοκαναδικό Σχέδιο. Για το Βαρώσι το σχέδιο προνοούσε ότι με την έναρξη των συνομιλιών μεταξύ των δύο πλευρών θα μονογραφείτο και η συμφωνία για επανεγκατάσταση των κατοίκων της πόλης. Χωρίς περιορισμούς και ανεξάρτητα με το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων, η ηγεσία μας, διά του τότε Προέδρου Σπύρου Κυπριανού, την απέρριψε, κατόπιν παρέμβασης του ΑΚΕΛ, το οποίο έλαβε οδηγίες από τη Μόσχα, η οποία χαρακτήρισε το σχέδιο ιμπεριαλιστικό. Η Μόσχα μπορεί να είχε και δίκαιο, διότι οι κινήσεις του Αμερικανού Προέδρου στόχευαν να αναστυλώσουν εκείνο το κομμάτι του ΝΑΤΟ που είχε ουσιαστικά καταρρεύσει λόγω των άθλιων σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, η Λευκωσία, όμως, ποιου τα συμφέροντα υπηρετούσε;

Έκτοτε, οι πολιτικοί μας ηγέτες, οι οποίοι στέρησαν από τους Βαρωσιώτες την πόλη τους, ζούσαν και ζουν απολαμβάνοντας την ασυλία τους, τα αναπαυτικά πίσω καθίσματα των κλιματιζόμενων λιμουζίνων τους και τα οφίκια της εξουσίας. Και το κυριότερο, χωρίς να λογοδοτήσουν για τις ατζαμοσύνες τους. Οι δε Βαρωσιώτες ζουν ο καθένας όπως και όπου μπορεί...

paraschosa@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ο παρασκηνιακός πρωθυπουργός της Τουρκίας

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Το 1946 ήταν ένα σπουδαίο έτος για την Τουρκία. Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου η ηγεσία του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος είχε πάρει τη μεγάλη απόφαση να ενταχθεί στο δυτικό, νατοϊκό μπλοκ, ενώ στο εσωτερικό της χώρας θα δρομολογούσε τον εκδημοκρατισμό των πολιτικών δομών. Η χώρα ήταν έτοιμη να μετεξελιχθεί σε μια αστική δημοκρατία, σύμφωνα με τα δυτικά πρότυπα. Οι αντιπολιτευόμενες πλευρές εντός του Λαϊκού Κόμματος, καθώς και οι συντηρητικές πολιτικές δυνάμεις, οι οποίες είχαν περιθωριοποιηθεί κατά τις πρώτες δεκαετίες της ίδρυσης της δημοκρατίας, το 1946 ετοιμάζονταν να εισέλθουν εκ νέου στην πολιτική αρένα.

Το 1946, στην κεντρική Ανατολή και συγκεκριμένα στη Γιοζγκάτη, ατένιζε το πολιτικό μέλλον της χώρας του γεμάτος ελπίδα, ένας από τους μεγάλους προεστούς της περιοχής, ο Χατζί

Τζεμίλ Τσιτσέκ, ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και αρμόδιος για την εσωτερική ασφάλεια και την Κύπρο

Αχμέτ Μπέη, του οποίου η οικογένεια πριν από δυο δεκαετίες είχε υποστηρίξει τις δυνάμεις της κυβέρνησης της Άγκυρας και του Μουσταφά Κεμάλ. Στα μέσα της δεκαετίας του '40, ήταν έτοιμος να «εξαργυρώσει» πολιτικά το αντίκρισμα της συμβολής του στη μεγάλη εθνική προσπάθεια της χώρας του. Αυτές οι προσδοκίες, το 1946, συνοδεύτηκαν από ένα χαρμόσυνο συμβάν. Τη γέννηση του γιου του Τζεμίλ, του σημερινού παρασκηνιακού πρωθυπουργού της Τουρκίας.

Ο Τζεμίλ μεγάλωσε στη Γιοζκάτη απολαμβάνοντας την οικονομική ευχέρεια της οικογένειάς του. Μετά την αποφοίτησή του από το λύκειο, σπούδασε στη Νομική Σχολή του πανεπιστημίου της Κωνσταντινούπολης. Την περίοδο που οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις ανάτρεψαν το Δημοκρατικό Κόμμα και έστειλαν στην κρεμάλα τον πρωθυπουργό Αντνάν Μεντερές, ο Τζεμίλ Τσιτσέκ ξεκινούσε τη δικηγορική του καριέρα. Το όραμα για μια αναπτυγμένη καπιταλιστική χώρα με συντηρητικές αξίες, στο οποίο αφιέρωσε τη ζωή του ο Χατζί Αχμέτ Μπέη, είχε ακόμη ελπίδες για επικράτηση στο τουρκικό πολιτικό σκηνικό, παρά το σύντομο διάλλειμα του πραξικοπήματος της δεκαετίας του '60. Ο νεαρός δικηγόρος στηριζόμενος στο κοινωνικό status της οικογενείας του, τη δεκαετία του '70 πέρασε στην πολιτική δράση μέσα από το κίνημα των Γκρίζων Λύκων και το Κόμμα του Εθνικιστικού Κινήματος (ΜΗΡ). Σε μια περίοδο που μεγάλες περίδες της Τουρκίας χαιρετούσαν τη «δεύτερη άλωση της Πράσινης Νήσου», δηλαδή της Κύπρου, σε πολύ νεαρή ηλικία ο κ. Τσιτσέκ εκλέχθηκε στο αξίωμα του δημάρχου της Γιοζκάτης. Στους κόλπους των Γκρίζων Λύκων, τα κομματικά στελέχη ήταν ενθουσιασμένα με το ζήλο και την αυ-

Ως πρωτοδιορισθείς υπουργός από τον Τουργκούτ Οζάλ, αρμόδιος για θέματα οικογένειας και γυναίκας, ο Τζεμίλ Τσιτσέκ άφησε στην κυριολεξία άφωνη την τουρκική κοινή γνώμη δηλώνοντας ότι, «το φλερτ είναι ένα είδος πορνείας».

ταπάρνηση που επιδείκνυε ο νεαρός δήμαρχος. Σε μια περίοδο που το αριστερό κίνημα γνώριζε άνοδο στην Τουρκία, στο πρόσωπο του κ. Τσιτσέκ είχαν βρει έναν υπερασπιστή των εθνικών και θρησκευτικών ιδεωδών.

Το πραξικόπημα του 1980 ήρθε να δώσει ώθηση στον πολιτικό ζήλο του κ. Τσιτσέκ. Σε μια περίοδο που η στρατιωτική χούντα ξερίζωσε με βίαιο τρόπο από τη γη της Ανατολής τις διαφορετικές εκφάνσεις του Μαρξισμού, ο κ. Τσιτσέκ ήταν έτοιμος να ενταχθεί σε οποιοδήποτε πολιτικό κίνημα εγγυόταν την ομαλή λειτουργία της ελεύθερης αγοράς και την εδραίωση των συντηρητικών κοινωνικών αξιών στη χώρα. Το 1983 ο κ. Τσιτσέκ βρήκε στέγη στο κίνημα του Τουργκούτ Οζάλ και στο Κόμμα της Μητέρας Πατρίδας (ΑΝΑΡ). Στα τέλη της δεκαετίας του '80, με την υποστήριξη του Οζάλ, ο κ. Τσιτσέκ από δήμαρχος των Γκρίζων Λύκων, μετεξελίχθηκε σε βασικό στέλεχος του ΑΝΑΡ και σε υπουργό αρμόδιο για θέματα οικογένειας και γυναίκας. Ο νέος υπουργός της Τουρκίας άφησε στην κυριολεξία άφωνη την τουρκική κοινή γνώμη δηλώνοντας ότι, «το φλερτ είναι ένα είδος πορνείας». Παράλληλα, κατάβαλλε προσπάθειες για να αναδείξει στην πολιτική σκηνή προσωπικότητες οι οποίες σήμερα διαδραματίζουν όντως ρόλους-κλειδιά στην τουρκική πολιτική ζωή. Ο νυν δήμαρχος της Άγκυρας Μελίχ Γκιοκτσέκ είναι μόνο μια από αυτές τις προσωπικότητες. Την ίδια περίοδο, με παρασκηνιακές κινήσεις, ο κ. Τσιτσέκ καθώς και άλλα στελέχη του ΑΝΑΡ κατέβαλλαν προσπάθειες για την αναβάθμιση του πολιτικού ρόλου των θρησκευτικών ταγμάτων.

Στο ναδίρ με Ερμπακάν

Σε αντίθεση με τις δυο προηγούμενες δεκαετίες, η δεκαετία του '90 έφερε μεγάλες αναταραχές στην πολιτική διαδρομή του κ. Τσιτσέκ. Πρώτα ήρθε ο θάνατος του πολιτικού του καθοδηγητή, του Τουργκούτ Οζάλ. Στη συνέχεια ακολούθησε η αποδυνάμωση και η σταδιακή διάλυση του ΑΝΑΡ. Έτσι, το δεύτερο μισό του '90 ο κ. Τσιτσέκ άλλαξε πολιτικό στρατόπεδο και εντάχθηκε στο κίνημα του Νετζμεττίν Ερμπακάν. Η νέα πολιτική περιπέτεια διήρκησε ένα μικρό χρονικό διάστημα. Ο κ. Τσιτσέκ ήρθε σε σύγκρουση με τον κ. Ερμπακάν και τους συντρόφους του ως προς τον τρόπο επίτευξης της καπιταλιστικής ανάπτυξης στην Τουρκία. Το όραμα του κ. Τσιτσέκ διέφερε από τις κλασικές εκφάνσεις του πολιτικού Ισλάμ: Μια Τουρκία οικονομικά αναπτυγμένη σύμφωνα με τα δυτικά πρότυπα, η οποία θα συνεργάζεται και δεν θα συγκρούεται με τις μεγάλες δυτικές δυνάμεις και η οποία θα βασίζεται σε συντηρητικές αξίες που θα εμποδίζουν την εμφάνιση μαρξιστικών ή αυτονομιστικών (Κουρδικών) τάσεων στην τουρκική πολιτική σκηνή. Στα τέλη της δεκαετίας '90, μετά από μια σειρά αποτυχημένων προσπαθειών ίδρυσης ενός πολιτικού κόμματος, στράφηκε προς τον κ. Ρετζέπ Ταγγίπ Ερντογάν, αναζητώντας συνεργάτες στην πραγματοποίηση του οράματός του. Το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΠ) ήταν έτοιμο να βαδίσει στο δρόμο που έδειχνε ο κ. Τσιτσέκ…

Τα τελευταία επτά χρόνια υπήρξαν τα πιο πετυχημένα στην πολιτική καριέρα του Τζεμίλ Τσιτσέκ. Με την άνοδο του ΑΚΠ στην εξουσία το 2002, ο ίδιος βρέθηκε στο υπουργείο Δικαιοσύνης και πραγματοποίησε μια σειρά αποτελεσματικών βημάτων για την αντιμετώπιση του Κουρδικού Ζητήματος και τον απόλυτο έλεγχο των τουρκικών φυλακών. Παράλληλα, εξασφάλισε την επικοινωνία του κόμματος του με τις ένοπλες δυνάμεις. Μια μερίδα των στρατηγών, με τους οποίους μοιράζεται το ίδιο όραμα, βρήκαν στο πρόσωπο του κ. Τσιτσέκ έναν έντιμο συνεργάτη. Στη συνέχεια, ο κ. Τσιτσέκ έγινε αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και αρμόδιος για τη διαχείριση δυο σημαντικών θεμάτων: Την εσωτερική ασφάλεια και την Κύπρο. Το τέλος αυτής της δεκαετίας βρίσκει τον κ. Τσιτσέκ στο ζενίθ της πολιτικής καριέρας του. Τι και αν τα φώτα της δημοσιότητας έχουν πέσει πάνω στον κ. Ερντογάν; Ο κ. Τσιτσέκ είναι ο παρασκηνιακός πρωθυπουργός της Τουρκίας…

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πρίν στην «Κ» *14.VIII.1961*

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ ΤΟΥ ΤΕΙΧΟΥΣ: Λονδῖνον, 14. – Αἰφνιδιαστικῶς τὸ κομμουνιστικὸν καθεστὼς τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας ἐπεξέτεινε χθὲς Κυριακὴν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως τοῦ Βερολίνου τό «σιδηροῦν παραπέτασμα» καὶ ἐδημιούργησεν εἰς αὐτὸ σύνορα κράτους μὲ ὅλα τὰ συμπαρομαρτοῦντα στρατιωτικὰ καὶ ἀστυνομικὰ μέτρα ἀσφαλείας. Τὰ μέτρα αὐτά, ἐν τούτοις, ἀφοροῦν μόνον τοὺς πολίτας τῆς Ἀνατ. Γερμανίας τοὺς μεταβαίνοντας πρὸς τὸ Δ. Βερολῖνον ἢ τὴν Δ. Γερμανίαν, ἐνῷ αἱ ἐπικοινωνίαι τοῦ Δ. Βερολίνου μὲ τὴν Δ. Γερμανίαν καὶ τὴν Δύσιν οὐδαμῶς θίγονται. Ὁπωσδήποτε πρόκειται περὶ ἐνεργείας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν πρωτοβουλίας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἀν. Γερμανίας, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἔχῃ σοβαρωτέρας συνεπείας μὲ τὴν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων γύρω ἀπὸ τὰς σχέσεις Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἐξ αἰτίας τοῦ Βερολίνου καὶ τοῦ γερμανικοῦ ζητήματος. Εἰς τὴν Δύσιν, τὸ κλείσιμον τῶν συνόρων τοῦ Βερολίνου προεκάλεσεν ἔκπληξιν καὶ τονίζεται ὅτι ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἀπελπισίας, ὁμολογίαν ἀποτυχίας τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστῶτος καὶ παραβίασιν τῶν τετραμερῶν συμφωνιῶν τοῦ 1945. Εἰς τὰς δυτικὰς πρωτευούσας ἤρχισαν ἀμέσως συνεννοήσεις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ τετελεσμένου γεγονότος, ὁ Καγκελλάριος Ἀντενάουερ ὡμίλησε περὶ ἀντιμέτρων, ἐνῷ γενικῶς τονίζεται ἡ ἀνάγκη ταχείας διεξαγωγῆς διαπραγματεύσεων Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. [...] Σήμερον τὴν πρωΐαν εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Φρήντριχστράσσε εἶχον συγκεντρωθῆ χιλιάδες κατοίκων τῆς Ἀν. Γερμανίας, διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ Δ. Βερολίνον, ἀλλ' ἡ κυρία εἴσοδος τοῦ σταθμοῦ ἦτο ἀποκλεισμένη μὲ ξύλινα ἐμπόδια. Οἱ ταξιδιῶται ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ διέλθουν διὰ πλαγίων θυρῶν, ὅπου ἠσκεῖτο αὐστηρὸς ἔλεγχος τῶν ἐγγράφων ταυτότητος διὰ νὰ ἐπιτραπῆ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ μέρος, ὁπόθεν ἀνεχώρουν οἱ συρμοὶ διὰ τὸ Δυτικὸν Βερολῖνον. Μόνον ἐλάχιστοι ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ Α. Βερολίνου εἶχον τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα καὶ ἐξ αὐτῶν οἱ πλεῖστοι ἦσαν ὑπάλληλοι τοῦ κόμματος.

7η ΗΜΕΡΑ

Με άριστα το 10

Γράφει **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

1 Στο περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα, στη στάση μας απέναντι στο περιβάλλον, η οποία δημιούργησε τους καύσωνες και τις πλημμύρες. Όσοι νομίζαμε πως δεν μας αφορούσε η μόλυνσή του και ο βιασμός των οικοσυστημάτων, καταλάβαμε φέτος πως η καταστροφή δεν θα έρθει, αλλά είναι ήδη εδώ! Η δικαιολογία πως φταίνε οι πολυεθνικές και τα μεγάλα κράτη ισχύει, όταν κάνει ο καθένας μας αυτό που πρέπει.

2 Στην ενότητα. Μετά τη λέξη «Κυπριακό», είναι η πλέον χιλιοειπωμένη και βιασμένη λέξη στη Κύπρο. Τη διαλύουν, όταν είναι έξω από το Προεδρικό και την παρακαλούν, όταν μπαίνουν μέσα. Και όλοι εμείς πλέον γελάμε, όταν την ακούμε.

3 Στον υπουργό Άμυνας. Βρήκε τα μισά εκρηκτικά και πήρε φόρα, μιλώντας για πέμπτη φάλαγγα μέσα στο στράτευμα. Μα, αν υπάρχει, δεν είναι αυτός που φταίει; Μαζέψτε τον.

4 Στη μαρίνα Λεμεσού. Καλές οι δημόσιες σχέσεις, καλή και η καλλίγραμμη (αλλοδαπή) κυρία απλωμένη στο νερό στις σχετικές διαφημίσεις, δεν είναι όμως καιρός να ρίξουμε και κανέναν βράχο στη θάλασσα, να βάλουμε καμιά μηχανή σε λειτουργία να φτιάχνει πηλό, ένα θεμέλιο λίθο ρε παιδί μου. Οι μακέτες δεν τρώγονται και το πλέον σημαντικό, δεν πουλιούνται.

5 Στον καφέ των πεντάστερων ξενοδοχείων στην Κύπρο. Τον χρεώνουν έξι ευρώ και δεν έχουν την ευσυνειδησία να προμηθεύονται μάρκα που να πίνεται, αλλά

«Ένας χορηγός ρε παιδιά...».

και να τον φτιάχνει μπάρμαν που να ξέρει να ξεχωρίζει τη μηχανή του espresso από αυτήν του πλυντηρίου πιάτων. Τα μεταξωτά βρακιά θέλουν και μεταξωτούς κώλους.

6 Στον νέο «αθάνατο» της Κύπρου. Έτσι τον αποκάλεσε η κυπριακή «Sportday» τον πρόεδρο της ΚΟΠ, μετά την απόφαση για δημιουργία θητείας τεσσάρων χρονών για τον εκάστοτε πρόεδρο. Την εφημερίδα δεν θα τη σχολιάσουμε, απλώς να θυμίσουμε πως ο προηγούμενος «αθάνατος» που είχαμε φαγώθηκε σε ένα βράδυ.

7 Στον πρόεδρο Αναστασιάδη, ο οποίος, ως γαλαντόμος που είναι, έχει ανοίξει το σπίτι του στον λαό, καλώντας σε συνεχή πάρτι φίλους και εχθρούς. Ελπίζουμε το μενού και τα των τιμών να τα ανέλαβε το επιτελείο των θυγατέρων, για να έχουν οι συνευρέσεις το γκλαμ που αξίζει σε έναν νυν και αεί πρόεδρο.

8 Στον λαϊκισμό. Κάποτε σκαρφίζεται πράγματα που μας φτιάχνουν τη μέρα. Ο αντιπολιτευτικός ισχυρισμός πως «ο Τάσσος και ο Γλαύκος ταξίδευαν δωρεάν με jet

Αβέρωφ Νεόφυτου:

ΕΙΠΕ

«Λάθος η δέσμευση για αέριο για 20 χρόνια».

ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΠΕΙ

«Ο γιος μου θα είναι 20 χρονών».

επιχειρηματιών» μόνο για γέλια είναι. Άσε που μόνο στην Κύπρο μπορεί να σταθεί κάποιος (πολιτικός ή ΜΜΕ) και να ξεστομίσει τέτοια αρλούμπα και να μην τον κλείσουν μέσα, να μην τον πάρουν με τις ντομάτες. Αγαπούλες, όταν είναι μουχτιτζής ένας Πρόεδρος και ταξιδεύει με lear jet επιχειρηματιών, που μάλιστα κάνουν δουλειές με το κράτος, τότε είναι σκάνδαλο (όσο καλοπροαίρετος και να είναι ο επιχειρηματίας) και δεν το ξεφουρνίζουμε ως αντιπολιτευτική κόρωνα.

9 Στον Ταγίπ Ερτογάν. Έκανε το μικρό βήμα γι' αυτόν, μεγάλο για μας, να επιτρέψει την τέλεση Θείας Λειτουργίας, ανήμερα του Δεκαπενταύγουστου στην Παναγία Σουμελά, σύμβολο πίστης όλου του ελληνισμού και ιδιαίτερα των χριστιανών του Πόντου. Ας λύσουμε λοιπόν ένα-ένα τα μικρά και μετά θα έρθουν και τα μεγάλα.

10 Στους σκοπευτές μας. Μπορεί η μισή Κύπρος να αναστενάζει και να καβγαδίζει στα γήπεδα, κάποιοι άλλοι όμως αθόρυβα και χωρίς τα μπάτζετ τα μεγάλα, γράφουν ιστορία, με πιο πρόσφατο παράδειγμα την κατάκτηση του παγκοσμίου πρωταθλήματος. Αν ήταν φούρπος, θα ήταν πρώτη είδηση.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας «Η Καθημερινή» Α.Ε. - Έκδοση Εντύπων - Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης»

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ■ Γενικός Διευθυντής: ΧΡΙΣΤΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ ■ Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ ■ Αρχισυντάκτης: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Υπεύθυνος Οικονομικού: ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ ■ Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: ΚΩΣΤΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ■ Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ ■ Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

BEST LOVED IN SCOTLAND
FOR 30 YEARS.

DRINK RESPONSIBLY

FAMOUS FOR A REASON.

Διαβάστε στο www.kathimerini.com.cy Διίστανται οι επιστημονικές απόψεις για τον καύσωνα στη Ρωσία.

Παιχνίδι ευθυνών βλέπουν οι ξένοι

Αποκαλυπτικές πληροφορίες της «Κ» για τους έντονους φόβους που εκφράζουν τον τελευταίο καιρό σημαντικοί ξένοι διπλωμάτες

Του **ΝΙΚΟΥ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟΥ**

Έντονη ανησυχία ότι τόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Δημήτρης Χριστόφιας, όσο και ο ηγέτης των Τουρκοκυπρίων Ντερβίς Έρογλου, επικεντρώνονται πλέον στο πως θα αποφύγουν την ευθύνη του πιθανού αδιεξόδου στο Κυπριακό, παρά στο πως θα γεφυρώσουν ουσιαστικά τις μεγάλες διαφορές τους, εκφράζουν τον τελευταίο καιρό ξένοι διπλωματικοί παράγοντες που εδρεύουν στη Λευκωσία και έχουν έντονο ενδιαφέρον για τις εξελίξεις του Κυπριακού προβλήματος. Όπως μάλιστα έγκυρα πληροφορείται η «Κ», οι συγκεκριμένοι διπλωμάτες έχουν μεταφέρει αυτές τους τις ανησυχίες σε ελληνοκυπριακά και τουρκοκυπριακά κόμματα, στα οποία μάλιστα επεσήμαναν απροκάλυπτα ότι το blame game, παιχνίδι επίρριψης ευθυνών, έχει αρχίσει να φουντώνει για τα καλά ανάμεσα στους Δημήτρη Χριστόφια και Ντερβίς Έρογλου.

Το ιδιαίτερα ανησυχητικό, στα όσα οι διπλωματικές πηγές επισημαίνουν για την τροπή που έχουν πάρει οι απευθείας συνομιλίες ανάμεσα στους δύο ηγέτες, είναι το γεγονός ότι προς στοιχειοθέτηση των προειδοποιήσεών τους, επικαλούνται την εκ των έσω ενημέρωση που έχουν από τα ίδια τα Ηνωμένα Έθνη και από την ομάδα που ασχολείται καθημερινά με τα διαδραματιζόμενα των συνομιλιών στην Κύπρο.

Δεν διστάζουν μάλιστα να προχωρήσουν και ένα βήμα πάρα πέρα για να τονίσουν πως, με βάση πάντα τις πληροφορίες που φθάνουν κοντά τους από το διεθνή οργανισμό, τόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, όσο και ο ηγέτης των Τουρκοκυπρίων, κινούνται έχοντας συνεχώς στο μυαλό τους την αναμενόμενη έκθεση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων, η οποία δεν θέλουν σε καμία περίπτωση να τους επιρρίπτει ευθύνες.

Θεωρούν μάλιστα πως υπό το φόβο των ευθυνών του ενδεχόμενου αδιεξόδου, έχει δημιουργηθεί ένα σχετικά παράδοξο σκηνικό ανάμεσα στους δύο ηγέτες.

Να είναι δηλαδή τυπικά σωστοί ο ένας απέναντι στον άλλο κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, να μην υπάρχουν οι εντάσεις που υπήρχαν ανάμεσα σε Χριστόφια και Ταλάτ, έστω και αν τώρα οι διαφορές είναι μεγαλύτερες, αλλά επί της ουσίας χωρίς να σημειώνονται οποιαδήποτε βήματα προς τα μπροστά.

Το γαϊτανάκι του blame game

Στη γενικότερη τακτική των δύο πλευρών του «blame game», εντάσσουν οι συγκεκριμένοι διπλωμάτες – που ας σημειωθεί ότι προέρχονται από χώρες που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στο Κυπριακό – και τις προτάσεις που καταθέτουν οι δύο πλευρές στο τραπέζι των συνομιλιών και όχι μόνο. Σύμφωνα πάντα με την πληροφόρηση που εξασφάλισε η «Κ», θεωρούν ότι οι προτάσεις που γίνονται έχουν ως στόχο να δημιουργούν σωστές εντυπώσεις προθέσεων, αλλά από την άλλη, να εκθέτουν και την άλλη πλευρά στο ενδεχόμενο της απόρριψης τους. Τηρώντας μάλιστα μία απόλυτη λογική ίσων αποστάσεων και ομοιόμορφης αντιμετώπισης των εισηγήσεων που γίνονται από τους Χριστόφια και Έρογλου, φαίνεται να επισημαίνουν πως είναι πεπεισμένοι ότι με την επανέναρξη των συνομιλιών στις 31 Αυγούστου, η μία πλευρά θα καταθέτει προτάσεις που από την μία θα φαίνεται πως κινούνται πως την ορθή κατεύθυνση αλλά από την άλλη, θα γνωρίζει εκ τω προτέρων πως οι προτάσεις αυτές δεν θα γίνουν αποδεκτές από την άλλη πλευρά. Στη γενικότερη φιλοσοφία του blame game, οι συγκεκριμένοι διπλωματικοί κύκλοι φαίνεται να εντάσσουν και τις τελευταίες κινήσεις που έχουν ήδη γίνει από τις δύο πλευρές στο επίπεδο των συνομιλιών, το τρίπτυχο δηλαδή του Προέδρου της Δημοκρατίας και την εισήγηση του Ντερβίς Έρογλου για εντατικοποίηση των συνομιλιών από τον Σεπτέμβριο. Αρχής γινομένης από το τρίπτυχο των προτάσεων του Δημήτρη Χριστόφια, θεωρούν πως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας γνώριζε πολύ καλά πως οι συγκεκριμένες προτάσεις, εκ των πραγμάτων θα τύγχαναν θετικής αντιμετώπισης από το διεθνή παράγοντα, Η.Ε, χώρες ΕΕ και ΗΠΑ, αλλά ταυτόχρονα, σε καμία περίπτωση δεν θα γίνονταν αποδεκτές από τον ηγέτη των Τουρκοκυπρίων.

> *Ως πηγή της πληροφόρησής τους, επικαλούνται τα Η.Ε. και την ομάδα που ασχολείται με το Κυπριακό*

Ανάλογη είναι και η αντιμετώπιση τους και για την, αναμενόμενη όπως επισημαίνουν, απάντηση-κίνηση στη σκακιέρα από τον Ντερβίς Έρογλου, ο οποίος ήταν πεπεισμένοι ότι μετά την κατάθεση του τριπτύχου Χριστόφια, θα παρουσίαζε και αυτός μία εισήγηση που θα δημιουργούσε θετικές εντυπώσεις στη διεθνή κοινότητα σε σχέση με τις προθέσεις του αλλά από την άλλη, θα ήταν σίγουρος ότι θα την απέρριπτε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Κάτι που τελικά έγινε με τη δήλωση του ηγέτη των Τουρκοκυπρίων ότι θα εισηγηθεί εντατικοποίηση των απευθείας συνομιλιών με την επανέναρξη τους τον Σεπτέμβριο. Όπως εκτιμούν οι ίδιες πηγές, ο Έρογλου γνώριζε εκ των προτέρων πως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα απέρριπτε τη χωρίς συνεννόηση εντατικοποίηση των απευθείας συνομιλιών, καθώς πρόκειται για διαδικασία που με την ολοκλήρωση της θα φέρει πιο κοντά την επιδιαιτησία και τη διεθνή διάσκεψη.

Σύμφωνα πάντα με τα όσα οι ξένοι διπλωματικοί κύκλοι φέρονται να έχουν ήδη μεταφέρει κατά τη διάρκεια των ανεπίσημων επαφών τους με ηγέτες κομμάτων και στις δύο πλευρές, η εκτίμηση τους είναι πως η συγκεκριμένη τακτική όχι μόνο δεν θα σταματήσει αλλά θα εντατικοποιηθεί από τον Σεπτέμβριο και όσο θα πλησιάζει η ώρα της έκθεσης-αξιολόγησης του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Ανησυχία ότι η μία πλευρά θα καταθέτει προτάσεις που θα δημιουργούν θετική εικόνα, αλλά θα ξέρει ότι θα απορριφθούν από την άλλη, εκφράζουν τον τελευταίο καιρό ξένοι διπλωμάτες. Θολό το σκηνικό της προοπτικής για λύση, όπως το βλέπει η κάθε πλευρά από τη δική της οπτική γωνία, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές.

Άφησαν την ενότητα για αργότερα

Και ενώ οι ξένοι παράγοντες φαίνεται να μιλούν χωρίς περιστροφές πλέον για το πώς βλέπουν τις απευθείας διαπραγματεύσεις, η κατάσταση στο εσωτερικό μέτωπο κάθε άλλο παρά ενθαρρυντική είναι σε σχέση με τη διασφάλιση της μίνιμουμ ενότητας, που είχε τεθεί ως βασικός στόχος από την κυβέρνηση και τα κόμματα ενόψει και των δύσκολων ημερών που αναμένονται στο Κυπριακό.

Η προγραμματισμένη για την περασμένη Πέμπτη συνέχιση της συνεδρίας του Εθνικού Συμβουλίου αναβλήθηκε, για «ευθετότερο χρόνο». Αν και στη σύντομη ανακοίνωση που εκδόθηκε γίνεται λόγος για αναβολή με τη σύμφωνο γνώμη των κομμάτων, όλες οι πληροφορίες καταδεικνύουν πως η αναβολή κρίθηκε αναγκαία από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας λόγω του ότι, το έδαφος κάθε άλλο παρά πρόσφορο ήταν για συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου που να επέφερε ένα ενωτικό αποτέλεσμα. Αντίθετα, με τα δεδομένα που υπάρχουν αυτή τη στιγμή και με τα κόμματα και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να διατηρούν τις διαφορές τους σε σχέση με την στρατηγική και όχι μόνο, οποιαδήποτε προσπάθεια για συγκλίσεις και για ένα τυπικό έστω κοινό ανακοινωθέν, θα είχε μάλλον αντίθετα αποτελέσματα.

Η αναβολή της συνόδου του Εθνικού κρίθηκε αναγκαία από τον Πρόεδρο λόγω του ότι, το έδαφος κάθε άλλο παρά πρόσφορο ήταν για μια συνεδρία που θα επέφερε ένα ενωτικό αποτέλεσμα. Οι ηγέτες συμφώνησαν κι άφησαν τα υπόλοιπα για μετά τον καύσωνα.

Κατά τα άλλα, χωρίς κανένα ενθαρρυντικό μήνυμα για συγκλίσεις στο Περιουσιακό πραγματοποιήθηκε τη περασμένη Τετάρτη η τελευταία συνάντηση των Χριστόφια και Έρογλου πριν από τις θερινές διακοπές.

Και σε αυτή τη συνάντηση ο Έρογλου παρέμεινε αμετακίνητος στη θέση του για προτεραιότητα στο χρήστη και όχι τον ιδιοκτήτη. Αποφασίστηκε τελικά όπως καταβληθεί ακόμη μία προσπάθεια για συγκλίσεις στις 31 Αυγούστου, οπότε και θα επαναρχίσουν οι συνομιλίες και αν οι διαφορές παραμείνουν, κάτι που είναι περισσότερο από πιθανό με τα τωρινά δεδομένα, οι δύο πλευρές θα καταθέσουν τις τελικές τους προτάσεις.

Την ίδια ημέρα Χριστόφιας και Έρογλου θα τα πουν και σε δείπνο που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα παραθέσει προς τον ηγέτη των Τουρκοκυπρίων και τη σύζυγο του, στο Κελλάκι.

Ήρεμη η Πινδάρου αναμένει τον Χριστόφια

Πρωτοβουλίες από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας περιμένουν στον ΔΗΣΥ αλλιώς, τονίζουν, θα μείνει μόνος με το ΑΚΕΛ

Του **ΝΙΚΟΥ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟΥ**

Τη μπάλα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για να αλλάξει το σκηνικό στο εσωτερικό μέτωπο γενικά και ειδικότερα για να εξασφαλίσει την απολεσθείσα στήριξη του ΔΗΣΥ, ρίχνει η Πινδάρου. Σε αντίθετη περίπτωση, ο Δημήτρης Χριστόφιας θα παραμείνει μόνος έχοντας ουσιαστική στήριξη μόνο από το ΑΚΕΛ, γεγονός που όπως εκτιμούν στον ΔΗΣΥ, θα έχει από δυσμενείς μέχρι καταστροφικές συνέπειες για τον τόπο στις δύσκολες ημέρες που αναμένονται μέχρι το Δεκέμβριο. Από την στιγμή μάλιστα που όπως θεωρούν είναι χωρίς ουσιαστική βαρύτητα, η λεκτική όπως τη χαρακτηρίζουν, στήριξη που παρέχει στον Δημήτρη Χριστόφια ο Μάριος Καρογιάν, καθίσταται ακόμη πιο αναγκαία η συμβολή του ΔΗΣΥ στην προσπάθεια για λύση και πάνω από όλα, για να γίνει αποδεκτό στο τέλος της ημέρας το αποτέλεσμα των απευθείας διαπραγματεύσεων.

> *Χριστόφιας και Έρογλου δε μπορούν μόνοι τους να λύσουν το Κυπριακό τονίζουν στον ΔΗΣΥ*

Στενός συνεργάτης του Νίκου Αναστασιάδη, που είναι σε θέση να γνωρίζει από πρώτο χέρι τις σκέψεις και τους προβληματισμούς του προέδρου του ΔΗΣΥ μίλησε στην «Κ» και τόνισε πως με τα δεδομένα που υπάρχουν αυτή τη στιγμή, όλα εξαρτούνται πλέον από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ιδιαίτερα δε από το αν θα πάρει τελικά την απόφαση να εισακούσει τις εισηγήσεις που του γίνονται προς αλλαγή του απαισιόδοξου σκηνικού που επικρατεί αυτή τη στιγμή, σε σχέση με τις προοπτικές του Κυπριακού προβλήματος.

«Εμείς δεν θέλουμε να έρθει μια μέρα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και να μας πει ότι υιοθετεί όλα όσα εισηγηθήκαμε είτε αυτά αφορούν την επιδιωκόμενη λύση είτε τη διαδικασία προς την επίτευξή της, αλλά να δούμε κινήσεις που να μας πείσουν ότι υπάρχει διάθεση και πολιτική βούληση από το Προεδρικό να γίνουν ουσιαστικές κινήσεις στην σκακιέρα του Κυπριακού», είπε χαρακτηριστικά ο αξιωματούχος του ΔΗΣΥ.

Από το στρατόπεδο της αξιωματικής αντιπολίτευσης, τονίζουν πως κάθε άλλο παρά επιθυμία τους είναι να μείνει μόνος του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ότι παραμένει σε ισχύ η διάθεση να στηρίξουν «σωστές πρωτοβουλίες».

Προσθέτουν ωστόσο πως η διάθεση αυτή αφορά αποκλειστικά και μόνο τις επικείμενες πρωτοβουλίες και όχι τα πρόσωπα. «Τον Δημήτρη Χριστόφια είμαστε έτοιμοι να τον στηρίξουμε αδιαφορώντας εάν εμείς είμαστε η αντιπολίτευση, νοουμένου ότι θα ακολουθήσει μία συγκεκριμένη πολική που νιώθουμε ότι μπορούμε να στηρίξουμε», ήταν το χαρακτηριστικό σχόλιο της ίδιας πηγής.

Αυτό πάντως που φαίνεται να ανησυχεί πάνω από όλα τον ΔΗΣΥ είναι το γεγονός ότι έχουν επισυμβεί τα όσα αρνητικά προέβλεπε η Πινδάρου για τις οποία μάλιστα, όπως επισημαίνεται, ο ΔΗΣΥ είχε εγκαίρως προειδοποιήσει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Εξελίξεις που αφορούσαν είτε την εκλογή του Ντερβίς Έρογλου και τις επιπτώσεις που αυτή θα είχε επί της τράπεζας των απευθείας διαπραγματεύσεων, είτε την απώλεια ουσιαστικού χρόνου από την εμμονή στη «διαδικασία των Κυπρίων», που είναι φανερό όπως τονίζουν στα υψηλά δώματα του κόμματος, ότι δεν μπορεί να έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Σύμφωνα με την οπτική γωνία που στο ΔΗΣΥ βλέπουν τα πράγματα, όχι μόνο δεν προκύπτει κάτι το νεότερο σε σχέση με τις εξελίξεις στο Κυπριακό αλλά όσο περνά ο καιρός οι όποιες διαφοροποιήσεις θα προκύπτουν θα είναι εις βάρος της ελληνοκυπριακής πλευράς η οποία και επείγεται για λύση.

Επιπρόσθετη ανησυχία πάντως της Πινδάρου, σε σχέση με τον παράγοντα του χρόνου, αποτελεί το ενδεχόμενο, όπως επισημαίνεται, από κάποιο σημείο και μετά οι εισηγήσεις που έχουν ήδη γίνει να είναι άνευ αντικρίσματος: «Όσο περνά ο χρόνος ακόμη και με τις δικές μας εισηγήσεις, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν θα είναι σε θέση να αποτρέψει τα επικείμενα αδιέξοδα. Η κάθε πολιτική και η κάθε πρωτοβουλία για να έχει αποτέλεσμα πρέπει να υλοποιείται στην κατάλληλη χρονική περίοδο που γίνεται», επεσήμανε χαρακτηριστικά στη «Κ» ο αξιωματούχος της Πινδάρου.

Για τον ΔΗΣΥ πάντως, η συγκεκριμένη αυστηρή στάση που είναι υποχρεωμένος, όπως δηλώνεται, να τηρεί έναντι του Προέδρου της Δημοκρατίας, σημαίνει παράλληλα και σημαντική αύξηση των ποσοστών συσπείρωσης του κόμματος καθώς εδώ και αρκετό καιρό εκλείπουν οι εντός του κόμματος φωνές για τη μορφή της στήριξης προς τον Δημήτρη Χριστόφια. Το γεγονός αυτό ομολογείται πλέον ανοικτά από την ίδια την ηγεσία του ΔΗΣΥ. Χαρακτηριστικό επί τούτου και το σχόλιο άλλου αξιωματούχου του κόμματος, που επίσης μίλησε στην «Κ»:

«Αυτό υπάρχει ουσιαστικά εδώ και δύο χρόνια. Ομολογούμε και αναγνωρίζουμε ότι ως ένα κόμμα ανοικτό το οποίο με βάση τις πρόνοιες του καταστατικού έχει κατοχυρωμένη τη διαφορετική άποψη, είχαμε κατά καιρούς και ενδεχομένως να έχουμε και στο μέλλον διαφορετικές απόψεις. Αυτός είναι ο τρόπος που λειτουργούμε. Η ομοφωνία αυτή υπάρχει από την εκλογή Χριστόφια. Πιθανώς να είχαμε διαφοροποιήσεις εάν είχαμε εξελίξεις στο Κυπριακό. Και πάλι με υπευθυνότητα τα συλλογικά όργανα θα τοποθετούνταν. Ωστόσο ,σε καμία περίπτωση δεν προτιμούμε το αδιέξοδο, για να έχουμε την κομματική μας ησυχία».

Αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επιμείνει στη πολιτική της αδράνειας τότε σίγουρα δεν θα έχει καμία στήριξη από τον ΔΗΣΥ, επεσήμανε στην «Κ» υψηλόβαθμος αξιωματούχος της Πινδάρου.

Η απάντηση της Κυβέρνησης

Η κυβέρνηση πάντως θεωρεί ότι υπάρχει πεδίο συνεργασίας με τον ΔΗΣΥ για την εξεύρεση των μίνιμουμ συγκλίσεων. Όπως δήλωσε μάλιστα στην «Κ» στενός συνεργάτης του Δημήτρη Χριστόφια, το τρίπτυχο των προτάσεων του Προέδρου της Δημοκρατίας εμπεριέχει σημαντικά στοιχεία από εισηγήσεις που κατά καιρούς κατατέθηκαν από τον Νίκο Αναστασιάδη σε σχέση τόσο με την εμπλοκή της ΕΕ στην διαδικασία όσο και με τη διασταυρούμενη διαπραγμάτευση.

« Από εκεί και πέρα» επεσήμανε η ίδια πηγή, «θα διαφανεί στη συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου το κατά πόσο ο ΔΗΣΥ εννοεί αυτά που λέει για στήριξη στη βάση πρωτοβουλιών ή αν έχει για τα καλά μπει σε προεκλογικούς ρυθμούς, γεγονός που θα σημαίνει πως ό,τι και να γίνει δεν θα στηρίξει την προσπάθεια του Προέδρου της Δημοκρατίας».

«Ανεξήγητες και αχρείαστες δηλώσεις Χριστόφια»

Οι πιθανότητες εξεύρεσης πάντως μίας κοινής συνισταμένης ανάμεσα στο Προεδρικό και το ΑΚΕΛ από τη μία και τον ΔΗΣΥ από την άλλη, φαίνεται να ελαχιστοποιούνται και λόγω των δημοσίων δηλώσεων που γίνονται και οι οποίες κάθε άλλο παρά συμβάλλουν στη δημιουργία ενωτικού κλίματος.

Σύμφωνα πάντα με την πληροφόρηση που εξασφάλισε η «Κ» από άλλο υψηλόβαθμο αξιωματούχο του ΔΗΣΥ, πριν δέκα περίπου ημέρες ο Νίκος Αναστασιάδης είχε διαμηνύσει προς το ΑΚΕΛ και τον Δημήτρη Χριστόφια πως έπρεπε να πέσουν οι τόνοι. Λίγες μέρες ωστόσο αργότερα ακολούθησε συνέντευξη του ΓΓ του ΑΚΕΛ Άντρου Κυπριανού που έστρεφε με δριμύτητα τα πυρά του κατά του προέδρου του ΔΗΣΥ. Όπως μας επισημάνθηκε, ως «κερασάκι στη τούρτα» ήρθε και η δήλωση που έκανε ο Δημήτρης Χριστόφιας επιστρέφοντας στο Προεδρικό μετά τη συνάντηση με τον Ντερβίς Έρογλου την Τετάρτη ότι, «είναι καλύτερα να συζητάς παρά να βρίσκεσαι από έξω και να ρίχνεις πέτρες». Αν και ο Δημήτρης Χριστόφιας δεν αναφέρθηκε στον ΔΗΣΥ, στην Πινδάρου θεωρούν πως η αιχμή τους αγγίζει κατά τρόπο που δεν μπορεί να γίνει αποδεκτός: «Πρόκειται για άλλη μια ανεξήγητη και αχρείαστη δήλωση του Προέδρου της Δημοκρατίας που κατά τα άλλα θέλει να ονομάζεται και θεματοφύλακας της ενότητας» είπε χαρακτηριστικά στην «Κ», η ίδια πηγή.

Θα αποδυναμωθεί το βέτο της Κύπρου

Αν συνεχίσουμε να αρνούμαστε συμμετοχή στην ΚΕΠΑ, θα βάλουν την Τουρκία, χωρίς να μας ρωτήσουν, όπως τονίζει ο Γ. Ομήρου

Συνέντευξη στον **ΝΙΚΟ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟ**

Το μείζον, όπως αναφέρει, ζήτημα της πλήρους συμμετοχής της Κύπρου στην Κοινή Πολιτική Άμυνας και Ασφάλειας της Ε.Ε. επαναφέρει, με έντονο μάλιστα τρόπο, ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ, Γιαννάκης Ομήρου.

Σε συνέντευξή του στην «Κ», ο κ. Ομήρου παραθέτει τα προβλήματα από την άρνηση του Δημήτρη Χριστόφια να υποβάλει αίτηση για ένταξη στον Συνεταιρισμό για την Ειρήνη και τονίζει με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο ότι αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, ακόμη και το βέτο που έχει στους κόλπους της Ε.Ε. η Κυπριακή Δημοκρατία θα αποδυναμωθεί πολιτικά.

Αφορμή για τη συνέντευξη Ομήρου αποτέλεσαν οι αναφορές του προέδρου της ΕΔΕΚ στην προηγούμενη συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου στο θέμα που δημοσίευσε η «Κ» για την αναμενόμενη πρόταση Ολμπράιτ προς συνεργασία στρατιωτικών και πολιτικών επιχειρήσεων ΝΑΤΟ και Ε.Ε.

-Στο πλαίσιο της συζήτησης για τη στρατηγική που πρέπει να ακολουθηθεί, θέσατε και στη προηγούμενη συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου ένα γενικότερο θέμα για την αξιοποίηση και συμμετοχή από την Κύπρο στους διάφορους πυλώνες της Ε.Ε. Τι ακριβώς εννοούσατε;

Υπάρχει ένα θέμα που χρονολογείται. Της ελλιπούς και ανάπηρης συμμετοχής της Κυπριακής Δημοκρατίας στους βασικούς πυλώνες πολιτικών της Ε.Ε. Με βάση τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, ο τρίτος βασικός πυλώνας της Ε.Ε. είναι αυτός της ευρωπαϊκής άμυνας και ασφάλειας. Κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κοπεγχάγης το 2002, αποφασίστηκε ότι η Κύπρος και η Μάλτα, επειδή δεν είναι χώρες-μέλη του ΝΑΤΟ ούτε του Συνεταιρισμού για την Ειρήνη (ΣτΕ), θα συμμετέχουν πλήρως και απρόσκοπτα στο ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλειας. Η μεν Μάλτα υπέβαλε αίτηση και επανεντάχθηκε στον ΣτΕ, η δε Κύπρος εξακολουθεί να επιμένει να απέχει. Άρα υπάρχει ένα μείζον ζήτημα που αφορά τη συμμετοχή της Κύπρου στους βασικούς πυλώνες πολιτικών της Ε.Ε.

-Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι επιπτώσεις από την επιμονή του Προέδρου της Δημοκρατίας να μην υποβάλει αίτηση;

Έχει ξεκαθαρίσει πάμπολλες φορές ότι δεν τίθεται τέτοιο ζήτημα.

Πρέπει να πω ότι υπάρχει αντιφατικότητα. Πάρα τη διακηρυγμένη πολική του Προέδρου της Δημοκρατίας, τον Δεκέμβριο του 2008 ο Πρόεδρος, εκπροσωπώντας την Κυπριακή Δημοκρατία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις Βρυξέλλες, συμφώνησε σε ανάπτυξη «πλήρους συμπληρωματικότητας με το ΝΑΤΟ, στο συμφωνημένο πλαίσιο της στρατηγικής εταιρικής σχέσης Ε.Ε.-ΝΑΤΟ και στο πλαίσιο της τήρησης της αντίστοιχης αυτονομίας τους ως προς τη λήψη αποφάσεων και των αντίστοιχων διαδικασιών τους». Αυτό είναι το άρθρο 30 των τελικών συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2008. Ακόμα, στο άρθρο 7, στα ίδια τελικά συμπεράσματα, στα οποία συμφώνησε ο Πρόεδρος Χριστόφιας, επιβεβαιώνεται ότι ο στόχος της ενίσχυσης της στρατηγικής σχέσης Ε.Ε.-ΝΑΤΟ, προκειμένου να αντεπεξέλθει στις σημερινές ανάγκες. Δεν είναι λοιπόν δυνατόν να συμφωνούμε στην έκδοση αυτών των συγκεκριμένων τελικών συμπερασμάτων και από την άλλη να κρατούμε την Κύπρο μακριά από τις διεργασίες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της Ε.Ε. για την ανάπτυξη του σημαντικού αυτού πυλώνα πολιτικής.

-Σε αυτή τη λογική εντάσσεται και η αναφορά εκ μέρους σας στο θέμα που αναφέρεται η «Κ» για την αναμενόμενη πρόταση Ολμπράιτ για τη συνεργασία στρατιωτικών και πολιτικών επιχειρήσεων ΝΑΤΟ και Ε.Ε.; Από ό,τι πληροφορούμαστε, κάνατε ειδική αναφορά ενώπιον του Εθνικού Συμβουλίου.

Αυτός είναι ένας φόβος, τον οποίο προσωπικά είχα διατυπώσει εδώ και μερικά χρόνια από τη συμμετοχή μου στις συνόδους των προέδρων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας των χωρών-μελών της Ε.Ε. Δεχθήκαμε μάλιστα προειδοποιήσεις ότι εάν εξακολουθούμε να αρνούμαστε να συμμετάσχουμε σε αυτόν τον πυλώνα πολιτικής της Ε.Ε., μη υποβάλλοντας αίτηση συμμετοχής στον ΣτΕ, τότε υπάρχει σοβαρή πιθανότητα η Ε.Ε. να προχωρήσει μονομερώς στην ένταξη της Τουρκίας σε αυτόν τον πυλώνα πολιτικών της Ε.Ε., εντάσσοντας την Τουρκία στον Ευρωπαϊκό Αμυντικό Οργανισμό. Βεβαίως, μέχρι αυτή τη στιγμή, η Κύπρος διαθέτει βέτο, το οποίο ορθώς χρησιμοποιεί, για να μην ενταχθεί η Τουρκία στον Ευρωπαϊκό Αμυντικό Οργανισμό.

Αίτηση για ένταξη στον ΣτΕ θα μετατρέψει σε πλεονέκτημα τα προβλήματα που μας προκαλεί η γεωστρατηγική μας θέση, όπως τόνισε στη συνέντευξή του στην «Κ» ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ, Γιαννάκης Ομήρου.

Υπάρχει σοβαρή αντιφατικότητα στις ιδεολογικές διακηρύξεις του Προέδρου της Δημοκρατίας»

-Από την άλλη, όμως, πρέπει να είναι κριτήριο της πολιτικής μας ο εκνευρισμός και η δυσφορία χωρών-μελών της Ε.Ε., που στο τέλος της ημέρας έχουν τα δικά τους συμφέροντα;

Ο εκνευρισμός και η δυσφορία αφορά τη συνεργασία Ε.Ε. και ΝΑΤΟ για τα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω της ένστασης που εγείρει η Τουρκία κάθε φορά που η Κύπρος συμμετέχει σε συνόδους του πυλώνα της ΕΑΣ, απαιτώντας την απομάκρυνση των Κυπρίων από τέτοιες συναντήσεις. Από την άλλη, σε ό,τι αφορά το Κυπριακό, ασφαλώς η Κύπρος, ως συντεταγμένη οντότητα ισχύος που περιλαμβάνει και την άμυνα, μπορεί να αξιοποιήσει το μεγάλο πλεονέκτημα που διαθέτει, τη γεωστρατηγική της θέση, που μέχρι τώρα ήταν μειονέκτημα και βάρος, για να αναδειχθεί παράγοντας σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή. Παράλληλα, να εξυπηρετήσει τις προς τα νότια στρατηγικές επιδιώξεις της Ε.Ε. Αυτό μπορούμε να το πράξουμε μόνο με τη συμμετοχή μας στον ΣτΕ.

-Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ωστόσο, εκφράζει και σε ιδεολογικό επίπεδο την αντίθεσή του, τονίζοντας το γεγονός της συνεργασίας της Κύπρου με έναν οργανισμό με τη γενικότερη φιλοσοφία που έχει το ΝΑΤΟ. Αυτό δεν σας ανησυχεί;

Υπάρχει μία σειρά από μύθους που έχω επανειλημμένα εκθέσει, οι οποίοι καταρρίπτονται, όταν προβληθεί η αλήθεια. Πρώτα απ' όλα, η Κύπρος θα έχει απλώς τη δυνατότητα και όχι την υποχρέωση να λαμβάνει μέρος σε επιχειρήσεις ευρωπαϊκής άμυνας και ασφάλειας, οι οποίες είναι ανθρωπιστικές επιχειρήσεις διάσωσης και έρευνας, καθώς και αποκατάστασης της ειρήνης, μόνο μετά από απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Μας περιμένει μέγκενη τον προσεχή Δεκέμβριο

Την άποψη πως αν δεν αλλάξει εδώ και τώρα η στρατηγική του Προέδρου της Δημοκρατίας στο Κυπριακό, τον Δεκέμβριο περιμένουν πολύ δύσκολες καταστάσεις αυτόν τον τόπο, όπως εκφράζει ο Γιαννάκης Ομήρου. Δίνει μάλιστα και μία συμβουλή στον Δημήτρη Χριστόφια αναφορικά με δηλώσεις του που δεν συμβάλλουν, όπως λέει, στην ενότητα…

-Πώς αξιολογείτε την κατάσταση στο Κυπριακό έτσι όπως διαμορφώνεται σήμερα;

Επιβεβαιωνόμαστε και δικαιωνόμαστε δυστυχώς κατά τρόπο τραγικό. Έχουν συμπληρωθεί 23 μήνες διαπραγματεύσεων και η ουσία του Κυπριακού δεν έχει καν συζητηθεί. Δηλαδή την ημερήσια διάταξη και τη σειρά συζήτησης των θεμάτων την καθορίζει η τουρκική πλευρά; Γιατί δεν απαιτήσαμε όλους αυτούς τους μήνες αυτό που από την αρχή εμείς είχαμε επισημάνει; Τη συζήτηση της ουσίας του Κυπριακού, την απομάκρυνση στρατευμάτων και εποίκων, τα θέματα των εγγυήσεων, την επιστροφή εδαφών υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση; Όλα αυτά τα θέματα δεν έχουν συζητηθεί τους 22 μήνες των απευθείας διαπραγματεύσεων. Αντί τούτου, προχωρήσαμε στις μονομερείς και αδικαιολόγητες υποχωρήσεις, τις οποίες χαρακτηρίσαμε γενναιόδωρες προσφορές, αναμένοντας μάταια ανταλλάγματα από την τουρκική πλευρά. Είναι για αυτό που λέμε ότι δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια και οι κίνδυνοι πλέον για το φθινόπωρο είναι φοβεροί. Εδώ και τώρα απαιτείται αναδιαμόρφωση της στρατηγικής μας. Σε αντίθετη περίπτωση, θα βρεθούμε σε μία μέγκενη τον Νοέμβριο, με την έκθεση του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, από την οποία θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να απεγκλωβιστούμε.

-Στο πλαίσιο της αναδιαμόρφωσης της στρατηγικής, περιλαμβάνεται και η αποχώρηση από τις συνομιλίες, εάν δεν γίνουν αποδεκτές αυτές οι εισηγήσεις για συζήτηση των ουσιωδών πτυχών πρώτα;

Αντιθέτως. Εμείς κατ' επανάληψη έχουμε καταθέσει πολυσέλιδα έγγραφα στις συνόδους του Εθνικού Συμβουλίου, με τα οποία αναλύουμε εκτενώς μία ολοκληρωμένη στρατηγική που αφορά τις απευθείας διαπραγματεύσεις, αλλά και ευρύτερα την τοποθέτηση του κυπριακού προβλήματος. Αφορούν, επίσης, συγκεκριμένες πτυχές, οι οποίες θα έπρεπε να τύχουν ιδιαίτερης προβολής, όπως είναι το θέμα των εποίκων, της πόλης της Αμμοχώστου και του σφετερισμού των ελληνοκυπριακών περιουσιών στα Κατεχόμενα. Σε ό,τι αφορά όμως τις συνομιλίες, ναι, χρειάζεται μία άλλη στρατηγική απαίτησης συζήτησης της ουσίας του Κυπριακού και προβολής κι αποκάλυψης της αδιαλλαξίας και της κακοπιστίας. Με αυτόν τον τρόπο, δεν θα μπορεί η Τουρκία να συνεχίζει αυτό το επικοινωνιακό παιχνίδι, να εμφανίζεται ως αθώα περιστέρα και ότι δήθεν επείγεται για λύση, κερδίζοντας και το παιχνίδι των εντυπώσεων.

-Θεωρείτε ότι σας αγγίζει η δήλωση του Προέδρου της Δημοκρατίας που είπε μετά την τελευταία συνάντηση με τον ηγέτη των Τουρκοκυπρίων, Ντερβίς Έρογλου, πως «είναι καλύτερα να συζητάς παρά να ρίχνεις πέτρες από έξω»;

Κοιτάξτε, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μάς έχει συνηθίσει σε παρόμοιου είδους δηλώσεις. Η ταπεινή μου συμβουλή προς τον Πρόεδρο Χριστόφια είναι να κατανοήσει ότι δεν είναι δυνατόν κάθε φορά που θα προβαίνει σε δηλώσεις, οι δηλώσεις αυτές να προκαλούν στη συνέχεια κλίμα διαίρεσης και να δυναμιτίζουν το εσωτερικό μέτωπο. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρέπει να είναι πόλος ενότητας και όχι πόλος διάσπασης, διχασμού και διαίρεσης.

DEBENHAMS

Λευκωσία Debenhams Ledra | Λεμεσός Debenhams Olympia* | Πάφος Debenhams Kinyras

ανοικτά και την Κυριακή

από τις 10 το πρωί μέχρι αργά το βράδυ

προσφορές για την ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

DEBENHAMS

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΕΡΑ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Blue Cross sale

*Στα είδη προσφοράς

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΜΕΧΡΙ 70%* OFF

DEBENHAMS

Back to School

ΔΩΡΟΚΑΡΤΑ ΑΞΙΑΣ €20 με ημερήσιες αγορές €100 μέχρι 15/9/2010 σε σχολικά είδη (σχολικό ρουχισμό, γραφική ύλη και σχολικές τσάντες)

DEBENHAMS €20

Ισχύει στα Είδη Ένδυσης και Καλλυντικά μέχρι 30/9/2010

Great Product price

Μαθητική Στολή από €17

Κάντε κλικ και κερδίστε απίθανα δώρα στο www.backtoschoolcyprus.com

Χορηγός ΓΕΡΜΑΝΟΣ

venue café AT DEBENHAMS

Αγγλικό πρόγευμα για δύο άτομα μόνο €7,90

Σάντουϊτς Parma prosciutto για δύο άτομα μόνο €9,80

Επίσης ανοικτά την Κυριακή

Λευκωσία: • Debenhams Ledra • Next Ledra • Peacocks Ledra • Glow Ledra

Λεμεσός: • Debenhams Olympia* • Zako Koumandarias*

Λάρνακα: • Next Larnaka

Πάφος: • Debenhams Kinyras • Peacocks Kinyras

* Την Κυριακή το DEBENHAMS OLYMPIA και ZAKO Κουμανταρίας ΑΝΟΙΚΤΑ από το μεσημέρι, ενώ το Venue Café στο 2ο όροφο του πολυκαταστήματος από τις 9:00 το πρωί. Ανοικτό επίσης την Κυριακή από τις 9:00 το πρωί το Venue Café στο The Mall of Engomi.

Αμμόχωστος: Οι επτά μεγάλες ευκαιρίες

Πώς η επιστροφή της πόλης μετατράπηκε από μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης σε αναπόσπαστο μέρος του Εδαφικού

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ**

Αν είναι κάτι που χαρακτηρίζει περισσότερο απ' οτιδήποτε άλλο το Κυπριακό, είναι οι κατά καιρούς χαμένες ευκαιρίες για επιστροφή της Αμμοχώστου. Η πόλη δεν ήταν στους αρχικούς σχεδιασμούς της Άγκυρας . Για το λόγο αυτό δεν προχώρησε σε εποικισμό των Βαρωσίων (ελληνικό τμήμα της πόλης), τα οποία χρησιμοποίησε επανειλημμένως ως διαπραγματευτικό χαρτί, αρχικά για άρση του εναντίον της εμπάργκο από την Αμερική και στη συνέχεια ώστε να επιτύχει το άνοιγμα του αεροδρομίου Λευκωσίας.

Το κλίμα συνομωσιών, το οποίο δεν ήταν άσχετο με τις νωπές τότε μνήμες του πραξικοπήματος και της εισβολής, αλλά και η λανθασμένη αντίληψη- ίσως και λόγω των συνεχόμενων ευκαιριών- ότι θα ακολουθούσαν και άλλες, μεγαλύτερες ευκαιρίες, αφαίρεσαν από την πολιτική ηγεσία την αναγκαία πολιτική ωριμότητα και διορατικότητα και την οδήγησαν στο να απορρίψει με χαρακτηριστική μάλιστα- σε κάποιες περιπτώσεις- ευκολία πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να είχαν οδηγήσει σε επιστροφή της πόλης.

Τον Ιούλιο του 1978 ο Ραούφ τενκτάς πρότεινε επιστροφή των Βαρωσίων με μόνο αντάλλαγμα την επανέναρξη των συνομιλιών. Η ε/κ πλευρά απέρριψε την πρόταση ως μια προσπάθεια δημιουργίας εντυπώσεων

Οι αναφορές σε «Αμμοχωστοποίηση του Κυπριακού» και «νομιμοποίηση των τετελεσμένων για 5 γειτονιές του Βαρωσιού» καταδεικνύουν το γεγονός ότι η περίπτωση της Αμμοχώστου, η οποία είχε, από τις πρώτες μέρες μετά την εισβολή, αποτελέσει ξεχωριστό κομμάτι του Κυπριακού, έτυχε διαχρονικά επιπόλαιης αντιμετώπισης. Κάποιος μπορεί να καταγράψει έξι συνολικά μεγάλες ανεκμετάλλευτες ευκαιρίες σε μια περίοδο τεσσάρων μόλις χρόνων (1978-81) για επιστροφή της Αμμοχώστου. Αυτές τις ευκαιρίες ακολούθησαν και άλλες, κάποιες περισσότερο και κάποιες λιγότερο σημαντικές με αποτέλεσμα η Αμμόχωστος, από μια πόλη υπό επιστροφή να έχει σήμερα μετατραπεί σε μια πόλη φάντασμα.

ΑΡΧΕΙΟ

Το 1977 ο Σουηδός δημοσιογράφος Ζαν Όλαφ Μπέγκστον μετά από επίσκεψη στην Αμμόχωστο έγραφε: «Η ασφαλτος στους δρόμους έχει σχισθεί και στα πεζοδρόμια έχουν βλαστήσει θάμνοι. Τα τραπέζια είναι ακόμη στρωμένα, οι μπουγάδες απλωμένες και οι λαμπτήρες των δρόμων εξακολουθούν να ανάβουν. Η Αμμόχωστος είναι μια πόλη φάντασμα». 36 χρόνια μετά, το σκηνικό παραμένει το ίδιο, με την Αμμόχωστο να αποτελεί το μεγαλύτερο ίσως θύμα της έλλειψης πολιτικής διορατικότητας που η ε/κ ηγεσία επέδειξε διαχρονικά.

1 Οι πρώτες τουρκικές προτάσεις
(Απρίλιος 1978)

Τον Ιανουάριο του 1978, ο Μπουλέτ Ετζεβίτ αναλάμβανε εκ νέου την πρωθυπουργία της Τουρκίας, μετά την παραίτηση της κυβέρνησης εθνικιστικού μετώπου των Ντεμιρέλ, Έρμπακαν και Τουρκές. Η Άγκυρα δεχόταν τότε συνεχείς υποδείξεις για να προβεί σε ουσιαστικές κινήσεις στο Κυπριακό, με πρώτο την επιστροφή της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της. Για το λόγο αυτό, προχώρησε στις 13 Απριλίου, στην κατάθεση συγκεκριμένων προτάσεων στις οποίες σημείωνε την ετοιμότητα της να συναινέσει σε αναπροσαρμογή της γραμμής, ώστε η περιοχή μεταξύ των Νοτίων Βαρωσίων και Δερύνειας να περιέλθει στην ε/κ ζώνη. Οι προτάσεις προνοούσαν αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων και από άλλες έξι περιοχές, που αποτελούσαν το 1% συνολικά του εδάφους, με τους Τούρκους να θεωρούν ως παραχώρηση και το 3% της νεκρής ζώνης. Η ε/κ πλευρά επισήμανε ότι οι πρόνοιες των προτάσεων παραβίαζαν την αρχή της «ενότητας του εδάφους» της συμφωνηθείσας ομοσπονδιακής δομής και πως η Αμμόχωστος περιτριγυρισμένη από τούρκικα εδάφη, θα αποτελούσε ένα εγκλωβισμένο ελληνικό χώρο ανάμεσα σε τουρκικές περιοχές. Χαρακτήρισε τις προτάσεις ασαφείς, υποστήριξε ότι ως στόχο είχαν την εκμετάλλευση των γνώσεων και ικανοτήτων των Ε/κ ιδιοκτητών, κάτω μάλιστα από συνθήκες αβεβαιότητας, ώστε να επωφεληθεί η τ/κ κοινότητα οικονομικά και τις απέρριψε. Η τουρκική πλευρά δεν επανήλθε με νέες προτάσεις και η συγκεκριμένη πρωτοβουλία σύντομα εγκαταλείφθηκε.

2 Η πρόταση του Ντενκτάς για τα Βαρώσια
(Ιούλιος 1978)

Παραμονές που το Αμερικανικό Κογκρέσο θα συζητούσε το θέμα της άρσης του εμπάργκο για πώληση όπλων στην Τουρκία, ο Ραούφ Ντενκτάς, προκειμένου να διευκολύνει την επικείμενη απόφαση, σε ανοικτό - όπως το ονόμασε - μήνυμα στον Πρόεδρο Κυπριανού, προέβη σε «νέα προσφορά» στο θέμα των Βαρωσίων που θα ισχυε σε περίπτωση που οι Ε/κ αποδέχονταν επανέναρξη των συνομιλιών (οι οποίες είχαν διακοπεί από τον Απρίλιο του 1977) επί όλων των θεμάτων που απασχολούσαν τις δύο κοινότητες. Ο Τ/κ ηγέτης αφού υιοθετούσε την έκθεση του Γ.Γ. Κουρτ Βάλντχαϊμ που ανέφερε ότι «έχει ωριμάσει ο καιρός για να αντιμετωπισθούν ορισμένες σημαντικές πτυχές του υπάρχοντος αδιεξόδου στο Εδαφικό… το καθεστώς της Αμμοχώστου μπορεί να προσφέρει μια ευκαιρία αυτού του είδους», εμφανιζόταν θετικός σε επιστροφή μέχρι και 35.000 προσφύγων στην περιοχή των Βαρωσίων κάτω από την προσωρινή εποπτεία των Η.Ε., υπό την προϋπόθεση ότι αυτή «θα λάμβανε υπ' όψη την ασφάλεια της τ/κ κοινότητας». Η πρόταση είχε συμπέσει με μια περίοδο όπου η κυβέρνηση, για λόγους που δεν ήταν άσχετοι με την πρόσφατη εισβολή, είχε επιδοθεί σ' ένα κυνήγι μαγισσών και σεναρίων περί συνωμοσιών που ως σκοπό είχαν- σύμφωνα με κυβερνητικούς κύκλους- τον εξαναγκασμό της σε παραίτηση. Χαρακτηρίστηκε ως μια προσπάθεια από τ/κ πλευράς δημιουργίας εντυπώσεων ενόψει της συζήτησης στην Αμερικανική Γερουσία για άρση του εμπάργκο, και απερρίφθη. Ένα μήνα αργότερα, η Γερουσία ήρε το εμπάργκο, χωρίς επιστροφή της Αμμοχώστου.

3 Το Αμερικανο-βρετανοκαναδικό Σχέδιο
(Νοέμβριος 1978)

Η υπόσχεση του Τζίμι Κάρτερ για ουσιαστικότερη εμπλοκή της χώρας του στην προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού πήρε συγκεκριμένη μορφή τον Νοέμβριου του ίδιου χρόνου με την υποβολή ενός «πλαισίου ιδεών» που οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν ετοιμάσει από κοινού με τη Μεγάλη Βρετανία και τον Καναδά. Η κίνηση αυτή, εντασσόταν στα πλαίσια των πρωτοβουλιών που η Αμερικανική κυβέρνηση είχε αναλάβει για ανόρθωση της νοτιοανατολικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ η οποία βρισκόταν μετά την εισβολή σε κατάσταση αποσύνθεσης, με τις σχέσεις Ελλάδας- Τουρκίας να βρίσκονται στο χειρότερο δυνατό σημείο, και την Ελλάδα να έχει αποχωρήσει από το στρατιωτικό σκέλος της συμμαχίας.

Στο σχέδιο υπήρχε συγκεκριμένη αναφορά στα Βαρώσια, βάσει της οποίας «τα μέρη των διακοινοτικών συνομιλιών» θα έπρεπε «να συνεργαστούν με τα Η.Ε. για τη ρύθμιση των όρων μίας σύντομης επανεγκατάστασης στην περιοχή». Σύμφωνα με το σημείο 12 του σχεδίου η επανεγκατάσταση των Βαρωσίων θα έπρεπε «να μονογραφεί ταυτόχρονα με την επανάληψη πλήρων διακοινοτικών διαπραγματεύσεων σε συνοπτική συμφωνία». Η επιστροφή του τμήματος των Βαρωσίων, δηλαδή, που θα τίθετο υπό τη διοίκηση των Η.Ε. και θα θεωρείτο προέκταση της ζώνης των Η.Ε., θα γινόταν αμέσως και ανεξαρτήτως της εξέλιξης που θα είχαν οι συνομιλίες. Δεν υπήρχε επίσης περιορισμός στον αριθμό των κατοίκων που θα μπορούσαν να επιστρέψουν. Το σημαντικότερο όμως στοιχείο ήταν ότι εκείνοι που θα επέστρεφαν δεν θα υπόκειντο σε περαιτέρω μετακινήσεις χωρίς τη θέλησή τους. Αν οι διαπραγματεύσεις κατέληγαν σε αδιέξοδο, οι κάτοικοι που θα είχαν ήδη επιστρέψει θα μπορούσαν να παραμείνουν. «Ήταν μια πολύ σημαντική ευκαιρία καθώς επρόκειτο για ένα σχέδιο που είχε τη στήριξη τριών σημαντικών δυνάμεων. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι Αμερικανοί είχαν διαβουλευθεί με την Τουρκία προτού αυτό τεθεί ενώπιόν μας. Είχαν, άλλωστε, συναντήσει και τον Ντενκτάς όπως συνάντησαν και εμένα», δήλωσε στην «Κ» ο Νίκος Ρολάνδης, υπουργός Εξωτερικών τότε της κυβέρνησης Κυπριανού. Η ελληνική κυβέρνηση συμβούλεψε τον Πρόεδρο Κυπριανού να το διαπραγματευτεί, ενώ υπέρ της διαπραγμάτευσης του σχεδίου τάχθηκε και η αντιπολίτευση υπό τον Γλαύκο Κληρίδη. Το ΑΚΕΛ, που στήριζε τον Κυπριανού, ενώ αρχικώς φάνηκε να ευνοεί τη διαπραγμάτευση του, τελικώς τάχθηκε εναντίον επειδή δεν ήταν αρεστό στην ΕΣΣΔ, λόγω της αμερικανικής προέλευσης του. Έχοντας και την υποστήριξη του ΑΚΕΛ ο Κυπριανού, ο οποίος ευθύς εξαρχής εμφανιζόταν επιφυλακτικός έναντι του συγκεκριμένου σχεδίου, το απέρριψε, χωρίς να περιμένει την επίσημη τοποθέτηση της Άγκυρας.

ΚΥΠΕ

Στην υπό τον τότε Γ.Γ. του ΟΗΕ Κουρτ Βάλντχαϊμ Συμφωνία των 10 Σημείων, μεταξύ Κυπριανού-Ντενκτάς το πέμπτο σημείο αναφερόταν στην επανεγκατάσταση της Αμμοχώστου. Η συμφωνία για τα Βαρώσια θα εφαρμοζόταν «χωρίς να αναμένεται η έκβαση της συζήτησης για τις άλλες πτυχές του προβλήματος»...

4 Η Δεύτερη Συμφωνία Κορυφής
(Μάιος 1979)

Μετά την απόρριψη του Αμερικανικού Σχεδίου, ο Γ.Γ. του ΟΗΕ Κουρτ Βάλντχαϊμ ανέλαβε να προετοιμάσει το έδαφος για επανέναρξη των διακοινοτικών συνομιλιών. Στο πλαίσιο αυτό, διεξήχθη στις 19 Μαΐου 1979 συνάντηση κορυφής μεταξύ Κυπριανού- Ντενκτάς, η οποία οδήγησε στη Συμφωνία των 10 Σημείων. Το πέμπτο σημείο της Συμφωνίας δημιούργησε νέες προσδοκίες για επιστροφή της Αμμοχώστου, καθώς ανέφερε ότι προτεραιότητα θα δινόταν «στην επίτευξη συμφωνίας για την επανεγκατάσταση της περιοχής υπό την αιγίδα των Η.Ε., ταυτόχρονα με την έναρξη μελέτης από τους συνομιλητές της συνταγματικής και της εδαφικής πτυχής μιας συνολικής συμφωνίας». Η συμφωνία για τα Βαρώσια θα εφαρμοζόταν «χωρίς να αναμένεται η έκβαση της συζήτησης για τις άλλες πτυχές του προβλήματος».

Η Συμφωνία Κορυφής ήταν, σύμφωνα με τον δήμαρχο Αμμοχώστου Αλέξη Γαλανό, μια πολύ σημαντική ευκαιρία για την πλευρά μας. «Δυστυχώς, όπως και στις περιπτώσεις των ψηφισμάτων 550 και 789 του Συμβουλίου Ασφαλείας, οι ενέργειες της πλευράς μας δεν ήταν αυτές που έπρεπε με αποτέλεσμα οι συγκεκριμένες ευκαιρίες να μείνουν ανεκμετάλλευτες». Οι συνομιλίες που άρχισαν στις 15 Ιουνίου 1979 διακόπηκαν 4 εβδομάδες αργότερα. Το νέο αδιέξοδο διήρκεσε 14 μήνες με τις δύο πλευρές να κατασπαταλούν το χρόνο τους σε εννοιολογικές διαμάχες, αμφισβητούμενες ερμηνείες λέξεων και εκ του σύνεγγυς συνομιλίες, καθώς ο Σπύρος Κυπριανού αρνείτο να συναντήσει τον Ραούφ Ντενκτάς, θεωρώντας ότι κάτι τέτοιο θα αποτελούσε αναγνώριση του ως προέδρου ανεξάρτητου κράτους (είχε προηγηθεί η ανακήρυξη «τουρκοκυπριακού κράτους»). Το ρήγμα στο οποίο είχαν μάλιστα οδηγηθεί οι δύο πλευρές ήταν τόσο βαθύ που κρίθηκε αναγκαία η επίσκεψη στην Κύπρο του βοηθού τότε Γ.Γ. των Η.Ε. Χαβιέ Πέρες ντε Κουεγιάρ για διαβούλευση με τις δύο πλευρές.

5 Νέες τουρκικές προτάσεις
(Οκτώβριος 1980)

Στις 9 Αυγούστου του 1980 και αφού εν' τω μεταξύ είχε επαναρχίσει ο διακοινοτικός διάλογος στην παρουσία του Αργεντινού διπλωμάτη Ούγκο Γκόμπι, ειδικού αντιπροσώπου του Βάλντχαϊμ, ο Τ/κ συνομιλητής, Σουλεϊμάν Ονάν, υπέβαλε νέες προτάσεις οι οποίες συνοδεύονταν και από χάρτη. Σύμφωνα με αυτές, οι Τ/κ ήταν έτοιμοι να παραχωρήσουν μέρος των Βαρωσίων και κάποιες άλλες περιοχές, που αποτελούσαν συνολικά το 2.6% των κατεχομένων, όπου θα μπορούσαν να επιστρέψουν 31.000 πρόσφυγες. Η περιοχή που θα επιστρέφετο θα αποστρατικοποιείτο και θα ετίθετο, μέχρι την επίτευξη συνολικής λύσης, υπό την προσωρινή διοίκηση μιας τριμελούς επιτροπής, η οποία θα αποτελείτο από ένα εκπρόσωπο του τουρκικού κρατιδίου, ένα εκπρόσωπο των κατοίκων της περιοχής και ένα της Ουνφικύπ. Αρμόδια για την εφαρμογή των αποφάσεων και κανονισμών της επιτροπής θα ήταν η Ουνφικύπ, η οποία θα ήταν και η αποκλειστική υπεύθυνη για τις αστυνομικές λειτουργίες στην περιοχή. Δεν υπήρχαν περιορισμοί στο δικαίωμα επιστροφής, ενώ ιδιαίτερα σημαντικό ήταν και το γεγονός ότι, αν και σημειωνόταν ότι οι ρυθμίσεις θα επανεξετάζονταν με το πέρας 5 χρόνων, δεν τίθετο θέμα απομάκρυνσης αυτών που θα είχαν ήδη επιστρέψει. Οι προτάσεις αυτές δεν ικανοποίησαν την ε/κ πλευρά η οποία προσέβλεπε σε ρυθμίσεις όπως αυτές του Αμερικανοβρετανοκαναδικού σχεδίου που προνοούσαν για διακυβέρνηση της πόλης υπό την αιγίδα των Η.Ε. Η τουρκική πλευρά, όμως, μετά την άρση του εμπάργκο αλλά και την απόρριψη από μέρους της ε/κ πλευράς του Σχεδίου- που ως αποτέλεσμα είχε τη χαλάρωση των διεθνών πιέσεων έναντι της- δεν ήταν πλέον διατεθειμένη να προβεί σε τέτοιου εύρους παραχωρήσεις.

6 Μίνι-πακέτο για αεροδρόμιο και Αμμόχωστο
(Μάιος 1981)

Την Άνοιξη του 1981 τα Η.Ε. υπέβαλαν πρόταση για επιστροφή της Αμμοχώστου με παράλληλη επαναλειτουργία του αεροδρομίου Λευκωσίας υπό την διοίκηση των Η.Ε. και χρησιμοποίηση του και από τις δύο κοινότητες. Για να ξεπεραστούν οι ανησυχίες της ε/κ πλευράς, τα Η.Ε. εισηγήθηκαν όπως υπογραφεί από μέρους της ένα έγγραφο με το οποίο θα δηλωνόταν η μη αναγνώριση οποιασδήποτε νομιμότητας (disclaimer) του τ/κ κρατιδίου. Γνωμάτευση για το συγκεκριμένο θέμα είχε δώσει και ο καθηγητής και συνήγορος της Κυπριακής Δημοκρατίας Ίαν Μπράουνλι ο οποίος και απεφάνθη ότι η προτεινόμενη διευθέτηση, «δεν αποτελεί αναγνώριση, ρητή ή συγκαλυμμένη, του τ/κ κρατιδίου». Παρόλα αυτά η πρόταση απερρίφθη και πάλι από την ε/κ πλευρά. Μετά και απ' αυτή την αποτυχία, ο διεθνής παράγοντας άρχισε να επεξεργάζεται καινούργιους τρόπους προσέγγισης του Κυπριακού μελετώντας ιδέες συνολικής πλέον λύσης, με την Αμμόχωστο να καθίσταται αναπόσπαστο κομμάτι του Εδαφικού.

7 Τα Ενοποιημένα Έγγραφα
(Ιανουάριος 1985)

Τον Ιανουάριο του 1985 ο Χαβιέ Πέρες ντε Κουεγιάρ ο οποίος διαδέχθηκε τον Κουρτ Βάλντχαϊμ στη θέση του Γ.Γ. του ΟΗΕ κατέθεσε σειρά ενοποιημένων εγγράφων με τα οποία προτείνετο μεταξύ άλλων να «τεθεί το Βαρώσι και έξι επιπρόσθετες περιοχές υπό την προσωρινή διοίκηση των Η.Ε. για επανεγκατάσταση των κατοίκων τους». Ο Ραούφ Ντενκτάς- μετά από παρεμβάσεις του Αμερικανού Προέδρου Ρίγκαν στον Τούρκο ομόλογο του Οζάλ- εμφανίστηκε σε συνάντηση υψηλού επιπέδου στη Νέα Υόρκη έτοιμος να υπογράψει τα έγγραφα ως είχαν. Ο Κυπριανού όμως, επέμεινε ότι θα έπρεπε να υπάρξει περαιτέρω διαπραγμάτευση ώστε να συμπληρωθούν κάποια κενά, με αποτέλεσμα οι συνομιλίες να καταλήξουν σε ναυάγιο. Με τον Κυπριανού, έντονα διαφώνησαν τόσο ο ΔΗΣΥ όσο και το ΑΚΕΛ που απεχώρησε από την κυβέρνηση. Τα αποτελέσματα των βουλευτικών τον ίδιο χρόνο έφεραν το ΔΗΚΟ δεύτερο κόμμα με μεγάλη αύξηση των ποσοστών του, κάτι που ενθάρρυνε τον Κυπριανού να προχωρήσει σε περαιτέρω σκλήρυνση των θέσεων του, με αποτέλεσμα να απορρίψει και την επόμενη προσπάθεια του Κουεγιάρ τον Απρίλιο του 1986.

Κι άλλες έξι υπαρκτές δυνατότητες επιστροφής

Οκτώβριος 1981: Τα Ηνωμένα Έθνη επί Βάλντχαϊμ παρουσιάζουν το Χάρτη Γκόμπι, στον οποίο για πρώτη φορά η Αμμόχωστος τοποθετείται υπό ε/κ διοίκηση. Ο χάρτης υιοθετείται από τον νέο Γ.Γ. των Η.Ε. Πέρες ντε Κουγιάρ και αποτελεί τη βάση της πρότασης του για το Εδαφικό στην Πρωτοβουλία των «Δειχτών» το 1983, η οποία όμως απορρίπτεται από την ε/κ πλευρά.

Μάιος 1984: Το Συμβούλιο Ασφαλείας υιοθετεί ψήφισμα (550) βάσει του οποίου χαρακτηρίζει τις απόπειρες για εποικισμό οποιουδήποτε τμήματος των Βαρωσίων από άτομα, άλλα από τους κατοίκους τους, ως απαράδεκτες και ζητά τη μεταβίβαση της περιοχής αυτής στη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών. Το ψήφισμα αυτό δεν τυγχάνει της απαιτούμενης αξιοποίησης.

Αύγουστος 1992: Ο Γ.Γ. Μπούτρος Μπούτρος Γκάλι υποβάλλει μια «δέσμη ιδεών», βάσει των οποίων το Βαρώσι θα τεθεί υπό τη διοίκηση των Η.Ε. και θα ετοιμασθεί πρόγραμμα δράσης για απόδοση της πόλης στους νόμιμους κατοίκους της. Η εκλογή του Γλαύκου Κληρίδη, ο οποίος είχε στηριχθεί από δυνάμεις που δεν ευνοούσαν την αποδοχή του συγκεκριμένου σχεδίου, φέρνει το σταδιακό παραμερισμό των Ιδεών.

Νοέμβριος 1992: Το Συμβούλιο Ασφαλείας εγκρίνει ψήφισμα (789) βάσει του οποίου η περιοχή που βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο της Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων Εθνών θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να συμπεριλάβει τα Βαρώσια. Ούτε αυτό το ψήφισμα αξιοποιείται σωστά.

Το λιμάνι της Αμμοχώστου, όπως είναι σήμερα και το οποίο αποτελεί ένα βασικό στοιχείο της εκ τριών πτυχών πρότασης του Προέδρου Χριστόφια, σύμφωνα με την οποία, η αποκατάσταση των Βαρωσίων, θα αυξήσει τη βιωσιμότητα του λιμανιού της Αμμοχώστου, το οποίο θα λειτουργήσει υπό την εποπτεία της ΕΕ.

Μάρτιος 1993: Σε έκθεση του ο Γ.Γ. εισηγείται αριθμό μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, που είχαν συμπεριληφθεί στο ψήφισμα 789, μεταξύ των οποίων και την παράδοση στην Ειρηνευτική Δύναμη του περιφραγμένου τμήματος της Αμμοχώστου για επανεγκατάσταση των νόμιμων κατοίκων της, με αντάλλαγμα την επαναλειτουργία του αεροδρομίου Λευκωσίας και κατά τρόπο που να αποβαίνει προς όφελος και των δύο κοινοτήτων. Η αρχική απόρριψη τους από τον Ντενκτάς οδηγεί τα Η.Ε. στο να προβούν σε περαιτέρω παραχωρήσεις προς την τ/κ πλευρά. Ακολουθεί απόρριψη τους από τον Κληρίδη.

Απρίλιος του 2004: Η ε/κ κοινότητα απορρίπτει σε δημοψήφισμα το 5ο Σχέδιο του Γ.Γ. του ΟΗΕ Κόφι Ανάν στο οποίο προνοείται με σαφήνεια η επιστροφή των κατοίκων της Αμμοχώστου στις 10 Αυγούστου 2004. Η τ/κ κοινότητα το κάνει αποδεκτό.

Κύπρος-Τουρκία, πονοκέφαλος για ΝΑΤΟ-Ε.Ε.

Ο Τζον Σιτιλίδης, επικεφαλής εκπαίδευσης διπλωματών σε Κύπρο και Ελλάδα του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, αναλύει το ζήτημα στην «Κ»

Της **ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΣ ΒΩΝΙΑΤΗ**

Ουδείς έχει το δικαίωμα να εξαναγκάσει την Κυπριακή Δημοκρατία να ενταχθεί στον Συνεταιρισμό για την Ειρήνη, αλλά, από την άλλη, ο κ. Χριστόφιας οφείλει να γνωρίζει πως οι αποφάσεις που θα λάβει επί του θέματος θα έχουν συνέπειες, όπως διαμηνύει στην «Κ» κορυφαίος διπλωμάτης της Ουάσινγκτον. Ο γνωστός πολιτικός αναλυτής Τζον Σιτιλίδης, επικεφαλής του προγράμματος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για την εκπαίδευση Αμερικανών διπλωματών σε Κύπρο και Ελλάδα, ο οποίος παράλληλα διευθύνει την εταιρεία πολιτικής επικοινωνίας Trilogy Advisors LCC στην αμερικανική πρωτεύουσα, μίλησε αποκλειστικά στην «Κ» σχετικά με την προωθούμενη πρόταση της Μαντλίν Ολμπράιτ για σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ ΝΑΤΟ και Ε.Ε. Τόνισε πως η Κύπρος είχε πολλές φορές την ευκαιρία να προσκολληθεί στο άρμα του ΝΑΤΟ κατά τη δεκαετία του '60 και δεν το έπραξε, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την εισβολή των Τούρκων στο νησί.

Τώρα τεχνικώς και τυπικώς η επίδραση της Κύπρου σε εσωτερικές αποφάσεις του ΝΑΤΟ είναι μηδενική

Επικυρώνοντας στην ουσία τις πληροφορίες που η εφημερίδα μας είχε δημοσιεύσει πρόσφατα, ο κ. Σιτιλίδης εξηγεί πως τα άλυτα προβλήματα μεταξύ Κύπρου-Τουρκίας αποτελούν πονοκέφαλο τόσο για την Ε.Ε. όσο και για το ΝΑΤΟ, καθώς παρεμποδίζουν την επιζητούμενη πιο αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των δύο διεθνών οργανισμών.

Η ιδανική κατάσταση, σύμφωνα με τον κ. Σιτιλίδη, θα ήταν να μπορούσε να επιλυνόταν το κυπριακό πρόβλημα και να δημιουργείτο ένα ενιαίο κράτος, το οποίο – εκτός από μέλος της Ε.Ε. – θα συμμετείχε στις διεργασίες της ατλαντικής συμμαχίας ως πλήρες μέλος. Από την άλλη πλευρά, ένα εξίσου ιδανικό σενάριο θα προέκυπτε εάν η Τουρκία εκπλήρωνε όλα τα κριτήρια των Βρυξελών και τις δεσμεύσεις της έναντι της Ε.Ε. και καλωσοριζόταν από την κοινότητα ως πλήρες μέλος. «Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση και για τα δύο αυτά ιδανικά σενάρια αποτελεί η συνολική διευθέτηση του κυπριακού προβλήματος, κάτι που δεν βλέπουμε να γίνεται στο άμεσο μέλλον», εκτίμησε ο κορυφαίος εμπειρογνώμονας σε θέματα διεθνών σχέσεων. «Συνεπώς, η "σπαζοκεφαλιά" που παιδεύει το ΝΑΤΟ και την Ε.Ε. είναι πώς να προχωρήσουν με τη μεταξύ τους συνεργασία, παρά το κυπριακό πρόβλημα που παραμένει άλυτο», είπε χαρακτηριστικά.

Σε Ε.Ε. και ΝΑΤΟ πρέπει να γίνει κατανοητό πως για όσο η Τουρκία συνεχίζει τη στρατιωτική κατοχή της βόρειας Κύπρου, δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική επίλυση στα αυξανόμενα προβλήματα συνεργασίας μεταξύ Ε.Ε.-ΝΑΤΟ, όπως τονίζει ο Τζον Σιτιλίδης.

Πώς λύνεται το πρόβλημα

Ερωτώμενος για το κατά πόσο ο ίδιος εκτιμά πως θα υπάρξουν αρνητικές συνέπειες για την Κύπρο, σε περίπτωση που ο Πρόεδρος με τη στάση του παρεμποδίσει τη σύσφιγξη συνεργασίας μεταξύ Ε.Ε. και ΝΑΤΟ, ο κ. Σιτιλίδης εξήγησε πως «τεχνικώς και τυπικώς, η επίδραση της Κύπρου σε εσωτερικές αποφάσεις του ΝΑΤΟ είναι μηδενική». Άρα, το ευρύτερο ζήτημα που προκύπτει δεν είναι παρά μόνο το γεγονός ότι η Κύπρος, ως πλήρες μέλος της Ε.Ε., επηρεάζει τις κοινές αποφάσεις για στενότερη συνεργασία μεταξύ ΝΑΤΟ-ΕΕ. «Εκτιμώ πως ο Πρόεδρος Χριστόφιας έχει κάθε λόγο να θελήσει να πείσει την Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ πως η Κυπριακή Δημοκρατία επιθυμεί να διαδραματίσει έναν εποικοδομητικό ρόλο στην καλή συνεργασία μεταξύ των οργανισμών. Ωστόσο, δεν μπορεί να το πράξει, ενόσω τα τουρκικά στρατεύματα συνεχίζουν να κατέχουν τη βόρεια Κύπρο κι ενόσω συνεχίζονται τα όποια συνεπακόλουθα προβλήματα στην περιοχή». Επομένως, σύμφωνα πάντα με τον κορυφαίο διπλωμάτη της Ουάσινγκτον, το ζήτημα είναι να καταστεί κατανοητό – τόσο από την Ε.Ε. όσο και από το ΝΑΤΟ – ότι για όσο η Τουρκία συνεχίζει τη στρατιωτική κατοχή της βόρειας Κύπρου, δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική επίλυση στα αυξανόμενα προβλήματα συνεργασίας μεταξύ Ε.Ε.-ΝΑΤΟ.

Συνεπώς, εξήγησε ο κ. Σιτιλίδης, η συμμαχία θα πρέπει να στηριχθεί στην Τουρκία και να προσπαθήσει να διασφαλίσει πως από δικής της πλευράς οι όποιες αποφάσεις, προθέσεις και δηλώσεις όντως στρέφονται προς την κατεύθυνση της επίλυσης του Κυπριακού. «Σημειώστε πως το πρόβλημα δεν αφορά μόνο την Κυπριακή Δημοκρατία. Η Τουρκία φέρει τεράστιες ευθύνες για την παρούσα κατάσταση από το 1974, όταν ο στρατός της εισέβαλε στο νησί», ξεκαθάρισε ο αξιωματούχος της Ουάσινγκτον. Άρα, όπως είπε στη συνέχεια, η πίεση για τα προβλήματα συνεργασίας Ε.Ε.-ΝΑΤΟ δεν θα πρέπει να βαραίνουν τους ώμους της Κύπρου μοναχά, αλλά και της Τουρκίας εξίσου. Επομένως, οι εταίροι της Τουρκίας στο ΝΑΤΟ θα πρέπει να την ενθαρρύνουν να εργαστεί για μια βιώσιμη και λειτουργική λύση του Κυπριακού. Αντιστοίχως, τα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη θα πρέπει στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους να ενθαρρύνουν την Κυπριακή Δημοκρατία να κάνει τα απαραίτητα βήματα προς την εξεύρεση μιας λύσης «που θα λαμβάνει υπόψη και τις θέσεις της Τουρκίας». Εν ολίγοις, το πρόβλημα πρέπει να λυθεί «κατά τρόπο που να ενδυναμώνεται τόσο η ασφάλεια της Κύπρου και της Τουρκίας όσο και να διασφαλίζονται οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ».

Η Κύπρος και τώρα έχει δικαίωμα να μην μπει στο ΝΑΤΟ, αν είναι έτοιμη για τις όποιες συνέπειες τυχόν προκύψουν

Η Κύπρος αν ήταν μέλος του ΝΑΤΟ, τα τουρκικά στρατεύματα δεν θα πατούσαν ποτέ στο νησί, λέει το στέλεχος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ και εισηγείται τη διεξαγωγή εδώ δημόσιου διαλόγου για την ένταξη στο ΝΑΤΟ.

Εάν η Κύπρος εντασσόταν στο ΝΑΤΟ η εισβολή θα ήταν αδιανόητη

Με πιο καυστικό ύφος, ο κ. Σιτιλίδης επεσήμανε πως η δυσπιστία με την οποία η Κύπρος αντιμετωπίζει το ΝΑΤΟ είναι διαχρονική. Εάν κάποιος ανατρέξει στα ιστορικά ντοκουμέντα της δεκαετίας του '60, όπως επεσήμανε ο ελληνικής καταγωγής Αμερικανός διπλωμάτης, θα διαπιστώσει πως η πλειονότητα των Ε/κ έβλεπε με απέχθεια την πιθανότητα ένταξης της χώρας στους κόλπους του ΝΑΤΟ. «Υπήρχαν εκείνη την περίοδο αλλεπάλληλα καλέσματα όπως η Κύπρος ενταχθεί στη συμμαχία.

Εάν η Κύπρος τότε δεχόταν να γίνει μέλος του ΝΑΤΟ, η τουρκική εισβολή το 1974 θα ήταν εντελώς αδιανόητη», υπογράμμισε ο κ. Σιτιλίδης, επεξηγώντας πως πόλεμοι μεταξύ κρατών-μελών της συμμαχίας σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπονται. «Εάν η Κύπρος ήταν μέλος του ΝΑΤΟ, τα τουρκικά στρατεύματα δεν θα πατούσαν ποτέ τα κυπριακά χώματα», υπογράμμισε ο αξιωματούχος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, εκτιμώντας πως σήμερα τα πράγματα δεν φαίνεται να έχουν αλλάξει. Συγκεκριμένα δήλωσε: «Η πλειονότητα των Ε/κ δεν φαίνεται να θέλει να ενταχθεί η Κύπρος στο ΝΑΤΟ. Εάν, ωστόσο, αυτό δεν είναι πια αλήθεια, τότε ένας δημόσιος διάλογος επί του θέματος θα ήταν εξαιρετικά εποικοδομητικός, ούτως ώστε ο Κύπριος Πρόεδρος να μπορέσει να πιάσει τον λαϊκό παλμό της εκλογικής του περιφέρειας». Όποια απόφαση και αν ληφθεί, θα γίνει φυσικά σεβαστή από το ΝΑΤΟ, όπως ξεκαθάρισε ο κ. Σιτιλίδης. Είτε η Κύπρος αποφασίσει να ενταχθεί στο ΝΑΤΟ είτε στον Συνεταιρισμό για την Ειρήνη ή σε κανένα από τα δύο, τίποτα δεν μπορεί να επιβληθεί διά της βίας στην Κύπρο, ούτε από το ΝΑΤΟ ούτε από οποιοδήποτε ξένο σώμα ή μπλοκ. Η απόφαση ανήκει στους Κυπρίους, σημείωσε χαρακτηριστικά. Αν η Κυπριακή Δημοκρατία αποφασίσει να παραμείνει εκτός της συμμαχίας, έχει κάθε δικαίωμα να το πράξει, αλλά θα πρέπει επίσης να είναι έτοιμη και για τις όποιες συνέπειες μιας τέτοιας απόφασης. Κληθείς να εξηγήσει ποιες θα μπορούσαν να ήταν οι «συνέπειες» στις οποίες αναφέρθηκε, ο κ. Σιτιλίδης εξήγησε: «Στην περίπτωση που η Κύπρος αντιμετωπίσει μελλοντικά μια εχθρική κατάσταση, η συμμετοχή της στη συμμαχία θα μπορούσε να τη θωρακίσει από την όποια στρατιωτική απειλή. Εάν όμως η Κύπρος επιμείνει να απαρνείται την ομπρέλα προστασίας που θα μπορούσε να έχει μέσα στο ΝΑΤΟ, αυτό είναι δικαίωμά της. Κάθε απόφαση, όμως, έχει συνέπειες».

Λυπηθείτε μας καλέ

Δεν μας λυπάται κανείς σε αυτόν τον τόπο. Ούτε οι πολιτικοί ούτε οι δημόσιοι λειτουργοί ούτε καν το θερμόμετρο, το οποίο ούτε «λίγο καιρό ξαποσταίνει», αλλά μόνο προς τα πάνω τραβά! Από του χρόνου νομίζω ότι θα κυκλοφορούμε με κλιματιζόμενα σκάφανδρα. Διαφορετικά θα πεθαίνουμε στους δρόμους σαν τα κοτόπουλα. Γι' αυτό πήραμε όλοι σβάρνα τις θάλασσες και τα όρη. Στα ξενοδοχεία δεν βρίσκεις ούτε μαξιλάρι, στα δε εστιατόρια ό,τι σου σερβίρουν το τρως και λες κι ένα τραγούδι. Μόνο, αγαπητοί ξενοδόχοι, πανδοχείς, εστιάτορες και λοιποί επιχειρηματίες, βάλτε λίγο έστω σάλιο... στις τιμές. Είναι ντροπή να αγοράζουμε το νερό σε τιμή σαμπάνιας. Είπαμε να στηριχτείτε στον εσωτερικό τουρισμό, αλλά όχι και να μας στραγγίξετε.

Είμαστε και οι πρώτοι

Η αργία λοιπόν του Δεκαπενταύγουστου βρίσκει όλη την Κύπρο στις παραλίες, αλλά και στα βουνά του Τροόδους. Εκεί που πολλοί Κύπριοι θα συνδυάσουν το τερπνόν μετά του ωφελίμου, κατά το δη λεγόμενον, καθότι θα επισκεφθούν, όπως κάθε χρόνο, τα μοναστήρια που είναι αφιερωμένα στην Παναγία πρώτα, εκ των οποίων αυτό του Κύκκου και το άλλο του Μαχαιρά. Ειρήσθω εν παρόδω, να πούμε ότι σχολιάστηκε ποικιλοτρόπως η έρευνα του περιοδικού Economist, σύμφωνα με την οποία οι περισσότερο εκκλησιαζόμενοι πολίτες της Ευρώπης είναι οι Ελληνοκύπριοι. Η έρευνα διενεργήθηκε το 2008 και 2009 και σύμφωνα με τα ευρήματά της, στην περίπτωση της Κύπρου ποσοστό μόνο 2,4% δεν πηγαίνει εκκλησία και στην περίπτωση της Ελλάδας μόνο 4,9%. Μετά την Ελλάδα, οι χώρες με τα ψηλότερα ποσοστά εκκλησιαζομένων είναι, κατά σειρά, η Πολωνία, η Κροατία και η Ιταλία. Οι περισσότερο απέχοντες από την εκκλησία είναι η Τσεχία με 60% και ακολουθούν η Γαλλία, η Βρετανία και το Βέλγιο.

Η ορθοδοξία του Κυπραίου

Με αφορμή την έρευνα του Economist, κουβεντιάζαμε προχθές βράδυ σε καφετέρια της Λευκωσίας τη «θρησκευτικότητα του Κυπραίου» και τη συνδυάζαμε με την υποκρισία του, δίνοντας παραδείγματα από την καθημερινότητα. Αίφνης εμφανίστηκε μια κυρία με πολιτικό εκτόπισμα, την οποία και καλέσαμε, ως ήταν φυσικό, για έναν καφέ. Έπιασε αμέσως το νόημα της κουβέντας και να τι περίπου μας είπε κι άφησε ενεούς τους μισούς άνδρες της παρέας: «Οξύμωρη η ορθοδοξία του Κυπραίου. Ο Κύπριος σύζυγος νηστεύει και εκκλησιάζεται, ενώ το προηγούμενο βράδυ τα έσπαζε με τον κουμπάρο του στο καμπαρέ. Θεωρεί δεδομένη την υποχρέωση της γυναίκας του να του πλένει τα σώβρακα, καθώς εκείνος την πέφτει χυδαία σε ανυπεράσπιστες Κινέζες λαχειοπώλισσες. Βάζει μέσο, για να κάτσει άεργος σε καρέκλα της κυβέρνησης, με μόνη του ασχολία να "τρώει" από την τσέπη των φορολογουμένων και να "σάζει" δικούς του. Διαολοστέλνει τους "μαύρους" και τους "Τούρκους",

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΚΡΗ

θεωρώντας πάντα πως αγαπά αλλήλους. Κουτσομπολεύει χωρίς αιδώ φίλους και γνωστούς και μετά πηγαίνει να κάνει τάμα στον Άγιο Ραφαήλ. Ανάβει κερί στην Παναγία να πάρει αύξηση, αδιαφορώντας για την ανέχεια του πλησίον του. Κάθεται και τρώει μέχρι τελικού σκασμού, παρακολουθώντας ντοκιμαντέρ με πεινασμένα μωρά στην Αφρική. Αν λέω οτιδήποτε εκτός πραγματικότητας, πείτε μου». Μόκο όλοι.

Αποφύγετε τον μονόδρομο

Ευτυχώς κατάλαβε ο υπουργός Άμυνας (λες να επηρεάστηκε από τη στήλη της περασμένης βδομάδας;) ότι δεν τον θέλει το γυαλί και αποφάσισε να παραδώσει τη σκυτάλη των δηλώσεων στην κ. Αλίκη Στυλιανού, εκπρόσωπο Τύπου του υπουργείου του. Η κατάσταση όμως στον χώρο της άμυνας παραμένει έκρυθμη, ζημιώνοντας επικίνδυνα την κυβέρνηση. Αυτό που όλοι αναμένουμε να δούμε είναι πότε ο Πρόεδρος Χριστόφιας θα αποφασίσει να ξεκουράσει τον αξιαγάπητο κατά τ' άλλα κύριο Παπακώστα, ο οποίος μας είπε πολλά και «κορυφαία» αυτό το διάστημα, όπως π.χ. τα περί πέμπτης φάλαγγας στην Εθνική Φρουρά. Δεν χρειάζεται, Πρόεδρε μου, να φθάσουν τα πράγματα μέχρι του σημείου που ο συμπαθής υπουργός θα έχει την τύχη του αδελφού του, με κάποιο περιστατικό που θα κάμει την αποπομπή του μονόδρομο.

Να ανησυχούμε ή όχι

Η δημόσια ομολογία ότι στην Εθνική Φρουρά λειτουργεί πέμπτη φάλαγγα είναι από τρομακτική έως και αστεία. Κι αυτό διότι, αν πράγματι έχει ουσιαστικό περιεχόμενο η δήλωση, τότε μπορεί να σημαίνει ότι κάποιοι στο στράτευμα είναι έτοιμοι για όλα. Από την ανατροπή της κυβέρνησης μέχρι και την άνευ οποιασδήποτε πολιτικής απόφασης επίθεση εναντίον π.χ. των τουρκικών θέσεων στη γραμμή αντιπαράταξης, πράγμα άκρως επικίνδυνο. Αν ο κ. υπουργός με την «πέμπτη φάλαγγα» εννοούσε την κλοπή πυρομαχικών και την πώλησή τους σε κακοποιά στοιχεία, τότε δεν ξέρει τι πάει να πει η φράση που χρησιμοποιεί. Αν τέλος εννοούσε ότι μερικοί χαμηλόβαθμοι αξιωματικοί συναγελάζονται με «μάγκες» της νύκτας και κυκλοφορούν στα καμπαρέ, τότε μπορείτε να γελάσετε κι εσείς μαζί με το παρδαλό κατσίκι. Πάντως, αν ήμουν μέλος της Επιτροπής Άμυνας της Βουλής και άκουγα τα περί «πέμπτης φάλαγγας», θα καλούσα τον υπουργό να δώσει εξηγήσεις, τουλάχιστον κεκλεισμένων των θυρών.

Ευχαριστημένος ο Πρόεδρος

Η στήλη τρέφει ιδιαίτερη συμπάθεια στο πρόσωπο της υπουργού Εργασίας, Σωτηρούλας Χαραλάμπους (με την ευκαιρία της ονομαστικής της εορτής, της ευχόμεθα κι από χρόνου με υγεία), η οποία και τις προηγούμενες μέρες, λόγω διακοπών συναδέλφων της, είχε την υπευθυνότητα για τέσσερα υπουργεία. Μισή κυβέρνηση από μόνη της. «Και ικανότατη είναι και δουλευταρού και βγάζει την κυβέρνηση ασπροπρόσωπη», μας είπε υψηλόβαθμο στέλεχος του ΑΚΕΛ και πως «ο Πρόεδρος είναι πολύ ευχαριστημένος με τη συντρόφισσα». Μακάρι, διότι, εκτός των άλλων, η συμπαθής υπουργός αποδεικνύει ότι οι γυναίκες μπορούν να διαπρέψουν.

Περί ανέργων κ. Σωτηρούλα

Μαζί με τον γράφοντα συμφωνούσε μέχρι προχθές σε ό,τι αφορά την απόδοση και την εμφάνιση της υπουργού Εργασίας κι ένας φίλος ειδικός στα χρηματοπιστωτικά του χώρου του ΔΗΣΥ. Προχθές, όμως, μου έστειλε ένα σημείωμα με τα εξής: «Κάποιος να επαναφέρει τη Σωτηρούλα Χαραλάμπους στην πραγματικότητα... Η αύξηση στους ανέργους τον Ιούλιο, κυρία υπουργέ, σαφώς και είναι μικρότερη σε σχέση με τον περυσινό χρόνο, απλούστατα γιατί η αυξητική τάση παρουσιάζει κόπωση. Όσοι ήταν να δηλωθούν άνεργοι δηλώθηκαν, εκτοξεύοντας τη συγκεκριμένη στατιστική σε ύψη πρωτόγνωρα για την Κύπρο των "συνθηκών πλήρους απασχόλησης" που λέγαμε σε άλλες εποχές. Δηλώσεις θα πρέπει να κάνετε για τα αποτελέσματα των προσπαθειών σας για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και όχι να ευχαριστιέστε που όσοι ήταν να χάσουν τις δουλειές τους τις έχασαν. Αν μη τι άλλο πραγματεύεστε ένα ευαίσθητο θέμα και θα έπρεπε να μιλάτε λιγότερο και να πράττεται περισσότερα». Αυτά κι αμαρτίαν ουκ έχει ο αντιγραφέας.

Σκοράρουν χαμηλά

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί να είναι ευχαριστημένος με την απόδοση της Σωτηρούλας Χαραλάμπους, καθώς και των άλλων υπουργών που προέρχονται από το ΑΚΕΛ, δεν φαίνεται να είναι ευχαριστημένος όμως από το ίδιο του το κόμμα. Όπως μαθαίνουμε, ο Σύντροφος είναι από θυμωμένος έως και οργισμένος με την απόδοση ορισμένων υψηλόβαθμων στελεχών της Εζεκία Παπαϊωάννου. Κι αυτό γιατί με τις δηλώσεις τους, αντί να προασπίζονται το έργο του Προέδρου και της κυβέρνησης, τα κάνουν μαντάρα ή να το θέσουμε διαφορετικά σκοράρουν πολύ χαμηλά στις δημόσιες εμφανίσεις τους. Είναι πλέον δημοσίως παραδεκτό, το λένε ανοικτά στους συλλόγους του λαϊκού κινήματος, ότι από τη στιγμή που ο Δομάζος του ΑΚΕΛ πέρασε σε δεύτερο πλάνο, τρίβουν τα χέρια τους οι κομματικοί αντίπαλοι στο επίπεδο της επικοινωνίας και ψάχνονται οι Σύντροφοι. Έτσι Σύντροφε;

Θέλετε ελεύθερη αγορά;

Μπορεί να λέμε για την κυβέρνηση, αλλά και στον χώρο της αντιπολίτευσης η κατάσταση δεν φαίνεται να βελτιώνεται. Αυτή τη φορά ήταν η σειρά του βουλευτή Κυριάκου Χατζηγιάννη, ο οποίος θέλει να ρυθμίσει νομοθετικά την περίοδο αποπληρωμής των φθαρτεμπόρων από τις μεγάλες υπεραγορές. Βρε παιδιά, αποφασίστε, θέλετε ελεύθερη αγορά ή όχι. Δεν μπορεί από τη μια να λέτε όχι «στο κράτος-έμπορα κριθαριού» ή όχι στο πλαφόν στα καύσιμα και στα δίδακτρα των ιδιωτικών πανεπιστημίων και από την άλλη αυτό. Όπως έλεγε, σε άσχετη φάση, συνάδελφος του κ. Χατζηγιάννη, «το δυστύχημα είναι ότι όσο πλησιάζουμε στις βουλευτικές εκλογές, τα φαινόμενα παραφωνίας στον ΔΗΣΥ θα αυξάνονται, μετατρέποντας στο τέλος μια προβλεπόμενη εύκολη επικράτηση σε ντέρμπι για γερά νεύρα». Έλεος, σκεφτείτε και εκείνους τους έρμους στην κερκίδα...

Το πάρκο Πρόεδρε

Βγαίνοντας από το Προεδρικό Μέγαρο, κύριε Πρόεδρε, ακριβώς αριστερά σας είναι ένα πάρκο που εφάπτεται του Προεδρικού. Εκείνο το πάρκο λοιπόν χρήζει άμεσου χειρισμού από τους αρμοδίους. Ο λόγος για την παιδική χαρά που βρίσκεται εκεί και που, όπως με πληροφορεί συνάδελφος με παιδάκια που συχνάζει στο πάρκο, είναι σε άθλια κατάσταση.

Κομμένες κούνιες, ακάλυπτα καλώδια ηλεκτρισμού, επικίνδυνα υλικά χωρίς προστατευτικά καλύμματα αποτελούν άμεσο κίνδυνο για τα πιτσιρίκια που αναζητούν λίγο παιχνίδι και ξεγνοιασιά. Οι αρμόδιοι θα πρέπει άμεσα να αναλάβουν δράση, αποκαθιστώντας την εικόνα ενός χώρου που θα έπρεπε λόγω τοποθεσίας να αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση και για άλλους παρόμοιους χώρους. Σας παρακαλούμε, κ. Χριστόφια, δώστε απλά μια οδηγία να πάει κάποιος να το δει, μη γίνει κανένα κακό. Εξάλλου είστε παππούς και ξέρετε.

Περνά δύσκολα

Ο Σερντάρ Ντενκτάς και το Δημοκρατικό Κόμμα περνούν δύσκολες μέρες. Λίγους μήνες μετά τη σύντομη συνεργασία με το Κόμμα Εθνικής Ενότητας και την εκλογή του Ντερβίς Έρογλου στην ηγεσία των Τουρκοκυπρίων, δυο «βουλευτές» του κόμματος και ο «δήμαρχος» του Βαντιλί αποχωρούν από το Δημοκρατικό Κόμμα και εντάσσονται στο ΚΕΕ. Από την πλευρά του, το ΚΕΕ στοχεύει στην ενίσχυση της θέσης του στη λεγόμενη Βουλή, καθώς και στην «κυβέρνηση» του Ιρσέν Κιουτσούκ. Αυτή τη στιγμή το κόμμα διαθέτει 24 έδρες και εν όψει του μεγάλου συνεδρίου του Νοεμβρίου, στοχεύει στην ενίσχυση της συνολικής εικόνας του.

Αδικημένοι καραδοκούν

Οι προαγωγές στο Δημόσιο παντού και πάντοτε προκαλούν ενδιαφέρον και όχι μόνο. Όπως ενημερώνει τη στήλη ο ειδικός μας συνεργάτης επί των τουρκικών θεμάτων, το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο της Τουρκίας μπορεί να ολοκλήρωσε τις συνεδριάσεις του ύστερα από μεγάλες ταλαντεύσεις, όμως στους κόλπους των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων ο προβληματισμός για τη σύνθεση της ανώτατης ηγεσίας και τις σχέσεις του στρατού με την κυβέρνηση του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης παραμένει. Πολλοί είναι οι στρατηγοί που διαφωνούν με τους χειρισμούς της ηγεσίας των ενόπλων δυνάμεων. Ο βασικός προβληματισμός αφορά τις προαγωγές και πολλοί από τους στρατηγούς δηλώνουν στον στενό κύκλο συνεργατών τους ότι θεωρούν τον εαυτό τους αδικημένο.

Από την άλλη, στους κόλπους του ναυτικού εκφράζεται έντονος προβληματισμός, με τον ισχυρισμό ότι το σώμα δέχεται «πολιτική επίθεση» από την ίδια την κυβέρνηση της χώρας.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Στο περιουσιακό η Τουρκία έχει ευθύνες και οι Ε/Κ επιλογές

Ο Ντερβίς Έρογλου στοχεύει στις αποζημιώσεις, όμως στην ουσία βρίσκεται σε αδιέξοδο τονίζει στη συνέντευξη του στην «Κ» ο Μπαρίς Μάμαλι

Συνέντευξη στον **ΝΙΚΟ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Το νομικό γραφείο του Μπαρίς Μάμαλι βρίσκεται στη Λευκωσία στην οδό όπου βρίσκονται επίσης, ο τ/κ δικηγορικός σύλλογος, καθώς και πληθώρα άλλων δικηγορικών γραφείων. Εκεί μας δέχθηκε με ιδιαίτερη εγκαρδιότητα και διάθεση για συζήτηση. Ο κ. Μάμαλι είναι ένας Τ/Κ διανοούμενος, με απόψεις και τοποθετήσεις επιστημονικά τεκμηριωμένες που δεν βασίζονται σε στενά εθνοκεντρικά πλαίσια. Υπήρξε πρόεδρος του τ/κ δικηγορικού συλλόγου και προσφάτως ίδρυσε μια οργάνωση η οποία υποστηρίζει την ανωτερότητα του νόμου και προωθεί τον εκσυγχρονισμό των τ/κ δομών.

- Ποια είναι η δική σας θεώρηση για το σημερινό αδιέξοδο στο περιουσιακό;

Η επέμβαση της Τουρκίας στην Κύπρο το 1974 αποτελεί ιστορικό κομβικό σημείο στο περιουσιακό ζήτημα. Τότε δημιουργήθηκε ένα νέο καθεστώς στο Νότο και στο Βορρά. Μετά το 1974 η τουρκική πλευρά δεν ακολούθησε σωστή πολιτική γραμμή στο περιουσιακό. Δεν έλαβε υπόψη το διεθνές δίκαιο και δημιούργησε το σημερινό αδιέξοδο στο περιουσιακό. Άλλωστε, γι αυτό είχαμε αποφάσεις διεθνών δικαστηρίων οι οποίες καταδικάζουν την Τουρκία. Η Τουρκία δεν έλαβε υπόψη τη Συνθήκη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Υπογραμμίζω ότι, τον Σεπτέμβριο του 1974 ο εισαγγελέας και ο πρόεδρος του ανώτατου δικαστηρίου, της δικαστικής δομής του Βορρά, συνέστησαν στην τ/κ ηγεσία να μην τροποποιήσει και να μην αλλοιώσει το καθεστώς γης σε ότι αφορά τις ε/κ περιουσίες στο Βορρά. Όμως η τ/κ ηγεσία αδιαφόρησε και προχώρησε στο σφετερισμό των ε/κ περιουσιών. Παρά το ευρωπαϊκό δίκαιο, η τ/κ πλευρά με απόφαση της το 1977, ξεκίνησε να μοιράζει σε Τ/Κ και έποικους τις ε/κ περιουσίες. Αυτή η αυθαιρεσία είχε βάση τον ισχυρισμό ότι στο Βορρά υπάρχει ξεχωριστό κράτος. Σε αντίθεση με το Βορρά, στο Νότο η κυβέρνηση εκμεταλλεύτηκε τις τουρκικές περιουσίες με νόμιμο τρόπο. Στο Βορρά, με το Σύνταγμα του 1985 κατοχυρώθηκε η απόφαση του 1977. Και την περίοδο 1995-1996 ξεκίνησε η παραχώρηση τίτλων ιδιοκτησίας των ε/κ περιουσιών. Η διοίκηση άρχισε να παραχωρεί κοτσάνια. Αντιμέτωποι με αυτή την κατάσταση, η ε/κ πλευρά με πρόσχημα την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ). Το δικαστήριο τη δικαίωσε και η απόφαση Λοϊζίδου άλλαξε τα δεδομένα στο περιουσιακό. Παρά τις νέες εξελίξεις, η τουρκική πλευρά εξακολούθησε να ακολουθεί λανθασμένη γραμμή. Λόγου χάρη, άργησε να ασχοληθεί με την υπόθεση Λοϊζίδου. Και όμως αυτή η υπόθεση σήμερα βρίσκεται στο επίκεντρο του περιουσιακού ζητήματος και η τουρκική πλευρά είναι αυτή η οποία ηγέρθη στο ύψος της συγκεκριμένης περίστασης. Και ενώ η τουρκική πλευρά κωλυσιεργούσε ακολούθησαν άλλες υποθέσεις οι οποίες καταδίκασαν την τουρκική πλευρά. Σε αυτές τις αποφάσεις υπογραμμίζεται το γεγονός ότι από νομικής άποψης στο Βορρά υπάρχει τουρκική κατοχή και μια υποδιοίκηση της Τουρκίας.

- Την ίδια περίοδο, ποια ήταν η αντιμετώπιση των τ/κ από την κυπριακή κυβέρνηση;

Η κυβέρνηση είτε ενοικίασε τις περιουσίες είτε τις δήμευσε. Υπάρχει ένα πρόβλημα ως προς τις δημεύσεις. Η κυβέρνηση πρέπει να πληρώσει τις αποζημιώσεις. Και σε περίπτωση που δεν το πράξει , οι Τ/Κ πρέπει να προσφύγουν στο ΕΔΑΔ. Όμως η τ/κ πλευρά δεν παροτρύνει τους Τ/Κ προς αυτή την κατεύθυνση.

- Το 2006 η κυβέρνηση του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης προχώρησε στην ίδρυση της λεγόμενης επιτροπής αποζημίωσης και ανταλλαγής. Κατά την άποψη σας, ποιοι ήταν και παραμένουν οι λόγοι για την αλλαγή στάσης της Τουρκίας;

Απαντώντας στην ερώτηση σας, εξαρχής θα πρέπει να υπογραμμίσω το γεγονός ότι η Τουρκία δεν αναγνώρισε την απόφαση για την υπόθεση Λοϊζίδου μέχρι το 2003. Δεν θέλησε να δεχθεί τις επιπτώσεις της λανθασμένης πολιτικής της. Όμως αυτό άλλαξε -σωστά κατά τη γνώμη μου- με την άνοδο του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης στην εξουσία το 2003. Η Τουρκία δεν είχε την πολυτέλεια να αγνοεί την απόφαση ενός δικαστηρίου το οποίο αναγνωρίζει και η ίδια. Αναγνωρίζοντας την απόφαση για την υπόθεση Λοϊζίδου, η Τουρκία βρέθηκε αντιμέτωπη με ένα τεράστιο ποσό αποζημιώσεων. Η Τουρκία δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στην πληρωμή αυτών των αποζημιώσεων κάτι που άνοιγε το δρόμο για τις κυρώσεις του ΕΔΑΔ. Σε αυτό το σημείο, η Τουρκία αποφάσισε να καθυστερήσει την επίλυση του περιουσιακού ζητήματος, ενώ το 2006 προχώρησε στην ίδρυση της επιτροπής αποζημίωσης. Ο βασικός στόχος της Άγκυρας ήταν η εύρεση ενός βάσιμου επιχειρήματος. Η Άγκυρα ήθελε να εκπέμψει το εξής μήνυμα: «Παραδέχομαι ότι έκανα ένα λάθος και με σκοπό την αποζημίωση προχωρώ στην ίδρυση της συγκεκριμένης επιτροπής, η οποία θα αποτελεί το πρώτο στάδιο για την διευθέτηση των περιουσιακών ζητημάτων από το ΕΔΑΔ». Το συγκεκριμένο μήνυμα, βρήκε ανταπόκριση από το ΕΔΑΔ το περασμένο διάστημα. Τοιουτοτρόπως όμως η Τουρκία παραδέχθηκε ότι έχει υπό την κατοχή τις ε/κ περιουσίες και εμμέσως το γεγονός ότι δεν υφίσταται η ΤΔΒΚ. Παράλληλα, υποχρεώθηκε να αναλάβει την ευθύνη των αποζημιώσεων. Ανοίγοντας μια παρένθεση, επισημαίνω το γεγονός ότι ακόμη δεν έχει εξακριβωθεί αν το βάρος των αποζημιώσεων θα πέσει στην Τουρκία ή στην τ/κ πλευρά. Το σίγουρο είναι ότι η Τουρκία ανέλαβε μια πρωτοβουλία με σκοπό την ενίσχυση της θέσης της στο ευρωπαϊκό πεδίο.

Η Τουρκία αναγνώρισε τους ε/κ τίτλους ιδιοκτησίας στο Βορρά, τη μη ύπαρξη της ΤΔΒΚ, το δικό της έλεγχο στο Βορρά υπογραμμίζει άνευ φόβου και πάθους ο βαθύς γνώστης του περιουσιακού, νομικός Μπαρίς Μάμαλι.

-Βλέπουμε ότι οι αποφάσεις του ΕΔΑΔ δεν σηματοδοτούν την αναγνώριση της «ΤΔΒΚ», απεναντίας γίνεται πλέον λόγος για τουρκική υποδιοίκηση στο Βορρά.

Συμφωνώ απολύτως. Το ΕΔΑΔ είναι προσεκτικό και τονίζει ότι η επιτροπή δεν σημαίνει αναγνώριση της ΤΔΒΚ. Η επιτροπή είναι ένα προσωρινό μέτρο για την Τουρκία που χρησιμεύει για την αλλαγή της μέχρι σήμερα πορείας στο περιουσιακό, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της.

-Συμφωνείτε ότι η Άγκυρα προσπαθεί να διαχειριστεί το περιουσιακό με διάφορες μανούβρες που δεν συνιστούν βούληση για την επίλυση του;

Φυσικά και συμφωνώ... Και ρωτώ: Με την επιτροπή τι άλλαξε; Ποιες αποφάσεις του ΕΔΑΔ τροποποιήθηκαν; Καμία απολύτως. Δεν άλλαξε τίποτα στο περιουσιακό. Απεναντίας, η Τουρκία αναγνώρισε τους ε/κ τίτλους ιδιοκτησίας στο Βορρά, την παραβίαση αυτών των τίτλων, την μη ύπαρξη της ΤΔΒΚ, το δικό της έλεγχο στο Βορρά καθώς και τις δικές τις παρανομίες.

Η Τουρκία άφησε μετέωρη οικονομικά την επιτροπή αποζημιώσεων

Σε ό,τι αφορά τον τρόπο που η ε/κ πλευρά προσεγγίζει την επιτροπή αποζημιώσεων στα κατεχόμενα ο Μπαρίς Μάμαλι, λέει ότι οι Ε/Κ δεν επιθυμούν να έρθουν αντιμέτωποι με τις δομές του Βορρά κάτι που ενέχει τώρα κι ένα μεγάλο κίνδυνο και συνεχίζει: «Σε περίπτωση που συνεχίσουν να αγνοούν την απόφαση του ΕΔΑΔ και την επιτροπή, στο μέλλον δεν θα μπορούν να προσφύγουν στο ΕΔΑΔ. Διότι πλέον το ΕΔΑΔ θεωρεί ότι η επιτροπή είναι αναγκαστική προϋπόθεση. Το ΕΔΑΔ πλέον ρωτάει: «Προσφύγατε στην επιτροπή πριν να ζητήσετε τη δική μου απόφαση για την υπόθεση σας;» Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, το ΕΔΑΔ πλέον δεν κάνει δεκτά αιτήματα εκδίκασης παράλληλων υποθέσεων. Όμως, δυστυχώς η εκ πλευρά σκέφτεται με πολιτικούς όρους. Δεν αποδίδει σημασία στη νομική διαδικασία. Αυτή είναι μια λανθασμένη στάση. Άλλωστε για ποιον λόγο διατηρούν ενδοιασμούς ως προς την επιτροπή; Τονίσαμε ήδη ότι δεν άλλαξε τίποτα σε ό,τι αφορά τις παρανομίες της Τουρκίας στην Κύπρο και τις αποφάσεις του ΕΔΑΔ. Η πλευρά με τα μεγαλύτερα λάθη στο περιουσιακό είναι η τουρκική. Και αυτή είναι αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα.

-Η νέα τ/κ ηγεσία αποδίδει μεγάλη σημασία στην ανταλλαγή περιουσιών, έχει όμως τη δυνατότητα να ανταποκριθεί από νομικής και οικονομικής άποψης;

Η συγκεκριμένη ερώτηση είναι πολύ εύστοχη και αγγίζει μια σημαντική πτυχή του όλου ζητήματος. Υπογραμμίζω το γεγονός ότι η τ/κ πλευρά δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο ύψος των αποζημιώσεων και δεν μπορεί να εγγυηθεί τη σωστή λειτουργία της επιτροπής αποζημιώσεων. Η σύνθεση της επιτροπής είναι λανθασμένη. Από τα μέλη της οι πέντε είναι γραφειοκράτες και οι δυο ξένοι νομικοί που δεν βρίσκονται συνεχώς στην Κύπρο. Παράλληλα, η επιτροπή κωλυσιεργεί. Από την άλλη, μετά την πρόσφατη απόφαση του ΕΔΑΔ, η Τουρκία θα έπρεπε να ανακοινώσει ότι αναλαμβάνει το οικονομικό κόστος των αποζημιώσεων και να διαβεβαιώσει γι' αυτό την τ/κ πλευρά. Όμως αυτό δεν έγινε. Σήμερα το βάρος της λειτουργίας της επιτροπής πέφτει στη διοίκηση του Βορρά. Σε περίπτωση που αυξηθούν οι προσφυγές στην επιτροπή, η διοίκηση δεν είναι σε θέση να εγγυηθεί τη νόμιμη και ομαλή λειτουργία της επιτροπής. Και σε αυτή την περίπτωση οι Ε/Κ θα έχουν το δικαίωμα να προσφύγουν στο ευρωπαϊκό δικαστήριο και να καταδικάσουν την τουρκική πλευρά. Τότε η Τουρκία εκτός από τις αποζημιώσεις θα είναι αντιμέτωπη και με κυρώσεις οι οποίες θα συσχετίζονται με τις νομικές διαδικαστικές παραβάσεις. Το ΕΔΑΔ ενδέχεται να αποφασίσει για μια δίκαιη εκδίκαση των υποθέσεων.

- Από αυτά που επισημάνετε συμπεραίνω ότι, όπως η ε/κ πλευρά έτσι και η τ/κ, δίνει προτεραιότητα στην πολιτική και αδιαφορεί για τη νομική πτυχή της όλης υπόθεσης...

Φυσικά και υπάρχει αδιαφορία για το νομικό κομμάτι. Όμως δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η νομική προσέγγιση της όλης υπόθεσης δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με βάση τις πολιτικές βουλήσεις.

- Ποια η άποψη σας σε ό,τι αφορά τις διαπραγματεύσεις των δυο ηγετών για το περιουσιακό;

Η τ/κ ηγεσία είναι επικεντρωμένη στις αποζημιώσεις. Όμως, η ε/κ πλευρά στοχεύει στην επιστροφή των περιουσιών. Υπενθυμίζω ότι, σε ό,τι αφορά τις αποζημιώσεις και το οικονομικό βάρος, η τ/κ πλευρά βρίσκεται σε αδιέξοδο.

- Συμφωνείτε ότι σε περίπτωση λύσης θα πρέπει να αναδιοργανωθούν όλες οι τ/κ δομές;

Υπό τις υφιστάμενες συνθήκες, σε περίπτωση άμεσης λύσης, η τ/κ πλευρά θα βρεθεί αντιμέτωπη με κρίσεις σε πολλά πεδία. Ενδέχεται να καταρρεύσουν όλες οι υφιστάμενες δομές. Η τ/κ πλευρά πρέπει να αναθεωρήσει τις πολιτικές της και να προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις.

Περνά ο λόγος σας στο Ευρωκοινοβούλιο

Είναι ισχυρό προπύργιο υπεράσπισης των απλών πολιτών, λέει ο επικεφαλής του Γραφείου Ευρωκοινοβουλίου στην Κύπρο, Τάσος Γεωργίου

ΤΟΥ **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ**

Οι Βρυξέλλες δεν είναι τελικά τόσο μακριά από τη Λευκωσία, όπως νομίζουν οι περισσότεροι πολίτες της Κύπρου, μεταξύ αυτών και ορισμένοι πολιτικοί άρχοντες. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ε.Κ.) αποτελεί το προπύργιο της υπεράσπισης των συμφερόντων των απλών Ευρωπαίων πολιτών, όπως τονίζει στην «Κ» ο επικεφαλής του Γραφείου του Ε.Κ. στην Κύπρο, Τάσος Γεωργίου. Οι πολίτες έχουν δύναμη, καθώς μπορούν να επηρεάσουν αποφάσεις για την καθημερινότητά τους, που λαμβάνονται στις Βρυξέλλες και με τη Συνθήκη της Λισαβόνας ο λόγος των απλών πολιτών έχει μεγαλύτερη «πέραση» στο Ευρωκοινοβούλιο

-Το Ε.Κ. απέκτησε την τελευταία χρονιά σημαντικές εξουσίες. Μήπως θα οδηγούμαστε σε ένα «κυβερνών ευρωκοινοβούλιο»;

Δεν οδηγούμαστε σε ένα «κυβερνών ευρωκοινοβούλιο», με την αυστηρή έννοια της φράσης, αλλά σε ένα συνεχώς πιο ενδυναμωμένο Ε.Κ. και κατ' επέκταση σε ένα πιο δημοκρατικό ευρωπαϊκό σύστημα διακυβέρνησης, με επίκεντρο τον Ευρωπαίο πολίτη και στόχο τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και συμφερόντων του και την προώθηση της ευημερίας του. Αποτελεί πολύ θετική εξέλιξη για τους λαούς της Ε.Ε. το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μια συνεχής αναβάθμιση του ρόλου και των εξουσιών του Ε.Κ. στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων. Το Ε.Κ. συναποφασίζει πλέον με το Συμβούλιο για όλες σχεδόν τις νομοθετικές προτάσεις και τον κοινοτικό προϋπολογισμό και έχει σημαντικές εξουσίες ελέγχου. Το πλέον θετικό στοιχείο είναι ότι το Ε.Κ. έχει αποδείξει με τις αποφάσεις του ότι είναι και θα παραμείνει το προπύργιο της υπεράσπισης των συμφερόντων των απλών πολιτών, τους οποίους εξ ορισμού εκπροσωπεί.

-Μπορείτε να μας φέρετε ένα παράδειγμα;

Η απόρριψη από το Ε.Κ. της Συμφωνίας SWIFT που υπέγραψε το Συμβούλιο με τις ΗΠΑ στις 30/11/2009 και η οποία προνοούσε τη μαζική μεταφορά στις ΗΠΑ δεδομένων τραπεζικών συναλλαγών των Ευρωπαίων πολιτών, στα πλαίσια του αγώνα ενάντια στην τρομοκρατία και του εντοπισμού χρηματοδότησης τρομοκρατικών οργανώσεων. Παρά το αναμενόμενο σοκ από μια τέτοια απόρριψη, τόσο για την Ε.Ε. όσο και για τις ΗΠΑ, το Ε.Κ. τόλμησε να το πράξει, τονίζοντας ότι μια τέτοια συμφωνία θα έπρεπε να διασφαλίζει πλήρως τα δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή αναγκάστηκαν να επαναδιαπραγματευθούν μια νέα συμφωνία με τις ΗΠΑ, λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες του Ε.Κ.

-Μεγάλο πρόβλημα για την Ε.Ε. αποτελεί το λεγόμενο «δημοκρατικό έλλειμμα». Μετά και τη Συνθήκη της Λισαβόνας μειώνεται;

Από την αναγνώριση της ύπαρξης του δημοκρατικού ελλείμματος τη δεκαετία του '70, η Ε.Ε. (τότε ΕΟΚ) επέλεξε έναν απλό αλλά ουσιαστικό τρόπο αντιμετώπισής του, την ενδυνάμωση του θεσμικού οργάνου που εκπροσωπεί τους Ευρωπαίους πολίτες, δηλαδή του Ε.Κ. Έτσι, το 1979 είχαμε τις πρώτες άμεσες εκλογές για την ανάδειξη ευρωβουλευτών, ενώ από τη δεκαετία του '70 παρατηρείται μια συνεχής αναβάθμιση του ρόλου και των εξουσιών του Ε.Κ. μέσα από όλες τις συνθήκες. Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας μειώνεται ουσιαστικά το δημοκρατικό έλλειμμα κι αναβαθμίζεται σημαντικά το Ε.Κ. Η συνθήκη αυτή, κατ' αρχάς, δίνει – βάσει ειδικού πρωτοκόλλου – κάποιο ρόλο όσον αφορά τη νομοθετική διαδικασία και στα εθνικά κοινοβούλια, που έχουν αρμοδιότητα στην παρακολούθηση της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας. Με απλά λόγια, προνοεί ότι οι αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται όσο είναι δυνατόν πλησιέστερα στον πολίτη.

> *Για να είναι ένας πολίτης αποτελεσματικός, θα πρέπει να είναι ενημερωμένος και ενεργός*

Επίσης, εισάγει την καινοτόμο «Πρωτοβουλία των Πολιτών», βάσει της οποίας ένα εκατομμύριο πολίτες μπορούν να εισηγηθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την προώθηση συγκεκριμένης νομοθετικής πρότασης.

Η οργάνωση του πολίτη σε ομάδες ή ΜΚΟ αποτελεί κλειδί στην αποτελεσματικότητα των πολιτών να επηρεάζουν αποφάσεις του Ε.Κ.

-Τι αλλαγές να αναμένει ο Ευρωπαίος πολίτης για την ερχόμενη χρονιά;

Θα μπορεί να αναμένει ένα ακόμη διεκδικητικό Ε.Κ., το οποίο θα ασχοληθεί με σωρεία θεμάτων που επηρεάζουν την καθημερινότητά του. Μεταξύ αυτών, η υιοθέτηση νομοθεσιών σε σχέση με τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση και την ανάγκη δημιουργίας αποτελεσματικών ευρωπαϊκών εποπτικών οργάνων. Στόχος είναι η αποφυγή σοβαρών οικονομικών κρίσεων στο μέλλον, αλλά και σε περίπτωση που προκύψει κρίση, η Ε.Ε. να δρα αποτελεσματικά. Η δημιουργία Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου θα αποτελέσει επίσης θέμα συζήτησης, με πιθανότητες θετικής κατάληξης.

Δεδομένης της τεράστιας σημασίας που η Ε.Ε. αποδίδει στα θέματα ενέργειας, σημαντικό θέμα είναι οι προσπάθειες δημιουργίας Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ενέργειας, στη βάση κοινής πρωτοβουλίας του προέδρου του Ε.Κ., κ. Jerzy Buzek και του πρώην Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Jacques Delors. Άλλα σημαντικότατα θέματα αποτελούν το περιβάλλον και οι κλιματικές αλλαγές και φυσικά η επόμενη σύνοδος των Η.Ε. για τις κλιματικές αλλαγές που θα πραγματοποιηθεί στο Μεξικό τον Δεκέμβριο, για την οποία το Ε.Κ. θα έχει ρόλο και άποψη.

> *Οι Κύπριοι πολίτες μπορούν να επικοινωνήσουν με το Γραφείο του Ε.Κ. για οποιοδήποτε ευρωπαϊκό θέμα*

Όσον αφορά ειδικότερα τους Κύπριους πολίτες, το Ε.Κ. θα ασχοληθεί με το θέμα του προτεινόμενου κανονισμού για το απευθείας εμπόριο και με την πρόοδο της Τουρκίας στις ενταξιακές της διαπραγματεύσεις.

-Μπορεί ένας πολίτης της Ε.Ε. να επηρεάσει αποφάσεις του Ε.Κ.;

Σίγουρα και μέσα από διάφορους τρόπους: Από την επαφή του με τους ευρωβουλευτές της χώρας του. Μέσα από ειδικές έρευνες (ευρωβαρόμετρα) που πραγματοποιούνται σε όλα τα κράτη-μέλη από την Ε.Ε. Όταν αποφασίζει το Ε.Κ., λαμβάνει σοβαρά τις απόψεις των πολιτών, όπως αυτές καταγράφονται στα διάφορα ευρωβαρόμετρα. Επίσης το Ε.Κ. διοργανώνει δημόσιες συζητήσεις με την κοινωνία των πολιτών, για να αφουγκραστεί ανησυχίες, προβληματισμούς και απόψεις. Οι πλείστες των θεματικών δημόσιων συζητήσεων πραγματοποιούνται από τα γραφεία του Ε.Κ. στις πρωτεύουσες των κρατών-μελών και οι απόψεις των πολιτών διαβιβάζονται στο Ε.Κ., ώστε να τις έχει υπόψη του, όταν θα κληθεί να αποφασίσει. Για να μπορεί όμως ένας πολίτης να είναι αποτελεσματικός, θα πρέπει να είναι κατ' αρχάς ενημερωμένος και ενεργός. Επίσης, η οργάνωσή του σε ομάδες ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς (ΜΚΟ) αποτελεί κλειδί στην αποτελεσματικότητα των πολιτών να επηρεάζουν αποφάσεις.

-Πώς ένας Κύπριος πολίτης μπορεί να πληροφορηθεί για τα δρώμενα στο Ε.Κ. και να επικοινωνήσει με τους Κύπριους ευρωβουλευτές;

Υπάρχουν πολλοί τρόποι ενημέρωσης για τα δρώμενα στο Ε.Κ. Πρώτον, μέσα από τις διάφορες εκδηλώσεις (δημόσιες συζητήσεις, συνέδρια, σεμινάρια, ομιλίες κ.λπ.) που πραγματοποιεί το γραφείο του Ε.Κ. στην Κύπρο. Δεύτερον, μέσω της μεγάλης δημοσιογραφικής κάλυψης που γίνεται για πολλά ευρωπαϊκά δρώμενα. Τρίτον, μέσα από τις ιστοσελίδες του Ε.Κ. και του Γραφείου του στην Κύπρο, αλλά και τις ανακοινώσεις που εκδίδουν και οι δυο καθημερινά. Επίσης, μέσα από την παρακολούθηση των εργασιών του Ε.Κ. από τη διαδικτυακή του τηλεόραση, EuroparlTV. Επιπλέον, οι Κύπριοι πολίτες μπορούν να επικοινωνήσουν με το Γραφείο του Ε.Κ. για οποιοδήποτε ευρωπαϊκό θέμα.

-Υπάρχει και η ζωντανή δυνατότητα επικοινωνίας με τους Κύπριους ευρωβουλευτές;

Οι πολίτες μπορούν να τους τηλεφωνούν, να αποστέλλουν επιστολές ή ηλεκτρονικά μηνύματα, καθότι όλα τα στοιχεία επικοινωνίας μαζί τους παρατίθενται στην ιστοσελίδα του Ε.Κ. Οι ίδιοι οι ευρωβουλευτές, οι οποίοι αναζητούν την επαφή με τους πολίτες, προσπαθούν όσο είναι δυνατόν να βρίσκονται στην Κύπρο και να συναντιούνται προσωπικά με τους πολίτες. Κάποιοι ευρωβουλευτές έχουν και γραφεία στην Κύπρο, στα οποία δέχονται πολίτες. Επίσης, διοργανώνουν οι ίδιοι εκδηλώσεις ή συμμετέχουν σε εκδηλώσεις που πραγματοποιεί το Γραφείο του Ε.Κ. στην Κύπρο, με στόχο την επαφή με την κοινωνία των πολιτών.

Οικολογικοί πγέτες

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Α. ΛΑΜΠΙΤΣΗ**

Ο Αϊνστάιν είχε πει: «Νομίζω ότι το πρόβλημα των στρατηγικών όπλων πρέπει να συζητείται σε κάθε εφημερίδα, στις εκκλησίες, στα σχολεία, στις ιδιωτικές συναντήσεις, παντού, για να γίνει η πραγματική έκταση του προβλήματος φανερή στο νου και στην καρδιά όλων των ανθρώπων». Είμαι της γνώμης πως, αν ο Αϊνστάιν ζούσε σήμερα, δεν θα δίσταζε να επαναλάβει τα λόγια του, με μια μικρή αλλαγή. Μάλλον θα έλεγε: «Νομίζω ότι το οικολογικό πρόβλημα πρέπει να συζητείται σε κάθε εφημερίδα, στις εκκλησίες, στα σχολεία, στις ιδιωτικές συναντήσεις, παντού, για να γίνει η πραγματική έκταση του προβλήματος φανερή στο νου και στην καρδιά όλων των ανθρώπων».

Ίσως έτσι μας αφύπνιζε, με την ελπίδα να δούμε το οικολογικό πρόβλημα ως πρόβλημα ζωής και θανάτου. Διότι, χωρίς αμφιβολία, αν και έχουν περάσει πολλά χρόνια αφότου κτύπησε το πρώτο καμπανάκι για το περιβάλλον, τα όσα συμβαίνουν στον πλανήτη πιστοποιούν πως το οικολογικό πρόβλημα δεν έχει ακόμα γίνει μέρος της σκέψης και των πράξεων των ανθρώπων, ιδιαίτερα αυτών που κυβερνούν.

Χάριν συζήτησης, θα μπορούσε κάποιος να αντιτείνει πως παρά τις προτροπές του Αϊνστάιν, οι οποίες έγιναν πράξη σε μεγάλο βαθμό με τις διαδηλώσεις των πολιτών στις δεκαετίες του '60 και του '70, τα πυρηνικά όπλα δεν εξαλείφθηκαν. Επομένως, το οικολογικό πρόβλημα πώς θα αντιμετωπιστεί; Η απάντηση στο ερώτημα δεν είναι εύκολη. Όσα συμβαίνουν σήμερα στον κόσμο δεν αφήνουν πολλά περιθώρια. Από την άλλη, δεν θα πρέπει να είμαστε πλήρως απαισιόδοξοι.

Δεν έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια. Το πιο σημαντικό είναι να διερωτηθούμε, αν κάνουμε όσα πρέπει για τη σωτηρία του περιβάλλοντος. Ιδιαίτερα, αν ως πολίτες του κόσμου, με τη δύναμη που διαθέτουμε σήμερα, έχουμε πιέσει τους κυβερνώντες ανά τον κόσμο να αντιληφθούν τις ευθύνες τους. Σήμερα, οι απλοί πολίτες έχουμε στο χέρι μας περισσότερα όπλα να αμυνθούμε κατά της αυθαιρεσίας των κυβερνώντων και κατά της ανικανότητάς τους.

Σήμερα, τα λόγια του Αϊνστάιν είναι πιο εύκολο να γίνουν πράξη. Υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφόρηση και δύσκολα μπορεί να αποκρυφτεί οτιδήποτε γίνεται στον κόσμο. Υπάρχει το διαδίκτυο, το οποίο μπορεί εύκολα να κινητοποιήσει τεράστιες μάζες ανθρώπων.

Θυμίζω πάντοτε την περίπτωση της Τζόντι Ουίλιαμς, η οποία κέρδισε το Νόμπελ Ειρήνης το 1997 για τη συμβολή της στη διεθνή απαγόρευση των ναρκών, αν και είχε εναντίον της τις πέντε Μεγάλες Δυνάμεις. Όπως αναφέρει ο Τόμας Λ. Φρίντμαν στο βιβλίο του «Το Lexus και η ελιά - Τι είναι η παγκοσμιοποίηση», όταν ρωτήθηκε πώς τα κατάφερε, δήλωσε πως συντόνισε χίλιες διαφορετικές ομάδες προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελέγχου των εξοπλισμών σε όλες τις ηπείρους, χρησιμοποιώντας το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Δέστε τα τεράστια κονδύλια που ξοδεύονται για τους εξοπλισμούς. Αν η Ρωσία δεχόταν από οπουδήποτε επίθεση, θα ήταν σε θέση να απογειώσει χιλιάδες αεροπλάνα για αντιμετώπιση της επίθεσης. Δεν μπόρεσε, όμως, να κάνει το ίδιο και για την κατάσβεση των πυρκαγιών, που καταστρέφουν τα δάση της και έχουν προκαλέσει αφόρητες καταστάσεις, με τα τοξικά αέρια που εκλύονται.

Το ίδιο συμβαίνει και σε όλες τις χώρες του κόσμου. Στην Καλιφόρνια καίγονται κάθε χρόνο απέραντες εκτάσεις δασών. Παρά την οικονομική και τεχνολογική της δύναμη, η Αμερική δεν μπορεί να τα σώσει. Όμως, με μια λογική προσανατολισμένη στη σωτηρία του πλανήτη, τα δάση θα μπορούσαν να σωθούν και να συμβάλουν έτσι στη μείωση του διοξειδίου του άνθρακα, δίνοντας παράταση ζωής στον πλανήτη. Είναι έργο των κυβερνήσεων να χρηματοδοτήσουν σχετικά ερευνητικά προγράμματα, που θα επιτρέπουν την αμεσότερη και δραστικότερη παρέμβαση, όταν σημειώνονται σοβαρές καταστάσεις. Για να αλλάξουν τα πράγματα, πρέπει, λένε, να αλλάξει το μοντέλο ανάπτυξης της ανθρωπότητας.

Αυτό, νομίζω, δύσκολα θα γίνει, εκτός αν αλλάξει η φύση του ανθρώπου. Πράγμα και αυτό δύσκολο, επειδή «ο άνθρωπος είναι μαλακός και διψασμένος σαν το χόρτο, άπληστος σαν το χόρτο...», κατά τον Σεφέρη. Έτσι, το μόνο ίσως που μένει να αλλάξει είναι το μοντέλο των ηγετών. Η ανθρωπότητα έχει ανάγκη σήμερα από ηγέτες με ευαισθησίες, προσανατολισμένους και αφοσιωμένους στα ειρηνικά έργα των ανθρώπων, ικανούς να αντιμετωπίζουν τα δύσκολα προβλήματα των πολιτών και της οικουμένης. Έχουμε ανάγκη από ηγέτες με όραμα, ικανούς, κατά τον Πλάτωνα, να φιλοσοφούν, εφόσον είναι μάλλον δύσκολο οι φιλόσοφοι να γίνουν άρχοντες. Οι ηγέτες, όμως, εκλέγονται από εμάς του πολίτες. Άρα, έχουμε λόγο και ρόλο στη σωτηρία του πλανήτη.

Φιλόλογος-Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)
lampitsis.p@cytanet.com.cy

Τουρκική εξωτερική πολιτική και Κυπριακό

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗ**

Οι αλλαγές που παρατηρούνται στην Τουρκία σήμερα, δεν είναι αποτέλεσμα μόνο της αλλαγής των εσωτερικών ισορροπιών. Είναι ταυτόχρονα αποτέλεσμα της αλλαγής των διεθνών συγκυριών, έτσι όπως άρχισαν να διαμορφώνονται με το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, σε αντίθεση με τις εκτιμήσεις διαφόρων κύκλων στην Κύπρο, δεν προκάλεσε την αποδυνάμωση της Τουρκίας διεθνώς, αλλά τη γενικότερη αναβάθμισή της. Ως αποτέλεσμα της αλλαγής ισορροπιών διεθνώς τα τελευταία χρόνια, η Τουρκία έχει αναβαθμισμένο ρόλο στο ΝΑΤΟ, στην Οργάνωση Ισλαμικής Διάσκεψης, καθώς και σε διάφορες περιφερειακές ενώσεις του Καυκάσου και της Κεντρικής Ασίας. Ιδιαίτερη σημασία στη διεθνή αναβάθμιση της Τουρκίας, είχε και η εκλογή της ως μη μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ για την περίοδο 2008-2010.

Η τουρκική εξωτερική πολιτική σήμερα, επιδιώκει να διασφαλίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στη Μέση Ανατολή, στην Κεντρική Ασία και στα Βαλκάνια. Με τη στήριξη των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ, η Τουρκία στοχεύει στο να γίνει «κράτος μοντέλο» για το μουσουλμανικό κόσμο με επίκεντρο τον κοσμικό χαρακτήρα του κράτους. Προς αυτή την κατεύθυνση έχει προωθήσει το δόγμα των «μηδενικών προβλημάτων» με τις γειτονικές της χώρες. Το συγκεκριμένο δόγμα δεν αποτελεί τον τελικό στόχο της Τουρκίας, αλλά το μέσο της για να αυξήσει την επιρροή της σε ολόκληρη την περιοχή της Ευρασίας. Η επιδίωξη για ενίσχυση της επιρροής της Τουρκίας επιτυγχάνεται κυρίως μέσα από διμερείς μηχανισμούς συνεργασιών με κράτη της περιοχής, με την κατακόρυφη αύξηση των εμπορικών σχέσεων και με την προσπάθεια ενσωμάτωσης αυτών των περιοχών στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές οικονομίες διαμέσου της Τουρκίας.

Την ίδια στιγμή, βασική συνιστώσα της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής παραμένει η ένταξη στην Ε.Ε. Είναι γεγονός ότι η αναβάθμιση της Τουρκίας στις περιοχές της Μέσης Ανατολής, Κεντρικής Ασίας και Βαλκανίων, στο παρόν στάδιο συνδέεται και από τους παραδοσιακούς δεσμούς της χώρας με ΗΠΑ, ΝΑΤΟ και Ε.Ε. Όμως τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα μετά το 2005 όταν η Τουρκία άρχισε τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις, παρατηρείται μια μεγάλη στασιμότητα στη διαδικασία ένταξης στην Ε.Ε. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την κακή οικονομική κατάσταση της Ε.Ε και τη σχετικά καλή οικονομική κατάσταση της Τουρκίας, την αναβάθμιση της Τουρκίας διεθνώς, αλλά και τις πολλές δυσκολίες που συναντά η Τουρκία και τις οποίες δεν μπορεί στο παρόν στάδιο να ξεπεράσει, είναι παράγοντες που μειώνουν το ενδιαφέρον της χώρας για πλήρη ένταξη. Η κατάσταση αυτή οδηγεί την Τουρκία περισσότερο στη διεκδίκηση διατήρησης της προοπτικής ένταξης στην Ε.Ε, παρά της ένταξης ως τέτοιας.

Μέσα στο πιο πάνω πλέγμα, το Κυπριακό πρόβλημα επηρεάζεται αρνητικά. Η Τουρκία δε δείχνει να έχει υψηλά στις προτεραιότητές της την επίλυση του Κυπριακού, παρά τις περί αντιθέτου δημόσιες τοποθετήσεις κυβερνητικών αξιωματούχων.

Αυτή τη στιγμή δε δείχνει έτοιμη να προβεί σε τέτοιες παραχωρήσεις που να ικανοποιούν τις εύλογες ανησυχίες της ελληνοκυπριακής κοινότητας, ούτως ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την επανένωση της πατρίδας μας. Η στασιμότητα στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε, αλλά και το γενικότερο πλαίσιο της θέσης της Τουρκίας διεθνώς, είναι παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά το Κυπριακό. Αυτό δεν μπορεί να σημαίνει σε καμιά περίπτωση ότι η δική μας πλευρά δε θα είναι έτοιμη ανά πάσα στιγμή για ένα έντιμο συμβιβασμό. Δεν μπορούμε να επαναλάβουμε απόλυτες και δογματικές εκτιμήσεις του παρελθόντος – ότι δήθεν δεν πρόκειται να υπάρξουν εξελίξεις στο κυπριακό – οι οποίες μας έφεραν σε πολύ δύσκολη θέση.

Ο κ. Χριστοφίδης είναι Μέλος της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ

Το Δημοκρατικό Κόμμα μπορεί

Του **ΑΓΓΕΛΟΥ ΒΟΤΣΗ**

Δειλά-δειλά αμέσως μετά τις καλοκαιρινές διακοπές, εισερχόμαστε στην προεκλογική περίοδο για τις βουλευτικές εκλογές του 2011.Ολα τα κόμματα θα προσπαθήσουν να χρησιμοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την περίοδο μέχρι τα Χριστούγεννα, ώστε από τη νέα χρονιά να εισέλθουν όλα στη καθαρά προεκλογική περίοδο για τις βουλευτικές. Εμείς στο Δημοκρατικό Κόμμα, έχουμε μια καλή ευκαιρία να βρούμε τον εαυτό μας και να μπορέσουμε να οργανώσουμε την τακτική και την στρατηγική μας για τις εκλογές με αποτελεσματικότητα και επιτυχία. Μπροστά σε αυτά τα δεδομένα θα πρέπει να φροντίσουμε όσο τουλάχιστον περνάει από το δικό μας χέρι, να ξεκαθαρίσουμε τον τρόπο που οι παρεμβάσεις μας και οι δικές μας θέσεις θα λαμβάνονται σοβαρά υπόψη στην εφαρμοσμένη πολιτική της κυβέρνησης τόσο αναφορικά με το Κυπριακό, αλλά και όσο αφορά τα θέματα της εσωτερικής διακυβέρνησης. Όπως και να έχουν τα πράγματα, αυτό το θέμα θα πρέπει να ξεκαθαρίσει νωρίς τον Σεπτέμβρη.

Από δικής μας τώρα πλευράς, θα πρέπει να εφαρμόσουμε επιτέλους τον ενιαίο πολιτικό λόγο όπως το προστάζει ο περήφανος Δηκοϊκός κόσμος. Αυτό θα το πετύχουμε με συχνές και τακτικές συνεδριάσεις των συλλογικών μας οργάνων και με τη δέσμευση όλων μας για την από κοινού έκφραση των θέσεων της πλειοψηφίας προς τα έξω, άσχετα αν έχουμε μειοψηφήσει ή πλειοψηφήσει στη συγκεκριμένη απόφαση. Παράλληλα θα πρέπει να δημιουργήσουμε εκείνους τους μηχανισμούς συνεννόησης μεταξύ μας και κυρίως με τον Πρόεδρο του κόμματος ως τον κατεξοχήν εκφραστή των θέσεων του κόμματος βάσει του καταστατικού μας, ώστε και οι θέσεις μας αλλά και η στρατηγική μας να είναι συντεταγμένη, συντονισμένη και ομοιόμορφη. Θα πρέπει επίσης να βρούμε εκείνους τους τρόπους ώστε να προβάλλουμε προς τα έξω και τις θέσεις μας και τις προτάσεις μας, ώστε οι πολίτες να γίνονται κοινωνοί των θέσεων αυτών για να γνωρίζουν και να μπορούν να μας κρίνουν σωστά και αντικειμενικά. Πολλές φορές, ενώ το κόμμα μας έχει ουσιαστική συμβολή σε φιλολαϊκές πολιτικές αλλά και πολιτικές που καθησυχάζουν τις έννοιες των πολιτών για το εθνικό μας θέμα, δεν καταφέρνουμε να το προβάλουμε με τον καλύτερο τρόπο προς την κοινωνία. Τέλος, μεγάλη σημασία στη άνοδο του ηθικού του Δηκοϊκού Κόσμου έχει η σωστή ανάγνωση των δημοσκοπήσεων και η εξαγωγή των σωστών συμπερασμάτων.

Δυστυχώς κάποιοι επαναλαμβάνουν αριθμούς για τα ποσοστά μας σε κάποιες δημοσκοπήσεις που αναφέρονται σε ποσοστά του κόμματός μας χωρίς την αναγωγή των ψήφων μας, με αποτέλεσμα να βγαίνει μια αρνητική εικόνα που δεν έχει σχέση με την πραγματικότητα. Έχουμε υποχρέωση να δίνουμε και προς τους οπαδούς μας και προς την κοινωνία, πραγματικές εικόνες για τις δημοσκοπήσεις οι οποίες αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για όποιους θέλουν να εξάγουν τα σωστά συμπεράσματα. Κλείνοντας αυτή μου την παρέμβαση, θέλω να εκφράσω την αισιοδοξία μου για την πορεία του κόμματός μας προς το μέλλον. Πιστεύω ότι με ξεκάθαρους ρόλους στη διαμόρφωση πολιτικής, με ενιαίο πολιτικό λόγο, με προτάσεις για όλα τα θέματα που απασχολούν την κοινωνία και με σωστή τακτική και στρατηγική, το Δημοκρατικό Κόμμα θα αποτελέσει την ευχάριστη έκπληξη στις βουλευτικές εκλογές του 2011.

Ο κ. Βότσης είναι βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος

Η Αμμόχωστος αχίλλειος πτέρνα της Τουρκίας

Του **ΑΛΕΞΗ ΓΑΛΑΝΟΥ**

Τριάντα έξι χρόνια μετά την καταστροφή του 1974, παρακολουθούμε με αγωνία και προβληματισμό τα τεκταινόμενα στο Κυπριακό. Μας ανησυχεί η εντεινόμενη αδιαλλαξία της τουρκικής πλευράς η οποία οδηγεί σε αδιέξοδα τη διαδικασία του εν εξελίξει διαλόγου. Μας ενοχλεί η απροθυμία των ξένων να μας ακούσουν και να αντιληφθούν τον πραγματικό ρόλο και τις ευθύνες της Άγκυρας. Μας εξοργίζει η κατάσταση στο εσωτερικό μέτωπο, ο μηδενισμός, η απαξίωση των πάντων.

Είναι απογοητευτικό, αλλά σε κάθε μας επαφή στο εξωτερικό, διαπιστώνουμε ότι η Τουρκία και οι Τουρκοκύπριοι -χωρίς να έχουν κάνει έστω και μία κίνηση επί της ουσίας- κερδίζουν τις εντυπώσεις. Γιατί αυτό που μεταφέρεται στο εξωτερικό δεν είναι η αποφασιστικότητα του Προέδρου και οι γενναιόδωρες προτάσεις που κατέθεσε στο διάλογο, αλλά το κλίμα έντονων αντιπαραθέσεων που κυριαρχεί στο εσωτερικό και τα όσα καθημερινά μεταδίδουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αναλωνόμαστε σε μαξιμαλιστικές τοποθετήσεις, ξύλινα λόγια, μεγαλόστομες διακηρύξεις και αντιπαραθέσεις στο εσωτερικό και σε αμυντική και αδύναμη στάση στο εξωτερικό, χωρίς στρατηγική επί της ουσίας, σχεδιασμό, πρόγραμμα και δράση. Αν κρίνουμε ότι τα πράγματα στο κυπριακό έχουν φτάσει σε τέλμα, να μελετήσουμε και να χαράξουμε νέες στρατηγικές που θα μας φέρνουν πιο κοντά στη λύση, όχι να μας απομακρύνουν περισσότερο από αυτή. Αν θέλουμε να μας λαμβάνουν σοβαρά υπόψη στο εξωτερικό και να δημιουργήσουμε ευρωπαϊκό ενδιαφέρον, να προχωρήσουμε με θαρραλέες προσεγγίσεις. Μπήκαμε στην Ευρώπη, διακηρύσσοντας από κοινού με την Ελλάδα ότι τασσόμαστε υπέρ της ένταξης της Τουρκίας στην Ένωση. Πιστέψαμε ότι μέσα από αυτή την πορεία, η Άγκυρα θα μετατρεπόταν σταδιακά σε μια χώρα που θα σεβόταν το διεθνές δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η Τουρκία όχι μόνο δεν άλλαξε -κι ας επιχειρεί να ωραιοποιήσει την εικόνα της- αλλά αποθρασύνθηκε. Και μας προκαλεί θεωρώντας δεδομένη την υποστήριξή μας.

Πρώτα να ανοίξει το κεφάλαιο επιστροφής της Αμμοχώστου και μετά οποιοδήποτε νέο κεφάλαιο της πορείας της Τουρκίας προς την Ε.Ε.

Μήπως είναι η ώρα να πούμε στους Ευρωπαίους εταίρους μας και στην ίδια την Άγκυρα, ότι το «ναι» στην ένταξη της Τουρκίας, ελπίζοντας σε εκδημοκρατισμό και εκσυγχρονισμό της, γίνεται «όχι» στην ένταξη ΕΚΤΟΣ ΕΑΝ προηγουμένως η Άγκυρα τερματίσει την κατοχή της Κύπρου;

Μήπως είναι η ώρα, κάτω από την ασφυξία και τα αδιέξοδα ενώπιον των οποίων βρίσκεται το Κυπριακό, να προκαλέσουμε μια καλά υπολογισμένη και μελετημένη αντιπαράθεση στους κόλπους της Ένωσης; Να επιχειρήσουμε μια ηρωική έξοδο από το αδιέξοδο, δημιουργώντας προοπτική για λύση; Η Αμμόχωστος είναι η αχίλλειος πτέρνα της Τουρκίας. Αναδεικνύοντας θέμα Αμμοχώστου επαναφέρουμε την κατοχική δύναμη στη θέση του κατ' εξοχήν υπεύθυνου για το πρόβλημα. Την θέτουμε ενώπιων των βαρύτατων ευθυνών της που πηγάζουν από ισχυρά ψηφίσματα, όπως το 550 και το 789. Για να πάψει να κρύβεται πίσω από τις συνομιλίες και τους Τουρκοκύπριους.

Η Αμμόχωστος είναι στρατηγικό χαρτί για ολόκληρη την Κύπρο, γιατί κατέχεται αποκλειστικά από τουρκικά στρατεύματα. Γιατί αναδεικνύει τα στοιχεία της εισβολής και της κατοχής. Αυτά, είναι επιχειρήματα που μπορεί να τα καταλάβει η Ευρώπη και αποτελούν μοχλό πίεσης, αλλά και αντίστασης στους σχεδιασμούς της τουρκικής διπλωματίας.

Το άνοιγμα του κεφαλαίου επιστροφής της Αμμοχώστου πρέπει ξεκάθαρα να τεθεί ως προϋπόθεση για να ανοίξει οποιοδήποτε νέο κεφάλαιο της ενταξιακής διαδικασίας της Τουρκίας. Αυτή πρέπει να είναι η στρατηγική μας επιλογή και όχι μία ακόμη σπασμωδική κίνηση εντυπώσεων ή αντιπερισπασμού. Μια στρατηγική η οποία θα έχει συνέχεια και θα υποστηριχθεί με συνέπεια σε όλα τα επίπεδα και όχι μόνο ως το εμπόδιο για να αποτρέψουμε ή να καθυστερήσουμε το απευθείας εμπόριο. Η διαδικασία επιστροφής της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της, θα είναι η απαρχή για αποχώρηση όλων των κατοχικών στρατευμάτων από το νησί μας. Οι μήνες που έρχονται θα είναι κρίσιμοι για το εθνικό μας θέμα. Χρειάζεται σύμπνοια και συστράτευση όλων των δυνάμεων. Ας κάνουμε μια μεγάλη προσπάθεια όλοι μας, να ξεπεράσουμε τους εαυτούς και τις προκαταλήψεις μας. Η Αμμόχωστος δεν μπορεί να περιμένει άλλο. Η Κύπρος δεν μπορεί να περιμένει άλλο.

Ο κ. Αλέξης Γαλανός είναι δήμαρχος Αμμοχώστου

ΥΠΟΣΧΕΣΗ ΓΑΜΟΥ

Ο κ. Πιερής Κλείτου από την Λεμεσό και η κ. Λαταρίτσα Παναγιώτου από το Λιοπέτρι έδωσαν αμοιβαία υπόσχεση γάμου.

ΚΗΔΕΙΑ

Τα λείψανα του πολυαγαπημένου μας αδελφού και θείου

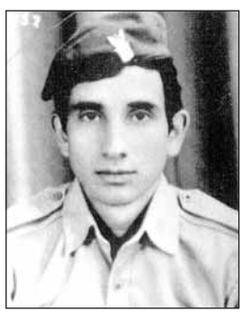

ΧΡΙΣΤΑΚΗ ΑΝΤΩΝΑ ΤΟΥ ΒΑΣΟΥ

από τη Λάρνακα, 21 ετών το 1974 στρατιώτη του 226 Τάγματος Πεζικού, ο οποίος έπεσε μαχόμενος κατά της βάρβαρης τουρκικής εισβολής τον Αύγουστο του 1974 και έκτοτε αγνοείτο και τα οστά του ανευρέθησαν σε πηγάδι στο τουρκικό χωριό Αγιά και ταυτοποιήθηκαν με τη μέθοδο του DNA κηδεύουμε το Σαββάτο 14 Αύγουστου 2010, στις 11.00 π.μ. από τον ιερό ναό Αγίου Νικολάου Δροσιάς Λάρνακας και καλούμε όσοι τιμούν τη μνήμη του να παραστούν.

Η ταφή θα γίνει στο κοιμητήριο Αγίου Γεωργίου Κοντού στη Λάρνακα.

Τα αδέλφια
Αντώνης και Άννα Αντωνά
Κατερίνα Αντωνά
και τα ανήψια Βασίλης, Ξένια, Αντωνία και Χριστιάνα

για Αισθητική
FREDERICK INSTITUTE OF TECHNOLOGY
Αξιολογημένο - Πιστοποιημένο Δίπλωμα στην Αισθητική
Frederick Institute of Technology - Λευκωσία: Τηλ. 22431355, Λεμεσός: Τηλ. 25730975
www.fit.ac.cy | info@fit.ac.cy

Ελευθερία, μια ξεχασμένη λέξη

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΗΛΙΑΔΗ**

Οργιάζει η προπαγάνδα των φιλοκυβερνητικών κύκλων για δήθεν αντίθεση των «εθνικιστών» (αυτοί είμαστε…εμείς!) προς το διάλογο. Αλλά αυτό είναι ψεύδος. Ψεύδος, κακοήθεια, παραπλάνηση, παραπληροφόρηση και παραποίηση των θέσεων όσων αντιτίθενται και κριτικάρουν την πολιτική και την τακτική Χριστόφια.

Κανένας νουνεχής άνθρωπος στην Κύπρο, που αγαπά τον τόπο του – και εμείς οι «εθνικιστές» τον αγαπάμε – δεν είναι εναντίον του διαλόγου για λύση του Κυπριακού. Ο διάλογος σαν μέσο επίλυσης διαφορών, είναι σίγουρα η πλέον πρόσφορη μέθοδος.

Όμως για να ονομασθεί μια διαδικασία «διάλογος», θα πρέπει να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις. Και κυρίως πρέπει να υπάρχει διαλεκτική διάθεση, που σημαίνει την εκ προοιμίου αποδοχή από τους διαλεγόμενους, της έννοιας και της ιδέας του συμβιβασμού, χωρίς την οποία, ο διάλογος καταντά άσκοπη έκφραση παράλληλων και ασύνδετων μονολόγων. Τα στοιχεία επίσης του εκβιασμού και της απειλής στο διάλογο καταστρέφουν το πνεύμα του συμβιβασμού και τον καθιστούν μέσο επιβολής του ισχυρού πάνω στον αδύνατο. Και δεν πρέπει να ονομάζει κανείς συμβιβασμό αυτό που στην πραγματικότητα δεν είναι, αφού οι παραχωρήσεις είναι όλες από τη μια πλευρά.

Ο διάλογος σαν διεργασία της «πάλης των αντιθέσεων», σκοπεί στην άρση των συγκρούσεων. Όταν όμως η διάθεση είναι η εξολόθρευση του αντιπάλου, ο διάλογος δεν έχει θέση.

Με βάση τα πιο πάνω θα λέγαμε πως ο διεξαγόμενος σήμερα διάλογος μεταξύ Χριστόφια και Έρογλου δεν θα έπρεπε να ονομάζεται έτσι, διότι πρόκειται για επίφαση διαλόγου. Όταν λοιπόν ο διάλογος είναι μόνο κατ' επίφαση διάλογος, τότε οι πολιτικοί και οι αρθρογράφοι που υπεραμύνονται αυτής της διαδικασίας, (όπως διεξάγεται σήμερα) και που απερίσκεπτα εκθειάζουν τον ψεύτικο διάλογο εκθέτοντας έτσι και τους εαυτούς τους και την πλευρά τους, οι άνθρωποι αυτοί δείχνουν να ισχύει γι' αυτούς, ότι ο Α. Μπέκ είπε κάποτε για τις γυναίκες. Ότι δηλαδή, «υπάρχουν δύο είδη γυναικών: Εκείνες που τις εκθέτεις και αυτές που σε εκθέτουν». Δικαίωμα είναι, βέβαια, των φιλοκυβερνητικών κύκλων να μας αποκαλούν «εθνικιστές» και «απορριπτικούς», γιατί ζητούμε απαγκίστρωση από ένα τέτοιο «διάλογο» και τον απορρίπτουμε. Δικαίωμα τους είναι να μας απορρίπτουν με ύβρεις, σαρκασμούς και ειρωνεία αλλά χωρίς επιχειρήματα.

Εμείς, οι «εθνικιστές» και οι «απορριπτικοί» της παράδοσης της πατρίδας μας, είμαστε εθνικά υπερήφανοι για τη στάση μας.

Ένα δεν τους επιτρέπουμε και δεν δεχόμαστε, τουλάχιστον από τους εκπροσώπους της παράδοσης: Δεν δεχόμαστε την ύβρη ότι ο «εθνικισμός» μας και ο «απορριπτισμός» μας, έφερε τον τόπο στη σημερινή κατάσταση και ότι εμείς (και γιατί όχι αυτοί;) προωθούμε, δήθεν, τη διχοτόμηση της πατρίδας μας.

Δεν δεχόμαστε τέτοια ύβρη, όχι για κανένα άλλο λόγο, αλλά γιατί προέρχεται από γνωστούς Τουρκοπροσκυνημένους.

Υ.Γ. Τι θέλουμε εμείς οι… «εθνικιστές» και οι «απορριπτικοί»; Απλά πράγματα: Ελευθερία, μέσα σε ένα ανεξάρτητο και δημοκρατικό κράτος. Σ' αυτά τα απλά και στοιχειώδη, συμφωνούν οι Τούρκοι; Αλλά και παραπέρα. Τα διεκδικεί ο κ. Χριστόφιας;Όχι, βέβαια. Ποτέ δεν τον ακούσαμε να μιλάει για ελευθερία και λαϊκή κυριαρχία, ποτέ δεν τα είδαμε σε κανένα από τα κοινά statements των «δύο ηγετών», που έχοντας καταργήσει τις Συμφωνίες Κορυφής του 1977, 1979 και 2006, έχουν γίνει (τα statements) η νέα βάση λύσης του Κυπριακού. Η λέξη ελευθερία, είναι πλέον απαγορευμένη.

geeliades@gmail.com

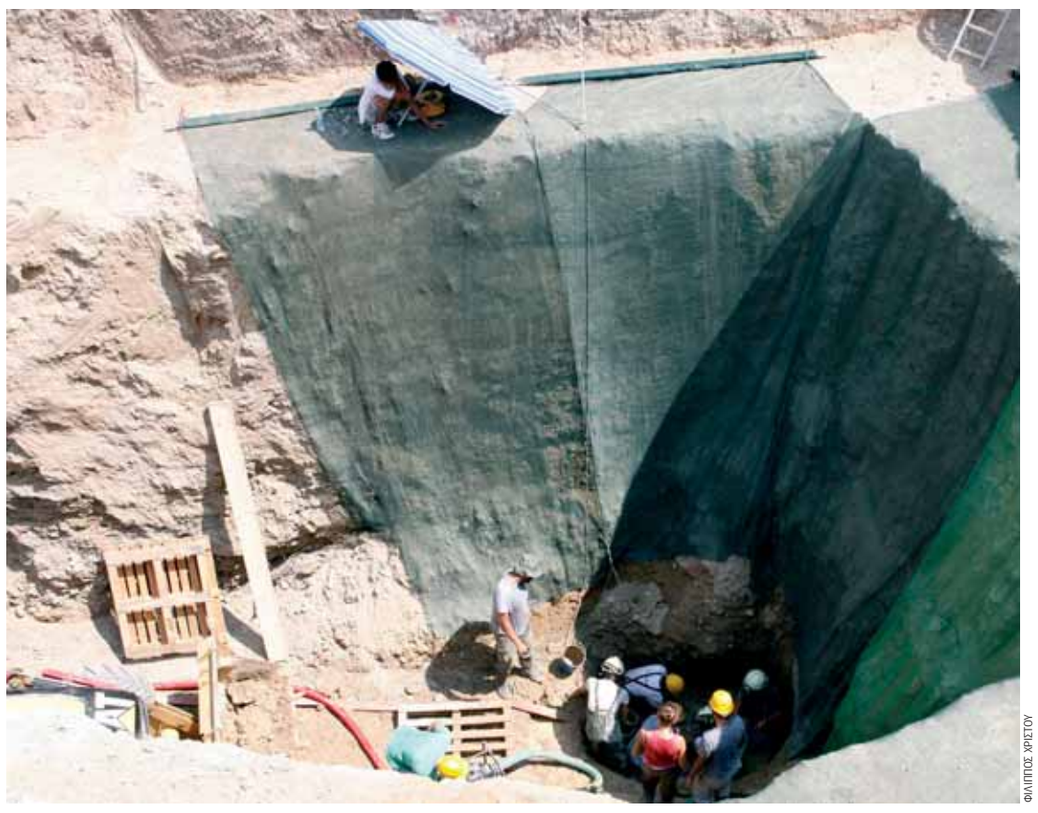

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Δεν εντρυφούμε στην ιστορία μας. Σκάβουμε ακόμα βαθιά και μαζεύουμε τα κομμάτια της και με τη μέθοδο του DNA προσπαθούμε να τη συνθέσουμε. Ας είναι. Προχθές στον Παρισινό (φωτο) εντόπισαν σε πηγάδι οστά που πιστεύεται ότι ανήκουν σε Τ/κ αγνοούμενους της περιόδου 1963-64. Την Τετάρτη ειδοποιήθηκαν άλλες τέσσερεις οικογένειες Ε/κ, για να παραλάβουν τα οστά των αγαπημένων τους που εντοπίστηκαν σε πηγάδι στην Αγιά.

Κυπριακό: Ηγεσία και κοινωνία βαθειά διχασμένες

Του **ΖΗΝΩΝΑ ΠΟΦΑΪΔΗ**

Από καιρό τώρα, η πολιτική ηγεσία εκπέμπει από αντίθετες κατευθύνσεις δυο σήματα κινδύνου. Πρόκειται ουσιαστικά για εκτιμήσεις των τελευταίων εξελίξεων του Κυπριακού και αξιολογήσεις των προοπτικών. Και οι δύο αξιολογήσεις συνθέτουν εικόνα πλήρως απαισιόδοξη, αν και προέρχονται από εντελώς διαφορετικές οπτικές γωνίες. Από την πλευρά κυρίως της αντιπολίτευσης απευθύνεται η προειδοποίηση ότι σύντομα, εξαιτίας της άκαρπης παρόδου του χρόνου και της λανθασμένης πολιτικής που ακολουθείται, η διεθνής κοινότητα θα παύσει να ασχολείται με το Κυπριακό και θα προχωρήσει στην αναβάθμιση του κατοχικού μορφώματος, καθώς και στην παραχώρηση σ' αυτό δικαιωμάτων, που θα το καθιστούν σταδιακά αυτόνομη οντότητα.

Στον αντίποδα, άλλες πολιτικές δυνάμεις που παράδοξα συμμετέχουν στο κυβερνητικό σχήμα, προειδοποιούν ότι η λανθασμένη πολιτική της ελληνοκυπριακής πλευράς οδηγεί στην επαναφορά απαράδεκτων σχεδίων, παρόμοιων ή χειρότερων από το σχέδιο Αναν, που έχουν ως στόχο την κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και την υπαγωγή της ελληνικής κοινότητας υπό την κηδεμονία της Τουρκίας.

Πρόκειται για δύο πλήρως αντιθετικές θεωρήσεις που, βέβαια, δεν είναι δυνατό να ισχύουν ταυτόχρονα. Από την πλευρά της η κυβέρνηση, που χειρίζεται τις διακοινοτικές συνομιλίες, στέλνει το μήνυμα ότι η γνωστή Τουρκική αδιαλλαξία που κλιμακώθηκε μετά την εκλογή Έρογλου στα κατεχόμενα, δεν επιτρέπει πολλά περιθώρια αισιοδοξίας. Δικαιολογημένα η κοινωνία των πολιτών διερωτάται πού βρίσκεται η αλήθεια και ποια είναι η αναζητούμενη ενότητα στην οποία γίνεται φορτικά αναφορά. Πολύ περισσότερο διερωτάται τι είδους λύση είναι δυνατό να προκύψει και τι πρόκειται να γίνει αν και αυτή τη φορά, οι συνομιλίες ναυαγήσουν. Τα ερωτήματα είναι υπαρξιακής σημασίας. Σαράντα σχεδόν χρόνια μετά την τουρκική εισβολή, η πολιτική ηγεσία παρουσιάζεται διχασμένη, δίδοντας την εικόνα ανυπέρβλητου αδιέξοδου σε σχέση με τη συλλογική της ικανότητα διαμόρφωσης συγκροτημένης πολιτικής. Διχασμένη επίσης εμφανίζεται και η ίδια κοινωνία, που δεν φαίνεται να έχει υπερβεί το τραύμα που δημιούργησαν τα γεγονότα του 2004. Πέρα όμως και πίσω από την τρέχουσα πολιτική φιλολογία και τα γνωστά συνθήματα, κρύβεται μια δυσμενής πραγματικότητα: Ανεξάρτητα από τις τουρκικές προθέσεις και την προπαγάνδα, η ίδια η ελληνοκυπριακή κοινότητα έχει, στην πλειοψηφία της τουλάχιστον, απολέσει τον πολιτικό προσανατολισμό στη βάση του οποίου αναζητούσε μετά την εισβολή την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος. Όλες σχεδόν οι δημοσκοπήσεις, οι απόψεις που γενικά διατυπώνονται από τις στήλες των εφημερίδων, οι δηλώσεις των πολιτικών, οι προσεγγίσεις του ηλεκτρονικού Τύπου, αλλά και η αίσθηση που λαμβάνει κάνεις από την απευθείας επαφή με τους πολίτες, καταδεικνύουν μια νέα κατάσταση: Ελάχιστοι φαίνεται ότι κατανοούν τις λεγόμενες «παραμέτρους του ΟΗΕ» εντός των οποίων αναζητείται λύση. Και ακόμα λιγότεροι εμφανίζονται διατεθειμένοι να αποδεχτούν τη διευθέτηση που θα προέκυπτε από τις παραμέτρους αυτές. Για πρώτη ίσως φορά μετά το 1974 δεν είναι οι διεθνείς παράμετροι του Κυπριακού που έχουν πρωτεύουσα σημασία. Είναι φανερό πως αυτή τη στιγμή καθίσταται πρωταρχικής σημασίας η διερεύνηση των δικών μας προθέσεων και η εκ βάθρων επαναξιολόγηση των αρχών και προτάσεων στη βάση των οποίων επιθυμούμε ως κοινωνία να συγκροτηθούμε και να προχωρήσουμε παραπέρα.

Από την ιδέα στην αφάνεια

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Ο χαρακτήρας του πανεπιστήμιου ανέκαθεν αποτελούσε ένα ιδιαίτερα καυτό αντικείμενο συζητήσεων, μέσα στις οποίες τοποθετούνταν πολλές και ως επί το πλείστον αντικρουόμενες ιδέες για την πορεία του, τον ρόλο του στην κοινωνία και τη μορφή του. Από τους πρώτους, αν όχι ο πρώτος που ξεκίνησε τη συζήτηση περί του θέματος, ήταν ο εγνωσμένος Immanuel Kant, ενώ αργότερα οι Weber και Veblen έφτασαν με τη σκέψη τους τα πανεπιστήμια στη μορφή που τα γνωρίζουμε σήμερα. Εν προκειμένω και επιγραμματικά, ο τελευταίος μέσω του κειμένου του με τίτλο «Η Ανώτερη Μάθηση στην Αμερική», έθεσε τον θεμέλιο λίθο στον αμερικανισμό των πανεπιστημίων, δηλαδή τον συσχετισμό του ιδρύματος με τις κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις, την κατοχύρωση του ακαδημαϊσμού ως επαγγέλματος και άλλα συναφή στοιχεία.

Πριν από αυτόν, όμως, οι κοινωνιολόγοι και οι ενασχολούμενοι με τα κοινά αγωνιούσαν. Για του λόγου το αληθές, αν ανατρέξει κανείς έστω εγκυκλοπαιδικά στην ομιλία του Γερμανού κοινωνιολόγου με θέμα «Η Επιστήμη σαν Λειτούργημα», από τα εδάφια-αγιάσματα της Πολιτικής Επιστήμης θα διαπιστώσει ξεκάθαρα την ερώτηση του καθηγητή: Πού πάμε κύριοι; Τι απέγινε ο οξυδερκής χαρακτήρας των πανεπιστημίων; Γιατί αμερικανοποιούμαστε, με λίγα λόγια; Μετέπειτα, φυσικά, ήρθε ο Veblen να τον επικυρώσει πανηγυρικά. Πριν και από τους δυο, όμως, τη ρομαντική θα έλεγε κανείς εποχή που όλα ήταν παρθένα, ο Immanuel Kant εξήγησε στον κόσμο τη σκέψη του, το σωτήριο έτος 1798 μέσω του δοκιμίου «Η Σύγκρουση των Σχολών» για το πού έβλεπε τη θέση του πανεπιστημίου ως χώρου καταρχήν.

Τουτέστιν, ένα κέντρο φιλελεύθερης παιδείας, στα πλαίσια της ανταλλαγής ιδεών, αποκομμένο από οποιαδήποτε επιρροή, θρησκευτική ή άλλη. Αυτό το τελευταίο μάς φέρνει στο σήμερα. Στην ανταλλαγή ιδεών και τη ζύμωση των νεαρών και πρόθυμων μυαλών του 21ου αιώνα, όπως αυτή λαμβάνει χώρα μέσα στα… πολιτικά γραφεία. Η φιλοσοφία του Kant, αντιτασσόμενη απέναντι στη Θεολογία, τα Νομικά και την Ιατρική, αυτούς βλέπετε θεωρούσε ως αντιμάχους του Λόγου και υπερασπιστές της κοινωνίας με τη λογιστική της έννοια, δεν έφτασε μέχρι το ρουσφέτι και την απαξίωση των ικανοτήτων του ατόμου που βιώνουμε σήμερα. Γιατί όλα τα παραπάνω καταδεικνύουν μια πορεία. Μια πορεία εξελικτική μέσα στον χρόνο, για το πώς σιγά-σιγά χάσαμε τον έλεγχο των πολυτιμότερων αγαθών μας. Οι κοινωνιολόγοι φοβούντο μη χαθεί η ιδέα του πανεπιστημίου. Εμείς σήμερα, απόφοιτοι οι περισσότεροι κάποιου πανεπιστημίου, φοβόμαστε μη χάσουμε τον εαυτό μας. Τρέμουμε για τη στιγμή που θα έρθει η ώρα να χτυπήσουμε και εμείς με τη σειρά μας την πόρτα ενός πολιτικού γραφείου, στα πλαίσια μιας άκρως λογιστικής κοινωνίας, για να βρουν διέξοδο οι ιδέες μας. Μην ξεφύγει κάποιο Email και φανεί παραέξω η ύποπτη προσπάθειά μας που αποσκοπεί απλώς και μόνο στην εκμετάλλευση του ταλέντου μας. Διαφορετικά δεν γίνεται, μας λένε. Σημασία δεν έχει ποιος είσαι, αλλά ποιον ξέρεις και τόσα άλλα αποφθέγματα που η κοινωνία εφευρίσκει, για να αιτιολογήσει φιλολογικώς… τη ρεμούλα.

Τι κι αν αγωνιούσαν ο Kant κι ο Weber; Πώς μπορεί το σημερινό πανεπιστήμιο μέσα στην ολοένα και αυξανόμενη παγκοσμιοποιημένη αγορά της γνώσης να θέσει και να επιβάλλει στην κοινωνία ανθρώπους του πνεύματος; Επιχειρηματικά πάμε καλά, σε ιδέες χωλαίνουμε και βουλιάζουμε στην αφάνεια. Ειδικά για εκείνους που δεν έχουν μπάρμπα στην Κορώνη ή έστω στο γραφείο κάποιου βουλευτή κάποιον γνωστό κλητήρα. Εφόσον στα πανεπιστήμια έγκειται η ευθύνη της «παραγωγής», τα τελευταία θα έπρεπε να πολεμούν, για να βγάλουν ανθρώπους του πνεύματος, χωρίς συγγένειες, που τόσο μας λείπουν. Νέους ανθρώπους που δεν μπήκαν ακόμη στη μηχανή του κράτους, για να λαδώσουν το άντερό τους.

Θα έπρεπε λοιπόν η σημερινή μορφή του πανεπιστημίου ως η τελευταία ελπίς αμιγούς ξεχωριστής και πρωτόλειας σκέψης να λειτουργεί με τη λογική του γιατρού που βλέπει τον ασθενή, για να διαπιστώσει την πορεία του και τη βελτίωση της υγείας του συνεχώς και όχι με αυτή του super market που μετά την απομάκρυνση από το ταμείο ουδέν λάθος αναγνωρίζεται.

Εν προκειμένω, όμως, ο ασθενής και ο κοινωνικά εκτεθειμένος δεν είναι το πανεπιστήμιο, αλλά ο αποφοιτήσας που θα πρέπει να βάλει το νεαρό και πρόθυμο μυαλό του κάτω και να γευτεί στους νευρώνες του την καταπάτηση της αξιοπρέπειάς του και την απαξίωση του ταλέντου του.

Η ώρα της ευθύνης για το ΔΗΚΟ

Του **ΠΑΝΙΚΟΥ Α. ΛΕΩΝΙΔΟΥ**

Είναι καθολικά αποδεκτό ότι σήμερα το ΔΗΚΟ περνά μια από τις πιο κρίσιμες στιγμές της ιστορίας του, αφού πρωτόγνωρες συνθήκες εσωστρέφειας και διγλωσσίας καθηλώνουν τη διάθεση και την προοπτική του, να ασκήσει σωστά το ρυθμιστικό του ρόλο. Ένα ρόλο που ασκεί από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής του. Η συνεχιζόμενη συζήτηση και διαφωνία με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για τους χειρισμούς του στο Κυπριακό και η συνεχής αμφισβήτηση περί της συμμετοχής μας στην κυβέρνηση, έχει οδηγήσει τα στελέχη και τους φίλους του κόμματος στην αδράνεια και στην αποστασιοποίηση, με αποτέλεσμα να καλλιεργείται ένα κλίμα έντασης, σύγχυσης, απογοήτευσης και προβληματισμού.

Η ευθύνη βαραίνει όλους, όλους εμάς τους Δηκοϊκούς οι οποίοι πρέπει να βρούμε τους τρόπους, άμεσα, να κοιτάξουμε το μέλλον και την προοπτική του κόμματός μας. Θα πρέπει χωρίς χρονοτριβή, να ξεκινήσουμε ενωμένοι, γύρω από τον εκλεγμένο από όλους Πρόεδρο του κόμματός μας, δουλειά και οργάνωση για την «αναστήλωση της εικόνας» και «του ονόματος» του κόμματος. Αυτό επιβάλλει η ιστορία μας, αυτό μας ζητούν οι φίλοι και οι οπαδοί του κόμματός μας. Σίγουρα δεν είναι η ώρα της κριτικής αλλά της ενότητας. Είναι η ώρα της ανάληψης συγκεκριμένου έργου από όλους μας. Ο κάθε αξιωματούχος έχει εκλεγεί στο τελευταίο συνέδριο μέσα από πολύ δημοκρατικές διαδικασίες για ένα χρονικό διάστημα. Έχει λοιπόν την ευθύνη, να παρουσιάσει το έργο του απέναντι στο λαό του ΔΗΚΟ. Είναι η ώρα που πρέπει ο καθένας να συμβάλει με συλλογική προσπάθεια για την ανάδειξη του Δημοκρατικού Κόμματος εκεί που του αξίζει.

Φτάνει πια με την εσωστρέφεια και την καχυποψία. Έχουμε όλοι μας χρέος και υποχρέωση έναντι του κόσμου που μας εμπιστεύεται και μας στηρίζει, να παραμερίσουμε αυτά που μας χωρίζουν και να εργαστούμε όλοι μαζί για το καλό του κόμματος και του τόπου.

Η ισχύς εν τη ενώσει, αυτή είναι η παρακαταθήκη των ιστορικών μας ηγετών. Αυτό μας επιβάλλει η ιστορία του Δημοκρατικού Κόμματος.Αλίμονο αν με τις ενέργειες και τις παραλήψεις μας οδηγήσουμε το ΔΗΚΟ στη συρρίκνωση και στην ανυπολησία. Θα έχουμε σίγουρα βοηθήσει με το δικό μας τρόπο και στην καταστροφή του τόπου.

Αλίμονο αν εμείς που πιστέψαμε στις αρχές και αξίες του Σπύρου Κυπριανού και του Τάσσου Παπαδόπουλου, δεν συμβάλλουμε στην ενότητα και στη διεκδίκηση των δικαίων του λαού. Συνεπώς, συνεχίζοντας σήμερα το ΔΗΚΟ την πορεία που χάραξαν οι ιστορικοί του ηγέτες, θα πρέπει να είναι έτοιμο να στηρίξει τους αγώνες του κυπριακού λαού τόσο στο Εθνικό όσο και στα άλλα προβλήματα, κοινωνικά και οικονομικά και να διατηρήσει το ρυθμιστικό του ρόλο, έτσι που να συμβάλλει στη σταθερότητα και την ευημερία του τόπου. Μια σημαντική αναμέτρηση πλησιάζει και το ΔΗΚΟ χρειάζεται στήριξη και βοήθεια απ όλους εκείνους που πίστεψαν στις ιδέες και τα οράματά του. Από όλους που σήμερα μπορεί να βρίσκονται μακριά. Είναι η ώρα που το ΔΗΚΟ τους χρειάζεται, είναι η ώρα για εγρήγορση και επαναδραστηριοποίηση, για ενδυνάμωση και ενίσχυση, είναι η ώρα που δεν περισσεύει κανείς.

Πιστεύω λοιπόν, ότι όλοι μας θα πρέπει να αντισταθούμε σε όλους εκείνους που θέλουν το ΔΗΚΟ αποδυναμωμένο και με τις συμπεριφορές μας και τη στάση μας να αποδείξουμε στην πράξη ότι το ΔΗΚΟ του Σπύρου Κυπριανού και του Τάσσου Παπαδόπουλου είναι εδώ, ενωμένο και δυνατό για το καλό του τόπου και του λαού.

Υ.Γ. Αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, κανείς αργότερα, δεν θα μας συγχωρέσει για τα λάθη και τις παραλείψεις μας.

Ο κ. Λεωνίδου είναι Δικηγόρος - Πολιτικός Επιστήμονας, Μέλος Επαρχιακής Επιτροπής ΔΗΚΟ Λεμεσού – Κεντρικής Επιτροπής ΔΗΚΟ

Οι άνεμοι που έσπειρε και οι θύελλες που θερίζει ο κ. Παπανδρέου

Του **ΕΥΤΥΧΗ ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗ**

Στην πολιτική – και όχι μόνο – όταν σπέρνεις άνεμους, θερίζεις θύελλες. Ο Έλληνας πρωθυπουργός κ. Γιώργος Παπανδρέου έσπειρε ανέμους σε τρεις τουλάχιστον περιπτώσεις και σήμερα θερίζει τις σχετικές θύελλες. Η πρώτη ήταν κατά τις εσωκομματικές εκλογές του ΠΑΣΟΚ το 2007, όπου ο κ. Παπανδρέου επέλεξε να συμμαχήσει (ορθώς όπως απεδείχθη) με το πανίσχυρο «βαθύ ΠΑΣΟΚ», των συνδικάτων και των αθεράπευτων νοσταλγών των 80s. Ο κ. Παπανδρέου επανεξελέγη πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ τότε, με μια στρατηγική που πρότεινε «επιστροφή στις ρίζες, για να ξαναβρούμε το ΠΑΣΟΚ της νιότης μας».

Με την προτροπή αυτή, ο κ. Παπανδρέου αποκαθιστούσε πολιτικά πολλά από εκείνα που οδήγησαν τη χώρα στα σημερινά της χάλια, οι ρίζες των όποιων βρίσκονται στα πρώτα λαϊκίστικα χρόνια του ΠΑΣΟΚ. Κάποιοι φαίνεται ότι το πήραν τοις μετρητοις, όπως ο αρχισυνδικαλιστής της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ που στα σημερινά προβλήματα της ΔΕΗ και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας αντιπαρατάσσει με λυρισμό και έμπλεος υπερηφάνειας, τα τραγούδια του Μπακαλακου που τον γαλούχησαν πολιτικά στα τέλη της δεκαετίας του '70, αρχές του '80.

Η δεύτερη ήταν η φράση που σφράγισε τις εκλογές του 2009, «λεφτά υπάρχουν». Μια φράση εντελώς αχρείαστη, με δεδομένο ότι το ΠΑΣΟΚ είχε υπέρ του μια ξεκάθαρη εκλογική δυναμική και σαφές δημοκοπικό προβάδισμα για έναν ολόκληρο χρόνο. Έτσι, τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ που πολιτεύονταν στους χώρους/περιοχές δράσεις τους με την ψευδαίσθηση ότι όντως λεφτά υπάρχουν, βρέθηκαν αργότερα μετέωροι και αμήχανοι να υποστηρίζουν μια πολιτική αντίθετη με τα όσα οι ίδιοι υπόσχονταν.

Η τρίτη -και πολιτικά πιο λανθασμένη- περίπτωση σποράς ανεμών, ήταν η στρατηγική που ακολούθησε η κυβέρνηση το πρώτο διάστημα μετά την υπογραφή του μνημονίου: «Η πολιτική που ακολουθούμε είναι αντίθετη με την ιδεολογία μας». Καλούσε έτσι ο κ. Παπανδρέου τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ να στηρίξουν μια πολιτική αντίθετη με τις αρχές τους! Με τον τρόπο αυτό, όχι μονό αποδυνάμωνε την όποια επιχειρηματολογία στήριξης των μεταρρυθμίσεων που υποχρεούται να εφαρμόσει η κυβέρνηση, αλλά παράλληλα δημιουργούσε και το πολιτικό υπόβαθρο για τη δημιουργία «πρώων», οι οποίοι προτιμούν την πολιτική απομόνωση προκειμένου να μην «ξεπουλήσουν τις αρχές του ΠΑΣΟΚ».

Τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ που διαχωρίζουν τη θέση τους από τις κυβερνητικές επιλογές, ολοένα και αυξάνονται

Σήμερα, τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ που διαχωρίζουν τη θέση τους από τις κυβερνητικές επιλογές, ολοένα και αυξάνονται. Πολλοί από αυτούς μάλιστα, δαιμονοποιώντας το μνημόνιο, ρίχνουν – ενδεχομένως άθελα τους – νερό στο μύλο της στρατηγικής της ΝΔ η οποία προσπαθεί να μετατρέψει τις αυτοδιοικητικές εκλογές σε δημοψήφισμα κατά του μνημονίου. Ο κ. Παπανδρέου φαίνεται ότι έχει πλέον αντιληφθεί τα λάθη της αρχικής του πολιτικής και προσπαθεί να περάσει το μήνυμα ότι οι μεταρρυθμίσεις είναι συνειδητή επιλογή της κυβέρνησης και όχι επιβαλλόμενες από το μνημόνιο.

Ο ίδιος ο κ. Παπανδρέου διαθέτει ακόμα ισχυρό προσωπικό πολιτικό κεφάλαιο για να στηρίξει την πολιτική της κυβέρνησής του. Όμως ήδη έχει χαθεί πολύτιμος χρόνος και ο συνεκτικός δεσμός κυβέρνησης -κόμματος - κοινωνικών σύμμαχων έχει χαλαρώσει αρκετά.

Σύμβουλος στρατηγικής και επικοινωνίας
vardoulakis@stratego.gr

Αλήθειες και ταμπού

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Ο πρωθυπουργός θα ήθελε πολύ να επιτευχθεί μια συμφωνία με την Τουρκία που θα ρύθμιζε τις ελληνοτουρκικές εκκρεμότητες. Δεν είναι άλλωστε ο πρώτος, και ο Κ. Σημίτης και ο Κ. Καραμανλής οραματίσθηκαν κάτι ανάλογο. Φαίνεται πάντως πως έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος στις διαπραγματεύσεις, τις οποίες διεξάγει για λογαριασμό της ελληνικής κυβέρνησης ένας εξαιρετικά έμπειρος βετεράνος διπλωμάτης. Οπως πάντα, όμως, το ερώτημα είναι αν οι δύο κυβερνήσεις θα έχουν την πολιτική βούληση και ισχύ να προχωρήσουν σε μια συμφωνία. Ο κ. Παπανδρέου διατρέχει έναν σημαντικό κίνδυνο: να χάσει με μια τέτοια συμφωνία την επαφή με ένα κομμάτι του «πατριωτικού» ΠΑΣΟΚ, το οποίο έχει ήδη απομακρυνθεί ψυχικά από το κυβερνών κόμμα μετά το Μνημόνιο και το οποίο θα μπορούσε να γοητευθεί από το (βέβαιο) «Οχι» του κ. Σαμαρά. Ενα κομμάτι της κοινής γνώμης, που είναι ήδη θυμωμένο με το πολιτικό σύστημα, ενδέχεται να πεισθεί πως μια ελληνοτουρκική συμφωνία συνιστά μια «ταπείνωση» που συνδέεται με την οικονομική αδυναμία της χώρας. Η οικονομική κρίση, άλλωστε, πάντοτε ενισχύει τη ροπή προς τη συνωμοσιολογία.

Η αλήθεια είναι πως δεν μπορεί να υπάρξει ποτέ μια δίκαιη και σοβαρή διευθέτηση των ελληνοτουρκικών σχέσεων αν οι πολιτικοί, οι ειδικοί και τα μέσα ενημέρωσης δεν μιλήσουν ειλικρινά για αυτά τα θέματα. Δύο γενιές Ελλήνων ανατράφηκαν με το μαξιμαλιστικό, λαϊκιστικό δόγμα που θεωρεί ότι η Ελλάδα έχει παντού δίκιο. Οποιοι επιχείρησαν, όπως ο μακαρίτης Βύρων Θεοδωρόπουλος ή ο πρώην Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωστής Στεφανόπουλος, να εκστομίσουν κάποια ψήγματα ρεαλιστικών προτάσεων, λοιδορήθηκαν. Πρέπει, όμως, κάποια ώρα να λεχθούν αλήθειες για το αν μπορείς να έχεις διαφορετικό εναέριο και θαλάσσιο χώρο, αν το FIR είναι ζωτικός εθνικός χώρος ή διεθνής χώρος που η διεθνής κοινότητα έχει αναθέσει στην Ελλάδα να επιτηρεί, αν οι αποφάσεις για την υφαλοκρηπίδα λαμβάνονται με βάση την αρχή της αναλογικότητας κ. λπ., κ. λπ. Μέχρι τώρα το μονοπώλιο αυτής της συζήτησης έχει ένα λόμπι που απλώς επιχειρεί να βάλει τους έχοντες άλλη άποψη στην κατηγορία του μειοδότη ή του πράκτορα. Τώρα, όμως, που τελειώνει ο υστερικός λαϊκισμός της μεταπολίτευσης, καλό θα ήταν να σοβαρευθούμε και στη συζήτηση των εθνικών μας θεμάτων. Λιγότερο πατριώτης δεν είναι, άλλωστε, ο λιγότερο φωνακλάς ή μαξιμαλιστής, αλλά αυτός που φλερτάρει με την ανευθυνότητα και δεν καταλαβαίνει τα ρίσκα που εμπεριέχουν οι υπερβολές.

Είναι, ακόμη, σημαντικό σε αυτήν τη διαδικασία να ρίξουμε μια ματιά στην πρόσφατη ιστορία μας και να δούμε πού μας οδήγησαν κινήσεις που φαινομενικά ήταν εντυπωσιακές. Τα μεγαλύτερα λάθη των τελευταίων 36 ετών ήταν, κατά σειρά, η αποχώρηση της Ελλάδος από το ΝΑΤΟ, η άνευ λόγου πρόκληση της κρίσης του 1987 που οδήγησε τελικά σε απώλεια κυριαρχίας, καθώς από τότε η Ελλάδα μπορεί να κάνει έρευνες μόνο εντός των χωρικών της υδάτων και τέλος, η άλογη κλιμάκωση της κρίσης των Ιμίων με την τοποθέτηση επίσημης σημαίας χωρίς κανείς να σκεφθεί την επόμενη μέρα. Κάποιοι επιμένουν ακόμη και σήμερα πως το λάθος ήταν ότι δεν κάναμε πόλεμο το 1996 στα Ιμια. Οι πιο σώφρονες έχουν καταλάβει από τότε πως η μεγαλύτερη πρόκληση για την Ελλάδα είναι να μην πέφτει σε παγίδες που μπορούν να οδηγήσουν σε κλιμάκωση και σύγκρουση.

Το παράδοξο με όλα τα παραπάνω είναι πως η συντριπτική πλειοψηφία των σοβαρών πολιτικών, διπλωματών, στρατιωτικών κ. ά. συμφωνούν ότι είναι καιρός να λεχθούν αλήθειες και να σπάσουν μερικά ψευδή ταμπού. Συμφωνούν όμως πίσω από κλειστές πόρτες γιατί μόλις ανάψουν οι κάμερες επιδίδονται σε πατριωτικές κορώνες της δεκάρας, φοβούμενοι μήπως κατηγορηθούν για «προδοσία». Ο φόβος αυτής της ρετσινιάς, που είναι τόσο σύμφυτη με την αρνητική πλευρά του DNA μας, έχει εμποδίσει εδώ και χρόνια οιαδήποτε λογική συζήτηση για την εξωτερική μας πολιτική.

Ανατροπείς και «μελλοθάνατοι»

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Εισήλθε η Τουρκία σε φάση της μετωπικής συγκρούσεως του πρωθυπουργού κ. Ρετσέπ Ταγίπ Ερντογάν με το στρατιωτικό κατεστημένο, αναιρώντας παραδόσεις αιώνων, και ριψοκινδυνεύοντας ακραίες αντιδράσεις αντιπάλων του. Σε μια εμφάνισή του, προ ολίγων ημερών, ενώπιον πολυπληθούς ακροατηρίου ο κ. Ερντογάν ανέφερε ότι κάποιοι -αντίπαλοί του προφανώς- προειδοποιούν ότι μπορεί να έχει την τύχη του Αντνάν Μεντερές, που απηγχονίσθη το 1961.

Ο ισλαμιστής πρωθυπουργός δεν θέλησε να παρακάμψει την απειλή, δεν ισχυρίσθηκε ότι στον τελευταίο μισό αιώνα υπήρξε ωρίμανση του πολιτικού συστήματος της Τουρκίας. Με τρόπο θεατρικό -και η θεατρικότης είναι μέρος αναπόσπαστο της πολιτικής- είπε προς τα παραληρούντα πλήθη ότι όταν οι ισλαμιστές ανέβηκαν στην εξουσία «φορούσαμε ήδη τη στολή του μελλοθάνατου».

Εάν ο κ. Ερντογάν εζήλωσε τη δόξα του σουλτάνου Μαχμούτ Β΄ που διέλυσε το σώμα των γενιτσάρων το 1826 μάλλον κακώς ενήργησε. Ο γιος ενός ανδρός της Ακτοφυλακής, που έζησε τα παιδικά του χρόνια στο Rize της Τραπεζούντας, μπορεί να γίνει πρωθυπουργός στην Τουρκία, αλλά η αμφισβήτηση της αυτονομίας του στρατεύματος είναι υπόθεση διαφορετικής ποιότητος. Ο Μαχμούτ Β΄ συνεκρούσθη και κατίσχυσε των γενιτσάρων -σε αντίθεση με τους προκατόχους του- αλλά κατά την ενθρόνισή του είχε ζωσθεί το σπαθί του Οσμάν, όπως όλοι οι σουλτάνοι, και ενσάρκωνε το στρατιωτικό ιδεώδες.

Χαρακτηριστικό της πολιτικής ιστορίας των Ελλήνων ήταν η διαπάλη του «στρατιωτικού» και του «πολιτικού» συστήματος εξουσίας που άρχισε στην διάρκεια της Επαναστάσεως του 1821 και εξακολούθησε σε όλη τη διάρκεια της ανεξαρτησίας, με τελευταία οικτρή έκφραση το πραξικόπημα του 1967.

Στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, αντίθετα, και στην κεμαλική Τουρκία το ζήτημα αυτό είχε λυθεί από αιώνων προς όφελος του στρατιωτικού σκέλους. Είναι χαρακτηριστικό ότι τον τίτλο του Γαζή -πολεμιστού- έφερε και ο Μουσταφά Κεμάλ που κατέλυσε την Οθωμανική Αυτοκρατορία και έπειτα από τον θάνατό του το στρατιωτικό κατεστημένο απρόσωπα και δίχως εμφανή ηγέτη υπήρξε το σημείο αναφοράς στη χώρα.

Εάν όλα αυτά καταργήθηκαν με την άνοδο του κ. Ερντογάν στην εξουσία μέλλει να αποδειχθεί, και εάν αυτό συμβεί στο τέλος, το μέλλον της Τουρκίας δεν είναι αναπότρεπτα η ενσωμάτωσή της στην ευρωπαϊκή οικογένεια, διότι υπάρχει πάντα ο κίνδυνος που απορρέει από την απώλεια σημείου αναφοράς σε μια κοινωνία, όπου η αυτοδιαχείριση της καθημερινότητος είναι ακόμη στόχος μάλλον απόμακρος.

Ο κ. Ερντογάν είναι ο πολιτικός που άνοιξε όλα τα μέτωπα, όχι απλώς στο εσωτερικό, αλλά και στο επίπεδο των διεθνών σχέσεων, αντιπαρατιθέμενος και συμμάχους όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες ή το Ισραήλ. Το στήριγμα του ισλαμιστή πρωθυπουργού της Τουρκίας είναι η νέα αστική τάξη του χρήματος και η ισχύς των μαζών, που σε στιγμές κρίσιμες αποδεικνύεται πάντα ανεπαρκής.

Εάν τα δύο αυτά όπλα αρκούν για να αναιρέσουν μια εδραιωμένη παράδοση, όπως η στρατιωτική υπεροχή στην Αυτοκρατορία και στη κεμαλική Τουρκία, τότε ο κ. Ερντογάν θα αναδειχθεί σε μείζονα ανατροπέα. Αλλά ίσως είναι απλούστερο, συμβιβαζόμενος, να απεκδυθεί τη «στολή του μελλοθάνατου».

Το «όχι» της Σλοβακίας

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Στις δύσκολες μέρες που θα περάσουμε τα επόμενα χρόνια - όσο θα διαρκέσει η προσπάθεια της οικονομικής ανόρθωσης- χρήσιμο θα είναι να θυμόμαστε τους εταίρους μας τους Σλοβάκους. Την Τετάρτη, ύστερα από έντονη, πολύμηνη συζήτηση, η Βουλή της Σλοβακίας απέρριψε πανηγυρικά τη συμμετοχή της χώρας στη διάσωση της Ελλάδας. Παρόλο που και η Σλοβακία είναι μέλος της Ευρωζώνης, και η προηγούμενη κυβέρνηση είχε δεσμευθεί να συμβάλει στο σχέδιο στήριξης με 800 εκατ. ευρώ, ο κεντροδεξιός κυβερνητικός συνασπισμός καταψήφισε τη συμμετοχή στο δάνειο των 110 δισ. που οι χώρες της Ε.Ε. και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο παρέχουν στην Ελλάδα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέφρασε τη δυσαρέσκειά της διά του Ολι Ρεν, ο οποίος δήλωσε: «Λυπάμαι για αυτήν την παραβίαση της αλληλεγγύης εντός της Ευρωζώνης». Προσέθεσε ότι το θέμα θα συζητηθεί στην επόμενη συνάντηση των αρμόδιων υπουργικών επιτροπών αλλά επίσης ότι δεν θα επηρεάσει το δάνειο και το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα.

Τι συνέβη, όμως, και το νεότερο μέλος της Ευρωζώνης αποφάσισε να πάρει τόσο δυναμική θέση έναντι ενός εταίρου; Εδώ και καιρό -πριν από τις εκλογές του Ιουνίου- η βοήθεια προς τους Ελληνες προβληματίζε τους Σλοβάκους. Και η τότε αριστερή κυβέρνηση δυσκολευόταν να ζητήσει από τους ψηφοφόρους να στηρίξουν με τα δικά τους χρήματα έναν λαό του οποίου το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι 50% μεγαλύτερο από το δικό τους (30.000 δολάρια έναντι 20.000 δολ. το 2009). Ως πρώην χώρα του σοβιετικού μπλοκ, η Σλοβακία αναγκάστηκε να δουλέψει σκληρά, και ο λαός της να κάνει πολλές θυσίες, ώστε να πετύχει την ένταξη πρώτα στην Ε. Ε. και μετά στην Ευρωζώνη. Γι' αυτό δεν έχει καμία διάθεση να βοηθήσει μια χώρα η οποία παρουσιάστηκε να σπαταλάει αμύθητα ποσά, να δανείζεται ακόμη περισσότερα και να κρύβει την πραγματική κατάσταση της οικονομίας της από τους εταίρους της. Ενώ δέχτηκαν να συμβάλουν στο γενικό ταμείο στήριξης της Ε.Ε. με 4,4 δισ. ευρώ, οι Σλοβάκοι πολιτικοί προτίμησαν να παραβιάσουν την αρχή της αλληλεγγύης αντί να προκαλέσουν τους ψηφοφόρους τους.

Με την εσωστρέφεια που διακρίνει εμάς τους Ελληνες, τείνουμε να ξεχάσουμε ότι στην προσπάθεια να αποφύγουμε τη χρεοκοπία δεν είμαστε μόνοι μας. Για καλό και για κακό. Συμμετέχουν και οι εταίροι μας με το πρωτοφανές δάνειο που μας προσέφεραν με

Οι Ελληνες πρέπει να γνωρίζουν ότι στη σημερινή Ευρώπη κανείς δεν αισθάνεται υποχρεωμένος να τους βοηθήσει - όποιος το κάνει το κάνει για δικό του συμφέρον.

προϋπόθεση την κηδεμονία της τρόικας και την εφαρμογή προγράμματος μεταρρυθμίσεων. Η δυσθυμία των Σλοβάκων μας αποδεικνύει ότι το δάνειο δεν το πήραμε επειδή το δικαιούμαστε αλλά επειδή οι άλλες χώρες της Ευρωζώνης κατάλαβαν ότι έπρεπε να στηρίξουν την Ελλάδα για να προστατέψουν το κοινό τους νόμισμα και το όραμα της ενωμένης Ευρώπης. Εάν κι άλλες χώρες ακολουθούσαν τον δρόμο της Σλοβακίας, λιγότερες χώρες θα αναγκάζονταν να δανείσουν μεγαλύτερα ποσά στην Ελλάδα, με όλες τις γκρίνιες που αυτό θα προκαλούσε στην εσωτερική πολιτική σκηνή τους. Τότε, είτε θα δανειζόμασταν με ακόμη πιο σκληρά ανταλλάγματα είτε οι εταίροι μας θα προτιμούσαν να αφήσουν το ευρώ στην τύχη του από το να βοηθήσουν την Ελλάδα. Ως εξαίρεση, η Σλοβακία μας δείχνει ότι δεν ήταν καθόλου σίγουρο ότι οι εταίροι μας θα μας στήριζαν.

Η υπόθεση, όμως, δείχνει και μια άλλη, σημαντικότατη παράμετρο που οφείλουμε να έχουμε υπ' όψιν. Είδαμε τη Σλοβακία να δρα με τρόπο που μπορεί να της κοστίσει κάποιο πολιτικό κεφάλαιο στην Ευρώπη, προτιμώντας να ικανοποιήσει εσωτερικές πολιτικές ανάγκες παρά να τηρήσει τον κανόνα της αλληλεγγύης. Επειδή και δικές μας κυβερνήσεις ενίοτε δειλιάζουν μπροστά στο πολιτικό κόστος της αναγκαίας συμπεριφοράς, καλό είναι να θυμόμαστε ότι έχουμε ευθύνες και ως μέλη της Ε.Ε. Οταν η εσωτερική πολιτική καθορίζει την εξωτερική -όπως στην καθυστέρηση της Γερμανίας να αποφασίσει αν θα βοηθήσει την Ελλάδα- τα πράγματα περιπλέκονται και γίνονται επικίνδυνα.

Αλλά ίσως το πιο σημαντικό μάθημα από τη συμπεριφορά της Σλοβακίας είναι ότι οι Ελληνες πρέπει να γνωρίζουν ότι στη σημερινή Ευρώπη κανείς δεν αισθάνεται υποχρεωμένος να τους βοηθήσει – όποιος το κάνει το κάνει για δικό του συμφέρον. Γι' αυτό, η μόνη απάντηση στους επικριτές μας -η μόνη εκδίκηση- είναι η επιτυχία των μεταρρυθμίσεων και της οικονομικής ανόρθωσης.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Τι μεταμορφώνει την αγέλη σε κοινωνία;

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Γιορτή της Παναγιάς του Δεκαπενταυγούστου: από τις λίγες πια αφορμές που απόμειναν για να διαπομπεύουμε οι Νεοέλληνες επιδεικτικά τον μεταφυσικό άξονα τού κάποτε πολιτισμού μας. Θρησκευτικές παράτες πανηγυριώτικου εντυπωσιασμού, πομπώδεις κενολογίες πολιτικών, δημοσιογράφων και δεσποτάδων – αχταρμάς επιδείξεων ασχετοσύνης και απαιδευσίας. Ολα να βεβαιώνουν την άγνοια ή την κυρίαρχη αδιαφορία για την πάλη «νοήματος» που μεταμορφώνει την αγέλη σε κοινωνία («οίον γιγαντομαχία τις περί της ουσίας»).

Η οικονομική χρεοκοπία και ο έσχατος διεθνής εξευτελισμός μας, η διαφθορά και κατάρρευση του πολιτικού μας συστήματος, η αλλοτρίωση του κοινωνικού σώματος σε αρένα διεκδικήσεων κτηνώδους ιδιοτέλειας, αυτά και τα συναφή εκεί έχουν την αιτία τους: στη συμπλεγματική ταύτιση του μηδενισμού με την «πρόοδο», στην επηρμένη χλεύη για κάθε ιερό και όσιο. Κυρίως, στη διαστροφή των θησαυρισμάτων και θεσμών της μεταφυσικής παράδοσης: στη θρησκειοποίηση του εκκλησιαστικού γεγονότος.

Θολές οι αιτίες, τόσο από τη χρονική απόσταση των απαρχών όσο και από τη σύγχυση των φρενών. Για τέσσερις ολόκληρους αιώνες, η υποδούλωση στους Τούρκους εξαφάνισε την ενεργό παρουσία του Ελληνισμού από το ιστορικό προσκήνιο. Και αυτό που προέκυψε σαν Ελληνισμός μετά από τόσο μακρό διάστημα, ήταν ένα μεταπρατικό κρατίδιο που πάλευε (και παλεύει) και πιθηκίζει τρόπο βίου (πολιτισμό) με αναποδογυρισμένους τους όρους της ελληνικής πρότασης και ταυτότητας.

Στη διάρκεια των αιώνων της ελληνικής απουσίας, ένας άκριτος και ανεξέλεγκτος από τα κριτήρια των Ελλήνων πολιτισμός γεννήθηκε στη μεταρωμαϊκή (βαρβαρική τότε) Δύση. Εκπληκτικός σε δυναμισμό πολιτισμός με κέντρο το άτομο, την εξυπηρέτηση και κολακεία των ενορμήσεων αυτοσυντήρησης, κυριαρχίας, ηδονής: Αντί για την ελληνική ταύτιση του «αληθεύειν» με το «κοινωνείν», η ταύτιση της αλήθειας με τη «σύμπτωση» (adaequatio) ατομικού νου και αντι-κείμενου νοουμένου – σαρωτική επιβολή της νοησιαρχίας, του ατομοκεντρισμού. Αντί της «κοινωνίας» η societas («εταιρισμός επί κοινώ συμφέροντι»). Αντί του «δικαίου» (του «ανά τον λόγον») το jus: κώδικας χρησιμοθηρικών κανονιστικών αρχών. Αντί της δημοκρατίας, η res publica. Αντί για την ελευθερία (άθλημα αυθυπέρβασης) η συμβατική (με σύμβαση) θωράκιση ατομικών δικαιωμάτων. Αντί για το εκκλησιαστικό γεγονός (την αγαπητική κοινωνία της ύπαρξης και της γνώσης), η θρησκεία (ατομική αξιομισθία, ατομική σωτηρία). Και πάει λέγοντας.

Ετσι, βγαίνοντας από την υποδούλωση στους Τούρκους ο Ελληνισμός (αλλά και οι υπόλοιπες κοινωνίες της Ορθόδοξης ελληνορωμαϊκής και σλαβικής «οικουμένης») στον 19ο αιώνα, βρέθηκαν σε ριζικά καινούργιο ιστορικό περιβάλλον, στους αντίποδες του πολιτισμού που είχε διαμορφώσει η συνάντηση της ελληνικής «πόλεως» με τη χριστιανική «εκκλησία». Ο πριν από την Τουρκοκρατία πολιτισμός ήταν πια ένα απόμακρο παρελθόν, κατασυκοφαντημένο λυσσωδώς από τη Δύση, μετονομασμένο χλευαστικά σε «Βυζάντιο»! Το ρεαλιστικό τώρα δίλημμα για τους Ορθόδοξους ήταν: ή το μοντέλο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, δηλαδή η καθήλωση στην ιστορική καθυστέρηση και υπανάπτυξη, ή η μίμηση του καινούργιου, «πεφωτισμένου και λελαμπρυσμένου» κόσμου της Δύσης.

Ο ευτελισμός της μεταφυσικής και η παραπληγία του πολιτικού συστήματος αλληλεξαρτώνται

Η ίδια η απελευθέρωση των Ορθοδόξων από τον τουρκικό ζυγό δεν κατορθώθηκε με άξονα και στόχο να αποκατασταθεί η άλλοτε ενιαία σε πολιτισμό ελληνορωμαϊκή «οικουμένη», ιστορική σάρκα, πολυεθνική - πολυφυλετική, της Μιας Καθολικής Εκκλησίας, από την οποία είχε αποσχιστεί η Δύση. Η απελευθέρωση κατορθώθηκε στο όνομα και με το όραμα του καινούργιου μοντέλου συλλογικότητας που είχαν γεννήσει στη Δύση ο ατομοκεντρισμός και η απολυτοποιημένη χρησιμοθηρία: το μοντέλο του «έθνους - κράτους». Οι ορθόδοξοι λαοί απελευθερώθηκαν χάρη στην έγκαιρη παγίδευσή τους στο αντιμεταφυσικό μένος της Δύσης (απόλυτα δικαιωμένο εκεί ιστορικά) και στα παράγωγά του (φυσιοκρατία, δικαιώματα του φυσικού ατόμου) σαρκωμένα στο συναρπαστικό υπόδειγμα της Γαλλικής και της Αμερικανικής Επανάστασης.

Διέσωζαν οι Ορθόδοξοι την επίγνωση διαφοράς ή και αντίθεσης προς τη θρησκειοποιημένη Χριστιανοσύνη της Δύσης. Αλλά κατανοούσαν και εξέφραζαν τη διαφορά ή αντίθεση με τους όρους που είχε πια καθολικά επιβάλει η Δύση: Ορους ιδεολογικής αντιμαχίας, δογματικών - νοησιαρχικών διατυπώσεων άσχετων με την πραγματικότητα της ζωής και το «νόημά» της. Τώρα και για τους Ορθοδόξους «πίστη» σήμαινε ατομικές «πεποιθήσεις» βασισμένες σε αξιωματικές a priori παραδοχές, με μοναδικό τάχα βιωματικό στοιχείο την επιδίωξη ατομικής αξιόμισθης ηθικότητας, ατομικής (στεγανά εγωκεντρικής) σωτηρίας.

Στην Ελλάδα σήμερα μοιάζει μάλλον αδύνατο να εντοπίσει κανείς συνοδικό κείμενο, επισκοπικό κήρυγμα, οποιαδήποτε έκφραση επίσημου εκκλησιαστικού λόγου, που να εκφράζει επίγνωση της διαφοράς της Εκκλησίας από τη θρησκεία, διαφοράς του μετέχειν - κοινωνείν από τον ατομοκεντρισμό τού να θρησκεύει κανείς για την αξιομισθία. Η γενίκευση μοιάζει αφοριστική, αλλά οι δυνατότητες για να ελεγχθεί προσφέρονται πληθωρικά: Οι τηλεοπτικές αναμεταδόσεις πανηγυριώτικου ιδεολογικού και ηθικοπλαστικού ευτελισμού της σημερινής Γιορτής θα κατακλύσουν τα Δελτία Ειδήσεων. Κάθε Κυριακή ο Ελληνας τηλεθεατής των κρατικών καναλιών μπορεί να κρίνει αν το αφόρητης κενολογίας κήρυγμα του καθεδρικού ναού της Αθηνών (ή της Θεσσαλονίκης) διαφέρει, έστω και ελάχιστα, από κάθε αντίστοιχη ρωμαιοκαθολική ή προτεσταντική ευσεβολογία. Και η υπεράσπιση της «Ορθοδοξίας», πανομοιότυπη με την ξύλινη ιδεολογική αντιμαχία «ορθόδοξων» μαρξιστών με «σχισματικούς» τροτσκιστές, ρεφορμιστές ή όποιους άλλους συμπλεγματικούς της μονοτροπίας.

Η ιδεολογική αλλοτρίωση και θρησκειοποίηση του εκκλησιαστικού γεγονότος κατακερμάτισε την άλλοτε Μία Καθολική και Αποστολική Εκκλησία (που πραγμάτωση και φανέρωσή της ήταν η κάθε τοπική σύναξη Ευχαριστίας) σε πλήθος εθνοφυλετικών κρατικών εκκλησιών, κατά κανόνα υποταγμένων στις σκοπιμότητες του κρατικού εθνικισμού. Πριν από τη θρησκειοποίηση, την ενεργό και λειτουργική ενότητα των διάσπαρτων στην οικουμένη εκκλησιών την εξασφάλιζε το «συνοδικό σύστημα» με ραχοκοκαλιά τον θεσμό της «πενταρχίας των πατριαρχών». Ο θεσμός ακυρώθηκε, όταν οι Ρώσοι, το 1589, απαίτησαν εκβιαστικά τον «ανύψωσή» τους σε πατριαρχείο εκλαμβάνοντας τον τίτλο σαν προνόμιο εξουσιαστικής ισχύος, προϋπόθεση αυτοκρατορικής αυτοτέλειας. Τους ακολούθησαν στην αδαή εθνικιστική θρασύτητα οι Σέρβοι, το 1920, οι Ρουμάνοι, το 1925, οι Βούλγαροι, το 1953. Σκανδαλωδέστεροι οι Νεοέλληνες, είχαμε αυτοανακηρυχθεί, το 1833, «αυτοκέφαλοι», με την εκκλησία μας «επικρατούσα θρησκεία»!

Η πανηγυριώτικη ασχετοσύνη στη γιορτή της Παναγιάς του Δεκαπενταυγούστου έχει ρίζες τόσο βαθιές στο παρελθόν μας όσο και η ανίατη παραπληγία του πολιτικού μας συστήματος.

Για το καλό μας...

Του **ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Εχουμε και λέμε: οι συνδικαλιστές της ΔΕΗ δεν παλεύουν για τα προνόμια του κλάδου τους, αλλά για το φθηνό ρεύμα του ελληνικού λαού. «Ο αγώνας δεν είναι για μας, είναι για τον καταναλωτή», ανέφερε στο περιβόητο sms προς τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ ο πρόεδρος της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ κ. Νίκος Φωτόπουλος. «Γι' αυτό θα φτάσουμε στα άκρα. Θα ματώσουμε». Μάλιστα, αγαπούν τόσο τον καταναλωτή που απειλούν ότι αν απελευθερωθεί η αγορά, δεν θα έχει καθόλου ρεύμα: «Αν η κυβέρνηση δεν αντισταθεί στις επιταγές της τρόικας, προειδοποιούμε ότι θα κατεβάσουμε τους διακόπτες», δήλωσε ο γενικός γραμματέας της ΓΕΝΟΠ κ. Κ. Κατσαρός.

Από την άλλη μεριά, οι συμβολαιογράφοι δεν παλεύουν για τις υπέρογκες αμοιβές τους. Για την ασφάλεια των συναλλαγών νοιάζονται. Οι εκπρόσωποι της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογράφων Ελλάδος προειδοποίησαν ότι μετά την απελευθέρωση του επαγγέλματός τους ελλοχεύει ο κίνδυνος για «διασάλευση της ασφάλειας δικαίου και ο κλονισμός της ασφάλειας των συναλλαγών σε πολύ ευαίσθητους τομείς της οικονομίας, όπως είναι η ακίνητη περιουσία και οι εταιρείες. Ενας ανταγωνισμός αυτής της μορφής θα προκαλέσει επίσης έκρηξη παραβατικότητας».

Ούτε οι δικηγόροι νοιάζονται για τα ελάχιστα κατώτατα όρια δικηγορικής αμοιβής που επιβάλλει το κράτος. Για τα φορολογικά έσοδα του Δημοσίου ανησυχούν. Οπως καταγράφουν σε ανακοινώσεις τους οι δικηγορικοί σύλλογοι της χώρας, «η κατάργηση των γραμματίων για κάθε παράσταση στα δικαστήρια θα έχει τεράστιο αντίκτυπο στα ασφαλιστικά ταμεία και στους δικηγορικούς συλλόγους, ενώ παράλληλα θα μειωθούν τα έσοδα του κράτους». Την περίοδο που νομοθετήθηκε η επιβολή του ΦΠΑ, η ανησυχία των δικηγορικών συλλόγων για τον τόπο ήταν διπλή. «Η υποβολή ΦΠΑ στις υπηρεσίες των δικηγόρων ως μόνο αποτέλεσμα θα έχει την περαιτέρω οικονομική επιβάρυνση των πολιτών εν μέσω της οικονομικής κρίσης χωρίς καμία δημοσιονομική ωφέλεια», ανακοίνωσε το Συντονιστικό των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας.

Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν ιδιοτελή συμφέροντα· όλοι για το καλό της χώρας παλεύουν.

Αλλά και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος δεν νοιάζεται για τα έσοδα των μελών του. Για τη φουκαριάρα την ποιότητα των έργων παλεύει. «Η ελάχιστη αμοιβή δεν θεσμοθετήθηκε για να προστατεύει τον μηχανικό, αλλά την ποιότητα του έργου, δημόσιου ή ιδιωτικού», δήλωσε ο νέος πρόεδρος του ΤΕΕ κ. Χρήστος Σπίρτζης. «Ενας πλειστηριασμός στις αμοιβές θα φέρει εκπτώσεις στην ποιότητα, θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια των πολιτών», σημείωσε.

Οι δικαστικοί πάλι δεν θέλουν δικό τους ασφαλιστικό ταμείο για ιδιοτελείς λόγους. Για το Σύνταγμα ανησυχούν. «Η υπαγωγή μας στο ΙΚΑ είναι αντισυνταγματική», δήλωσε ο πρόεδρος της Ενωσης Δικαστών και Εισαγγελέων κ. Χαράλαμπος Αθανασίου. «Οι δικαστές δεν μπορούν να ενταχθούν στο ΙΚΑ... το ζήτημα είναι θεσμικό... Δεν είμαστε εργαζόμενοι με θέση εξαρτημένης εργασίας». Αντιδρούν δε στην κατάργηση της συνταξιοδότησής τους σε 25 χρόνια, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, όχι για τους ίδιους, αλλά για την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης. «Δεν είναι προνόμιο, αλλά υποχρέωση και αναγκαιότητα που κατοχυρώνει την ανεξαρτησία του δικαστή. Ο δικαστής, εάν πιεστεί να λειτουργήσει ή να κάνει κάτι που είναι κόντρα στη συνείδησή του, πρέπει να μπορεί να φεύγει από το σώμα», δήλωσε ο πρόεδρος των Διοικητικών Δικαστών Γ. Φαλτσέτος.

Τελικά αποδεικνύεται ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχουν ιδιοτελή συμφέροντα· όλοι για το καλό της χώρας (του Συντάγματος, του καταναλωτή, των έργων κ. λπ.) παλεύουν. Συνεπώς, είναι να αναρωτιέται κανείς: με τόσο διάχυτο αλτρουισμό, πώς στην ευχή φτάσαμε εδώ που φτάσαμε;

pmandravelis@kathimerini.gr

Ευέλικτο σχήμα με δοκιμασμένες λύσεις

Ανοιχτή η ημερομηνία ανακοίνωσης του ανασχηματισμού από τον πρωθυπουργό – Τα πιθανά σενάρια για τις μετακινήσεις υπουργών

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Η ημερομηνία ανακοίνωσης είναι, όπως φαίνεται, η τελευταία λεπτομέρεια που απομένει για την οριστικοποίηση του ανασχηματισμού της κυβέρνησης. Στην Πάρο, όπου βρίσκεται τις τελευταίες εννέα ημέρες ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου, έχει συζητήσει αρκετά για το σχήμα που θα πρέπει να έχει η κυβέρνηση εν όψει της δύσκολης –οικονομικά και πολιτικά– σεζόν, η οποία ξεκινάει τον Σεπτέμβριο. Εκτός από τον έχοντα μόνιμη κατοικία στην Πάρο κ. Ι. Ραγκούση, ο πρωθυπουργός ανέλυσε τους σχεδιασμούς του και με άλλους στενούς συνεργάτες του. Αρχικώς με τον κ. Χ. Παμπούκη (ο οποίος αναχώρησε την Τετάρτη από την Πάρο για να συνεχίσει τις διακοπές του) και από χθες, με τον κ. Π. Γερουλάνο, που μετέβη εκεί έπειτα από πρόσκληση του ίδιου του κ. Παπανδρέου.

Σύμφωνα με ορισμένες πηγές, ο πρωθυπουργός έχει ήδη καταλήξει στις περισσότερες αποφάσεις του. Εκκρεμούν ελάχιστες μόνο λεπτομέρειες όσον αφορά τον ακριβή χρόνο ανακοίνωσης του ανασχηματισμού και τα νέα πρόσωπα που θα εισέλθουν στην κυβέρνηση. Οι περισσότερες πληροφορίες συγκλίνουν στο ότι ο ανασχηματισμός θα γίνει πριν από τις 20 Αυγούστου, προκειμένου να κερδηθεί χρόνος προσαρμογής των νέων υπουργών, εν όψει του διημέρου της ΔΕΘ (12 - 13 Σεπτεμβρίου).

Εναλλακτική λύση

Εξακολουθεί, βεβαίως, να συντηρείται και το σενάριο ανακοίνωσης του ανασχηματισμού την εβδομάδα ακριβώς πριν από το Εθνικό Συμβούλιο του ΠΑΣΟΚ, που θα γίνει με αφορμή την 3η Σεπτεμβρίου, ώστε μαζί με το νέο υπουργικό συμβούλιο, να γνωστοποιηθούν και τα ονόματα των υποψηφίων για τις 13 περιφέρειες και τους μεγάλους δήμους, εν όψει των εκλογών του Νοεμβρίου.

Οσον αφορά καθαυτές τις αλλαγές, φαίνεται ότι ο πρωθυπουργός έχει καταλήξει πως πρέπει να κάνει τον πυρήνα αποφάσεων της κυβέρνησης πιο ευέλικτο. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται ο σχεδιασμός της αντικατάστασης του άτυπου υπουργικού συμβουλίου με ένα όργανο που θα θυμίζει σε αρκετά την κυβερνητική επιτροπή, η οποία λειτουργούσε επί πρωθυπουργίας του κ. Κ. Σημίτη. Το όργανο αυτό θα απαρτίζεται από πέντε ή έξι κορυφαίους υπουργούς και συνομιλητές του πρωθυπουργού και στόχος του θα είναι η ταχύτερη λήψη των όποιων αποφάσεων.

Κύκλοι του Μεγάρου Μαξίμου σχολίαζαν ότι τούτο σηματοδοτεί και την απόφαση του κ. Παπανδρέου να προχωρήσει σε «δοκιμασμένες λύσεις», ώστε να αποφευχθούν οι αστοχίες και καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στην πρώτη περίοδο διακυβέρνησής του από τον Οκτώβριο μέχρι και σήμερα.

Αλλαγές στο Μαξίμου

Δεν αποκλείεται η εξέλιξη αυτή να συνεπιφέρει και αλλαγές στο Μέγαρο Μαξίμου. Αν και ο κ. Χ. Παμπούκης φαίνεται ότι πιθανότατα θα παραμείνει στη θέση του, υπάρχουν και πληροφορίες οι οποίες τον φέρουν να μετακινείται είτε στο υπουργείο Εξωτερικών είτε σε κάποιο με αναπτυξιακό προσανατολισμό. Στην περίπτωση αυτή, θα μετακινηθεί προς το Μέγαρο Μαξίμου ο κ. Ι. Ραγκούσης, ενώ φημολογείται ότι σε ένα διευρυμένο σχήμα θα μπορούσε να έχει θέση και ο κ. Π. Γερουλάνος, ο οποίος, πάντως, φαίνεται ικανοποιημένος με το σημερινό χαρτοφυλάκιό του, δεδομένου πως, έστω και ατύπως, βρίσκεται σε διαρκή επικοινωνία με τον πρωθυπουργό.

Εφ' όσον δεν μετακινηθεί ο κ. Παμπούκης, είναι πιθανή η αναβάθμιση του κ. Δ. Δρούτσα σε υπουργό Εξωτερικών, τα καθήκοντα του οποίου ουσιαστικά ήδη ασκεί. Στα υπό συζήτηση πρόσωπα περιλαμβάνεται και ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη κ. Μιχ. Χρυσοχοΐδης, ο οποίος, σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, είναι πιθανόν να μετακινηθεί στο υπουργείο Οικονομίας, με εκτεταμένες, μάλιστα, αρμοδιότητες ως προς την Ανάπτυξη, αλλά και την εποπτεία της αγοράς. Δεν λείπουν κι εκείνοι που θα επιθυμούσαν τη μετακόμιση του κ. Χρυσοχοΐδη στο υπουργείο Υγείας, η κακή κατάσταση του οποίου χρειάζεται στιβαρή διαχείριση, προκειμένου να μην «τινάξει στον αέρα» τον κρατικό προϋπολογισμό. Ως επικρατέστερος αντικαταστάτης του κ. Χρυσοχοΐδη (εφ' όσον τελικώς μετακινηθεί) στο υπουργείο Προστασίας του Πολίτη φέρεται ο νυν αναπληρωτής υπουργός Αμυνας κ. Π. Μπεγλίτης.

Αμετακίνητοι θεωρούνται οι κ. Γ. Παπακωνσταντίνου και Α. Λοβέρδος. Αντιθέτως, σίγουρη θεωρείται η μετακίνηση των υπουργών Οικονομίας κ. Λούκας Κατσέλη και Υγείας κ. Μαριλίζας Ξενογιαννακοπούλου, δίχως ωστόσο να έχει ξεκαθαρίσει αν θα μετακομίσουν σε άλλο πόστο. Η υπουργός Περιβάλλοντος κ. Τίνα Μπιρμπίλη φέρεται επίσης ως πιθανή υποψήφια περιφερειάρχης Αττικής.

Ραγκούσης και Γερουλάνος στο Μέγαρο Μαξίμου, μετακίνηση Κατσέλη και Ξενογιαννακοπούλου.

Τα πρόσωπα και τα υπουργεία

Χάρης Παμπούκης

Εφόσον μετακινηθεί, δύο είναι τα επικρατέστερα σενάρια: πρώτον το υπουργείο Εξωτερικών και δεύτερον κάποιο αναπτυξιακό υπουργείο. Δεν αποκλείεται και η παραμονή του στο Μαξίμου.

Γιάννης Ραγκούσης

Ο υπουργός Εσωτερικών ίσως μετακινηθεί στο Μέγαρο Μαξίμου, εφόσον βέβαια αυτό αλλάξει και τη δομή λειτουργίας του.

Μιχάλης Χρυσοχοΐδης

Ο ίδιος φέρεται να επιθυμεί τη μετακίνησή του σε υπουργείο παραγωγικό, όπως το Οικονομίας με διευρυμένες όμως τις αρμοδιότητές του.

Τίνα Μπιρμπίλη

Την τελευταία εβδομάδα πληθαίνουν οι φήμες που κατευθύνουν την κ. Μπιρμπίλη προς τη διεκδίκηση της Περιφέρειας Αττικής. Κάτι τέτοιο δεν επιβεβαιώνεται, αλλά και δεν διαψεύδεται προς το παρόν.

Πάνος Μπεγλίτης

Εφόσον ο κύριος Χρυσοχοΐδης φύγει από το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, ο σημερινός αναπληρωτής υπουργός Αμυνας θεωρείται ως ο επικρατέστερος να τον αντικαταστήσει.

Δημήτρης Δρούτσας

Σε περίπτωση που ο πρωθυπουργός αφήσει τη θέση του υπουργού Εξωτερικών και δεν την αναπληρώσει με τον κ. Παμπούκη, ο κ. Δρούτσας θα αναβαθμιστεί.

Γιώργος Παπακωνσταντίνου

Οι υπουργοί Οικονομικών και Εργασίας φέρονται ως αμετακίνητοι, προκειμένου να διεκπεραιώσουν τις αποφάσεις τις οποίες έχουν ήδη λάβει.

Ανδρέας Λοβέρδος

Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου

Το ενδεχόμενο ευρέος ανασχηματισμού, πιθανώς τις οδηγήσει σε άλλα κυβερνητικά πόστα ή και στην έξοδο. Σε κάθε περίπτωση, τα προβλήματα στους χώρους ευθύνης τους, τις καθιστά ως υποψήφιες για αλλαγή θέσης.

Λούκα Κατσέλη

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πρόταση Ραγκούση για αναδιάρθρωση της διοίκησης της χώρας

Μια απόρρητη έκθεση 250 σελίδων βρίσκεται τις τελευταίες εβδομάδες στο γραφείου του πρωθυπουργού κ. Γιώργου Παπανδρέου. Συντάκτες της είναι ο υπουργός Εσωτερικών κ. Ι. Ραγκούσης και το επιτελείο του. Στην έκθεση αυτή ο κ. Ραγκούσης προτείνει τη ριζική αναδιάρθρωση του συστήματος διοίκησης της χώρας. Βασική αρχή του είναι η μετατροπή του υπουργείου Εσωτερικών σε υπερυπουργείο, το οποίο θα παραπέμπει περισσότερο στο πάλαι ποτέ υπουργείο Προεδρίας. Οπως είναι ευνόητο, αυτή η αλλαγή, αν υλοποιηθεί, θα συνεπιφέρει μεταβολές και στο Μέγαρο Μαξίμου, καθώς ο υπουργός Προεδρίας θα έχει και ευρύτερες αρμοδιότητες, όσον αφορά τον συντονισμό της κυβέρνησης.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι η φημολογία, σύμφωνα με την οποία ο κ. Ραγκούσης σε περίπτωση ανασχηματισμού μετακινείται στο Μέγαρο Μαξίμου, δεν σχετίζεται κατ' ανάγκη με την πρόταση σύστασης του υπουργείου Προεδρίας, καθώς η υλοποίησή της προϋποθέτει νέες και εκ βάθρων αλλαγές στο υφιστάμενο κυβερνητικό σχήμα. Σύμφωνα με πληροφορίες ο κ. Παπανδρέου έχει αξιολογήσει θετικά την πρόταση Ραγκούση, αλλά κατά πάσα πιθανότητα θα την αφήσει ανενεργή για τους επόμενους λίγους μήνες. Οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι ο πρωθυπουργός, σε αυτή τη φάση, εκτιμά πως η βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στο δύσκολο οικονομικό μέτωπο της σεζόν που ξεκινά τον Σεπτέμβριο. Ωστόσο, εφόσον επικρατήσει -όσον αφορά τα οικονομικά- το θετικό σενάριο, είναι βέβαιο ότι ο κ. Παπανδρέου θα επιλέξει να προχωρήσει στις θεσμικές αλλαγές από την άνοιξη.

Αναδιάρθρωση της διοίκησης και αλλαγές στο υπ. Εσωτερικών απο τον Γ. Ραγκούση.

BREAKING NEWS!

MARKETEERS ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΑΠΗΧΘΗΣΑΝ!

Περισσότερο ρεπορτάζ στο www.delema.com/summer/index.html

ΣΟΚ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ!

Σύμφωνα με προκήρυξή της, η σπείρα των απαγωγέων θα κρατά ομήρους τους απαχθέντες, **από τις 9 μέχρι τις 22 Αυγούστου.** Δεν θα ζητηθούν λύτρα!

DeLeMa.GROUP | DeLeMa.Communication | DELEMA / McCANN ERICKSON | RedMelon UNIVERSAL CYPRUS Ltd

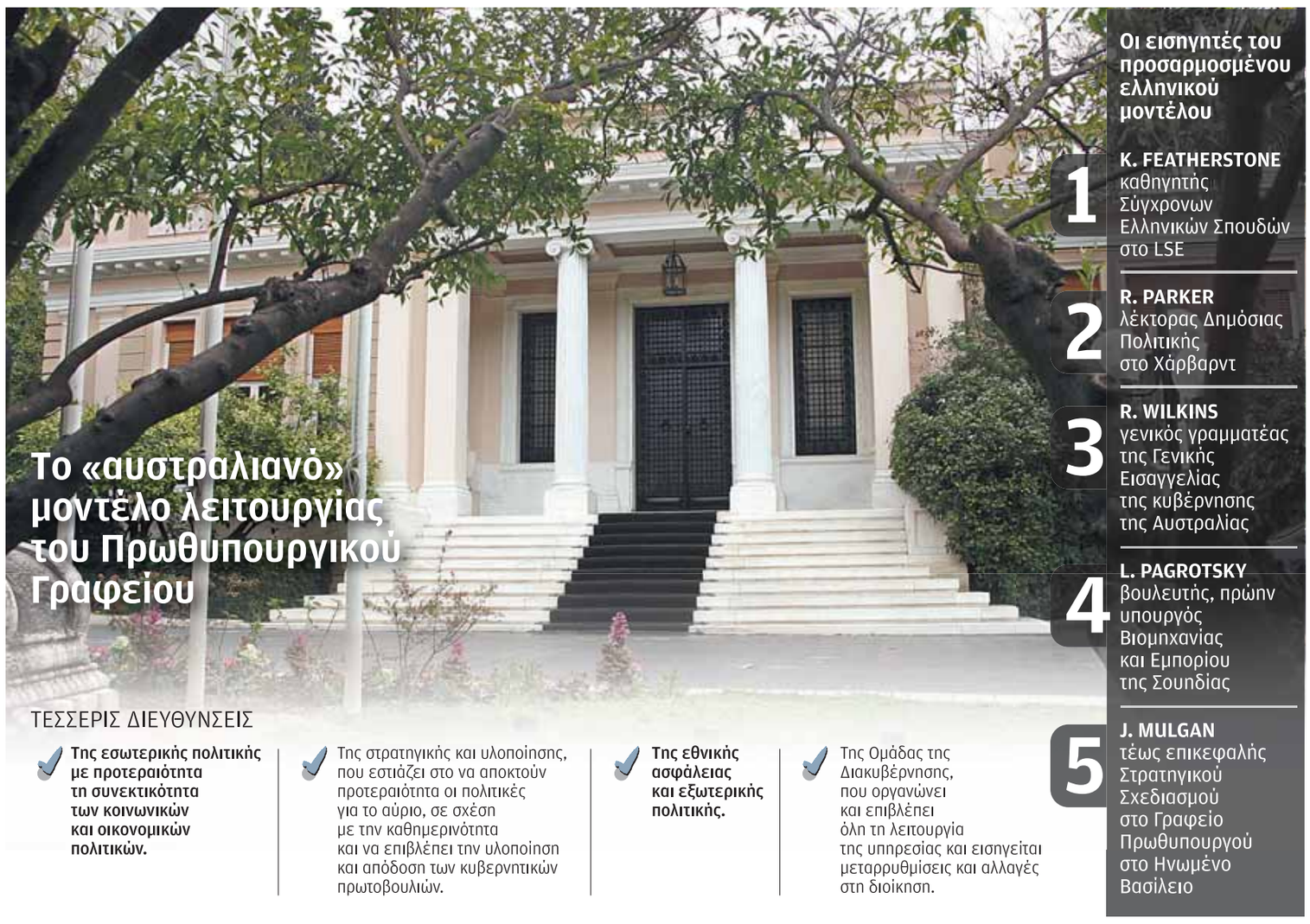

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το σχέδιο για το Οβάλ Γραφείο στο Μαξίμου

Τις προτάσεις της επιτροπής ξένων ειδικών μελετά ο κ. Παπανδρέου στην Πάρο

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**

Ενα από τα πρώτα πράγματα που ήθελε να κάνει ο Γιώργος Παπανδρέου όταν ανέλαβε την εξουσία, ήταν ο μετασχηματισμός του Μεγάρου Μαξίμου σε επιτελικό κέντρο της κυβέρνησης - για «οβάλ γραφείο» έκαναν τότε λόγο οι πληροφορίες. Αυτήν την πρόθεση δεν την ξέχασε ποτέ. Τον περασμένο Φεβρουάριο -και ενώ ξεσπούσε η θύελλα του κόστους δανεισμού- ο πρωθυπουργός συγκρότησε μια επιτροπή ξένων ειδικών υπό τον υπουργό Επικρατείας Χάρη Παμπούκη, με αντικείμενο την αναμόρφωση των υπηρεσιών του Γραφείου του πρωθυπουργού.

Το πόρισμα αυτής της επιτροπής το έχει στα χέρια του και είχε την ευκαιρία να το μελετήσει στη διάρκεια των διακοπών του στην Πάρο. Το αν θα προχωρήσει στις αλλαγές που του εισηγούνται, όμως, είναι αμφίβολο. Στενοί του συνεργάτες έχουν την αίσθηση ότι οι αλλαγές στο πρωθυπουργικό Γραφείο παραπέμπονται για τον επόμενο χρόνο. «Δεν έχει την πολυτέλεια να ασχοληθεί με αυτό το πράγμα τώρα», είναι η χαρακτηριστική φράση. Αυτές οι ενστάσεις είναι βάσιμες. Ωστόσο, ο κ. Παπανδρέου έχει αποδείξει πολλές φορές ότι μπορεί να είναι απρόβλεπτος. Το θέμα της αναμόρφωσης του πρωθυπουργικού Γραφείου και της λειτουργίας της κυβέρνησης είναι από εκείνα που τον απασχολούσαν προτού ακόμα διαβεί το κατώφλι του Μαξίμου. Τον περασμένο Οκτώβρη, ο Χ. Παμπούκης επισκέφτηκε το Παρίσι και το Μέγαρο των Ηλυσίων με αποστολή να συλλέξει πληροφορίες για τον τρόπο λειτουργίας του γαλλικού προεδρικού Γραφείου. Τότε, είχε την ευκαιρία να συζητήσει το θέμα με τον Κλοντ Γκεάν, προσωπάρχη και «εξ απορρήτων» σύμβουλο του κ. Σαρκοζί, με τον οποίο τους συνδέουν φιλικοί δεσμοί.

Αυτή δεν ήταν η μόνη ξένη εμπειρία που μελετήθηκε από το Μαξίμου. Η σοβαρότερη προσπάθεια, πάντως, ήταν η σύσταση της επιτροπής των «5 σοφών», στην οποία συμμετείχαν ο K. Featherstone, καθηγητής Σύγχρονων Ελληνικών Σπουδών στο LSE, ο R. Parker, λέκτορας Δημόσιας Πολιτικής στο Χάρβαρντ, ο R. Wilkins, γενικός γραμματέας της Γενικής Εισαγγελίας της κυβέρνησης της Αυστραλίας, ο ειδικός σύμβουλος του Αυστραλού πρωθυπουργού, ο L. Pagrotsky, βουλευτής, πρώην υπουργός Βιομηχανίας και Εμπορίου της Σουηδίας, και ο J. Mulgan, τέως επικεφαλής Στρατηγικού Σχεδιασμού στο Γραφείο πρωθυπουργού στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Για το 2011 παραπέμπονται οι αλλαγές στο Μέγαρο Μαξίμου, που θα βασίζονται στο μοντέλο λειτουργίας του Γραφείου του πρωθυπουργού της Αυστραλίας.

Η έκθεση της επιτροπής είναι απολύτως εμπιστευτική. Ωστόσο, από κυβερνητικές πηγές προκύπτει ότι ο στόχος της εισήγησης είναι να αντιμετωπίσει τα δύο σημεία όπου το «ελληνικό πρωθυπουργικό μοντέλο» χωλαίνει: Τον συντονισμό της κυβερνητικής πολιτικής, και την ανάπτυξη και προγραμματισμό επιμέρους πολιτικών. Οι ίδιες πηγές λένε ότι πρότυπο για την αναδιάρθρωση του Μαξίμου στην έκθεση των ειδικών στάθηκε το Γραφείο του πρωθυπουργού της Αυστραλίας.

Ο τίτλος του αυστραλιανού μοντέλου είναι ελκυστικός για μια χώρα με πρόβλημα κυβερνητικού συντονισμού: Department of the Prime Minister and Cabinet (Υπηρεσία του πρωθυπουργού και του Υπουργικού Συμβουλίου). Κύρια αποστολή της υπηρεσίας αυτής είναι να παρέχει κυρίως στον πρωθυπουργό, αλλά και στα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου υψηλής ποιότητας συμβουλές και συνδρομή στην κατάρτιση των πολιτικών, σε θέματα καινοτομίας και πρόγνωσης, στον συντονισμό της κυβέρνησης και την υλοποίηση των αποφάσεων.

Η αυστραλιανή υπηρεσία είναι οργανωμένη σε τέσσερις ομάδες: της εσωτερικής πολιτικής με προτεραιότητα τη συνεκτικότητα των κοινωνικών και οικονομικών πολιτικών. Της στρατηγικής και υλοποίησης, που εστιάζει στο να αποκτούν προτεραιότητα οι πολιτικές για το αύριο, σε σχέση με την καθημερινότητα και να επιβλέπει την υλοποίηση και απόδοση των κυβερνητικών πρωτοβουλιών. Της εθνικής ασφάλειας και εξωτερικής πολιτικής και τέλος την Ομάδα της Διακυβέρνησης που οργανώνει και επιβλέπει όλη τη λειτουργία της υπηρεσίας και εισηγείται μεταρρυθμίσεις και αλλαγές στη διοίκηση. Εξυπακούεται, πάντως, ότι όλα αυτά για να μεταφερθούν στα καθ' ημάς συνεπάγεται ένα πολύ μεγαλύτερο πρωθυπουργικό Γραφείο από το σημερινό, κάτι που ενδεχομένως να αποδειχτεί ένα πρόσθετο εμπόδιο.

Πλήρης έλλειψη συντονισμού και αξιολόγησης

Ισως το μεγαλύτερο πρόβλημα για το πρωθυπουργικό Γραφείο να είναι ότι δεν υπάρχει καμία συνέχεια όταν αλλάζουν οι κυβερνήσεις. Σε ανύποπτο χρόνο, ο K. Featherstone είχε παρατηρήσει πως στα παράδοξα του ελληνικού πολιτικού συστήματος ανήκει το ότι ο πρωθυπουργός είναι πολιτικά ισχυρός, έχει όμως ελάχιστους πόρους. Τα υπουργεία είναι ισχυρά, δεν υπάρχει όμως υπουργικό σύστημα. Οι λειτουργίες του συντονισμού, της παρακολούθησης, της αξιολόγησης δεν υπάρχουν ούτε εντός ούτε εκτός του Υπουργικού Συμβουλίου και δεν προβλέπεται καμία θεσμική διαδικασία.
Για το επίπεδο στελέχωσης του πρωθυπουργικού Γραφείου είναι χαρακτηριστικό ότι το 1996, ο Κώστας Σημίτης βρήκε στο Μαξίμου μια γραμματέα και έναν κηπουρό. Ο ίδιος δημιούργησε ένα σύστημα συμβούλων και επέβλεπε τον συντονισμό προσωπικά. Το συμπέρασμα που αποκόμισε ο διάδοχός του, Κώστας Καραμανλής, πάντως (από τις τριβές ανάμεσα σε συμβούλους και υπουργούς) ήταν πως είναι καλύτερο να μην έχεις καθόλου συμβούλους: «σύμβουλοί του είναι οι υπουργοί», έλεγαν χαρακτηριστικά οι συνεργάτες του. Αν και το οργανόγραμμα του Μαξίμου προέβλεπε 100 θέσεις, ο κ. Καραμανλής προτιμούσε να συμβουλεύεται τους ελάχιστους ανθρώπους της απολύτου εμπιστοσύνης του που είχε πάρει μαζί του στο Μαξίμου. Από τις πρώτες μέρες της διακυβέρνησης Καραμανλή, ο συντονισμός της κυβερνητικής και επικοινωνιακής λειτουργίας υπήρξε πάγιο αίτημα στη Ν.Δ., δημόσια μάλιστα το έθεταν κατ' επανάληψη ο Β. Μεϊμαράκης και ο Α. Σπηλιωτόπουλος.

Ολοι οι άνθρωποι του προέδρου στην Πληροφορική

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Ενώ η κυβέρνηση συνειδητοποιεί καθημερινά την αναγκαιότητα της Πληροφορικής, προκειμένου να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις της, όπως προκύπτουν από την εφαρμογή του Μνημονίου, τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των κρίσιμων παρεμβάσεων πάνε από το κακό στο χειρότερο. Για τον λόγο αυτό, ο πρωθυπουργός, πρόσφατα, εκχώρησε την επίβλεψή τους στον κ. Θ. Πάγκαλο.

Σύντομα, μάλιστα, ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, πρόκειται να συντάξει και να δημοσιοποιήσει αναφορά αντίστοιχη μ' εκείνη του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΠΣΑ), χρησιμοποιώντας πράσινα, κίτρινα και κόκκινα χρώματα στις δράσεις Πληροφορικής που είτε ολοκληρώνονται είτε βρίσκονται σε εξέλιξη είτε καθυστερούν αδικαιολόγητα. Η εκχώρηση, όμως, δεν φαίνεται να λύνει το πρόβλημα, ενώ είναι κοινό μυστικό ότι τα νήματα στον χώρο εξακολουθούν να κινούνται από το πρωθυπουργικό Γραφείο.

Οσοι γνωρίζουν, επιβεβαιώνουν ότι τον βασικότερο ρόλο διαδραματίζουν οι σύμβουλοι του πρωθυπουργού κ. Α. Δρυμιώτης και Θ. Καρούνος. Αν και ετερόκλητοι, τόσο στην πολιτική και την επαγγελματική τους προέλευση, εν τούτοις, μαζί με τον σύμβουλο του κ. Πάγκαλου, Μ. Ψαλλίδα, είναι οι μόνιμες σταθερές στις συσκέψεις που πραγματοποιούνται στη Ζαλοκώστα 10. Οι δυο τους συνεργάζονται ικανοποιητικά, αλλά το γεγονός ότι ο πρώτος προέρχεται από την αγορά, ενώ ο δεύτερος είναι πανεπιστημιακός, συνιστά πάντα ένα διακριτό στοιχείο. Κι εν πολλοίς ευθύνεται για τις διαφωνίες που ξεσπούν μεταξύ τους.

Το παζλ των συμβούλων

Το παζλ των πρωθυπουργικών συμβούλων, ωστόσο έχει κι άλλα κομμάτια. Για παράδειγμα, λόγο στα τεχνολογικά δρώμενα έχει ο διευθυντής του Media Lab στο MIT κ. Μ. Μπλέτσας, ο οποίος με τις ευλογίες Παπανδρέου προορίζεται για πρόεδρος του ΟΤΕ. Ο τελευταίος, μαζί με τον μέντορα του Ν. Νεγκροπόντε, βρέθηκαν πολύ κοντά στο επιτελείο του κ. Παπανδρέου, στο διάστημα που ο τελευταίος ήταν αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Ο κ. Παπανδρέου υποστήριξε θερμά την πρωτοβουλία Νεγκροπόντε για την παραγωγή και τη διάθεση του One Laptop Per Child (OLPC). Εκτοτε, ο κ. Μπλέτσας διατηρεί ρόλο άτυπου συμβούλου του κ. Παπανδρέου.

Ενα τέτοιο άτυπο συμβουλευτικό ρόλο έχει και ο πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής Ελλάδος (ΣΕΠΕ) κ. Π. Τζωρτζάκης. Ο τελευταίος ίσως να είχε αναλάβει στη θέση του κ. Δρυμιώτη αν δεν είχε το κώλυμα της ενασχόλησής του στη Forthnet ως διευθύνων σύμβουλος της επιχείρησης. Ο κ. Τζωρτζάκης και ο κ. Παπανδρέου βρέθηκαν πολύ κοντά επίσης κατά το διάστημα που ο τελευταίος ήταν αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

Τέλος, εκ περιτροπής προσφέρουν τις συμβουλευτικές τους υπηρεσίες στο Μαξίμου και τα άλλα κυβερνητικά όργανα, ο καθηγητής Πληροφορικής της Πάτρας κ. Χρ. Μπούρας, ο πρόεδρος της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε. κ. Ε. Παναγιωτόπουλος, ενώ κεντρικό ρόλο αποκτά ο ειδικός γραμματέας Ψηφιακού Σχεδιασμού κ. Α. Μαρκόπουλος.

Το πρόβλημα όμως είναι ότι σχεδόν δέκα μήνες μετά την ανάληψη των καθηκόντων της νέας κυβέρνησης, οι αρρυθμίες στην προώθηση των σημαντικών παρεμβάσεων στο συγκεκριμένο κρίσιμο όσο κι ευαίσθητο μέτωπο παραμένουν ακέραιες.

Σοβαρές καθυστερήσεις στα χρονοδιαγράμματα εφαρμογής της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, της μηχανογράφησης των νοσοκομείων και της κάρτας του πολίτη.

Η ηλεκτρονική συνταγογράφηση που απαιτούσε ο πρωθυπουργός να έχει υλοποιηθεί μέχρι τον ερχόμενο Οκτώβριο, τελικά θα αποτελέσει ένα μικρό πιλοτικό έργο σε ένα μικρό ασφαλιστικό ταμείο και αυτό όχι πριν από το τέλος του έτους. Στο μεταξύ, η μηχανογράφηση των νοσοκομείων «καρκινοβατεί», μετά και την άρνηση της αρμόδιας Επιτροπής να εντάξει τα «υπολείμματα » των έργων στο ΕΣΠΑ. Τέλος, και η κάρτα του πολίτη φαίνεται να μετατίθεται οριστικά για το 2011, χωρίς ακόμη να έχει οριστικοποιηθεί το νομοθετικό πλαίσιο.

Επειτα από όλα αυτά, ζητούμενο αποτελεί αν έστω και τώρα οι διαδικασίες θα μπορούσαν να επιταχυνθούν. Ενδεχομένως, ο καλύτερος συντονισμός των ενεργειών που θα επιχειρηθεί τώρα να αποτελέσει μια κάποια λύση.

ΑΠΕ

Ο κ. Ανδρέας Δρυμιώτης προέρχεται από την αγορά και αποτελεί μόνιμη σταθερά στις συσκέψεις που πραγματοποιούνται στη Ζαλοκώστα 10.

ΑΠΕ

Ο κ. Θεόδωρος Καρούνος (εδώ παρουσιάζει το εξελληνισμένο laptop των $100 για παιδιά, του Ν. Νεγκροπόντε) είναι πανεπιστημιακός.

Ζητείται αντιπρόσωπος της Ελλάδας για το ΔΝΤ

Γιατί ο Παναγιώτης Ρουμελιώτης προτιμά να αναλάβει αναπληρωτής γραμματέας της παρηκμασμένης Ενωσης για τη Μεσόγειο

Η Ενωση για τη Μεσόγειο ήταν ένα «πνευματικό παιδί» του Νικολά Σαρκοζί, που γεννήθηκε με τυμπανοκρουσίες και παρελάσεις –που τόσο αρέσουν στους Γάλλους– πριν από δύο χρόνια. Στη συνέχεια βρέθηκε σε μια πορεία παρακμής, αντίστοιχης με εκείνη που είχε τα δύο τελευταία χρόνια η πολιτική σταδιοδρομία του Γάλλου προέδρου. Στην Ελλάδα, πιθανόν κανείς να μη θυμόταν ότι εξακολουθεί να υπάρχει, αν ο καθηγητής Παναγιώτης Ρουμελιώτης δεν επέλεγε να αναλάβει καθήκοντα αναπληρωτή γραμματέα της, εγκαταλείποντας τη θέση του εκπροσώπου της χώρας μας στο ΔΝΤ.

Γι' αυτήν την επιλογή του, είδαν το φως της δημοσιότητας πολλές εξηγήσεις και θεωρίες συνωμοσίας, που τον ήθελαν να μη συμφωνεί με τον υπουργό Οικονομικών κ. Γ. Παπακωνσταντίνου. Ωστόσο, η πραγματικότητα μπορεί να είναι πολύ πιο πεζή. Αλλωστε, ο ίδιος ο κ. Ρουμελιώτης τονίζει σε ανακοίνωσή του ότι η τοποθέτησή του στο ΔΝΤ ήταν προσωρινή, ώσπου να αναλάβει τα καθήκοντά του στην Ενωση. Το ότι αφήνει μια θέση πρώτης γραμμής μπορεί να προκαλεί απορία, ωστόσο, για τις επιλογές ενός εκάστου παίζουν ρόλο κι άλλα κριτήρια. Το να ζεις στη Βαρκελώνη, π. χ., δεν είναι το ίδιο με το να βρίσκεσαι μόνιμα στην Ουάσιγκτον.

Η Ενωση για τη Μεσόγειο απασχόλησε την ελληνική κοινή γνώμη μόνο μία φορά ώς σήμερα, στην πανηγυρική της ίδρυση στο Παρίσι, τον Ιούλιο του 2008. Οι Ελληνες είδαν ζωντανά από την τηλεόραση τον τότε πρωθυπουργό κ. Κ. Καραμανλή και τη σύζυγό του Νατάσα να παίρνουν τη θέση τους ανάμεσα στους επισήμους από τα μεσογειακά κράτη, που παρακολουθούσαν την παρέλαση για την επέτειο της πτώσης της Βαστίλλης. Λίγους μήνες αργότερα, η τότε υπουργός Εξωτερικών κ. Ντ. Μπακογιάννη εξασφάλισε για την Ελλάδα τη θέση ενός εκ των πέντε αναπληρωτών γραμματέων της Ενωσης, δηλαδή το αξίωμα που θα πλαισιώσει ο κ. Ρουμελιώτης. Ωστόσο,

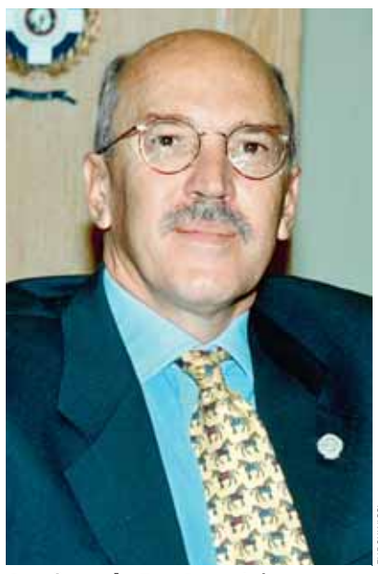
EUROKINISSI

Ο καθηγητής Παν. Ρουμελιώτης.

Ανασταλτικός παράγοντας στην ομαλή λειτουργία της Ενωσης είναι η εμπλοκή της στο Παλαιστινιακό και στην αντιπαλότητα Γαλλίας - Γερμανίας.

δύο χρόνια μετά την ίδρυσή της, η Ενωση για τη Μεσόγειο παραμένει ανύπαρκτη. Στα «ψιλά» των εφημερίδων πέρασε το γεγονός ότι η προγραμματισμένη για τις 7 Ιουνίου σύνοδος κορυφής της Ε. Ε. και των μεσογειακών χωρών, που ήταν να γίνει στη Βαρκελώνη, αναβλήθηκε για τον Νοέμβριο. Η επίσημη δικαιολογία ήταν ότι οι Ευρωπαίοι ηγέτες ήθελαν να περιμένουν ώστε να σημειωθεί πρόοδος στις ειρηνευτικές συνομιλίες ανάμεσα στο Ισραήλ και την Παλαιστίνη. Η δικαιολογία έκανε τους γνώστες της ευρωπαϊκής διαδικασίας να μειδιάσουν ειρωνικά.

Στην πραγματικότητα, οι Ευρωπαίοι φοβήθηκαν ότι η παρουσία του Ισραηλινού υπουργού Εξωτερικών Αβιγκδορ Λίμπερμαν στη σύνοδο της Βαρκελώνης θα είχε ως αποτέλεσμα ένα μποϊκοτάζ από όλες τις αραβικές χώρες – και όχι μόνον. Η Ενωση για τη Μεσόγειο έχει εμπλακεί στα γρανάζια του Παλαιστινιακού και έχει παραλύσει. Είναι ενδεικτικό ότι δύο χρόνια μετά, και παρά το γεγονός ότι υπάρχει συμφωνία στο πρόσωπο του γραμματέα, του Ιορδανού Αμαντ Μασαντέ, η υπόθεση κολλάει στην επιλογή των αναπληρωτών του, καθώς σε αυτούς θα ανήκουν ένας Ισραηλινός κι ένας Παλαιστίνιος.

Η εμπλοκή της Μεσογειακής Ενωσης στην αντιπαλότητα Γαλλίας και Γερμανίας υπήρξε ακόμη ένας ανασταλτικός παράγοντας στη λειτουργία της. Αυτό που οραματιζόταν ο κ. Σαρκοζί, μια Ενωση μεσογειακών χωρών ως εναλλακτική λύση για την Τουρκία, που δεν την ήθελε μέλος της Ε. Ε., δεν έγινε πράξη. Ηταν οι πιέσεις της Γερμανίας που επέβαλαν τη συμμετοχή στην Ενωση όλων των μελών της Ε. Ε. Και η αντιπαλότητα συντηρείται από τα αντικρουόμενα συμφέροντα των δύο χωρών στην περιοχή. Είναι ενδεικτικό ότι τα δύο τελευταία χρόνια, δρομολογήθηκαν δύο διαφορετικά σχέδια με το ίδιο αντικείμενο: το γερμανικό Deserttec και το γαλλικό Transgreen...

ΠΑΝΑΓΗΣ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΣ

Τεύχος Σεπτεμβρίου

Η Δέσποινα Βανδή φωτογραφίζεται αποκλειστικά στο MUST

«Η ζωή μου δεν είναι ένα εξώφυλλο»

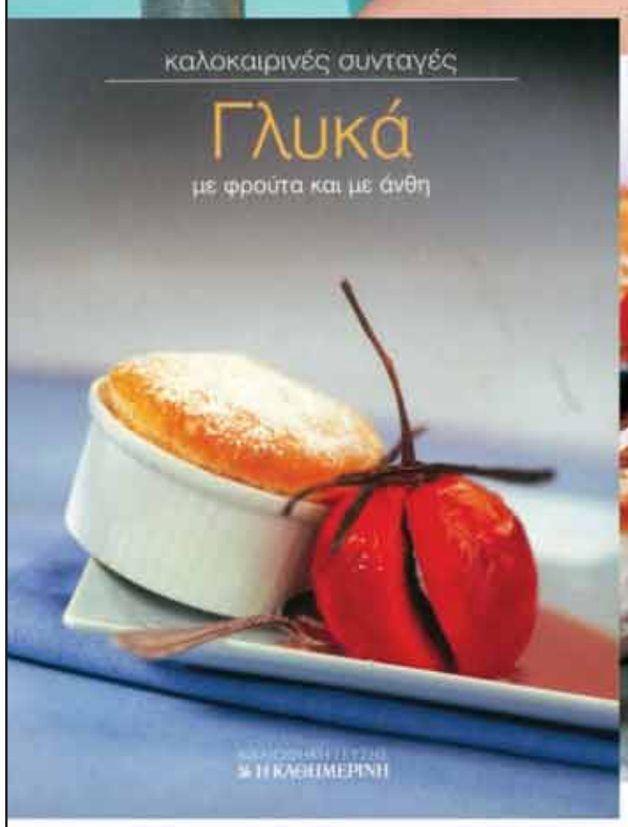

ΔΩΡΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΥΝΤΑΓΩΝ

Γλυκά του καλοκαιριού. Συνταγές σε τόμο πολυτελείας με τους πιο γλυκούς πειρασμούς του καλοκαιριού.

Το No1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

Βαρόμετρο οι δημοτικές εκλογές για τη Ν.Δ.

Το παρασκήνιο για τους υποψηφίους και η καθοριστική ψήφος της Αριστεράς

Της **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**

Ως κεντρική πολιτική μάχη, από το αποτέλεσμα της οποίας θα διαφανεί ο βαθμός δυσαρέσκειας των πολιτών για τους όρους του Μνημονίου αντιμετωπίζει ο Αντ. Σαμαράς την επικείμενη αναμέτρηση για τους δήμους και τις περιφέρειες τον Νοέμβριο. Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από τη σαρωτική εκλογή του στην ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Σαμαράς θα θέσει επί της ουσίας στην κρίση του λαού τις μέχρι σήμερα επιλογές του σε πρόσωπα και πολιτικές και θα διεκδικήσει την επανεκκίνηση του κόμματός του από καλύτερη θέση σε σχέση με εκείνη που βρέθηκε η Ν.Δ. τον περασμένο Οκτώβριο. Ο ίδιος εμφανίζεται πεπεισμένος ότι η συγκυρία μπορεί να ευνοήσει τους στόχους του και να επιβεβαιώσει την ορθότητα της στρατηγικής του επιλογής να μετατρέψει τη μάχη σε ψήφο διαμαρτυρίας κατά του Μνημονίου.

Η συμπλήρωση του εκλογικού παζλ, ωστόσο, δεν είναι εύκολη, αφού για κάθε «κομμάτι» που προστίθεται, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη πολλοί παράγοντες, που αφορούν τόσο τις εσωτερικές ισορροπίες όσο και τις επιδιώξεις του ΛΑΟΣ, αλλά και της κ. Ντόρας Μπακογιάννη. Ήδη, σε δήμους αλλά και σε περιφέρειες εκδηλώνονται κινήσεις «ανταρτών», ενώ το σημαντικό άνοιγμα της Ρηγίλλης προς στελέχη που στις εσωκομματικές εκλογές στήριξαν την κ. Ντόρα Μπακογιάννη θα κριθεί στην πράξη.

Στη Ρηγίλλης θεωρούν ότι η μάχη μπορεί να κερδηθεί σε τουλάχιστον έξι με εφτά περιφέρειες

Οι μεγάλοι δήμοι

Κρίσιμο το βράδυ των εκλογών θα είναι το αποτέλεσμα στους τρεις μεγάλους δήμους, την Αθήνα, τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη. Η επιλογή του κ. Σαμαρά να υποστηρίξει τον κ. Νικ. Κακλαμάνη δυσαρέστησε ορισμένους από τους «σκληροπυρηνικούς» υποστηρικτές του, αφού ο άλλοτε στενός συνεργάτης του υπήρξε εξ εκείνων που πολέμησαν με σθένος εναντίον του στις εσωκομματικές εκλογές. Αλλοι, ωστόσο, αναγνωρίζουν ότι η συγκεκριμένη επιλογή είχε τα λιγότερα περιθώρια ρίσκου, καθώς στην περίπτωση που ο κ. Κακλαμάνης δεν κατορθώσει να επανεκλεγεί, ουδείς θα χρεώσει στον κ. Σαμαρά ότι επέλεξε ένα δικό του πρόσωπο. Στη Θεσσαλονίκη, ο πρώην υφυπουργός Κ. Γκιουλέκας ο οποίος υπήρξε προσωπική επιλογή του κ. Σαμαρά, καλείται να δώσει μια σκληρή μάχη, έχοντας πιθανότατα απέναντί του ισχυρές ανεξάρτητες υποψηφιότητες.

Στο πρώτο λιμάνι της χώρας, η κατάσταση είναι ακόμη πιο δύσκολη, μετά και την ανεξάρτητη κάθοδο του πρώην βουλευτή Π. Μαντούβαλου. Πληροφορίες από το περιβάλλον του αρχηγού της Ν.Δ. εμφανίζουν τον κ. Σαμαρά να συνομιλεί με πρόσωπο εκτός πολιτικής, το οποίο κατά τη Ρηγίλλης μπορεί να κερδίσει τη μάχη.

Η Αττική

Κενό, παραμένει μέχρι στιγμής και το «κομμάτι» του παζλ που αφορά την κρίσιμη περιφέρεια Αττικής. Οι συνεργάτες του κ. Σαμαρά αφήνουν να εννοηθεί ότι επιθυμεί πρόσωπο με σημαντική πολιτική εμβέλεια. Πιθανότατα, μεθαύριο, θα πραγματοποιηθεί ειδική σύσκεψη στη Ρηγίλλης, κατά την οποία θα κατατεθούν στον πρόεδρο όλες οι εισηγήσεις που υπάρχουν για την περιφέρεια Αττικής. Οι ίδιοι κύκλοι υπονοούν ότι ο υποψήφιος αναζητείται στους κόλπους της γαλάζιας Κοινοβουλευτικής Ομάδας και δεν επιβεβαιώνουν ούτε διαψεύδουν ότι η συζήτηση αφορά τους κ. Κ. Χατζηδάκη, Π. Καμένο και την κ. Φωτεινή Πιπιλή.

Η Πελοπόννησος

Κρίσιμη, εξάλλου, θεωρείται για τη Ν.Δ. η περιφέρεια Πελοποννήσου. Τις επόμενες ημέρες, ο αρχηγός του κόμματος θα ζητήσει από όλους τους βουλευτές, πολιτευτές και τα στελέχη του να στρατευτούν στη μάχη και να αφήσουν κατά μέρος τις όποιες πικρίες. Το τελευταίο αφορά κυρίως τον γραμματέα Συνδικαλισμού Γ. Μανώλη, ο οποίος δεν πήρε το χρίσμα. Το επιτελείο της Ρηγίλλης θεωρεί ότι η επιλογή του νομάρχη Μεσσηνίας και προέδρου της ΕΝΑΕ κ. Δ. Δράκου, υπήρξε επιτυχής, παρότι δεν βρήκε θετική ανταπόκριση από τους υποστηρικτές της κ. Ντ. Μπακογιάννη. Οι συνεργάτες του κ. Σαμαρά, μάλιστα, πιστεύουν ότι είτε υποστηρίξει το ΠΑΣΟΚ την ανεξάρτητη υποψηφιότητα του κ. Τατούλη είτε όχι, το αποτέλεσμα θα δικαιώσει τη Ν.Δ.

Αλλες περιφέρειες

Στη Ρηγίλλης θεωρούν ότι η μάχη μπορεί να κερδηθεί σε τουλάχιστον έξι με εφτά περιφέρειες, και συγκεκριμένα, στην Κεντρική Μακεδονία, στην Πελοπόννησο, στη Δυτική Μακεδονία, στη Θεσσαλία, στο Βόρειο Αιγαίο και στα Ιόνια Νησιά, όπου προβλέπουν ότι στον δεύτερο γύρο θα είναι καθοριστική η ψήφος των κομμάτων της Αριστεράς και κυρίως του ΚΚΕ που έχει υψηλές επιδόσεις σε αυτές τις περιφέρειες, όπως και στην Αττική. Στις δυνάμει διεκδικούμενες περιφέρειες εντάσσουν, εξάλλου, την Ηπειρο, την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, καθώς και τη Στερεά Ελλάδα, όπου προσφάτως ανακοινώθηκε η υποψηφιότητα του πρώην βουλευτή Αθ. Χειμάρα.

Σκληρή μάχη σε έξι μέτωπα

Η ηγεσία της Ν.Δ. εμφανίζεται αποφασισμένη να αναγάγει το αποτέλεσμα των αυτοδιοικητικών εκλογών του Νοεμβρίου σε κριτήριο της δικής της επιτυχίας και της κυβερνητικής αποτυχίας. Γι' αυτό και θα δώσει μεγάλη σημασία στις υποψηφιότητες στους μεγάλους δήμους και τις περιφέρειες της χώρας.

Ο νυν δήμαρχος Αθηναίων κ. **Νικ. Κακλαμάνης** μπαίνει στη μάχη με τη στήριξη της Ν.Δ., του ΛΑΟΣ αλλά και της Ντόρας Μπακογιάννη. Η Ρηγίλλης θεωρεί ασφαλή την επιλογή, για πολλούς εσωκομματικούς λόγους.

Θέμα τιμής είναι για τη Νέα Δημοκρατία η εκλογική νίκη του νομάρχη Μεσσηνίας **Δημ. Δράκου** στην περιφέρεια Πελοποννήσου, από την οποία έλκουν την καταγωγή τους οι Αντ. Σαμαράς, Δημ. Αβραμόπουλος, Στ. Δήμας και Α. Λυκουρέντζος.

Η εκλογή του κ. **Κ. Γκιουλέκα** στον Δήμο Θεσσαλονίκης είναι ένα στοίχημα για τη Ρηγίλλης. Ο υποψήφιός της, ωστόσο, θα έχει δύσκολο έργο, κυρίως λόγω της «παρακαταθήκης» του κ. Β. Παπαγεωργόπουλου.

Σκληρή μάχη για την επικράτησή του, πιθανότατα στον δεύτερο γύρο, θα δώσει ο νομάρχης Ιωαννίνων **Αλ. Καχριμάνης**, ο οποίος πιθανότατα θα αναμετρηθεί με τον κ. Ευ. Αργύρη από το ΠΑΣΟΚ.

Την επίσημη ανακοίνωση της υποψηφιότητας του βουλευτή **Γιάννη Πλακιωτάκη** για την περιφέρεια Κρήτης θα κάνει εντός των ημερών η Ρηγίλλης. Το ερώτημα που παραμένει είναι αν η Ντόρα Μπακογιάννη θα τον στηρίξει ή θα κατεβάσει δικό της υποψήφιο.

Φαβορί παραμένει για την Κεντρική Μακεδονία ο νομάρχης Θεσσαλονίκης **Παν. Ψωμιάδης**, καθώς ακόμη αναζητείται ο αντίπαλός του από το ΠΑΣΟΚ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Προσέγγιση με την Αριστερά

Καθοριστική για το αποτέλεσμα των εκλογών για τους δήμους και ιδιαίτερα για τις περιφέρειες θεωρεί η Ν.Δ. τη στάση που θα κρατήσουν τα κόμματα της Αριστεράς. Παρότι προεξοφλείται ως αδύνατη μια κεντρική συμφωνία μεταξύ της Ρηγίλλης και των κομμάτων της Αριστεράς, στελέχη της Ν.Δ. εκτιμούν ότι η μέχρι σήμερα στάση του κ. Σαμαρά, αλλά και το όχι της αξιωματικής αντιπολίτευσης στο Μνημόνιο, μπορούν να διευκολύνουν τις τοπικές συνεργασίες στον δεύτερο γύρο. Τα ίδια στελέχη υπενθυμίζουν τη θέση που είχε πάρει ο αρχηγός της Ν.Δ. συντασσόμενος αρχικά με το όχι της κ. Αλ. Παπαρήγα και του κ. Τσίπρα να συμμετάσχουν στο συμβούλιο των πολιτικών αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και εκτιμούν ότι η σκληρή γραμμή που έχει επιλεγεί κατά της κυβέρνησης, θα τύχει θετικής ανταπόκρισης από ευρύτερα τοπικά ακροατήρια. Θυμίζουν ακόμη την προσπάθεια του κ. Σαμαρά προ μηνών να πετύχει έναν μίνιμουμ βαθμό συνεννόησης με τα κόμματα της Αριστεράς.
Την τακτική αυτή της Ν.Δ. επιβεβαίωσε προ ημερών ο γραμματέας Αυτοδιοίκησης της Ν.Δ. κ. Β. Μιχαλολιάκος, αφήνοντας εμμέσως πλην σαφώς ανοιχτό το ενδεχόμενο να υπάρξει μια άτυπη προσέγγιση με τα κόμματα της Αριστεράς που εξαρχής είχαν ταχθεί κατά του Μνημονίου.

Πρόγραμμα τριών ταχυτήτων από Σαμαρά

Ο κ. Σαμαράς ευελπιστεί ότι υψώνοντας τους τόνους της αντιπαράθεσης με το ΠΑΣΟΚ στις Δημοτικές θα προσδώσει χαρακτηριστικά διαμαρτυρίας κατά του Μνημονίου.

Με αιχμή το κυβερνητικό πρόγραμμα «τριών ταχυτήτων», το οποίο θα παρουσιάσει κατά την ομιλία του στη Διεθνή Εκθεση της Θεσσαλονίκης, θα δώσει τη μάχη των εκλογών για τους Δήμους και τις Περιφέρειες ο κ. Αντ. Σαμαράς. Εχοντας προσδώσει στην επικείμενη αναμέτρηση χαρακτηριστικά καταψήφισης του Μνημονίου, είναι πολύ κρίσιμο για τον κ. Σαμαρά να πείσει ότι διαθέτει προτάσεις ρεαλιστικές και εφαρμόσιμες, οι οποίες μάλιστα, δεν απευθύνονται μόνο στα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα αλλά κυρίως στον λεγόμενο παραγωγικό ιστό της χώρας που σήμερα κινδυνεύει να διαρραγεί.

Το πρώτο βήμα της οικονομικής και κοινωνικής παρέμβασης έγινε με την παρουσίαση της οικονομικής πρότασης περίπου προ μηνός στην Αθήνα.

Ενίσχυση

Το επόμενο θα γίνει στη συμπρωτεύουσα, μπροστά σε ένα ακροατήριο αποτελούμενο από εκπροσώπους παραγωγικών φορέων, επιχειρηματίες και εμπόρους. Εκεί, ο κ. Σαμαράς θα παρουσιάσει ένα πακέτο προτάσεων, για την ενίσχυση του επιχειρηματικού κλάδου και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες θα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων κλαδικές επενδύσεις, φορολογικές ελαφρύνσεις αλλά και μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, η οποία κατά τη Ν.Δ. θα οδηγήσει σε προσλήψεις και μείωση της ανεργίας αντίστοιχα.

Η δεύτερη στόχευση του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης θα είναι η παρουσίαση προτάσεων με ευρύτερη κοινωνική αποδοχή, οι οποίες σε προσδιορισμένο χρόνο μπορούν να οδηγήσουν σε άρση των αδικιών που μέχρι σήμερα έχουν υποστεί λόγω του μνημονίου ευαίσθητες κατηγορίες πολιτών, ιδιαίτερα οι χαμηλόμισθοι και χαμηλοσυνταξιούχοι.

Θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, κλαδικές επενδύσεις, φορολογικές ελαφρύνσεις, μείωση ασφαλιστικών εισφορών.

Ταυτόχρονα με τα παραπάνω, ο κ. Σαμαράς θα υπεραμυνθεί των μεταρρυθμίσεων, ιδιαίτερα στα δημόσια νοσοκομεία (προσωποποιημένη κοστολόγηση των δημοσίων νοσοκομείων, ηλεκτρονική συνταγογράφηση κ.ά.), αλλά και στον ΟΣΕ, όπου πλην της αναδιάρθρωσης του οργανισμού, όπως ακριβώς προβλέπετο στο πρόγραμμα της κυβέρνησης της Ν.Δ., θα προτείνει την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του οργανισμού, που έχει στην κυριότητά του αγροτεμάχια και κτίσματα εμπορικής αξίας περίπου 4,6 δισεκατομμυρίων ευρώ – χωρίς να υπολογίζονται τα πάγια της σιδηροδρομικής υποδομής που ανέρχονται σε 7,5 δισεκατομμύρια ευρώ.

Ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης ευελπιστεί ότι σηκώνοντας τους τόνους της αντιπαράθεσης με το ΠΑΣΟΚ θα προσδώσει στην αυτοδιοικητική ψήφο χαρακτηριστικά διαμαρτυρίας κατά του Μνημονίου. Κάτι τέτοιο, θα επαναπροσδιόριζε τη θέση της Νέας Δημοκρατίας έναντι του κυβερνητικού κόμματος, ενώ θα μείωνε τα όρια επιρροής του ΛΑΟΣ αλλά και της κ. Ντόρας Μπακογιάννη, που ετοιμάζεται να ιδρύσει το κόμμα της αμέσως μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου.

Αν και ορισμένα στελέχη χαρακτηρίζουν επιλογή ρίσκου τη συγκεκριμένη τακτική, ο κ. Σαμαράς εμφανίζεται πεπεισμένος ότι η Ν.Δ. θα ωφεληθεί πολιτικά, αν κατορθώσει να μετατρέψει την επικείμενη μάχη σε άτυπο δημοψήφισμα κατά του Μνημονίου και των συνεπειών του.

Τα σκάνδαλα

Για να το κατορθώσει, ωστόσο, δεν αρκούν οι θέσεις και οι προτάσεις της Ν.Δ., αφού ο κ. Σαμαράς θα πρέπει να δώσει τη μάχη, αμυνόμενος ταυτόχρονα για επιλογές της γαλάζιας διακυβέρνησης (εξεταστική για την Οικονομία) και για υποθέσεις σκανδάλων (Βατοπέδι, δομημένα ομόλογα), ζητήματα τα οποία, πέραν των άλλων, διχάζουν και την εκλογική βάση της Νέας Δημοκρατίας.

Αν πετύχει τον στόχο, καλώς. Αν όχι, η επόμενη ημέρα εικάζεται βασίμως ότι δεν θα είναι ανέφελη για τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης, αφού δεν είναι λίγοι εκείνοι που περιμένουν στη γωνία... έτοιμοι να επιτεθούν στην πρώτη ευκαιρία.

ΕΛΛΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

«Κίνημα ανυπακοής» σχεδιάζει το φθινόπωρο ο Περισσός

Δράσεις από ΚΚΕ και ΠΑΜΕ υπέρ των ανέργων που δεν θα μπορούν να τακτοποιούν τις υποχρεώσεις τους από δάνεια και τιμολόγια

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**

Τους ανέργους τοποθετεί πλέον στο επίκεντρο της πολιτικής και κοινωνικής του δράσης το ΚΚΕ. Και ετοιμάζει από το φθινόπωρο δράσεις για την προστασία των ανέργων πολιτών, που αναμένεται να βρεθούν σε οικονομική απόγνωση. Το ότι οι δράσεις αυτές θα εμπεριέχουν το στοιχείο της κοινωνικής ανυπακοής εξυπακούεται. Επιδίωξη του Περισσού, άλλωστε, «είναι ένα κίνημα που υπερασπίζεται όλους εκείνους που δεν μπορούν να πληρώσουν».

Η πρώτη αναφορά στο ζήτημα έγινε από τη γενική γραμματέα του ΚΚΕ κ. Αλέκα Παπαρήγα στη Θεσσαλονίκη, την 1η Ιουλίου. Εκεί ανέπτυξε επί μακρόν το ζήτημα της επερχόμενης ανεργίας, το οποίο χαρακτήρισε «τεράστιο», ενώ υπογράμμισε πως «εκεί που κλείνουν οι επιχειρήσεις επειδή δεν μπορούν να σταθούν, εμείς θα υπερασπιστούμε τους άνεργους». Ιδιαίτερη σημασία είχε ότι το «ΚΚΕ σύντομα θα επεξεργαστεί μια σειρά πραγμάτων για τους ανέργους, που έχουν σχέση με τα χρέη στις τράπεζες, με τη ΔΕΗ, με τον ΟΤΕ».

Το ΠΑΜΕ δεν κινείται δυναμικά μόνο στις κινητοποιήσεις. Τελευταία, με παρέμβαση στελεχών του στη ΔΕΗ, επανασυνδέθηκε το ρεύμα σε οικογένειες ανέργων.

Η κ. Παπαρήγα επανήλθε στο θέμα κατά τη διάρκεια της τελευταίας περιοδείας της, στα μέσα Ιουλίου, στην Κρήτη. Εκεί ήταν ακόμη πιο σαφής. «Εμείς προβλέπουμε στους επόμενους μήνες, που θα εκδηλωθούν οι συνέπειες του Μνημονίου, ότι θα υπάρχουν πολλές οικογένειες –όχι μόνον η ακραία φτώχεια, αυτή θα γίνει ακόμη πιο ακραία– που δεν θα μπορούν να πληρώσουν τους λογαριασμούς της ΔΕΗ, που δεν θα μπορούν να καταβάλουν τη δόση του στεγαστικού, που δεν θα μπορούν να αγοράσουν ούτε το 1/3 των τροφίμων που αγόραζαν», είπε και στη συνέχεια ανέπτυξε την τακτική στην οποία προσανατολίζεται το κόμμα της: «Θεωρούμε ότι πρέπει, με κορμό σωματεία, μαζικές οργανώσεις ή άλλες μορφές πρωτοβουλίας, να αναπτυχθεί ένα κίνημα που να υπερασπίζεται όλους εκείνους που δεν μπορούν να πληρώσουν. Δεν μπορεί ούτε το φως ούτε το νερό να κόβεται ούτε οι άνθρωποι να είναι ξεσπιτωμένοι ούτε να μη μπορούν να πάρουν τις συντάξεις. Πρέπει να ληφθούν έκτακτα μέτρα». Προανήγγειλε, μάλιστα, «συγκεκριμένες θέσεις για τα ζητήματα της λαϊκής κατοικίας, για τα ζητήματα της ΔΕΗ, του ΟΤΕ, για τα προβλήματα των παιδικών σταθμών, των νηπιαγωγείων...».

«Πρέπει να ληφθούν έκτακτα μέτρα για τα ζητήματα της κατοικίας, της ΔΕΗ, του ΟΤΕ, των παιδικών σταθμών»

Αυτές οι θέσεις αναμένεται να μετουσιωθούν σε πολιτικό λόγο στη διάρκεια του φθινοπώρου. Είναι το ένα σκέλος. Το άλλο είναι το κίνημα που θα υπερασπίζεται όσους δεν μπορούν να πληρώσουν και εδώ ο Περισσός θα ενεργοποιήσει το ΠΑΜΕ: η πρώτη ενέργεια έγινε στις 23 Ιουλίου στο Μενίδι, όταν η ΔΕΗ έκοψε το ρεύμα στο σπίτι απλήρωτης συμβασιούχου. Σύμφωνα με τον «Ριζοσπάστη», η δυναμική παρέμβαση του ΠΑΜΕ στη ΔΕΗ είχε ως αποτέλεσμα την επανασύνδεση του ρεύματος. Στις 29 Ιουλίου, στελέχη του ΠΑΜΕ στην Πάτρα πέτυχαν την επανασύνδεση του ρεύματος σε δύο οικογένειες άνεργων οικοδόμων. Τα περιστατικά ήταν ένα δείγμα μαχητικής συμπαράστασης σε ανέργους όπως την έχει αποφασίσει το ΚΚΕ και ενδεχομένως το πρότυπο μιας μορφής δράσης που θα γενικευθεί –όσο αυτό είναι δυνατόν για τον Περισσό– το φθινόπωρο.

Χιλιάδες προσκυνητές καταφθάνουν από όλα τα μέρη του κόσμου στο όρος Μελά για να προσκυνήσουν στο Μοναστήρι της Παναγίας Σουμελά την ιερή εικόνα της Παναγίας της Αθηνιώτισσας.

Η καμπάνα στην Τραπεζούντα ξαναχτυπάει 87 χρόνια μετά

Προεξάρχοντος του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου η λειτουργία στην Παναγία Σουμελά

Του **ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ**

Η καρδιά του φετινού χριστιανορθόδοξου Δεκαπενταύγουστου χτυπά στο Μοναστήρι της Παναγίας Σουμελά, που επί 16 αιώνες ήταν το σημείο αναφοράς των Χριστιανών του Πόντου, εκεί στην Τραπεζούντα. Κατά χιλιάδες οι πιστοί ανέβαιναν τα κακοτράχαλα μονοπάτια του όρους Μελά για να προσκυνήσουν στο Μοναστήρι την ιερή εικόνα της Παναγίας της Αθηνιώτισσας. Το προσκύνημα συνεχίστηκε αδιάλειπτα μέχρι την ημέρα εκείνη, του 1923, που οι τελευταίοι μοναχοί ακολούθησαν, μαζί με χιλιάδες άλλους Πόντιους, τον δρόμο του ξεριζωμού. Εφέτος και ύστερα από σχεδόν 90 χρόνια, η καμπάνα της ιστορικής Μονής της Παναγίας Σουμελά θα χτυπήσει και πάλι ανήμερα τον Δεκαπενταύγουστο και ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος θα προεξάρχει της πρώτης Θείας Λειτουργίας που θα τελεστεί στη Μονή ύστερα από δεκαετίες σιωπής. Και μαζί του χιλιάδες πιστοί, που έφθασαν και άλλοι που φθάνουν από την Ελλάδα, τη Ρωσία, τη Γεωργία, αλλά ακόμα και από τη μακρινή Αυστραλία, θα ενώσουν τις προσευχές τους μπροστά στην εικόνα της Παναγίας, ένα πιστό αντίγραφο της αυθεντικής, η οποία φυλάσσεται στη «νέα Σουμελά» του Βερμίου, και θα μεταφέρει ο κ. Βαρθολομαίος.

«Είναι ένα σπουδαίο γεγονός, ένα ορόσημο στην ιστορία, που έχει συγκινήσει όλο τον ελληνισμό και ιδιαιτέρως τον Ποντιακό ελληνισμό. Θα μπορέσουμε να βαδίσουμε στα χνάρια των προγόνων μας» δηλώνει στην «Κ» με συγκίνηση ο ποντιακής καταγωγής Μητροπολίτης Δράμας Παύλος, ο οποίος μαζί με τον Μητροπολίτη Νεαπόλεως Βαρνάβα και ομάδα 150 προσκυνητών βρίσκονται ήδη στην Τραπεζούντα. Ο κ. Παύλος επισημαίνει ότι η φετινή πανήγυρις θα είναι η πρώτη ύστερα από 95 χρόνια, «αφού λόγω του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου το πανηγύρι της Μονής σταμάτησε το 1915».

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις τοπικών παραγόντων αλλά και τουριστικών πρακτόρων, οι προσκυνητές που συνεχίζουν να καταφθάνουν με όλα τα μέσα στην Τραπεζούντα, θα ξεπεράσουν τις έξι χιλιάδες. Μια τονωτική «ένεση» στην οικονομία της τοπικής κοινωνίας, που είναι σαφές ότι προσδοκά πολλά κέρδη από την ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού. Είναι χαρακτηριστικές οι δηλώσεις του δημάρχου της Μάτσκα (Ματσούκας), της πλησιέστερης κωμόπολης στο Μοναστήρι της Παναγία Σουμελά, κ. Ερτουγρούλ Γκεντς, ο οποίος κάλεσε τους συμπολίτες του να ανοίξουν τα σπίτια τους για να φιλοξενήσουν τους χριστιανούς προσκυνητές.

Την ίδια στιγμή, η απόφαση της Αγκυρας να επιτρέψει την τέλεση Θείας Λειτουργίας στην ιστορική Μονή, έστω μια φορά τον χρόνο, έρχεται να ενισχύσει το πιο αδύναμο ίσως σημείο του προφίλ που με επιμέλεια οικοδομεί η γειτονική χώρα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής της πορείας. Αυτό του σεβασμού των θρησκευτικών ελευθεριών και των μειονοτικών δικαιωμάτων. Δεκάδες Τούρκοι και ξένοι δημοσιογράφοι θα μεταδώσουν την εικόνα της λειτουργικής «αναγέννησης» ενός ιστορικού χριστιανικού λατρευτικού τόπου, που σήμερα λειτουργεί ως μουσείο, και αποτελεί σύμβολο για χιλιάδες Ποντίους.

«Οποιοι και αν είναι οι λόγοι, η απόφαση της Τουρκίας δείχνει να είναι σε ένα σωστό δρόμο, της διαφύλαξης της χριστιανικής μας κληρονομιάς που βρίσκεται στο έδαφός της» υποστηρίζει ο Μητροπολίτης Δράμας.

Για το Οικουμενικό Πατριαρχείο ο φετινός Δεκαπενταύγουστος αποτελεί σταθμό στη σύγχρονη ιστορία του. Είναι το αποτέλεσμα μακροχρόνιων προσπαθειών του κ. Βαρθολομαίου, ο οποίος θα είναι και ο πρώτος Οικουμενικός Πατριάρχης που θα λειτουργήσει στην Παναγία Σουμελά από την ίδρυση της Μονής τον 4ο αιώνα. «Είναι ένα γεγονός που δεν περιορίζεται στην πανηγυρική Θεία Λειτουργία που θα τελεστεί στην Παναγία Σουμελά, αλλά δημιουργεί ελπίδες για μελλοντικές προσκυνηματικές επισκέψεις» δηλώνει στην «Κ» κληρικός του Πατριαρχείου. Το ίδιο άλλωστε συνέβη και στην Καππαδοκία, όταν ο κ. Βαρθολομαίος ξεκίνησε, στα τέλη του '90, να τελεί λειτουργίες σε ερειπωμένους ναούς. Στην αρχή συνάντησε την καχυποψία ακόμα και αντιδράσεις τοπικών παραγόντων. Με τον χρόνο όμως η επαναλειτουργία των ορθόδοξων ναών είχε την υποστήριξη πολλών τοπικών κοινωνιών. Πιθανότατα αυτό θα συμβεί και στην περίπτωση του Πόντου.

Η ιστορία της εικόνας της Παναγίας Αθηνιώτισσας

Το 386 οι μοναχοί Βαρνάβας και Σωφρόνιος από την Αθήνα ταξιδεύουν στον Πόντο για να ασκητέψουν. Σε σπηλιά του όρους Μελά, σε υψόμετρο 1.000 μ., ανακαλύπτουν την εικόνα της Παναγίας της Αθηνιώτισσας, την οποία, κατά την παράδοση, ζωγράφισε ο Ευαγγελιστής Λουκάς. Η Μονή που ίδρυσαν έγινε σημαντικό προσκυνηματικό κέντρο, δέχθηκε προσφορές Αυτοκρατόρων του Βυζαντίου και προνόμιά της διατηρήθηκαν επί Τουρκοκρατίας. Το 1860 ανεγέρθηκε ξενώνας και βιβλιοθήκη στην οποία φυλάσσονταν μοναδικά χειρόγραφα. Το 1922, Τούρκοι παρέδωσαν το μοναστήρι στις φλόγες. Το 1923 οι ελάχιστοι μοναχοί έκρυψαν στο κοντινό παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας την εικόνα της Παναγίας, ενώ το 1930, ύστερα από αίτημα του Βενιζέλου στον Ισμέτ Ινονού, ο ιερομόναχος Αμβρόσιος Σουμελιώτης πήγε στον Πόντο, βρήκε τα ιερά κειμήλια και τα μετέφερε στην Αθήνα.

Εξωτερικά θέματα σε κρίσιμη καμπή

Επιστροφή στα Βαλκάνια

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Τον ρόλο που της αναλογεί στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων και της Αν. Μεσογείου, επιζητεί να διαδραματίσει και πάλι η Ελλάδα παρά τις δυσκολίες που δημιουργεί η οικονομική κρίση. Η κινητικότητα που αναπτύσσει η χώρα σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων αναμένεται να βρεθεί στο προσκήνιο το τρίτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης των Ην. Εθνών στη Νέα Υόρκη όπου ο κ. Γ. Παπανδρέου είναι βέβαιο ότι θα επιδιώξει να έχει επαφές με όλους τους ηγέτες των γειτονικών χωρών, ενώ θα κινηθεί και στο μέτωπο του Μεσανατολικού.

Τουρκία - Κύπρος

Από την πρώτη στιγμή που ανέλαβε την πρωθυπουργία ο Γιώργος Παπανδρέου επανέφερε στην κορυφή της ελληνικής διπλωματίας την ομαλοποίηση των σχέσεων με την Τουρκία. Τέσσερις μόλις ημέρες μετά την ορκωμοσία του, επισκέφθηκε τον Ταγίπ Ερντογάν στην Κωνσταντινούπολη. Ακολούθησαν και άλλες επαφές σε διάφορα φόρα, και τελικά η επίσημη επίσκεψη του Τούρκου πρωθυπουργού στην Αθήνα τον Μάιο, όταν συστάθηκε το Ανώτατο Συμβούλιο Συνεργασίας και υπεγράφησαν 21 συμφωνίες μεταξύ των δύο χωρών. Υπό τη σκιά των κινήσεων του «Πίρι Ρέις» και του «Τσεσμέ», προχωρούν και οι διερευνητικές διαπραγματεύσεις για το Αιγαίο, και όλα δείχνουν ότι ο κ. Παπανδρέου έχει στόχο να προχωρήσει σε τολμηρά βήματα, εφόσον φυσικά βρει ανταπόκριση από την Αγκυρα. Ταυτόχρονα, «κλειδί» για την εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων παραμένει το Κυπριακό, όπου η διεθνής κοινότητα πιέζει για σύγκληση διεθνούς διάσκεψης το φθινόπωρο. Ο κ. Παπανδρέου θα στηρίξει τον όποιο επώδυνο συμβιβασμό, αλλά έχει διδαχθεί από τα λάθη του παρελθόντος όπως την άκομψη παρέμβασή του υπέρ του σχεδίου Ανάν πριν από το διάγγελμα του προέδρου Παπαδόπουλου. Με τις επανειλημμένες επισκέψεις του στη Μεγαλόνησο και την υποστήριξη μιας «κυπριακής λύσης» αποκαθιστά σταδιακά τη σχέση εμπιστοσύνης με τον κυπριακό Ελληνισμό που είχε διαταραχθεί το 2004.

Σημαντικές επαφές με τους ηγέτες το τρίτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου στη Γενική Συνέλευση των Η.Ε. τη Νέα Υόρκη.

Με Βουλγαρία

Δυναμικά επιχειρεί να επανέλθει η Ελλάδα και στον κατ' εξοχήν χώρο επιρροής της, τα Βαλκάνια. Οι παραδοσιακοί δεσμοί φιλίας με τη Σερβία παραμένουν σημαντική παράμετρος της βαλκανικής πολιτικής της Αθήνας, ενώ έντονη κινητικότητα αναπτύσσεται και προς τη Βουλγαρία. Μετά τη διάνοιξη της συνοριακής διάβασης τον Ιανουάριο, και τη συζήτηση για τον αγωγό Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη, συστάθηκε το Ανώτατο Συμβούλιο Συνεργασίας με τη Βουλγαρία. Τέλος, στο πλαίσιο αυτό έχει ενεργοποιηθεί προς τα Σκόπια εγκαινιάζοντας απ' ευθείας επαφές με τον ομόλογό του Νίκολα Γκρούεφσκι. ΗΠΑ και Ε.Ε. αναγνωρίζουν την αλλαγή ύφους, εκλαμβάνουν ως ειλικρινείς τις προθέσεις του Ελληνα πρωθυπουργού, και πιέζουν τα Σκόπια να εκμεταλλευθούν την ευκαιρία και να συμφωνήσουν σε μια σύνθετη ονομασία.

για Γραμματειακές Σπουδές

FREDERICK INSTITUTE OF TECHNOLOGY

Αξιολογημένο - Πιστοποιημένο Δίπλωμα στις Γραμματειακές Σπουδές

Frederick Institute of Technology - Λευκωσία: Τηλ. 22431355, Λεμεσός: Τηλ. 25730975
www.fit.ac.cy | info@fit.ac.cy

για Audio Visual Communication

FREDERICK INSTITUTE OF TECHNOLOGY

• Αξιολογημένο - Πιστοποιημένο Δίπλωμα στο Audio Visual communication
• Πρακτική στον ιδιόκτητο Ραδιοτηλεοπτικό Σταθμό
• Προοπτικές επαγγελματικής σταδιοδρομίας στην εικονοληψία, ηχοληψία, montage, φωτογραφία, σκηνοθεσία

Frederick Institute of Technology - Λευκωσία: Τηλ. 22431355, Λεμεσός: Τηλ. 25730975
www.fit.ac.cy | info@fit.ac.cy

Λιτό «κοινωνικό πακέτο» 100 εκατ. ευρώ

Δεν υπάρχουν άλλα χρήματα – Αναδιανομή των τριών δισ. που ήδη καταβάλλονται θα υποσχεθεί ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Εκατό εκατομμύρια ευρώ σε μετρητά και τρία δισ. ευρώ σε... υποσχέσεις είναι το «κοινωνικό πακέτο» που μπορεί να εξασφαλίσει το οικονομικό επιτελείο στον Γιώργο Παπανδρέου, εν όψει της παραδοσιακής ανόδου του πρωθυπουργού στη Θεσσαλονίκη για τα εγκαίνια της Διεθνούς Εκθεσης, στις αρχές Σεπτεμβρίου.

Πρόκειται για 100 εκατ. ευρώ από τα 500 εκατ. της δεύτερης δόσης του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης, που επρόκειτο να καταβληθεί στους δικαιούχους τον Ιούλιο, αλλά μεσολάβησε ο Μάιος του Μνημονίου. Η ακύρωση της καταβολής της δεύτερης δόσης ήταν έ-

Οτιδήποτε αναφέρεται σε παροχές προκαλεί αντιδράσεις στις πάντα καχύποπτες έναντι της Ελλάδας αγορές και αλλεργία στην τρόικα

να από τα μέτρα που συμφωνήθηκαν με την τρόικα στο πλαίσιο του πακέτου διάσωσης. Θεωρητικώς, 100 εκατ. ευρώ μπήκαν στην άκρη για κοινωνικές δράσεις και τα υπόλοιπα 400 εκατ. θυσιάστηκαν στον βωμό του ελλείμματος.

Αυτά τα 100 εκατ. ευρώ είναι σύμφωνα με υψηλόβαθμο στέλεχος του οικονομικού επιτελείου οι μόνοι διαθέσιμοι πόροι. Τουλάχιστον προς το παρόν. Στο υπουργείο Οικονομικών διαβεβαιώνουν ότι δεν υπάρχει κοινωνικό πακέτο με τη μορφή παροχών που έχουν δημοσιονομικό κόστος. Κατ' αρχάς γιατί τα 100 εκατ. ευρώ δεν συνιστούν σε καμία περίπτωση πακέτο. Δεύτερον, γιατί δεν είναι βέβαιο ότι θα υπάρχει αυτό το ποσό έως το τέλος του έτους, δεδομένης της υστέρησης στα έσοδα και των υπερβάσεων στις δαπάνες του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Τρίτον, γιατί οτιδήποτε αναφέρεται σε παροχές προκαλεί αντιδράσεις στις πάντα καχύποπτες έναντι της Ελλάδας αγορές και αλλεργία στην τρόικα. Ο επικεφαλής του κλιμακίου του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου κ. Πόουλ Τόμσεν είπε ότι είναι ώρα να πληρώσουν οι πλούσιοι, όχι όμως ότι ήρθε το πλήρωμα του χρόνου για παροχές στους οικονομικά ασθενέστερους.

EUROKINISSI

Ο επικεφαλής του κλιμακίου του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου κ. Πόουλ Τόμσεν μπορεί να είπε ότι είναι ώρα να πληρώσουν οι πλούσιοι, δεν είπε όμως ότι ήρθε το πλήρωμα του χρόνου για παροχές στους οικονομικά ασθενέστερους.

Ο,τι συνειρμικά παραπέμπει σε χαλάρωση των μέτρων λιτότητας προκαλεί ρίγη. Είναι ενδεικτικό ότι την περασμένη Πέμπτη, όταν ανακοινώθηκαν τα στοιχεία για τη συρρίκνωση του ΑΕΠ το δεύτερο τρίμηνο (η οποία ήταν αναμενόμενη και εντός των εκτιμήσεων), το ευρώ υποχώρησε και τα ελληνικά ασφάλιστρα έναντι χρεοκοπίας αυξήθηκαν. Κι αυτό επειδή οι επενδυτές «θεώρησαν» ότι η επιδείνωση της ύφεσης είναι πιθανό να οδηγήσει την κυβέρνηση στην απόφαση να απαγκιστρωθεί από την περιοριστική πολιτική του Μνημονίου, γεγονός που θα οδηγήσει σε χρεοκοπία και αναδιάρθρωση του χρέους.

Τίποτα δεν υποδηλώνει τέτοια πρόθεση από την πλευρά της κυβέρνησης. Αλλά είναι σαφές ότι οι αγορές περιμένουν ακόμη με το δάκτυλο στη σκανδάλη και είναι πρόθυμες να υιοθετήσουν οποιοδήποτε σενάριο καταστροφής για την Ελλάδα. Ακόμη και ρητορικές αναφορές σε κοινωνικά πακέτα και παροχές μπορεί να ακυρώσουν τις προσπάθειες για αποκατάσταση της εμπιστοσύνης που έχουν γίνει έως σήμερα, εκτιμούν στο υπουργείο Οικονομικών.

Ανακατανομή

Μπορεί, λοιπόν, τα επιπλέον μετρητά να είναι λίγα, ωστόσο αυτά που δίνονται ήδη ως κοινωνικές μεταβιβάσεις είναι πολλά και μπορούν να ανακατανεμηθούν.

Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές του υπουργείου Οικονομικών από τον προϋπολογισμό καταβάλλονται:

• **1 δισ. ευρώ** για οικογενειακό επίδομα σε τρίτεκνους και πολύτεκνους, χωρίς κανένα άλλο κριτήριο πέραν του αριθμού των παιδιών της οικογένειας.

• **1 δισ. ευρώ** για προνοιακά επιδόματα, τον αποκλειστικό έλεγχο για τα οποία έχουν οι νομάρχες και οι υπηρεσίες τους.

• **1 δισ. ευρώ** για άλλες κοινωνικές μεταβιβάσεις διαφόρων μορφών και από πολλούς φορείς.

Πρόκειται για ένα πακέτο άμεσων κοινωνικών μεταβιβάσεων 3 δισ. ευρώ, το οποίο δεν διανέμεται ορθολογικά, με συνέπεια να μην παράγει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

Οπως προβλέπει το Μνημόνιο, εντός των επομένων εβδομάδων το οικονομικό επιτελείο θα αναθέσει σε ανεξάρτητο φορέα, μάλλον τον ΟΟΣΑ, να αξιολογήσει την αποδοτικότητα των κοινωνικών προγραμμάτων και να προτείνει βελτιώσεις. Από τις προφανείς αλλαγές είναι η θέσπιση κριτηρίων (εισόδημα, ακίνητη περιουσία κ.λπ.) για τη χορήγηση των οικογενειακών επιδομάτων και ο έλεγχος του τρόπου χορήγησης των προνοιακών επιδομάτων από τις Νομαρχίες. Με αυτό τον τρόπο εκτιμούν ότι μπορεί να ενισχυθούν περισσότερο οι πραγματικοί δικαιούχοι των κοινωνικών μεταβιβάσεων και ταυτόχρονα να εξοικονομηθούν πόροι, ώστε να χρηματοδοτηθούν άλλα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής, όπως η φροντίδα ηλικιωμένων, η στήριξη μονογονεϊκών οικογενειών κ.λπ.

Ωστόσο, είναι μάλλον απίθανο να ανακοινωθεί κάτι συγκεκριμένο τον Σεπτέμβριο ή ακόμη και να ενσωματωθούν οι όποιες αλλαγές στο νέο προϋπολογισμό (πέραν της γενικής κατεύθυνσης), δεδομένου ότι θα απαιτηθούν αρκετοί μήνες για να ολοκληρωθεί η μελέτη του ΟΟΣΑ. Το Μνημόνιο προβλέπει ότι η σχετική διαδικασία θα πρέπει να ολοκληρωθεί έως τον Ιούνιο του 2011.

Νέα αξιολόγηση τον Σεπτέμβριο

Τα στοιχεία για την εκτέλεση του προϋπολογισμού στο 7μηνο και κυρίως η καθίζηση των εσόδων δεν επέτεινε την ανησυχία της τρόικας, απλώς επιβεβαίωσε ότι αυτή που ήδη υπήρχε ήταν βάσιμη. Στελέχη της θεωρούν ότι είναι μάλλον αναπόφευκτη η εφαρμογή του σχεδίου Β, το οποίο συμφωνήθηκε κατά την πρόσφατη επίσκεψή της στην Αθήνα και προβλέπει την περικοπή δαπανών της τάξης των 2 δισ. ευρώ για να καλυφθεί η εκτιμώμενη υστέρηση των εσόδων. Το μισό αυτού του ποσού θα εξοικονομηθεί από τις δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
Ωστόσο, οι αβεβαιότητες που υπάρχουν ως προς την πορεία των εσόδων φαίνεται πως θα διατηρούν την τρόικα σε διαρκή ετοιμότητα. Κλιμάκιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα έρθει στην Αθήνα τον Σεπτέμβριο, προκειμένου να κάνει μια ενδιάμεση ανεπίσημη αξιολόγηση της κατάστασης, να επιβλέψει την κατάρτιση του νέου προϋπολογισμού και να ενημερωθεί για τις αλλαγές που θα προωθηθούν με το μίνι φορολογικό νομοσχέδιο που προετοιμάζει το υπουργείο Οικονομικών. Πέραν των εσόδων και των μέτρων για την ενίσχυσή τους, ένα σημείο που απασχολεί τους εμπειρογνώμονες της τρόικας είναι τα στοιχεία για τα οικονομικά του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Αναγνωρίζουν ότι στο Γενικό Λογιστήριο δημιουργούνται οι μηχανισμοί για τη συγκέντρωση αξιόπιστων στοιχείων, ωστόσο δεν είναι βέβαιο ότι θα προλάβουν να τα έχουν έγκαιρα. Τα λεπτομερή στοιχεία για τον ευρύτερο δημόσιο τομέα είναι απαραίτητα πλέον, καθώς από φέτος θα περιλαμβάνονται στον κρατικό προϋπολογισμό.

Σε ένα χρόνο το κρίσιμο τεστ με τις αγορές

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Η αντίστροφη μέτρηση για την επιστροφή της Ελλάδας στις αγορές άρχισε. Με τη διαφορά ότι η κίνηση γίνεται υποχρεωτικά και όχι εθελοντικά, βάσει των νέων επιταγών της τρόικας. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) έχει ορίσει έως και το ποσό το οποίο θα πρέπει να δανειστεί το Δημόσιο με μεσομακροπρόθεσμης διάρκειας ομόλογα. Το ύψος του ανέρχεται στα 4,8 δισ. ευρώ, από το σύνολο των

Ενα πιθανό σενάριο προβλέπει ότι η Ελλάδα θα εκδώσει ομόλογα ύψους 4,8 δισ. ευρώ κατ' επιταγήν του ΔΝΤ, το καλοκαίρι του 2011

55,1 δισ. ευρώ που εκτιμάται ότι θα είναι οι δανειακές ανάγκες του κράτους στο επόμενο έτος.

Αν και είναι πολύ νωρίς ακόμα για να υπάρχει «καλή εικόνα της αγοράς», έτσι ώστε να είναι επακριβώς γνωστό πότε θα γίνει η νέα ομολογιακή έκδοση, ωστόσο, παράγοντες της αγοράς και όχι μόνον εκτιμούν ότι στις αρχές του καλοκαιριού του 2011 θα ήταν μία καλή περίοδος για να γίνει το πρώτο και γι' αυτό το κρισιμότερο τεστ με τις αγορές.

Βέβαια, η υπόθεση της επανόδου της Ελλάδας στις αγορές απαιτεί πολύ «λεπτούς» χειρισμούς και δεν αποκλείεται να υπάρξουν κι άλλες αλλαγές στους παραπάνω σχεδιασμούς μέσα στους επόμενους μήνες. Πάντως, το σενάριο που θέλει την Ελλάδα να εκδίδει ομόλογα σε περίπου ένα χρόνο από τώρα ή και λίγο νωρίτερα θεωρεί δεδομένο ότι μέχρι τότε το έλλειμμα θα έχει μειωθεί, όπως προβλέπεται (ίσως και περισσότερο) και η κυβέρνηση θα έχει προωθήσει όλες τις μεταρρυθμίσεις που αναγράφονται στο Μνημόνιο.

Υπενθυμίζεται ότι εκτός της ομολογιακής έκδοσης, η Ελλάδα συνεχίζει να έχει και την υποχρέωση της αναχρηματοδότησης των εντόκων γραμματίων. Βάσει του Μνημονίου για το 2011, το Δημόσιο θα πρέπει να δανειστεί από τα έντοκα γραμμάτια το ποσό των 8 δισ. ευρώ για να αποπληρώσει τα γραμμάτια που θα λήγουν. Επίσης, εκτός απροόπτου, τον Οκτώβριο το Δημόσιο θα εκδώσει και πάλι έντοκα γραμμάτια, στο πλαίσιο της αναχρηματοδότησης των γραμματίων που λήγουν φέτος.

Στο υπουργείο Οικονομικών γνωρίζουν πολύ καλά ότι πλέον δεν υπάρχει η «άνεση» να μη δοκιμάσουν τις αγορές το 2011, όπως αρχικώς προβλεπόταν στο Μνημόνιο. Για τον λόγο αυτό και προετοιμάζουν τις επόμενες κινήσεις τους. Από τον Σεπτέμβριο, ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) αναμένεται να ξεκινήσει ένα νέο γύρο συναντήσεων και παρουσιάσεων στις διεθνείς αγορές (road show), στο πλαίσιο της συστηματικής ενημέρωσης των επενδυτών για τις εξελίξεις στην ελληνική οικονομία και για την εφαρμογή των όσων προβλέπονται στο Μνημόνιο.

Ενδιαφέρον, όμως, παρουσιάζουν τα στοιχεία τόσο για τις δανειακές ανάγκες της χώρας όσο και για το πώς αυτές θα καλυφθούν. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι τα εν λόγω νούμερα μπορεί και να αλλάξουν στην πορεία, αναλόγως με τις ανάγκες που θα παρουσιαστούν.

Για φέτος, το δανειακό πρόγραμμα του Δημοσίου θα ανέλθει στα 73,6 δισ. ευρώ. Για να καλυφθούν οι ανάγκες αυτές, η Ελλάδα θα αντλήσει περί τα 38 δισ. ευρώ από τον Μηχανισμό Στήριξης (δηλαδή, από το ΔΝΤ και τις χώρες της Ευρωζώνης), ενώ τα υπόλοιπα 35,6 δισ. ευρώ θα τα δανειστεί από τις αγορές. Ηδη έχει αντλήσει 25,4 δισ. ευρώ από ομόλογα, ενώ από γραμμάτια υπολογίζεται ότι θα δανειστεί άλλα 8 δισ. ευρώ.

Ανάγκες δανεισμού και πηγές χρηματοδότησης

Ποσά σε δισ. ευρώ

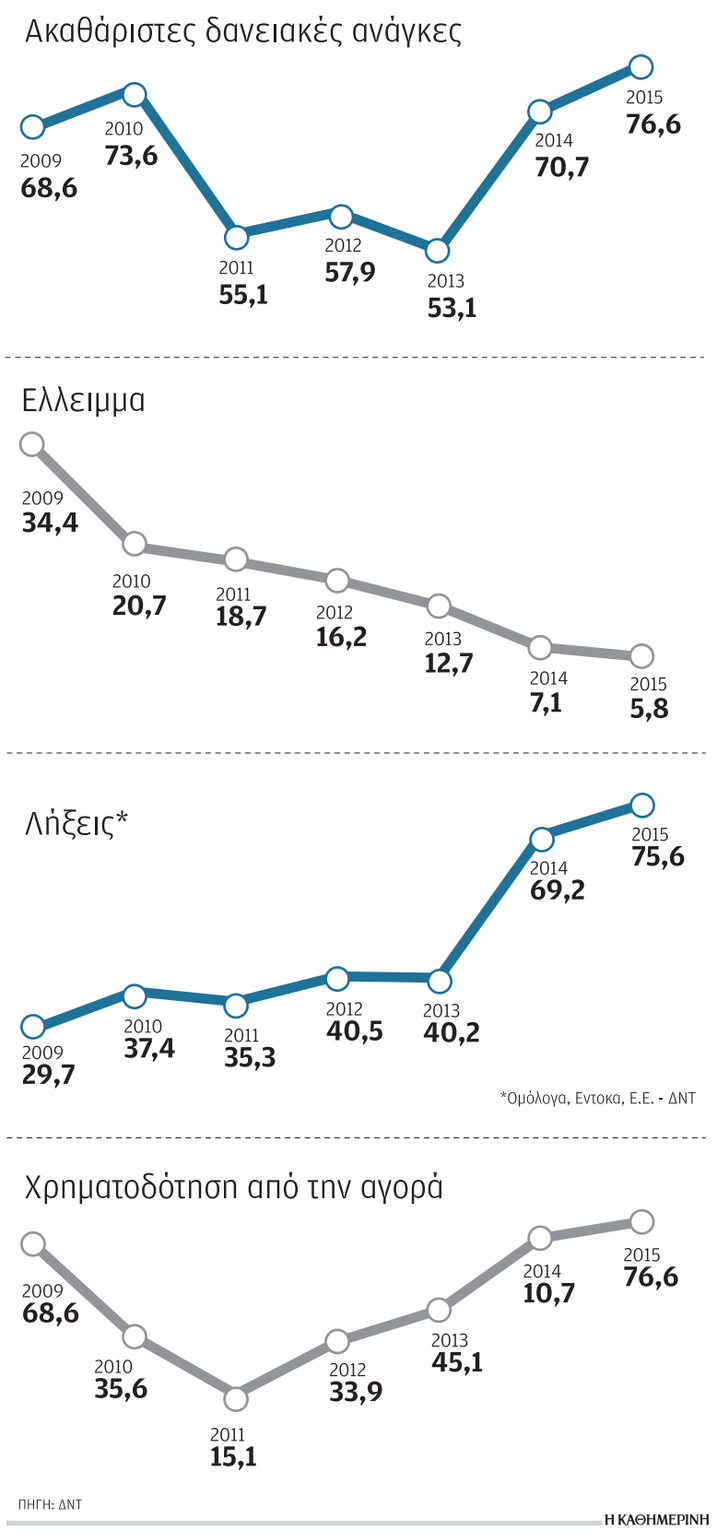

Μεγάλο στοίχημα για την Κομισιόν αποτελεί η Ελλάδα

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Μία εβδομάδα μετά την αναχώρηση της τρόικας από την Ελλάδα, και τα πρώτα συμπεράσματα στις Βρυξέλλες αλλά και στη Φρανκφούρτη για την πραγματική –και όχι μόνο την στενά οικονομική– κατάσταση της Ελλάδας έχουν αρχίσει να εξάγονται. Κι αυτό γιατί οι αξιολογήσεις δεν αφορούν μόνο σε αριθμούς, συνεπώς η ερμηνεία τους επηρεάζεται, σε κάποιο βαθμό, και από πολιτικά κριτήρια.

Είναι γνωστό, παρ' όλο που κανείς στις Βρυξέλλες δεν το παραδέχεται ανοιχτά, ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Γιούρογκρουπ δέχθηκαν ισχυρό πλήγμα στη διάρκεια της ελληνικής κρίσης δημοσίου χρέους. Η Κομισιόν δεν κατάφερε να εντοπίσει έγκαιρα τον εκτροχιασμό των ελληνικών δημοσίων οικονομικών ή, στην καλύτερη περίπτωση, οι εκκλήσεις της δεν εισακούστηκαν από το Γιούρογκρουπ, ενώ ταυτόχρονα τους τελευταίους μήνες προσπαθεί να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες που δημιούργησε η Συνθήκη της Λισσαβώνας. Αποτέλεσμα;

Δεν είναι τυχαίο ότι ο ρόλος που έχει στον μηχανισμό βοήθειας προς την Ελλάδα είναι αυτός του... απλού ελεγκτή και μάλιστα από κοινού με την ΕΚΤ και το ΔΝΤ. Ακόμη πιο περιορισμένος είναι ο ρόλος της Επιτροπής στον μηχανισμό οικονομικής βοήθειας για την Ευρωζώνη, όπου τα κράτη-μέλη δίνουν τα (πολλά) χρήματα και θέτουν τους δικούς τους όρους.

Σκληρή στάση

Σε αυτό το πολιτικό πλαίσιο, λοιπόν, διενεργεί η Επιτροπή τους ελέγχους της ελληνικής οικονομίας. Στο ένα μέτωπο έχει τα κράτη-μέλη που διεκδικούν τον πρώτο (και τελευταίο) λόγο στη λεγόμενη «οικονομική διακυβέρνηση» και στο άλλο, το ΔΝΤ, που ξαφνικά έχει λόγο στην οικονομική πολιτική της Ευρωζώνης. Δεδομένου ότι η Κομισιόν δεν σκοπεύει (και ούτε θα έπρεπε) να παραδοθεί αμαχητί, ο μόνος τρόπος να αποκαταστήσει το τρωθέν κύρος και την αξιοπιστία της ως ο θεματοφύλακας του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης είναι ακριβώς να το εφαρμόσει χωρίς να ενδίδει πλέον σε πολιτικές πιέσεις.

Το πρώτο απτό δείγμα γραφής είναι η περίπτωση της Ουγγαρίας. Ο κ. Ολι Ρεν μόλις διαπίστωσε πολιτικά παιχνίδια και απροθυμία από μέρους της νέας κυβέρνησης να εφαρμόσει το κοινό πρόγραμμα, διέκοψε χωρίς δισταγμό τις συνομιλίες, αφήνοντας τη Βουδαπέστη στο έλεος των αγορών.

Τα συμπεράσματα των ελεγκτών, μετά την επιστροφή τους από την Αθήνα στις Βρυξέλλες, έχοντας ολοκληρώσει τον β΄ κύκλο των ελέγχων

Η Επιτροπή δεν είχε το παραμικρό περιθώριο να «υπερφαλαγγιστεί» από το ΔΝΤ και να εμφανιστεί πιο ενδοτική. Αν οι παραδοχές αυτές ισχύουν για την Ουγγαρία μία φορά, ισχύουν δέκα για την Ελλάδα. Αλλωστε, η Ελλάδα αποτελεί το μεγάλο στοίχημα και τη μεγάλη ευκαιρία της Κομισιόν να αποδείξει ότι μπορεί να επιτηρήσει το πλέον αφερέγγυο μέλος της Ευρωζώνης και ταυτόχρονα να το σώσει.

Επιπλέον, η Επιτροπή καλείται να διασφαλίσει τα 80 δισ. ευρώ που θα δώσουν τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης στην Ελλάδα. Το μόνο, λοιπόν, που μπορεί να περιμένει η ελληνική κυβέρνηση είναι ότι η Κομισιόν θα εκτιμήσει σωστά τις πολιτικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση Παπανδρέου στην προσπάθειά της να εφαρμόσει ένα πραγματικά σκληρό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων. Η Κομισιόν εμφανίζεται διατεθειμένη να δώσει λίγο περισσότερο χρόνο όπου καταλαβαίνει ότι υπάρχουν σημαντικές δυσκολίες. Σε καμία περίπτωση, όμως, δεν θα κάνει τα στραβά μάτια...

Ο τορπιλισμός της «Ελλης» στην Τήνο

Ανήμερα τον Δεκαπενταύγουστο του 1940 η Ελλάδα συγκλονίζεται από μία απρόκλητη επίθεση της φασιστικής Ιταλίας

70 χρόνια πριν

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑΣ**

Τον Αύγουστο του 1940, η Γερμανία είχε θέσει ήδη υπό τον έλεγχό της το μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης και η Luftwaffe βομβάρδιζε ανηλεώς (αλλά χωρίς αποτέλεσμα) την τελευταία εστία αντίστασης που είχε απομείνει στις Βρετανικές Νήσους. Παράλληλα, ο Χίτλερ κατέστρωνε το πλέον μεγαλεπήβολο από τα σχέδιά του – την εισβολή στη Σοβιετική Ενωση. Το φασιστικό καθεστώς της Ιταλίας όμως δεν είχε ανάλογες επιτυχίες να επιδείξει. Ο Μουσολίνι χρειαζόταν επειγόντως μια γρήγορη και αποφασιστική νίκη, ώστε να ενισχύσει το κύρος του. Η Ελλάδα φάνταζε ιδανικός στόχος, καθώς θα εξυπηρετούσε και τα ιταλικά σχέδια για απόλυτη κυριαρχία στη Μεσόγειο.

Εξάλλου, ουδέποτε σχεδόν κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα οι ελληνοϊταλικές σχέσεις υπήρξαν αρμονικές: από την κατάληψη των Δωδεκανήσων έως την αμφιλεγόμενη πολιτική της Ιταλίας έναντι της ελληνικής απόβασης στη Σμύρνη και από τον βομβαρδισμό της Κέρκυρας έως τη σταθερή υποστήριξη των αλβανικών θέσεων για την Ηπειρο, η Ρώμη δεν άφηνε καμία αμφιβολία ότι θεωρούσε την Αθήνα περιφερειακό της αντίπαλο.

Για να ξεκινήσει όμως ο πόλεμος, που τόσο επιζητούσε ο Μουσολίνι, χρειαζόταν μία αφορμή. Ετσι, ήδη από το 1939, άρχισαν οι αλλεπάλληλες ιταλικές προκλήσεις, με την ελπίδα ότι η Ελλάδα θα αντιδράσει σπασμωδικά. Εντούτοις, ο δικτάτορας Ιωάννης Μεταξάς δεν σήκωνε το γάντι, φροντίζοντας να θωρακίσει πρώτα την άμυνα της χώρας απέναντι σε έναν αντίπαλο με αριθμητικά πολλαπλάσιες δυνάμεις. Στις 15 Αυγούστου του 1940, οι προκλήσεις ξεπέρασαν κάθε όριο, με τον απρόκλητο τορπιλλισμό του καταδρομικού «Ελλη». Το γέρικο σκαρί υπέκυψε και όλα συνέτειναν πλέον στο συμπέρασμα ότι ο πόλεμος δεν θα αργούσε. Η «εκδρομή στην Ελλάδα», που προσδοκούσε όμως ο Μουσολίνι, θα κατέληγε σύντομα σε ναυάγιο...

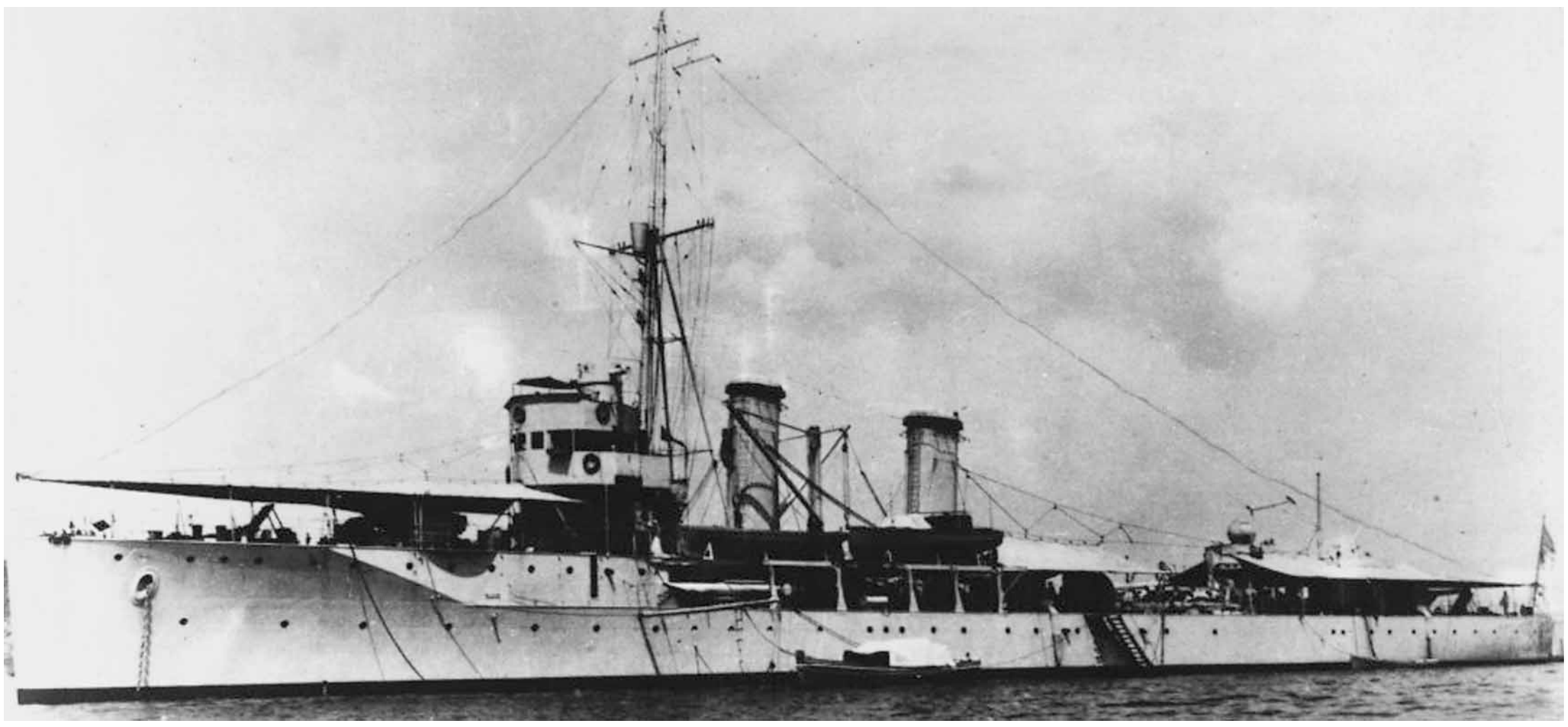

Το εύδρομο-καταδρομικό «Ελλη» ναυπηγήθηκε τις παραμονές του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Οταν δέχθηκε το μοιραίο πλήγμα από ιταλική τορπίλη στο λιμάνι της Τήνου, το 1940, ήταν ήδη παρωχημένο τεχνολογικά. Ωστόσο, παρέμενε πολύτιμη μονάδα επιφανείας για το ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό, ιδιαίτερα για συνοδείες νηοπομπών και ανθυποβρυχιακές επιχειρήσεις.

Σειρά προκλήσεων

Του **ΖΗΣΗ ΦΩΤΑΚΗ***

Στο ξεκίνημα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η ναυτική σημασία του γεωγραφικού χώρου και στόλου της Ελλάδας δεν είχε την αντίστοιχη βαρύτητα που εμφάνιζε το καλοκαίρι του 1914. Το γεγονός αυτό που, εν πολλοίς, απέρρεε από την προτεραιότητα που απέδιδε η Μεγάλη Βρετανία στην προάσπιση των αυτοκρατορικών της συμφερόντων στον Ινδικό και τον Ειρηνικό Ωκεανό, τη ναυτική ρώμη του Γαλλικού Ναυτικού στη Μεσόγειο και την αρχική ουδετερότητα της Ιταλίας, γέννησε ίσως σε κάποιους την ελπίδα ότι η χώρα μας δεν θα χρειαζόταν να αναμειχθεί στον νέο αυτόν Αρμαγεδδώνα. Τα πράγματα όμως άλλαξαν με την πτώση της Γαλλίας στον Αξονα και την έξοδο της Ιταλίας στον πόλεμο στο πλευρό της Γερμανίας τον Μάιο του 1940. Τους μήνες που ακολούθησαν, η καχυποψία του Μουσολίνι αναφορικά με τις γερμανοσοβιετικές επιδιώξεις στα Βαλκάνια, η πιθανότητα ότι ο αγγλικός στόλος θα κατέφευγε στα ελληνικά ύδατα στην περίπτωση που η αγγλοκρατούμενη Αίγυπτος κυριευόταν από τους Ιταλούς και ο προσανατολισμός της κυβέρνησης Μεταξά στην αγγλική πολιτική –κυριότερα δείγματα του οποίου υπήρξαν η αποδοχή της αγγλογαλλικής εγγύησης της Ελλάδας έναντι πιθανής απειλής από τον Αξονα (Απρίλιος 1939) και η άρνησή της να ανανεωθεί το Ελληνοϊταλικό Σύμφωνο Φιλίας και Συνεργασίας, τον Σεπτέμβριο του 1939– οδήγησαν στην ωρίμαση των επεκτατικών επιδιώξεων που έτρεφε, από παλιά, το φασιστικό καθεστώς της Ιταλίας εναντίον της χώρας μας.

Οι απόψεις του Ελληνα δικτάτορα Ιωάννη Μεταξά (φωτ.) είχαν ενοχλήσει τον Μπενίτο Μουσολίνι.

Η προετοιμασία του εδάφους για την εφαρμογή της επεκτατικής αυτής πολιτικής επιχειρήθηκε με μια σειρά από προκλήσεις ο χαρακτήρας των οποίων ήταν συχνά ναυτικός λόγω της θαλάσσιας γειτνίασης των δύο δυνάμεων. Η πρώτη από αυτές έλαβε χώρα τη 12η Ιουλίου 1940 όταν βομβαρδίστηκαν διαδοχικά από αέρος το βοηθητικό πλοίο «Ωρίων» και το αντιτορπιλικό «Υδρα» ανοιχτά της Γραμβούσας στην Κρήτη. Τέσσερις μέρες μετά, τέσσερα ελληνικά υποβρύχια βομβαρδίστηκαν από ιταλικά αεροπλάνα, ενώ ήταν μεθορμισμένα στον κόλπο της Ιτέας. Στο τέλος του ίδιου μήνα τα ελληνικά αντιτορπιλικά, «Βασιλεύς Γεώργιος» και «Βασίλισσα Ολγα», ό,τι καλύτερο είχε τότε το ελληνικό Ναυτικό, καθώς και δύο ελληνικά υποβρύχια δέχτηκαν αιφνιδιαστική επίθεση της ιταλικής αεροπορίας. Οι ιταλικές προκλήσεις κορυφώθηκαν στις 2 Αυγούστου 1940 όταν βομβαρδίστηκε η τελωνειακή ακτοφυλακίδα Α6 την ώρα που έπλεε μεταξύ Σαλαμίνας και Αίγινας.

Η ηγεσία του Π.Ν.

Τα συνεχή και ολοένα πιο προκλητικά αυτά επεισόδια δημιούργησαν εύλογη ανησυχία στην ηγεσία του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού, στον βαθμό που εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις όταν αποφασίστηκε από την ελληνική κυβέρνηση η συμμετοχή του εύδρομου καταδρομικού «Ελλη» στον εορτασμό της Κοίμησης της Θεοτόκου στο νησί της Τήνου. Η μονάδα αυτή, αν και σχετικά παλιά, αφού ναυπηγήθηκε τις παραμονές του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, είχε ριζικά ανακαινιστεί στη Γαλλία μεταξύ του 1925 και του 1927 και αποτελούσε την κυριότερη ναρκοθέτιδα του ελληνικού στόλου. Διέθετε επίσης δυνατότητες αποτελεσματικής συμμετοχής σε συνοδείες νηοπομπών και ανθυποβρυχιακές επιχειρήσεις. Οι επιφυλάξεις λοιπόν του Αρχηγού Στόλου, ναύαρχου Καββαδία και άλλων στελεχών του Πολεμικού Ναυτικού υπήρξαν εύλογες δεν οδήγησαν όμως στην αναίρεση της ληφθείσας απόφασης ίσως γιατί θεωρήθηκε ότι η εορτή της Κοίμησης της Θεοτόκου, που τιμάται πολύ και από τους καθολικούς Ιταλούς, δεν θα επέτρεπε την πραγματοποίηση μιας ακόμη προκλητικής ενέργειας εναντίον της χώρας μας.

Τον Αύγουστο του 1940, όταν χτυπήθηκε η «Ελλη», είχε πια καταστεί σαφές ότι οι εικονιζόμενοι Χίτλερ και Μουσολίνι είχαν αποφασίσει να αιματοκυλήσουν ολόκληρη την Ευρώπη. Η Ελλάδα δεν είχε άλλη επιλογή από την εμπλοκή της στον πόλεμο.

Η τορπίλη που εκτοξεύθηκε από το ιταλικό υποβρύχιο Delfino προκάλεσε έκρηξη στον λέβητα του καταδρομικού «Ελλη» και ρήγμα στο ύψος της ίσαλου γραμμής του. Παρά τις προσπάθειες που έγιναν για να διασωθεί, η βύθισή του αποδείχτηκε εντέλει αναπόφευκτη. Δύο ακόμη τορπίλες που εκτοξεύθηκαν εναντίον επιβατηγών πλοίων στο λιμάνι της Τήνου, δεν βρήκαν τον στόχο τους.

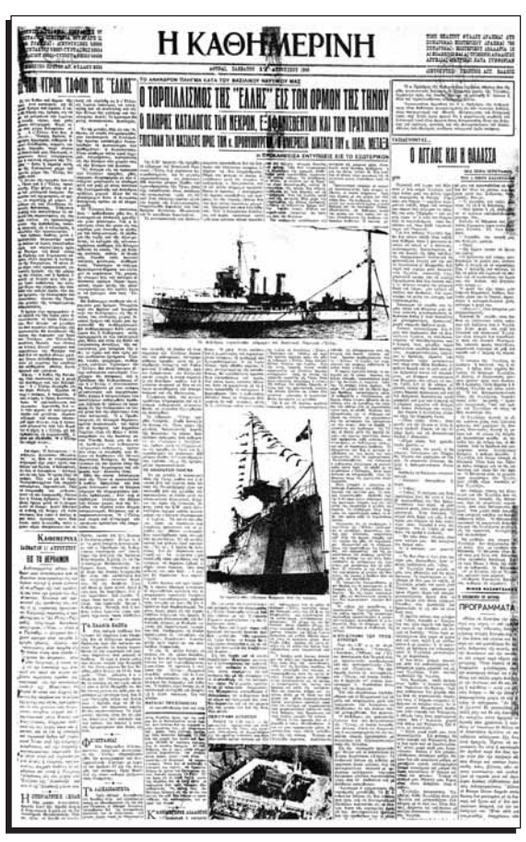

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ο ΤΟΡΠΙΛΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ "ΕΛΛΗΣ" ΕΞΩ ΤΟΝ ΟΡΜΟΝ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ

Ο ΑΓΓΛΟΣ ΚΑΙ Η ΘΑΛΑΣΣΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Οι δράστες του τορπιλισμού της «Ελλης» ήταν γνωστοί. Ωστόσο, η κυβέρνηση δεν κατηγόρησε επισήμως την Ιταλία, ώστε να μην οξύνει περαιτέρω τα πνεύματα. Η «Καθημερινή» της μεθεπομένης, έγραφε ότι «ετορπιλλίσθη ανάνδρως υπό υποβρυχίου αγνώστου εθνικότητος και εν καταδύσει διατελούντος».

Χτύπημα με ασαφή αίτια

Τα άμεσα αίτια του τορπιλισμού της «Ελλης» δεν είναι ακόμα σαφή. Ορισμένες πηγές κατατείνουν στο συμπέρασμα ότι ο Μουσολίνι είχε αποφασίσει να εισβάλει στην Ελλάδα ακριβώς τότε και θεώρησε πως ο τορπιλισμός του ελληνικού πολεμικού θα διευκόλυνε τα σχέδιά του. Αλλοι, όπως ο τότε Ιταλός πρέσβης στην Αθήνα, Εμανουέλε Γκράτσι, εικάζουν ότι η κίνηση αυτή υπήρξε προϊόν της οργής του Μουσολίνι, όταν πληροφορήθηκε την άποψη που εξέφρασε ο Μεταξάς στον Γερμανό πρέσβη στην Αθήνα, Πρίγκιπα Ερμπαχ, ότι δηλαδή η Ελλάδα δεν μπορούσε να αγνοήσει τη βρετανική ναυτική ισχύ στη Μεσόγειο. Ο υφυπουργός Εξωτερικών και γαμπρός του Μουσολίνι, Τσιάνο, αποδίδει τον τορπιλισμό της «Ελλης» στην προπέτεια του Ντε Βέκι, του Ιταλού διοικητή των Δωδεκανήσων και κορυφαίου στελέχους του φασιστικού καθεστώτος. Τέλος, οι επιχειρήσεις που ανέλαβε ο Αϊκάρντι, ο κυβερνήτης του ιταλικού υποβρυχίου Delfino που τορπίλισε την «Ελλη», πιθανώς να εντάσσονταν στο ευρύτερο πλαίσιο της παρεμπόδισης των αγγλικών συγκοινωνιών με τη Μαύρη Θάλασσα, από το ιταλικό ναυτικό, τουλάχιστον αν ληφθεί υπόψη η ασάφεια και η προχειρότητα των οδηγιών που αυτός έλαβε. Οποια πάντως κι αν είναι η ακριβής άμεση αιτία για την προσβολή του ευδρόμου καταδρομικού «Ελλη», γεγονός είναι ότι στις 8.25 π.μ. της 15ης Αυγούστου 1940 αυτό επλήγη από τορπίλη του Delfino ακριβώς κάτω από τον μόνο εν ενεργεία λέβητά του. Το αποτέλεσμα ήταν αυτός να εκραγεί και η έκρηξη να δημιουργήσει κάθετη ρωγμή στη δεξιά πλευρά του πλοίου, η οποία στην ίσαλο γραμμή είχε διάμετρο 10 εκατοστών. Συνάμα δημιουργήθηκε οπή δύο περίπου μέτρων μεταξύ των δύο καπνοδόχων του πλοίου ακριβώς πάνω από το σημείο της έκρηξης. Οκτώ μέλη του πληρώματος έχασαν τη ζωή τους, ενώ δεκάδες υπήρξαν και οι τραυματίες. Οι άλλες δύο τορπίλες που έβαλε το ιταλικό υποβρύχιο εναντίον των επιβατηγών πλοίων που βρίσκονταν στο λιμάνι της Τήνου ευτυχώς αστόχησαν.

Το αιφνίδιο πλήγμα που υπέστη το ελληνικό καταδρομικό δεν βρήκε ούτε το πλήρωμά του ούτε τη ναυτική ηγεσία της χώρας απαράσκευη. Σύντονες προσπάθειες ανελήφθησαν από τον κυβερνήτη του πλοίου, Χατζόπουλο, ώστε τουλάχιστον να σωθεί το πλοίο προσαράζοντας στα αβαθή του λιμανιού, κάτι όμως που δεν κατέστη δυνατό γιατί τα συστήματα του πλοίου είχαν νεκρώσει μετά τη διάρρηξη των ατμοσωλήνων και την παρεπόμενη διακοπή της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Επιπροσθέτως, το επιβατηγό «Εσπερος» που ανέλαβε τη ρυμούλκηση δεν είχε τη δυνατότητα ούτε και τα εφόλκια που θα μπορούσαν να ρυμουλκήσουν το καταδρομικό, τη στιγμή μάλιστα που η αποκρίκωση της άγκυράς του δεν υπήρξε εφικτή για μια σειρά από λόγους. Σε κάθε περίπτωση, η εξέταση που ακολούθησε από ανώτατα στελέχη του ναυτικού επιβεβαίωσε ότι όλα τα προσήκοντα μέτρα είχαν ληφθεί και για την άμυνα του πλοίου από εχθρική προσβολή, αλλά και για τη διάσωσή του μετά τον τορπιλισμό του. Αποδείχτηκε, επίσης, πέρα από κάθε αμφιβολία, ότι ο τορπιλισμός της «Ελλης» ήταν έργο Ιταλών, κάτι όμως που αποσιωπήθηκε για λόγους υψηλής πολιτικής μέχρι την έναρξη του πολέμου τον Οκτώβριο του 1940. Τότε ήταν που επίσημα και τεκμηριωμένα δόθηκαν στη δημοσιότητα τα στοιχεία που είχαν συλλεγεί από την αλίευση και την ποικιλότροπη εξέταση των υπολειμμάτων της 2ης και 3ης τορπίλης που αστόχησαν.

Ελληνες στρατιώτες σκάβουν χαρακώματα κατά μήκος της μεθορίου με την Αλβανία. Ο τορπιλισμός της «Ελλης» κατέδειξε ότι ο πόλεμος με την Ιταλία πλησίαζε.

Ο τορπιλισμός της «Ελλης» συσπείρωσε τον παραδοσιακά διχασμένο ελληνικό λαό, εν όψει του πολέμου που θα επακολουθούσε.

Προετοιμασία για πόλεμο

Την επαύριο του τορπιλισμού της «Ελλης», δεν εξερράγη ελληνο-ιταλικός πόλεμος πάρα την περαιτέρω κλιμάκωση των ιταλικών προκλήσεων. Η χώρα ολοκλήρωσε απλώς τις τελευταίες της προετοιμασίες για τον μεγάλο αγώνα που επέκειτο. Η ηθική όμως προετοιμασία είχε, εν πολλοίς, ολοκληρωθεί λόγω του τορπιλισμού της «Ελλης». Οπως εύστοχα παρατηρεί ο Γκράτσι: «Η ιταλική κυβέρνηση μπορούσε να υπερηφανεύεται γιατί είχε κατορθώσει να συσπειρώσει σε μια αρραγή ψυχική ενότητα έναν λαό βαθιά διαιρεμένο από αγεφύρωτες πολιτικές διαφορές και από βαθιά και παλιά πολιτικά μίση, γιατί είχε εμπνεύσει τη γενναία και ακλόνητη απόφαση να πεθάνει εν ανάγκη για την πατρίδα του». Αυτή είναι και η κληρονομιά της «Ελλης» στο έπος του 1940 και κατ' επέκταση στην εθνική μας επιβίωση.

** Ο κ. Ζήσης Φωτάκης είναι διδάσκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.*

AFP

Μια γυναίκα στέκεται μπροστά στα ερείπια και τα καρβουνιασμένα αυτοκίνητα στο χωριό Περεντέλτσι. Το κόστος που άφησαν πίσω τους οι φλόγες σε όλη τη Ρωσία είναι ανυπολόγιστο.

EPA

Πυροσβεστικό ελικόπτερο επιχειρεί σε εστίες φωτιάς σε δάσος της περιοχής Ryazan. Τα μέτωπα των πυρκαγιών της τελευταίας εβδομάδας στη Ρωσία ξεπέρασαν τα οκτακόσια.

Οι επιπτώσεις του πύρινου εφιάλτη

Τεράστιο το κόστος στην οικονομία της Ρωσίας, αλλά και οι παρενέργειες στην υγεία του πληθυσμού στο μέλλον

Του ανταποκριτή μας στη ΜΟΣΧΑ
ΑΧΙΛΛΕΑ ΠΑΤΣΟΥΚΑ

Αν έως πριν από λίγο καιρό η πιο σημαντική ημέρα μνήμης στην ιστορία της Ρωσίας ήταν η 9η Μαΐου (ημέρα της νίκης στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο), από εδώ και στο εξής εκτιμάται ως βέβαιο πως η τραγωδία που βίωσε -και βιώνει- από τις καταστροφικές πυρκαγιές δασών και τύρφης η αχανής χώρα, θα λάβει τη δεύτερη θέση στην αξιολόγηση των ιστορικών γεγονότων. Η διαφορά στην περίπτωση των τελευταίων τραγικών γεγονότων είναι πως η προσπάθεια των 200.000 πυρο-

Λόγω της πρωτοφανούς έκτασης που έλαβε η τραγωδία, η κακή κατάσταση και η διαφθορά του κρατικού μηχανισμού φάνηκαν διά γυμνού οφθαλμού.

σβεστών, στρατιωτών και εθελοντών να σβήσουν τις πυρκαγιές θύμισε σκηνές από ταινίες επιστημονικής φαντασίας όπου τον ρόλο του κακού τον έχει η Φύση η οποία εκδικείται.

Χωρίς προηγούμενο

Οι σκηνές που βιώσαμε στη Μόσχα όταν το τοξικό νέφος με ορμή και ταχύτητα εισχώρησε και έπνιξε κάθε ελεύθερο σημείο ουρανού και γης, η εικόνα των κατοίκων με τις μάσκες στο πρόσωπο και κυρίως αυτό το αίσθημα σαν «κάψιμο» που έκαιγε τα σωθικά, σίγουρα δεν έχει προηγούμενο και μένει να αποδειχθεί αν και πότε θα επαναληφθεί. Σε αντίθεση με όλους τους πολέμους όπου ο αριθμός των θυμάτων τελειώνει μαζί με το τέλος των μαχών, στην περίπτωση της Ρωσίας εκτός από τα θύματα που αφήνουν πίσω ο καύσωνας, οι φονικές πυρκαγιές και το τοξικό νέφος, σύμφωνα με τους επιστήμονες, πολλές παρενέργειες στην υγεία των κατοίκων θα παρουσιαστούν στο μέλλον.

Η ανυπολόγιστη καταστροφή γέννησε οργή και οξείς χαρακτηρισμούς για την εξουσία. Εξετάζοντας με ψύχραιμη ματιά τα γεγονότα, οφείλουμε να διαχωρίσουμε τα δεδομένα από τις ευθύνες. Στην πρώτη περίπτωση άπαντες παραδέχονται πως η Ρωσία δεν είχε ανάλογο προηγούμενο και αυτομάτως γεννάται το ερώτημα «ποιο κράτος θα μπορούσε να αντέξει επί δύο μήνες θερμοκρασίες άνω των 33 βαθμών Κελσίου (κατά προσέγγιση για τα μεσογειακά δεδομένα 40+) και αν η πυροσβεστική υπηρεσία θα ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει ταυτόχρονα 800 εστίες, οι οποίες δεν προήλθαν από εμπρησμό, αλλά από την ξηρασία». Μία ακόμα ιδιαιτερότητα που ερμηνεύει την έκταση της τραγωδίας αποτελεί το γεγονός πως λόγω της μεγάλης έκτασης της Ρωσίας, πολλές εστίες απείχαν μεταξύ τους περισσότερο από 1.500 χιλιόμετρα, γεγονός που δυσχέραινε περισσότερο τον συντονισμό των προσπαθειών κατάσβεσης.

Πικρές αλήθειες

Στον αντίποδα υπάρχουν οι πικρές αλήθειες. Για δεύτερη φορά εντός δύο ετών από τον πόλεμο στη Ν. Οσετία, ο κρατικός μηχανισμός από τις υψηλότερες βαθμίδες έως τις πιο χαμηλές «πιάστηκε στον ύπνο». Ο πρωθυπουργός Βλαντιμίρ Πούτιν δεν έλειψε ούτε λεπτό από τις επιχειρήσεις, είδαμε τον Ρώσο πρόεδρο Μεντβέντεφ αρχικά να κάνει τις διακοπές του στο Σότσι, ενώ ο δήμαρχος της Μόσχας Γιούρι Λουζκόφ τις κρισιμότερες ώρες όπου η πόλη του δοκιμαζόταν σκληρά (κατά δήλωσή του), βρισκόταν στο εξωτερικό για θεραπεία σε τραύμα.

Εκτός από το επικοινωνιακό σκέλος, έντονη είναι η κριτική για τον ελάχιστο αριθμό των πυροσβεστικών αεροσκαφών, περίπου 50, την ελλιπή εκπαίδευση των πυροσβεστών και την καταστροφικά αργοπορημένη απόφαση να γίνει δεκτή η απλόχερη βοήθεια από το εξωτερικό. Εστιάζοντας στην καρδιά του προβλήματος, αυτό δεν είναι άλλο από αυτό που συχνά ομολογούν Μεντβέντεφ και Πούτιν: η κακή κατάσταση και η διαφθορά του κρατικού μηχανισμού, που εξαιτίας της πρωτοφανούς έκτασης που έλαβε η τραγωδία φάνηκαν διά γυμνού οφθαλμού. Ο ανυπολόγιστος ακόμα αριθμός νεκρών και η τεράστια οικολογική καταστροφή έριξαν σκιά στα μεγάλα άλματα που έχει κάνει η Ρωσία την τελευταία δεκαετία, θέτοντας ένα ακόμα μεγάλο στοίχημα: την επούλωση νέων πληγών.

Φόβοι για διασπορά ραδιενέργειας

Ανησυχία σε ολόκληρη την Ευρώπη προκάλεσαν οι πυρκαγιές σε μολυσμένες από ραδιενεργά απόβλητα περιοχές της Ρωσίας. Ωστόσο, εμπειρογνώμονες διασκέδασαν τους φόβους της κοινής γνώμης διαβεβαιώνοντας πως οι φωτιές στη Ρωσία δεν δημιουργούν κίνδυνο για την υγεία στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Οι ρωσικές Αρχές προειδοποίησαν ότι ραδιενεργά σωματίδια μπορεί να απελευθερωθούν στον αέρα από τις πυρκαγιές που μαίνονταν στην περιφέρεια Μπριάνσκ, καθώς και στο Τσελιαμπίνσκ, στα Ουράλια. Ωστόσο, η Γερμανία και η Δυτική Ευρώπη δεν αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο μεταφοράς από τους ανέμους επικίνδυνης ραδιενέργειας από τις περιοχές των πυρκαγιών, όπως ανακοίνωσε το Ομοσπονδιακό Γραφείο Προστασίας από την Ακτινοβολία στη Γερμανία.

«Οι πυρκαγιές δεν είναι επικίνδυνες για την υπόλοιπη Ευρώπη όσον αφορά τη ραδιενέργεια, καθώς η διασπορά ραδιενεργών υλικών περιορίζεται σ' αυτές τις περιοχές», αναφέρεται σε δήλωση που εκδόθηκε από τη γερμανική υπηρεσία. Είναι δυνατόν ραδιενεργά σωματίδια να μεταφερθούν από τους ανέμους, όπως είχαν εκφραστεί φόβοι στη Δυτική Ευρώπη και ιδιαίτερα στη Γερμανία ότι θα γινόταν μετά την καταστροφή του Τσερνόμπιλ, το 1986, προστίθεται στη δήλωση. «Όμως στην περίπτωση που αξιοσημείωτες ποσότητες ραδιενεργού υλικού μεταφέρονταν στην Ευρώπη, οι συγκεντρώσεις τους θα ήταν σε αβλαβή επίπεδα», προσθέτει το Ομοσπονδιακό Γραφείο Προστασίας από την Ακτινοβολία. Η συγκεκριμένη υπηρεσία διατηρεί ένα δίκτυο σταθμών μέτρησης της ραδιενέργειας σε ολόκληρη τη Γερμανία.

ΑΠΕ

AFP

Ο Βλαντιμίρ Πούτιν σε πυροσβεστικό αεροσκάφος Βε-200 κατά την επιχείρηση κατάσβεσης στην περιοχή Rayzan.

Η Ρωσία αντιμετωπίζει τις πυρκαγιές και τον κίνδυνο ραδιενεργού μόλυνσης

Οι υψηλές θερμοκρασίες-ρεκόρ στη δυτική και κεντρική Ρωσία συνεχίζουν να ευνοούν τις εκατοντάδες εστίες φωτιάς, δημιουργώντας φόβους για την εξάπλωση ραδιενέργειας από μολυσμένες περιοχές, όπως αυτή του Τσερνόμπιλ. Οι πυρκαγιές έχουν προκαλέσει τον θάνατο 54 ανθρώπων, ενώ ο καύσωνας εκτιμάται ότι οδήγησε 15.000 ανθρώπους στον θάνατο.

Περιοχές που επλήγησαν σφοδρά από τις πυρκαγιές (από τις 10 Αυγούστου) | Αλλες περιοχές που επηρεάσθηκαν | Αναφέρθηκε κίνδυνος ραδιενέργειας

ΠΗΓΕΣ: Fire Information for Resource Management System (FIRMS), Graphic News

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Θερμοκρασίες-ρεκόρ στη Μόσχα

Το φαινόμενο της υπερθέρμανσης του πλανήτη ευθύνεται εν μέρει για τον καύσωνα που πλήττει τη Ρωσία και τροφοδοτεί τις τεράστιες πυρκαγιές δασών στη χώρα.

«Ο ρωσικός καύσωνας σχετίζεται με επίμονη αλληλουχία θερμών αέριων μαζών από τις θερμές στέπες στα νότια και ανατολικά», λέει ο δρ Τζεφ Νάιτ, μετεωρολόγος με ειδίκευση στις κλιματικές μεταβολές. «Οι ανωμαλίες στην κυκλοφορία των αέριων μαζών τείνουν να δημιουργούν σπάνια κλιματικά φαινόμενα: τη στιγμή που η ζέστη είναι ασφυκτική στη δυτική Ρωσία, τμήματα της Σιβηρίας είναι πιο ψυχρά από ό,τι συνήθως, καθώς η ζέστη της Ρωσίας αντλεί ψυχρές αέριες μάζες από την Αρκτική προς τη Σιβηρία. Την ίδια στιγμή, το φαινόμενο οδήγησε στο να σπάσουν ορισμένα παλιά ρεκόρ, όπως η ανώτατη ημερήσια θερμοκρασία στη Μόσχα», συμπληρώνει ο δρ Νάιτ.

Οι θερμοκρασίες–ρεκόρ, που συχνά υπερβαίνουν τους 38 βαθμούς Κελσίου, απειλούν να καταστούν συχνό φαινόμενο μέσα στα ερχόμενα χρόνια, ενώ δεν μπορεί να αποκλειστεί και η καταγραφή ακόμη υψηλότερων θερμοκρασιών στο μέλλον, σύμφωνα με τον Ρώσο κλιματολόγο και επικεφαλής της περιβαλλοντικής οργάνωσης WWF στη Ρωσία, δρα Αλεξέι Κοκόριν.

«Πρέπει να είμαστε σε ετοιμότητα για την αντιμετώπιση τέτοιων πυρκαγιών και στο μέλλον, καθώς είναι πολύ πιθανό οι συνθήκες του φετινού καλοκαιριού να επαναληφθούν. Η τάση αυτή θα συνεχιστεί για τα επόμενα 40 χρόνια, περίπου, έως ότου μειωθούν τα αέρια του θερμοκηπίου στη γήινη ατμόσφαιρα. Σε λίγες δεκαετίες, οι πυρκαγιές θα επηρεάζουν κάθε δασώδη περιοχή της Ρωσίας. Μπορούμε σήμερα να πούμε ότι αυτό το κύμα παράξενων καιρικών φαινομένων που έχει πλήξει όλο τον κόσμο, έφθασε και στη Ρωσία», λέει ο δρ Κοκόριν. Μερίδα επιστημόνων επισημαίνει, όμως, ότι ένα καλοκαίρι ασυνήθιστων καιρικών φαινομένων δεν αρκεί για την επιβεβαίωση ή τη διάψευση του ρόλου που διαδραματίζει η κλιματική αλλαγή στην εμφάνιση τέτοιων φαινομένων. «Δεν είναι δυνατόν να καταλήξουμε με απόλυτη σιγουριά στο συμπέρασμα ότι κάτι τέτοιο δεν σημειώθηκε στον κόσμο τους τελευταίους δύο αιώνες. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα είναι μόλις ένας από τους τρόπους, που καθιστούν οφθαλμοφανή τη ραγδαία κλιματική αλλαγή στον πλανήτη μας», τονίζει ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής του ΟΗΕ (IPCC) για την Κλιματική Αλλαγή, Ζαν-Πασκάλ φαν Ιπερσέλε.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που συγκέντρωσε η IPCC, η διάρκεια και η ένταση ξηρασιών και καυσώνων όπως αυτός που πλήττει τώρα τη Ρωσία, αυξήθηκαν παράλληλα με την άνοδο της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη. Σε έκθεσή της από τις αρχές του μήνα, η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ωκεανογραφίας και Ατμοσφαιρικών Ερευνών (NOAA) των ΗΠΑ επιβεβαιώνει ότι η μέση θερμοκρασία της Γης κατέγραψε αύξηση–ρεκόρ μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2010. «Στη Ρωσία, η θερμοκρασία–ρεκόρ που καταγράφηκε στη Μόσχα στα τέλη Ιουλίου ήταν 38,2 βαθμοί Κελσίου και δεν είχε καταγραφεί τα τελευταία 130 χρόνια. Το ρεκόρ αυτό έσπασε στις αρχές Αυγούστου με 39,6 βαθμούς Κελσίου. Η κλιματική κατάσταση είναι πρωτοφανής, ενώ η διαδοχική εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων και η επιτάχυνση των κάθε είδους ρεκόρ είναι σύμφωνες με τις εκτιμήσεις και προβλέψεις του IPCC. Η επιστημονική κοινότητα θέλει, όμως, να παρατηρήσει τα ακραία αυτά φαινόμενα σε διάστημα πολλών ετών, για να μπορέσει να εξαγάγει ασφαλή συμπεράσματα», λέει ο δρ Μπαντού.

BBC

EPA

Τουρίστες στην Κόκκινη Πλατεία της Μόσχας, όπου το θερμόμετρο άγγιξε τους 40 βαθμούς.

Η υπερθέρμανση της Γης ευθύνεται εν μέρει για τον καύσωνα που πλήττει τη Ρωσία και τροφοδοτεί τις πυρκαγιές δασών στη χώρα.

Στο έλεος πλημμυρών Κίνα - Πακιστάν

Εχουν περάσει οκτώ ημέρες από τη μεγάλη κατολίσθηση στη βορειοδυτική επαρχία Γκανσού της Κίνας. Η πόλη Ζοτσού, που τώρα βρίσκεται βυθισμένη στη λάσπη, καταδικάστηκε προ καιρού από την ανεξέλεγκτη υλοτομία στα βουνά που υψώνονταν πίσω της και από το χτύπημα του Εγκέλαδου το 2008. Οι φετινές καταρρακτώδεις βροχές την αποτέλειωσαν, στέλνοντας πάνω της μια μετέωρη πλαγιά. Βουβοί, οι επιζώντες μετρούν τους νεκρούς, την ώρα που η μετεωρολογική υπηρεσία προβλέπει ότι θα έλθουν και άλλες κατολισθήσεις. Το ίδιο και στο Πακιστάν: χιλιάδες τα θύματα των πλημμυρών, που δεν σταματούν· η Ασία έχει πληρώσει φέτος το πιο βαρύ τίμημα.

Τουλάχιστον 1.300 είναι οι νεκροί από τις κατολισθήσεις στη βορειοδυτική Κίνα, πολλές περιοχές της οποίας απειλούνται τώρα από τις ασθένειες. «Η οσμή του θανάτου πλανάται βαριά πάνω από το Ζοτσού», μετέδωσε ανταποκριτής του Ασοσιέιτεντ Πρες. Σύμφωνα με τα κρατικά ΜΜΕ, έχουν αναφερθεί πολλά κρούσματα δυσεντερίας, ενώ οι μολυσμένες πληγές των θυμάτων, η έλλειψη υγιεινής και πόσιμου νερού, όπως και η συγκέντρωση σκουπιδιών, εντείνουν τον κίνδυνο εμφάνισης τύφου, χολέρας και άλλων ασθενειών. Πτώματα τυλιγμένα σε κουβέρτες έχουν αφεθεί στον δρόμο για να τα μαζέψουν τα σωστικά συνεργεία. Σαράντα πέντε χιλιάδες άτομα έχουν απομακρυνθεί από το Ζοτσού και τις γειτονικές περιοχές με απόφαση των αρχών, πολλοί ωστόσο παραμένουν αναζητώντας χαμένους συγγενείς και οποιαδήποτε νέα κατολίσθηση θα σκορπίσει και πάλι τον θάνατο.

Στο Πακιστάν, το ξέσπασμα της Φύσης ήλθε να συμπληρώσει τα δεινά του πολέμου. Οι πλημμύρες από τους φετινούς πρωτοφανούς ισχύος μουσώνες έχουν προκαλέσει τουλάχιστον 1.800 θανάτους, έχουν εκτοπίσει άλλα δύο εκατομμύρια άτομα από τις εστίες τους και συνολικά έχουν επηρεάσει τη ζωή 14 εκατομμυρίων ανθρώπων - το 8% του πληθυσμού. Είναι οι χειρότερες πλημμύρες στην ιστορία της χώρας και όπως παρατήρησαν τα Ηνωμένα Εθνη, ο επίσημος απολογισμός των 14 εκατομμυρίων πληγέντων ξεπερνά τον συνολικό αριθμό των πληγέντων από το τσουνάμι στον Ινδικό Ωκεανό το 2004, τον σεισμό στο Κασμίρ το 2005 και τον σεισμό στην Αϊτή το 2010... Η προειδοποίηση του Μαουρίτσιο Τζουλιάνο, εκπροσώπου των ανθρωπιστικών επιχειρήσεων του ΟΗΕ στο Πακιστάν, δεν αφήνει περιθώρια αμφιβολιών. Ενός κακού μύρια έπονται. «Εάν δεν ανταποκριθούμε γρήγορα στις επείγουσες ανάγκες του πληθυσμού, εάν δεν παράσχουμε σωτήρια βοήθεια εγκαίρως, μπορεί να υπάρξει δεύτερο κύμα θανάτων εξαιτίας των ασθενειών και της έλλειψης τροφίμων», προειδοποίησε.

Το δράμα του Πακιστάν, ωστόσο, έχει μια ιδιαιτερότητα: τον πόλεμο για τον έλεγχο της ανθρωπιστικής βοήθειας! Οι μαχητές Ταλιμπάν συνέστησαν στην κυβέρνηση να μη δεχθεί δυτική βοήθεια, διότι, όπως προειδοποίησαν, θα καταλήξει στα χέρια διεφθαρμένων αξιωματούχων. Προσφέρθηκαν μάλιστα να παράσχουν στους πληγέντες ποσό ύψους 20 εκατομμυρίων δολαρίων, ενώ ισλαμικές ανθρωπιστικές οργανώσεις φέρονται να καλύπτουν τα κενά εκεί όπου οι αρχές αδυνατούν να προσφέρουν. «Οι πλημμύρες αντιπροσωπεύουν κολοσσιαία ευκαιρία» για ισλαμικές οργανώσεις να κερδίσουν περαιτέρω επιρροή στον λαό και σε μερίδες του πληθυσμού που δεν έχουν πρόσβαση στην ανθρωπιστική βοήθεια» προειδοποίησε ο σύμβουλος του Μπαράκ Ομπάμα, αρμόδιος για το Αφγανιστάν και το Πακιστάν, Αντονι Κόρντεσμαν.

ΑΣΟΣ. ΠΡΕΣ, ΓΑΛΛΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ, ΡΟΙΤΕΡΣ

THE ASSOCIATED PRESS

Σωστικά συνεργεία αναζητούν επιζώντες στο Ζοτσού που επλήγη βαριά από τις κατολισθήσεις.

Οι πακιστανικές ισλαμικές ανθρωπιστικές οργανώσεις επιχειρούν να καλύπτουν τα κενά εκεί όπου οι αρχές αδυνατούν να προσφέρουν.

Μετά τις ταραχές στην Γκρενόμπλ, ο Νικολά Σαρκοζί ανακοίνωσε πληθώρα μέτρων για τη διατήρηση του νόμου και της τάξης: αφαίρεση της γαλλικής υπηκοότητας από Γάλλους πολίτες και από μετανάστες που εγκληματούν κατά αστυνομικών.

Σχέση αγάπης και μίσους με τα ΜΜΕ

Οι σχέσεις του Νικολά Σαρκοζί ήταν πάντα σχέσεις αγάπης και μίσους. Από την αρχή της πολιτικής του σταδιοδρομίας, ο πιο «λάιφ στάιλ» πρόεδρος της Γαλλίας συνειδητοποίησε τη δύναμη των μέσων ενημέρωσης και ανέπτυξε στενούς δεσμούς με τους ισχυρούς των ΜΜΕ, όπως με τον Μαρτέν Μπουίγκ, επικεφαλής του φερώνυμου ομίλου στον οποίο ανήκει και το τηλεοπτικό δίκτυο TF1. Συχνά, ωστόσο, ο Σαρκοζί δεν συγκρατεί την οργή του όταν εκτιμά ότι τα Μέσα Ενημέρωσης τον πλήττουν σοβαρά. Το 2006, «εκπαραθύρωσε» τον διευθυντή του περιοδικού ποικίλης ύλης Paris Match όταν το έντυπο αποκάλυψε το ειδύλλιο της τότε συζύγου του Σαρκοζί, Σεσιλιά, με επιχειρηματία. Το πιο πρόσφατο επεισόδιο στη σχέση αγάπης - μίσους μεταξύ Σαρκοζί και ΜΜΕ είναι το εξώφυλλο της γαλλικής πολιτικής επιθεώρησης Marianne που απεικονίζει το Σαρκοζί βλοσυρό και δίπλα του τον τίτλο «Αλήτης της Δημοκρατίας», με αφορμή τα μέτρα για την πάταξη της εγκληματικότητας που ανακοίνωσε ο πρόεδρος. Η πολεμική δεν άργησε να ξεσπάσει. Η γαλλική Δεξιά θεωρεί το εξώφυλλο απαράδεκτο και υβριστικό για ένα δημοκρατικά εκλεγμένο πρόεδρο. Ωστόσο, ο βουλευτής του αντιπολιτευόμενου σοσιαλιστικού κόμματος, Κλοντ Μπαρτολόν, θεωρεί τον Σαρκοζί υπεύθυνο γι' αυτή τη φραστική παρεκτροπή, διότι «από τότε που εξελέγη πρόεδρος βρίζει άλλοτε τους κτηνοτρόφους, άλλοτε τους ψαράδες και άλλοτε τους κατοίκους διαφόρων συνοικιών», υπαινισσόμενος προφανώς και τον χαρακτηρισμό «σκύβαλα» με τον οποίο ο Σαρκοζί είχε αναφερθεί στους νέους των υποβαθμισμένων συνοικιών, στις ταραχές του 2005.

Επιχείρηση «νόμος και τάξη» από Σαρκοζί

Σχέδιο για να ξανακερδίσει τους δυσαρεστημένους δεξιούς και ακροδεξιούς ψηφοφόρους θα εφαρμόσει ο γάλλος πρωθυπουργός

Αν ήταν ταινία, θα ήταν αστυνομική και θα είχε πρωταγωνιστή τον Αλέν Ντελόν, στον ρόλο του σκληρού πλην γοητευτικού αστυνομικού. Δεν είναι όμως ταινία, αλλά έχει πρωταγωνιστή τον πρόεδρο της Γαλλίας Νικολά Σαρκοζί, τον «πρώτο αστυνομικό» της χώρας.

Το προσωνύμιο είχε κολλήσει στο Σαρκοζί την περίοδο που ήταν υπουργός Εσωτερικών, το 2002–2004, αρμόδιος για την επιβολή της τάξης και του νόμου. Και ήταν ένα προσωνύμιο που άρεσε στον Σαρκοζί και το οποίο τον βοήθησε να αναρριχηθεί στον ανώτατο αξίωμα της χώρας του, το 2007. Τώρα, μετά ένα δύσκολο καλοκαίρι και έναν δυσκολότερο χειμώνα μπροστά του, ο Σαρκοζί ξαναθυμάται την προσφιλή του παλαιά του ιδιότητα.

Στις 30 Ιουλίου, με αφορμή ταραχές στις πόλεις Γκρενόμπλ και Σεντ Ενιάν, ο Σαρκοζί ανακοίνωσε πληθώρα μέτρων για τη διατήρηση του νόμου και της τάξης: αφαίρεση της γαλλικής υπηκοότητας από Γάλλους πολίτες και από μετανάστες που εγκληματούν κατά αστυνομικών. Σκληρές ποινές για τους πολύγαμους, διώξεις των τσιγγάνων, εγκατάσταση συστήματος με 60.000 κάμερες παρακολούθησης μέχρι το 2012. Εχοντας διανύσει το ήμισυ της προεδρικής του θητείας, με τη δημοτικότητά του πλέον σε κακή κατάσταση, εξαιτίας της άσχημης πορείας της γαλλικής οικονομίας, της ανεργίας, της ακρίβειας, αλλά και των απανωτών σκανδάλων που πλήττουν το κυβερνών κόμμα, ο Σαρκοζί καταφεύγει σε δοκιμασμένες συνταγές. Γνωρίζει ότι τα αυστηρά μέτρα για την ασφάλεια και τη μετανάστευση θα έχουν απήχηση στους Γάλλους, που δείχνουν σαν να τα περιμένουν. Σύμφωνα με δημοσκόπηση της εφημερίδας France Soir, το 59% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι η εγκληματικότητα αυξήθηκε τους τελευταίους μήνες. Εξ αυτών, 62% είναι φίλα προσκείμενοι στο κυβερνών UMP. Γεγονός που καταδεικνύει επίσης και την αποτυχία του Σαρκοζί και της κυβέρνησης Φιγιόν στον τομέα αυτό. Η καλύτερη απόδειξη, όπως σημειώνει η πολιτική επιθεώρηση Le Nouvel Observateur, είναι ότι ο Μπρις Ορτεφέ, υπουργός Εσωτερικών της Γαλλίας και από τους βασικούς συνεργάτες του Σαρκοζί, αρνήθηκε να δώσει στη δημοσιότητα στοιχεία σχετικά με το πόσα αυτοκίνητα κάπκαν στη Γαλλία το βράδυ τα 14ης Ιουλίου, ημέρα της επετείου της πτώσης της Βαστίλλης. Πέραν των καμένων αυτοκινήτων, εκείνες τις ίδιες ημέρες κορυφωνόταν το σκάνδαλο με την παράνομη χρηματοδότηση της προεκλογικής εκστρατείας του Σαρκοζί από την πάμπλουτη κληρονόμο της L'Oreal, Λιλιάν Μπετενκούρ, όπου κεντρικό πρόσωπο ήταν ο Ερίκ Βερτ, υπουργός Εργασίας και ταμίας του UMP, ο οποίος αναγκάστηκε τελικώς να παραιτηθεί από τη θέση του υπεύθυνου για τα οικονομικά του κυβερνώντος κόμματος.

Ο Βερτ ήταν όμως και ο υπουργός που είχε την ευθύνη της προώθησης του επίμαχου νομοσχεδίου για την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης από τα 60 στα 62 έτη, που είχε προκαλέσει οξείες αντιδράσεις. Τι πιο πολιτικά έξυπνο, λοιπόν, για τον Σαρκοζί από το να στρέψει την προσοχή και την οργή της κοινής γνώμης, τόσο από το σκάνδαλο Μπετανκούρ και την υποτιθέμενη παράνομη χρηματοδότηση του κόμματός του όσο και από τις δυσάρεστες μεταρρυθμίσεις, παίζοντας για μια ακόμη φορά το χαρτί της πάταξης της εγκληματικότητας; «Φορώντας ξανά τη λεοντή του πρώτου αστυνομικού της Γαλλίας», ο Σαρκοζί προετοιμάζει το έδαφος για την επανεκλογή του, το 2012. Επιδιώκει να ξανακερδίσει όλους τους δυσαρεστημένους ψηφοφόρους της Δεξιάς αλλά και της Ακροδεξιάς η οποία, χάρη στη Μαρίν Λεπέν, κόρη του ιστορικού ηγέτη του ακροδεξιού Εθνικού Μετώπου, είδε τα ποσοστά της να αυξάνονται σημαντικά στις τοπικές εκλογές του περασμένου Μαρτίου, καθώς η κόρη Λεπέν υιοθετεί ηπιότερη ρητορική από τον πατέρα της.

Μετά την ανακοίνωση των μέτρων, ο Σαρκοζί είδε τα ποσοστά της δημοτικότητάς του να ανεβαίνουν. Τον περιμένει όμως καυτό φθινόπωρο και δεν είναι σίγουρο αν θα κατορθώσει να περάσει τον σκόπελο των μεταρρυθμίσεων και των μαζικών διαμαρτυριών που έχουν υποσχεθεί τα συνδικάτα. Ο μόνος σίγουρος τρόπος για να αντεπεξέλθει στις κακοτοπιές, είναι η Ωραία Κοιμωμένη, η αντιπολιτευόμενη γαλλική Κεντροαριστερά, να συνεχίσει τον μακάριο ύπνο της.

ΜΑΡΙΛΙΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Ο Νικολά Σαρκοζί οδηγεί με το ποδήλατό του κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών του στη νότια Γαλλία.

Η ΚΑΛΗ ΖΩΗ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ ΚΟΠΟ ΘΕΛΕΙ ΤΡΟΠΟ

EXODOS
Τεύχος Αυγούστου

Όλα τα Summer's Hot Spots που συζητούνται αυτό το καλοκαίρι.

Μαζί πλήρης οδηγός με τα 100 καλύτερα εστιατόρια της Κύπρου με αλφαβητικό ευρετήριο.

Ο DJ Armin Van Buuren, επανέρχεται στα μέρη μας

Η Εθνική Όπερα Σλοβακίας ανεβάζει Puccini στην Πάφο.

Ενημερωμένη ατζέντα με όλα τα events που θα μας απασχολήσουν μέσα στον Αύγουστο.

ΟΙ ΙΔΑΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΡΟΣΕΡΑ ΛΕΥΚΑ ΚΡΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΝΝΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.

Νέο The Brewery στον Πρωταρά & Περιγιάλι στην Λευκωσία

Κριτικές

Βόλτα στα καλύτερα στέκια της αυγουστιάτικης Αθήνας

ΑΝΤΡΙΚΟ ΠΡΟΝΟΜΙΟ

Προσωρινή εκεχειρία Ερντογάν-στρατηγών

Η αντιπαράθεση θα επαναληφθεί για τη συνταγματική αναθεώρηση

AFP

Με χαμόγελο ήπιας αποδοχής ο Ταγίπ Ερντογάν υποδέχεται τον στρατηγό Κοσανέρ στην ηγεσία του στρατεύματος, αφού προηγουμένως ρύθμισε τα της διαδοχής του νέου αρχηγού ΓΕΕΘΑ.

Στην ιερή περίοδο του Ραμαζανιού εισήλθε η Τουρκία. Νηστεία ολημερίς, κάποια περισυλλογή και η εορταστική ραστώνη μέσα στο θέρος βοηθούν να καταλαγιάσει έστω για λίγο η αναταραχή της ύστερης φάσης στην αναμέτρηση του Ταγίπ Ερντογάν με τους στρατηγούς κατά τις κρίσεις στο στράτευμα. Ίσως επέλθει κάποιος κατευνασμός, διότι η παρατεταμένη

Οσοι γνωρίζουν, αναφέρουν πως η μάχη παρασκηνιακά δόθηκε με έπαθλο τις κρίσεις του 2013, όταν θα λήξει η θητεία του στρατηγού Κοσανέρ.

και πολυμέτωπη αντιπαράθεση ανάμεσα στο μετριοπαθές πολιτικό Ισλάμ και το στρατιωτικό - κεμαλικό κατεστημένο θα εκδηλωθεί προσεχώς σε άλλους τομείς της πραγματικότητας στην Τουρκία, που εκτός από ημέρες ραμαζανιού ζει και κρίσιμη προεκλογική περίοδο ενόψει του δημοψηφίσματος της 12ης Σεπτεμβρίου για τη συνταγματική αναθεώρηση.

«Έληξε προσωρινά η κόντρα Ερντογάν - στρατηγών» ήταν η διαπίστωση Τούρκου αναλυτή, μετά την αιφνίδια λύση του δράματος των προαγωγών στο στράτευμα, τη νύχτα της περασμένης Κυριακής. Ο πρόεδρος Γκιουλ ενέκρινε τη διαδοχή τού στρατηγού Ιλκέρ Μπασμπούγ από τον στρατηγό Ισίκ Κοσανέρ στην αρχηγία των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων, ενέκρινε τον διορισμό του στρατηγού Ερντάλ Τζεϊλάνογλου στην ηγεσία του στρατού ξηράς και μαζί προαγωγές ή αποστρατείες 75 αξιωματικών.

Ομως, ο «μοιραίος» στρατηγός Χασάν Ισίζ, απερχόμενος αρχηγός της Πρώτης Στρατιάς που προοριζόταν για την ηγεσία του στρατού ξηράς, άρα κατά τα συνήθη στο στράτευμα θα ήταν ο επόμενος αρχηγός ΓΕΕΘΑ, «τορπιλίστηκε» για λόγους δικαστικής εμπλοκής στην υπόθεση Εργκένεκον. Εκτός στρατεύματος ετέθησαν και άλλοι ένδεκα στρατηγοί, όλοι τους εμπλεγμένοι στο σχέδιο «Βαριοπούλα». Οι «ένδεκα» «συν» τον Ισίζ προτάθηκαν κατά τις κρίσεις από τον στρατηγό Μπασμπούγ, ίσως κατά παράβαση συμφωνηθέντων με τον κ. Ερντογάν. Ετσι ξέσπασε η σύγκρουση του Τούρκου πρωθυπουργού με τη στρατιωτική ηγεσία στη σύνοδο του Ανώτατου Στρατιωτικού Συμβουλίου, που διήρκεσε από την 1η έως τις 4 Αυγούστου και έληξε χωρίς νέο αρχηγό ΓΕΕΘΑ και χωρίς αρχηγό στον στρατό ξηράς. Το πρωτοφανές γεγονός εξελήφθη ως επιβεβαίωση της εκτίμησης, σύμφωνα με την οποία ο κ. Ερντογάν επιδιώκει να έχει τον πρώτο λόγο στη διαμόρφωση της ηγετικής δομής των ενόπλων δυνάμεων.

Τελικώς, ο «Γόρδιος Δεσμός», όπως χαρακτήρισαν το αδιέξοδο οι τουρκικές εφημερίδες, λύθηκε γρήγορα, αφού όμως προηγήθηκε έντονο παρασκήνιο, το οποίο περιγράφει γλαφυρά η «Ταράφ», εφημερίδα των αποκαλύψεων, την οποία επικαλείται η φιλοκυβερνητική «Ζαμάν». Από τις περιγραφές σαφώς προκύπτει ότι η μάχη δόθηκε με έπαθλο τις κρίσεις του 2013, όταν θα λήξει η θητεία του στρατηγού Κοσανέρ, ο οποίος λόγω ηλικίας θα χρηματίσει τρία και όχι δύο χρόνια στην ηγεσία των ενόπλων δυνάμεων.

Κατά την «Ταράφ», η «ντρίπλα» του στρατηγού Μπασμπούγ, όταν ναυάγησε η υποψηφιότητα Ισίζ, είχε ως απώτερο σκοπό να τορπιλίσει την επιλογή Ερντογάν για τη διαδοχή του στρατηγού Κοσανέρ το 2013. Η επιλογή αυτή ήταν ο στρατηγός Νετσντέτ Οζέλ. Ομως οι στρατηγοί είχαν ήδη διαλέξει τον στρατηγό Ασλάν Γκιουνέρ, που κάποτε σε δημόσια εκδήλωση προσέβαλε τη σύζυγο του Τούρκου προέδρου, Χαϊρούνισα Γκιουλ. Ο κ. Μπασμπούγ πρότεινε στην αρχηγία του στρατού ξηράς να τοποθετηθεί ο στρατηγός Οζέλ. Ομως, σύμφωνα με τους κανονισμούς, αυτός θα έπρεπε να αποστρατευθεί το 2012, οπότε δεν θα μπορούσε να διεκδικήσει την αρχηγία του στρατεύματος το 2013.

«Ντριπλάροντας» την «ντρίπλα» των στρατηγών, ο κ. Ερντογάν διόρισε τον στρατηγό Τζεϊλάνογλου στον στρατό ξηράς για ένα μόνο χρόνο. Οταν το 2011 ο Τζεϊλάνογλου θα αποστρατευτεί, στη θέση του θα διοριστεί ο στρατηγός Οζέλ, ώστε το 2013 να διαδεχτεί τον στρατηγό Κοσανέρ. «Ολα αυτά θυμίζουν συνωμοσίες του χαρεμιού στη μετακεμαλική Τουρκία του ισλαμιστή Ταγίπ Ερντογάν», έγραψε Δυτικός αναλυτής. Η «πολιτική παρέμβαση» στο στράτευμα συνετελέσθη. Στο αμέσως επόμενο διάστημα αναμένεται η επόμενη αντιπαράθεση του κ. Ερντογάν με το κατεστημένο, αυτή τη φορά στον τομέα της δικαιοσύνης. Επέρχονται οι κρίσεις στο δικαστικό σύστημα, του οποίου η αναμόρφωση είναι απολύτως συναφής με τη συνταγματική αναθεώρηση...

Ε.Τ.

Οι προνομιακές επιχειρήσεις

Μετά τις κρίσεις στο στράτευμα και τις επερχόμενες στη δικαιοσύνη, ο φιλοκυβερνητικός Τύπος στην Τουρκία, με προεξάρχουσα τη «Ζαμάν», θυμήθηκε το σύμβολο της οικονομικής πυγμής του στρατεύματος, δηλαδή τον ΟΥΑΚ, το Κέντρο Αρωγής των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων. «Πρόκειται για τεράστιο όμιλο επιχειρήσεων, που κυριαρχεί στην οικονομία της

THE ASSOCIATED PRESS

Οικονομικά εύρωστες οι επιχειρήσεις του στρατού.

Τουρκίας», σημειώνει η «Ζαμάν», που δεν αναφέρεται στο αντίπαλον δέος, δηλαδή το «πράσινο καπιταλιστικό κεφάλαιο».
Κατά την εφημερίδα τα περιουσιακά στοιχεία του ΟΥΑΚ, που συσπειρώνει 60 εταιρείες και τις θυγατρικές τους, ανέρχονται σε 50 δισ. δολάρια. Το πεδίο δραστηριοποίησης του ομίλου των στρατηγών εκτείνεται στους τομείς της αυτοκινητοβιομηχανίας, του οπλισμένου σκυροδέματος, της χαλυβουργίας, των κατασκευών, των μέσων μεταφοράς, των ασφαλειών, της πληροφορικής και των εξοπλισμών - για τις τράπεζες ισχύει άλλη παράμετρος.
Οπως εξηγεί η «Ζαμάν», ο ΟΥΑΚ είναι θεσμός από τους πλέον προνομιακούς, διότι σύμφωνα με τη νομοθεσία που θέσπισε η «χούντα», είναι ανεξάρτητος οικονομικά, υπαγμένος στο υπουργείο Αμυνας. Με άλλα λόγια, πρόκειται για οικονομικό κράτος εν κράτει, με 250.000 μέλη και με έσοδα 19,1 δισ. τουρκικές λίρες το 2009. Παρά τα κέρδη του, ο ΟΥΑΚ παρέδωσε τον έλεγχο δύο υπό κατάρρευση αυτοκινητοβιομηχανιών στην κρατική τράπεζα Ζιραάτ, δικαιώνοντας όσους τον κατηγορούν ότι «φορτώνει» το παθητικό του στο κράτος.

THE ASSOCIATED PRESS

Γερμανοί αστυνομικοί λίγο μετά το κλείσιμο μεταφέρουν τον εξοπλισμό που υπήρχε στο τζαμί Τάιμπα στο Αμβούργο.

Το χρονικό ενός λουκέτου σε τζαμί

Εκλεισε το τέμενος του Αμβούργου που εξέθρεψε τους δράστες των Δίδυμων Πύργων

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Η περιοχή του Αγίου Γεωργίου (St George) στο Αμβούργο, κοντά στον κεντρικό σταθμό του τρένου, είναι από τις ανερχόμενες της χανσεατικής πόλης στη Γερμανία. Στέκια της γκέι κοινότητας, κομψά καταστήματα και αβάν γκαρντ γκαλερί δίνουν χρώμα στη γειτονιά, της οποίας οι κάτοικοι είναι κατά 30% μετανάστες. Οι προσπάθειες εξευγενισμού (gentrification) του St Georg όμως έχουν οδηγήσει σε εκτίναξη τις τιμές των ακινήτων και οι ξένοι εγκαταλείπουν σταδιακά τη συνοικία. Οι αρχές του κρατιδίου συνδράμουν την «εκκαθαριστική επιχείρηση» που διενεργούν από κοινού μεσίτες και επιχειρηματίες, προβάλλοντας ως επιχείρημα το σύνθημα «τάξη και ασφάλεια»...

Το πρωί της Δευτέρας είκοσι αστυνομικοί πραγματοποίησαν επιδρομή και προχώρησαν στο κλείσιμο του τζαμιού Τάιμπα στη συνοικία του Αγίου Γεωργίου, επειδή θεωρείται κέντρο συνάθροισης και στρατολόγησης φανατικών ισλαμιστών. Μόνο που η διαπίστωση δεν ήταν κάποια πρόσφατη ανακάλυψη των αρχών. Τρεις από τους πιλότους των αεροπλάνων που χρησιμοποιήθηκαν στις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου προσεύχονταν εκεί, ανάμεσά τους και ο διαβόητος Μοχάμεντ Ατα, εγκέφαλος των δραστών.

«Γιατί τώρα;», ήταν η απορία της μουσουλμανικής μειονότητας στη Γερμανία.

«Γιατί λοιπόν τώρα;» ήταν η εύλογη απορία της μουσουλμανικής μειονότητας στη Γερμανία. Το ισλαμικό συμβούλιο πιστεύει ότι το κλείσιμο του τζαμιού ενδέχεται να προκαλέσει αφενός ριζοσπαστικοποίηση μετριοπαθών μουσουλμάνων που νιώθουν ότι η θρησκεία τους τελεί υπό διωγμό στη Γερμανία και αφετέρου διάχυση ακραίων στοιχείων σε άλλα τζαμιά και ισλαμικά πολιτιστικά κέντρα. Ακόμη και ειδικοί σε θέματα τρομοκρατίας αμφισβητούν τη σκοπιμότητα του κλεισίματος.

Οσο οι φανατικοί μουσουλμάνοι συγκεντρώνονται σε ένα συγκεκριμένο τζαμί, το οποίο σημειωτέον βρίσκεται στο μικροσκόπιο των γερμανικών αρχών εδώ και μία δεκαετία, η κατάσταση είναι υπό έλεγχο. Οταν όμως χάσουν αυτό το καταφύγιο, το έργο της αστυνομίας και της Υπηρεσίας Προστασίας του Συντάγματος δυσχεραίνεται δραματικά, λένε οι επαΐοντες.

«Πρόκειται για συμβολική πράξη» σπεύδει να εξηγήσει ο σκληροπυρηνικός υπουργός Εσωτερικών του κρατιδίου Κριστόφ Αλχάουζ. Πιθανός διάδοχος του δημάρχου Αμβούργου, Ολε φον Μπόιστ, ο οποίος παραιτήθηκε τον περασμένο μήνα για να διασωθεί πολιτικά και να μην ακολουθήσει τη δημοσκοπική κατηφόρα του κόμματος της Αγκελα Μέρκελ, ο Αλχάουζ μοιάζει διατεθειμένος να εκμεταλλευτεί τα πιο σκοτεινά ένστικτα του εκλογικού σώματος, τον τρόμο και τη μισαλλοδοξία, για να αυξήσει τη δημοτικότητά του. Η σκληρή γραμμή του πουλάει. Δεν είναι τυχαίο ότι τα περισσότερα κόμματα συναίνεσαν στο κλείσιμο του τζαμιού, με εξαίρεση το Κόμμα της Αριστεράς, που εξέφρασε κάποιες ξεψυχισμένες επιφυλάξεις.

Υπάρχει κι ένα κωμικό στοιχείο στην υπόθεση. Ο συριακής καταγωγής ιμάμης του τζαμιού, Μαμούν Νταρκατσανλί, που κατηγορείται από τις ισπανικές αρχές για εμπλοκή στις επιθέσεις του 2004 στη Μαδρίτη και σε βάρος του οποίου εκκρεμεί ισπανικό ένταλμα σύλληψης, ζει στη Γερμανία χάρη σε κοινωνικά επιδόματα. Κι αν μισεί τους Εβραίους, τους Αμερικανούς και τον δυτικό τρόπο ζωής, απολαμβάνει τα προνόμια του δυτικοευρωπαϊκού κοινωνικού κράτους!

xkounalaki@kathimerini.gr

Η κατασκευή ισλαμικού κέντρου λίγα μέτρα από τους Δίδυμους Πύργους

Του **FAREED ZAKARIA***

Μετά τις 11/9, φιλελεύθεροι και συντηρητικοί συμφωνούν ότι η οριστική λύση στο πρόβλημα της ισλαμικής τρομοκρατίας είναι η υπερίσχυση στη μάχη των ιδεών και η απαξίωση του ριζοσπαστικού Ισλάμ, της ιδεολογίας που κινητοποιεί νέους άνδρες να σκοτώνουν και να σκοτώνονται. Η νίκη στον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας θα επιτευχθεί, όταν θριαμβεύσει μια μετριοπαθής, σύγχρονη εκδοχή του Ισλάμ.

Προκειμένου να υποστηρίξει το μετριοπαθές Ισλάμ, η Ουάσιγκτον χρηματοδοτεί τεμένη, σχολεία, ιδρύματα και κοινοτικά κέντρα. Με προφανή εξαίρεση την πόλη της Νέας Υόρκης.

Η συζήτηση γύρω από το αν ένα ισλαμικό κέντρο θα έπρεπε να κτιστεί λίγα τετράγωνα μακριά από το Κέντρο Παγκόσμιου Εμπορίου αγνοεί ένα θεμελιώδες σημείο. Αν πρόκειται να υπάρξει ένα μεταρρυθμιστικό κίνημα του Ισλάμ, θα προκύψει από μέρη όπως το προτεινόμενο ινστιτούτο. Θα έπρεπε να ενθαρρύνουμε ομάδες, όπως αυτή πίσω από το συγκεκριμένο έργο, και όχι να τις δαιμονοποιούμε.

Ο άνθρωπος που βρίσκεται επικεφαλής του κέντρου, ο ιμάμης Φεϊζάλ Αμπντούλ Ραούφ, είναι ένας μετριοπαθής μουσουλμάνος κληρικός. Οι απόψεις του για το Ισλάμ είναι σαφείς: αποκηρύσσει σταθερά κάθε μορφή τρομοκρατίας. Μιλάει για την ανάγκη ειρηνικής συνύπαρξης των μουσουλμάνων με τις άλλες θρησκείες. Δίνει έμφαση στα κοινά στοιχεία όλων των θρησκειών. Υποστηρίζει ίσα δικαιώματα για τις γυναίκες. Στο τελευταίο του βιβλίο, «Ο,τι είναι σωστό για το Ισλάμ, είναι σωστό για την Αμερική», διατείνεται ότι οι ΗΠΑ είναι ουσιαστικά η ιδανική ισλαμική κοινωνία, επειδή ενθαρρύνει την ποικιλία και προάγει την ελευθερία του ατόμου και όλων των θρησκειών. Το όραμά του για το Ισλάμ είναι ο εφιάλτης του Οσάμα μπιν Λάντεν.

Το πολύ μεγαλύτερο ζήτημα, που εγείρει αυτό το κέντρο, είναι βεβαίως η ελευθερία της θρησκείας στην Αμερική. Εχουν γραφτεί πολλά επ' αυτού κι εγώ θα παρότρυνα τον κόσμο να διαβάσει την πειστική και εμπεριστατωμένη ομιλία του Μάικλ Μπλούμπεργκ επί του θέματος. Η ομιλία του Μπλούμπεργκ βρίσκεται σε ευθεία αντίθεση με την παράδοξη απόφαση της αμερικανο-εβραϊκής οργάνωσης κατά του αντισημιτισμού (ADL) να συνταχθεί δημοσίως με όσους ζητούν τη μετακίνηση του κέντρου. Ο Εϊμπ Φόξμαν, επικεφαλής της ADL, επικαλέστηκε τον σεβασμό των οικογενειών των θυμάτων της 11/9 «Η οδύνη τους τους επιτρέπει θέσεις που άλλοι θα χαρακτήριζαν παράλογες ή στενόμυαλες», είπε. Πρώτον, οι οικογένειες της 11/9 έχουν ανάμεικτες απόψεις

Θα πρέπει να ενθαρρύνουμε ομάδες, όπως αυτή πίσω από το συγκεκριμένο έργο, και όχι να τις δαιμονοποιούμε.

γι' αυτό το τέμενος. Υπήρχαν, αν μη τι άλλο, δεκάδες μουσουλμάνοι ανάμεσα στους νεκρούς του Κέντρου Παγκοσμίου Εμπορίου. Μετράνε τα συναισθήματά τους; Αλλά ακόμη πιο σημαντικό, πιστεύει ο κ. Φόξμαν ότι δεν υπάρχει θέμα με την αδιαλλαξία, αν οι άνθρωποι θεωρούν ότι είναι θύματα; Η οδύνη των Παλαιστινίων, τότε, τους επιτρέπει να είναι αντισημίτες;

Πριν από πέντε χρόνια, η οργάνωση με τίμησε με το Hubert H. Humphrey First Amendement Freedoms Prize. Ενθουσιάστηκα, επειδή πήρα ένα βραβείο από μια οργάνωση που θαύμαζα ανέκαθεν. Αλλά η συνείδησή μου δεν μου επιτρέπει να το κρατήσω πια. Επέστρεψα τόσο την πλακέτα όσο και τα 10.000 δολάρια, που συνόδευαν το βραβείο. Καλώ την ADL να αλλάξει την απόφασή της. Η παραδοχή ενός λάθους είναι μικρό τίμημα, για να ανακτήσει κάποιος την καλή του φήμη.

* Ο Fareed Zakaria είναι αρθρογράφος και αρχισυντάκτης του περιοδικού Newsweek.

ΜΙΑ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΣΕΙΡΑ - ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΠΟΥ ΘΑ ΣΑΣ ΚΑΘΗΛΩΣΕΙ

Με τη σφραγίδα του

BBC DVD VIDEO

Άγρια Ινδονησία

Μια χώρα γεμάτη μαγεία

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ και το BBC, σας προσκαλούν να ζήσετε ανεπανάληπτες εμπειρίες, ταξιδεύοντας μέσα από την ιστορία μιας από τις πιο εντυπωσιακές χώρες του πλανήτη και της μαγικής άγριας ζωής της. Σκορπισμένα στον Ισημερινό, τα 17.000 νησιά της Ινδονησίας αποτελούν το μεγαλύτερο και πολυποίκιλο αρχιπέλαγος της γης. Από τα ηφαίστεια στους κοραλλιογενείς υφάλους, από τους ουραγκουτάγκους στους δράκους του Κόμοδο, η απόλυτη εναλλαγή τοπίου και ζωής αψηφά την φαντασία.

Αντικειμενικά αξιόπιστη

Μη χάσετε την επόμενη Κυριακή 22 Αυγούστου το 1ο dvd

Το κουνούπι τίγρης κουβαλάει τον «ιό του Νείλου»

Καταρρέουν τα σύνορα για τις τροπικές ασθένειες που κάνουν σήμερα την εμφάνισή τους στη Γηραιά Ηπειρο και προκαλούν φόβο και θύματα

Της **ΔΙΟΝΥΣΙΑ ΒΟΡΙΔΗ**

Τροπικές ασθένειες που γνώριζαν μόνο όσοι ταξίδευαν σε εξωτικούς τόπους κάνουν σήμερα την εμφάνισή τους στη Γηραιά Ηπειρο προκαλώντας θύματα και φόβο για το μέλλον. Η εμφάνισή τους μάλιστα, λένε οι ειδικοί, είναι μία ακόμα συνέπεια της κλιματικής αλλαγής, της παγκοσμιοποίησης αλλά και της διάδοσης και ευκολίας των αεροπορικών ταξιδιών.

Ο «ιό του Δυτικού Νείλου» άγγιξε ήδη την Ελλάδα με 20 άτομα να νοσηλεύονται ήδη με περιστατικά εγκεφαλίτιδας ή και μηνιγγίτιδας με εργαστηριακή διάγνωση λοίμωξης. Γιατροί, ειδικοί και αρμόδιοι φορείς στην Ελλάδα συνιστούν ψυχραιμία αναφορικά με τον ιό καθώς όσοι νοσηλεύονται σε νοσοκομεία με εγκεφαλίτιδες και μηνιγγίτιδες είτε νοσούν εξαιτίας άλλων παραγόντων πέραν του εξωτικού ιού είτε, μολονότι προσβλήθηκαν από τον ιό, βρίσκονται σε αποθεραπεία και απλώς παρακολουθούνται για τυπικούς λόγους.

Το κουνούπι τίγρης και ο πυρετός του Δυτικού Νείλου είναι λοιπόν εδώ και οι ειδικοί δεν είναι καθόλου αισιόδοξοι για όσα μας επιφυλάσσει το μέλλον. Πολλοί πιθανολογούν ότι τροπικές ασθένειες όπως ο αιμορραγικός πυρετός Εμπολα, το μπέρι-μπέρι, ο κίτρινος πυρετός, ακόμα και η πανώλη θα αποτελούν καθημερινό φαινόμενο και στην Ευρώπη. Η πανώλη, παραδείγματος χάριν, μεταδίδεται από τους ψύλλους των τρωκτικών, τα οποία μετακινούνται από τόπο σε τόπο με βάση τις διακυμάνσεις θερμοκρασίας και βροχόπτωσης. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της ιδιόμορφης «κατάρρευσης των συνόρων» στην υπερθερμαινόμενη, πλέον, υφήλιο είναι η εμφάνιση του πυρετού τσικουνγκούνια στη γειτονική Ιταλία πριν από δύο χρόνια. Ο πυρετός –παρόμοιος με τον δάγγειο– είναι ενδημικός στα νησιά του Ινδικού ωκεανού, στη νήσο Ρεουνιόν και τον Μαυρίκιο αλλά και στην Ινδία. Η εμφάνισή του στο χωριό Καστιλιόνε ντι Τσέρβια της βόρειας Ιταλίας είναι η πρώτη περίπτωση επιδημίας τροπικού νοσήματος στην Ευρώπη. Για τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας η εμφάνισή της ήταν απλώς θέμα χρόνου. Η άνοδος της θερμοκρασίας στην Ιταλία επέτρεψε την επιβίωση και αναπαραγωγή του κουνουπιού τίγρη, του φορέα της νόσου, που έφτασε στην Ιταλία μέσα σε φορτία μεταχειρισμένων ελαστικών από την Αλβανία. Οπως διαπίστωσαν οι εμπειρογνώμονες, ένα από τα πρώτα θύματα της νόσου στην Ιταλία είχε επισκεφθεί συγγενή που είχε επιστρέψει από την Ινδία με ήπια συμπτώματα της νόσου. Ο ιός, λοιπόν, είχε φτάσει σε ιταλικό έδαφος και οι φυσικοί φορείς του ανέλαβαν τα υπόλοιπα. Επίσης, η ελονοσία χτύπησε εκ νέου την πόρτα της Ιταλίας, αν και είχε κηρυχθεί «ελεύθερη» της νόσου το 1970. Παράλληλα, επανεμφανίστηκε εκ νέου και η εγκεφαλίτιδα που μεταδίδεται από τα δήγματα τσιμπουριών. Το 1993 είχαν καταγραφεί μόνον 18 κρούσματα. Εκτοτε οι γιατροί διέγνωσαν περισσότερα από εκατό, στο σύνολό τους στην ευρύτερη περιοχή της Βενετίας.

Οι ψεκασμοί σε εστίες αναπαραγωγής κουνουπιών είναι ένας σημαντικός τρόπος πρόληψης. Τα κουνούπια (αριστερά) βρίσκουν καταφύγιο στο γρασίδι, σε θάμνους και φυλλωσιές γι' αυτό συνιστάται να κουρεύονται.

Προφύλαξη με εντομοαπωθητικά και κατάλληλα ρούχα

Ο κυριότερος τρόπος μετάδοσης του ιού του Δυτικού Νείλου είναι από τσίμπημα κουνουπιών, που σημαίνει ότι η αποφυγή τους είναι ο καλύτερος τρόπος προφύλαξης, ειδικά το διάστημα από το σούρουπο έως το χάραμα. Τα μέτρα που συνιστούν οι ειδικοί του Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων είναι τα εξής:

• Χρήση εντομοαπωθητικών στο ακάλυπτο δέρμα και πάνω από τα ρούχα (σπρέι). Ο χρόνος δράσης τους κυμαίνεται από μία έως 4-5 ώρες. Δεν υπάρχει αντένδειξη για τη χρήση σε εγκύους και θηλάζουσες μητέρες, ενώ δεν συνιστάται η χρήση τους στα βρέφη έως δύο μηνών. Πρέπει να επαλείφονται μετά τα αντηλιακά και δεν πρέπει να έρχονται σε επαφή με το στόμα, τα μάτια και τη μύτη.

• Χρήση εντομοκτόνων στον αέρα. Κυκλοφορούν στο εμπόριο στη μορφή αερολύματος, ταμπλετών, εξατμιζόμενου διαλύματος, σπιράλ («φιδάκια») κ.ά. Δεν πρέπει να εφαρμόζονται στο δέρμα.

• Χρήση κατάλληλων ενδυμάτων. Ρούχα που καλύπτουν όσο περισσότερο γίνεται το σώμα (μακριά μανίκια και παντελόνια). Πιο αποτελεσματικά είναι τα ανοιχτόχρωμα και φαρδιά ρούχα.

• Συχνά λουτρά καθαριότητας για την απομάκρυνση του ιδρώτα.

• Αντικουνουπικά πλέγματα (σήτες που εμποδίζουν τη δίοδο κουνουπιών) στα ανοίγματα του σπιτιού.

• Χρήση κουνουπιέρας σε περιοχές με μεγάλη πυκνότητα κουνουπιών ή όπου αντενδείκνυται η χρήση άλλων προστατευτικών μέτρων (βρέφη μικρότερα των δύο μηνών).

• Απομάκρυνση στάσιμου νερού από λεκάνες, βάζα, γλάστρες, παλιά λάστιχα, υδρορροές και άλλα μέρη του κήπου ώστε να μην έχουν πρόσβαση τα κουνούπια σε λιμνάζοντα νερά, που αποτελούν σημεία εναπόθεσης των αυγών τους.

• Χρήση ανεμιστήρων ή κλιματιστικών. Ο δροσερός αέρας μειώνει τη δραστηριότητα των κουνουπιών, αλλά δεν τα σκοτώνει. Η χρήση ανεμιστήρων (ιδίως οροφής) δυσχεραίνει την προσέγγιση των εντόμων.

• Καλό κούρεμα γρασιδιού, θάμνων, φυλλωσιών, καθώς πρόκειται για σημεία όπου βρίσκουν καταφύγιο τα κουνούπια.

• Χρήση λαμπτήρος κίτρινου χρώματος για τον φωτισμό εξωτερικών χώρων (προσελκύουν λιγότερο τα κουνούπια).

Ο τρόπος μετάδοσης, τα συμπτώματα και η θεραπεία

Από το 1937 που καταγράφηκε για πρώτη φορά έως σήμερα, ο ιός του Δυτικού Νείλου έχει προκαλέσει μικρές επιδημίες σε διάφορες περιοχές του πλανήτη. Για την καλύτερη ενημέρωση του κοινού σχετικά με τον τρόπο μετάδοσης του ιού, τα συμπτώματα και τη θεραπεία, το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων απαντά σε συγκεκριμένες ερωτήσεις:

– ***Τι είναι η λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου;***

– Η λοίμωξη από τον ιό του δυτικού Νείλου είναι νόσημα που μεταδίδεται κυρίως από τσίμπημα κουνουπιού και προσβάλλει τα ζώα και τον άνθρωπο.

– ***Πώς μεταδίδεται η λοίμωξη από τον ιό του δυτικού Νείλου;***

– Ο κύριος τρόπος μετάδοσης είναι μέσω τσιμπήματος μολυσμένου κουνουπιού (συνήθως το κοινό κουνούπι). Τα κουνούπια μολύνονται από άρρωστα πτηνά ή άλλα ζώα (π.χ. άλογα). Σε πολύ μικρό αριθμό περιπτώσεων έχει αναφερθεί μετάδοση του ιού από μεταμόσχευση οργάνου, μετάγγιση αίματος και σπάνια από τη μητέρα στο έμβρυο. Δεν μεταδίδεται από άτομο σε άτομο.

– ***Ποια είναι τα συμπτώματα της λοίμωξης από τον ιό του Δυτικού Νείλου;***

– Το 80% των ατόμων που μολύνονται δεν εκδηλώνουν σύμπτωμα. Το υπόλοιπο 20% αναπτύσσουν ήπια συμπτωματολογία όπως πυρετό, πονοκέφαλο, αδυναμία, πόνους στους μυς και τις αρθρώσεις, εμέτους, μερικές φορές εξανθήματα στον κορμό και διόγκωση των λεμφαδένων. Λιγότερα από ένα στα 100 άτομα (κυρίως μεγαλύτερης ηλικίας) αναπτύσσουν τη σοβαρή μορφή της νόσου δηλαδή εγκεφαλίτιδα-μηνιγγίτιδα. Τα σύμπτωματά τους περιλαμβάνουν πονοκέφαλο, υψηλό πυρετό, δυσκαμψία αυχένα, απάθεια, αποπροσανατολισμό, κώμα, τρόμο, σπασμούς, μυϊκή αδυναμία και παράλυση.

– ***Πότε εμφανίζονται τα συμπτώματα;***

– Μετά το τσίμπημα μεσολαβούν συνήθως 2-14 ημέρες (χρόνος επώασης) μέχρι την εμφάνιση των συμπτωμάτων.

– ***Πόσο διαρκούν τα συμπτώματα από τον ιό του Δυτικού Νείλου;***

– Στην ήπια μορφή της νόσου τα συμπτώματα διαρκούν συνήθως 4-7 ημέρες χωρίς να αφήσουν κατάλοιπα. Τα συμπτώματα της σοβαρής μορφής της νόσου (εγκεφαλίτιδα/μηνιγγίτιδα) μπορεί να διαρκέσουν μερικές εβδομάδες.

– ***Πώς θεραπεύεται;***

– Δεν υπάρχει ειδική θεραπεία για τη λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου. Στις ηπιότερες περιπτώσεις ο πυρετός και τα άλλα συμπτώματα περνούν μόνα τους, ενώ στα πιο σοβαρά περιστατικά που χρειάζεται να νοσηλευτούν χορηγείται υποστηρικτική θεραπεία.

– ***Υπάρχει εμβόλιο για τον ιό του Δυτικού Νείλου;***

– Δεν υπάρχει προς το παρόν διαθέσιμο εμβόλιο έναντι του ιού.

– ***Γιατί ονομάζεται ιός του Δυτικού Νείλου;***

– Γιατί αναγνωρίστηκε πρώτη φορά στην επαρχία του Δυτικού Νείλου στην Ουγκάντα το 1937.

– ***Σε ποιες άλλες χώρες υπάρχουν κρούσματα του ιού του Δυτικού Νείλου;***

– Κρούσματα και επιδημίες του ιού σε ανθρώπους και ζώα έχουν εκδηλωθεί σε Αφρική, Ασία, Μέση Ανατολή, Ευρώπη και Αυστραλία. Από το 1999 έως σήμερα έχει καταγραφεί μεγάλος αριθμός κρουσμάτων στις ΗΠΑ όπου η νόσος πλέον ενδημεί. Στην Ευρώπη, τα τελευταία 15 χρόνια αναφέρονται σποραδικά κρούσματα σε Ρουμανία, Ιταλία, Ουγγαρία, Τσεχία, Πορτογαλία (εφέτος), Γαλλία και Ισπανία.

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ
στον Κύκλο της Ζωής μας

ΘΕΑΤΡΟ • ΜΟΥΣΙΚΗ • ΧΟΡΟΣ • ΒΙΒΛΙΟ • ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ • ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ • ΜΟΔΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σάββατο 14 - Κυριακή 15 Αυγούστου 2010

«Η δημοκρατία έχει πτυθεί οριστικά»

Ο Ιταλός στοχαστής Λουτσιάνο Κάνφορα ασκεί κριτική στα σύγχρονα κοινοβουλευτικά πολιτεύματα και στην κρίση της εποχής μας

Συνέντευξη στον **ΒΑΣΙΛΗ ΜΟΥΡΔΟΥΚΟΥΤΑ**

Ριζοσπάστης, ιδιόρρυθμος, προκλητικός και κομμουνιστής. Ο Λουτσιάνο Κάνφορα (γενν. Μπάρι, 1942) αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους Ευρωπαίους ιστορικούς της αρχαιότητας και μία από τις αυθεντίες στον Θουκυδίδη.

Στο σύνολο του πολύπλευρου έργου του συμπεριλαμβάνεται και μία σειρά διεισδυτικών και ανατρεπτικών μελετών της πολιτικής ιστορίας των νεότερων χρόνων. Σε αυτές ο Ιταλός στοχαστής ασκεί δριμεία κριτική στις σύγχρονες κοινοβουλευτικές δημοκρατίες, διατυπώνοντας έναν σφιχτοδεμένο και μεθοδικό αντίλογο στην κυρίαρχη δημοκρατική ρητορεία.

Για τον Κάνφορα η ουσία της δημοκρατίας είναι η ισότητα. Συμπέρασμα: το μόνο πολίτευμα που μπορεί να χαρακτηριστεί ως δημοκρατικό είναι εκείνο στο οποίο έχει επιτευχθεί η πολιτική και κοινωνική ισότητα. Επί της βάσης αυτής, ο Ιταλός διανοητής διατυπώνει κατηγορηματικά την άποψη ότι η πλειοψηφία των πολιτικών καθεστώτων της νεότερης Ευρώπης δεν είναι κατ' ουσίαν δημοκρατικά. Εν αντιθέσει, πρόκειται για μεικτά πολιτεύματα με έντονα ολιγαρχικά στοιχεία, όπου οι γνήσια αντι-δημοκρατικές ελίτ διατηρούν την απόλυτη εξουσία, εκμεταλλευόμενες τους εκλογικούς μηχανισμούς και θεσμούς, αλλά και ελέγχοντας τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ιστορία της Δημοκρατίας είναι, σύμφωνα με τον Κάνφορα, η ιστορία των αλλεπάλληλων αποτυχιών του δήμου (δηλαδή, όλων όσων δεν διαθέτουν ιδιοκτησία) να κατακτήσει την εξουσία. Πιο συγκεκριμένα, παρά την αδιαμφισβήτητη διεύρυνση των πολιτικών δικαιωμάτων από τη Γαλλική Επανάσταση και επέκεινα, οι ελίτ κατόρθωσαν να διατηρήσουν στο ακέραιο τόσο την εξουσία, όσο και την ελευθερία δράσης τους, αποτρέποντας την εγγενή στη δημοκρατία απειλή του εξισωτισμού. Με άλλα λόγια, η καθολική ψηφοφορία –μία από τις σημαντικότερες κατακτήσεις του φιλελευθερισμού– αποτέλεσε εν τέλει ένα λυσιτελές μέσο νομιμοποίησης των ελίτ, οδηγώντας στον θρίαμβο της ελευθερίας των λίγων επί της ισότητας που απαιτούν οι πολλοί.

Σε μία εποχή πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, όπου η δημοκρατία μοιάζει να έχει οριστικά πτυθεί από τις αγορές, η σκέψη ενός στοχαστή, ο οποίος βάλλει ενάντια στην κυρίαρχη δημοκρατική ορθοδοξία, προσφέρει –παρά τις όποιες διαφωνίες μπορεί κανείς να εκφράσει απέναντί του– μια ευπρόσδεκτη πηγή κριτικού αναστοχασμού. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο και με αφορμή την πλειάδα των ήδη μεταφρασμένων στα ελληνικά έργων του, καλέσαμε τον Λουτσιάνο Κάνφορα να μας μιλήσει για τη δημοκρατία και την κρίση των ημερών μας.

Οι ψευδο-αγορές της Δύσης κυριαρχούνται από μονοπώλια

– Ποιο είναι το κύριο συμπέρασμα που μπορεί κανείς να συναγάγει, εξετάζοντας την «τροχιά» εξέλιξης που ακολούθησε η δημοκρατία ως πολιτική ιδέα από τη Γαλλική Επανάσταση έως τις ημέρες μας;

– Πρόσφατα εκδόθηκε στη Γαλλία, στον οίκο du Cerf, η «Μαύρη Βίβλος της Γαλλικής Επανάστασης» (το αντίστοιχο της «Μαύρης Βίβλου του Κομμουνισμού»). Ο κεντρικός απολογισμός και το κύριο συμπέρασμα: έχουμε επιστρέψει στο σημείο από όπου ξεκινήσαμε· βρισκόμαστε ξανά στην αφετηρία. Η δημοκρατία έχει πτυθεί, την έχουμε οριστικά απωθήσει και απομακρύνει από τη σύγχρονη πολιτική κατάσταση.

– Αναλύοντας την ιστορική πορεία της δημοκρατίας και των εκφάνσεών της, θεωρείτε ότι υπήρξαν ιστορικές στιγμές στις οποίες κατόρθωσε να πλησιάσει την ιδανική της πραγματοποίηση;

– Μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι η δημοκρατία εκπλήρωσε αρκετές φορές τους κύριους σκοπούς της. Ωστόσο, στην πλειονότητα των περιπτώσεων αυτό έγινε πρόσκαιρα και σπασμωδικά, δηλαδή δίχως διάρκεια και δίχως σταθερά αποτελέσματα. Επιλεκτικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ως αντιπροσωπευτικά παραδείγματα τις πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες που επέβαλε η «κυβέρνηση» του Σπάρτακου σε αρκετές περιοχές της Ρωμαϊκής Ιταλίας (73 έως 71 π. Χ.), το δεύτερο έτος στη Γαλλική Επανάσταση και το Βερολίνο στις 9 Νοεμβρίου του 1918.

Ελευθερία

– Εχετε γράψει και αναφέρει πολλές φορές ότι η δημοκρατία πτυθήθηκε από την ελευθερία, θα μπορούσατε να μας εξηγήσετε αυτή σας την άποψη;

– Η ελευθερία, ως απόλυτη έννοια, συνιστά το αντίθετο της ισότητας. Αυτό είναι γνωστό από την εποχή του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη. Αυτό που δεν είναι πάντα αποδεκτό, παρότι είναι αποδεδειγμένα ορθό, είναι ότι στη σφαίρα της ιστορίας και της πραγματικότητας οι πλούσιοι είναι παντού «ελεύθεροι». Οφείλουμε, εν τούτοις, να το παραδεχθούμε· μόνον οι πλούσιοι είναι παντού «ελεύθεροι» και είναι «ελεύθεροι» εις βάρος των υπολοίπων. Οι πλούσιοι είναι απ' άκρη σε άκρη της γης εκείνοι που κατέχουν την εξουσία: κάτι που μας οδηγεί να αποδεχτούμε ότι η «ελευθερία» τους έχει σκοτώσει την ισότητα και κατ' επέκταση τη δημοκρατία.

– Πώς αξιολογείτε τη σχέση μεταξύ της αγοράς και της δημοκρατίας; Είναι συμβατές μεταξύ τους ή όχι;

– Στην πλειονότητα των παραδειγμάτων που μας προσφέρει η ιστορία, η αγορά και η δημοκρατία τίθενται σε διαμετρική αντίθεση η μία από την άλλη. Υπήρξαν, παρ' όλα αυτά, και μορφές αγοράς αμιγώς σοσιαλιστικές, όπου η συγκεκριμένη αντίθεση έπαυε να ισχύει. Η αγορά στη Γιουγκοσλαβία του Τίτο ήταν μία ανάλογη περίπτωση. Αυτού του είδους η αγορά συνιστά πλούτο για όλους, καθώς δύναται να τροφοδοτήσει την παραγωγή δίχως να καταλήξει να γίνει αναγκαία ένας παράγοντας αλλοτρίωσης, εκμετάλλευσης ή ανισότητας. Εν αντιθέσει, οι ψευδο-αγορές της Δύσης σήμερα κυριαρχούνται από μονοπώλια ή ολιγοπώλια, κάτι που σημαίνει ότι είναι τα πάντα εκτός από δημοκρατικές.

Διαδίκτυο

– Πώς αξιολογείτε το Διαδίκτυο; Θα μπορούσε να θεωρηθεί ένας παράγοντας ενίσχυσης της δημοκρατίας; Θα μπορούσε ίσως να μας οδηγήσει μακριά από το δημοκρατικό αδιέξοδο της εποχής μας;

– Το Διαδίκτυο είναι ένα μέσο γνώσης με αξιοθαύμαστο πλούτο. Εάν ήταν πράγματι προσβάσιμο σε όλους τους κατοίκους της υφηλίου, στις τέσσερις γωνιές της γης και στα μέλη κάθε κοινωνικοοικονομικής τάξης αδιακρίτως, τότε θα αποδεικνυόταν μια πανίσχυρη δύναμη εκδημοκρατισμού των κοινωνιών. Δυστυχώς, όπως γνωρίζετε πολύ καλά, κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει. Σήμερα, το Διαδίκτυο λειτουργεί μάλλον με αντίθετο τρόπο, καθώς συνιστά έναν ακόμη μηχανισμό αποκλεισμού.

– Ποια είναι η άποψή σας για τη σημερινή κρίση; Μπορεί να οδηγήσει στην επιστροφή της πολιτικής και στην ενίσχυση και εμβάθυνση της δημοκρατίας;

– Το ότι η κρίση μπορεί να παραγάγει περισσότερη δημοκρατία το διαψεύδει πρόδηλα η πολιτική ιστορία της Ευρώπης. Η κρίση που ακολούθησε τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1918–1921), μας έκανε δώρο, στην Ιταλία, τον φασισμό. Στη συνέχεια, η κρίση του 1929–1932 οδήγησε στη γέννηση του ναζισμού. Ως εκ τούτου, διαφωνώ κάθετα με όποιον υποστηρίζει ότι ανάλογες κρίσεις γεννούν ευκαιρίες ή έστω την ελπίδα εμβάθυνσης της δημοκρατίας. Το μέλλον, εάν φυσικά κανείς αναγνωρίζει ή βρίσκει σε αυτό κάτι από το παρελθόν, φαντάζει δυσοίωνο.

– Σε αρκετές περιπτώσεις η ιστορία μάς διδάσκει ότι η αρχή της πλειοψηφίας γεννάει πολλά προβλήματα. Η πλειοψηφία των πολιτών μπορεί να κάνει και λάθος. Είναι η αρχή της πλειοψηφίας μια καταστατική αρχή της δημοκρατίας;

– Η πλειοψηφία δεν πρέπει να συνιστά μια απόλυτη αξία. Εάν αποδεχόμαστε το ότι η πλειοψηφία έχει πάντα δίκιο και πρέπει πάντοτε να γίνεται αποδεκτή ως ορθή θα κάναμε λάθος. Αλλιώς τα όποια επιστημονικά προβλήματα ανακύπτουν θα έπρεπε να επιλύονται στη βάση πλειοψηφικών μεθόδων. Κάτι που θα ήταν βλακώδες. Ως εκ τούτου, η πλειοψηφία και η βούλησή της δεν πρέπει να εκλαμβάνονται ως απόλυτες αξίες.

– Θεωρείτε ότι η επανάσταση και η δημοκρατία είναι συμβατές ή όχι. Ποια είναι η πραγματική σχέση μεταξύ των δύο αυτών πολιτικών εννοιών;

– Στην Αγγλία του 19ου αιώνα, ο όρος «επανάσταση» και ο όρος δημοκρατία θεωρούνταν συνώνυμοι. Ο μεγάλος Ιταλός πολιτικός Ματσίνι υποστήριξε απαρέγκλιτα αυτήν ακριβώς την αναλογία μεταξύ των δύο όρων, πρεσβεύοντάς τη με τις απόψεις του ακόμη και στη διάρκεια της εξορίας του. Είναι αλήθεια, ωστόσο, ότι η λέξη επανάσταση παραμένει θολή και συγκεχυμένη. Εχουμε, για παράδειγμα, διαφορετικές εκδοχές επαναστάσεων: υπάρχει η συντηρητική επανάσταση, η φασιστική επανάσταση κ. λπ. Κατά τη γνώμη μου, επανάσταση σημαίνει συνεχής αγώνας με στόχο την ισότητα, αλλά και δυνατότητα κινητοποίησης των μαζών προς την ίδια κατεύθυνση. Οσον αφορά τους καιρούς μας, θα πρέπει να αποδεχτούμε –όσο κι αν δεν το επιθυμούμε– ότι η Ευρώπη των ημερών μας βιώνει τον θρίαμβο της συντηρητικής επανάστασης.

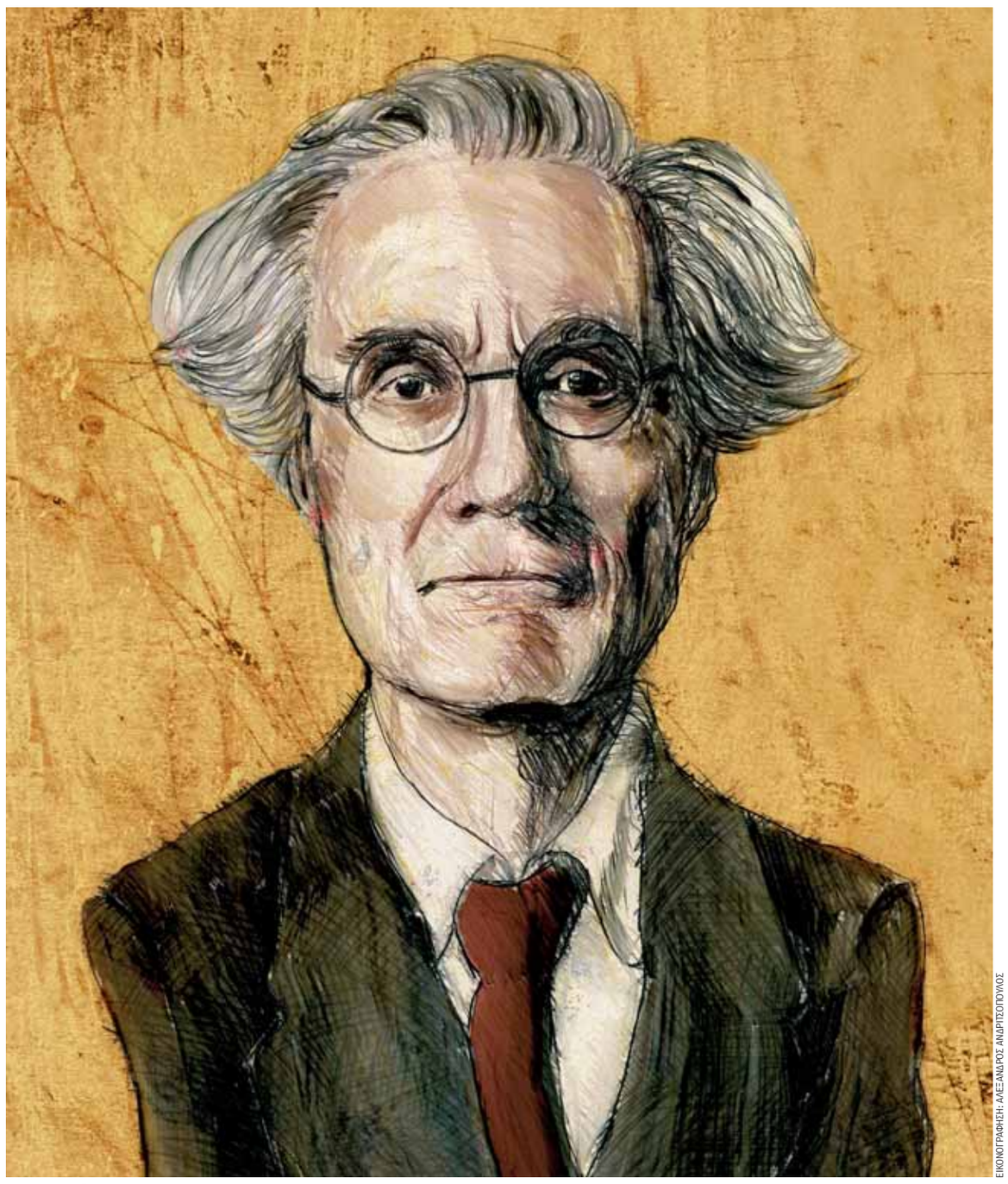

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

«Το Διαδίκτυο, αντί να είναι προσβάσιμο σε όλο τον κόσμο, λειτουργεί μάλλον με αντίθετο τρόπο, καθώς συνιστά έναν ακόμη μηχανισμό αποκλεισμού», επισημαίνει ο Λουτσιάνο Κάνφορα.

Εργα και ημέρες

Ο Λουτσιάνο Κάνφορα γεννήθηκε το 1942 στο Μπάρι. Ελαβε το πτυχίο του στη ρωμαϊκή ιστορία από τη Scuola Normale Superiore της Πίζα το 1964 και σήμερα κατέχει την έδρα του καθηγητή αρχαιοελληνικής και λατινικής φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο του Μπάρι.
Ρέκτης και πολυπράγμων, ο Ιταλός στοχαστής μετέχει στη συντακτική ομάδα πολλών έγκριτων ιστορικών περιοδικών, είναι επιστημονικός διευθυντής της Ανωτέρας Σχολής Ιστορικών Σπουδών του Αγίου Μαρίνου, διευθυντής της Ιταλικής Ιστορικής Επιθεώρησης «Quaderni di Storia» αλλά και μέλος του Ινστιτούτου Γκράμσι.
Παράλληλα αρθρογραφεί τακτικά στην Corriere della Sera και συνεργάζεται με την εφημερίδα La Stampa.
Εργα του έχουν εκδοθεί σε πολλές χώρες, όπως στις ΗΠΑ, την Αγγλία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ολλανδία, την Ισπανία, τη Βραζιλία και την Τσεχία.
Στα Ελληνικά έχουν μεταφραστεί και εκδοθεί τα ακόλουθα:
• «Η Χαμένη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας», Αλεξάνδρεια, 1989.
• «Ελληνισμός. Ερμηνεία της αλεξανδρινής εποχής», Αλεξάνδρεια, 1992.
• «Το μυστήριο Θουκυδίδης», Σαββάλας, 2001.
• «Η Θάλασσα της Ιστορίας», Θεμέλιο, 2001.
• «Ιστορίες Ολιγαρχιών», Σαββάλας, 2002.
• «Εμείς και οι Αρχαίοι», Μεταίχμιο, 2003.
• «Κριτική της δημοκρατικής ρητορείας», Μεταίχμιο, 2005.
• «Ιούλιος Καίσαρας. Ο δημοκρατικός δικτάτορας», Σαββάλας, 2005.
• «Εμείς και οι αρχαίοι. Γιατί η μελέτη των αρχαίων Ελλήνων και των Ρωμαίων ωφελεί την ευφυΐα των συγχρόνων», Μεταίχμιο, 2003.

ΕΠΙΣΗΣ / *Του* **ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Δεν ξεχνώ (τους πρόσφυγες)

Διαβάζω ότι η Αγία Νάπα και ο Πρωταράς (Παραλίμνι) βρίσκονται στον κατάλογο με τους δέκα καλύτερους τουριστικούς προορισμούς της Ευρώπης, όπως τους ψήφισαν στην ταξιδιωτική ιστοσελίδα «tripadvisor» οι τουρίστες που τους επισκέφτηκαν. Τρίτη και δέκατη θέση παρακαλώ! Και είναι φυσικό επακόλουθο τέτοιες μέρες η σκέψη να επανέρχεται στην επί τρεις δεκαετίες πολυσυζητημένη σε παρέες και καφενέδες επαγωγή: «Χάθηκε η Αμμόχωστος και εξελίχθηκαν οι ελεύθερες περιοχές δίπλα της. Αν δεν γινόταν η εισβολή, τι θα ήτανε σήμερα τα τουριστικά χωριά που τώρα ασφυκτιούν από τουρισμό;». Τα ίδια έχω ακούσει και για τη Λεμεσό, με την υπόμνηση πως: «Πριν από το '74 η Λεμεσός ήταν μια μικρή πόλη σαν χωριό. Έγινε ο πόλεμος και μετά το κλείσιμο της Αμμοχώστου, πήρε τα πάνω της με το λιμάνι». Δηλαδή, με λίγα λόγια, έχει επικρατήσει η άποψη πως η καταστροφή κάποιων σε αυτόν τον τόπο έφερε πλούτο και ευημερία σε άλλους. Άλλωστε ο περιορισμός των διαθέσιμων εδαφών λόγω της κατοχής προσέδωσε μια διαρκώς αυξανόμενη υπεραξία στους ιδιοκτήτες γης στις ελεύθερες περιοχές. Και τα αγροτεμάχια στις τουριστικές περιοχές και στις διαρκώς επεκτεινόμενες πολεοδομικές ζώνες όπλισαν αρκετές αγροτικές οικογένειες με κεφάλαια που ποτέ δεν θα αποκτούσαν από τη γεωργική εργασία. Άγονα κριθαροχώραφα και μη ποτιστικοί ελαιώνες έγιναν οικόπεδα με αξίες εκατομμυρίων.

Και εκείνοι που βίαια στερήθηκαν τη γη τους περιμένουν τριάντα έξι χρόνια, μήνα με τον μήνα και χρόνο με τον χρόνο, να ανακτήσουν την ελευθερία χρήσης και αξιοποίησης της περιουσίας τους που συχνά, πέρα από τους συναισθηματικούς δεσμούς, αποτελεί και το μόνο κεφάλαιο που απέκτησαν κυρίως από γονεϊκή κληρονομιά. Είναι φυσικό λοιπόν να βλέπουν τους υπόλοιπους που επωφελήθηκαν από τη δική τους απώλεια με παράπονο και σε κάποιες περιπτώσεις τη διαχειρίστρια της τύχης τους πολιτεία με οργή. Για τον εκτοπισμένο πρόσφυγα, μετά από τις μέχρι σήμερα αλλεπάλληλες διαψεύσεις κάθε ελπίδας για αποκατάσταση των νόμιμων δικαιωμάτων του, κάθε συναισθηματική αντίδραση θα ήταν δικαιολογημένη. Ωστόσο, το μεγάλο ατόπημα για όποιον αναλύει την ιστορία είναι η παράθεση του περίφημου «αν». Αν δεν γινόταν η καταστροφή το '74, ποια εξέλιξη θα είχε η Κύπρος στον τομέα της οικονομικής ανάπτυξης; Οι συντεταγμένες της κοινωνικής, της πολιτικής και της ατομικής εξέλιξης του κάθε κατοίκου της θα ήταν σίγουρα διαφορετική. Αλλά το ποια ακριβώς θα ήταν κανείς δεν το ξέρει. Κάθε «αν» στην ιστορία είναι και μια διαφορετική τρύπα στον χρόνο που οδηγάει σε διαφορετικές διαδρομές για άτομα και κοινωνίες. Το ντόμινο των εξελίξεων θα είχε σε κάθε σενάριο μια εντελώς ξεχωριστή κατάληξη στο σήμερα.

Και για να ήταν αυτή η κατάληξη μονοδιάστατα ευτυχής για όλους, θα έπρεπε ο κόσμος που ζούμε να ήταν αγγελικά πλασμένος, κάτι που «εάν» συνέβαινε, προφανώς δεν θα είχαμε καν τα γεγονότα του '74. Αυτές τις λογικές ακολουθίες αδικαιολόγητα και ίσως ηθελημένα τις αγνοούν συνήθως όσοι από τους πολιτικούς μιλάνε για χαμένες ευκαιρίες στο Κυπριακό.

Όμως για εκείνους που έχασαν ανθρώπους και τόπους, μετράει το κατ' εξακολούθηση βιούμενο αποτέλεσμα της απώλειας. Και επειδή η ιστορία δεν γυρίζει πίσω, με τα σημερινά δεδομένα της, θα έπρεπε λογικά και δίκαια να δίνεται σαφής προτεραιότητα στις διορθωτικές κινήσεις που στοχεύουν στην άμβλυνση αυτής της απώλειας. Και επίσης λογικό και δίκαιο ακούγεται το ότι αυτοί που υπέστησαν τις απώλειες θα έπρεπε να εγκρίνουν ή να απορρίπτουν τις όποιες πολιτικές προτάσεις που αφορούν τουλάχιστον το σκέλος της λύσης του Κυπριακού που ονομάζεται «Περιουσιακό». Και έρχονται τα επόμενα ερωτήματα: Εκφράζεται ουσιαστικά η άποψή τους μέσα από τους κομματικούς σχηματισμούς; Στην υποθετική περίπτωση ενός νέου δημοψηφίσματος για συνολική λύση, πώς θα βαρύνει η δική τους θέση το αποτέλεσμά του, αφού οι ακουσίως ήδη επωφεληθέντες από την τουρκική κατοχή μπορεί να έχουν άλλες προτεραιότητες; Σε ποιο επίπεδο επιχειρήθηκε ποτέ από τους ίδιους τους αδικημένους η αυτοοργάνωση σε έναν φορέα διεκδίκησης των δικαίων τους, πέρα από τις μεμονωμένες ή ομαδικές προσφυγές στα ευρωπαϊκά δικαστήρια – όπου, μετά τις αρχικές περιφανείς καταδίκες της κατοχικής Τουρκίας, τελευταία άρχισαν να έρχονται και πολιτικά «πειραγμένες» απογοητευτικές δικαστικές αποφάσεις; Και πώς θα μπορούσε η Πολιτεία να βοηθήσει στην ύπαρξη μιας συνεργατικής εταιρείας-φορέα υπεράσπισης του δικαιώματος των προσφύγων στην περιουσία τους, αξιοποιώντας το ισχυρό νομικό και πολιτικό οπλοστάσιο του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, του οποίου η θεμελιακή αρχή ήταν και είναι η προστασία της ατομικής ιδιοκτησίας; Μήπως έτσι αποκτιόταν ένας ισχυρός μοχλός πίεσης προς την κατοχική δύναμη, για να μην αποτολμά να έρχεται στις διαπραγματεύσεις με παράλογες προτάσεις για το Περιουσιακό, όπως αυτές που ακούσαμε τελευταία για τις αξίες της γης κατά Έρογλου; Ίσως μάλιστα σε μια τέτοια περίπτωση η μη ύπαρξη πολιτικής λύσης θα επέτρεπε την εξακολούθηση της διεκδίκησης που θα οδηγούσε σε «περιουσιακή» λύση. Γιατί όσο κι αν σηκώνεται η τρίχα κάποιων στο άκουσμα μιας τέτοιας διευθέτησης, παραμένει ως η μοναδική διέξοδος «Β» που θα διόρθωνε έστω και μέρος της αδικίας που υπέστησαν οι εκτοπισμένοι της Κύπρου. Έτσι κι αλλιώς, την απώλεια των 36 χρόνων δεν την αναπληρώνει καμία λύση. Ας μην ξεχνάμε λοιπόν τους κατ' εξοχήν αδικημένους αυτής της ιστορίας.

Εκδηλώσεις - Κύπρος

Σάββατο 14.8
ΜΟΥΣΙΚΗ

Πάμε «Παράδεισο»

Με μια παράδοση, πλέον, στις διοργανώσεις και παρουσιάσεις καλοκαιρινών μουσικών γεγονότων και πιστός στους θαμώνες του, ο «Παράδεισος» στον Πωμό παρουσιάζει το τελευταίο μουσικό δρώμενο του καλοκαιριού. Οι High Station Sound και οι Selector Red I παίρνουν τα μικρόφωνα και παρουσιάζουν ένα φλογερό πρόγραμμα με την ονομασία «Roots Reggae inna Dubwise Blend». Σάββατο 14/8 από τις 7 μ.μ. Paradise Place, Πωμός, Πάφος. Πληρ. 26342537.

Κυριακή 15.8
ΠΡΟΒΟΛΗ

«Το χρήμα»

Στα πλαίσια του Μαραθωνίου Θερινών Προβολών, παρουσιάζεται η τελευταία ταινία του Bresson. Πρόκειται για μια απαισιόδοξη ματιά στην ανθρώπινη τύχη, όπου ο σκηνοθέτης ακολουθεί με κυνικότητα και ρεαλισμό τη διαδρομή ενός πλαστού χαρτονομίσματος 500 φράγκων, το οποίο, αλλάζοντας χέρια, καταλήγει σε μια υπάλληλο εταιρείας καυσίμων. Το γεγονός αυτό θα είναι καταλυτικό για τη μετέπειτα ζωή του. Το σενάριο έχουν γράψει οι Robert Bresson και Leo Tolstoy. Κυριακή 15/8 και Τετάρτη 18/8. Θερινός κινηματογράφος Κωνστάντια, Λευκωσία. Πληρ. 22348203.

Δευτέρα 16.8
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Ανθρωποκεντρικά

Συνεχίζεται με μεγάλη επιτυχία η έκθεση ζωγραφικής του Δημήτρη Μίχλη στην γκαλερί Κυπριακή Γωνιά. Η έκθεση έχει εμπλουτιστεί με νέα έργα, γι' αυτό και το ενδιαφέρον του κοινού συνεχίζεται και τις καλοκαιρινές διακοπές. Όλα τα έργα παρουσιάζονται και στην ιστοσελίδα της γκαλερί www.gallerykypriakigonia.com.cy. Μέχρι τις 24/8. Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά, Λάρνακα. Πληρ. 24621109.

Τρίτη 17.8
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Διέσεις και Υφέσεις

Η έκθεση «Διέσεις και Υφέσεις που πονούν-Εικόνες και στίχοι» παρουσιάζει φωτογραφίες από τα Κατεχόμενα των Γιάννη Κυπρή, Γιώργου Χατζηπιερή και Νικηφόρου Ορφανού, που συνοδεύονται από στίχους του Γιάννη Κυπρή. Μηνύματα προβληματισμού και έγνοιας, μηνύματα αφύπνισης, συνάμα όμως και μηνύματα ελπίδας και αισιοδοξίας. Οι στίχοι του Γιάννη Κυπρή που συνοδεύουν τις φωτογραφίες έρχονται να συμπληρώσουν και να αναδείξουν το μήνυμα των εικόνων. Μέχρι τις 30/9. Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπέζης Κύπρου, Λευκωσία. Πληρ. 22677134.

Μη χάσετε

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Μαραθώνιος θερινών προβολών

Στην πασίγνωστη ταινία του 1962 «Lolita» ένας καθηγητής γαλλικής φιλολογίας φτάνει στην περιοχή New Hampshire και ψάχνει να βρει ένα δωμάτιο προς ενοικίαση. Έτσι, φτάνει στην οικία μιας χήρας που ζει με την κόρη της. Η παρουσία της δεκατετράχρονης νεαρής κοπέλας κεντρίζει το ενδιαφέρον του καθηγητή, ο οποίος και μετακομίζει στο σπίτι τους για αυτόν τον λόγο. Το σενάριο του Vladimir Nabokov σκηνοθέτησε ο Stanley Kubrick. Με τους James Mason, Shelley Winters, Sue Lyon, Peter Sellers κ.ά. Παρασκευή 20/8 και Πέμπτη 26/8 στις 9.00 μ.μ. Θερινός κινηματογράφος Κωνστάντια, Λευκωσία. Πληρ. 22348203.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Εν κινήσει

Στην έκθεση του Άντρου Ευσταθίου με τίτλο «m2» παρουσιάζονται λεπτομέρειες φωτογραφιών, τυπωμένες σε χαρτί διαστάσεων 12 x 12 εκατ. Εμφανίζονται σκιές σε σχήματα ανθρωπίνων σιλουετών, ξεβαμμένες φιγούρες, αλλά και καθαρά τοπία. Οι ξεβαμμένες ανθρώπινες παρουσίες παραπέμπουν σε αυτό που θα ονομάζαμε «ιδέα». Το λευκό κυριαρχεί τόσο στις φωτογραφίες όσο και στον τρόπο παρουσίασής τους. Μέχρι την Κυριακή 29/8. Thalassa Boutique Hotel & Spa, Κόλπος Κοραλλίων, Πάφος. Πληρ. 26881500.

ΕΚΘΕΣΗ

Κυπριακή θεματολογία

Ομαδική έκθεση με τίτλο «Η Κύπρος του χθες και του σήμερα». Μια διοργάνωση της γκαλερί Διαχρονική. Εγκαίνια στις 8 μ.μ. Γκαλερί Εν Πλω, Coral Beach Hotel and Resort, Πάφος. Μέχρι τις 20/8. Πληρ. 99614178.

Τετάρτη 18.8
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

Στην Πλατανίστεια

Τα μαθήματα της Σχολής Χαρακτικής του Χαμπή εμπλουτίζονται από τις 18/8 μέχρι τις 22/8 με ένα επιπλέον εργαστήρι χαρακτικής, στο οποίο η Τάνια Γκιούρα από την Κοζάνη θα διδάξει μικτές τεχνικές. Ακόμα, θα είναι ανοικτή και έκθεση χαρακτικών της Τάνιας Γκιούρα με έργα των μαθητών της από το εργαστήρι τέχνης του δήμου Κοζάνης. Πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής στο 25222772. Και έκθεση από τις 18/8.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Κύπριοι συνθέτες

Μια εκδήλωση προς τιμήν των 50 χρόνων της Κυπριακής Δημοκρατίας διοργανώνει ο δήμος Πόλης Χρυσοχούς, παρουσιάζοντας τη συναυλία «Αφιέρωμα: Κύπριοι συνθέτες» με τον Μιχάλη Βιολάρη. Θα ακουστούν τραγούδια-συνθέσεις των Λυμπουρίδη, Κοτσώνη, Βιολάρη και Τόκα. Τον Μιχάλη Βιολάρη συνοδεύει η Γεωργία Χρίστου στο τραγούδι και οκταμελή ορχήστρα υπό τη διεύθυνση του Άδμητου Πιτσιλλίδη. Στο προαύλιο του Δημοτικού Μεγάρου Πόλης Χρυσοχούς, στις 9 μ.μ. Είσοδος ελεύθερη. Πληρ. 26321321.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Ηλεκτρική βραδιά

Η Άντα Λιβιτσάνου έρχεται στην Κύπρο μαζί με τους Volt για δύο παραστάσεις. Με τους Στέργιο Βολά (φωνή και κιθάρα), Νίκο Παγώνη (ντραμς), Johnny Morris (ηλεκτρική κιθάρα), Γιάννη Ταμπακάκη (πλήκτρα) και Richy Melville (μπάσο). Η μουσική παράσταση ξεκινά στις 10 μ.μ. Τετάρτη 18/8 στο Notos Music Bar, Πάφος (26939616). Και Παρασκευή 20/8 στο Bikini Bar, Πρωταράς.

Πέμπτη 19.8
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Μουσικά δειλινά

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων «Νύχτες καλοκαιριού στη Λευκωσία», ο δήμος Λευκωσίας διοργανώνει «Μουσικοχορευτικά δειλινά» για όλο τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο, όπου πολυεθνικά μουσικοχορευτικά συγκροτήματα δίνουν ένα διαφορετικό πολιτισμικό στίγμα. Κάθε Πέμπτη από τις 7.30 μ.μ. μέχρι τις 8.30 μ.μ. Πλατεία Ελευθερίας, Λευκωσία.

Παρασκευή 20.8
ΜΟΥΣΙΚΗ

Έντεχνα από παλιά

Ο Λόλλος Γεωργαλλέτος παρουσιάζει επιλεγμένα τραγούδια από την έντεχνη ελληνική ελαφρολαϊκή και κυπριακή μουσική, από συνθέτες όπως οι Μάριος Τόκας, Μίμης Πλέσσας, Γιάννης Σπανός, Μάνος Λοΐζου, Μιχάλης Βιολάρης, Σταύρος Ξαρχάκος, Μίκης Θεοδωράκης και Μάνος Χατζιδάκις. Με τη συνοδεία της Λαϊκής Ορχήστρας. Πλατεία Φανερωμένης, Λευκωσία. Πληρ. 22797004.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Γνωστοί, άγνωστοι

Η ομάδα Minus One, που αποτελείται από τους Francois Micheletto (φωνητικά), Γιώργο Σόλωνος (κιθάρες και φωνητικά), Κωνσταντίνο Αμερικάνο (κιθάρες και φωνητικά), Αντώνη Λοΐζιδη (μπάσο) και Chris Ιωαννίδη (τύμπανα), εμφανίζονται κάθε Παρασκευή στο 7 Seas στη Λεμεσό. Οι παραστάσεις ξεκινούν στις 10 μ.μ. Πληρ. 25278000.

Σάββατο 21.8
ΜΟΥΣΙΚΗ

Ζωντανά στην παραλία

Μια μουσική βραδιά παρουσιάζεται στο ξενοδοχείο Oceania Beach στη Λεμεσό, με το χιπ-χοπ συγκρότημα Intibah να ανεβαίνει ζωντανά στη σκηνή. Oceania Beach, Lady's Mile, στις 8 μ.μ.

ΠΡΟΒΟΛΗ

Κλασική Marylin

Στα πλαίσια του Μαραθώνιου Θερινών Προβολών, παρουσιάζεται η ταινία του Billy Wilder στην οποία πρωταγωνιστεί η Marilyn Monroe και ο Tony Curtis. Όταν δυο μουσικοί από το Σικάγο γίνονται τυχαία μάρτυρες ενός ξεκαθαρίσματος λογαριασμών μεταξύ τοπικών γκάνγκστερ, επιβιβάζονται σε ένα τρένο με κατεύθυνση τη Φλόριδα. Όταν κατεβαίνουν από το τρένο, όμως, έχουν πλέον αλλάξει... φύλο και ονόματα. Θερινός κινηματογράφος Κωνστάντια. Πληρ. 22348203.

Επιμέλεια: **ΜΑΡΙΑ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ**
art@kathimerini.com.cy

Εκδηλώσεις - Ελλάδα

Δευτέρα 16.8
ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Αρλέτα στο Φεστιβάλ Νάξου

Τη Δευτέρα κορυφώνονται οι παραστάσεις του Φεστιβάλ Νάξου, με τη μοναδική συναυλία της Αρλέτας. Γι' αυτήν ειδικά την παράσταση, που η ίδια ονόμασε «Μόνο μην κλαις», επέλεξε τραγούδια-σταθμούς από τη 45χρονη πορεία της στο τραγούδι, ενώ θα συμπράξει με τον συνθέτη Βασίλη Ρακόπουλο. Στον Πύργο Μπαζαίου. Νάξος.

Τρίτη 17.8
ΘΕΑΤΡΟ

Ιππής στο Κάστρο της Καλαμάτας

Η Θεατρική Διαδρομή συνεχίζει τις παραστάσεις της κατ' εξοχήν πολιτικής και επίκαιρης κωμωδίας του Αριστοφάνη «Ιππής». Η παράσταση παρουσιάζεται σε μετάφραση Κ. Χ. Μύρη, σκηνοθεσία Βασίλη Νικολαΐδη, με τους Παύλο Χαϊκάλη και Γιώργο Αρμένη στους δύο κύριους ρόλους. Θέατρο Κάστρου Καλαμάτας. Καλαμάτα.

Τετάρτη 18.8
ΘΕΑΤΡΟ

Οι περιπλανήσεις του Οδυσσέα

Οι θεοί του Ολύμπου συνεδριάζουν, μια που ο Ποσειδώνας -εχθρός του Οδυσσέα- λείπει σε ταξίδι. Με μια σχεδία ο Οδυσσέας ξεκινάει για την ποθητή επιστροφή... Οι περιπέτειες και οι περιπλανήσεις του Οδυσσέα ζωντανεύουν στη σκηνή, στην παράσταση για μικρούς και μεγάλους «Ομήρου Οδύσσεια - Το παραμύθι των παραμυθιών». Η Κάρμεν Ρουγγέρη διασκευάζει και σκηνοθετεί ένα από τα πιο σημαντικά κείμενα όλων των εποχών. Σήμερα κάνει στάση στο αμφιθέατρο Σίβηρης, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Κασσάνδρας. Χαλκιδική.

Πέμπτη 19.8
ΕΚΘΕΣΗ

Εκθεση Τέτση στο Ναύπλιο

Το παράρτημα της Εθνικής Πινακοθήκης στο Ναύπλιο παρουσιάζει έκθεση με πίνακες του Παναγιώτη Τέτση. Πρόκειται για παλαιότερα έργα που ανήκουν στη συλλογή της και είναι δωρεά του καλλιτέχνη. Εργα που «ευφραίνουν» και γυμνάζουν το βλέμμα μας. Σιδηράς Μεραρχίας 23, Ναύπλιο.

Παρασκευή 20.8
ΜΟΥΣΙΚΗ

Κινηματογραφικός Καλαντζόπουλος

Τα πολλά μουσικά του πρόσωπα παρουσιάζει στον πολιτιστικό χώρο Citrus της Χίου ο Παναγιώτης Καλαντζόπουλος. Τον συνοδεύουν δύο νέες ερμηνεύτριες, η Ρένα Μόρφη και η Σοφία Παπουλάκου και έξι αναγνωρισμένοι σολίστες. Χίος.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Στη Σπάρτη τρεις τραγουδοποιοί

Στο Σαϊνοπούλειο Αμφιθέατρο Σπάρτης δίνουν συναυλία ο Νίκος Πορτοκάλογλου, ο Νίκος Ζιώγαλας και ο Μανώλης Φάμελλος. Οι τρεις καταξιωμένοι τραγουδοποιοί «μπερδεύονται» μοναδικά σε ανατρεπτικές ερμηνείες όπου τα τραγούδια, οι φωνές, τα σολαρίσματα, η δύση, η ανατολή, η παράδοση, η ηλεκτρική κιθάρα, το ντραούλι, μπλέκονται και δημιουργούν την αίσθηση της γιορτής. Σπάρτη.

Σάββατο 21.8
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Πεταλούδες και λουλούδια

Ζωγραφική σε προσελάνη παρουσιάζει η γνωστή εικαστικός Σόφη Κουγεβετοπούλου. Στην έκθεση με τίτλο «Πεταλούδες και λουλούδια», η οποία εγκαινιάζεται στο Κέντρο Υποδοχής Καμάρα στην Ανω Σύρο, έχει επιλέξει χαρακτηριστικά της εικαστικής της γλώσσας έργα. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 30 Αυγούστου. Ανω Σύρος.

Επιμέλεια:
ΝΕΛΛΗ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ
abravanel@kathimerini.gr

Ματιές στον κόσμο

ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ
Edinburgh International Festival & Fringe www. eif. co. uk

Το Διεθνές Φεστιβάλ του Εδιμβούργου, μία από τις μεγαλύτερες καλλιτεχνικές συναντήσεις στον κόσμο, άρχισε στις 13 Αυγούστου με εξαιρετικά πλούσιο πρόγραμμα σε όλα τα πεδία των τεχνών, παράλληλα με το Fringe, το «εναλλακτικό» φεστιβάλ που μετατρέπει το Εδιμβούργο σε μιαν απέραντη σκηνή με έμφαση στην κωμική έκφραση (εδώ, ένα στιγμιότυπο από την εναρκτήρια παρέλαση του φεστιβάλ). Στο Διεθνές Φεστιβάλ συμμετέχουν φέτος, μεταξύ άλλων, οι θεατρικές ομάδες Teatro Cinema και Teatro en el Blanco από τη Χιλή, ο χορογράφος Lemi Ponifacio από τη Σαμόα, το συγκρότημα Blind Boys of Alabama, ο δεξιοτέχνης του φλαμένκο Πάκο Πένια, η μέτζο σοπράνο Μαγκνταλένα Κοζεμά, ο πιανίστας Μέλβιν Ταν. Στις παραστάσεις όπερας περιλαμβάνονται τα έργα «Ιδομενέας» του Μότσαρτ, «Πόργκι και Μπες» του Γκέρσουιν, η μπαρόκ όπερα «Montezuma» του Καρλ Χάινριχ Γκράουν (σκηνοθετημένη από τον Μεξικανό σκηνοθέτη και ηθοποιό Κλάουντιο Βαλντές Κούρι), ενώ η Opera Australia θα παρουσιάσει, σε ευρωπαϊκή πρεμιέρα, το έργο «Bliss» των Μπρετ Ντιν και Αμάντα Χόλντεν. Το Διεθνές Φεστιβάλ θα διαρκέσει έως τις 5 Σεπτεμβρίου, ενώ το Fringe έως τις 30 Αυγούστου.

ΛΟΝΔΙΝΟ
ΕΚΘΕΣΗ
National Gallery, Sainsbury Wing www nationalgallery. org. uk

«Close Examination: Fakes, Mistakes and Discoveries». Επιστήμονες, ιστορικοί τέχνης και έφοροι μουσείων συνεργάστηκαν για να συγκεντρώσουν 40 έργα των Ραφαήλ, Ντύρερ, Ρέμπραντ και άλλων, τα οποία έχουν προβληματίσει τους ειδικούς και την επιστημονική έρευνα για πολλά χρόνια. Οι πίνακες εκτίθενται σε θεματικές ενότητες: «Πλάνη και εξαπάτηση» (έργα αμφισβητούμενης υπογραφής), «Μετατροπές και μεταμορφώσεις» (έργα που αλλάχθηκαν για να ικανοποιήσουν μεταβαλλόμενα γούστα), «Μυστικά και αινίγματα» (πίνακες που δεν έχει ταυτοποιηθεί ο δημιουργός τους), «Δικαίωση και αποκατάσταση» (έργα που αποδόθηκαν στον πραγματικό δημιουργό τους ενώ για καιρό θεωρούνταν πλαστά). Στην τελευταία κατηγορία ανήκει ο πίνακας «Αφροδίτη και Αρης» (φωτ.) που είχε αγοραστεί από την Εθνική Πινακοθήκη το 1874 και επιβεβαιώθηκε πρόσφατα ότι είναι έργο του Μποτιτσέλι. Εως τις 12 Σεπτεμβρίου.

ΜΑΡΤΙΝΙ
ΕΚΘΕΣΗ
Fondation Gianadda www. gianadda. ch
«Nicolas de Stael, 1945 - 1955». Το αφιέρωμα στον Νικολά ντε Σταέλ (1915 - 1955) που φιλοξενεί το Ιδρυμα Πιερ Ζιαναντά, στο Μαρτινί της Ελβετίας, παρουσιάζει περίπου 100 έργα του ρωσικής καταγωγής Γάλλου ζωγράφου. Εστιάζει στη δεκαετία 1945 - 55, την πιο δημιουργική και ταυτόχρονα πιο δραματική περίοδο της καριέρας του, που διακόπηκε πρόωρα με την αυτοκτονία του στην Αντίμη σε ηλικία 41 ετών. Σταθμοί στη ζωή του ήταν η φυγή από την Πετρούπολη με την οικογένειά του το 1919, η απώλεια και των δύο γονιών του λίγα χρόνια μετά, το ξύπνημα του ενδιαφέροντος για την τέχνη που το τροφοδότησε με ταξίδια σε όλη την Ευρώπη, το «πέρασμα» από τη Λεγεώνα των Ξένων στα 1938 - 39, οι δύο γάμοι του από τους οποίους απέκτησε τέσσερα παιδιά, η καλλιτεχνική επιτυχία στις αρχές της δεκαετίας του '50, που όμως δεν απέτρεψε την πορεία του προς τον θάνατο. Ζωγράφος με εκρηκτική ιδιοσυγκρασία, κινήθηκε στις παρυφές της αφαίρεσης, ενώ προς το τέλος στράφηκε στη νεοπαραστατικότητα, δημιουργώντας έργα με δυναμικές χρωματικές αντιθέσεις και εσωτερική ένταση (εδώ, ο πίνακας «Parc des Princes»). Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 21 Νοεμβρίου.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
ΕΚΘΕΣΗ
Neue Gallerie www. neuegalerie. org
«Otto Dix». Ο Οτο Ντιξ ζωγράφιζε για να σοκάρει και τα έργα του δεν έχουν χάσει την αιχμηρή τους δύναμη στο πέρασμα του χρόνου. Σε πίνακές του της δεκαετίας του 1920, ο Γερμανός ζωγράφος (1891 - 1969) συνέλαβε την παρακμιακή αίγλη και τις τρομακτικές αντιθέσεις που χαρακτήριζαν τη Δημοκρατία της Βαϊμάρης, ενώ άλλα έργα του αποτέλεσαν μια μορφή διαμαρτυρίας για τις φρικαλεότητες του πολέμου. Εξαιτίας της τολμηρής κοινωνικής κριτικής του, ο Ντιξ υπέστη διώξεις από τους ναζί και συμπεριλήφθηκε σ' εκείνους που το καθεστώς χαρακτήρισε «εκφυλισμένους καλλιτέχνες» (εδώ, μια αυτοπροσωπογραφία του 1942). Η έκθεση ανατρέχει στο σύνολο της καλλιτεχνικής του διαδρομής, από τα έργα που επηρεάστηκαν από την εμπειρία του ως στρατιώτη κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τα σαρκαστικά αστικά τοπία και τα διεισδυτικά πορτρέτα του μεσοπολέμου, όσο και τα έργα με θρησκευτική και αλληγορική θεματολογία που ζωγράφισε κατά τη διάρκεια και μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Εως τις 30 Αυγούστου.

Εντβαρντ Μουνκ

Κύριοι πόλοι της καλλιτεχνικής δημιουργίας του Εντβαρντ Μουνκ (1863 - 1944) είναι οριακές καταστάσεις της ζωής -το ερωτικό πάθος, η ζήλια, ο φόβος, ο θάνατος, η μοναξιά- που τις μετουσιώνει στο έργο του έχοντας ως αφετηρία έντονες προσωπικές εμπειρίες (εδώ, η λιθογραφία «Στάχτες», 1895). Το αφιέρωμα στο έργο του Νορβηγού ζωγράφου και χαράκτη που παρουσιάζεται στη National Gallery της Ουάσιγκτον (έως 31/10) εστιάζει στα χαρακτικά του, εξερευνώντας την τεχνική του στην ξυλογραφία, τη λιθογραφία και την εγχάραξη. Η έκθεση «Edvard Munch: Master Prints» παρακολουθεί το σύνολο της διαδρομής του καλλιτέχνη ο οποίος, κινούμενος στον χώρο του συμβολισμού, έγινε ένας από τους προδρόμους του ευρωπαϊκού εξπρεσιονισμού και τους θεμελιωτές της μοντέρνας τέχνης. Είναι οργανωμένη θεματικά και περιλαμβάνει έργα από δύο ιδιωτικές συλλογές, καθώς και έργα που ανήκουν στη συλλογή του μουσείου.

ΠΑΡΙΣΙ
ΕΚΘΕΣΕΙΣ
Musée du Louvre www. louvre. fr
«Routes d' Arabie: Archeologie et Histoire du Royaume d' Arabie Saudite». Η έκθεση προσφέρει ένα ταξίδι στην Αραβική Χερσόνησο, με εκθέματα αρχαιολογικής σημασίας και μεγάλες ασπρόμαυρες φωτογραφίες που απεικονίζουν υποβλητικά ερήμους και οάσεις. Από νεολιθικές ανθρωπομορφικές στήλες έως τεχνουργήματα των πρώτων αιώνων της χριστιανικής εποχής, της οθωμανικής περιόδου και των νεότερων χρόνων, τα 300 εκθέματα αναδεικνύουν τον ρόλο της Σαουδικής Αραβίας ως διαχρονικού εμπορικού κόμβου και ως λίκνου του Ισλάμ. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι επιτάφιες στήλες από τη Μέκκα με εγχάρακτες επιγραφές σε διαφορετικά στυλ καλλιγραφίας. Εως τις 27 Σεπτεμβρίου.

Musée Marmottan Monet www. marmottan. com

«Monet et l' Abstraction». Η έκθεση εξερευνά την επιρροή του Μονέ στην αφαιρετική ζωγραφική του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα. Προσπαθώντας με εμμονή να συλλάβει το στιγμιαίο, ο Μονέ (1840 - 1926) κατέληξε να παραμερίσει την εικονική παραστατικότητα για να αποδώσει τις μεταβολές της ατμόσφαιρας και του φωτός με τρόπο σχεδόν αφαιρετικό (εδώ, ο «Ανθισμένος κήπος», 1924). Η υλικότητα της ζωγραφικής του, η τεχνική του, οι ζωηρές, γρήγορες πινελιές και οι «σβησμένες» φόρμες του ήταν μια αληθινή αποκάλυψη για τη νέα γενιά των Αμερικανών και Ευρωπαίων αφαιρετικών ζωγράφων. Αντιπαραβάλλοντας πίνακες του Μονέ με έργα ζωγράφων όπως ο Πόλοκ, ο Ρόθκο, ο Ντε Στάελ, ο Ρίχτερ, ο Ζάο Γου-Κι, ο Σαμ Φράνσις, αλλά και ο Καντίνσκι, η έκθεση προτείνει μια διαφορετική ματιά στο έργο του Μονέ και αναδεικνύει τον σημαντικό ρόλο του στην εξέλιξη της αφαίρεσης. Εως τις 26 Σεπτεμβρίου.

Επιμέλεια: **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΤΟΥΠΑΚΗ**

Ενας εθνικός, λαϊκός ήρωας για «όλους»

Σκέψεις και απορίες γύρω από την εθνική καταγωγή του Καραγκιόζη

Η απόφαση της UNESCO να βαφτίσει τον Καραγκιόζη Τούρκο, πυροδότησε πλήθος αντιφατικών αντιδράσεων.

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Αναλογίζομαι πόσο διαφορετικά θα ήταν όλα αν ο φάκελος που είχε ετοιμάσει η επίσημη Τουρκία ώστε ο Καραγκιόζης να αποκτήσει ερυθρόλευκο διαβατήριο με στάμπα της UNESCO, της είχε «επιστραφεί». Αν, δηλαδή, η επιχείρηση «τουρκοποίησης» του «Μαυρομάτη» είχε αποδειχθεί άκαρπη και άσφαιρη. Ναι, σήμερα, δεν θα είχε λόγο ο πρωθυπουργός και ο υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού να σκαρφίζονται δηλώσεις ώστε να μετριάσουν την «ήττα» που ένιωσε ο ελληνικός λαός, ο οποίος μάλιστα αιφνιδιάστηκε.

Υπάρχουν πολλά μυστήρια στην όμορφη, αυτή, υπόθεση, που στάθηκε αφορμή να ανασυρθούν στην επιφάνεια αξιοζήλευτα χαρακτηριστικά της φυλής. Κάποιος έλεγε ότι ο τρόπος που αντέδρασαν οι Ελληνες στην απόφαση της UNESCO να χαρίσει τον Καραγκιόζη στην Τουρκία, αρκούσε ώστε να πεισθεί και ο πλέον αδαής ότι ο Καραγκιόζης έχει ρωμέικη ρίζα. Υπερβολές. Αλλά, προσωπικά συγκινήθηκα όταν είδα ότι κακώς πιστεύαμε ότι η κληρονομιά του Καραγκιόζη στην Ελλάδα ήταν μόνο το πέρασμα της λέξης στην ελληνική αργκό. Τι κι αν έχουν μείνει ελάχιστοι που ενδιαφέρονται για το θέατρο σκιών και τους μάστορές του; Αποδείχθηκε, χωρίς καμία αμφιβολία, ότι οι Ελληνες αγαπούν ειλικρινά τον Καραγκιόζη «τους».

Πίστευε και μη ερεύνα

Γιατί, ο Καραγκιόζης, μόνο τυχαία δεν έχει ελληνικό όνομα. Δεν είχε την τύχη του «ελληνικού» καφέ ή του «Μικρολίμανου», να αποκαθαρθεί και να εξαγνιστεί ελληνοπρεπώς. Ηταν απλώς ένα ζήτημα ατυχούς συγχρονισμού. Διότι, σήμερα, όλοι έχουν πειστεί ότι ο πατροπαράδοτος καφές στην Ελλάδα είναι «ελληνικός» (άντε, «βυζαντινός», αν το πολυψάξει κανείς). Με τον ίδιον τρόπο, ο Καραγκιόζης επιβιώνει στην ελληνική κουλτούρα, έστω και με τουρκικό όνομα. Είναι λίγο σαν το «πίστευε και μη ερεύνα». Εφόσον ο δικός μας «Καραγκιόζης» είναι ελληνόφωνος, είναι και Ελληνας. Αν μιλάει τουρκικά, τότε, είναι η περίτρανη απόδειξη της ελληνικής επιρροής στη γείτονα.

Ακουσα και άλλη γνώμη. Οτι οι Ελληνες θύμωσαν. Είπαν «φτάνει πια. Οχι, και τον Καραγκιόζη. Αφήστε και κάτι όρθιο». Η απόφαση της UNESCO, αν και μαθεύτηκε στην Ελλάδα με καθυστέρηση (άλλο μυστήριο, αυτό), βρήκε τον πληθυσμό σε δύσκολη περίοδο. Χτυπημένοι από την οικονομική κρίση οι Ελληνες, αναζητούν πλέον μόνο φιλικά χτυπήματα στην πλάτη από τη διεθνή κοινότητα. Οχι πισώπλατα μαχαιρώματα.

Βρισκόμαστε στην αρχή. Εχουν ήδη διατυπωθεί απόψεις καθηγητών και μελετητών του θεάτρου σκιών που επιχειρούν να αποδείξουν με σαφήνεια όχι τόσο ότι ο Καραγκιόζης είναι «Ελληνας» (...που είναι, βεβαίως) όσο ότι δεν είναι «Τούρκος» (από πού κι ώς πού...). Ο Καραγκιόζης μας λένε οι ειδικοί, έλκει την καταγωγή από τη «μακρινή» Ασία. Μπορεί να ανιχνευθεί στις αρχαίες παραδόσεις της Κίνας ή της Ινδονησίας (μάλιστα...) αλλά όχι και στην Τουρκία! Ενα από τα

παράδοξα βέβαια της θεωρίας αυτής (της επιστημονικής) είναι ότι ο λαϊκός, αυτός, ήρως που απαντάται με πολλές μορφές σε πολλές εθνικές παραδόσεις είναι γνωστός στην Ελλάδα με το όνομα που του έδωσε χώρα που δεν έχει δικαίωμα να διεκδικεί την πατρότητα. Αυτός ο θαυμάσιος γρίφος, που βεβαίως ξεδιαλύνεται, αν σκεφτεί κανείς την «οθωμανική κατοχή», μπορεί κάλλιστα να γίνει η βάση ανατροπής της τουρκικής διπλωματίας.

Ακούστηκε επίσης η αμήχανη πρόταση να μετονομαστεί ο Καραγκιόζης και ενδυθεί όνομα αδιαμφισβήτητα ελληνοπρεπές. Να τον λέμε, δηλαδή, Μαυρομάτη. Αν, όμως, γίνει αποδεκτή η πρόταση, λένε οι πλέον επιφυλακτικοί, είναι σαν να αποδεχόμαστε για τον εαυτό μας την ελληνική μετάφραση του τουρκικού ονόματος του ήρωα εκείνου, που δοξάστηκε ως Ελλην (παμπόνηρος και τρυφερός) με όνομα τουρκικόν και αμετάκλητον. Τα πράγματα, είναι, αγαπητοί μου, περίπλοκα. Ετοιμαστείτε. Η παράσταση αρχίζει.

Ένας ανάμεσά μας

Εως και τη δεκαετία του 1960, έβρισκε κανείς στα περίπτερα τις φυλλάδες του Καραγκιόζη. Με δύο μόνο δραχμές, τα μικρά τεύχη, με το άτεχνο (πλην ατμοσφαιρικό) εξώφυλλο, την κακότεχνη τυπογραφία και τις άκοπες σελίδες, αφηγούνταν τις ιστορίες του Καραγκιόζη, του Χατζηαβάτη και του Μπαρμπαγιώργου. Στην ουσία, ήταν η πρόχειρη καταγραφή μιας πολύ παλιάς, λαϊκής προφορικής παράδοσης, που έπαιρνε τον Καραγκιόζη και τον έστηνε σε ένα πάνθεον λαϊκών ηρώων μαζί με τη βεζυροπούλα, την Κυρα-Φροσύνη, τη Γενοβέφα, τους λήσταρχους και τη Μαρία Πενταγιώτισσα. Αυτός ο «μύλος» που όλα τα άλεθε, ανακύκλωνε σε λαϊκές εκδόσεις ήδη από τα μέσα του 19ου αιώνα τα παθήματα του Καραγκιόζη. Απευθυνόταν κυρίως σε παιδιά και εφήβους, που περίμεναν πώς και πώς την κυκλοφορία του επόμενου τεύχους.

Αυτό που έχει σημασία είναι ότι ο Καραγκιόζης αποτέλεσε για πολλές γενιές κομμάτι της λαϊκής κουλτούρας. Το αν η ρίζα του είναι ελληνική, τουρκική ή κινεζική, δεν μπορεί να ενδιαφέρει περισσότερο από το ότι πρόσφερε συντροφιά και γέλιο σε πολλές γενιές Ελλήνων.

Το μεγάλο πρόβλημα του ελληνικού σινεμά είναι η γλώσσα του

Το ελληνικό φεστιβάλ του Λος Αντζελες με τη ματιά ενός κριτικού

«Ο Διαχειριστής» του Χούρσογλου, σύμφωνα με τον Bill Krohn, μέλος της κριτικής επιτροπής του φεστιβάλ, δεν είχε τίποτα να ζηλέψει από ξένες ταινίες του είδους της.

Της **ΕΛΕΝΑΣ ΧΑΡΜΠΙΛΑ**

Η γέφυρα μεταξύ της Ελλάδας και του Χόλιγουντ χτίζεται εδώ και τέσσερα χρόνια στην καρδιά του Λος Αντζελες. Η Ερση Δάνου και η Αγγελική Γιαννακοπούλου, οι ιδρύτριες του Ελληνικού Φεστιβάλ που πραγματοποιείται στην πόλη των αγγέλων, θεωρούν τη φετινή χρονιά καίριας σημασίας για τον ελληνικό κινηματογράφο. «Ζούμε σε μια εποχή που επιτρέπει στους νέους Ελληνες δημιουργούς να πραγματεύονται θέματα ταυτότητας, είτε αυτή η ταυτότητα είναι εθνική είτε προσωπική. Η οικονομική κρίση που πλήττει την Ελλάδα αποτελεί ταυτόχρονα και σημείο δημιουργίας νέων ιδεών και καλλιτεχνών», μας λέει η Ερση Δάνου.

Κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ υπάρχει έντονη η παρουσία του ελληνοαμερικανικού στοιχείου, είτε με τη μορφή γνωστών σκηνοθετών που έχουν ήδη βραβευτεί από το φεστιβάλ στο παρελθόν, όπως η Penelope Spheeris και ο Alexander Payne, είτε ηθοποιών όπως ο Jon Aniston και η Olympia Dukakis αλλά ακόμα και στελεχών των στούντιο της Fox και της Sony, όπως ο Jim Gianopoulos και ο Sid Ganis.

Την τελευταία μέρα του φεστιβάλ, η τελετή απονομής βραβείων είναι έτοιμη να αρχίσει. Ο Alexander Payne (σκηνοθέτης των ταινιών «Sideways» και «About Schmidt») κρατάει το βραβείο που εντός λεπτών θα απονείμει στον στενό του συνεργάτη και επιστήθιο φίλο του Phedon Papamichael για την καριέρα του ως διευθυντή φωτογραφίας σε μερικές από τις πιο σημαντικές παραγωγές του Χόλιγουντ τα τελευταία χρόνια. Εκτός από τον Papamichael, η κριτική επιτροπή δίνει το βραβείο καλύτερης ταινίας στην «Ακαδημία Πλάτωνος», του Φίλιππου Τσίτου. Επίσης, το σαρωτικό «Κολοσσοί της Αγάπης» του Νίκου Μιστριώτη, μια ταινία για το

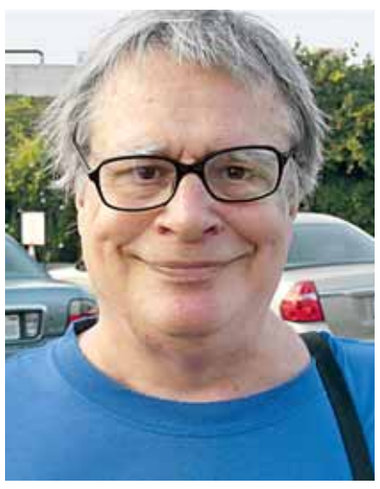

Ο κριτικός κινηματογράφου Bill Krohn, αποκρυπτογραφεί μια μυστηριώδη γι' αυτόν γλώσσα.

«καμάκι» στην Ελλάδα τη δεκαετία του '80 βραβεύεται ως το Καλύτερο Ντοκιμαντέρ, ενώ ο «Κυνόδοντας» του Λάνθιμου παίρνει ακόμα ένα βραβείο Καλλιτεχνικού Επιτεύγματος.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η κριτική επιτροπή του φεστιβάλ απαρτίζεται κατά κύριο λόγο από μη Ελληνες, δημιουργείται μια απορία για το πώς ακριβώς αντιλαμβάνεται και πώς κρίνει ένας μη Ελληνας τον ιδιαίτερο αυτό χαρακτήρα που έχουν οι ελληνικές ταινίες. Για να ρίξουμε φως στο μυστήριο μιλήσαμε με τον Bill Krohn, μέλος της κριτικής επιτροπής του φεστιβάλ, Αμερικανό ανταποκριτή του ιστορικού γαλλικού περιοδικού Cahiers Du Cinema τα τελευταία 30 χρόνια, κριτικό κινηματογράφου για το Economist, αλλά και παραγωγό και σκηνοθέτη της ταινίας «It's All True: Based On an Unfinished Story by Orson Welles» της Paramount Pictures. Ο Bill Krohn προσπαθεί να αποκρυπτογραφήσει μια μυστηριώδη γι' αυτόν γλώσσα. Ολα αυτά μέσα από ένα cafe με θέα τη λεωφόρο Sunset.

– Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίζει το ελληνικό σινεμά;

– Η γλώσσα. Η διανομή μιας ελληνικής ταινίας γίνεται πολύ πιο δύσκολη από τη στιγμή που πρέπει να μπουν υπότιτλοι. Ισως μερικές από αυτές θα έπρεπε να μεταγλωττιστούν. Το αμερικανικό, κοινό ως γνωστόν, αρέσκεται στην «έτοιμη τροφή» και μια ξενόγλωσση ταινία θέλει περισσότερη προσπάθεια από αυτήν που είναι έτοιμος να καταβάλει ένας μέσος Αμερικανός θεατής.

– Ταινίες, όμως, όπως η «Ακαδημία Πλάτωνος» ή «Οι Κολοσσοί της Αγάπης» θα ήταν δύσκολο εγχείρημα να μεταγλωττιστούν γιατί η γλώσσα που χρησιμοποιείται σε αυτές τις ταινίες διαμορφώνει και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους...

– Ναι, συμφωνώ αν και για μένα δεν ήταν η γλώσσα που έδινε τη γεύση ελληνικότητας στις ταινίες, αλλά πιο πολύ το πάθος των ηθοποιών, η δράση και φυσικά οι μαγευτικές τοποθεσίες. Επίσης, παρ' όλο που η θεματολογία των δύο αυτών ταινιών είναι αρκετά εξειδικευμένη, εγώ πάντα πίστευα ότι όσο πιο συγκεκριμένο το θέμα μιας ταινίας, τόσο περισσότερο κόσμο μπορεί να αγγίξει.

– Ποια ταινία αντιπροσωπεύει την ελληνική πραγματικότητα όπως την αντιλαμβάνεστε εσείς;

– Οταν είδα το «Sugartown 2» του Κίμωνα Τσακίρη (ντοκιμαντέρ για το χωριό Ζαχάρω που μέσα σε ένα βράδυ καίγεται) μου φάνηκε σαν μικρόκοσμος των πρόσφατων γεγονότων που έχουν πλήξει την οικονομία της χώρας σας... Η βοήθεια αρχίζει και έρχεται από τους ξένους, αλλά ο δήμαρχος του χωριού ξοδεύει τα περισσότερα χρήματα που έχουν έρθει από το εξωτερικό για να ανακατασκευάσει το δημαρχείο του.

– Η ψήφος των κριτών προς το καλύτερο ντοκιμαντέρ πήγε στο «Κολοσσοί της Αγάπης» με θέμα το «καμάκι» στην Ελλάδα . Τι σας έκανε να το προτιμήσετε;

– Ηταν πολύ διασκεδαστικό και ίσως ήταν αυτό που όλοι μας χρειαζόμασταν. Είναι μια πολύ γρήγορη και έξυπνη ταινία και ταυτόχρονα αποτελεί μια κωμική και έγκυρη σκιαγράφηση της ελληνικής αρρενωπότητας. Αγγίζει θέματα από την ελληνική πραγματικότητα των τελευταίων τριών δεκαετιών, όπως η πτώση του τουρισμού, το έιτζ αλλά και τη «χρυσή εποχή» της Ελλάδας από την οποία δεν έχει περάσει πολύς καιρός...

– Ποιες είναι οι βαθύτερες εντυπώσεις σας από τον ελληνικό κινηματογράφο;

– Καταρχάς ένιωσα ότι δεν είναι δυνατό να παρακολουθήσω ελληνική ταινία χωρίς τη συνεχή υπενθύμιση της ελληνικής κληρονομιάς και Ιστορίας. Για παράδειγμα στην «Ακαδημία Πλάτωνος», όταν οι ηθοποιοί κάθονται στο παγκάκι της πλατείας και φιλοσοφούν τη ζωή τους, αναπόφευκτα φέρνουν στο μυαλό τού θεατή εικόνες από τον χρυσό αιώνα της Αθήνας και τους φιλοσόφους της, που πριν από πολλούς αιώνες έκαναν ακριβώς το ίδιο στα ίδια δρομάκια. Κάτι άλλο το οποίο παρατήρησα αρκετά έντονα μέσα από τις ταινίες που είδα είναι η ισχυρή σχέση γιου και μητέρας, κάτι τελείως ξένο για την αμερικανική κουλτούρα. Για παράδειγμα, όλα τα πάθη του πρωταγωνιστή στην ταινία «Ο Διαχειριστής» του Χούρσογλου, είναι αποτέλεσμα της αφοσίωσής του στη μητέρα του, ενώ ο πρωταγωνιστής της «Ακαδημίας Πλάτωνος», μεσήλικας ο ίδιος, μένει και προσέχει τη μητέρα του... Αν έκανε κάτι αντίστοιχο ένας Αμερικανός, τότε θα τον παρομοιάζαμε με τον Νόρμαν Μπέιτς, τον πρωταγωνιστή του «Ψυχώ»!

– Ποια από τις ταινίες που είδατε στο πλαίσιο του φεστιβάλ ξεχωρίσατε για την ιδιαιτερότητά της;

– Την ταινία «Ο Διαχειριστής». Ισως μια δύσκολη ταινία για τους περισσότερους, αλλά για μένα είχε την καλύτερη σκηνοθεσία και δεν είχε τίποτα να ζηλέψει από ξένες ταινίες του είδους της.

Ο «ανεξάρτητος»

– Πόσο έχει αλλάξει ο ανεξάρτητος κινηματογράφος στην Αμερική τις τελευταίες τρεις δεκαετίες;

– Τον ανεξάρτητο κινηματογράφο τον άλλαξε ο Ρόμπερτ Ρέντφορντ με την ίδρυση του φεστιβάλ Sundance. Ανεξάρτητος κινηματογράφος στις δεκαετίες του '60 και του '70 στην Αμερική σήμαινε κατά κύριο λόγο πολιτικός κινηματογράφος, ο οποίος αφορούσε λίγους και πραγματοποιείτο από μια μικρή ομάδα ανθρώπων. Το Sundance άρχισε με σκοπό την προώθηση και προβολή ανεξάρτητων ταινιών και έχει καταλήξει να είναι σημείο αναφοράς πλέον για το Χόλιγουντ, αλλά και για την αμερικανική τηλεόραση. Είναι συχνό φαινόμενο να βραβεύεται ένας σκηνοθέτης ή μία ταινία στο Sundance και μετά να αφομοιώνονται από τα μεγάλα στούντιο.

Όταν σφίγγουν το χέρι

Νέος τόμος διηγημάτων του Πανίκου Παιονίδη

Του **ΤΑΚΗ ΜΙΧΑΗΛ**

Το βιβλίο που κρατάμε στα χέρια, το προτελευταίο – πάντα το προτελευταίο του Παιονίδη θα κρατάμε – ο Πανίκος το έχει: «Αφιερωμένο στη μεγάλη μου οικογένεια». Ο αναγνώστης σαν περπατά τις σελίδες μαζί του, ανοίγεται σε μια αγκαλιά, γίνεται και αυτός μέλος της μεγάλης οικογένειας, όπως και τα περιστέρια, ο άσπρος γάτος, όπως το SAAB 99, μα κι οι γλάροι, τα φιλαράκια του: «να σπρώχνονται, να τιτιβίζουν ο κάθε ένας με ξεχωριστό τόνο σαν να του μιλούν, να τον καλημερίζουν, να του λένε τα νέα τους και να ζητούν τα δικά του, της νύχτας».

Με τα «Διηγήματα-Όταν σφίγγουν το χέρι» παρελαύνουν τα νιάτα «Μπροστά στα εβδομηντάχρονα». Εκεί, στο πρωινό θαλάσσιο μπάνιο ή εκεί έτοιμα, με τη βερμούδα και τα αθλητικά παπούτσια για το πρωινό τζόκινγκ, σπρώχνοντας ο δρομέας την κορδέλα, όλο και να ξεμακραίνει από το τέρμα. Δεν έγραψε απάνω «finish», «ζήσε το κάθε λεπτό της ζωής σου» γράφει.

Κάθε διήγημα μια ιστορία. Κάθε ιστορία μια φιλία. Ο ήρωας του Πανίκου, ο Σωκράτης, ο Πολύκαρπος, ο Νικόλας, ο Μιχάλης και ο καθένας είσαι εσύ, θέλεις να είσαι εσύ.

Ο Πάμπλο Νερούντα είχε γράψει: «Δεν πιστεύω στην ηλικία. Όλοι οι ηλικιωμένοι κουβαλάνε στα μάτια τους ένα παιδί και τα παιδιά συχνά μας κοιτάνε σαν τα βαθιά γεράματα».

Μα ούτε και ο Παιονίδης πιστεύει στην ηλικία. Μέσα από τα παιδικά του μάτια, προέκταση μιας παιδούλας ψυχής, ο αναγνώστης, έφηβος και αυτός μαζί του, συντροφεύεται στις περιπλανήσεις ανάμεσα σε είκοσι δυο διηγήματα, παρέα με άλλους νέους των εβδομήντα τόσο και βάλε.

Κι εκεί που ο συγγραφέας σε συνεπαίρνει στην ανάγνωση του διηγήματος, να 'σου να βρίσκεσαι ανάμεσα σε στίχους, να απαγγέλλεις ποίηση: «Έλατα, έλατα, το χιόνι στοιβαγμένο απάνω στα κλωνιά τους κι εκείνα να λικνίζουν και να σπάζουν και να βλέπεις τις μικρές χιονοστιβάδες να κατρακυλούν με θόρυβο».

Κι όπου τα έλατα και το χιόνι στα κλωνιά κι όπου «οι γλάροι, αμέριμνοι, στέκουν σε μια ατέλειωτη σειρά κάτω στην αμμουδιά, ατενίζοντας το κύμα που πηγαινοέρχεται παιχνιδιάρικα» κι εσύ μαζί, ένα εβδομηντάχρονο παιδί, που «έβγαλε τα παπούτσια, δίπλωσε το παντελόνι και τσαλαβούτησε στο κύμα».

Αμ, το άλλο, το ογδοντάχρονο παιδί, ο Πλούταρχος; «Ω, πώς χάρηκε, δεν το πίστευε. Κρατούσε το μικρό ολόλευκο περιστέρι και το χάιδευε κι εκείνο δεχόταν το χάδι».

Περάσανε τα χρόνια της απόσυρσης, στα εξήντα τα καθορίσανε και όσο διαβάζουμε Παιονίδη κι όσο μελετάμε τα «Διηγήματα», κουβαλάμε και στα δικά μας μάτια ό,τι και ο συγγραφέας που επιμένει: «Όσο υπάρχει ζωή, δεν υπάρχει θάνατος».

Και καθορίζει τη ζωή ο Πανίκος, όχι απλά την ύπαρξη, μα τη ζωή, την όμορφη κι ωραία στην καθημερινότητα και απλότητά της.

Στο γράμμα του προς τον Μίκη Θεοδωράκη, δίνοντάς του τη συλλογή διηγημάτων που την ονόμασε «Το πείσμα του Ηρόδοτου», ο Πανίκος κλείνει με τούτα τα λόγια: «Είναι το μόνο που μας έχει μείνει: το πείσμα».

Το πείσμα, η γνώση, η απλότητα, τα παιδικά τα μάτια είναι αυτά που ο αναγνώστης έχει στα χέρια: «Διηγήματα-Διδάγματα».

Αυτό που έγραψε στο γράμμα προς τον Νότη Περγιάλη δεν κρύβεται: «Να ξέρεις ότι πίσω από το κάθε γράμμα είναι και η Έλλη». Η Έλλη, η αγαπημένη μας Έλλη.

Κοινωνία με θεμέλιο τον φόβο

Αν οι άνθρωποι δεν χειραγωγηθούν, θα επικρατήσει το χάος

MARSHALL SAHLINS
Η δυτική ψευδαίσθηση της ανθρώπινης φύσης
μτφρ. Νίκος Κούρκουλος
Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου

Της **ΜΑΓΔΑΛΗΝΗΣ ΤΣΕΒΡΕΝΗ**

Ψευδαίσθηση, όπως λέμε οφθαλμαπάτη, πλάνη, προκατάληψη. Οι πραγματικές ψευδαισθήσεις είναι αυτές που μας διαφεύγουν, που αφορούν θέματα τόσο οικεία ώστε δεν υποψιαζόμαστε ότι πρέπει να εξετάσουμε αν αντιστοιχούν στην πραγματικότητα, στην αλήθεια. Οι κοινοτοπίες δεν είναι πάντοτε κοινές και ένα από τα αγαπημένα παιχνίδια των θεωρητικών επιστημών και της φιλοσοφίας είναι να εντοπίζουν τέτοιες οπτασίες, να τις ξεγυμνώνουν και να τις παραδίδουν στη λογική μας αντίληψη. Εξού κι ο τίτλος του βιβλίου, «Η δυτική ψευδαίσθηση της ανθρώπινης φύσης», του Marshall Sahlins, καθηγητή Ανθρωπολογίας στο Πανεπιστήμιο του Σικάγου, ο οποίος μας συστήνει το βιβλίο σημειώνοντας πως μετά την ανάγνωσή του θα έχουμε μια πλήρη εικόνα των κύριων χαρακτηριστικών του Δυτικού πολιτισμού.

Η προσπάθεια να κατανοήσουμε την ανθρώπινη φύση είναι αέναη και διαρκώς ανανεώνεται. Είμαστε μέρος της φύσης, αλλά εναντιωνόμαστε σ' αυτήν με τον πολιτισμό. Είμαστε ζώα, αλλά όχι ακριβώς. Αλλοτε υποστηρίζουμε πως η φυσική κατάσταση του ανθρώπου είναι να βρίσκεται στη φύση κι άλλοτε πως είναι να ζει σε οργανωμένες κοινωνίες. Πότε μιλάμε για τη βίαιη απόσπασή μας από τη φύση και άλλοτε υποστηρίζουμε πως χωρίς πολιτική και κοινωνική οργάνωση θα είχαμε αλληλοσπαραχθεί. Σύμφωνα με τον Marshall Sahlins, η αυτοπεποίηση και η φιλαρέσκεια που καλλιέργησαν τον Δυτικό πολιτισμό μάς έχουν ρίξει σ' ένα πλατωνικό σπήλαιο και παρά τις ταπεινές προσπάθειες θεωρητικών, φιλοσόφων και πολιτικών στοχαστών να ανακαλύψουν και να κατανοήσουν την αλήθεια για την κοινωνική πραγματικότητα, έχουμε καταλήξει να κοιτάμε σκιές και μας διαφεύγει η συνολική εικόνα.

Ο κεντρικός άξονας της ανάλυσης είναι το δίπολο φύση–κοινωνία και όλες οι αντιθέσεις, αντιφάσεις και οι δυισμοί που απορρέουν απ' αυτό. Οι πολιτικές κοινωνίες της Δύσης ιδρύθηκαν με θεμέλιο τον φόβο, με αφετηρία τη σκέψη πως αν οι άνθρωποι δεν χειραγωγηθούν θα επικρατήσει το χάος, η βία και τελικά ο αφανισμός. Δύο τρόποι κυριαρχίας αναπτύχθηκαν, εμφανίστηκαν με διάφορες μορφές και έχουν τελικά επικρατήσει. Ο ένας είναι μια αυστηρά ιεραρχημένη κοινωνία, με ισχυρή και ενισχυμένη εξουσία: εδώ οι πολίτες παραχωρούν κάποιες ελευθερίες

Πώς οι θεωρητικές έννοιες επηρεάζουν την κοινωνική πραγματικότητα στη Δύση

τους σε μια εξωτερική δύναμη, μια αρχή που παίζει τον ρόλο του προστάτη και εξασφαλίζει την ενότητα και την ασφάλεια. Ο άλλος είναι η αμοιβαία οπισθοχώρηση όλων των πολιτών εν ονόματι της ισονομίας, της αρχής της ισότητας και με την υπακοή στους νόμους εξασφαλίζεται ότι θα ρυθμίζονται τα ατομικά συμφέροντα και οι ελευθερίες και θα αποφεύγονται συγκρούσεις. Και στις δύο περιπτώσεις, η θεωρητική βάση είναι η ιδιοτελής και εγωιστική φύση του ατόμου και ο φόβος της σύγκρουσης των επιμέρους συμφερόντων.

Το δυτικό μοντέλο κοινωνικής οργάνωσης φαντάζει μοναδικό και κυρίαρχο εξαιτίας της οικονομικής υπεροχής, η οποία επιβάλλει και τις αντίστοιχες αξίες. Παγκοσμίως όμως, το δυτικό μοντέλο δεν είναι παρά ένα μόνο ανάμεσα σε πολλά άλλα που εφαρμόζουν διαφορετικούς τρόπους οργάνωσης και στηρίζονται σε διαφορετικές απόψεις για την ουσία του ανθρώπου. Η Δύση θα έπρεπε να προσπαθεί να απεγκλωβιστεί από προβλήματα που προκύπτουν εντός των συστημάτων της και να εγκαθιδρύσει νέες μορφές οργάνωσης, όπως για παράδειγμα, να παραμεριστεί ο ατομικισμός και να δοθεί έμφαση στις διαπροσωπικές σχέσεις ως νέα κοινωνική, πολιτική και οικονομική βάση ή να ιδωθεί ως οικογένεια μια διευρυμένη μορφή συγγένειας που θα αποτελέσει ένα νέο είδος συλλογικής τάξης.

Τα θεμέλια της δυτικής σκέψης αμφισβητούνται αν τελικά η φύση του ανθρώπου δεν προσδιορίζεται από τον ατομισμό, τα συμφέροντα, την ιδιοτέλεια και τον εγωισμό. Η φύση του ανθρώπου μπορεί να αναφέρεται σε μία ή περισσότερες συλλογικότητες, των οποίων το κάθε άτομο να είναι ένα σημαντικό και αναπόσπαστο μέρος. Η κοινωνικότητα μπορεί να είναι ουσιαστικό χαρακτηριστικό της ανθρώπινης φύσης και όχι κάτι που μια εξωτερική δύναμη πρέπει να επιβάλλει. Ισως τόσο η φύση όσο και ο πολιτισμός να είναι κάποια από τα πρόσωπα που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του κόσμου που ζούμε. Ή ακόμα, μπορεί ο πολιτισμός να είναι η πραγματική φύση του ανθρώπου αφού αποτελεί την κατάσταση στην οποία ζούμε εδώ και χιλιάδες χρόνια και μέσα στην οποία διαμορφώνουμε τις σωματικές, πνευματικές και ψυχικές μας αναζητήσεις.

Οπως και να 'χει, η μοναδικότητα και η αυθεντία των απαντήσεων που δίνονται στη Δύση για την ουσία της ανθρώπινης φύσης αλλά και της κοινωνικοπολιτικής οργάνωσης δεν πρέπει να θεωρούνται δεδομένες. Ενα μέρος της συμβολής αυτού του κειμένου είναι ότι παρουσιάζει με ακρίβεια τον τρόπο που οι θεωρητικές έννοιες επηρεάζουν την κοινωνική πραγματικότητα, κάτι που συνήθως μας διαφεύγει. Μέσα από την ελικοειδή ανάλυση για την ανθρώπινη φύση και την εξέλιξη της έννοιας από την αρχαιότητα έως σήμερα, ο συγγραφέας καταφέρνει να συντάξει ένα καθαρά πολιτικό επιχείρημα.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτήν την εβδομάδα — Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

		Εβδομάδες στη λίστα
1.	**Η μοίρα της σύγχρονης Ελλάδας, του Κώστα Αξελού, μετ. Κατερίνα Δασκαλάκη (Νεφέλη).** Ενα επίκαιρο κείμενο του Ελληνα φιλόσοφου γραμμένο τη δεκαετία του '50.	6
2.	**Συνάντηση, του Μίλαν Κούντερα, μετ. Γιάννης Χάρης (Εστία).** Ενα ακόμα δοκίμιο γραμμένο σαν μυθιστόρημα για υπαρξιακά θέματα, παλιούς έρωτες, σκέψεις και αναμνήσεις.	9
3.	**Το στρατηγικό βάθος, του Αχμέτ Νταβούτογλου, μετ. Ν. Ραπτόπουλος (Ποιότητα).** Μια ανάλυση που βοηθάει να κατανοήσουμε τον τρόπο που δρα η τουρκική διπλωματία.	10
4.	**Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδος 1946-1949, του Νίκου Μαραντζίδη (Αλεξάνδρεια).** Μια συνολική εικόνα του ΔΣΕ και η επανατοποθέτηση του φαινομένου στο πλαίσιο της δεκαετίας του '40.	13
5.	**Βία, έξι λοξοί στοχασμοί, του Σλάβοϊ Ζίζεκ, μετ. Νεκ. Καλαϊτζής (Scripta).** Η βία έτσι όπως εμφανίζεται σε διαφορετικές πλευρές της κοινωνίας και του πολιτισμού.	15
6.	**Συνδεδεμένοι, η εκπληκτική δύναμη των κοινωνικών δικτύων και πώς αυτά διαμορφώνουν τη ζωή μας, των Nicholas Christakis και James Fowler, (Κάτοπτρο).** Ανατομία των σύγχρονων σχέσεων.	21
7.	**Η Μεγάλη Ιδέα, του Βασίλη Κρεμμυδά (Τυπωθήτω).** Μια καταγραφή των μεταμορφώσεων του εθνικού ιδεολογήματος.	9
8.	**Οδοιπορικό στις χώρες της Βίβλου, του Ρεζίς Ντεμπρέ, πρ. Σταύρος Ζουμπουλάκης, μετ. Αννα Καρακατσούλη, (Πόλις).** Πορεία και ερωτήματα στις χώρες της Βίβλου.	5
9.	**Επιστροφή στο μέλλον, του Πέτρου Παπακωνσταντίνου (Λιβάνης).** Η κρίση του υπαρκτού καπιταλισμού και η Αριστερά.	19
10.	**Η Ελλάδα στη δεκαετία του '80, των Βασ. Βαμβακά-Παν. Παναγιωτόπουλου (Πέρασμα).** Ενα διαφορετικό λεξικό, που ακτινογραφεί τις κοινωνικοπολιτικές συνθήκες του '80.	10

Τροφή για σκέψη πάνω σε πλήθος θεμάτων από τον Μίλαν Κούντερα.

Βερολίνο και πρόσφατη ιστορία από τον γνωστό δημοσιογράφο.

Αυτήν την εβδομάδα — Λογοτεχνία

		Εβδομάδες στη λίστα
1.	**Το τελευταίο τσιγάρο, της Λένας Μαντά (Ψυχογιός).** Ενας ήρωας που βρίσκεται διαρκώς σε κρίσιμες αποφάσεις και αναζητεί ένα τσιγάρο...	11
2.	**Δέκα ετών, διαζευγμένη, της Ναζούντ Αλι, μετ. Θωμάς Σκάσσης (Μοντέρνοι Καιροί).** Η αληθινή ιστορία μιας 10χρονης από την Υεμένη που τόλμησε να ζητήσει διαζύγιο!	5
3.	**Η ταπείνωση, του Φίλιπ Ροθ, μετ. Κατερίνα Σχινά (Πόλις).** Οταν ο ηθοποιός Σάιμον Αξλερ ανακαλύπτει στα 60 του ότι έχει χάσει ταλέντο και αυτοπεποίθηση.	10
4.	**Δωροθέα ντε Ροπ, του Γιώργου Πολυράκη (Ψυχογιός).** Η ζωή μιας Λεττονής βαρόνης στην Αθήνα του Μεσοπολέμου.	7
5.	**Η ξυπόλητη των Αθηνών, της Φιλομήλας Λαπατά (Καστανιώτης).** Μια ιστορία με ιστορίες στην Αθήνα της Μπελ Επόκ.	6
6.	**Πανωλεθρίαμβος, του Κωνσταντίνου Τζούμα (Καστανιώτης).** Τα όνειρα, οι περιπέτειες και οι διαψεύσεις μιας γοητευτικής πορείας.	11
7.	**Τα εύρετρα, της Κικής Δημουλά (Ικαρος).** Το νέο ποιητικό ραντεβού της ακαδημαϊκού με τους πολλούς φίλους της.	11
8.	**Γυναικών μικρές και πολύ μικρές ιστορίες, του Μιχάλη Γκανά (Μελάνι).** Η καταβύθιση ενός ποιητή στον πεζό λόγο και στις όψεις πολλών γυναικών.	16
9.	**Ο άνθρωπος του τείχους, του Κώστα Βαξεβάνη (Μεταίχμιο).** Ενα συμβατικό ρεπορτάζ μετατρέπεται σε εφιάλτη, στα συντρίμμια του τείχους του Βερολίνου.	3
10.	**Η χρονιά της ερήμου, του Πέδρο Μαϊράλ, μετ. Βασιλική Κνήτου (Πόλις).** Μια πολιτική αλληγορία για την οικονομική κρίση της Αργεντινής.	4

Η πιο πρόσφατη ποιητική συλλογή της μεγάλης Ελληνίδας ποιήτριας.

Η διεθνής θέση της Τουρκίας σήμερα. Μια προσέγγιση.

Η «Κ» προτείνει

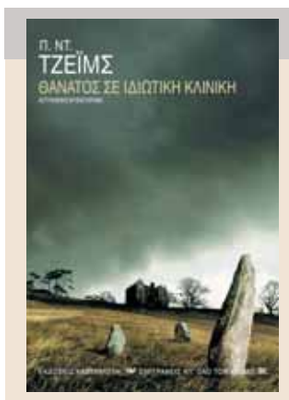

Εγκλημα και ατμόσφαιρα στην Αγγλία από τη «βασίλισσα» του είδους.

Π. Ντ. Τζέιμς, «Θάνατος σε ιδιωτική κλινική, μετ. Τούλα Τόλια (εκδ. Καστανιώτη, σελ. 442). Σε ένα από τα πιο όμορφα μέρη της Αγγλίας, στο Ντόρσετ, μέσα σ' έναν ιστορικό πύργο, όπου οι νέοι ιδιοκτήτες έχουν δημιουργήσει μια πτέρυγα που λειτουργεί ως κλινική για αισθητικές επεμβάσεις γίνεται ένα έγκλημα. Αστυνομικό με στυλ και βάθος από την εξαίρετη Βρετανή συγγραφέα Π. Ντ. Τζέιμς.

Τα στοιχεία αυτή την εβδομάδα έδωσαν τα βιβλιοπωλεία:
Αναγνώστης (Πυρσινέλλα 11, Ιωάννινα), **Ελευθερουδάκης** (αλυσίδα), **Εστία** (Σόλωνος 60, Αθήνα), **Ευριπίδης** (Ανδρέα Παπανδρέου 11, Χαλάνδρι), **Ιανός** (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), **Μικρός Κοραής** (Παπάγου 7 και Αριστοφάνους, Χαλάνδρι), **Metropolis** (αλυσίδα), **Οιωνός** (Κολοκοτρώνη 11, Λαμία), **Παπασωτηρίου** (αλυσίδα), **Πάπυρος** (Απλωταριάς 42-44, Χίος), **Πολιτεία** (Ασκληπιού 1-3, Αθήνα), **Πρωτοπορία** (Γεροκωστοπούλου 31-33, Πάτρα).

• Τα συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεία δίνουν αριθμό των αντιτύπων που πουλήθηκαν, στη διάρκεια της περασμένης εβδομάδας.

Επιμέλεια:
ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ

Νέες εκδόσεις

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

KURT VONNEGUT
Κυανοπώγων
μετ. Χρύσα Τσαλικίδου
εκδ. Θύραθεν, **σελ.** 295

Μια νέα φιλήδονη χήρα, η επιτυχημένη συγγραφέας Κίρκη Μπέρμαν, εισβάλλει στη ζωή του εβδομηντάχρονου ήρωα πολέμου και πρώην ζωγράφου Ράμπο Καραμπεκιάν, που ζει απομονωμένος σε ένα παραθαλάσσιο ερημικό σπίτι-«μουσείο» μοντέρνας τέχνης. Του αναστατώνει τη ζωή, τον υποχρεώνει να γράψει το βιβλίο που κρατάμε στα χέρια μας, τον σχολιάζει ανελέπτα και τον ελέγχει στο κάθε τι – αλλά εκείνος υπερασπίζεται το τελευταίο του οχυρό: αρνείται πεισματικά να της δώσει τα κλειδιά μιας αποθήκης που ήταν κάποτε το ατελιέ του.

ΚΛΑΣΙΚΟΙ

ΑΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΑΣΙΖΗΣ
Απαντα
μετ. Παναγιώτης Υφαντής
εκδ. Μαΐστρος

Κανένας άγιος από τη δυτική παράδοση δεν βρίσκεται τόσο κοντά στην ελληνοβυζαντινή παράδοση όσο ο Φραγκίσκος. Παρ' ότι ο ίδιος θεωρούσε τον εαυτό του απλό, άσημο και αγράμματο, ο άγιος Φραγκίσκος προσέφερε στην ανθρωπότητα κάτι που δύσκολα συναντούμε ακόμα και στον χώρο των μεγάλων αγίων: μας άφησε μια σπουδαία συλλογή κειμένων, η οποία μας δίνει τη δυνατότητα να γνωρίσουμε τους μυστηριώδεις οραματισμούς της ψυχής του, τον εσωτερικό του κόσμο, τη δική του προσωπική ζωή, από όπου ξεπήδησαν η ανθρωπιά και η αγιοσύνη, η αποστολική δράση και η μαρτυρία του.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Δ. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ
Στο δρόμο για τις πατρίδες: Η Ape Italiana, ο Ανδρέας Κάλβος, η Ιστορία
προλ. Mario Vitti
εκδ. Μουσείο Μπενάκη, **σελ.** 452

Ο εντοπισμός ενός άγνωστου ιταλικού περιοδικού, στην εκδοτική ομάδα του οποίου ανήκε και ο Ανδρέας Κάλβος, γίνεται αφορμή για ένα «διπλό βιβλίο», για ένα απρόσμενο γοητευτικό διπλό ταξίδι. Ενα ταξίδι αφενός στον κόσμο των Ιταλών εξόριστων του Λονδίνου και των ιδεολογιών της μεταναπολεόντειας Ιταλίας και αφετέρου στον κόσμο του Ανδρέα Κάλβου, εφ' όσον οι δύο αυτοί κόσμοι τέμνονται: ο νεαρός ποιητής μεταμορφώνεται μέσα σε αυτό ακριβώς το κλίμα. Μπορεί ο Κάλβος από τις κατοπινές ταξινομήσεις να αγαλματοποιήθηκε στο ενσταντανέ του Ελληνα εθνικού ποιητή. Ιστορικοποιώντας όμως εδώ το ερώτημα, παρακολουθούμε βήμα προς βήμα την πορεία οργάνωσης του διανοητικού του κόσμου δίχως τη μεταγενέστερη γνώση της τελικής του κατάληξης.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΕΛΕΝΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ - ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ
Η δική μας Αμερική
Η αμερικανική κουλτούρα στην Ελλάδα
εκδ. Μεταίχμιο, **σελ.** 616

Το βιβλίο εξετάζει την πολιτισμική σχέση Ελλάδας και Αμερικής, εστιάζοντας στις πολλαπλές διαδικασίες μέσω των οποίων οι δύο κουλτούρες αλληλοτροφοδοτούνται και συνδιαλέγονται: Η διεξοδική ανάλυση των τρόπων με τους οποίους η Ελλάδα συναλλάσσεται με την αμερικανική κουλτούρα όχι μόνον δείχνει την αδιαμφισβήτητη επιρροή της κουλτούρας αυτής στη χώρα μας, αλλά μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι εμπλουτίζει την πολιτισμική έκφραση των Ελλήνων.

ΠΑΙΔΙΚΟ

ΚΟΡΝΕΛΙΑ ΦΟΥΝΚΕ
Τέρατα στο ψυγείο, φαντάσματα στη σοφίτα
μετ. Νίκη Μαρούλη
εκδ. Μεταίχμιο, **σελ.** 208

Η αγωνία και το χιούμορ που συνδυάζουν τα βιβλία της Κορνέλια Φούνκε ξετρελαίνει τα παιδιά στη Γερμανία. Το βιβλίο περιέχει πολλές μικρές ιστορίες που ταξιδεύουν τους μικρούς αναγνώστες σε μια μυστηριώδη χώρα με τερατάκια και φαντασματάκια, βιβλιοφάγους και ένα σωρό άλλους μικρούς ήρωες. Απευθύνεται σε παιδιά από 8 έως 10 ετών.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

G.W.F. HEGEL
Πίστη και γνώση
μετ. Περικλής Σ. Βαλλιάνος
εκδ. Σαββάλας, **σελ.** 336

Το δοκίμιο αποτελεί κομβικό σημείο στην εξέλιξη της σκέψης του Χέγκελ. Και τούτο επειδή οι κεντρικές θεωρητικές στοχεύσεις που περιλαμβάνει, με κύρια αιχμή την κριτική στον καντιανισμό, παραμένουν μέχρι το ύστερο έργο του. Με αυτό το δοκίμιο, ο Χέγκελ θα υπερβεί τους μεταφυσικούς διαχωρισμούς ανάμεσα στον νου και τον κόσμο και τις επιστημονικές απαγορεύσεις όπως είναι η γνώση των φαινομένων και όχι των πραγμάτων στην έσχατη οντολογική τους κατασκευή. Εδώ θεμελιώνεται ως αφετηριακή ενόραση αλλά και τελικός στόχος η σύλληψη του Είναι ως ενιαίου και οργανικά διατεταγμένου συστήματος.

ΚΟΜΙΚΣ

OH RHE BAR GHUM
Συνάντηση
σκίτσα: Ahn No-Uhn
εκδ. Κέδρος, **σελ.** 200

Η νεαρή Σόριν πέφτει θύμα αυτοκινητικού ατυχήματος. Ο θάνατος επέρχεται ακαριαία. Ομως η νεαρή «ξυπνά» και αντιλαμβάνεται ότι βιώνει μια παράξενη μεταθανάτια κατάσταση. Το «πνευματικό σώμα» της έχει μεταφερθεί σε μια άλλη διάσταση. Εκεί η Σορίν γνωρίζει μια μυστηριώδη γυναίκα με το όνομα Μάστερ, η οποία διευθύνει ένα καφέ με ασυνήθιστους θαμώνες. Σπείρες κακοποιών διεξάγουν εμπόριο πνευμάτων κατόπιν παραγγελίας.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

VANDANA SHIVA
Η αρπαγή της σοδειάς
Η ληστεία της παγκόσμιας παραγωγής τροφής
εκδ. Εξάρχεια

Σύμφωνα με την εφημερίδα «Γκάρντιαν», η συγγραφέας είναι μια «από τις πιο ριζοσπαστικές γυναίκες της επιστήμης παγκοσίως». Η Βαντάνα Σίβα αναδεικνύει τα προβλήματα που προκαλεί η παγκοσμιοποιημένη, βιομηχανοποιημένη γεωργία στους μικρούς αγρότες, στο περιβάλλον και στην ποιότητα της τροφής που τρώμε. Το βιβλίο προσφέρει ιδέες για τις θέσεις που πρέπει να υιοθετήσουμε στη διαμάχη για τις γενετικές τροποποιήσεις και τη βιομηχανοποιημένη γεωργία.

Επιμέλεια: **Ζ.Π.Χ.**

ο βασίλης Λέκκας και η Διάσταση

Τραγούδια της ψυχής μας

καλλιτεχνική διεύθυνση
ΒΑΣΟΣ ΑΡΓΥΡΙΔΗΣ

συμμετέχουν

BOUZOUKI "VIRTUOSI"

ΟΜΑΔΑ ΧΟΡΕΥΤΩΝ «ΔΙΟΝΥΣΟΣ»

ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ:

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
HELLENIC BANK

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ:

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ

cyta

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ:

THE GRAMMAR SCHOOL

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΑΝΑΛΙ ΕΞ

ONLINE BOOKINGS:
www.cyprus-tickets.com
7000 9303

5/9/2010
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ
ΩΡΑ 21:00 ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ
23819217-23819253

6/9/2010
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΣΧΟΛΗΣ ΤΥΦΛΩΝ
ΩΡΑ 21:00 ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΘΟΚ
77772717

7/9/2010
ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΩΡΑ 21:00 ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
ΤΑΜΕΙΟ "ΕΙΡΗΝΗΣ 158"
25878744

Τα παιδιά βλέπουν την κηπουρική σαν το νέο τους «παιχνίδι», απολαμβάνουν τη διαδικασία, διασκεδάζουν και χωρίς να το ξέρουν ή να το συνειδητοποιούν, παίρνουν έτσι και περισσότερες πρωτοβουλίες.

Μικροί κηπουροί αριστεύουν στη ζωή

Η... συναναστροφή των παιδιών με λουλούδια και λαχανικά στον κήπο συνδέεται, ωστόσο, και με τις πολύ καλές επιδόσεις στο σχολείο

Της **ΣΑΝΤΥΣ ΤΣΑΝΤΑΚΗ**

Τώρα που λείπει ο κηπουρός, λόγω καλοκαιρινών διακοπών, η μικρή μου κόρη έχει αναλάβει με δική της πρωτοβουλία να τον αντικαταστήσει. Φοράει αντηλιακό, μαγιό και καπέλο και αφιερώνει από μισή μέχρι μία ώρα τη μέρα στο πότισμα του κήπου. Δεν της ξεφεύγει θάμνος ούτε δεντράκι κι αν κάτι ξεχάσει, την επόμενη μέρα το θυμάται και το ποτίζει με μεγαλύτερη φροντίδα. Οταν προθυμοποιείται να ποτίσει και η αδερφή της, το χώμα γίνεται λάσπη, οι δυο τους γίνονται μούσκεμα και μόνο τα δέντρα δεν θυμούνται... Αλλά το διασκεδάζουν και με το παραπάνω.

«Πότε θα... φωτίσουμε μαμά;», λέει ξανά και ξανά η μικρούλα, που εννοεί, φυσικά, να ποτίσουμε και απολαμβάνει όλη τη διαδικασία. Οπως και στο καλοκαιρινό σπίτι που νοικιάζουμε κάθε χρόνο στο νησί, με το μποστάνι, τον κήπο, τους κρυμμένους θησαυρούς, για να ανακαλύψουν με λαχτάρα αγγουράκια, κολοκυθάκια, ντομάτες, λεμόνια, σταφύλια, μελιτζάνες, σύκα και να αναφωνήσουν «μύρισε να δεις, είναι από τον κήπο μας».

Διάβασα, λοιπόν, στους Financial Times ότι σύμφωνα με μια νέα έρευνα από το Royal Horticultural Society, η κηπουρική μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά όλων των ηλικιών να αποδίδουν καλύτερα στο σχολείο. Αντί, λέει, να ανοίγετε τα βιβλία των μαθηματικών, της γλώσσας και των ασκήσεων, βγείτε καλύτερα στον κήπο. Κάπως έτσι ξεκίνησε στην Αγγλία μια καμπάνια που διήρκεσε συνολικά τρία χρόνια προκειμένου να γίνουν ευρύτερα γνωστά τα οφέλη που κερδίζουν όσα παιδιά, αγόρια και κορίτσια, ασχολούνται τακτικά με την κηπουρική για να επικεντρώνονται καλύτερα στην ανάγνωση και στην κατανόηση των μαθημάτων.

Εμείς να τα βλέπουμε αυτά. Κι ας μη μας αρέσουν οι έρευνες. Λέγεται, μάλιστα, ότι οι νεαροί κηπουροί, χωρίς να το ξέρουν ή να το συνειδητοποιούν, παίρνουν έτσι και περισσότερες πρωτοβουλίες. Η συγκεκριμένη καμπάνια που ξεκίνησε το 2007, για να συνδέσει την κηπουρική με το σχολείο, έριξε τους σπόρους, συμβουλές και οδηγίες σε περισσότερους από 2,5 εκατ. μαθητές, με την ιστορία να εξελίσσεται και να εμπεδώνεται στα μπαλκόνια και στις αυλές των σπιτιών τους, όχι ότι και οι γλάστρες στο εσωτερικό των σπιτιών έμειναν πίσω.

Τώρα που το θυμήθηκα, στον παιδικό σταθμό και των δύο κοριτσιών, αλλά και στο νηπιαγωγείο αργότερα, υπήρχε πάντα η ιδέα ενός αυτοσχέδιου, μικρού θερμοκηπίου που συνοδευόταν από τη σχετική παρακολούθηση από τα παιδιά, στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Μια μέρα, το ένα κορίτσι γύρισε στο σπίτι με ένα άσπρο ποτηράκι και τον βασιλικό της, κάποια άλλη φορά η αδερφή της μου έδειξε με καμάρι σε ποιο σημείο της δενδροφύτευσης στο δασάκι του σχολείου της είχε φυτέψει το δικό της δενδρύλλιο. Και στο σπίτι, όμως, η μεγάλη αγαπάει την ελιά που της αγόρασε η γιαγιά στα πρώτα της γενέθλια και τώρα έγινε σαν εκείνη σε ύψος. Αλλά κι εγώ θυμάμαι ένα κακτάκι που μου είχε αγοράσει ο δικός μου μπαμπάς μέσα σε ένα λευκό τρανζίστορ, για να το μεταφυτέψουμε στη ζαρντινιέρα και μετά σε μεγάλη γλάστρα και να γίνει θεόρατο, με δύο μεγάλα χέρια κι ένα κεφάλι με μαλλιά καρφάκια. Δεν μπορώ να πω ότι το πότιζα τακτικά, αλλά το φρόντιζα με αγάπη...

Τι πιο όμορφο από την εικόνα ενός παιδιού στον κήπο...

Αν αρίστευσα; Οχι απαραίτητα. Συγκεντρώνομαι, πάντως, εύκολα. Η κηπουρική στο σπίτι έχει το καλό ότι τα παιδιά ξεχνούν τις ευκολίες τους, βγαίνουν από τον μικρόκοσμό τους, κλείνουν τα κομπιούτερ και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και χωρίς να το συνειδητοποιούν, έχουν τη δυνατότητα να αυτοσχεδιάσουν, να έρθουν σε επαφή με τη Φύση και να βάλουν το δικό τους στίγμα.

Και στο σπίτι

Τα παιδιά στην Αγγλία φύτεψαν ανάμεσα σε δύο τσιμεντένια κτίρια-γλόμπους, από τα τέλη του 20ού αιώνα, πατάτες, ντομάτες, γλυκό καλαμπόκι, λάχανα, κρεμμύδια, φράουλες... Και μετά θέλησαν να επαναλάβουν το νέο τους χόμπι στο σπίτι. Φυτεύοντας μέντα και γιασεμί. Αλλά και καρότα και φασόλια. Και δεν έχει σημασία αν τα συγκεκριμένα φρούτα ή λαχανικά θα καταναλωθούν από όλα τα μέλη της οικογένειας με την ίδια όρεξη. Ούτε αν γίνουν χάλια, μέσα στις λάσπες, με χέρια, πόδια, ρούχα, πρόσωπα, χωμένα μέσα στις πρασινάδες.

Είναι σαν το βιβλίο με τον Τσάρλι και τη Λόλα και τίτλο «Ποτέ μα ποτέ στη ζωή μου δεν θα φάω ντομάτα». Τι σημασία έχει; Με την κηπουρική όλα γίνονται. Κέρδος είναι και η στιγμή που ο χρόνος θα σταματήσει και θα αρχίσουν να παρατηρούν τα έντομα. Τι ωραία που θα ήταν και τα δικά μας σχολεία, ιδιωτικά και δημόσια, αν είχαν δικούς τους λαχανόκηπους, με τόσους υποψήφιους, επίδοξους κηπουρούς. Και στα διαλείμματα, μαζί με τα σπιτικά σάντουιτς, να γεύονται και κάτι από το μποστάνι. Ακόμη και η Μισέλ Ομπάμα μετέτρεψε τμήμα του Λευκού Οίκου σε λαχανόκηπο με τη βοήθεια ενός τοπικού σχολείου. Και στην Αμερική, από το 1999 και μετά, με το συγκεκριμένο σπορ έχουν ασχοληθεί 178.000 εκπαιδευτικοί και 10.000 σχολεία.

Από όλα έχουμε να πάρουμε κάτι. Και από τα λουλούδια. Και από τα λαχανικά. Η κηπουρική θέλει θυσίες, φροντίδα, πειθαρχία, επιμονή, συγκέντρωση, αλλά βοηθάει και στον συναισθηματικό τομέα. Τα παιδιά πρέπει να ενθαρρύνονται να τρέχουν στο γρασίδι, να σκαρφαλώνουν σε δέντρα, να κόβουν φρούτα, να πετούν χαρταετούς, να φροντίζουν ζώα, μικρά, μεγάλα, έντομα, άγνωστα, γνωστά, οικεία, όχι και τόσο... Να ξαπλώνουν σε αιώρες ανάμεσα σε δέντρα, να γελούν πάνω σε κούνιες στερεωμένες σε δέντρα, στο δάσος, αντί να ζουν και να μεγαλώνουν μέσα στην ασφάλεια της μονοτονίας της περιφραγμένης παιδικής χαράς. Ενας μυστικός ή ένας βοτανικός κήπος είναι μια καλή εισαγωγή στο θέμα μας. Το bonsai είναι το κυρίως πιάτο. Και για επιδόρπιο, ένα δεντρόσπιτο.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΒΡΕΤΑΝΙΑ: Το βρετανικό ηλιοκίνητο Αεροπλάνο Zephyr πέτυχε το ακατόρθωτο. Με τη βοήθεια μόνο ηλιακών συλλεκτών στα φτερά του, παρέμεινε επί 15 ημέρες στον αέρα! Με αυτό τον τρόπο το αεροσκάφος, που, σύμφωνα με τους κατασκευαστές του, «δεν σταματάει ποτέ να πετάει», έσπασε το παγκόσμιο ρεκόρ συνεχούς πτήσης για μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα.

ΙΣΠΑΝΙΑ: Οι βουλευτές του τοπικού Κοινοβουλίου της Καταλωνίας ενέκριναν την απαγόρευση των ταυρομαχιών, από το 2012, λόγω της φθίνουσας δημοτικότητας του εθίμου. Οποιοι κι αν είναι οι πραγματικοί λόγοι -εθνικιστικοί ή μη- που τους ώθησαν στη λήψη της απόφασης, το μόνο βέβαιο είναι ότι μια βάναυση παράδοση χρόνων λαμβάνει, επιτέλους, τέλος.

STEPHANE MURATET

Το μπαρ στο κατάστημα της Louis Vuitton στο Λονδίνο, δημιουργία του Πίτερ Μαρίνο, δημιουργεί μία παιγνιώδη αίσθηση στον πελάτη.

Αρχιτέκτονας της μόδας για τον 21ο αιώνα

Καταστήματα όπου οι αγορές είναι ψυχαγωγία σχεδιάζει ο Πίτερ Μαρίνο

Της **SUZY MENKES**

Ανάμεσα στους 100 «μεγάλους» της μόδας, ο Πίτερ Μαρίνο θα γινόταν πρωτοσέλιδο, μαζί με άλλες διάνοιες της δημιουργίας και λοιπούς μάνατζερ μεγάλου διαμετρήματος. Κι όμως, παρά την πρωταγωνιστική του παρουσία σε κυρίαρχα γεγονότα, ο Αμερικανός αρχιτέκτων δεν έχει εκτιμηθεί γι' αυτό που είναι: ιμπρεσάριος της πολυτέλειας για τον 21ο αιώνα.

Τα ευάερα και ευήλια καταστήματα που έχει δημιουργήσει για ονόματα πρώτου μεγέθους, όπως Chanel, Dior, Fendi, Louis Vuitton ή Zegna, είναι

«Θέλω να είμαι ο πρώτος που θα ζωντανέψω τις τσάντες, θα δώσω χαρά και κίνηση».

ναοί βαθύτερης επιθυμίας. Σε παγκόσμιο επίπεδο, ο Πίτερ Μαρίνο στήνει τη σκηνή για αγορές με ιδιαίτερο στυλ. Καταστήματα στα οποία η σύγχρονη τέχνη είναι αξεσουάρ όσο και μία γυναικεία τσάντα. Στο κατάστημα «Maison» του Louis Vuitton στο Λονδίνο, μία γιγαντιαία αυτοπροσωπογραφία των Gilbert & George με τα χαρακτηριστικά τους κοστούμια ρίχνει τη σκιά της στο ανδρικό τμήμα, την ίδια ώρα που τα μαντίλια παρουσιάζονται σαν βίντεο αρτ και οι τσάντες κινούνται ηλεκτρονικά πάνω από την «μπάρα» με τα πορτοφόλια. «Θέλω να είμαι ο πρώτος άνθρωπος που θα ζωντανέψω τις τσάντες –ό, τι έχει γίνει ώς τώρα για τις τσάντες μού προκαλεί πλήξη μέχρι δακρύων– θέλω να δώσω χαρά και κίνηση», λέει ο Πίτερ Μαρίνο. Την επόμενη, όμως, στιγμή θα σου μιλήσει με πάθος για τέχνη, την προσωπική συλλογή του και πως, παρά την «πραγματικά απαιτητική καριέρα του», επιθυμεί να ασχοληθεί με τη ζωγραφική. Με αρχικές σπουδές ζωγραφικής και γλυπτικής στο Πανεπιστήμιο Κορνέλ και μετέπειτα αρχιτεκτονικής, ο Πίτερ Μαρίνο ξεκίνησε δεχόμενος παραγγελίες από πελάτες που εκπροσωπούσαν την ανερχόμενη κοινωνία της δεκαετίας του '70: τον Αντι Γουόρχολ, για τον οποίο ο νεαρός αρχιτέκτων δημιούργησε το τρίτο «Factory» (όπως ήταν γνωστό το στούντιο), την οικογένεια Ανιέλι, τους «βασιλείς» της Ιταλίας και φυσικά, τον Υβ Σαιν Λωράν και τον σύντροφό του, Πιερ Μπερζέ.

Από τα πρώτα του έργα, προσείλκυσε ιδιώτες πελάτες. Η δουλειά που έκανε για την οικογένεια Wertheimer –ιδιοκτήτες της Chanel– ήταν σημαδιακή για το εντυπωσιακό πέρασμά του στον κόσμο των καταστημάτων πολυτελείας.

Είναι δύσκολο να ταυτίσει κανείς τον αφοσιωμένο ντιζάινερ που ανανέωσε το Barneys στη δεκαετία του '80 με το ντύσιμο ενός μηχανόβιου. Στενό δερμάτινο παντελόνι, αμάνικο δερμάτινο τζάκετ που αφήνει να φαίνονται τα τατουάζ, κοσμήματα με νεκροκεφαλές και μαύρο κασκέτο.

Αλλά η περιβολή αυτή πάει πολύ πιο βαθιά από την επιμονή του Πίτερ Μαρίνο ότι το να καβαλάει τη μηχανή του είναι ένας τρόπος να δραπετεύει από τις υποχρεώσεις του, τις συνεχείς μετακινήσεις και τους 125 εργαζομένους υπό την ευθύνη του. Η αλήθεια βρίσκεται στην υπόσχεση που είχε δώσει, μικρός ακόμη, στους ρωμαιοκαθολικούς γονείς του ότι δεν θα οδηγούσε ποτέ μηχανή, μετά τον θάνατο σε τροχαίο του 21χρονου ξαδέλφου του. Αλλά μετά τον θάνατο των γονιών του, πριν από μία δεκαετία, η μηχανή του έγινε το σύμβολο της ελευθερίας.

Ο Πίτερ Μαρίνο, που μόλις έκλεισε τα 60 και πρόσφατα γιόρτασε 30 χρόνια αρχιτεκτονικής δημιουργίας, έχει κάθε δικαίωμα να χαίρεται τα επιτεύγματά του. Από τότε που τον προσέγγισε ο θρυλικός Φρεντ Πρέσμαν του Barneys και του ζήτησε να μετατρέψει τη σειρά σε πολυτελείας, καλλιέργησε τη δική του επιθυμία να μεταμορφώνει καταστήματα που «μοιάζουν με νοσοκομεία» σε «σκηνές ψυχαγωγίας». Το κατάστημα Louis Vuitton στο Λονδίνο κολυμπάει στο φως, που εισβάλλει από την ιστορική πρόσοψη στο εσωτερικό και αντανακλάται στην τολμηρή, γυάλινη σκάλα, όπου με χρήση LED σημειώνονται εκρήξεις χρωμάτων και εναλλάσσονται οπτικά ερεθίσματα. Οι λεπτομέρειες στο ίδιο το κατάστημα δημιουργούν την εντύπωση απόλυτης πολυτέλειας. Από το επιχρυσωμένο μονόγραμμα στα παράθυρα (πρώτη φορά εφαρμόστηκε στο κατάστημα στα Ηλύσια Πεδία το 2005) ώς το φυτικό μοτίβο με τα αρχικά LV στο ξύλινο δάπεδο.

«Η πολυτέλεια και η τέχνη είναι εκφράσεις συγκίνησης και πάθους», λέει ο Υβ Καρσέλ, πρόεδρος και εκτελεστικός διευθυντής της Louis Vuitton. Ο Πίτερ Μαρίνο μπορεί να θεωρηθεί ευεργέτης των πελατών, αλλά ο ίδιος χαρακτηρίζει τη δουλειά του με πολύ πιο άμεσο τρόπο και με δόση αυτοσαρκασμού. «Είμαι στην πραγματικότητα ένας πολέμιος του μοντερνισμού που εξισώνεται με την ασχήμια», λέει.

VINCENT KNAPP

MANOLO VILLERA

Επάνω: Το κατάστημα της Chanel στην περιοχή Ginza του Τόκιο χρησιμοποιεί φωτισμό LED στην πρόσοψη ώστε να αναδεικνύονται τα προϊόντα.
Κάτω: Ο Πίτερ Μαρίνο με το χαρακτηριστικό μηχανόβιο στυλ του.

ΣΤΗ ΜΟΔΑ

Της **SUZY MENKES**

Μεγαλοπρεπής θνητότητα

Οι νεκροκεφαλές ήταν παντού ορατές, όταν η κολεξιόν για την άνοιξη 2011 των Comme des Garçons ξεδιπλώθηκε στην πασαρέλα: σκαμμένα μάτια να προβάλλουν από πουκάμισα και παντελόνια, βαλμένα σε γεωμετρικούς σταυρούς στη σπονδυλική στήλη – βαμμένα ακόμη και με κιμωλία στα κεφάλια των μοντέλων.

Αλλά αυτά τα σταμπαρισμένα μάτια δεν έκαναν αναγκαστικά το σόου να δείχνει τρομακτικό ή μακάβριο. Ορισμένα από αυτά τα μαύρα και λευκά κόκαλα ήταν καλυμμένα από γυαλιά ηλίου σε μπλε χρώμα που στηρίζονταν εκεί όπου κάποτε υπήρχε μια μύτη ή πνίγονταν από λουλούδια που δεν ήταν καθόλου πένθιμα.

Το «Skull of life» ήταν η μόνη συμβολή της σχεδιάστριας Rei Kawakubo στην ανάπτυξη του τελεολογικού μυστηρίου του θέματος. Ηταν τα τρισδιάστατα κλουβιά σε δερμάτινα τζάκετ και τα μεγάλα ανοίγματα στα μανίκια, συμβολικά της πύλης του Παραδείσου ή της Κόλασης; Ηταν η αποθέωση της ζωής μετά τον θάνατο; Θα μπορούσε αυτό να είναι ένας καλυμμένος φόρος τιμής στη μνήμη του Αλεξάντερ Μακουίν, που είχε τη νεκροκεφαλή ως σύμβολο;

Αλλά δεν ήταν αναγκαίο να δοθεί οποιαδήποτε εξήγηση, γιατί τα ρούχα σε αυτή την επίδειξη την έδιναν μόνα τους. Μία θαυμάσια εκτελεσμένη, γεωμετρική κολεξιόν γύρω από ένα τετράγωνο, περικυκλωμένο από κρανία. Η σιλουέτα ήταν κυρίως αδύνατη και τα πουκάμισα, όπως και τα παντελόνια με χαμηλό καβάλο, κανονικά – αν εξαιρέσει κανείς τα μακάβρια μοτίβα. Οι γεμάτες φούστες, επίσης πυκνές με κρανία, δεν έκαναν οικονομία στο ύφασμα. Στην καλύτερη στιγμή της, η κυρία Kawakubo παραμένει χωρίς ταίρι σε ό,τι αφορά τη φαντασία, την τόλμη και την εκτέλεση του οράματός της. Αλλά και στη δημιουργία της επιθυμίας για όλους εμάς.

NEW YORK TIMES / VALERIO MEZZANOTTI

Η συλλογή για την άνοιξη του 2011 συνδύαζε το μακάβριο στοιχείο με την επιθυμία.

Αρμάνι, ωδή στο κεχριμπάρι

Είναι το διαυγές χρυσοκάστανο χρώμα του σιροπιού ή του απολιθωμένου ξύλου ή της ρητίνης που εκλύεται. Για την άνοιξη, η ωδή στο κεχριμπάρι που παρουσίασε το Armani Prive's σόου ήταν μία πλούσια εκδοχή του μπεζ, που ο Τζόρτζιο Αρμάνι ανέκαθεν αγαπούσε.

Το σκηνικό και οι τοίχοι ακτινοβολούσαν στο χρώμα του κεχριμπαριού, καθώς το πρώτο μοντέλο εμφανίστηκε στην πασαρέλα στην επίδειξη του Ιουλίου, με ένα ριχτό παλτό στους ώμους ενός ταγέρ, με τη φούστα να ανοίγει από τη μέση και κάτω. Κι έτσι εξελίχθηκε η επίδειξη στο πρώτο της μισό για τα ρούχα ημέρας που –με την εξαίρεση της Chanel– έχουν πλέον σχεδόν εξοβελιστεί. Δεν υπήρχαν εκπλήξεις: μόνο καθώς πρέπει καθημερινά φορέματα και ταγέρ με παντελόνια. Στη θέση εντυπωσιακών καπέλων, αυστηρής κορμοστασιάς κι ενός αέρα Κίνας, οι τσάντες ήταν διακριτικές υπομνήσεις με μόνη στυλιστική προσήλωση ότι ο κ. Αρμάνι προτιμά τις ξανθές. Μία δέσμη φωτός σαν από μέλι συνόδευσε τα πρώτα τέσσερα βραδινά φορέματα, που ήταν γραμμικά αλλά με σχήμα, και ορισμένα με χαμηλή πλάτη. Η καινοτομία ήταν στα φορέματα από σατέν, που παρουσιάστηκαν σε χρώμα πούρων Αβάνας. Με χαλαρά πτερύγια μπροστά, υπονοούσαν μία εκδοχή του στυλ Infanta.

Αυτό που έλειπε από την επίδειξη ήταν η λάμψη της ανυπομονησίας και της έκπληξης. Σίγουρα δεν υπήρχαν εμφανίσεις για να βρουν τον δρόμο τους στο YouTube ή να προκαλέσουν πλήθος σχολίων. Γιατί, άραγε, ο κύριος Αρμάνι θεώρησε ότι άξιζε να παρουσιάσει αυτή τη συλλογή, αφού δεν μπορούσε ούτε να εφεύρει νέα εικόνα ούτε να προκαλέσει συναισθήματα;

Το Prive's επιβεβαίωσε την παράδοση που έχει δημιουργήσει. Λίγοι σχεδιαστές σήμερα σκέπτονται αν τα ρούχα που παρουσιάζουν θα καταλήξουν στις ντουλάπες του κοινού. Η φιλική προς τον πελάτη μόδα είναι εκτός μόδας. Αλλά ο κύριος Αρμάνι είδε το φως.

Το χρώμα του κεχριμπαριού, της ρητίνης και του σιροπιού επέλεξε ο Αρμάνι.

Δίνοντας καινούργια ζωή σε ξεχασμένα κομμάτια του χθες

Της **KATE SINGLETON**

ΜΙΛΑΝΟ. Οι αποκαλύψεις έχουν να κάνουν με την απομάκρυνση στρώσεων και την επαναξιολόγηση όσων έρχονται στην επιφάνεια. Η θεαματική αποκάλυψη της Κοστάντσα Αλγκράντι συνέβη το 1993, όταν ξεφλούδιζε την μπογιά από έναν τοίχο αγροτόσπιτου που αναστήλωνε στην Τοσκάνη.

«Ξαφνικά εμφανίστηκε η τοιχοποιία, με τούβλα σε υπέροχο, γλυκό πορτοκαλί και ρόδινο κόκκινο», λέει. «Στα μοτίβα που αναδύθηκαν μπορούσα να δω φόρμες που παρέπεμπαν σε πράγματα που αγαπώ: θάλασσα, κύματα, ηλιοβασίλεμα στον ορίζοντα. Αυτό με παρακίνησε να σκεφτώ πάνω στα αφανή πράγματα, πάνω στην πιθανότητα να τα ανασύρω και να τα μετατρέψω σε κάτι άλλο ξεχωριστό».

Τους επόμενους μήνες, η Κοστάντσα Αλγκράντι ξέκλεβε συστηματικά χρόνο από την εργασία της (ως δασκάλας του τένις) για να περπατήσει κατά μήκος της ακτής σε αναζήτηση ξεβρασμένων ξύλων που τροφοδοτούσαν τη φαντασία της. Εμπλούτισε τα ευρήματά της με παλιά τούβλα και σπαράγματα από πέτρες ή μέταλλα που έπαιρναν ιδιαίτερα σχήματα. Σταδιακά, τα συναρμολογούσε σε τραπέζια, καρέκλες και βιβλιοθήκες, αρχικά για την αγροικία και αργότερα απλώς και μόνο επειδή δεν μπορούσε να αντισταθεί στην πρόκληση να δώσει σε αυτά τα θραύσματα μια καινούργια ζωή.

«Ως το 1997, είχα δημιουργήσει μια συλλογή από μικρά έπιπλα και αποφάσισα ότι το επόμενο βήμα ήταν να μεταμορφώσω την ίδια τη ζωή μου», λέει. «Ετσι, έβαλα τις ρακέτες του τένις στο ράφι, φόρτωσα τις δημιουργίες μου στο αμάξι και πήγα στο Μιλάνο. Μέσα σε μία εβδομάδα είχα βρει ένα χώρο για τα έπιπλά μου και ένα κεντρικό ατελιέ σε μια παλιά γειτονιά χειρωνάκτων, ώστε να συνεχίσω να δημιουργώ».

Εκείνη την εποχή, το καλύτερο κατάστημα για έπιπλα κήπου και βεράντας ήταν το Compagnia dei Giardini. Διέθετε υψηλής ποιότητας δημιουργίες από μικρές βιομηχανίες της βόρειας Ιταλίας, αλλά οι ιδιοκτήτες έδειξαν αμέσως μεγάλο ενδιαφέρον για τα μοναδικά έπιπλα της Κοστάντσα Αλγκράντι. Από την αρχή τής εμπιστεύτηκαν χώρο στην κεντρική βιτρίνα και της διέθεταν όλο και περισσότερα τετραγωνικά στον εκθεσιακό χώρο, ώσπου το 2006 οργάνωσαν μία έκθεση αφιερωμένη στα έργα της.

Αν και η Κοστάντσα Αλγκράντι έχει πλέον μία βοηθό, τίποτε δεν την εμποδίζει να μετατρέπει μόνη της το μέταλλο σε λεπτά φύλλα λαμπερού χρώματος, με τα οποία καλύπτει επιφάνειες σε τραπέζια, πλάτες ντουλαπιών ή ράχες σε καρέκλες. Κάθε κομμάτι της σχολαστικά στοιβαγμένης πρώτης ύλης στο εργαστήριό της έχει επιλεγεί με άποψη για το τι μπορεί να γίνει. Οταν εμφανιστεί ο κατάλληλος πελάτης, η σύνθεση αρχίζει να γεννιέται.

Πέρυσι, π.χ., ο ντιζάινερ Μάουρο Ρανταέλι είχε αναλάβει την κατασκευή ενός μικρού σπα στο ιστορικό ξενοδοχείο Le Terme in Bagno Vignoni και την προσκάλεσε να δημιουργήσει την επίπλωση. Η συνήθης εξερεύνηση του χώρου οδήγησε στην ανακάλυψη ενός παράσπιτου γεμάτου με εγκαταλελειμμένες σιδερένιες υδρορροές, σκουριασμένες και διαβρωμένες από το γεμάτο μέταλλα νερό για το οποίο φημίζεται το χωριό. Επιασε αμέσως δουλειά, τρίβοντας και λειαίνοντας τις επιφάνειες, και στη συνέχεια άρχισε να δίνει ζωή και νέο σχήμα στα εξευγενισμένα πλέον μέταλλα. Η ρεσεψιόν και το μπαρ του ξενοδοχείου, καθώς και αρκετοί τοίχοι στο ίδιο το σπα, είναι πλέον μάρτυρες της ικανότητας της κυρίας Αλγκράντι να δίνει αξία σε ξεχασμένες αρετές. «Τα πάντα οξειδώνονται με τον χρόνο, ακόμη και εμείς οι ίδιοι», λέει. «Αλλά αν το δει κανείς από τη σωστή οπτική γωνία, τα σημάδια του χρόνου έχουν μια δική τους ομορφιά».

International Herald Tribune
THE GLOBAL EDITION OF THE NEW YORK TIMES

Επιπλα σχεδιασμένα και κατασκευασμένα από ανακυκλωμένα υλικά διά χειρός Κοστάντσα Αλγκράντι, για ιδιωτική κατοικία στο Μιλάνο.

Υποστήριξη με διάρκεια
Cyprus Import Corporation Ltd - General Distributors of Daimler AG for Mercedes-Benz Cars for Cyprus
Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τους εκθεσιακούς χώρους της Κυπριακής Εταιρείας Εισαγωγών στα τηλέφωνα: 22474747, 24818400, 25879222, 26943900. www.mercedes-benz.com.cy

Οι άνθρωποι **πάντα** θα ονειρεύονται.

MARFIN LAIKI BANK

Για περισσότερα από 100 χρόνια είμαστε κοντά σας, είμαστε δίπλα σας, σε κάθε σας ξεκίνημα, στα εύκολα και στα δύσκολα, στις καθημερινές αλλά και στις πιο σημαντικές στιγμές της ζωής σας. Στεκόμαστε δίπλα σας, υπεύθυνα και αξιόπιστα με πρωτοποριακά προϊόντα και υπηρεσίες για να σας στηρίξουμε σε κάθε σας απόφαση ή επιθυμία.

Marfin Laiki Bank: Πάντα εδώ, πάντα για σένα.

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.marfinlaiki.com.cy

Pokka Coffee

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
www.kathimerini.com.cy/sport
Σάββατο 14 - Κυριακή 15 Αυγούστου 2010

Pokka Coffee

ΟΜΟΝΟΙΑ

Τα 5+1 σενάρια της πράσινης άμυνας

Κόντρα στη Μέταλιστ δεν θα δούμε πολλές αλλαγές, όμως, ενόψει του πρωταθλήματος, ο Τάκης Λεμονής έχει αρκετές ενδιαφέρουσες επιλογές για την ανασταλτική λειτουργία της. Ανάλυση των Ουκρανών του Χαρκόβου. **Σελ. 35**

ΑΠΟΕΛ

Από αντιπρόεδρος ανεπιθύμητος

Ο πρόεδρος της ΚΟΠ και δηλωμένος φίλαθλος του ΑΠΟΕΛ (σύμφωνα με τον ίδιο) Κώστας Κουτσοκούμνης έπεσε σε δυσμένεια από τους γαλαζοκίτρινους. Με σχηματισμό 4-5-1, όπως αυτόν του Γιοβάνοβιτς, παίζει η Χετάφε. **Σελ. 38**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Β. ΣΠΑΝΟΥΛΗ

«Το κίνητρο είναι πάνω απ' τα χρήματα»

Στην πρώτη συνέντευξη μετά τη μεταγραφή, ο Βασίλης Σπανούλης στη Λευκωσία μιλά στην «Κ» και εξηγεί γιατί διάλεξε τον Ολυμπιακό, ενώ μιλάει και για το Μουντομπάσκετ. **Σελ. 40**

SAVVIDES PHOTO

Οι «αιώνιοι» πουλάνε μαζί γύρω στα 15.000 διαρκείας, με τον τζίρο να υπολογίζεται πως ξεπερνάει τα 5 εκατ. ευρώ, καλύπτοντας περίπου το 15% του προϋπολογισμού της κάθε ομάδας.

Επιχείρηση... διαρκείας

Τα εισιτήρια διαρκείας καλύπτουν το 10-15% του μπάτζετ και αποτελούν εγγυημένα έσοδα σε «νεκρή» περίοδο

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Μέχρι και με τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά σποτ προώθησαν φέτος τις κάρτες διαρκείας ορισμένες ομάδες, με την Ανόρθωση και την Πάφο να χρησιμοποιούν ποδοσφαιριστές που, σύμφωνα με το σενάριο της διαφήμισης, επισκέπτονται τον κόσμο στο σπίτι ή στην καφετέρια και τον στέλλουν στο γήπεδο (υπάρχουν σχετικά φιλμάκια στο Youtube). Μέσω τηλεόρασης έδωσε ώθηση στις κάρτες διαρκείας και η Ομόνοια, που αυτό το καλοκαίρι έκανε νέο ρεκόρ διάθεσης, ξεπερνώντας τις 8.300 κάρτες. Ρεκόρ σημείωσε και ο ΑΠΟΕΛ, αφού θέση στο ΓΣΠ έχουν εξασφαλίσει μέχρι στιγμής πάνω από έξι χιλιάδες οπαδοί του. Τα περσινά νούμερα ξεπέρασαν τόσο η Ανόρθωση όσο και η ΑΕΛ, αλλά και η ΑΕΚ με τον ΑΠΟΠ/Κινύρα. Αντίθετα, στον Απόλλωνα η πώληση των δύο καλύτερων παικτών (Σανγκόι, Αβραάμ) και οι τεταμένες σχέσεις του κόσμου με τη διοίκηση έχουν καθηλώσει τη διάθεση των καρτών διαρκείας. Εξαιρετικά ευχαριστημένοι από την κίνηση των διαρκείας είναι στον Ολυμπιακό, όπου πλησιάζουν τον στόχο των 600. Μεγάλη ένεση αποτέλεσαν τα 150.000 ευρώ που η Αλκή είχε ως έσοδα από τα διαρκείας. Στα περσινά επίπεδα κινείται η Ένωση, οι παράγοντες της οποίας είναι ευχαριστημένοι από την ανταπόκριση του κόσμου. Το ίδιο και ο Εθνικός Άχνας, που κάθε χρόνο πουλάει 250-300 κομμάτια.

Η Δόξα είναι η μοναδική ομάδα που δεν έχει κάρτες διαρκείας. Με την ετήσια εισφορά τους, οι φίλοι της ομάδας μπορούν να φιλοξενούνται στα VIP του Μακαρείου

«Μουδιασμένη» είναι η κίνηση στην Πάφο, με τα διαρκείας να σημειώνουν πτώση τα δυο τελευταία χρόνια. Πρόπερσι η ομάδα είχε διαθέσει κοντά στις 1.000 κάρτες, φέτος όμως θα είναι ευχαριστημένοι, αν πωλήσουν λίγο πάνω από τις μισές. Στον Ερμή περιμένουν πως η μετακίνηση της ομάδας στο «Αμμόχωστος» θα φέρει τον κόσμο στο γήπεδο, καθώς πέρσι το Δασάκι ήταν μακριά για τους λίγους φίλους της ομάδας. Επιπλέον έσοδο η ανέγερση VIP Boxes στο γήπεδο. Η Δόξα είναι η μοναδική ομάδα α΄ κατηγορίας που δεν πουλάει διαρκείας, καθώς έχει τους λιγότερους οπαδούς. Κυρίως τα μέλη του συλλόγου και μερικοί πιστοί οπαδοί που καταβάλλουν ετήσια μια εισφορά απολαμβάνουν το προνόμιο να παρακολουθούν τους εντός έδρας αγώνες από τα επίσημα θεωρεία του Μακαρείου Σταδίου.

Ανάσα το καλοκαίρι

Δεν είναι μόνο το συνολικό ποσό που θα εισπράξει ένας σύλλογος από τις πωλήσεις των καρτών διαρκείας, αλλά και η χρονική περίοδος που αυτό μπαίνει στα ταμεία. Οι καλοκαιρινοί μήνες είναι οι πλέον δαπανηροί για μια ποδοσφαιρική ομάδα, καθώς απαιτούνται προκαταβολές και αμοιβές μάνατζερ, ώστε να γίνουν οι μεταγραφές, συν έξοδα ταξιδίου για τους νεοαποκτηθέντες, αλλά και για την προετοιμασία στο εξωτερικό. Γι' αυτό και οι διοικήσεις αποδίδουν πλέον τεράστια σημασία στην προώθηση και διάθεση των καρτών διαρκείας, από τον Ιούνιο κιόλας, ώστε να έρθει ρευστό και να κυλήσει απροβλημάτιστα ο προγραμματισμός. Ο ΑΠΟΕΛ πουλάει ακόμα διαρκείας μέσω Ίντερνετ, κάτι που κάνει εν μέρει και η ΑΕΛ, ενώ η Ομόνοια είχε στήσει συνεργεία στο ΓΣΠ για εξυπηρέτηση των οπαδών της.

Περίπου 500 διαρκείας αντιστοιχούν σε κάτι περισσότερο από 100.000 ευρώ για μια μεσαία ομάδα, κάτι που σημαίνει μια κάλυψη του προϋπολογισμού κοντά στο 10%. Στις περιπτώσεις της Ομόνοιας και του ΑΠΟΕΛ, που κουβαλούν πολύ μεγαλύτερες μάζες φιλάθλων, τα έσοδα από τα διαρκείας κινούνται μεταξύ 2-2,5 εκατ. ευρώ, οπότε μιλάμε για μια κάλυψη προϋπολογισμού περίπου στο 15%, ίσως και περισσότερο, αφού πουλάνε ακριβότερα τα διαρκείας, λόγω του όγκου των φιλάθλων, αλλά και γιατί παίζουν στο πιο σύγχρονο γήπεδο της Κύπρου. Τέλος, καταστροφική κρίνεται η κίνηση των διαρκείας στον Απόλλωνα, αφού η διάθεση μόλις 1.000 κομματιών καλύπτει πολύ λιγότερο από το 10% του μπάτζετ. Σε αρκετές περιπτώσεις, ο κόσμος στην Κύπρο επιλέγει να δείξει μέσω των διαρκείας τη δυσαρέσκειά του για τις επιλογές της διοίκησης – κάτι ανάλογο είχε γίνει στον ΑΠΟΕΛ το καλοκαίρι του 2008 και στην Ανόρθωση πέρσι – λησμονώντας πως στο τέλος της ημέρας αυτό έχει αντίκτυπο στην ποδοσφαιρική ομάδα, αφού οι διοικήσεις έρχονται και παρέρχονται.

Αντιστάθμισμα

Η πτώση ή η μη αύξηση στη διάθεση των εισιτηρίων διαρκείας μπορεί σε κάποιες περιπτώσεις να είναι επακόλουθο της οικονομικής κρίσης που έχει κτυπήσει κυρίως τις επαρχίες Πάφου και ελεύθερης Αμμοχώστου, αλλά και του τηλεοπτικού πολέμου. Ο κόσμος αναγκάζεται πλέον να επιλέξει κάποια ψηφιακή πλατφόρμα, οπότε οι οπαδοί, ειδικά των μικρομεσαίων ομάδων, ενδεχομένως να προτιμήσουν το ποσό που θα κατέβαλλαν για το διαρκείας να το πληρώσουν για συνδρομητική τηλεόραση, πηγαίνοντας στο γήπεδο σε επιλεγμένους αγώνες. Βεβαίως, οι ομάδες κάθε άλλο παρά χαμένες βγαίνουν, καθώς όλες από φέτος έχουν σχεδόν διπλασιάσει το ύψος του τηλεοπτικού τους συμβολαίου, μιας και τέθηκαν σε ισχύ οι συμβάσεις της περιόδου 2010-13. Έτσι, μπορεί να χάνουν κάποια χρήματα από τα διαρκείας, όμως τα παίρνουν πίσω και με το παραπάνω, μέσω των εσόδων από τηλεοπτικά δικαιώματα.

Τα προνόμια

Πέρα από προτεραιότητα στα εισιτήρια των εκτός έδρας και των ευρωπαϊκών αγώνων, οι κάτοχοι καρτών διαρκείας κυπριακών ομάδων απολαμβάνουν σημαντικές εκπτώσεις στην μπουτίκ προϊόντων, ενώ σε μεγάλους συλλόγους το διαρκείας περιλαμβάνει ελεύθερη είσοδο σε αγώνες μπάσκετ ή και βόλεϊ, στην κανονική διάρκεια του πρωταθλήματος. Οι ομάδες που παίζουν στα ευρωπαϊκά κύπελλα περιλαμβάνουν συνήθως το πρώτο ματς στην τιμή του διαρκείας, ενώ οι κάτοχοι των καρτών διαρκείας παίρνουν αναμνηστικά δώρα, μετέχουν σε κληρώσεις και σε άλλες εκδηλώσεις του συλλόγου, στην παρουσία της ποδοσφαιρικής ομάδας. Τα τελευταία χρόνια οι ομάδες απασχολούν πτυχιούχους του μάρκετινγκ, ώστε να φτιάξουν όσο το δυνατόν πιο ελκυστικά πακέτα.

ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΤΩΝ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ	ΦΘΗΝΟ	ΑΚΡΙΒΟ	VIP
ΚΥΠΡΟΣ			
Ομόνοια	200	525	2.000/1.500
ΑΠΟΕΛ	235	525	1.400/1.000
Ανόρθωση	250	490	-
Απόλλωνας	280	550	1.490/990
ΑΕΛ	235	450	1.500
ΑΠΟΠ/Κινύρας	200	-	-
Εθνικός Άχνας	200	300	500
Ερμής	250	-	800
Ένωση	270	430	1.095
Πάφος	200	-	-
Δόξα	-	-	-
Αλκή	200	-	400
ΑΕΚ	400	200	-
Ολυμπιακός	200	200	-
ΕΛΛΑΔΑ/ΕΥΡΩΠΗ			
Ολυμπιακός	**400**	**1.000**	
Παναθηναϊκός	200	1.350	
ΑΕΚ	**180**	**820**	
ΠΑΟΚ	200	840	
Άρης	**185**	**730**	
Πανιώνιος	275	1.200	
Λιόν	**200**	**990**	
Τσέλσι	668	1.470	
Μάντσεστερ Γ.	**623**	**1.130**	
Άρσεναλ	960	2.216	
Λίβερπουλ	**825**	**953**	
Φούλαμ	448	1.091	
Μπαρτσελόνα	**173**	**711**	
Ατλέτικο	165	640	
Μπάγερν	**225**	**650**	
Σάλκε	255	850	
Βέρντερ	**260**	**600**	
Ίντερ	170	1.700	
Μίλαν	**130**	**780**	
Γιουβέντους	265	1.950	
Πόρτο	**125**	**625**	
Χετάφε	210	570	
Σάλτσμπουργκ	**93**	**170**	

* Όλες οι τιμές αναφέρονται σε ευρώ.

Πιο φθηνά στο εξωτερικό

Η Άρσεναλ, που είναι η ακριβότερη ομάδα στην Αγγλία, σύμφωνα με την Guardian (και στην Ευρώπη, σύμφωνα με τη δική μας έρευνα), κράτησε φέτος σταθερές τις τιμές των εισιτηρίων διαρκείας για το υπερσύγχρονο Emirates, ενώ σημαντικές αυξήσεις δεν παρατηρήθηκαν σε κανέναν ευρωπαϊκό σύλλογο. Η ΑΕΚ Αθηνών έχει το φθηνότερο διαρκείας στα 180 ευρώ και αφορά ανέργους και πολύτεκνους. Στην Αγγλία δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στο φθηνό και το ακριβό διαρκείας, με εξαίρεση τη Φούλαμ, η οποία διαφήμιζε πως πουλάει διαρκείας από 369 στερλίνες (η κατηγορία είναι ήδη sold out). Οι τιμές των διαρκείας των μεγάλων ομάδων της Κύπρου είναι περίπου οι ίδιες με αυτών της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, ενώ εντύπωση προκαλεί το γεγονός πως κάποιος μπορεί να αποκτήσει διαρκείας ενός μεγάλου ευρωπαϊκού συλλόγου, πληρώνοντας λιγότερα χρήματα απ' όσα για μια κυπριακή ή ελληνική ομάδα, απολαμβάνοντας όμως φιλοξενία σε πιο σύγχρονα γήπεδα. Πάντως, όσο μεγαλύτερο είναι το γήπεδο μιας ομάδας στο εξωτερικό, τόσο φθηνότερο είναι το διαρκείας, κάτι που οικονομικά αποδίδεται στην αυξημένη προσφορά προϊόντος έναντι της ζήτησης.

Κίνηση εισιτηρίων διαρκείας

	Φέτος**	Πέρσι
Ομόνοια	8.300	7.492
ΑΠΟΕΛ	6.000	5.900
Ανόρθωση	2.800	2.500
ΑΕΛ	2.200	2.000
ΑΕΚ	1.300	1.000
Απόλλωνας	1.000	1.800
ΑΠΟΠ/Κιν.	800	600
Ένωση	600	700
Αλκή	600	-
Πάφος	400	500
Ολυμπιακός	400	-
Εθνικός	250	260
Ερμής	150	200
Δόξα	-	-

* Τα στοιχεία βασίζονται σε επίσημη ενημέρωση.
** Μέχρι την Τετάρτη 11 Αυγούστου.

ΣΧΟΛΙΟ

Του **ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ**

Τα πάντα ρει

Ο Αύγουστος, ο κατ' εξοχήν μήνας διακοπών, θα είναι πάρα πολύ σημαντικός για τη φετινή ευρωπαϊκή πορεία των ομάδων μας στο ποδόσφαιρο. Στις 19 και 26 του μήνα θα μάθουμε αν θα έχουμε και φέτος αντιπροσώπευση σε Ομίλους, έστω και του Γιουρόπα Λιγκ. Στις 28 του Αυγούστου θα έχουμε και την έναρξη του νέου πρωταθλήματος.
Κάποτε το πρωτάθλημα στην Κύπρο τέλειωνε στις αρχές Μαΐου και το επόμενο πρωτάθλημα άρχιζε στις αρχές Οκτωβρίου! Οι ποδοσφαιριστές και οι φίλαθλοι είχαν μπροστά τους ένα μακρύ ζεστό καλοκαίρι χωρίς ποδόσφαιρο, εκτός και αν ήταν χρονιά Παγκοσμίου Κυπέλλου ή Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος. Οι κυπριακές συμμετοχές στα ευρωπαϊκά κύπελλα άρχιζαν στα τέλη Σεπτεμβρίου.

Όπως όμως είπε και ο Ηράκλειτος, «τα πάντα ρει». Οι αλλαγές στον παγκόσμιο χάρτη, που έφεραν τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και της Γιουγκοσλαβίας, δημιούργησαν την ανάγκη για τους προκριματικούς γύρους. Οι «νεκροί» μήνες του καλοκαιριού, όπως ήταν ο Ιούλιος και ο Αύγουστος, γέμισαν με ευρωπαϊκούς ποδοσφαιρικούς αγώνες. Οι προετοιμασίες ξεκινούν τώρα από τον Ιούνιο, η ημερομηνία έναρξης του πρωταθλήματος μεταφέρθηκε λογικά πιο νωρίς και οι ποδοσφαιριστές εκεί που ήταν ανενεργοί τούς καλοκαιρινούς μήνες, έκαναν το άλμα από τον ερασιτεχνισμό στον επαγγελματισμό.

Στο παιχνίδι μπήκε πλέον και η τηλεόραση. Οι όμιλοι του Τσάμπιονς Λιγκ κατά πρώτο λόγο, του ΟΥΕΦΑ στη συνέχεια και του Γιουρόπα Λιγκ τώρα, αύξησαν τους αγώνες μεταξύ των μεγάλων ομάδων της Ευρώπης και μεγάλωσαν κατά πολύ την «αγορά» του ποδοσφαίρου. Η λογική ήταν πολύ απλή. Περισσότεροι αγώνες, περισσότερα εισιτήρια, περισσότεροι χορηγοί, περισσότερες διαφημίσεις, περισσότερα έσοδα. Το ποδόσφαιρο, που στις αρχές της δεκαετίας του ενενήντα είχε σε κάποιες χώρες χάσει την πρωτοκαθεδρία από το μπάσκετ, επανήλθε θριαμβευτικά.

Η λάμψη και η αίγλη του Τσάμπιονς Λιγκ δεν μπορούσε να συγκριθεί με κανένα άλλο άθλημα. Εξάλλου το ίδιο το μπάσκετ, σε μία κίνηση αυτοκαταστροφής, διαιρέθηκε σε χίλια κομμάτια, με διαφορετικές ευρωπαϊκές διοργανώσεις, οι οποίες προκαλούσαν σύγχυση στον κόσμο.

Δημιουργήθηκε, έτσι, ένα ποδόσφαιρο «ελεύθερης αγοράς», όπου θεωρητικά όλοι είχαν την ευκαιρία να συμμετέχουν και είχαν το κίνητρο να μπουν στους «χρυσοφόρους» Ομίλους. Η πραγματικότητα όμως ήταν ότι το Τσάμπιονς Λιγκ δημιουργήθηκε από την ΟΥΕΦΑ, για να μη γίνει ό,τι και στο μπάσκετ, όπου οι μεγάλοι σύλλογοι απειλούσαν εκβιαστικά να διοργανώσουν τη δική τους λίγκα. Οι ευκαιρίες που είχαν οι ομάδες από μικρές χώρες, για να προκριθούν στους Ομίλους, ήταν από ελάχιστες ως μηδαμινές. Όσο πιο μικρή ήταν η ποδοσφαιρική «αγορά» από την οποία προερχόσουν, τόσο πιο δύσκολο ήταν να μπεις στα σαλόνια των μεγάλων. Εμείς εδώ στην Κύπρο γνωρίζουμε αυτή την πραγματικότητα από πρώτο χέρι.

Οι αλλαγές στη ζωή όμως δεν γίνονται μόνο σε οικονομικό επίπεδο, αλλά και στο πολιτικό και στο κοινωνικό πεδίο. Η προσφυγή του Βέλγου Ζαν Μαρκ Μπόσμαν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο το 1995 άνοιξε τα ευρωπαϊκά σύνορα για όλους τους ποδοσφαιριστές. Οι μικροί είχαν πλέον τη δική τους ευκαιρία, την οποία μετά από πολλές προσπάθειες καταφέραμε και εμείς να αξιοποιήσουμε τις προηγούμενες δύο χρονιές.

Το συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι τίποτα στη ζωή δεν μένει στάσιμο. Οι αλλαγές στις κοινωνικές δομές, στην τεχνολογία και στον τρόπο σκέψης δημιουργούν νέα δεδομένα και στον αθλητισμό. Αυτοί που αντιλαμβάνονται γρήγορα ότι πρέπει να προσαρμοστούν σε αυτές τις αλλαγές έχουν την ευκαιρία να πάνε μπροστά. Αυτοί που μένουν προσκολλημένοι στο παρελθόν έχουν λιγότερες πιθανότητες επιτυχίας.

Οι δικές μας ομάδες έχουν οργανωθεί καλά εντός του αγωνιστικού χώρου και έχουν κάνει κάποια βήματα εκτός γηπέδου. Χρειάζεται, νομίζω, να μελετήσουν σε βάθος τις αλλαγές που έρχονται με το οικονομικό φέαρ πλέι της ΟΥΕΦΑ και ίσως και την παρουσία περισσότερων γηγενών ποδοσφαιριστών στο ρόστερ τους. Η εφαρμογή των αλλαγών ίσως να συνεπάγεται πιο επαγγελματική και τεχνοκρατική στελέχωση από τους κυπριακούς συλλόγους. Αυτή τη στιγμή έχουμε επαγγελματικές ομάδες, οι οποίες όμως ουσιαστικά διοικούνται part time. Μήπως θα έπρεπε να προλάβουμε τις αλλαγές αντί να τρέχουμε ξοπίσω τους;

sports@kathimerini.com.cy
Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ			
14.08	14:45	ΤΟΤΕΝΑΜ – ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ ΣΙΤΙ	ALFA
	19:30	ΤΣΕΛΣΙ – ΓΟΥΕΣΤ ΜΠΡΟΜ	LTV Sports1
15.08	18:00	ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ – ΑΡΣΕΝΑΛ	ALFA
16.08	22:00	ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Γ. – ΝΙΟΥΚΑΣΛ	ALFA
ΟΥΚΡΑΝΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ			
14.08	20:15	ΝΤΝΙΠΡΟ – ΜΕΤΑΛΙΣΤ ΚΑΡΚΙΒ	
ΣΟΥΠΕΡ ΚΑΠ ΙΣΠΑΝΙΑΣ			
14.08	22:30	ΣΕΒΙΛΛΗ – ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ	CytaVision1
ΡΩΣΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ			
15.08	19:30	ΤΣΣΚΑ ΜΟΣΧΑΣ – ΑΝΖΙ	
ΓΙΟΥΡΟΠΑ ΛΙΓΚ			
19.08	19:00	ΑΡΗΣ – ΑΟΥΣΤΡΙΑ	
	19:30	ΤΣΣΚΑ ΜΟΣΧΑΣ – ΑΝΟΡΘΩΣΗ	
	20:00	ΟΜΟΝΟΙΑ – ΜΕΤΑΛΙΣΤ ΚΑΡΚΙΒ	ALFA
	21:30	ΠΑΟΚ – ΦΕΝΕΡΜΠΑΧΤΣΕ	
	22:00	ΧΕΤΑΦΕ – ΑΠΟΕΛ	
	22:00	ΝΤΑΝΤΙ ΓΙΟΥΝ. – ΑΕΚ	

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

SAVVIDES PHOTO

Ποιος τη χάρη του κ. Γιώργου Ζαννέτου, της Bwin Κύπρου.

Ουγγαρέζικη εφεύρεση

Δεν πρόλαβε ο Μπλάτερ να δηλώσει ότι η ΦΙΦΑ θα εξετάσει το ενδεχόμενο της χρησιμοποίησης της τεχνολογίας στο ποδόσφαιρο και άρχισαν να πέφτουν βροχή οι προτάσεις από εταιρείες και εφευρέτες! Ένας Ούγγρος λοιπόν, ο Λάζλο Μαρούζι, προτείνει ένα επαναστατικό σύστημα. Τη σύνδεση των σημαιών των δύο βοηθών, με ένα πρόγραμμα στον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Κάθε φορά που η μπάλα θα περνάει το τέρμα, το σημαιάκι του βοηθού θα δονείται και θα ανάβουν σε αυτό κόκκινα λαμπάκια. Και στο οφσάιντ, η δόνηση θα είναι διαφορετική και το λαμπάκι θα είναι πράσινο. Με αυτό τον τρόπο θα εξαλειφθούν δύο τεράστιοι πονοκέφαλοι για τους βοηθούς οι οποίοι θα μπορούν, σύμφωνα με τον Μαρούζι, να επικεντρωθούν σε άλλες πτυχές του παιχνιδιού. Η πρόταση του Ούγγρου εφευρέτη, θα συζητηθεί μαζί με άλλες προτάσεις στο συνέδριο της ΦΙΦΑ, που θα γίνει τον Οκτώβριο.

Πάλι ψαροταβέρνα

Φωτιές πήγε ν' ανάψει πάλι στην Πάφο μια ψαροταβέρνα. Έτρωγαν, λέει, στην Κάτω Πάφο παράγοντες του ΑΠΟΠ/ Κινύρα με τον αναπληρωτή πρόεδρο και ισχυρό άνδρα της ΚΟΠ, Γιώργο Κούμα και οι φήμες έφτασαν απ' άκρου εις άκρον στην επαρχία. Τον περασμένο Νοέμβριο είχε προκαλέσει σάλο το δείπνο του διαιτητή Σταμάτη, πάλι με παράγοντες της ομάδα της Πέγειας, στην Κάτω Πάφο. Ήρεμα ρε παιδιά, αν ήταν κάτι ύποπτο δεν θα το έκαναν σε κοινή θέα ή τουλάχιστον, θα πήγαιναν στην Πέγεια.

Ε, όχι και παρασκήνιο!

Ποιος είπε ότι στην ΚΟΠ κάνουν παρασκήνιο; Αδίκησε κατάφορα τους ανθρώπους και ειδικά τον Κωστάκη. Προσπαθεί λέει να μείνει αιώνιος πρόεδρος και δρομολόγησε την αύξηση της θητείας στα τέσσερα χρόνια. Η απόφαση θα ισχύσει από την εκλογή του επόμενου προέδρου, αλλά η πλειοψηφία με την οποία πέρασε την απόφαση ο πρόεδρος, του δίνει μέχρι στιγμής το πάνω χέρι στις επόμενες εκλογές. Ενοχλήθηκαν λέει κάποια σωματεία για τον τρόπο που πέρασαν οι αλλαγές. Εδώ πριν μερικούς μήνες παραλίγο να είχαμε αύξηση ομάδων (!) και ο κ. Κουτσοκούμνης ένιπτε τας χείρας του. Το καλό του ποδοσφαίρου πάνω από όλα!

Στο ίδιο έργο θεατές

Τρεις με τέσσερεις φορές το χρόνο ο Κωστάκης Κουτσοκούμνης παρά τις φωνές, τους μαζεύει όλους και καταφέρνει να παίρνει τις πλειοψηφίες. Πως γίνεται αυτό, ενώ όλοι φωνάζουν εναντίον του; Απλά οι πλείστοι ακολουθούν το ρεύμα μήπως και κόψουν έξω από τα... σφυρίγματα. Για αυτό και με το πρώτο λάθος του διαιτητή, όλοι φωνάζουν κατά του Κουτσοκούμνη! Τυχαίο; Δεν νομίζουμε.

Τέλειωσε στο 25΄;

Το παιχνίδι του γυναικείου Τσάμπιονς Λιγκ ήταν στο 25΄ και η Ρωσίδα διαιτητής διέκοψε το ματς για να δροσιστούν οι παίκτριες των δύο ομάδων, πίνοντας λίγο νερό. Ο ένας από τους δύο αστυνομικούς που ήταν στο γήπεδο έκανε σινιάλο στον Κύπριο βοηθό της αναμέτρησης, ρωτώντας τον αν τέλειωσε το ημίχρονο και αν χρειάζονται συνοδεία για τα αποδυτήρια οι διαιτητές. Και μετά αναρωτιόμαστε γιατί υπάρχει έλλειψη συνεννόησης μεταξύ της αστυνομίας και των ανθρώπων του ποδοσφαίρου.

Στον γιατρό ο Χριστοφή

Δεν ήταν υποχρεωμένος, όμως ο Δημήτρης Χριστοφή κατέβηκε στο ξενοδοχείο όπου διέμενε η εθνική Κύπρου στη Λάρνακα, με τις ιατρικές εξετάσεις στο χέρι. Προσέγγισε τον Άγγελο Αναστασιάδη, τον ενημέρωσε πως νιώθει το πόδι του και ακολούθως πήρε τις εξετάσεις στον Ελλαδίτη γιατρό για να τις κοιτάξει.

Οι ευχές του Κάανεν

Στο ξενοδοχείο όπου έμενε η εθνική ομάδα βρέθηκαν για εργομετρικά τεστ οι παίκτες της ΑΕΚ, παραμονή του φιλικού με την Ανδόρα. Ο Τον Κάανεν τα είπε για αρκετή ώρα με τον διεθνή παίκτη του στους κιτρινοπράσινους, Τζέισον Δημητρίου, ενώ στη συνέχεια πλησίασε τον Άγγελο Αναστασιάδη και του ευχήθηκε, «καλή επιτυχία».

Η φωτιά τους κράτησε Κύπρο

Μέχρι την Τετάρτη έμεινε στην Κύπρο η Εθνική Ρωσίας, παρά το γεγονός πως το Love Cyprus Basketball Tournament ολοκληρώθηκε την Κυριακή. Οι ιθύνοντες της ρωσικής ομάδας αποφάσισαν την τελευταία στιγμή να μην κάνουν check out από το ξενοδοχείο στη Λευκωσία, αφού οι πυρκαγιές και η αποπνικτική ατμόσφαιρα στη Μόσχα δεν επέτρεπαν την ομαλή επιστροφή της ομάδας.

Φτηνά εισιτήρια

Σχεδόν 2.000 ήταν οι φίλαθλοι που παρακολούθησαν το φιλικό παιχνίδι της Κύπρου με την Ανδόρα το βράδυ της Τετάρτης στο «Αντώνης Παπαδόπουλος». Κρίνοντας από την ημέρα διεξαγωγής του φιλικού, τη σημαντικότητα του αγώνα και τον αντίπαλο, η προσέλευση ήταν εξαιρετικά μεγάλη. Τεράστιο ρόλο έπαιξε το δωρεάν εισιτήριο και πρέπει οι άνθρωποι της ΚΟΠ να αντιληφθούν ότι μια συμβολική τιμή εισόδου στα επίσημα παιχνίδια, θα ωφελήσει τρομερά την εθνική.

Ζήτησε πίσω τη φανέλα;

Στο ημίχρονο αντάλλαξε φανέλες με ποδοσφαιριστή της εθνικής ομάδα της Ανδόρα στη φυσούνα του «Αντώνης Παπαδόπουλος», ο Μιχάλης Κωνσταντίνου. Ίσως ο ίδιος να αντιλήφθηκε ότι θα έβλεπε το δεύτερο ημίχρονο από τον πάγκο, όμως ο Άγγελος Αναστασιάδης τον κράτησε για όλο το 90λεπτο. Με την είσοδο των ομάδων για το δεύτερο ημίχρονο ο διεθνής επιθετικός φορούσε και πάλι τη φανέλα με το No11. Δεν ξέρουμε αν έτρεξε να την πάρει πίσω ή αν είχε έξτρα εμφάνιση στα αποδυτήρια.

Όχι και πρόβα

Δεκτό το σκεπτικό του Αναστασιάδη που ήθελε αδύναμο αντίπαλο για το αυγουστιάτικο φιλικό, ώστε να πάρουν χρόνο συμμετοχής παιδιά που δεν παίζουν στις ομάδες τους και να μην την πάθουμε όπως πέρσι στην Αλβανία. Μην χαρακτηρίζουμε όμως ένα ματσάκι με την Ανδόρα ως «πρόβα τζεναράλε» ενόψει Πορτογαλίας, όταν μάλιστα τους Ίβηρες τους έχουμε εκτός έδρας. Τι σχέση έχει η Ανδόρα με την Πορτογαλία;

Σουηδέζες...

Χίλια μπράβο στις Απόλλων Ladies για την πρόκριση στους «32» του γυναικείου Τσάμπιονς Λιγκ, όμως την προσοχή της στήλης κέρδισαν οι αποκαλυπτικές Σουηδέζες, που απ' ότι μαθαίνουμε είναι και από τις καλύτερες στην Ευρώπη. Λοιπόν την περασμένη Δευτέρα η ζέστη ήταν αφόρητη στο Τσίρειο και τα κορίτσια είπαν να... ελαφρύνουν την κατάσταση κατά τη διάρκεια της προθέρμανσης. Μόνο που με την κίνηση αυτή ανέβασαν κι άλλο το θερμόμετρο!

Κρατήστε το όνομα

Λέγεται Πανίκος Πολυκάρπου και είναι ο επόμενος Κύπριος υποψήφιος για το Pirelli Star Driver, τίτλος που ο Νίκος Θωμά κέρδισε στα 21. Μόλις στα 19 του έχει καταπλήξει στους ελάχιστους τοπικούς αγώνες που έλαβε μέρος, μέχρι στιγμής, κερδίζοντας αντιπάλους πιο έμπειρους και με πιο δυνατά αυτοκίνητα. Το αν θα μπει στην Ακαδημία Ράλι θα το μάθουμε μέσα στο φθινόπωρο. Το ότι η Κύπρος βγάζει πλέον ταλέντα και στο μηχανοκίνητο αθλητισμό, μπορούμε να το πούμε από τώρα.

Έχουμε ξεφύγει

Μισό εκατ. ευρώ ετησίως θα στοιχίζει στη Χετάφε για την επόμενη πενταετία ο Κολούγκα, ο φορ που προορίζεται για βασικός καθώς αποκτήθηκε ως αντικαταστάτης του Ρομπέρτο Σολδάδο. Θα παίρνει δηλαδή όσα ο Σολάρι του ΑΠΟΕΛ και λιγότερα από τον Λούα Λούα και τον Κωνσταντίνου. Όταν πληρώνουμε ακριβότερα και από την 6η ομάδα της Πριμέρα Ντιβιζιόν τότε καταλαβαίνετε γιατί λέμε πως στην Κύπρο έχουμε πραγματικά ξεφύγει.

Στήριξη στην πράξη

Οσο δυσάρεστη έκπληξη είχε προκαλέσει η «διαταγή» του Βαγγέλη Μαρινάκη να μην ανέβουν οι Λίνεν και Ντιόγο στο αεροπλάνο της επιστροφής από το Τελ Αβίβ, άλλο τόσο ευχάριστη ήταν η στήριξη που απλόχερα και προκαταβολικά πρόσφερε στον Βαλβέρδε. Η δημόσια παράδοση των κλειδιών του ποδοσφαιρικού τμήματος από τον ιδιοκτήτη στον προπονητή, ήταν ένα μήνυμα που αργήσαμε (ως ελληνικό ποδόσφαιρο) αρκετά χρόνια να το λάβουμε. Κάποια στιγμή, πρέπει να πάψουν οι προπονητές να παίζουν τον ρόλο του γαϊδάρου που φορτώνεται όλα τα κρίματα και κινήσεις σαν κι αυτήν του κ. Μαρινάκη είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Προσοχή όμως: όπως σωστά τον συμβούλεψαν μερικοί έμπειροι συνεργάτες του να μην κάνει το ατόπημα με τον Λίνεν και τον Ντιόγο και ευτυχώς τους άκουσε, έτσι μπορεί να τον «συμβουλέψουν» διάφοροι καλοθελητές να τα ρίξει όλα στον προπονητή αν κάτι πάει στραβά στην πορεία. Αν τους αγνοήσει, τότε και μόνο η στήριξή του στον Βαλβέρδε θα είναι στην πράξη και όχι στα λόγια.

Εφερε διχασμό

Η παραίτηση του Ζήση Βρύζα από τον ΠΑΟΚ δεν είναι απλώς ένα γεγονός που έγινε και πέρασε... Είναι πολύ πιο σοβαρό ζήτημα, τόσο ικανό ώστε να διχάσει τον κόσμο του Δικέφαλου. Ηδη από την πρώτη στιγμή υπήρξαν αντιδράσεις. Ο Θοδωρής Ζαγοράκης έχει μείνει μόνος του πλέον, και πολλοί υποστηρίζουν πως θα έρθουν ακόμα πιο σοβαρές εξελίξεις μετά τους αγώνες με τη Φενερμπαχτσέ.

Η ΠΑΡΑΚΑΜΕΡΑ

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

sports@kathimerini.com.cy

Με τον **ΝΤΙΝΟ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ**

Η σκοποβολή ήταν ανέκαθεν ένας πολύ μεγάλος πρεσβευτής για τον κυπριακό αθλητισμό. Την περασμένη Τρίτη, στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα που έγινε στο Μόναχο οι Κύπριοι σκοπευτές έδωσαν συνέχεια στην παράδοση των επιτυχιών. Ο Γιώργος Αχιλλέως πήρε το χάλκινο μετάλλιο στο σκιτ, κερδίζοντας στο shoot out τον Αντώνη Ανδρέου, ο οποίος πήρε την τέταρτη θέση. Η Κύπρος όμως είναι παγκόσμια πρωταθλήτρια στο συγκεκριμένο άθλημα, αφού ο Αχιλλέως, ο Ανδρέου και ο Χριστοφόρου κατέκτησαν το χρυσό μετάλλιο στο ομαδικό.

Οι επιτυχίες αυτές μάς έχουν ήδη δώσει δύο θέσεις για τους Ολυμπιακούς του Λονδίνου το 2012. Οι κάρτες πρόκρισης είναι πολύ σημαντικές για την ψυχολογία και την προετοιμασία των αθλητών μας, οι οποίοι πλέον είναι απαλλαγμένοι από το άγχος της πρόκρισης για την Ολυμπιάδα. Αυτό τόνισε και στις δηλώσεις του ο Γιώργος Αχιλλέως, ο οποίος ξέρει από πρώτο χέρι πόσο σημαντικό είναι να μην έχεις την έγνοια της πρόκρισης, όσο πλησιάζουν οι αγώνες.

Το Ολυμπιακό μετάλλιο είναι το μοναδικό που λείπει από τη σκοποβολή, αλλά και από τον κυπριακό αθλητισμό γενικότερα. Το 2008 φτάσαμε πολύ κοντά, με τον Αντώνη Νικολαΐδη να χάνει το χάλκινο μετάλλιο στο shoot out. Το γεγονός και μόνο ότι είχαμε δύο στους έξι αθλητές του τελικού αποτελεί καταξίωση για την κυπριακή σκοποβολή. Πριν από το Πεκίνο, είχαμε στην πρώτη δεκάδα των Ολυμπιακών τον Αχιλλέως, τον Ανδρέου και τον Λάκη Ψημολοφίτη το 1972, ο οποίος όμως αγωνιζόταν με τα χρώματα της Εθνικής Ελλάδος. Στις γυναίκες, δε, είχαμε τη Σοφία Μιαούλη και την Άντρη Ελευθερίου.

Η παράδοση που έχει δημιουργήσει η Κύπρος στο σκιτ έχει γερά θεμέλια και αποδεικνύεται από το χάλκινο μετάλλιο του Γιώργου Καζάκου στο Μόναχο στην κατηγορία εφήβων. Η Κύπρος, μάλιστα, με τους Καζάκο, Αντωνίου και Τοουλιά, έχασε το χάλκινο μετάλλιο στο ομαδικό εφήβων για έναν δίσκο. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει και η επόμενη φουρνιά σκοπευτών, η οποία μπορεί να μας κρατήσει στην παγκόσμια ελίτ και στο μέλλον.

Η σκοποβολή είναι ένα επίπονο και ψυχολογικά δύσκολο άθλημα. Απαιτεί πολύ καλή προετοιμασία σε σωματικό επίπεδο, για να υπάρχει σταθερότητα στο χέρι που σημαδεύει τον στόχο. Απαιτεί επίσης πολύ ψηλά επίπεδα συγκέντρωσης, ψυχραιμίας και καλής ψυχολογίας. Ένας δίσκος μπορεί να κάνει μεγάλη διαφορά και τα πάντα κρίνονται στην κυριολεξία στις λεπτομέρειες. Η παρουσία μας στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου διατηρεί ακέραιες τις ελπίδες μας για την κατάκτηση επιτελούς και ενός μεταλλίου.

Οι επιτυχίες στη σκοποβολή ήρθαν ως συνέχεια στην επιτυχία της Ελένης Αρτυματά στον στίβο, αλλά και της πρόκρισης του Μάρκου Παγδατή στον τελικό στο 500άρι τουρνουά της Ουάσινγκτον D.C. Επιτυχίες σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο είχαμε τα τελευταία χρόνια και στην ιστιοπλοΐα. Οι επιτυχίες αυτές τείνουν να γίνουν ο κανόνας για τη μικρή Κύπρο τα τελευταία χρόνια.

Σε κάθε μεγάλη διοργάνωση το όνομα της Κύπρου φιγουράρει μεταξύ των παγκόσμιων δυνάμεων του αθλητισμού. Πριν από μερικά μόλις χρόνια, αυτό έμοιαζε αδιανόητο. Αυτό αποδεικνύει ότι τα πάντα μπορούν να γίνουν με σωστό προγραμματισμό, καλή οργάνωση και δουλειά. Ας μην επαναπαυτούμε όμως στις επιτυχίες των αθλητών παγκόσμιας κλάσης που έχουμε τώρα. Ας δουλέψουμε στην υποδομή και για τις επόμενες γενεές που έρχονται. Η σκοποβολή με το σκιτ δείχνει τον δρόμο.

ΚΑΤΣΕ ΚΑΛΑ

Με τον **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Η παράλογη λογική του Άγγελου Αναστασιάδη

Στον ΑΠΟΕΛ ο Μάριος Ηλία δεν θεωρείται δεξιός μπακ. Καλύτερα μάλλον, είναι η τρίτη λύση γι' αυτή τη θέση, ενδεχομένως και η τέταρτη, καθώς πέρσι ο Γιοβάνοβιτς προτίμησε σε κάποια παιχνίδια τον Κόντη. Στην ομάδα του ο Ηλία λογίζεται ως αριστερός μπακ, αναπληρωματικός του Μποαβεντούρα. Την περασμένη Τετάρτη ήταν βασικός στο δεξί άκρο της άμυνας της εθνικής.

Το παράδοξο δεν είναι η χρησιμοποίηση του Ηλία ως δεξί μπακ αλλά ότι για να παίξει ο 31χρονος αμυντικός έμειναν εκτός δυο Κύπριοι που είναι μπροστά του στον ΑΠΟΕΛ. Ο Πουρσαϊτίδης, που θεωρείται αναπληρωματικός στους γαλαζοκίτρινους, ήταν στον πάγκο και μπήκε στο 73'. Ο Άνθος Σολωμού από την άλλη, ο πιο βελτιωμένος Κύπριος ποδοσφαιριστής και πλέον βασικός δεξιός μπακ στην ομάδα, δεν κλήθηκε καν στην εθνική για το φιλικό με την Ανδόρα. Προφανώς ο Αναστασιάδης θέλει να του δείξει ότι για να μπει στο κλειστό κλαμπ της εθνικής θα πρέπει να ιδρώσει περισσότερο και ν' αποδείξει τι αξίζει σε βάθος χρόνου, καθώς για τον Μακεδόνα δεν αρκούν 5-6 καλές εμφανίσεις (αυτό δείχνει). Ελπίζω, δηλαδή, να είναι έτσι και να μην έχουν κανένα προηγούμενο από τα 76 λεπτά που έπαιξε ο Σολωμού με την εθνική, το 2007.

Η περίπτωση του δεξιού μπακ της εθνικής και η εκ διαμέτρου αντίθετη προσέγγιση που έχουν έναντι των ίδιων παικτών ο ομοσπονδιακός σε σύγκριση με τον Γιοβάνοβιτς, δεν σημαίνει πως ένας απ' τους δυο είναι ανεπαρκής. Δείχνει, όμως, αφενός τη διαφορετικότητα του πρώτου έναντι των υπολοίπων - ο Αναστασιάδης λέει ότι στο Μουντιάλ δεν παίχτηκε αμυντικό ποδόσφαιρο την ώρα που ο Κετσπάγια μας είπε πως ήταν αποθέωση της άμυνας - και αφετέρου πως ο ομοσπονδιακός δεν σκέφτεται με αγωνιστικά κριτήρια, αλλά ως εμψυχωτής.

Τιμάει τον παίκτη που τον έχει ξελασπώσει πολλές φορές μέχρι σήμερα (Ηλία) και τον βοηθάει τώρα που έχει μια δυσκολία στο σύλλογό του (μένει εκτός 18αδας). Ποντάρει στο φιλότιμο που έχει ο ποδοσφαιριστής, προσδοκώντας πως θα το ανταποδώσει στο μέλλον, στέλνοντας και μήνυμα στους υπολοίπους. Η εθνική αποτελείται κυρίως από φιλότιμα και αδικημένα (στις ομάδες τους) παιδιά, οπότε έχει μια λογική ο Αναστασιάδης να παίζει αυτό το χαρτί, παρά αυτό των αγωνιστικών προσόντων που δεν μεταβάλλονται από κλήση σε κλήση, καθώς το αντιπροσωπευτικό συγκρότημα δεν κάνει μεταγραφές. Ο Αναστασιάδης δείχνει στους παίκτες πως, «εγώ είμαι εδώ να σας στηρίξω όταν δεν είστε καλά», την ώρα που στην καριέρα του ένας ξέρει πως όταν δεν είναι καλά μένει στον πάγκο.

Το θέμα είναι ο παίκτης που διαχρονικά στηρίζει ο προπονητής να διατηρεί τις φυσικές δυνάμεις να ανταπεξέλθει. Γιατί έχουμε δει και προπονητές όπως ο Ρεχάγκελ να επιμένουν σε παιδιά φιλότιμα μεν, άδεια από δυνάμεις δε (π.χ. Σεϊταρίδης).

papadakism@kathimerini.com.cy

ΤΙ ΛΕΣ ΤΩΡΑ

Με τον **ΗΡΟΔΟΤΟ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Η τελευταία ευκαιρία του Παγδατή

Δύο μέρες μετά την παρουσία του στον τελικό του 500άρι τουρνουά της Ουάσινγκτον D.C., όπου έχασε από τον Νταβίντ Ναλμπαντιάν, αλλά ολοκλήρωσε με μεγάλη επιτυχία την παρουσία του στην αμερικανική πρωτεύουσα, ο Μάρκος Παγδατής έφυγε νύκτα από το Μάστερς του Τορόντο, χάνοντας στον α΄ γύρο από τον Ζερεμί Σαρντί. Ο Κύπριος τενίστας μας συνήθισε τα τελευταία χρόνια να κάνει τέτοιες ελεύθερες πτώσεις και από την κορυφή να βρίσκεται στο αμέσως επόμενο τουρνουά και πάλι στον πάτο.

Η έλλειψη διάρκειας στο παιχνίδι του Παγδατή είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει ο ίδιος και ο νέος του προπονητής. Απέδειξε πολλές φορές ότι έχει τη δύναμη να τα βάλει με τους κορυφαίους στο τένις, όμως, για να θεωρηθεί ο ίδιος «κορυφαίος», πρέπει να είναι σε θέση κάθε εβδομάδα να φτάνει πολύ μακριά στα τουρνουά που συμμετέχει. «Θέλω να παίζω συνέχεια με τενίστες του Top10, για να συνηθίσω και σιγά-σιγά να τους κερδίζω», είπε ο ίδιος πριν μερικούς μήνες, απόδειξη ότι αντιλαμβάνεται το πρόβλημα και πως ψάχνει τη λύση.

Στο συνεχόμενο ψάξιμό του για βελτίωση του παιχνιδιού του και διατήρηση ενός ψηλού επιπέδου απόδοσης, πρόσφατα άλλαξε για πολλοστή φορά προπονητή. Ο Γκιγιόμ Πιέρ, ο άνθρωπος που καλείται να τον μεταμορφώσει, έχει το πλεονέκτημα πως απολαμβάνει την τεράστια εμπιστοσύνη που του δείχνει ο Κύπριος τενίστας, αφού είναι αυτός που τον πήρε μικρό και τον οδήγησε στην καταξίωση. Όμως τώρα το έργο του Γάλλου είναι πολύ δυσκολότερο. Πρέπει να πάρει έναν άνθρωπο που πολλές φορές δυσκολεύεται να βρει κίνητρο, να του αλλάξει νοοτροπία και να τον πείσει ότι μπορεί αυτή τη φορά να μείνει στα ψηλά.

Ο Μάρκος Παγδατής λατρεύεται από τα ΜΜΕ της Κύπρου και δεν πρόκειται να γίνει ποτέ δέκτης σκληρής κριτικής. Όμως αυτό δεν βοηθά την κατάσταση. Ο ίδιος έχει τρομερές δυνατότητες, αλλά τα τελευταία χρόνια τις σπατάλησε. Του δίνουμε μια πίστωση χρόνου, με την αλλαγή του νέου προπονητή, όμως το γεγονός είναι πως τα χρόνια περνούν, ο ίδιος είναι πλέον 25 χρονών και η στιγμή να κάνει αίσθηση είναι τώρα. Αλλιώς θα τον θυμόμαστε για πάντα ως τον αθλητή που έκανε περήφανη την Κύπρο τον Γενάρη του 2006. Τίποτα άλλο.

miltiadouse@kathimerini.com.cy

Τα 5+1 σενάρια της πράσινης άμυνας

Κόντρα στη Μέταλιστ δεν θα δούμε πολλές αλλαγές, όμως για τη συνέχεια ο Τάκης Λεμονής έχει αρκετές ενδιαφέρουσες ανασταλτικές επιλογές

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Με το κρίσιμο ευρωπαϊκό παιχνίδι κόντρα στη Μέταλιστ Καρκίβ να είναι πέντε μέρες μακριά (Πέμπτη 19/08, 8:00 μ.μ.), η αμυντική λειτουργία της Ομόνοιας δέχεται την περισσότερη προσοχή από ΜΜΕ και φιλάθλους. Τα λάθη στα δύο παιχνίδια με τη Σάλτσμπουργκ και το παιχνίδι του σούπερ καπ με τον Απόλλωνα φανέρωσαν μια έλλειψη σταθερότητας που χρειάζεται καιρό και δουλειά να αποκτηθεί. Πάντως, στο παιχνίδι του ΓΣΠ την ερχόμενη Πέμπτη ο Τάκης Λεμονής δεν αναμένεται να προχωρήσει σε μεγάλες αλλαγές στην αμυντική διάταξη. Το πιθανότερο είναι να δούμε τον Ντάβιντσον δεξιά, τον Ηλία Χαραλάμπους αριστερά και κεντρικό δίδυμο τους Ιάγο Μποουθόν και Τίμο Βέντσελ. Όμως, με το πρωτάθλημα να επεκτείνεται σε 32 αγωνιστικές, χωρίς να υπολογίζονται τα παιχνίδια κυπέλλου, είναι λογικό να γίνονται κάποιες εναλλακτικές σκέψεις στησίματος της αμυντικής λειτουργίας του «τριφυλλιού». Με δεδομένο ότι υπάρχουν δύο αξιόλογες επιλογές για την κάθε θέση και με παίκτες-πολυθεσίτες στο έμψυχο δυναμικό, εγείρονται τα ακόλουθα αμυντικά σενάρια:

1 **Ντάβιντσον** (δεξιά), **Χαραλάμπους** (αριστερά), **Βέντσελ-Μποουθόν** (κέντρο)

Η επικρατέστερη, σήμερα, επιλογή για την άμυνα της Ομόνοιας, αυτή που πιθανόν να δούμε στον αγωνιστικό χώρο του ΓΣΠ κόντρα στη Μέταλιστ. Σε αυτό το σενάριο οι δύο ακραίοι μπακ βοηθούν το επιθετικό κομμάτι της ομάδας. Η συγκεκριμένη διάταξη επιλέχθηκε στο παιχνίδι του σούπερ καπ με τον Απόλλωνα.

2 **Ντάβιντσον** (δεξιά), **Χαραλάμπους** (αριστερά), **Καρυπίδης-Μποουθόν** (κέντρο)

Πανομοιότυπο στήσιμο με το πιο πάνω, με μόνη διαφορά – ασφαλώς – τη συμπερίληψη του Ελλαδίτη στόπερ στο αρχικό σχήμα. Η φετινή χρονιά ξεκίνησε με το συγκεκριμένο πλάνο, όμως η αστάθεια που έδειξε ο Καρυπίδης «ανάγκασε» τον Τάκη Λεμονή να τον αντικαταστήσει με τον Τίμο Βέντσελ.

3 **Ντάβιντσον** (δεξιά), **Αβραάμ** (αριστερά), **Χαραλάμπους-Μποουθόν** (κέντρο)

Με άρωμα Εθνικής Κύπρου το συγκεκριμένο σενάριο. Ο Άγγελος Αναστασιάδης χρησιμοποιεί τον Ηλία Χαραλάμπους ως στόπερ και τον Ανδρέα Αβραάμ ως αριστερό μπακ. Το θετικό με αυτόν τον τρόπο στησίματος είναι πως δημιουργείται η ευκαιρία για καλή συνεργασία Αβραάμ με Αλωνεύτη στο αριστερό άκρο, τη στιγμή που δεν υστερεί αμυντικά ο πρώην ποδοσφαιριστής του Απόλλωνα.

4 **Σπούνγκιν** (δεξιά), **Ντάβιντσον** (αριστερά), **Βέντσελ-Μποουθόν** (κέντρο)

Δύο φορές χρησιμοποιήθηκε τη φετινή σεζόν το συγκεκριμένο πλάνο (με άλλους όμως κεντρικούς αμυντικούς), στο φιλικό με τον Άρη Θεσσαλονίκης και στον εντός έδρας αγώνα με τη Ρενόβα, λόγω της απουσίας του Ηλία Χαραλάμπους. Στην πρώτη περίπτωση δεν λειτούργησε και πολύ θετικά, όμως στο ματς με τους Σκοπιανούς ο Ντάβιντσον είχε καλή παρουσία στο αριστερό άκρο, σκοράροντας μάλιστα και ένα γκολ.

5 **Ντάβιντσον** (δεξιά), **Λεάντρο** (αριστερά), **Βέντσελ-Μποουθόν** (κέντρο)

Πριν μετακινηθεί ο Λεάντρο στα χαφ, το συγκεκριμένο στήσιμο ήταν το επικρατέστερο την περσινή σεζόν. Σε αυτή την περίπτωση το αριστερό άκρο της Ομόνοιας αποκτά ταχύτητα και μεγαλύτερες επιθετικές προοπτικές, όμως το αρνητικό είναι η απουσία του Βραζιλιάνου από το κέντρο, εκεί όπου έχει σημαντική παρουσία.

- Στα πιο πάνω σενάρια μπορούν να συμπεριληφθούν οι Σπούνγκιν, Εσπασαντίν και Αλαμπί που λογίζονται αυτή την περίοδο ως μπακ απ για τις θέσεις των δεξιών, αριστερών και κεντρικών αμυντικών αντίστοιχα.

+1 Πατσατζόγλου στην άμυνα

Ο Χρίστος Πατσατζόγλου είναι ένας πολυσύνθετος ποδοσφαιριστής, ο οποίος, όταν είναι σε καλή αγωνιστική κατάσταση και μακριά από τραυματισμούς, μπορεί να προσφέρει σε διάφορες θέσεις της ενδεκάδας. Πέρσι με τη Βασλούι χρησιμοποιήθηκε ως στόπερ, ενώ έχει την ευχέρεια να παίξει και ως δεξί μπακ. Η ενεργοποίηση των δύο σεναρίων θα είναι σπάνια περίπτωση, όμως σε έναν μαραθώνιο 32 και πλέον παιχνιδιών δεν μπορεί να αποκλειστεί.

SAVVIDES PHOTO

Οι Χαραλάμπους, Αβραάμ και Λεάντρο, όπως και ο Εσπασαντίν, μπορούν να παίξουν στο αριστερό άκρο της άμυνας της Ομόνοιας.

Μια δεκαετία δοκιμών στο κέντρο της άμυνας

Ο Ιάγο Μποουθόν είναι η τελευταία από τις πολλές απόπειρες της Ομόνοιας την τελευταία δεκαετία να βρει έναν ηγέτη για το κέντρο της άμυνας. Αποτυχημένες κρίνονται οι περισσότερες μεταγραφικές επιλογές του «τριφυλλιού» για τη συγκεκριμένη θέση, αν και υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις. Το καλοκαίρι του 1999 αποκτήθηκε ως το μεγάλο όνομα ο Σλοβάκος Ντούσαν Τίτελ, ο οποίος έμεινε στο «τριφύλλι» ενάμισι χρόνο, χωρίς να δείξει κάτι σπουδαίο. Ο διεθνής με Τσεχοσλοβακία και μετέπειτα Σλοβακία έπαιξε 28 ματς με την πράσινη φανέλα, σκοράροντας ένα γκολ. Το χειμώνα του 2001 αγωνίστηκε για ένα εξάμηνο στη Σλόβαν Μπρατισλάβας, πριν τερματίσει την καριέρα του. Το 2010 ανέλαβε για λίγο διάστημα ως προπονητής της Σλόβαν.

Μισή σεζόν το 2002-03 έπαιξε στην Ομόνοια ο Γερμανός – με εμπειρία από την Μπουντεσλίγκα με τη Μόναχο 1860 – Χόλγκερ Γκράιλιχ. Ο ύψους 1,88 μ. αγωνίστηκε σε μόλις 16 ματς πριν τραυματιστεί, έχοντας, παρ' όλα αυτά, πολύ καλή παρουσία, με το όνομά του να συνδέεται με την κατάκτηση του πρωταθλήματος.

Ο Χόλγκερ Γκράιλιχ (2002-03) θεωρείται ως ένας από τους καλύτερους κεντρικούς αμυντικούς της τελευταίας δεκαετίας

Οι Πέτρος Κονναφής (2004-05) και Λοΐζος Κακογιάννης (2005-06) έμειναν τρεις χρονιές στην Ομόνοια, έχοντας 73 και 52 συμμετοχές αντίστοιχα, όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί μεγάλη επιτυχία η παρουσία τους, κυρίως λόγω του ότι συνέπεσε με το διάστημα που οι πράσινοι έμειναν μακριά από τον τίτλο.

Ο διεθνής Σκοτσέζος Πολ Ρίτσι ήρθε στην ομάδα το καλοκαίρι του 2006, έπαιξε ένα ματς με την ΑΕΚ τον Νοέμβριο της ίδιας χρονιάς και ακολούθως δεν ξαναφάνηκε. Το 2009 θεάθηκε στην αμερικάνικη Καρολάινα Ρέιλχοκς, β΄ κατηγορίας, των ΗΠΑ.

Ως αποτυχημένη μεταγραφή έφυγε από το «τριφύλλι» και ο Μαρσέλο Πλετς (ήρθε στην ομάδα τη σεζόν 2007-08). Ο Βραζιλιάνος έπαιξε 36 ματς με τους πράσινους, όμως τα λάθη του στο παιχνίδι με τον ΑΠΟΠ/Κινύρα τον Μάρτιο του 2009 τον έφεραν στην πόρτα της εξόδου. Ούτε ένα ματς με το «τριφύλλι» δεν έπαιξε ο Λεονέλ Μεδέιρος που ήρθε την ίδια χρονιά και ακολούθως πήγε στον ΑΠΟΠ/Κινύρα. Εκεί μπλέχτηκε στο γνωστό σκάνδαλο ντόπινγκ, με αποτέλεσμα να τιμωρηθεί και να μείνει εκτός δράσης για έναν χρόνο.

SAVVIDES PHOTO

Ο Ιάγο Μποουθόν είναι η τελευταία προσπάθεια της Ομόνοιας να βρει έναν ηγέτη για τα μετόπισθεν.

Τη σεζόν 2008-09 ήρθαν στην Ομόνοια οι Τίμο Βέντσελ και Ρασίντ Αλαμπί που έχουν βοηθήσει σημαντικά, αλλά και ο Γιάροσλαβ Μπιένιουκ που δεν έπαιξε ούτε ένα ματς με το «τριφύλλι». Ο Πολωνός είναι εν ενεργεία διεθνής, που παίζει τα τελευταία τρία χρόνια στη Βίντζεβ Λοντζ.

Στην Ομόνοια μεταγράφηκαν την περσινή χρονιά οι Κακά, Σκεύος Χρήστου και Χρίστος Καρυπίδης, με τους δύο πρώτους να έχουν ήδη αποχωρήσει. Ο Βραζιλιάνος δεν πρόλαβε να δείξει πολλά στους έξι μήνες που έπαιξε στην Κύπρο, με το ψηλό ποσό που ζητούσε για την ελευθέρας του η Χέρτα να ήταν απαγορευτικό, ενώ ο Κύπριος διεθνής είχε μια υποτονική παρουσία στην ομάδα, με τη μεταγραφή του να δημιουργεί αίσθηση λόγω του ότι ήρθε από τον ΑΠΟΕΛ.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕΤΑΛΙΣΤ ΚΑΡΚΙΒ

Θεωρούν τους εαυτούς τους φαβορί

Επιθετικό ποδόσφαιρο, με έμφαση στον έλεγχο του κέντρου, επιλέγει ο προπονητής της Μέταλιστ Καρκίβ, Μίρον Μάρκεβιτς. Ο 59χρονος τεχνικός, που είναι και παράλληλα ομοσπονδιακός της Εθνικής Ουκρανίας, ζητά από τους ποδοσφαιριστές του να ελέγχουν την μπάλα και γι' αυτό ποντάρει πολλά στον Κλέιτον Χαβιέρ. Ο Βραζιλιάνος μεσοεπιθετικός, που ήρθε στην ομάδα φέτος από την Παλμέιρας (σκόραρε δύο γκολ στο ματς με τη Μέταλουργκ Ντόνετσκ), βλέπει εξαιρετικά το γήπεδο και αντιλαμβάνεται τις κινήσεις των συμπαικτών του. Πολύ επικίνδυνος ποδοσφαιριστής είναι και ο Σέρβος, αλλά διεθνής με την Ουκρανία, επιθετικός Μάρκο Ντέβιτς. Ο 26χρονος έχει τρομερή αίσθηση του γκολ και εξαιρετικές τοποθετήσεις στο γήπεδο. Αστέρια της Μέταλιστ θεωρούνται επίσης ο 26χρονος Σενεγαλέζος διεθνής κεντρικός αμυντικός Πάπα Γκουέι και ο συνομήλικός του Βραζιλιάνος αριστερός μπακ Φινίνιο. Ο τελευταίος, που πήγε στη Μέταλιστ τον χειμώνα, έχει την ευχέρεια να σκοράρει από στημένα.

Με επιθετικό στυλ παρατάσσει τη Μέταλιστ ο Μίρον Μάρκεβιτς που επιζητεί έλεγχο του κέντρου

Με μπάτζετ 27 εκατ. ευρώ, η Μέταλιστ στηρίζεται αρκετά στους ξένους, με τους Νοτιαμερικανούς και τους Βαλκάνιους να είναι οι προτιμώμενες επιλογές. Θετικό για την Ομόνοια είναι πως οι μεταγραφές που έγιναν φέτος (Βορομπέι, Χαβιέρ, Ρόμαντσουκ, Βιγιάγκρα, Στάρτσεφ) δεν έχουν δέσει ακόμη μεταξύ τους (σύμφωνα με τους Ουκρανούς δημοσιογράφους, αυτή είναι η κυριότερη αιτία για το άσχημο ξεκίνημα στο πρωτάθλημα), κάτι που πρέπει να εκμεταλλευτεί ο Τάκης Λεμονής. Πρόβλημα υπάρχει και στον άσο, με τον διεθνή Ουκρανό γκολκίπερ Μαξίμ Στάρτσεφ να έρχεται εσπευσμένα στην ομάδα στις αρχές Αυγούστου, για να αντικαταστήσει τον τραυματία Αλεξέι Γκοριάινοφ.

Σχεδόν γεμάτο θα είναι το χωρητικότητας 41.411 θεατών καινούργιο γήπεδο της Μέταλιστ, με τους φίλους της ομάδας του Χάρκοβο να είναι έν-θερμοι, αλλά σε καμία περίπτωση βίαιοι. Περίπου 500 Ουκρανοί αναμένεται να βρίσκονται στη νότια κερκίδα του ΓΣΠ την ερχόμενη Πέμπτη.

Το φαβορί στις δύο αναμετρήσεις, για τους Ουκρανούς, είναι η Μέταλιστ, με τους ίδιους να τονίζουν πως το κυπριακό ποδόσφαιρο κάνει τεράστια άλματα προόδου, αλλά οι φίλοι και διοικούντες της αντιπάλου του «τριφυλλιού» θεωρούν πως είναι πιο δυνατή ομάδα από την Ομόνοια.

Ανάλυση των κυριοτέρων όπλων των Ουκρανών:

Μαξίμ Στάρτσεφ (Ουκρανός, 30 ετών, τερματοφύλακας): Έπαιξε παλαιότερα στην Εθνική, αλλά δεν έχει διεθνή εμπειρία σε σωματειακό επίπεδο.

Φινίνιο (Βραζιλιάνος, 26 ετών, αριστερός μέσος): Σκοράρει από στημένα και έχει καλή ατομική κατάρτιση.

Κλέιτον Χαβιέρ (Βραζιλιάνος, 27 ετών, αριστερός-επιθετικός μέσος): Παίζει για πρώτη φορά εκτός της πατρίδας του. Φαντεζί παίκτης με καλή ατομική κατάρτιση και βλέπει εξαιρετικά γήπεδο.

Εντμάρ (Βραζιλιάνος, 30 ετών, ανασταλτικός χαφ): Αγωνίζεται στην Ουκρανία από το 2003 και στη Μέταλιστ από το 2008. Σκληρός παίκτης που βλέπει συχνά κάρτες.

Κρίστιαν Βιγιάγκρα (Αργεντινός, 24 ετών, αριστερός μπακ): Κλήθηκε πρόσφατα στην εθνική του ομάδα, πρώτη φορά βγαίνει να παίξει εκτός Νοτίου Αμερικής.

Μίλαν Ομπράντοβιτς (Σέρβος, 33 ετών, κεντρικός αμυντικός): Έχει τεράστια εμπειρία και είναι σκληρός, όταν αμύνεται.

Πάπα Γκουέι (Σενεγαλέζος, 26 ετών, κεντρικός αμυντικός): Με εξαιρετικά προσόντα και φυσική κατάσταση, ο Γκουέι προσφέρει ηρεμία και σταθερότητα στην άμυνα.

Ολεξάντρ Ρόμαντσουκ (Ουκρανός, 25 ετών, δεξιός μπακ): Υπέφερε αρκετά από τραυματισμούς στην καριέρα του, όμως αυτή τη στιγμή είναι σε καλή κατάσταση. Έπαιξε σε Ντιναμό Κιέβου και στην εθνική ομάδα.

Μάρκο Ντέβιτς (Ουκρανός-Σέρβος, 26 ετών, στράικερ): Έχει σπουδαία αίσθηση του γκολ και πολύ καλές τοποθετήσεις.

Αντρέι Βορομπέι (Ουκρανός, 31 ετών, περιφερειακός): Από τους καλύτερους επιθετικούς της χώρας. Αντιλαμβάνεται σπουδαία τους χώρους και έχει καλές τοποθετήσεις.

Οι αλλεπάλληλες χυλόπιτες της ΑΕΛ

Επτά περιπτώσεις επιθετικών απασχόλησαν τον τελευταίο μήνα τους γαλαζοκίτρινους που άργησαν να καταλήξουν στην πλήρωση της θέσης

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Ήταν 9 Ιουλίου, όταν η διοίκηση της ΑΕΛ ενημέρωνε, μέσω SMS, τη μεταγραφή του Μάικ Ζόνεφελντ. Έκτοτε το τηλέφωνο των κατόχων διαρκείας δεν ενοχλήθηκε από τους αρμοδίους, αφού η όγδοη μεταγραφή επιθετικού που ζήτησε ο Ντούσαν Ούχριν άργησε να κλείσει, μολονότι πέρασαν από το ρεπορτάζ πλειάδα ονομάτων. Επτά εξ αυτών έφτασαν κοντά στο να βάλουν την υπογραφή τους, ωστόσο τελικά αποτέλεσαν όνειρο θερινής νυκτός. Η «Κ» κάνει ένα ταξίδι στον χρόνο και θυμάται τις περιπτώσεις που μπήκαν στον φάκελο των χαμένων υποθέσεων.

Έχοντας ως σύμμαχο τον χρόνο και βάζοντας ψηλά τον πήχη, ο Αντρέας Σοφοκλέους και οι συνεργάτες του θέλησαν να φέρουν στην ομάδα ποδοσφαιριστή που να συνδυάζει την ουσία με τον εντυπωσιασμό. Ζιμπάμπουε, Νιγηρία, Αργεντινή, Κόστα Ρίκα και Βοσνία αποτελούν τις χώρες προέλευσης επιθετικών που προσεγγίστηκαν από την ΑΕΛ.

Η πρώτη περίπτωση ήταν το «μαύρο διαμάντι», ο Μούσα Μγκούνι. Με τον πρώην παίκτη της Ομόνοιας, το όνομα του οποίου είδε πρώτο το φως της δημοσιότητας, έγιναν κάποιες συζητήσεις, ωστόσο το συμβόλαιό του με τη Μέταλουργκ Ντόνετσκ και οι υψηλές οικονομικές του απαιτήσεις έφεραν το ναυάγιο.

Το ξεκίνημα έγινε από τον Μγκούνι, μίλησαν με Κίνγκσλεϊ, Κάμπορα και Ογκουνσότο, ενώ πριν τον Μουσλίμοβιτς προσεγγίστηκαν οι Παρκς και Ρομέο

Ακολούθως στην Κρήτη μεταφέρθηκαν οι συζητήσεις και στην περίπτωση του Πάτρικ Ογκουνσότο. Ο Νιγηριανός ήταν σε διαμάχη με τον πρόεδρο του Εργοτέλη, όμως το θέμα του σκάλωσε κυρίως στις οικονομικές απαιτήσεις που είχε η ελληνική ομάδα. Κάποιες άλλες πληροφορίες αναφέρουν ότι ο Ντούσαν Ούχριν δεν είδε με καλό μάτι την περίπτωση του Αφρικανού.

SAVVIDES PHOTO

Μάχη με τον χρόνο έδινε ο Αντρέας Σοφοκλέους, αφού οι συνεχόμενες αποτυχίες στην απόκτηση επιθετικού άφησαν κενή τη θέση λίγες εβδομάδες πριν την έναρξη του πρωταθλήματος.

Η «Οδύσσεια» των διοικούντων είχε ως επόμενο σταθμό και πάλι την Ουκρανία και το Ντόνετσκ. Ο Σάνι Κίγκσλεϊ ήταν αυτός που μπήκε ψηλά στη λίστα, όμως το φλερτ με τον νυν, πλέον, παίκτη της ΑΕΚ δεν είχε ευχάριστη κατάληξη, αφού οι της ΑΕΛ συνέλεξαν πληροφορίες που φάνηκαν αρκετά σοβαρές για να μην προχωρήσουν οι διαπραγματεύσεις.

Πλέον το κυνήγι επιθετικού μετατοπίστηκε στη Λατινική Αμερική και συγκεκριμένα στην Αργεντινή. Η εισήγηση μάνατζερ για την απόκτηση του Μπερνάρτο Ρομέο κέντρισε το ενδιαφέρον των αρμοδίων, όμως οι οικονομικές απαιτήσεις του 33χρονου, σε συνδυασμό με την ηλικία του, έκαναν τους ανθρώπους να ψάξουν για άλλες πολιτείες.

Η προσοχή για απόκτηση επιθετικού παρέμεινε στη χώρα του Μαραντόνα και της Εβίτα Περόν. Με τον Χαβιέ Κάμπορα να μένει ελεύθερος από τον Άρη Θεσσαλονίκης, οι της ΑΕΛ θέλησαν να κάνουν το «κόλπο γκρόσο» στην Ανόρθωση που επίσης επιθυμούσε την απόκτηση του Αργεντινού. Με τον Αντρέα Σοφοκλέους να αναλαμβάνει προσωπικά την υπόθεση, η ΑΕΛ βρέθηκε μια ανάσα από το να εξασφαλίσει την υπογραφή του 30χρονου. Μάλιστα, τον Κάμπορα «έψησε» και ο «Πούλπο». Τελικά ο παίκτης επέλεξε να συνεχίσει την καριέρα του στην Κόλο Κόλο της Χιλής, αφού ήθελε να μείνει κοντά στην εγκυμονούσα σύζυγό του.

Το ναυάγιο με τον Κάμπορα δεν πτόησε τους αρμοδίους που συνέχισαν το ψάξιμο. Ο επόμενος μεταγραφικός στόχος ήταν καθαρά εισήγηση του Ντούσαν Ούχριν και πρόκειται για τον επιθετικό της Τιμισοάρα, Ουίνστον Παρκς. Ο διεθνής Κοσταρικανός, που συνεργάστηκε παλαιότερα με τον προπονητή της ΑΕΛ, προσέφυγε στη ΦΙΦΑ, ισχυριζόμενος ότι οι Ρουμάνοι δεν του είχαν καταβάλει τους μισθούς των τελευταίων τεσσάρων μηνών. Όμως η Τιμισοάρα τόνισε ότι ο παίκτης δεν παραχωρείται χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα, αφού έχει συμβόλαιο μέχρι το καλοκαίρι του 2012. Βλέποντας την υπόθεση Παρκς να χάνεται, οι Λεμεσιανοί τράβηξαν για άλλες αγορές και συγκεκριμένα στη Θεσσαλονίκη.

Αποφασισμένοι να κάνουν το μεταγραφικό «μπαμ», οι ιθύνοντες μίλησαν με τον ΠΑΟΚ για το ενδεχόμενο μεταγραφής του Ζλάταν Μουσλίμοβιτς. Ο Βόσνιος, που έχει συμβόλαιο με τον «Δικέφαλο» μέχρι το ερχόμενο καλοκαίρι, βρισκόταν στη λίστα των υπό παραχώρηση ποδοσφαιριστών. Με τον ΠΑΟΚ να αντιμετωπίζει τεράστια οικονομικά προβλήματα, οι άνθρωποί του ήθελαν να απαλλαγούν από το συμβόλαιο του Βόσνιου, που έτσι κι αλλιώς δεν ήταν στις πρώτες προτιμήσεις του προπονητή. Τα πάντα έβαιναν καλώς, μέχρι που ήρθε η στιγμή να τοποθετηθεί ο παίκτης. Μολονότι τα λεφτά που του πρόσφερε η ΑΕΛ ήταν άκρως ικανοποιητικά και τα λόγια του συμπατριώτη του Κερκέζ ήταν επίσης ενθαρρυντικά, ο διεθνής Βόσνιος θεώρησε ότι η Κύπρος δεν είναι ο κατάλληλος προορισμός για την καριέρα του. Πλέον οι υπεύθυνοι της ΑΕΛ μάχονται με τον χρόνο και στράφηκαν προς Ιταλία μεριά για να φέρουν στην ομάδα τον παίκτη που θα πλαισιώσει τους Μάσιαρικ, «Πούλπο» και Φρέντι στην επιθετική γραμμή.

Η μεταμόρφωση της «Κυρίας»

Αυτό τον Αύγουστο, τίποτα δεν θυμίζει την κρίση στην οποία ήταν βυθισμένη η Ανόρθωση, πριν από δώδεκα μήνες

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Από το '74 και εντεύθεν, ο Αύγουστος δεν ξύπναγε ποτέ ευχάριστες μνήμες στους Αμμοχωστιανούς. Όμως την τελευταία πενταετία οι επιτυχίες της Ανόρθωσης έβγαλαν τον κόσμο στον δρόμο, σε μέρες που στο παρελθόν έφερναν μόνο θλίψη για την πόλη που χάθηκε. Αύγουστο η «Κυρία» είχε αποκλείσει την Τραμπζονσπόρ μέσα στην Τουρκία, Αύγουστο είχε προκριθεί στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ. Ο όγδοος μήνας της περσινής χρονιάς, ήταν με διαφορά ο χειρότερος στη σύγχρονη ιστορία της ομάδας,

Ο Όγιος έχει το μεγαλύτερο μερίδιο στην επιτυχία αφού διαχειρίστηκε σωστά μια ομάδα που δεν είναι δημιούργημά του

αφού από το ζενίθ τη βρήκε στο ναδίρ, από τους Ομίλους στον αποκλεισμό από την άσημη Πέτροβατς. Δώδεκα μήνες μετά, τίποτα δεν θυμίζει την κρίση στην οποία είχε βυθιστεί το σωματείο. Τώρα η Ανόρθωση ετοιμάζεται να κοιτάξει κατάματα την ΤΣΣΚΑ Μόσχας στα ματς των πλέι οφ του Γιουρόπα Λιγκ και να πετύχει άλλη μια ανατροπή: Αυτή τη φορά των προγνωστικών. Καθένας δικαιούται ένα κομμάτι από την πίτα της επιτυχίας (ό,τι και να συμβεί η φετινή ευρωπαϊκή πορεία παίρνει θετικό πρόσημο). Ειδικά ο πρόεδρος Κυριάκος Κούσιος, μα πρωτίστως ο Γκιγιέρμο Όγιος, που με περιορισμένο μπάτζετ, λίγες προσθήκες και στηριζόμενος στο περσινό υλικό, πέτυχε σπουδαίες ανατροπές στους δυόμισι μήνες που είναι στη Λάρνακα.

SAVVIDES PHOTO

SAVVIDES PHOTO

Από το ναυάγιο του Μαυροβουνίου στη θριαμβευτική ανατροπή και πρόκριση στα πλέι οφ του Γιουρόπα Λιγκ. Η Ανόρθωση δεν θυμίζει σε τίποτα την περσινή ομάδα.

1 ΕΥΡΩΠΗ
Ναυάγιο - Ανατροπές

Πέρσι τέτοια εποχή, η Ανόρθωση ήταν εκτός Ευρώπης καθώς την είχε προλάβει ο αποκλεισμός – σοκ από την Πέτροβατς, στην παράταση της ρεβάνς του Μαυροβουνίου και ενώ στο «Αντώνης Παπαδόπουλος» έχασε πολλές ευκαιρίες να «κλειδώσει» την πρόκριση. Φέτος, μετά το σαρωτικό πέρασμα πάνω από τη Μπανάντς, η «Κυρία» πέτυχε την επική ανατροπή μέσα στο Σπλιτ επί της Σίμπενικ, γυρνώντας από την κόλαση του 0-2 της Λάρνακας, μετά από παράταση. Κατόπιν σημείωσε άλλη μια ανατροπή πάνω στη Σερκλ Μπριζ, από την οποία είχε χάσει 1-0 στο Βέλγιο, αλλά το «γύρισε» σε 3-1 στην έδρα της.

2 ΔΙΟΙΚΗΣΗ
Δυσπιστία - Συσπείρωση

Η άμεση εμπλοκή του τότε προέδρου Αντώνη Δημητρίου στη διοίκηση Παντελή αλλά και στην αποπομπή του τελευταίου, ο τρόπος που χρησιμοποίησε αλλά και χρησιμοποιήθηκε ο Κρις Γεωργιάδης πριν καταλήξει υποψήφιος για την προεδρία της ΚΟΠ, συν ο ξαφνικός τερματισμός συμφωνιών με εταιρείες συμφερόντων μελών του Δ.Σ., είχαν ως αποτέλεσμα ο κόσμος να μην εμπιστεύεται τη διοίκηση, παρότι η τελευταία έκανε ηχηρές μεταγραφές. Φέτος ο Κυριάκος Κούσιος μπήκε στην «Κυρία» άφθαρτος, ξεκαθαρίζοντας εξ αρχής πως θα μειώσει τον προϋπολογισμό κατά 30%, μια κίνηση ειλικρίνειας που εκτιμήθηκε δεόντως από τους οπαδούς, οι οποίοι ανταποκρίνονται πολύ καλύτερα από πέρσι στο κάλεσμα για τα εισιτήρια διαρκείας (σ' αυτό συνέτειναν και οι αγωνιστικές επιτυχίες).

3 ΤΕΧΝΙΚΟ ΤΙΜ
Ανυπαρξία - Εμπιστοσύνη

Τέτοιες μέρες πέρσι ο Σλάβολιουμπ Μούσλιν έπιανε δουλειά, μετά από τρεις βδομάδες αναζήτησης του διαδόχου του Ερνστ Μίντεντορπ. Κανένας απ' τους δυο δεν κέρδισε την εμπιστοσύνη του κόσμου καθώς δεν επέφεραν καμιά ουσιαστική αλλαγή στην ομάδα και δεν ήταν έκπληξη που και οι δυο απολύθηκαν. Αντιθέτως, ο Γκιγιέρμο Όγιος μπορεί να μην έχει βαρύ βιογραφικό και να αντιμετωπίστηκε με μια δυσπιστία αρχικά, όμως στην πορεία «κέρδισε» τον κόσμο τόσο με την παρουσία του όσο και με τα δικά του στοιχεία που εμφύσησε στους παίκτες. Ο Αργεντινός πιστώνεται τις επιτυχίες καθώς τις πέτυχε ουσιαστικά με την περσινή ομάδα, μιας και τις μεταγραφές τις ετοιμάζει για το πρωτάθλημα.

4 ΜΕΤΑΓΡΑΦΕΣ
Πύργος της Βαβέλ - Ισπανόφωνοι

Επιλογές που από τον χειμώνα είχε κάνει ο Κετσπάγια (Ράμος, Φερνάντες, Στυλιανού, Καφού), παίκτες των διοικήσεων (Μαραγκός, Οκκάς), επιλογές του Μίντεντορπ (Σούπιτς, Άλντερ, Μπάκλεϊ Ζανίσιο) και του Μούσλιν (επιστροφή Οτσόκολιτς). Την περσινή Ανόρθωση είχαν σχεδιάσει τρεις προπονητές και δυο διαφορετικές διοικήσεις. Τώρα ο Όγιος φέρνει μόνο Ισπανόφωνους ενόψει πρωταθλήματος, με εξαίρεση τους Κόζατσικ – Κυπριανού που είχε από πριν κλείσει η διοίκηση, όμως ο Αργεντινός δεν τους χρησιμοποιεί.

Δεν είναι άτρωτη στην έδρα της η ΤΣΣΚΑ Μόσχας

Στις 25 Ιουλίου 2010 η Σπαρτάκ Ναλτσίκ έφευγε νικήτρια με 1-2 από την αρένα του Κίμκι. Ήταν η τελευταία ομάδα που κέρδισε την ΤΣΣΚΑ Μόσχας μέσα στην έδρα της. Στην Ευρώπη, οι Μοσχοβίτες έχασαν πέρσι από τη Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ και την Ίντερ, ενώ εντός κέρδισαν Βόλφσμπουργκ και Μπεσίκτας. Τον περασμένο Απρίλιο νττήθηκαν και από τη Ζενίτ Αγίας Πετρούπολης.

Το γήπεδο που θα γίνει ο αγώνας με την Ανόρθωση την προσεχή Πέμπτη (19/08, 19:30) κτίστηκε το 2008. Βρίσκεται σε προάστιο της πρωτεύουσας, δίπλα στην περιφερειακή οδό. Απέχει 15-20 από το κέντρο, όμως αν πέσει κάποιος στην κίνηση μπορεί να χρειαστεί και μία με δυο ώρες. Και η Μόσχα έχει πολύ κίνηση.

Στο παιχνίδι με την Ανόρθωση ο Λέονιντ Σλούτσκι αναμένεται να παίξει με σύστημα 4-4-2. Για την επίθεση θεωρείται σίγουρος ο Ιβοριανός Σεϊντού Ντούμπια, με παρτενέρ μάλλον τον Βάγκνερ Λαβ, που γύρισε στην ομάδα μετά από έναν χρόνο. Αν δεν παίξει ο Βραζιλιάνος, τότε θα αγωνιστεί ο 21χρονος Τσέχος Τόμας Νεσίντ (1.90cm ύψος).

Δύναμη της ΤΣΣΚΑ είναι η μεσαία της γραμμή. Αμυντικό χαφ παίζει ο 32χρονος Λιθουανός Ντεϊβίντας Σεμπέρας, έχοντας λίγο πιο μπροστά του τον Ρώσο πλέιμεϊκερ Μαμάεφ. Δυο από τους Μαρκ Γκονζάλες, Κεϊσούκε Χόντα και Μίλος Κράσιτς θα παίξουν στα «φτερά», εκτός αν ο Σλούτσκι πάει με έναν επιθετικό και πέντε χαφ, για να χωρέσουν όλοι. Από τον πάγκο έρχεται ο πιτσιρικάς Άλαν Τζαγκόεβ, η μεγάλη ελπίδα του ρωσικού ποδοσφαίρου, αφού είναι μόλις 20 χρόνων.

Στο κέντρο της άμυνας δεσπόζει η φυσιογνωμία του Σεργκέι Ιγκνάσεβιτς που συνθέτει δίδυμο με τον Βασίλι Μπερεζούτσκι, ενώ στα άκρα παίζουν ο αδελφός του Αλεξέι και ο 19χρονος Σενίκοβ. Στο τέρμα ο Ακινφέεφ, που παρότι είναι 24 χρόνων έχει φορέσει 40 φορές το εθνόσημο. Οι Μοσχοβίτες έχουν πρόταση 15 εκατομμυρίων ευρώ για τον Κράσιτς από τη Γιουβέντους, όμως ζητάνε 18 εκατομμύρια. Η μεταγραφή μπορεί να κλείσει από ώρα σε ώρα, όσο η Γιούβε δεν αποσύρει την πρότασή της.

Τέσσερεις «τρύπες» στο ρόστερ της ΑΕΚ

SAVVIDES PHOTO

Ο Γιόρντι Κρόιφ.

Δυο βδομάδες πριν τη σέντρα του πρωταθλήματος, η ΑΕΚ ψάχνει ακόμα για παίκτες - κλειδιά. Το ζήτημα που «καίει» πιο πολύ είναι αυτό του κεντρικού αμυντικού μιας οι μοναδικές αξιόπιστες λύσεις είναι ο Κέβιν Χόφλαντ με τον Λουκά Λουκά. Οι διοικούντες ευελπιστούν πως τη λύση θα δώσει ο 32χρονος Ολλανδός Ρομπ Βιελάερτ, που ανήκει στον Άγιαξ αλλά δεν υπολογίζεται από τον Μάρτιν Γιολ (γι αυτό αποκτήθηκε ο Αντρέ Όιερ, που αρχικά είχε συμφωνήσει με την ΑΕΚ). Στα φιλικά ο Κάανεν έπαιξε με τρεις ή τέσσερις αμυντικούς. Στην πρώτη περίπτωση (3-4-2-1) υπάρχει έλλειψη στόπερ καθώς προς το παρόν ο Μαλτέζος Λούκε Ντίμεκ δείχνει «λίγος» για να πάρει φανέλα βασικού. Στο 4-5-1 λείπει ο αριστερός μπακ, με τον νεαρό Κούλλη Κυριάκου να δοκιμάζεται στη θέση. Η ενίσχυση στην αριστερή πλευρά της άμυνας είναι το επόμενο στοίχημα του Γιόρντι Κρόιφ.

Ο ανέλπιστα καλός Εμάνουελ Οκοντούβα, θα είναι πρώτος σέντερ φορ, μέχρι νεωτέρας. Οι κιτρινοπράσινοι θέλουν και τον παίκτη που θα πλαισιώσει τον 27χρονο Νιγηριανό. Δηλαδή τον στράικερ που μάταια αναζητείται όλο το καλοκαίρι. Μια θέση για την οποία είχε «παίξει» μέχρι και το όνομα του Ρούουντ Φαν Νίστελροϊ. Αυτή η εκκρεμότητα ίσως είναι σημαντικότερη και απ' του αριστερού μπακ. Τέλος, θέλουν και έναν τερματοφύλακα, τουλάχιστον κατά τον Κρόιφ. Το σημαντικό είναι πως συνεχίζει ο Αλεξάντρε Νέγκρι (παρά τις αρχικές ενστάσεις του Ολλανδού τεχνικού διευθυντή), που μαζί με τον Κυθραιώτη συνθέτουν ένα αξιόπιστο δίδυμο.

ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Οι ισοζυγισμένες γραμμές του Ερμή

Ο Ντούσαν Μιτόσεβιτς έχει στη διάθεσή του ένα ποιοτικό και έμπειρο έμψυχο δυναμικό

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Ισοζυγισμένες γραμμές, με έμπειρους επιθετικούς και αμυντικούς, με τους περισσότερους να έχουν αγωνιστεί στο παρελθόν στο κυπριακό πρωτάθλημα, είναι το σκηνικό που συναντάμε στο έμψυχο δυναμικό του Ερμή. Ο προπονητής Ντούσαν Μιτόσεβιτς έχει στη διάθεσή του ποδοσφαιριστές που είναι σε θέση να συνεισφέρουν στη βασική ενδεκάδα, κάτι πολύ σημαντικό για μια ομάδα που έχει στόχο να αποφύγει για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά τον υποβιβασμό. Άλλωστε, στόχος των «φτεροπόδαρων» είναι να εδραιωθούν στην α΄ κατηγορία και μόνο με ένα ισχυρό και έμπειρο ρόστερ θα αντεπεξέλθουν.

Ξεκινώντας από τον άσο, ο διεθνής με τις ελπίδες της Σερβίας, 27χρονος σήμερα, Αλεξάνταρ Κάνοβιτς δείχνει ως ο επικρατέστερος για βασικός, με τον Κύπριο Άθω Χρυσοστόμου να συμπληρώνει ένα καλό δίδυμο. Ο έμπειρος Γεωργιανός Λεβάν Μαχράτζε και ο Χουάν Γκιλ διεκδικούν τη θέση του δεξιού μπακ, με τον δεύτερο να αγωνίζεται κυρίως ως στόπερ. Αριστερά στην άμυνα θα ξεκινά ο έμπειρος Σλοβένος Μάρκο Μπαρούν που έπαιξε πέντε σεζόν για τον Απόλλωνα και πέρσι στον Ερμή, με τον Γιώργο Κωνσταντή να είναι ο μπακ-απ.

Οι Μιγκέλ Ολιβέιρα (πέρσι είχε 29 συμμετοχές με τον Ερμή), Ρικάρντο Ζόελ (τα τελευταία επτά χρόνια έπαιζε στη Λεϊσόες), Κάρλος Γκαρσία (ήρθε από την ΑΠΕΠ) και ο Χουάν Γκιλ (συμπληρώνει τρία χρόνια στους κόκκινους) θα παλέψουν για τις δύο θέσεις των στόπερ, με τους δύο πρώτους να είναι επικρατέστεροι.

Ο 22χρονος Γάλλος Μάθιου Μπέμπα, ο οποίος τα τελευταία τρία χρόνια έχει καλές παρουσίες στον Ερμή, ο έμπειρος Σερίγκε Γκαντιάνγκα και ο νεαρός Αντώνης Κατσής θα κοντραριστούν για τις δύο θέσεις των ανασταλτικών μέσων.

Οι εξαιρετικοί Βέντερ και Φαμπίνιο συνθέτουν μια ισχυρή αριστερή πλευρά, ο Πάουλο Κόστα και ο Φόντρεκ αγωνίζονται στον άξονα και οι Νογκουέιρα και Ρονκάτο δεξιά. Πάντως οι τέσσερεις ακραίοι μπορούν να δώσουν λύσεις σε οποιαδήποτε από τις τρεις θέσεις των μεσοεπιθετικών, κάτι που σκοπεύει να εφαρμόσει στο αγωνιστικό του πλάνο ο Ντούσαν Μιτόσεβιτς.

Τέλος, στο επιθετικό κομμάτι ο Ζοεάνο, που πέρσι σκόραρε 22 γκολ στο πρωτάθλημα, έχει το προβάδισμα για βασικός, με τον έμπειρο Κύπριο σκόρερ Κυριάκο Χαϊλή, τον Ανδρέα παπαθανασίου που επέστρεψε, υπογράφοντας συμβόλαιο για ένα συν ένα χρόνο και τον 20χρονο εξελίξιμο Ανδρέα Πιτταρά να συμπληρώνουν την τετράδα της επιθετικής γραμμής.

Το οργανόγραμμα

- **Τερματοφύλακες:** Κάνοβιτς, Χρυσοστόμου
- **Δεξιά άμυνα:** Μαχράτζε, Χουάν Γκιλ
- **Αριστερά άμυνα:** Μπαρούν, Κωνσταντή
- **Σέντερ μπακ:** Ολιβέιρα, Γκαρσία, Ζόελ, Γκιλ
- **Κόφτες:** Μπέμπα, Γκαντιάγκα, Κατσής
- **Αριστερά χαφ:** Βέντερ, Φαμπίνιο,
- **Δεξιά χαφ:** Νογκουέιρα, Ρονκάτο
- **Μεσοεπιθετικός:** Φόντρεκ, Π. Κόστα
- **Επιθετικοί:** Ζοεάνο, Χαϊλής, Πιτταράς, Παπαθανασίου

SAVVIDES PHOTO

Ο Ζοεάνο (αριστερά) θα ηγηθεί για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά στην επιθετική γραμμή του Ερμή. Πέρσι ο Βραζιλιάνος σκόραρε 22 γκολ και αναδείχτηκε πρώτος σκόρερ μαζί με τον Σεμέδο.

Ο Κουντουρέττης και οι άλλοι τρεις νεαροί

Τέσσερις νεαροί ποδοσφαιριστές βρίσκονται στο έμψυχο δυναμικό της Αλκής, με τον Μάριο Κωνσταντίνου φέτος να υπολογίζει κυρίως στον ένα. Πρόκειται για τον Χρίστο Κουντουρέττη. Από εκεί και πέρα, καλή περίπτωση είναι ο Δημήτρης Χατζημουράτη ενώ ενθουσιώδεις προοπτικές αποτελούν οι Αναστάσιος Κοντού και Μάριος Φραντζής. Ο 22χρονος Χρίστος Κουντουρέττης παίζει ως αριστερός χαφ και διατηρεί για άλλα τρία χρόνια συμβόλαιο με την «αθάνατη». Την περσινή χρονιά έπαιξε σε 29 ματς, τα 22 ως βασικός και πέτυχε πέντε γκολ, με αποτέλεσμα να θεωρείται ως ένα από τους σημαντικότερους λόγους της ανόδου. Ξεκίνησε την καριέρα του στην Ανόρθωση, με την οποία είχε μια συμμετοχή ενός λεπτού στις 3/12/2006 κόντρα στην ΑΕΛ. Ακολούθως έπαιξε στον Χαλκάνορα, πριν συνεχίσει πέρσι στην ομάδα της Λάρνακας.

SAVVIDES PHOTO

Ο Μάριος Κωνσταντίνου πιστεύει πως ο 22χρονος αριστερός χαφ μπορεί να δώσει άμεσα λύσεις στην Αλκή.

Ο 20χρονος Δημήτρης Χατζημουράτης γεννήθηκε στην Αυστραλία αλλά από Κύπριους γονείς. Παίζει στα δύο άκρα της επίθεσης και πέρσι αγωνίστηκε σε πέντε ματς της Αλκής στη Β' κατηγορία, τα τέσσερα από τον Απρίλη και μετά, όταν είχε κριθεί η άνοδος. Σε ό,τι αφορά τους δύο νεαρούς, ο 17χρονος ανασταλτικός μέσος Αναστάσιος Κοντού, αγωνίζεται στην εφηβική ομάδα αλλά είναι μέλος της πρώτης ομάδας. Διεθνής με τις μικρές εθνικές, δεν έχει πάρει ακόμη λεπτά συμμετοχής στην Αλκή. Το ίδιο ισχύει και για τον συνομήλικο του Μάριο Φραντζή, ο οποίος πέρσι ήταν τρίτος τερματοφύλακας της ομάδας και υπολογίζουν σε 2-3 χρόνια να πάρει ευκαιρίες. Έχει 1.73μ. ύψος αλλά είναι ιδιαίτερα αλτικός.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

ΜΙΚΡΑ ΝΕΑ

ΕΝΠ

Τα μεγάλα πορτοφόλια

Τέσσερεις φωτεινές πινακίδες, σε διάφορες περιοχές του Πρωταρά, έχουν στήσει οι διοικούντες την Ένωση με σκοπό να ανεβάσουν τα έσοδα. Πλέον δεν ζητάνε εισφορές, αλλά προσφέρουν ως αντάλλαγμα τη διαφήμιση σε καίρια πόστα της τουριστικής περιοχής. Γενικά η νέα διοίκηση του Φώτου Πιττάτζιη εμφανίζεται ικανοποιημένη από τη στήριξη των κύριων αιμοδοτών της ομάδας, που είναι οι επιχειρηματίες Τσόκκος και Τζιοβάννης, οι υπεραγορές Κόκκινος και η Cyta. Η νέα εικόνα στον τρόπο διοίκησης της ομάδας έφερε και περισσότερο ενδιαφέρον από την τοπική κοινωνία, με τα εισιτήρια διαρκείας να παρουσιάζουν αύξηση 12%, σύμφωνα με πηγή μέσα στην ομάδα. Αυτό οφείλεται και στην καλή δουλειά που κάνουν στο τμήμα μάρκετινγκ οι Κώστας Στρατής, Αντώνης Βίκτωρος και Αβραάμ Πιττάκης.

ΠΑΦΟΣ

Εντυπωσιάζει ο Σολάρι

Μέλι για τον Νταβίντ Σολάρι στάζουν στην Πάφο καθώς θεωρούν πως ο Αργεντινός μέσος θα είναι ο πιο ποιοτικός ποδοσφαιριστής της ομάδας, στη νέα σεζόν. Ο 24χρονος έκλεψε τις εντυπώσεις στα φιλικά, κυρίως με την τεχνική του κατάρτιση, αφού έχει την ικανότητα να κρατάει τη μπάλα υπό την πίεση, δίνοντας ανάσες στην υπόλοιπη ομάδα. Στην Κύπρο ήρθε φέτος, από τη Βενεζουέλα όπου έπαιξε πέρσι, ενώ πιο πριν ήταν στο Εκουαδόρ και είχε και ένα εξάμηνο πέρασμα από την Ολίμπο. Είναι η δεύτερη φορά που δοκιμάζει στην Ευρώπη, καθώς στα μέσα της δεκαετίας προσπάθησε ανεπιτυχώς να βρει ένα καλό συμβόλαιο στην Ιταλία. Οι παφίτες ποντάρουν πολλά και στους Κύπριους ποδοσφαιριστές, ειδικότερα στους Σιέλη, Σαμψών και Βοσκαρίδη.

ΠΕΓΕΙΑ

Δείχνει ενδεκάδα ο Πολυβίου

Σε μεγάλο βαθμό έχει καταλήξει στην ενδεκάδα του πρωταθλήματος ο Γιώργος Πολυβίου. Κόντρα σε Ολυμπιακό και Δόξα, τον «άσο» είχε ο Ουρουγουανός Νταμιάν Φρασκαρέλι. Στο κέντρο της άμυνας έπαιξαν οι Ταλ-Μπερβίλ, δεξιά ο Κάρλος Μάρκες, αριστερά ο Κωνσταντίνος Σαμάρας. Ο Ισπανός Καρμέλος Γιούστε και ο Βέγλος Φαν Ντέσελ είναι οι σίγουροι για το κέντρο, με την άλλη θέση να «παίζεται» μεταξύ Ανιουέτα και Λούκμαν. Ανοικτές είναι οι θέσεις των πλάγιων μεσοεπιθετικών, με τους Παύλου και Τζαγκάι να φαίνεται πως έχουν ένα μικρό προβάδισμα έναντι των Λιρί και Μαρσελίνιο. Εκκρεμεί η απόκτηση σέντερ φορ, θέση στην οποία προς το παρόν παίζει ο 25χρονος Αγκολέζος Ματουσίβα, ο οποίος προορίζεται για αναπληρωματικός.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

Αφρικανικές εκπλήξεις

Δυο εκπλήξεις και ένας πονοκέφαλος για τον Πάμπο Χριστοδούλου που βλέπει τον Αφρικανούς Τσίντι και Κενμόγκνε να σκοράρουν συνεχώς, την ώρα που ο Ζοάο Πάουλο παραμένει άσφαιρος. Ο τελευταίος αποκτήθηκε από τη Λεϊσόες για να είναι βασικός, έχοντας προηγουμένως δυο σεζόν στη ρουμάνικη Ραπίντ. Όμως, στα φιλικά οι Αφρικανοί βάζουν τα γκολ με το τσουβάλι, οπότε ορατό είναι το ενδεχόμενο ο 30χρονος Πορτογάλος να ξεκινήσει το πρωτάθλημα από τον πάγκο. Ο Κενμόγκνε είναι 29χρονος Καμερουνέζος, που παίζει ως περιφερειακός, όμως είναι ταχύτατος με εξαιρετική επαφή με τα δίχτυα. Τις τελευταίες δυο σεζόν είχε 25 γκολ σε 71 ματς στη β' κατηγορία του Βελγίου. Ο Τσίντι είναι 26 χρόνων, επίσης περιφερειακός. Αποκτήθηκε ως στήριγμα του Ζοάο Πάουλο. Τα πέντε τελευταία χρόνια ξεκίνησε πάνω από τους μισούς αγώνες με τη Ρίο Άβε, που από το 2008 παίζει στην α' κατηγορία της Πορτογαλίας. Πάντως ακόμα και στις σεζόν που η ομάδα έπαιζε στην β' κατηγορία και είχε πάνω από 30 συμμετοχές, ποτέ δεν πέτυχε διψήφιο αριθμό γκολ.

ΕΠΑΘΛΟ CARLSBERG

Στα χίλια ευρώ το βραβείο

Από 855 σε 1.000 ευρώ αυξάνεται το βραβείο του επάθλου Carlsberg, για τον καλύτερο ποδοσφαιριστή του μήνα. Ο νικητής, που αναδεικνύεται κατόπιν ψηφοφορίας των αθλητικών συντακτών, βραβεύεται με έπαθλο και το χρηματικό ποσό καταλήγει σε φιλανθρωπικό ίδρυμα. Το έπαθλο Ήθους, Τέχνης και Αρετής, που φέτος συμπληρώνει 40 χρόνια, επιστρέφει με τη σέντρα του πρωταθλήματος, στις 28 Αυγούστου.

900 LIVE ΑΓΩΝΕΣ ΤΟ ΧΡΟΝΟ!

ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ MARFIN LAIKI
ΚΥΠΕΛΛΟ COCA - COLA
BARCLAYS PREMIER LEAGUE
FA CUP
PRIMERA DIVISION
SUPER LEAGUE ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΥΠΕΛΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
BUNDESLIGA
ΠΡΟΚΡΙΜΑΤΙΚΑ UEFA EURO 2012
COPPA ITALIA
CHAMPIONSHIP ΑΓΓΛΙΑΣ

ΜΗ ΧΑΝΕΙΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΒΑΛΕ

ΓΙΝΕΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ ΣΤΑ ΚΑΝΑΛΙΑ ΤΗΣ LTV

Από αντιπρόεδρος έγινε ανεπιθύμητος

Ο δηλωμένος φίλαθλος του ΑΠΟΕΛ (σύμφωνα με τον ίδιο) Κώστας Κουτσοκούμνης έπεσε σε δυσμένεια από τους γαλαζοκίτρινους

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Στις αρχές της δεκαετίας του '90, ένας δραστήριος 30άρης ανέβαινε γρήγορα τις βαθμίδες του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΠΟΕΛ και μέχρι το '94 είχε φτάσει στη θέση του αντιπροέδρου. Ήταν ο Κώστας Κουτσοκούμνης που κράτησε τη θέση στην πρώτη θητεία του Κρις Τριανταφυλλίδη, με τον οποίον ήρθε σε ρήξη, με αφορμή το οικονομικό άνοιγμα και την κατακόρυφη αύξηση του χρέους, πολιτική με την οποία ο Κουτσοκούμνης διαφώνησε. Η λύση της απόσπασης του τελευταίου στην ΚΟΠ ως εκπροσώπου των γαλαζοκιτρίνων ήρθε παράλληλα με την ίδρυση της εταιρείας ΑΠΟΕΛ Ποδόσφαιρο Λτδ. Ο Κουτσοκούμνης κατέχει μέχρι σήμερα 32.000 μετοχές της εταιρείας του ΑΠΟΕΛ, ονομαστικής αξίας 1,71 ευρώ, οι οποίες εμφανίζονται να ανήκουν στην ασφαλιστική Μινέρβα, δικών του συμφερόντων. Οπότε, πέρα από την προηγούμενη θητεία σε καίρια πόστα της διοίκησης του σωματείου, ο πρόεδρος της ΚΟΠ συνδέεται και οικονομικά με τον ΑΠΟΕΛ. Ο τρίτος δεσμός έχει να κάνει με την οπαδική του προτίμηση, μιας και πριν από μερικούς μήνες ο Κουτσοκούμνης δήλωνε ΑΠΟΕΛίστας, μιλώντας σε τηλεοπτική εκπομπή. Επίσης, για την εταιρεία Μινέρβα εργάζεται ο Τάκης Αντωνίου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΠΟΕΛ.

Ο Κουτσοκούμνης έχει 32.000 μετοχές του ΑΠΟΕΛ και δηλώνει ΑΠΟΕΛίστας

Στη μέση της κόντρας του ΑΠΟΕΛ με τον Κουτσοκούμνη βρίσκεται ο εκπρόσωπος των γαλαζοκιτρίνων στην ΚΟΠ, Χάρης Λοϊζίδης, που μάταια προσπαθεί να κρατήσει τις ισορροπίες.

SAVVIDES PHOTO

Η ανέλιξη στην ΚΟΠ

Το ότι προερχόταν από μια μεγάλη ομάδα, με πολλές συμπάθειες και ακόμα μεγαλύτερες αντιπάθειες, δεν απέτρεψε τον Κουτσοκούμνη να αναρριχηθεί στην αντιπροεδρία και κατόπιν στην προεδρία της ΚΟΠ, διαδεχόμενος το 2001 τον Μάριο Λευκαρίτη. Με εξαίρεση τις περσινές εκλογές, στις τέσσερεις προηγούμενες εκλογικές του επιτυχίες είχε την καθολική στήριξη όλων των ομάδων. Ο ΑΠΟΕΛ ήταν η μοναδική μεγάλη ομάδα που τον στήριξε εξαρχής στην περσινή του προσπάθεια (ο Απόλλωνας ακολούθησε λίγο μετά). Κι αυτό παρότι το 2005 είχε βρεθεί στα χαρακώματα με την ομάδα της Λευκωσίας, λόγω του ότι ο εκπρόσωπός της στην ΚΟΠ, Χάρης Λοϊζίδης, έμεινε εκτός Εκτελεστικής Επιτροπής.

Τώρα το χάσμα μοιάζει να είναι βαθύτερο και δεν γεφυρώθηκε ούτε με το ταξίδι του Κουτσοκούμνη στο Γιάμπλονετς, όπου παρακολούθησε από τα επίσημα τη ρεβάνς του ΑΠΟΕΛ κόντρα στην ομώνυμη ομάδα. Το ότι ο πρόεδρος της ΚΟΠ φαίνεται για δεύτερη φορά την τελευταία πενταετία να αγνοεί τη βούληση του σωματείου που τον ανέδειξε, τον έστειλε και τον στήριξε στην αναρρίχησή του στην κορυφή της ηγετικής πυραμίδας της ομοσπονδίας, φαίνεται πως αποτέλεσε τη σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι στις σχέσεις ΑΠΟΕΛ-Κουτσοκούμνη. Απ' τις πρώτες κιόλας ώρες μετά την επίμαχη γενική συνέλευση της ΚΟΠ, την περασμένη Πέμπτη – όπου απορρίφθηκε αίτημα του ΑΠΟΕΛ (μαζί με Ομόνοια, ΑΕΛ και Πάφο) για αναβολή της ψηφοφορίας σχετικά με τις καταστατικές αλλαγές – κύκλοι της γαλαζοκίτρινης διοίκησης διέρρεαν πως θα έρθουν σε ολομέτωπη αντιπαράθεση με τον Κουτσοκούμνη, αδιαφορώντας για τις συνέπειες, αλλά και ότι θα στηρίξουν άλλον υποψήφιο στις εκλογές του 2011, όταν θα εκλεγεί ο πρώτος πρόεδρος με τετραετή θητεία. Οι σχέσεις του ΑΠΟΕΛ με τον Κουτσοκούμνη είναι τεταμένες από την περασμένη άνοιξη, αφού ο πρόεδρος της ΚΟΠ θεωρήθηκε από τους γαλαζοκίτρινους ηθικός αυτουργός της διαιτητικής εύνοιας που, σύμφωνα με τον ΑΠΟΕΛ, απολάμβανε η Ομόνοια. Μάλιστα από τότε τον είχαν καλέσει να παραιτηθεί. Το οξύμωρο στην όλη ιστορία είναι πως τον Κουτσοκούμνη αποδοκίμασε ο κόσμος του «τριφυλλιού», τόσο στην απονομή του τίτλου του πρωταθλητή όσο και πριν από έξι μέρες στο Σούπερ Καπ.

Για την επίθεση της μαδριλένικης ομάδας έχει αποκτηθεί ο Κολούγκα, όμως κόντρα στον ΑΠΟΕΛ μάλλον θα ξεκινήσει ο Μικού.

Σύστημα... Γιοβάνοβιτς παίζει και η Χετάφε

Σε σχηματισμό 4-5-1 αναμένεται να παραταχθεί η Χετάφε την ερχόμενη Πέμπτη (19/08, 10:00 μ.μ.) στο πρώτο ματς με τον ΑΠΟΕΛ για τα πλέι οφ του Γιουρόπα Λιγκ. Ο Μίτσελ δεν έδειξε ενδεκάδα στα πέντε φιλικά που έδωσε σε διάστημα οκτώ ημερών στην Ολλανδία. Έτσι, όποια συμπεράσματα προέκυψαν, είναι από το φιλικό με τη Λεβάντε την περασμένη Πέμπτη, που και πάλι όμως δεν μπορούν να θεωρηθούν ασφαλή.

Ακόμα και για τη θέση του τερματοφύλακα ο Κοντίνα δείχνει φαβορί, όμως δεν αποκλείεται να δούμε βασικό τον Αργεντινό Ουστάρι. Στην άμυνα είναι σίγουρος ο Αργεντινός Ντιάς που παίζει δεξί μπακ και κεντρικός αμυντικός. Μάλλον θα αγωνιστεί ως στόπερ, με τον Μιγκέλ Τόρες στο δεξί άκρο. Παρτενέρ του Ντιάς θα είναι είτε ο νεοαποκτηθείς Μαρκάνο είτε ο Ράφα, ενώ για το αριστερό άκρο ως φαβορί εμφανίζεται ο Μανέ, συμπαίκτης του Σολάρι στην Αλμερία. Ο Μίτσελ παίζει με δυο αμυντικά χαφ. Ο ένας είναι ο 34χρονος Φρανσίσκο Κασκέρο και ο άλλος ήταν πέρσι ο Σελεστίνι που έφυγε. Τη θέση του θα πάρει κάποιος εκ των Μοσκέρα (ήρθε φέτος απ' τη Ρεάλ), Παρέχο ή Ντέρεκ Μπόατενγκ (παλιά έπαιξε στον Παναθηναϊκό). Ενδεχομένως να παίξουν δυο απ' αυτούς, με τον έναν να έχει οργανωτικά καθήκοντα. Ο Μανού θα είναι στο ένα «φτερό», με τον Γκαβιλάν να φαντάζει ως φαβορί για το άλλο. Έτσι καλύπτεται και το κενό του Λεόν που πήγε στη Ρεάλ. Για την επίθεση έχει αποκτηθεί ο Κολούγκα, όμως δεν έχει αγώνες κι έτσι μάλλον θα παίξει ο 25χρονος Βενεζουελάνος Μικού (5 γκολ σε 16 ματς πέρσι).

Το «Αλφόνσο Πέρεθ» εκτιμάται πως δεν θα γεμίσει (οι Ισπανοί προτιμούν τα ματς της Πριμέρα Ντιβιζιόν παρά τα ευρωπαϊκά), στην επιστροφή της ομάδας στα ευρωπαϊκά κύπελλα μετά το 2008 – τότε είχε αποκλειστεί από την Μπάγερν στους «8» του Κυπέλλου ΟΥΕΦΑ. Ακόμα και τα ματς με τους Βαυαρούς δεν ήταν sold out, καθώς το γήπεδο των 17.700 θέσεων δεν φιλοξένησε πάνω από 14.500 θεατές. Εκείνη τη χρονιά αντίπαλος της Χετάφε είχε παίξει ο Γκουστάβο Μαντούκα, με τους Ισπανούς να αποκλείουν την ΑΕΚ στη φάση των «32».

Καθόλου χρήμα για επιθετικό

Στον ποδοσφαιρικό κόσμο η επιθυμία του προπονητή είναι εντολή, όμως στην περίπτωση του Μπόμπαν Κρισμάρεβιτς κάτι τέτοιο δεν ισχύει, καθώς η επιθυμία να «ψωνίσει» επιθετικό από το πάνω ράφι κολλάει στο οικονομικό. Μάλιστα, οι πληροφορίες αναφέρουν ότι όχι μόνο δεν θα ψωνίσουν παίκτη πρώτης διαλογής, αλλά θα πάρουν από τον πάτο του κοφινιού.

Πριν ακόμη η ομάδα αναχωρήσει για το βασικό στάδιο της προετοιμασίας, ο Μπόμπαν Κρισμάρεβιτς δημοσιοποιούσε συνεχώς την επιθυμία του για απόκτηση ενός ακόμη επιθετικού. Οι διοικούντες, κλείνοντας πιθανόν τα αυτιά στα λεγόμενα του κόουτς, περίμεναν την κατάληξη της ευρωπαϊκής πορείας. Όμως ο αποκλεισμός από την ουραγό του ρωσικού πρωταθλήματος Σιμπίρ και η απώλεια αρκετών εσόδων αποτελεί μάλλον ταφόπλακα στην επιθυμία του προπονητή για απόκτηση παίκτη που θα πλαισιώσει τους Σεμέδο και Μρντάκοβιτς.

Ο Μπόμπαν Κρισμάρεβιτς αναγκαστικά ψάχνει για φορ από τον πάτο του κοφινιού

Πλέον η επιθυμία μετατράπηκε σε αναγκαιότητα, καθώς διαπιστώθηκε από τα τρία επίσημα παιχνίδια ότι η ομάδα υστερεί στο εύκολο γκολ. Σε αντίθεση με τον Σεμέδο που έδειξε πολύ καλά στοιχεία, ο Μρντάκοβιτς δεν ανταποκρίθηκε στις απαιτήσεις. Ο τεχνικός των κυπελλούχων, αναλύοντας την κατάσταση, αναγκάστηκε να δημοσιοποιήσει για άλλη μια φορά το αίτημά του για την απόκτηση ενός ακόμη στράικερ, αμέσως μετά το τέλος του αγώνα με την Ομόνοια. «Έχουμε μια καλή ομάδα. Όμως με άλλον έναν επιθετικό θα είμαστε ακόμα πιο δυνατοί», ανέφερε ξεκάθαρα, στέλνοντας το μήνυμα στη διοίκηση. Η τοποθέτηση του Κρισμάρεβιτς δεν άρεσε και τόσο στους διοικούντες, αφού κάποιες πληροφορίες αναφέρουν ότι ο προπονητής προτίμησε να μιλήσει δημόσια για το αίτημα, χωρίς να τους το μεταφέρει κατ' ιδίαν.

Στον Απόλλωνα εξαρτώνται από την ποδοσφαιρική ευφυΐα του Κρισμάρεβιτς και ελπίζουν να ανακαλύψει φτηνό λαυράκι για την επίθεση.

SAVVIDES PHOTO

Δύσκολο... έως ακατόρθωτο

Πριν μερικές μέρες ο Μπόμπαν Κρισμάρεβιτς συναντήθηκε με τον αντιπρόεδρο της εταιρείας, Γιώργο Παυλίδη. Λεπτομέρειες από την κουβέντα των δύο αντρών δεν έχουν διαρρεύσει, ωστόσο πηγή αναφέρει ότι ο Μπόμπαν Κρισμάρεβιτς επανέλαβε το αίτημά του και ζήτησε μάλιστα συγκεκριμένο παίκτη που ακούει στο όνομα Εμιλιάνο Μπονατσόλι. Γνωρίζοντας το κασέ του Ιταλού, που φτάνει γύρω στις 350.000 ευρώ ετησίως, η διοίκηση ξεκαθάρισε ότι κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό. «Μην ξεχνάτε ότι ο αποκλεισμός από τη Σιμπίρ προκάλεσε τεράστια οικονομική ζημιά που μπορεί να φτάνει και στις 500.000 ευρώ», μας ανέφερε στέλεχος της διοίκησης.

Πλέον οι του Απόλλωνα προσπαθούν να ανιχνεύσουν την αγορά, ούτως ώστε να βρουν ποδοσφαιριστή που έχει χαμηλό συμβόλαιο και να πληροί τα κριτήρια του προπονητή. Η άσχημη οικονομική κατάσταση των κυπελλούχων αποτελεί το μεγαλύτερο εμπόδιο για την ολοκλήρωση της μεταγραφής που θα ενισχύσει την ομάδα και συνάμα θα ικανοποιήσει τον τεχνικό της ηγέτη. Πλέον, στην ομάδα της Λεμεσού στηρίζονται στη ποδοσφαιρική ευφυΐα του προπονητή και των συνεργατών του, ελπίζοντας ότι θα ανακαλύψουν λαυράκι ακόμη και από τον πάτο του κοφινιού.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΑΒΟΣ

Ποντάρει σε ομοιογενή δίδυμα

Το φιλικό της Εθνικής Κύπρου με την Ανδόρα δεν ήταν καθόλου αγγαρεία, με τον Άγγελο Αναστασιάδη να βγάζει χρήσιμα συμπεράσματα για τον τρόπο λειτουργίας της ομάδας

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Κάθε άλλο παρά αγγαρεία ήταν το φιλικό της Κύπρου με την Ανδόρα την περασμένη Τετάρτη. Παρά τα γραφόμενα του Τύπου και την εντύπωση του κόσμου, στ' αλήθεια ο Άγγελος Αναστασιάδης εκμεταλλεύτηκε στο έπακρο τον αγώνα με την αδύναμη Εθνική των Πυρηναίων, λαμβάνοντας σημαντικά συμπεράσματα για την ομάδα του, σχεδόν τρεις εβδομάδες πριν τον αγώνα με την Πορτογαλία (03/09, 10:45 μ.μ.), για τα προκριματικά του Γιούρο 2012.

Η ομοιογένεια του σχήματος

Βλέποντας το βασικό σχήμα, είναι φανερό πως ο Ελλαδίτης προπονητής προτίμησε να αφήσει έξω ποδοσφαιριστές έτοιμους από την τριβή τους στους ευρωπαϊκούς αγώνες (π.χ. Μακρίδη, Χαραλάμπους, Μαραγκό), προτιμώντας παίκτες «δεμένους» μεταξύ τους, που μπορούν να φέρουν ομοιογένεια στην ομάδα. Το κεντρικό αμυντικό δίδυμο των Σίνισα Ντομπρασίνοβιτς και Σκεύο Χρήστου αγωνίζονται στην ίδια ομάδα, την Αλκή, ενώ τα ίδια ισχύουν για τους δύο κόφτες (Χρύση Μιχαήλ και Μαρίνο Σατσιά), τους αριστερούς ακραίους (Ανδρέα Αβραάμ και Στάθη Αλωνεύτη) και τους δεξιούς χαφ και μπακ (Κωνσταντίνο Χαραλαμπίδη και Μάριο Ηλία). Την ίδια στιγμή, οι Γιάννης Οκκάς και Μιχάλης Κωνσταντίνου, που ξεκίνησαν ως επιθετικό δίδυμο, παίζουν πολλά χρόνια μαζί στην Εθνική, ενώ υπήρξαν συμπαίκτες σε Ολυμπιακό Πειραιώς και Ομόνοια, έτσι γνωρίζει ο ένας το παιχνίδι του άλλου.

Ο Μιχάλης Κωνσταντίνου έβγαινε συνεχώς έξω από την περιοχή και ακολούθως επέστρεφε σαν τρέιλερ, όπως έγινε στη φάση του γκολ

Χρησιμοποιώντας δίδυμα παικτών που γνωρίζονται μεταξύ τους, ο Άγγελος Αναστασιάδης ποντάρει στην καλή συνεργασία μεταξύ τους και στους αυτοματισμούς, όπως ήταν τα συνεχόμενα overlap που είδαμε στο ματς με την Ανδόρα. Overlap λέγεται η κίνηση του ακραίου χαφ να συγκλίνει προς τα μέσα ή προς τα πίσω, ανοίγοντας έτσι χώρο για τον ακραίο μπακ, κάτι που έκαναν συνεχώς ο Αβραάμ με τον Αλωνεύτη και ο Ηλία με τον Χαραλαμπίδη. Γι' αυτόν τον λόγο δεν άλλαζαν και πλευρές στη διάρκεια του αγώνα οι ακραίοι χαφ, με τον Αλωνεύτη να μένει σταθερά αριστερά και τον Χαραλαμπίδη δεξιά. Μόνο σε κάποιες περιπτώσεις τραβούσε δεξιά ο Οκκάς, αλλάζοντας θέσεις με τον «Μπίδη», όμως σε αυτή την περίπτωση ήταν φανερή η έλλειψη χημείας του επιθετικού της Ανόρθωσης με τον Μάριο Ηλία.

Ο Αβραάμ (φώτο) με τον Αλωνεύτη, αλλά και οι Ηλία-Χαραλαμπίδης έκαναν συνέχεια overlap, ενώ με τη συνεχόμενη κυκλοφορία της μπάλας οι διεθνείς επιχείρησαν να κουράσουν τους Ανδορέζους.

SAVVIDES PHOTO

Η χρησιμότητα του Μιχάλη

Πέρα από το προφανές, που ήταν το γκολ που πέτυχε, ο Μιχάλης Κωνσταντίνου είχε τεράστια συνεισφορά σε ολόκληρο το παιχνίδι της Εθνικής με την Ανδόρα, δείχνοντας πόσο πολύτιμος είναι. Ο 32χρονος επιθετικός κατέβαινε συνεχώς έξω από την περιοχή, αλλάζοντας συχνά θέσεις με τον Οκκά και ψάχνοντας να μαζέψει μπάλα. Βγαίνοντας από την περιοχή, ο διεθνής επιθετικός μπορούσε ακολούθως να διεισδύσει στους αμυντικούς των αντιπάλων ή να πασάρει στους ακραίους και ακολούθως να μπει σαν τρέιλερ στην περιοχή, κάτι που έκανε στη φάση του 5΄, όταν σκόραρε. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, βρέθηκε δέκα μέτρα έξω από την περιοχή, πάσαρε δεξιά στον Χαραλαμπίδη και ακολούθως κινήθηκε προς τα μέσα. Η από το πουθενά παρουσία του στα καρέ των Ανδορέζων μπέρδεψε τους αμυντικούς που δεν τον μάρκαραν και ο ίδιος ανενόχλητος έκανε το 1-0.

Σε όλο το παιχνίδι ο 74 φορές διεθνής επιθετικός γινόταν δέκτης μακρινών μπαλιών από τους στόπερ και τους χαφ, χωρίς όμως να αποδώσουν ιδιαίτερα οι συγκεκριμένες ενέργειες. «Νικηθήκαμε κατά κράτος στον αέρα», παραδέχτηκε μετά το ματς ο Άγγελος Αναστασιάδης.

Το άσχημο για τον Μιχάλη Κωνσταντίνου – και τον Γιάννη Οκκά – είναι πως οι επιλογές στον πάγκο για τη θέση των επιθετικών είναι ελάχιστες. Πιο συγκεκριμένα, δεν υπήρχαν καθαρόαιμοι επιθετικοί στον πάγκο στο φιλικό με την Ανδόρα, κάτι που πρέπει να απασχολήσει τον Άγγελο Αναστασιάδη ενόψει των προκριματικών του Γιούρο 2012. Πάντως ο ίδιος τονίζει πως δεν υπάρχει επιθετικό πρόβλημα.

Καλή κυκλοφορία, αλλά...

Ως γνωστό, η μπάλα δεν κουράζεται ποτέ και αυτό είχαν – φαίνεται – στο μυαλό τους οι διεθνείς, όταν προσπαθούσαν με συνεχόμενες πάσες και εναλλαγές παιχνιδιού να βρουν ανοικτούς χώρους κόντρα στην Ανδόρα. Όταν αντιμετωπίζεις κλειστές άμυνες, καλή ιδέα είναι να μεταφέρεις συνεχώς την μπάλα σε όλο τον αγωνιστικό χώρο και να κρατάς καθ' όλη τη διάρκεια την αντίπαλη ομάδα σε κίνηση, κουράζοντάς τους. Ο Άγγελος Αναστασιάδης ζητούσε από τους παίκτες του να μη σταματούν την κίνηση της μπάλας. «Είχαμε καλή και υποφερτή κυκλοφορία της μπάλας», είπε ο ίδιος μετά το ματς. Πάντως, παρ' όλα αυτά, φάνηκε ότι η Κύπρος δυσκολευόταν να βρει ανοικτούς χώρους, όμως το καλό είναι πως η Εθνική σπάνια θα βρει μπροστά της κλειστές άμυνες στα επίσημα παιχνίδια που θα δώσει.

Οι σύλλογοι στην Εθνική

ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ
2010-2011

Τα πρόσωπα, οι ομάδες, τα στοιχήματα και οι προβλέψεις λίγο πριν τη σέντρα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ
www.kathimerini.com.cy

ΧΟΡΗΓΟΣ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ

cytamobile vodafone

Αντικειμενικά αξιόπιστη

«Το κίνητρο είναι πάνω απ' τα χρήματα»

Στην πρώτη συνέντευξη μετά τη μεταγραφή, ο Βασίλης Σπανούλης εξηγεί γιατί διάλεξε τον Ολυμπιακό και μιλάει για το Μουντομπάσκετ

Συνέντευξη στον **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Για να «κερδίσεις» τον Βασίλη Σπανούλη, πρέπει να έχεις υπομονή. Μεγάλη. Ο Ολυμπιακός τον περίμενε σχεδόν έναν μήνα μέχρι να πάρει τη μεγάλη απόφαση να μεταγραφεί από τον έναν «αιώνιο» στον άλλον. Γι' αυτή την απόφαση δεν μίλησε ποτέ δημοσίως. Η «Κ» τον περίμενε αρκετή ώρα στο λόμπι του Hilton Park μέχρι να τελειώσει την κουβέντα που παρέα με τον roommate του Νίκο Ζήση είχαν πιάσει με τον Φώτη Κατσικάρη. Ο κόουτς είχε κατέβει στην Κύπρο, για να δει την πρόοδο των Βασιλειάδη-Παππά, αλλά και του Κροάτη Μπάνιτς, τριών παιδιών που θα έχει του χρόνου στην Μπιλμπάο.

- Βασίλη, η εθνική ομάδα κρίθηκε από τον Τύπο ως «αφύσικα έτοιμη». Μήπως είναι λίγο επικίνδυνο;

Κοίτα. Αυτό δεν μπορείς να το ελέγξεις. Όταν μπαίνεις στο γήπεδο, κοιτάς να παίξεις όσο καλύτερα μπορείς. Μας βγαίνει, παίζουμε καλά. Δεν μας ενδιαφέρει τόσο πολύ το αποτέλεσμα όσο ο τρόπος που παίζουμε και το πώς θα βελτιωθούμε. Για μας ο στόχος είναι στις 28 Αυγούστου να ξεκινήσουμε καλά το Μουντομπάσκετ.

«Το θέμα είναι να νικάμε. Αν αποκλειστείς δεν, θα σου πει κανένας ότι έπαιζες ωραία»

- Έχεις κάποια εξήγηση γιατί από τώρα εμφανίζεται τόσο έτοιμη η ομάδα;

Υπάρχει πολύ καλή χημεία. Έχουμε κάνει καλή προετοιμασία για δυο βδομάδες. Πλέον γνωρίζουμε και τον προπονητή καλύτερα από πέρσι. Είμαστε ήδη μια χρονιά μαζί. Οι ρόλοι είναι ξεκάθαροι και ο καθένας κοιτάει να κάνει όσο το δυνατόν καλύτερα τη δουλειά του.

- Η φετινή θα είναι πραγματικά ομάδα του Καζλάουσκας; Πέρσι δεν σας ήξερε και πάρα πολύ…

Σίγουρα. Εμείς ξέρουμε τώρα καλύτερα τον προπονητή και τη φιλοσοφία του. Αυτό είναι πολύ σημαντικό. Σχετικά και με την προηγούμενη ερώτηση, θα σου πω ότι εμένα με ενδιαφέρει να έχουμε ουσία και να νικάμε. Γιατί στο Μουντομπάσκετ αυτό μετράει: Να νικάς. Όσο καλά και να παίζεις, άμα έρθει το χιαστί και χάσεις, δεν θα σου πει κανένας ότι έπαιξες καλά στα φιλικά. Το θέμα είναι εκεί να νικάμε. Πέρσι μπορεί να μην παίζαμε όσο καλά παίζουμε τώρα, αλλά είχαμε αποτέλεσμα. Για μένα αυτό είναι το πιο σημαντικό, αλλά και αυτό που μετράει στον κόσμο και σε μας.

- Σε σύγκριση με το τελευταίο Ευρωμπάσκετ, προσθήκη είναι ο Διαμαντίδης και ο Τσαρτσαρής. Πόσο διαφορετική είναι η ομάδα σε σχέση με πέρσι;

Όχι πολύ. Ίδια ομάδα είναι, απλώς ήρθαν δυο παιδιά που ανεβάζουν την ποιότητα. Μας δίνουν πολλές λύσεις, γιατί παίζουν πολλές θέσεις. Δηλαδή δυο παίκτες που παίζουν συνολικά πέντε θέσεις. Ο Δημήτρης (σ.σ. Διαμαντίδης) παίζει ένα, δυο, τρία, ο Κώστας (σ.σ. Τσαρτσαρής) τέσσερα και πέντε. Αυτομάτως έχουμε μεγαλύτερη πληρότητα και ποικιλία σ' αυτά που θέλουμε να κάνουμε.

- Λιγότερη κούραση, περισσότερο καθαρό μυαλό και για σένα; Πέρσι είχες τραβήξει μόνος σου το κουπί.

Είναι, είναι. Βγάζεις από ποσότητα και βάζεις ποιότητα, κάτι που είναι πολύ σημαντικό για τις μεγάλες ομάδες.

- Εννοείς σε λεπτά συμμετοχής;

Ναι. Μπορεί τα λεπτά αυτά να τα χρειαστείς σε ένα νοκ άουτ ή σ' ένα δεύτερο νοκ άουτ, άμα περάσεις και να μην αναλώνεσαι σε παιχνίδια που δεν έχουν τόσο μεγάλη σημασία.

- Αδυναμίες έχει αυτή η ομάδα;

Σίγουρα υπάρχουν αδυναμίες. Όταν νικάς και με τόσο μεγάλες διαφορές, κρύβονται πολλά πράγματα, τα οποία φανερώνονται σε μια ήττα. Η ομάδα θέλει πολλή δουλειά στον τομέα της φυσικής κατάστασης και στη διάρκεια. Αυτό θα προσπαθήσουμε να βελτιώσουμε.

- Ίσως η περσινή ξεκούραση κάποιων παιδιών από αναγκαίο κακό να βγαίνει σε καλό, δεδομένου πως τώρα υπάρχουν νεαρά παιδιά έτοιμα να δώσουν λύσεις;

Το καλό με την Ελλάδα είναι ότι υπάρχει μέλλον. Υπάρχουν πάρα πολλά παιδιά. Πιστεύω ότι η φουρνιά των τελευταίων χρόνων είναι απίστευτη. Εκτός από πάρα πολύ καλοί παίκτες είναι και πάρα πολύ καλά παιδιά. Υπήρξαν μεγάλες επιτυχίες και αυτό πρέπει να συνεχιστεί.

- Εσύ θα έχανες ένα μεγάλο τουρνουά, για να ξεκουραστείς;

Για να ξεκουραστώ, δεν πιστεύω να το έχανα. Μ' αρέσει που είμαι εδώ πέρα. Για μένα είναι πολύ μεγάλη τιμή να αγωνίζομαι στην Εθνική. Είμαι περήφανος που φοράω το εθνόσημο. Ο μόνος λόγος που μπορούσε να με κρατήσει έξω ήταν να είμαι τραυματίας ή… δεν ξέρω κι εγώ τι άλλο.

- Επιδίωξή σου θα ήταν να είσαι μέχρι το τέλος της καριέρας σου στην Εθνική;

Ναι, θα το ήθελα. Άμα είμαι γερός και δυνατός. Μακάρι.

«Μπορούν να λένε ό,τι θέλουν»

- Ένας αθλητής που τα έχει κερδίσει όλα στην καριέρα του, όπως εσύ, ποιο είναι το κίνητρό του;

Αυτή είναι μια καλή ερώτηση. Πηγάζει από μέσα μας. Είναι το πώς έχεις γεννηθεί, ποια είναι η φιλοσοφία ζωής σου. Δεν σου βγαίνει σε μια μέρα. Είναι η αγάπη για το μπάσκετ. Η θέληση να κερδίσεις τα πάντα, να κατακτήσεις την κορυφή, να είσαι πρώτος. Όλα αυτά σου δίνουν καινούργια κίνητρα, για να δουλεύεις περισσότερο και να γίνεσαι καλύτερος.

- Το ΝΒΑ είναι κίνητρο;

Όχι, αν και ποτέ δεν πρέπει να λες ποτέ σ' αυτή τη ζωή. Ήταν ένα όνειρο που το έκανα πραγματικότητα. Πήγα εκεί, το απομυθοποίησα. Ίσως ήταν και οι καταστάσεις που με ώθησαν να το κάνω αυτό. Ήταν λάθος η συγκεκριμένη ομάδα (σ.σ. Χιούστον Ρόκετς) τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Το ΝΒΑ είναι ένας χώρος που θέλει να είσαι στη σωστή ομάδα την κατάλληλη στιγμή. Εγώ δεν ήμουν τόσο τυχερός σ' αυτό. Όμως, όπως έχω πει και στο παρελθόν, από καθετί στη ζωή μπορείς να πάρεις κάτι θετικό.

- Το κίνητρο ήταν ένας απ' τους λόγους που έκανες φέτος τη μεταγραφή;

Ναι. Ήταν ο κυριότερος λόγος.

- Για να πας στο ΝΒΑ, είχες αρνηθεί μια πολύ μεγαλύτερη οικονομικά πρόταση (απ' τον Παναθηναϊκό). Μπορεί αυτό να εκληφθεί και ως απάντηση σε όσους σου καταλόγισαν ότι για τα χρήματα άλλαξες ομάδα φέτος;

Εντάξει, ο καθένας μπορεί να λέει ό,τι θέλει. Καθένας το βλέπει απ' τη δικιά του σκοπιά, μπορεί να σκέφτεται με οπαδικό συναίσθημα, μπορεί να σκέφτεται όπως θέλει. Η αλήθεια είναι ότι για μένα το κίνητρο παίζει πολύ μεγάλο ρόλο στη ζωή μου και ήταν ο λόγος που αποφάσισα ν' αλλάξω ομάδα.

- Μεγαλύτερο απ' τα χρήματα;

Βέβαια, βέβαια, βέβαια.

- Πρέπει να ήταν μια δύσκολη απόφαση…

Σίγουρα είναι μια δύσκολη απόφαση, αλλά είναι συνειδητοποιημένη. Το σημαντικό στις αποφάσεις μας είναι όταν τις έχουμε σκεφτεί καλά πριν τις πάρουμε.

- Σε ταλαιπώρησε;

Δεν ήταν κάτι εύκολο. Σίγουρα με ταλαιπώρησε. Αλλά πλέον είναι όλα καλά.

- Σε πλήγωσαν οι αντιδράσεις και τα εξώφυλλα κάποιων εφημερίδων;

Αναμενόμενο ήταν να γίνει κάτι τέτοιο. Υπάρχουν και εφημερίδες ομάδων, λογικό είναι να γίνουν όλα αυτά. Εντάξει. Δυστυχώς στη ζωή δεν γίνεται όλοι να σ' αγαπάνε. Υπάρχουν άνθρωποι που… εντάξει. Όλα είναι σεβαστά από μένα. Ο καθένας μπορεί να εκφράζει ελεύθερα τη γνώμη του. Εγώ προχωράω.

- Γενικά τι άποψη έχεις για τους δημοσιογράφους και ειδικότερα για τις οπαδικές εφημερίδες;

Δεν είναι δουλειά μου να κρίνω εγώ τους δημοσιογράφους. Ο καθένας κάνει τη δουλειά του.

- Διάβαζα μια συνέντευξη ενός πρώην συμπαίκτη του, του Τέπιτς, που έλεγε ότι ποτέ δεν θα πήγαινε στον Ολυμπιακό. Το θεωρείς λαϊκισμό;

Ο καθένας έχει τον δικό του χαρακτήρα και το δικό του σκεπτικό. Καθένας έχει τη φιλοσοφία του και προχωράει.

«Δύσκολη απόφαση, αλλά συνειδητοποιημένη» χαρακτηρίζει τη μετακίνηση από τον Παναθηναϊκό στον Ολυμπιακό.

SAVVIDES PHOTO

«Πλέον γνωρίζουμε και τον προπονητή καλύτερα από πέρσι», λέει ο «Kill-Bill», που ήταν στην κορυφαία πεντάδα του περσινού Ευρωμπάσκετ και αναδείχθηκε καλύτερος Έλληνας μπασκετμπολίστας για το 2009.

SAVVIDES PHOTO

«Μιλήσαμε με τον κ. Ίβκοβιτς»

- Η παρουσία του κ. Ίβκοβιτς στην καινούργια σου ομάδα ήταν καταλύτης, για να πας στον Ολυμπιακό;

Έπαιξε σημαντικό ρόλο. Είναι μεγάλη υπόθεση το ποιος είναι προπονητής σε μια ομάδα. Εγώ ήμουν τυχερός, είχα μεγάλους προπονητές δίπλα μου που με βοήθησαν πολύ. Είναι μια πρόκληση για μένα να συνεργαστώ με τον κόουτς. Είναι πολύ όμορφο για μένα.

- Σε είχε πάρει τηλέφωνο πριν κλείσεις στον Ολυμπιακό;

Ναι, είχαμε μιλήσει.

- Μεταγραφικά το καλοκαίρι είναι περίεργο για τον Ολυμπιακό. Έφυγαν βασικοί παίκτες, ήρθαν άλλοι. Αποδυναμώθηκε ή δυνάμωσε η ομάδα;

Η ομάδα δεν έχει τελειώσει ακόμα το ρόστερ της. Είναι δουλειά των προπονητών και των προέδρων να κάνουν την ομάδα. Υπάρχει τεράστια εμπιστοσύνη και προχωράμε. Εμένα δουλειά μου είναι να πάω να παίξω μπάσκετ γι' αυτή την ομάδα. Ούτε να κρίνω πώς είναι η ομάδα, άμα δυνάμωσε ή αποδυναμώθηκε. Την ομάδα δεν τη χτίζω εγώ.

- Έχεις κάνει και οικογένεια τα τελευταία χρόνια. Θα ήταν εύκολο για σένα να ξαναφύγεις στο εξωτερικό;

Εντάξει, είμαι επαγγελματίας και αυτό το έχει δεχτεί και το έχει σεβαστεί η οικογένειά μου. Αυτή τη στιγμή είμαι παίκτης του Ολυμπιακού, είμαι πολύ χαρούμενος που είμαι στην ομάδα και δεν σκέφτομαι το εξωτερικό και τέτοια πράματα.

- Τον εαυτό σου πώς τον σκέφτεσαι έξω απ' το παρκέ;

Μικρός είμαι ακόμα για τέτοιες σκέψεις. Μ' αρέσει το μπάσκετ, θα δούμε τι θα γίνει.

«Περίμενα περισσότερο κόσμο»

Τις πέντε μέρες που έμειναν στην Κύπρο, πέρα απ' το γήπεδο, οι Έλληνες διεθνείς είχαν υποχρεώσεις και έξω απ' αυτό. Από τον ΟΠΑΠ στο «Καραϊσκάκειο» Ίδρυμα και μετά στα κεντρικά της Eurobank, στη Λεμεσό. Αν και τις πιο πολλές φορές προσπαθούσε να κρυφτεί, εντούτοις ο Σπανούλης είναι απ' τους πιο δημοφιλείς στο νησί και ήταν από τους διεθνείς που υπέγραψαν τα περισσότερα αυτόγραφα και έβγαλαν τις πιο πολλές φωτογραφίες.

- Περίμενες περισσότερο κόσμο στα γήπεδα;

Ναι, περίμενα περισσότερο κόσμο. Δεν είναι πολλές οι φορές που η Κύπρος υποδέχεται την εθνική ομάδα. Δεν λέω για γεμάτο γήπεδο – είμαστε σε περίεργη εποχή τώρα – όμως σίγουρα περίμενα περισσότερο κόσμο.

- Την ομάδα της Κύπρου πώς την είδες στο μεταξύ σας φιλικό;

Κάνει μια προσπάθεια η Κύπρος. Προετοιμαζόταν για κάποια παιχνίδια που έχει τώρα, για ν' ανέβει κατηγορία. Μην κρυβόμαστε πίσω απ' το δάκτυλό μας, σίγουρα δεν έχει την ποιότητα των καλών ομάδων. Πιστεύω χρειάζεται πολλή δουλειά, για ν' ανέβει επίπεδο. Υπάρχει όρεξη, ενδιαφέρον και αυτό είναι πολύ σημαντικό.

- Παίξατε πιο χαλαρά;

Ήταν το πρώτο μας φιλικό μετά την προετοιμασία. Δέκα-δεκαπέντε μέρες ήμασταν μαζί. Προσπαθούμε να βρούμε τον εαυτό μας. Δεν ήταν και το κίνητρο ίδιο όπως όταν παίζεις με μια μεγάλη ομάδα.

- Ξεχώρισες κάποιον Κύπριο παίκτη;

Τον Κορωνίδη που τον ήξερα από πριν, επειδή παίζει στην Ελλάδα.

«Σημαντική η πρωτιά στον όμιλο»

Η Ελλάδα είναι στον 3ο όμιλο του Μουντομπάσκετ που αρχίζει στην Τουρκία στις 28 Αυγούστου. Πέρα από τους οικοδεσπότες (31/08), θα έχει αντιπάλους την Κίνα (28/08), την Ακτή Ελεφαντοστού (01/09), τη Ρωσία (02/09), το Πουέρτο Ρίκο (29/08). Η γαλανόλευκη «απαγορεύεται» να έρθει δεύτερη ή τέταρτη, γιατί θα πέσει στον δρόμο των φαβορί, πριν τον ημιτελικό.

- Οι Αμερικανοί και οι Ισπανοί θεωρούνται μεγάλα φαβορί. Λογικό;

Πολύ λογικό. Είναι δυο πάρα πολύ καλές ομάδες και είναι και προσωπική μου άποψη ότι είναι απ' τα φαβορί της διοργάνωσης. Άσχετα αν έχουν πολλές απουσίες, είναι δυο ομάδες με πολύ μεγάλη ποιότητα.

- Σε επίπεδο Εθνικής αλλά και συλλόγων, το ισπανικό μπάσκετ είναι ένα βήμα μπροστά απ' το ελληνικό;

Κοίτα. Παίζουν ένα διαφορετικό στυλ. Πιστεύω ότι οι ελληνικές ομάδες μπορεί να είναι καλύτερες σ' ένα νοκ άουτ ματς, εκεί που παίζουν ρόλο κι άλλα πράγματα. Σίγουρα το ισπανικό μπάσκετ είναι σ' ένα πολύ καλό επίπεδο, αλλά μην ξεχνάμε ότι και στην Ελλάδα έχουμε πάρα πολύ καλές ομάδες. Δυο ομάδες πέρσι έπαιξαν πολύ καλά στην Ευρώπη: Το Μαρούσι στην Ευρωλίγκα, που δεν το περίμενε κανένας και ο Πανελλήνιος στο EuroCup. Έχουμε δυο πολύ μεγάλες ομάδες, όπως ο Ολυμπιακός και ο Παναθηναϊκός. Εντάξει, κάποια προβλήματα πρέπει να λυθούν. Όταν υπάρχει διάθεση, όλα μπορούν να γίνουν.

- Συμφωνείς πως στο Μουντομπάσκετ είναι κλειδί για την Εθνική η πρωτιά στον όμιλο, ώστε να αποφύγει στα σταυρώματα Αμερικάνους και Ισπανούς;

Ναι, απ' ό,τι έχω ακούσει κι εγώ. Κάθε παιχνίδι είναι σημαντικό και το καλύτερο για εμάς θα ήταν να τελειώσουμε στην πρώτη θέση.

«Δεν είναι δουλειά μου να κρίνω τη διαιτησία»

Οι τελικοί της Α1 πέρσι δεν τελείωσαν ποτέ και κρίθηκαν στην αίθουσα του αθλητικού δικαστή. Στο επίκεντρο της κόντρας μεταξύ Ολυμπιακού και Παναθηναϊκού ήταν η διαιτησία.

- Πέρσι είχε γίνει χαμός, με τη νυν ομάδα σου να βγάζει ανακοινώσεις και τα σχετικά. Έχεις άποψη;

Δεν είναι δουλειά μας ν' ασχολούμαστε μ' αυτά τα πράγματα. Εμάς η δουλειά μας είναι να παίζουμε μέσα στο γήπεδο.

- Στο ελληνικό μπάσκετ κάνει κακό το ότι δυο ομάδες είναι στο τοπ και έχουν μεγάλη διαφορά από τις υπόλοιπες;

Δεν είναι και το καλύτερο πράγμα, όμως υπάρχουν ομάδες που προσπαθούν, όπως το Μαρούσι, ο Πανελλήνιος και ο Άρης. Ο Κολοσσός Ρόδου είναι ένα υγιές σωματείο. Κι άλλα σωματεία, που ίσως τώρα μου διαφεύγουν, προσπαθούν να κάνουν το καλύτερο, ανάλογα με τους οικονομικούς όρους που έχουν.

- Στο μέλλον τον Έλληνα μπασκετμπολίστα πώς τον βλέπεις;

Ο Έλληνας έχει το μπάσκετ μέσα του. Για μένα είναι το νούμερο ένα ομαδικό άθλημα στη χώρα, με τις μεγαλύτερες επιτυχίες. Πιστεύω ότι θα συνεχιστούν αυτές οι επιτυχίες, γιατί υπάρχουν πολύ καλοί παίκτες.

Εφαλτήριο η Κύπρος για την Εθνική Ελλάδας

Με τις καλύτερες εντυπώσεις έφυγαν από την Κύπρο οι συμμετέχοντες στο Love Cyprus Basketball Tournament που ολοκληρώθηκε την περασμένη εβδομάδα. Η Εθνική Ελλάδας, που κατέκτησε την πρώτη θέση στο τουρνουά με τρεις εμφατικές νίκες σε ισάριθμα παιχνίδια, έμεινε σχεδόν μια εβδομάδα στο νησί μας και προετοιμάστηκε με τον καλύτερο τρόπο για το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα της Τουρκίας που αρχίζει στις 28 Αυγούστου.

Η ομάδα του Γιόνας Καζλάουσκας επικράτησε με μεγάλη διαφορά των ομάδων της Γερμανίας, της Κροατίας και της Ρωσίας και έδειξε πανέτοιμη για το Μουντομπάσκετ, παρά το γεγονός πως απέμεναν τότε τρεις εβδομάδες για το πρώτο τζάμπολ του γ΄ ομίλου που θα διεξαχθεί στην Άγκυρα. Η Ελλάδα θα αντιμετωπίσει τη διοργανώτρια Τουρκία, το Πουέρτο Ρίκο, τη Ρωσία, την Κίνα και την Ακτή Ελεφαντοστού.

Η τελική βαθμολογία του Love Cyprus Basketball Tournament

Χώρα	Ν-Η	Πόντοι	Ισοβαθμία
1. Ελλάδα	3-0	273-198	-
2. Γερμανία	1-2	206-232	+3 β. (+2 π.)
3. Κροατία	1-2	222-232	+3 β. (-1 π.)
4. Ρωσία	1-2	202-241	+3 β. (-1 π.)

Η Ρωσία του Ντέιβιντ Μπλατ, από την πλευρά της, που συμμετέχει στον ίδιο όμιλο με τη κυανόλευκη στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα, επέκτεινε για λίγες μέρες παραπάνω την παραμονή της στη Λευκωσία, λόγω της αποπνικτικής ατμόσφαιρας στη Μόσχα. Η «αρκούδα» έδειξε πως είναι μια άπειρη, αλλά με ενθουσιασμό, νεανική ομάδα και πως χρειάζεται αρκετή δουλειά, για να είναι έτοιμη για την Τουρκία. Τα ίδια ισχύουν και για τη Γερμανία, η οποία κατεβαίνει στο Μουντομπάσκετ χωρίς τους Ντιρκ Νοβίτσκι και Κρις Κάμαν. Τέλος, η Κροατία έδειξε ότι ήταν μια συμπαγή ομάδα, με αξιόλογη περιφέρεια, αλλά υπέφερε κάτω από το καλάθι.

Οι τρεις αγωνιστικές του Love Cyprus Basketball Tournament διεξήχθησαν σε «Ελευθερία» και «Σπύρος Κυπριανού», με την προσέλευση να είναι ικανοποιητική, σύμφωνα με τους διοργανωτές. Περίπου 1.500 φίλαθλοι ανά ημέρα παρακολούθησαν τους αγώνες.

Η Εθνική Ελλάδας κέρδισε και τα τρία παιχνίδια του Love Cyprus Basketball Tournament, δείχνοντας πανέτοιμη για το μεγάλο ραντεβού του Μουντομπάσκετ που αρχίζει σε δύο εβδομάδες

«Πιο επιθετικοί, με όπλα μας την κλάση και τον αλληλοσεβασμό»

Ο Γιόνας Καζλάουσκας μιλάει στην «Κ» για τη νέα πρόκληση του Μουντομπάσκετ

Συνέντευξη στον **Γ. ΒΑΛΑΒΑΝΗ**

Από τη δεύτερη, ψηλότερη κορυφή του κόσμου και την ιστορική νίκη επί της «Ντριμ Τιμ» των ΗΠΑ στον ημιτελικό του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος, το μεσημέρι της 2ας Σεπτεμβρίου, πέρασαν τέσσερα χρόνια για την εθνική ομάδα μπάσκετ, που θα εξορμήσει σε δύο εβδομάδες στο έκτο Μουντομπάσκετ της ιστορίας της. Ο Γιόνας Καζλάουσκας στη δεύτερη χρονιά της θητείας του στον πάγκο της Εθνικής και έχοντας κατακτήσει το χάλκινο μετάλλιο στο περσινό Ευρωμπάσκετ, παραχώρησε στην «Κ» την πρώτη συνέντευξή του, μεσούσης της ελληνικής προετοιμασίας και πριν από το ταξίδι στη γειτονική Τουρκία. Ευθύς, ρεαλιστής και γνωρίζοντας ότι ο πήχυς των φιλοδοξιών είναι «καρφωμένος» στο βάθρο των μεταλλίων, ο Λιθουανός τεχνικός μίλησε για τη νέα πρόκληση της πιο πετυχημένης εθνικής ομάδας μπάσκετ.

– Εχοντας καλύψει τη μισή διαδρομή της προετοιμασίας για το Παγκόσμιο και δύο εβδομάδες πριν από την πρώτη αναμέτρηση με την Κίνα, στην Αγκυρα, πόσο ικανοποιημένος είστε από την υλοποίηση του προγράμματος και κυρίως την ανταπόκριση των διεθνών παικτών;

– Είμαι πολύ ευχαριστημένος από τη διάθεση όλων των παικτών στο Καρπενήσι, τη διάθεση που είχαν σε όλες τις προπονήσεις και τις εμφανίσεις που κάναμε στο τουρνουά της Κύπρου. Αυτή την εβδομάδα και πριν από το τουρνουά «Ακρόπολις», διαπίστωσα κάποια σημάδια ρουτίνας και κόπωσης. Πρέπει να… «σπρώξω» τους παίκτες να ξεπεράσουν αυτήν την «κοιλιά», που είναι ίσως φυσιολογική για τη χρονική στιγμή που παρουσιάζεται.

– Απομένουν τα τρία παιχνίδια του τουρνουά «Ακρόπολις» και η ξεχωριστής σπουδαιότητας αναμέτρηση με τις ΗΠΑ. Υπάρχει διαφοροποίηση της προπονητικής αντιμετώπισης για το συγκεκριμένο φιλικό;

– Κάθε φιλικό παιχνίδι βοηθάει ξεχωριστά στην προετοιμασία της εθνικής ομάδας, αναλόγως με το στυλ παιχνιδιού και τις δυνατότητες του αντιπάλου. Βέβαια και πρόκειται για διαφορετικό παιχνίδι, όταν μια εθνική ομάδα από το ευρωπαϊκό μπάσκετ βρίσκεται απέναντι στους Αμερικανούς. Παίζουν άλλο στυλ μπάσκετ, το ξέρουμε από το NBA με τις ατομικές ενέργειες των παικτών να είναι σε πρώτο πλάνο κάθε φάσης, αλλά η εθνική Ελλάδας θέλει να δείξει την αγωνιστική φυσιογνωμία που την έχει κάνει ανταγωνιστική.

> *«Θέλω να παίξουμε πιο γρήγορα και με περισσότερη ελευθερία ατομικών ενεργειών»*

– Ανεξαρτήτως του αποτελέσματος, ποια στοιχεία μπορεί να είναι τα οφέλη της εθνικής ομάδας από το φιλικό με τους Αμερικανούς;

–Για μας δεν θα είναι σόου. Στόχος μας θα είναι να δείξουμε την πιο πειστική εικόνα μας, τρεις ημέρες πριν από το Παγκόσμιο. Θα κοιτάξουμε προσεκτικά κάποιες στιγμές της επίθεσής μας και κάποια κομμάτια της άμυνάς μας σε υψηλό επίπεδο. Δεν θα το χαρακτήριζα «κρας τεστ».

– Η τελική επιλογή της 12άδας φαντάζει δυσκολότερη από την περσινή, επειδή υπάρχει μεγαλύτερη πληρότητα επιλογών στην Εθνική;

– Δεν είναι δυσκολότερη η επιλογή. Πέρυσι δεν είχαμε τον Διαμαντίδη, τον Τσαρτσαρή, τον Βασιλόπουλο και τον Παπαλουκά και φέτος επέστρεψαν οι δύο πρώτοι. Πέρυσι, είχα να επιλέξω ανάμεσα σε περισσότερους, παρόμοιους παίκτες, ενώ τώρα υπάρχει «σκελετός». Είναι αυτονόητο ότι υπάρχουν παίκτες που είναι στελέχη και ηγέτες αυτής της Εθνικής, ενώ υπάρχουν και μερικοί παίκτες που ακόμη μας δείχνουν τι μπορούν να προσφέρουν. Μετά το τουρνουά της Κύπρου, τους είπα ότι στα τέσσερα επόμενα φιλικά δεν υπάρχουν περιθώρια για να τους δώσω πολύ χρόνο συμμετοχής. Θα τους δοκιμάσω σε πραγματικές συνθήκες, όπως θα συμβεί και στα παιχνίδια του Παγκοσμίου. Επίσης, υπάρχει και το απρόοπτο κάποιου τραυματισμού της τελευταίας στιγμής.

– Τι συνέβη με τον Παπαλουκά που ζήτησε να επιστρέψει στην Εθνική και ενώ είχε ολοκληρωθεί το πρώτο στάδιο της προετοιμασίας στο Καρπενήσι;

– Ανήκει στους παίκτες που έχει σημαντική προσφορά στην Εθνική τα προηγούμενα χρόνια. Πέρυσι ήταν απόλυτος στην επιθυμία του να ξεκουρασθεί και να μην παίξει. Φέτος, του μίλησα τρεις φορές πριν κάνω τις κλήσεις. Αρνήθηκε και τις τρεις για προσωπικούς λόγους. Είναι, όμως, αρχή μου και το ίδιο συμβαίνει με την ομοσπονδία ότι όσοι παίκτες επιλεγούν και ανταποκριθούν στην κλήση θα είναι στην Εθνική από την πρώτη ημέρα της προετοιμασίας. Το κλίμα της συγκεκριμένης ομάδας είναι ιδιαίτερα φιλικό μεταξύ των παικτών, αλλά υπάρχουν και κανόνες που αποτρέπουν να νιώσει κάποιος ευνοημένος ή αδικημένος.

– Αν ήσαστε προπονητής άλλης εθνικής ομάδας, ποιο τεχνικό στοιχείο θα… «ζηλεύατε» στην Ελλάδα και ποιο θεωρείτε «αχίλλειο πτέρνα», αν υπάρχει;

– Η Ελλάδα μου άρεσε για την άμυνά της. Κάθε παίκτης έδειχνε ότι είχε εγωισμό να μη δεχθεί καλάθι η ομάδα του και συνολικά αυτή η εικόνα γινόταν πιο δυνατή από τις συνεργασίες. Η άμυνα παραμένει το μεγαλύτερο «όπλο». Ομως, στην επίθεση θέλω να παίξουμε πιο γρήγορα και με περισσότερη ελευθερία ατομικών ενεργειών, μέσα από τα συστήματα που εφαρμόζουμε. Προσοχή. Δεν μιλάω για επιθετική απειθαρχία ούτε θέλω να βιαζόμαστε και να κάνουμε πολλά λάθη χάριν του θεάματος. Θέλω περισσότερο τρανζίσιον παιχνίδι (αιφνιδιασμοί), γιατί στις προπονήσεις και στην Κύπρο δείξαμε ότι στα αμυντικά ριμπάουντ μπορούμε να «δαγκώσουμε». Ο στόχος μου είναι στην επίθεση της Εθνικής να μην υπάρχει συνειδητοποιημένη και υπερβολική συγκράτηση…

– Πώς θα χαρακτηρίζατε τους παίκτες σας; Καλούς επαγγελματίες; Καλούς συνεργάτες; «Δεμένους» φίλους που βάζουν το «εμείς» πάνω από το «εγώ» κι ενώ βρίσκονται σε εφάμιλλο αγωνιστικό επίπεδο με διαφορές λεπτομερειών;

– Είναι ο συνδυασμός όλων αυτών, αλλά κυρίως αγαπούν την εθνική ομάδα. Μπορεί να είναι καταξιωμένοι, αλλά έχουν αντιληφθεί ότι αυτή η «φουρνιά» μπορούσε να πετύχει μεγάλες διακρίσεις αν ο ένας έσφιγγε το χέρι του άλλου. Και το έχουν κάνει και εκτός γηπέδου, ενώ επικρατεί αλληλοσεβασμός, αλληλοεκτίμηση και αναγνώριση της κλάσης και της προσφοράς κάθε παίκτη.

– Στο προηγούμενο Παγκόσμιο της Ιαπωνίας, η Εθνική «πάτησε» ένα σκαλοπάτι κάτω από την κορυφή. Τέσσερα χρόνια μετά, ο αυτονόητος στόχος είναι το βάθρο των μεταλλίων;

– Χωρίς δεύτερη σκέψη. Θέλουμε να παίξουμε καλό και ποιοτικό μπάσκετ, αλλά πρώτος στόχος είναι η νίκη σε κάθε παιχνίδι. Δεν μπορώ να μιλήσω για το χρώμα του μεταλλίου. Πιστεύω, όμως, ότι θα ταιριάζει στην κλάση αυτής της Εθνικής.

Ο Γιόνας Καζλάουσκας (στο βάθος ο πολύτιμος βοηθός του Γιάννης Σφαιρόπουλος) στη δεύτερη χρονιά της θητείας του στον πάγκο της Εθνικής, γνωρίζει ότι ο πήχυς των φιλοδοξιών είναι «καρφωμένος» στο βάθρο των μεταλλίων.

ΕΠΙ ΣΚΟΠΟΝ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΚΟΥΛΑ**

Αν τους ξέρουν, ας τους δείξουν

Η ΑΝΑΝΔΡΗ επίθεση στον Ντούσαν Μπάγεβιτς ήταν το γεγονός που σημάδεψε τα αθλητικά μας δρώμενα, αυτή την εβδομάδα. Οι εικόνες ντροπής έκαναν τον γύρο του κόσμου, δυσφημίζοντας για πολλοστή φορά το ποδόσφαιρο της χώρας μας.

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ και η Δικαιοσύνη πιστεύουν πως θα βρουν και θα τιμωρήσουν αυτούς που θέλουν να λέγονται οπαδοί της ΑΕΚ. Ενώ η διοίκηση, αλλά και οι περισσότεροι οργανωμένοι σύνδεσμοι καταδίκασαν, όπως ήταν φυσικό, τον ξυλοδαρμό του προπονητή της ομάδας. Ο οποίος για δικούς του λόγους δεν θέλησε να υποβάλει μήνυση.

ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ τώρα πλέον στρέφεται στο αν, τελικά, θα συλληφθούν οι πρωτεργάτες, για να μάθει ο κόσμος τι είναι αυτό που τους ώθησε να προβούν σ' αυτή την επίθεση. Γιατί έχουν ακόμα μέσα τους τόσο μίσος κατά του Μπάγεβιτς; Είναι επειδή δεν μπορούν να του συγχωρέσουν πως έφυγε από την ΑΕΚ για να πάει στον Ολυμπιακό; Ή επειδή πιστεύουν πως δεν μπορεί πλέον να προσφέρει και να οδηγήσει την ομάδα σε έναν τίτλο;

ΦΥΣΙΚΑ, όποια και να είναι η αιτία, δεν είναι και… δικαιολογημένοι! Απλώς, πιστεύω πως είναι περίπτωση, που θα πρέπει να απασχολήσει τους ψυχολόγους και τους ψυχαναλυτές. Δεν είναι δυνατόν, όσο… ανεγκέφαλος και φανατικός να είναι κάποιος, να ορμάει και να γρονθοκοπεί συνάνθρωπό του.

ΘΕΩΡΩ πως το γεγονός που σημάδεψε με μαύρα γράμματα την ιστορία της ΑΕΚ, θα πρέπει να γίνει αφορμή για να ξεκαθαρίσει αυτό που, εδώ και χρόνια, ταλανίζει την κάθε διοίκηση.

ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ από στέλεχος της «Original», πως μέλη της προσπάθησαν να γλιτώσουν τον προπονητή και ότι αυτοί που του γρονθοκόπησαν και κλώτσησαν, ήταν προβοκάτορες. Κανείς δεν έχει τη δυνατότητα να το επιβεβαιώσει αυτό ή να το διαψεύσει. Τουλάχιστον μέχρι να αποδειχθεί ποιοι επιτέθηκαν στον Μπάγεβιτς.

ΟΜΩΣ, αν δεχτώ πως αληθεύει αυτός ο ισχυρισμός, γιατί δεν κατονομάζονται αυτοί, από αυτούς που γνωρίζουν πως ήταν προβοκάτορες; Πώς γνωρίζουν, πώς και τι είναι, χωρίς να ξέρουν ποιοι είναι και ποια είναι τα ονόματά τους;

ΠΕΡΑ από τις έρευνες των διωκτικών αρχών, θα πρέπει και η ίδια να αναλάβει πρωτοβουλία, ώστε να μη μείνουν αναπάντητα ερωτηματικά σε κανέναν απολύτως. Καταδικαστικές ανακοινώσεις και δηλώσεις… δεν ξαναπάω στο γήπεδο, είναι βούτυρο στο ψωμί αυτών που θέλουν να επικρατεί αυτή η κατάσταση στην ΑΕΚ και για όσους επωφελούνται από αυτήν.

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ας πάψουν να τους κάνουν αυτό το χατίρι…

gianniskoukoulas@hotmail.com

ΣΤΗ ΣΕΝΤΡΑ

Του **Ν. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Πρωταγωνιστής η καχυποψία

ΑΡΧΙΚΑ ήταν το ντόπινγκ. Μετά τα συνθετικά «διαστημικά» μαγιό. Τώρα, που τα μαγιό αυτά απαγορεύτηκαν και επιστρέψαμε στα υφασμάτινα, είναι πάλι το ντόπινγκ. Οι άνθρωποι του αθλητισμού δεν μας αφήνουν «ν' αγιάσουμε» και να θαυμάσουμε τους αθλητές.

Η ΜΕΓΑΛΗ πρόοδος της κολύμβησης διεθνώς τις δεκαετίες του '70 και του '80 είχε αποδοθεί, σε μεγάλο βαθμό, στη χρήση απαγορευμένων ουσιών. Οι υποψιασμένοι δεν μιλούσαν με θαυμασμό για τα επιτεύγματα των αθλητών και την εξέλιξη της προπονητικής, αλλά γι' αυτά των επιστημονικών εργαστηρίων. Δεν είχαν απολύτως άδικο. Η πρόοδος επιβραδύνθηκε στη δεκαετία του '90 και όταν, πλέον, μπήκαμε στον νέο αιώνα, τα ρεκόρ «έπεφταν» με πολύ αργό ρυθμό. Αίφνης, το 2008 και το 2009, δεν έμεινε όρθιο σχεδόν «ρεκόρ για ρεκόρ».

Ο ΚΟΣΜΟΣ μιλούσε πια λιγότερο για τα φάρμακα και περισσότερο για το μαγιό, που έκανε τους κολυμβητές να κολυμπούν σαν… ιπτάμενα δελφίνια. Η κατάργηση των μαγιό αυτών «εξανθρώπισε» τις επιδόσεις.

ΕΓΙΝΑΝ, συνεπώς, ξανά πρωταγωνιστές οι κολυμβητές; Οχι. Η καχυποψία επέστρεψε – αν είχε φύγει ποτέ… «Τι παίρνουν οι Γάλλοι;», μου είπαν άνθρωποι, που εξεπλάγησαν με τα επιτεύγματα και τις επιδόσεις αρκετών Γάλλων στο ευρωπαϊκό πρωτάθλημα κολύμβησης. Είχαν προηγηθεί, βλέπετε, οι εξαιρετικές εμφανίσεις στο αντίστοιχο του στίβου, όπου η Γαλλία πήρε 18 μετάλλια, εκ των οποίων τα 8 χρυσά.

Η ΚΑΧΥΠΟΨΙΑ κυριαρχεί, πλέον, εδώ και χρόνια στους ανθρώπους, σχετικά με τ' αθλητικά επιτεύγματα. Σχεδόν σε όλα τ' αθλήματα. Οχι αδικαιολόγητα. Αθλητές, προπονητές, γιατροί, παράγοντες έχουν δώσει, με τη συμπεριφορά τους, πολλές αφορμές γι' αυτό. Οι διοικήσεις των διεθνών ομοσπονδιών κάποτε «εξέθρεψαν» το ντόπινγκ. Το ανέχθηκαν, αν δεν το υπέθαλψαν, αποβλέποντας στην επίτευξη μεγάλων επιδόσεων και στον θαυμασμό των φιλάθλων γι' αυτές. Αρχικά πέτυχαν τον στόχο τους. Αλλά σταδιακά η κατάσταση έγινε ανεξέλεγκτη και ο κόσμος ενημερώθηκε.

Ο ΘΑΥΜΑΣΜΟΣ παραχώρησε τη θέση του στην αποστροφή για τις μεγάλες επιδόσεις και τους υπεραθλητές. Αλλά κι αυτό είναι λάθος. Διότι αυτοί που επιτυγχάνουν τα μεγάλα ρεκόρ, πράγματι είναι προικισμένοι άνθρωποι. Αυτοί, στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, θα ήταν πρώτοι κι αν δεν υπήρχε το ντόπινγκ. Καθίστε, λοιπόν, στις κερκίδες ή στις πολυθρόνες σας, παρακολουθήστε τους μεγάλους αγώνες, χαρείτε το θέαμα και θαυμάστε τους πρωταθλητές, αφήνοντας κατά μέρος τις επιδόσεις…

Αλλάζει η ψυχολογία του Μάρκου Παγδατή

Με τον Γκιγιόμ Πιέρ στο πλευρό του, το παιχνίδι του 25χρονου πρωταθλητή μας μεταμορφώνεται απότομα προς το καλύτερο

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Απολαμβάνει το παιχνίδι του ο Μάρκος Παγδατής, ο οποίος φαίνεται πως ξαναβρήκε το κίνητρό του, για να παίξει υψηλού επιπέδου τένις, κάτι που αποτυπώνεται και στα πρόσφατά του αποτελέσματα. Ο ίδιος, μετά τον αποκλεισμό από τον α΄ γύρο του Γουίμπλεντον στα τέλη Ιουνίου, έδειχνε αγχωμένος και χωρίς κίνητρο, όμως η αλλαγή προπονητή και ο επαναπροσδιορισμός των αγωνιστικών του στόχων λειτούργησαν ευεργετικά στα πρώτα στάδια της νέας σελίδας στην καριέρα του.

Μετά τους τελευταίους τρεις δύσκολους μήνες, κατά τους οποίους ήρθαν αλλεπάλληλες αποτυχίες σε γρασίδι και χώμα, ο Μάρκος Παγδατής

Ο Μάρκος Παγδατής δεν έχει να υπερασπιστεί πόντους σε Σινσινάτι, Νιου Χέιβεν και Νέα Υόρκη

στα πρώτα δύο τουρνουά στις ΗΠΑ, σε Λος Άντζελες και Ουάσινγκτον D.C., μοιάζει ανανεωμένος, με τον πρόωρο αποκλεισμό στο Τορόντο να ελπίζουμε πως ήταν κάτι μεμονωμένο. Δείχνει να έχει σαφώς ανεβασμένη ψυχολογία και αυτοπεποίθηση, βελτιωμένη φυσική κατάσταση, ενώ το σέρβις του είναι πολύ καλύτερο, κάτι που ήταν ίσως το μεγαλύτερο του πρόβλημα μέχρι στιγμής. Στην αγωνιστική άνοδο των τελευταίων εβδομάδων έπαιξε σημαντικό ρόλο – κυρίως στο ψυχολογικό κομμάτι, αφού αγωνιστικά δεν πέρασαν πολύ χρόνο μαζί – ο νέος του προπονητής Γκιγιόμ Πιέρ. Ο Παγδατής με τον Γάλλο κόουτς είχαν συνεργαστεί το 2006, μέσω της Ακαδημίας Μουράτογλου, όταν ο πρώτος είχε φτάσει μέχρι τον τελικό του Αυστραλιανού Όπεν.

Οι 300 πόντοι στην Ουάσινγκτον

ΚΥΠΕ

Στην Ουάσινγκτον D.C. ο Παγδατής κέρδισε για πρώτη φορά από τα μέσα Μαρτίου αθλητή του Top10 (σ.σ. Φερνάντο Βερντάσκο) και το παιχνίδι με τον τότε No1 στον κόσμο, Ρότζερ Φέντερερ.

D.C., πέρα από την επιστροφή του Παγδατή στο Top20 του κόσμου, του ανέβασαν το ηθικό, αφού στον δρόμο για τον τελικό κέρδισε αθλητή του Top10 (τον Ισπανό No10, Φερνάντο Βερντάσκο), κάτι που είχε να κάνει από τα μέσα Μαρτίου, όταν επικράτησε του τότε No1, Ρότζερ Φέντερερ.

Μόνο κέρδος ενώπιόν του

Ο Μάρκος Παγδατής υπερασπίστηκε τις τελευταίες τρεις εβδομάδες με τον καλύτερο τρόπο τους 110 πόντους που είχε μαζέψει την αντίστοιχη περίοδο του 2009. Ήδη μάζεψε 355 πόντους από τα τρία πρώτα τουρνουά στις ΗΠΑ, με τα προημιτελικά στο Λ.Α., τον τελικό στο D.C. και τον α΄ γύρο στο Μάστερς του Τορόντο.

Εξαιρετικά κρίσιμο είναι το γεγονός πως ο Μάρκος Παγδατής δεν έχει να υπερασπιστεί κανέναν βαθμό από την περσινή σεζόν, αφού το 2009 σε Σινσινάτι και Νιου Χέιβεν έφυγε χωρίς κέρδος, ενώ δεν συμμετείχε καν στο Όπεν της Νέας Υόρκης. Έτσι, ό,τι μαζέψει ο Κύπριος σε Σινσινάτι (15-22/08), Νιου Χέιβεν (22-28/08) και στο τέταρτο Γκραν Σλαμ της σεζόν στην αμερικανική μεγαλούπολη (30/08-12/09), θα είναι ουσιαστικά καθαρό κέρδος.

Και λέμε ουσιαστικά, αφού την εβδομάδα 06-12/09 ο Παγδατής θα απολέσει τους 75 πόντους που κέρδισε με την κατάκτηση του τίτλου στο Τσάλεντζερ του Σεντ Ρεμί στη Γαλλία, όπου προτίμησε να παίξει παρά στη Νέα Υόρκη. Όμως με μια αξιόλογη παρουσία στο Μάστερς του Οχάιο, στο 250άρι του Κονέκτικατ και στο US Όπεν, οι 75 βαθμοί λογικά δεν θα αποτελέσουν κανένα πρόβλημα στο να καλυφθούν.

Η συνέχεια

Από 'κεί και πέρα, ο Μάρκος Παγδατής ανακοίνωσε και τα δύο τουρνουά που θα συμμετάσχει στο υπόλοιπο του Σεπτέμβρη, με το τέλος των υποχρεώσεών του στη Νέα Υόρκη. Στις 20 Σεπτεμβρίου θα επιστρέψει στην Ευρώπη, για να συμμετάσχει στο 250άρι στη Μετζ της Γαλλίας, ενώ την επόμενη εβδομάδα θα πάει στη μακρινή Μαλαισία, για να αγωνιστεί στο επίσης 250άρι στην Κουάλα Λουμπούρ. Το 2009 ο Κύπριος τενίστας δεν αγωνίστηκε στο πρώτο τουρνουά, ενώ στο δεύτερο είχε φτάσει μέχρι τους «16», κερδίζοντας στον α΄ γύρο τον Γιεν Χσουν Λου από την Ταϊβάν και χάνοντας στον β΄ γύρο από τον Μίκαελ Γιούζνι.

Μάρκος Παγδατής

Η άνοδος, η πτώση και η επιστροφή του Κύπριου τενίστα

- **Γεννήθηκε** στη Λεμεσό στις 17 Ιουνίου του 1985.
- **Έχει ύψος** 1.83 μ., είναι δεξιόχειρας και έγινε επαγγελματίας το 2003.
- **Η καλύτερη** θέση στην οποία βρέθηκε ήταν η όγδοη, τον Αύγουστο του 2006.
- **Στην καριέρα του** έχει κερδίσει τέσσερεις τίτλους, σε Πεκίνο, Ζάγκρεμπ, Στοκχόλμη και Σίδνεϊ.

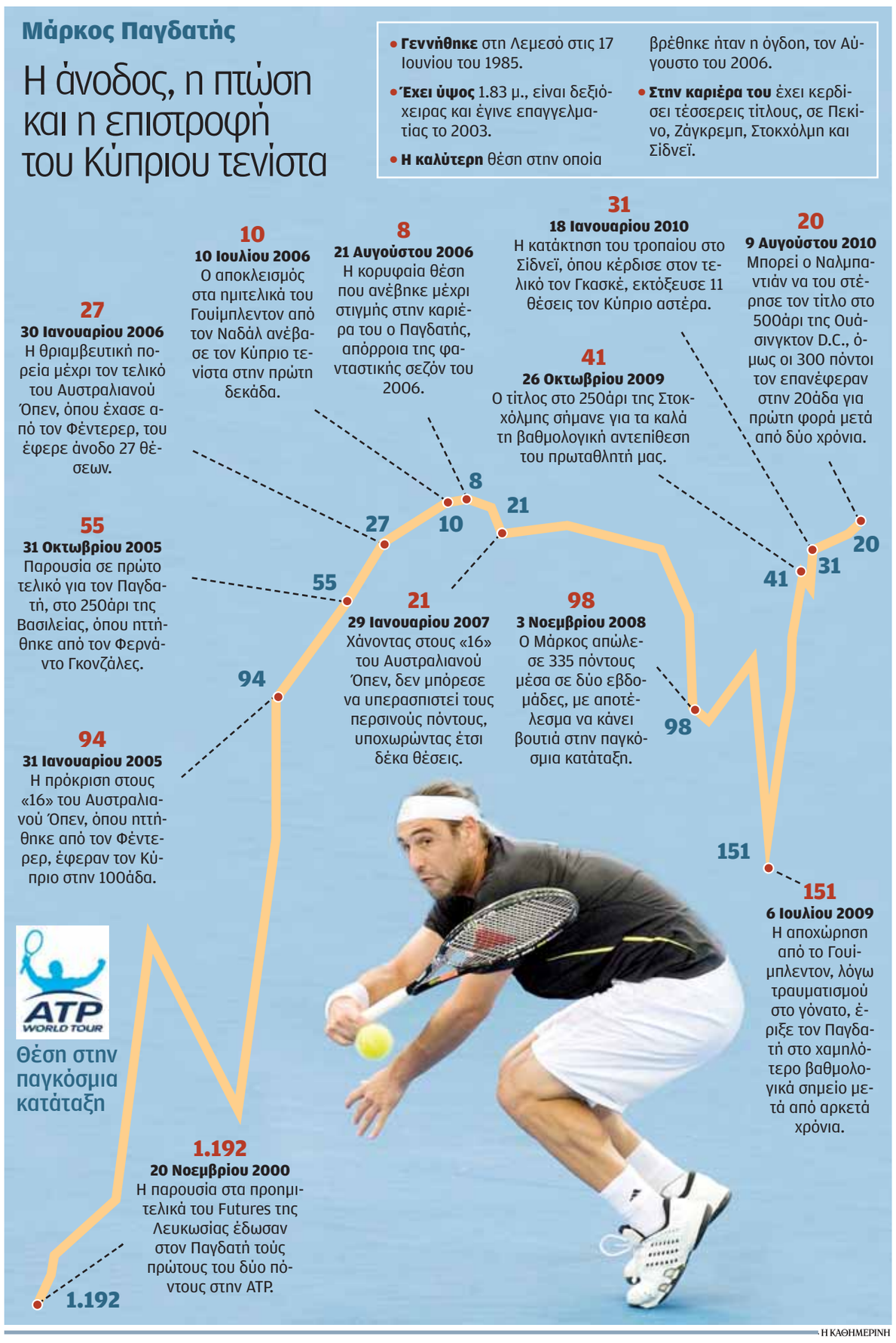

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

3 ΧΡΟΝΙΑ ΣΚΟΡΑΡΕΙ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΑΣ!
www.24sports.com.cy
ΔΙΕΘΝΗ
ΚΥΠΡΟΣ
ΕΛΛΑΔΑ
Μέλος του ομίλου ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ www.sppmedia.com
Η No 1 ΣΕ ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
24 SPORTS

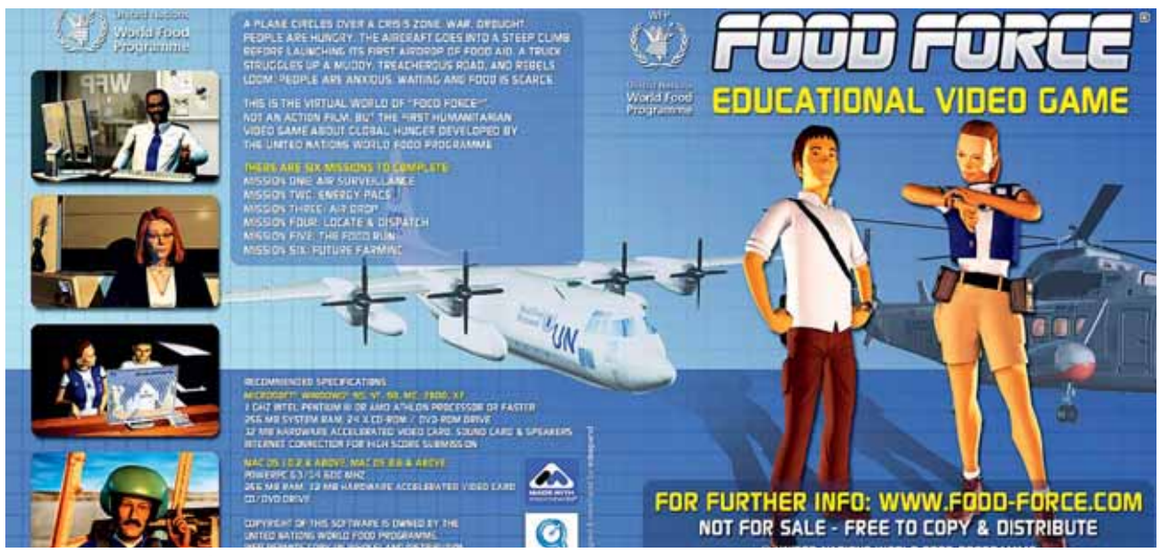

Για να ευαισθητοποιήσει τις μικρές ηλικίες, σχετικά με το τι συμβαίνει στα αναπτυσσόμενα κράτη που μαστίζονται από εμφύλιους, το Food Force αναθέτει στον παίκτη μια σειρά από ανθρωπιστικές αποστολές σε ένα φανταστικό νησί του Ειρηνικού.

Βιντεοπαιχνίδια στον «δρόμο» για τα σχολεία

Τα serious games προορίζονται για μαθητές και έχουν σχεδιαστεί για να συμπληρώνουν την εκπαιδευτική διαδικασία

Του **ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ**

Τι σας έρχεται στο μυαλό με το άκουσμα της λέξης βιντεοπαιχνίδια; Αναπόφευκτα μάλλον η εικόνα ενός παιδιού ή ενός έφηβου ο οποίος βρίσκεται κολλημένος με τις ώρες μπροστά από μια οθόνη, στις περισσότερες περιπτώσεις εξολοθρεύοντας κάποιους «κακούς» που επιβουλεύονται τον πλανήτη. Βέβαια, η συγκεκριμένη εικόνα δεν είναι εκτός πραγματικότητας: ο αριθμός των τίτλων που διαφημίζουν τη βία μόνον περιορισμένος δεν είναι, ενώ κατά κύριο λόγο οι χρήστες τους ανήκουν όντως στις μικρότερες ηλικίες, με συνέπεια αρκετοί επιστήμονες να αναρωτιούνται αν η συγκεκριμένη κατηγορία ηλεκτρονικών παιχνιδιών επηρεάζει αρνητικά τον χαρακτήρα και τη συμπεριφορά τους. Ωστόσο, σύμφωνα με πολλούς ειδικούς, τα videogames αποτελούν παράλληλα ένα πολύ αποτελεσματικό επιμορφωτικό εργαλείο, το οποίο σήμερα φαίνεται να απευθύνεται σε όλες τις γενιές.

Ενημέρωση των εφήβων για θέματα όπως η σημασία των κανόνων υγιεινής ή οι διατροφικοί κίνδυνοι.

Αυτό προσπαθεί άλλωστε να αποδείξει ένα νέο είδος ηλεκτρονικών εφαρμογών, τα «σοβαρά βιντεοπαιχνίδια» (serious games), όπως είναι γνωστά διεθνώς και τα οποία, τουλάχιστον στο εξωτερικό, κερδίζουν ολοένα περισσότερο έδαφος. «Μια σημαντική μερίδα αυτών των "serious games" είναι ουσιαστικά εφαρμογές ψυχαγωγικού χαρακτήρα, οι οποίες προορίζονται για μαθητές και έχουν σχεδιαστεί για να συμπληρώνουν την εκπαιδευτική διαδικασία», λέει ο κ. Κώστας Αναγνώστου ο οποίος διδάσκει τεχνολογίες videogames και εικονικής πραγματικότητας στο Τμήμα Πληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Ολα αυτά τα προγράμματα εκμεταλλεύονται το προφανές γεγονός ότι μπορούν να διατηρούν επικεντρωμένη την προσοχή των παιδιών για πολλές ώρες. «Παιχνίδια στρατηγικής σαν το Civilization έχουν δοκιμαστεί πιλοτικά σε μαθήματα Ιστορίας, ενώ προγράμματα προσομοίωσης αγώνων ράλι για την εξοικείωση των μαθητών με τους νόμους της Φυσικής», προσθέτει ο Ελληνας ερευνητής, «με πολύ ενθαρρυντικά αποτελέσματα».

Πάντως, πριν κάνουν την εμφάνισή τους στις σχολικές αίθουσες, τα «σοβαρά βιντεοπαιχνίδια» είχαν ήδη αξιοποιηθεί με επιτυχία σε εκστρατείες με στόχο την ενημέρωση των εφήβων για θέματα, όπως η σημασία των κανόνων υγιεινής ή οι διατροφικοί κίνδυνοι από το «πρόχειρο» φαγητό. Ετσι, την εποχή της πανδημίας του H1N1, το βρετανικό Δίκτυο Κλινικής Ιολογίας κυκλοφόρησε το Killer Flu, ένα πρόγραμμα στο οποίο ο παίκτης αναλάμβανε τον ρόλο του ιού προσπαθώντας να μολύνει όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους – και, με αυτό τον τρόπο, μάθαινε «στην πράξη» τους στοιχειώδεις κανόνες προφύλαξης. Σε άλλες περιπτώσεις, τέτοια videogames στοχεύουν να ευαισθητοποιήσουν για περιβαλλοντικές ή ανθρωπιστικές κρίσεις που μαστίζουν τον αναπτυσσόμενο κόσμο και οι οποίες συχνά μένουν μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας.

Τα «σοβαρά βιντεοπαιχνίδια» χρησιμοποιούνται από πολυεθνικές επιχειρήσεις για την εκπαίδευση υπαλλήλων και, βέβαια, σαν συμπληρωματικό σχολικό εργαλείο.

Με βάση τις αποστολές επισιτισμού στην Αϊτή, για παράδειγμα, τα Ηνωμένα Εθνη παρήγγειλαν το Food Force, ένα παιχνίδι στο οποίο ο χρήστης καλείται να μεταφέρει τρόφιμα και να δημιουργήσει υποδομές στο φανταστικό νησί Σεϊλάν του Ειρηνικού, το οποίο πλήττεται από εμφύλιες διαμάχες, πείνα και ξηρασία.

Επίσης, στο Darfur is Dying, ο παίκτης έρχεται αντιμέτωπος με όλους τους θανάσιμους κινδύνους που απειλούν τους κατοίκους της αφρικανικής χώρας. Εφαρμογές που είχαν μεγάλη απήχηση – μόνο το Food Force προσείλκυσε 7 εκατομμύρια παίκτες.

Δωρεάν προγράμματα

Η δημοφιλία των «serious games» στα παιδιά και τους εφήβους οφείλεται εν μέρει στο ότι πρόκειται για δωρεάν προγράμματα, τα οποία είτε παίζονται online είτε διατίθενται μέσα από το Διαδίκτυο. Σήμερα περισσότεροι από 500 εκατομμύρια άνθρωποι παίζουν βιντεοπαιχνίδια συστηματικά. Και, όσο κι αν ακούγεται παράδοξο, ο ηλικιακός μέσος όρος τους αγγίζει πλέον τα 35 χρόνια – κυρίως λόγω της διάδοσης των λεγόμενων «περιστασιακών παιχνιδιών» («casual games») μέσα από τις υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης σαν το Facebook.

Κατά συνέπεια, καθώς αυξάνεται η ηλικία των χρηστών, αυξάνεται και η ανάπτυξη videogames τα οποία δεν στοχεύουν απλώς στο να «σκοτώνει» κανείς τον ελεύθερο χρόνο του. «Πολλές πολυεθνικές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν ήδη τέτοιες εφαρμογές στην εκπαίδευση των υπαλλήλων τους», προσθέτει ο ειδικός από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, «δημιουργώντας εικονικά περιβάλλοντα όπου ο εργαζόμενος παίζοντας μαθαίνει καλύτερα πώς θα αντιμετωπίζει π.χ. έναν δυσαρεστημένο πελάτη».

Η λογική πίσω από τα προγράμματα αυτής της κατηγορίας είναι πως προσπαθούν να κάνουν την πραγματικότητα να μοιάζει με παιχνίδι: επιμερίζοντας ένα πρόβλημα σε «αποστολές» αυξημένης δυσκολίας, ο χρήστης αποκτά διάφορες δεξιότητες με το επιπλέον κίνητρο ότι νιώθει να ανταμείβεται συναισθηματικά κάθε φορά που προχωρά στο επόμενο επίπεδο.

Σύμφωνα με βρετανικό Δίκτυο Κλινικής Ιολογίας, ο καλύτερος τρόπος για να εκπαιδευτούν τα μικρά παιδιά στα μέτρα προφύλαξης από τον H1N1 ήταν να αναλάβουν τον ρόλο του ιού, προσπαθώντας να μολύνουν όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους. Στο Darfur is Dying, από την άλλη, ο παίκτης ζει από «πρώτο χέρι» τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ο κάτοικος της ομώνυμης αφρικανικής χώρας στον καθημερινό του αγώνα για επιβίωση.

ΔΩΡΕΑΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1ου & 2ου Αποκωδικοποιητή
Μέχρι 30/9/2010

Εδώ η μπάλα δεν σταματά ποτέ!

Παρακολουθήστε ζωντανά ΜΟΝΟ στη Cytavision:

ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ MARFIN LAIKI

1η Αγωνιστική
ΑΕΚ - ΟΜΟΝΟΙΑ

2η Αγωνιστική
ΕΝΩΣΗ - ΑΠΟΕΛ
ΔΟΞΑ - ΑΕΛ

UEFA CHAMPIONS LEAGUE

PLAY-OFFS Τρίτη 17//8/2010, 21:45
DYNAMO KYIV – AJAX
ROSENBORG – KOBENHAVN
SPARTA PRAHA – MSK ZILINA
ZENIT – AUXERRE (19:30)

PLAY-OFFS Τετάρτη 18/8/2010, 21:45
BRAGA – SEVILLA
PARTIZAN – ANDERLECHT
SALZBURG – HAPOEL TEL AVIV
BASEL 1893 – SHERIFF

PLAY-OFFS 24 & 25/8/2010
Οι 8 επαναληπτικοί. Το τελευταίο βήμα πριν τους Ομίλους

SUPER CUP ΙΣΠΑΝΙΑΣ

Σάββατο 14/8/2010, 22:30
SEVILLA - BARCELONA

Σάββατο 21/8/2010, 21:30
BARCELONA - SEVILLA

SUPER CUP ΙΤΑΛΙΑΣ

Σάββατο 21/8/2010, 21:45
INTER - ROMA

BERLUSCONI TROPHY

Κυριακή 22/8/2010, 21:45
AC MILAN - JUVENTUS

SUPERLEAGUE FORMULA

Κυριακή 5/9/2010
Πίστα Adria International Raceway - Ιταλία

ΑΓΩΝΕΣ ΒΕΛΓΙΚΟΥ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΟΣ

Συνδεθείτε 'Εγκαιρα!

Κέντρο Τηλεφωνικής Εξυπηρέτησης Cyta στο νούμερο 132, www.cytavision.com.cy, Cytashop.

Eurobank EFG

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 14 - ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2010

Eurobank EFG
Private Banking
Best Private Bank in Cyprus
2010 Euromoney Survey of Private Banking and Wealth Management

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.	Χ.Α.	Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	Πετρέλαιο	€ / $
-6,85%	-1,31%	-0,70%*	-0,18%*	-0,86%	-0,64%	0,36%	-0,45%	0,02%

ΣΗΜΕΡΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ

50 χρόνια κυπριακής οικονομίας

Ο Συμεών Μάτσης παρουσιάζει την πορεία και την εξέλιξη που κατέγραψε η οικονομία από τη «γέννηση» της Κυπριακής Δημοκρατίας έως και σήμερα. **Σελ. 6**

WALL STREET

Ποσοστό 30% στους «καταδότες»

Η Αμερικανική Επ. Κεφαλαιαγοράς αποφάσισε να δίνει το 30% από τα πρόστιμα που θα θέτει σε παρανομούντες (νομικά και φυσικά πρόσωπα), όταν δίνουν χρήσιμες πληροφορίες για άνομες πράξεις. **Σελ. 11**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Κέρδη και έξοδος από την κρίση

Τα οικονομικά αποτελέσματα για το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους παρουσιάζουν εικόνα ανάκαμψης και εξόδου από την παγκόσμια οικονομική κρίση των ετών 2008 και 2009 για μεγάλους κολοσσούς του πλανήτη. **Σελ. 11**

ΑΝΑΛΥΣΗ

Υπό πτώχευση χώρα οι ΗΠΑ

Σύμφωνα με οικονομικό αναλυτή και καθηγητή του Boston University, οι ΗΠΑ θεωρούνται χώρα υπό πτώχευση, αφού αυτό συμπεραίνει, μελετώντας τα ευρήματα του ΔΝΤ για την αμερικανική υπερδύναμη. «Η Ελλάδα μοιάζει με ένα απλό πταίσμα» είναι το χαρακτηριστικό του σχόλιο. **Σελ. 12**

ΚΙΝΑ

Κλείνουν 2.000 παλιά εργοστάσια

Με στόχο να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση και η παραγωγικότητα της Κίνας, η κυβέρνηση της χώρας αποφάσισε να προχωρήσει σε κλείσιμο δύο και πλέον χιλιάδων εργοστασίων παλαιάς τεχνολογίας. Απώτερος σκοπός είναι να μετεξελιχθεί σε ισχυρή η έως τώρα μεγάλη κινεζική βιομηχανία. **Σελ. 9**

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Στην εποχή της αβεβαιότητας

Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2008, χρονικό σημείο-ορόσημο για το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα, οι καταθέσεις στις τράπεζες θεωρούνταν ασφαλείς επενδύσεις. Σήμερα το αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον οδηγεί τους επενδυτές σε εναλλακτικές επιλογές. **Σελ. 10**

Real Estate

Με εργοτάξιο μοιάζει η Λευκωσία τον Αύγουστο, αφού οι εργολητικές εταιρείες δράττουν την ευκαιρία να προχωρήσουν τα έργα που ανέλαβαν ελέω απουσίας του κοινού για διακοπές. Ανοικτά «μέτωπα» σε λεωφόρο Λεμεσού, αυτοκινητόδρομο, ΓΣΠ και λεωφόρο Αρχαγγέλου. Το φθινόπωρο νέα έργα στην Προδρόμου. **Σελ. 16**

Να σωθεί η άμυνα

ΚΑΤΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Μέσα στο γενικότερο κλίμα των ιδιωτικοποιήσεων, η ελληνική κυβέρνηση άρχισε, πλέον, να αναζητά στρατηγικούς επενδυτές και για την ελληνική βιομηχανία αμυντικών συστημάτων. Η Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων (ΕΛΒΟ), η Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία (ΕΑΣ) και τα Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ, πρώην ΕΒΟ-ΠΥΡΚΑΛ) αντιμετωπίζουν αφόρητα προβλήματα και η στρατηγική της «δημόσιας» ιδιοκτησίας έχει αποτύχει. Μετά τις πιο επιτυχημένες βιομηχανίες άμυνας σε ΗΠΑ, Βρετανία και αλλού, μπαίνει πλέον και η Ελλάδα στη λογική με την οποία η αγορά θα πειθαρχήσει τη βιομηχανία όπλων, απαιτώντας ποιότητα, οικονομία και αξιοπιστία. Έτσι η Ελλάδα ελπίζει να λύσει τα προβλήματα της βιομηχανίας, αλλά και να γλυτώσει από τα τεράστια κόστη που οφείλονται στον τρόπο λειτουργίας των συγκεκριμένων βιομηχανιών. **Σελ. 7**

Προτάσεις και αντιπροτάσεις για Περιουσιακό

Διπλωματικοί κύκλοι μελετούν σειρά από σχέδια για την επίλυση του δαιδαλώδους προβλήματος

Προτάσεις για επίλυση του Περιουσιακού έχουν κατατεθεί στους δύο ηγέτες, τη στιγμή που διπλωματικοί κύκλοι μελετούν και σχέδιο με το οποίο όλες οι περιουσίες προσφύγων θα απαλλοτριωθούν και οι παθόντες θα αποποιηθούν των δικαιωμάτων τους επί των συγκεκριμένων προτάσεων, με αντάλλαγμα την εξασφάλιση αποζημιώσεων από «κεντρικό φορέα περιουσιών». Το σχέδιο, ωστόσο, δεν αποκλείει και αποκατάσταση προσφύγων, αλλά εισάγει τη λογική της ανταλλαγής και αποζημίωσης, μια θέση που έχει γίνει αποδεκτή και από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Απαλλοτριώνονται οι περιουσίες, όχι όμως και το δικαίωμα

Εν τω μεταξύ, συνεχίζονται οι προτάσεις και εισηγήσεις για επίλυση του Περιουσιακού, τη στιγμή που διπλωματικοί κύκλοι κάνουν σκέψεις και εκπονούν σχέδια για την αντιμετώπιση του ζητήματος. Τα στοιχεία που κατέχει η «Καθημερινή» δείχνουν πως οι θέσεις του ΟΗΕ έχουν αρχίσει, πλέον, να συνάδουν με την τοποθέτηση που έκανε την περασμένη Τρίτη και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ότι δηλαδή το Περιουσιακό δεν μπορεί να λυθεί από μόνο του, αφού σχετίζεται άμεσα με μια σειρά άλλων κεφαλαίων του Κυπριακού: Εδαφικό, ιθαγένεια και ασφάλεια.

Σύμφωνα με τις προτάσεις, το δικαίωμα στην περιουσία δεν απαλλοτριώνεται, αλλά η ίδια η περιουσία θα απαλλοτριωθεί για τους πλείστους πρόσφυγες.

Τα εν λόγω σχέδια βασίστηκαν στις εμπειρίες διαφόρων χωρών και κυρίως της ανατολικής Ευρώπης, όπου τα κομμουνιστικά καθεστώτα είχαν στο παρελθόν αρπάξει περιουσίες πολιτών χωρίς καμιά διαδικασία, αποζημίωση ή άλλη αποκατάσταση. Με την πτώση του κομμουνισμού, οι χώρες αυτές αποφάσισαν –σχεδόν αμέσως– να αποζημιώσουν τους πολίτες τους για την κλοπή και να εκπονήσουν προγράμματα αποκατάστασης ή αποζημίωσης. **Σελ. 4 και 5**

Σε τροχιά ιδιωτικοποιήσεων η Ελλάδα

Απώτερος σκοπός η άντληση ενός δισεκατομμυρίου ευρώ τον επόμενο χρόνο

Ο ερχόμενος μήνας αναμένεται να είναι έντονος, σε σχέση με πολλές υπηρεσίες και οργανισμούς που ανήκουν στο ελληνικό Δημόσιο, αφού θα πιάσουν δουλειά οι σύμβουλοι αποκρατικοποιήσεων, με σκοπό να εξασφαλιστούν τα αναγκαία κεφάλαια για τα ελλειμματικά ταμεία του κράτους. Τράπεζες, μεταφορές και οργανισμοί παραγωγής ενέργειας είναι στην ατζέντα ιδιωτικοποιήσεων του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης Παπανδρέου, ωστόσο δεν αναμένεται καμία αποκρατικοποίηση εντός του τρέχοντος έτους. Όσον αφορά το τραπεζικό σύστημα και τα ιδρύματα που ανήκουν (κατά πλειοψηφία) στο ελληνικό Δημόσιο, θα γίνουν γι' αυτό μελέτες από σύμβουλους που προέρχονται από κολοσσούς του παγκόσμιου τραπεζικού συστήματος. Παράλληλα, περιφερειακά αεροδρόμια της χώρας, αλλά σε τουριστικούς προορισμούς της Ελλάδας, όπως είναι τα νησιά της, οδηγούνται επίσης προς ιδιωτικοποίηση. **Σελ. 7**

Προς αποκρατικοποίηση ο ΟΣΕ.

Οδεύει προς επίλυση το ζήτημα των Blackberry στη Σαουδική Αραβία

Προς εκτόνωση οδηγείται η διαφωνία μεταξύ της κατασκευάστριας εταιρείας του έξυπνου τηλεφώνου Blackberry, της RIM και της κυβέρνησης της Σαουδικής Αραβία, αφού οι επικεφαλής της χώρας φαίνεται πλέον να αποδέχονται τη λειτουργία της υπηρεσίας Messenger. Αρχικά η καναδική κατασκευάστρια εταιρεία διαφώνησε στο να παραχωρήσει πρόσβαση στα μηνύματα που ανταλλάσσονται μέσω των υπηρεσιών ανταλλαγής γραπτών μηνυμάτων των Blackberry, αφού η κυβέρνηση της Σαουδικής Αραβίας θεώρησε πως μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τρομοκρατικές επιθέσεις κατά της χώρας. Για την ώρα, πάντως, οι συζητήσεις RIM και Σαουδικής Αραβίας συνεχίζονται, αφού δεν έχει διασαφηνιστεί εάν η άρση της απαγόρευσης χρήσης των Blackberry στη χώρα είναι μόνιμη ή προσωρινή. **Σελ. 9**

Η κυβέρνηση της χώρας ήρε την απαγόρευση

ΑΝΑΛΥΣΗ *από τον* **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Η κινητοποίηση του τσάρου και τα κλεμμένα εκρηκτικά

Στις 28 Ιουνίου 1914, ο Γκαβρίλο Πρινσίπ δολοφόνησε τον αρχιδούκα Φερδινάνδο, κληρονόμο του θρόνου της Αυστροουγγαρίας και ξεκίνησε μια σειρά γεγονότων που κατέληξαν στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι λόγοι που οδήγησαν, φυσικά, στον πόλεμο είναι εξαιρετικά πολύπλοκοι, αλλά υπάρχει ένας παράγοντας που συχνά παραγνωρίζεται.

Λιγότερο από έναν μήνα μετά τη δολοφονία και ενώ είχε πλέον διαφανεί πως οι Αυστριακοί είχαν κάθε πρόθεση να επιτεθούν στη Σερβία, η Ρωσία έκανε τη δική της κίνηση. Αισθανόμενη πως δεν μπορεί να μείνει στο περιθώριο, όπως έπραξε το 1908, αλλά και φοβούμενη τις εξελίξεις σχετικά με τη γειτνιάζουσα οθωμανική αυτοκρατορία, αποφάσισε την 25η Ιουλίου να κινητοποιήσει τον στρατό της.

Οι διαβουλεύσεις μεταξύ των δυνάμεων βρήκαν μπροστά τους ένα πρακτικό πρόβλημα: Η απηρχαιωμένη πολιτική και στρατιωτική μηχανή της Ρωσίας δεν μπορούσε να ακυρώσει την κινητοποίηση των εφέδρων της λόγω των φτωχών συγκοινωνιών και επικοινωνιών της, αλλά και εξαιτίας της ανίκανης γραφειοκρατίας της. Έτσι, η κλήση των στρατιωτών θα έπρεπε να υλοποιηθεί πλήρως, οι μονάδες να επανδρωθούν και η κινητοποίηση να ολοκληρωθεί.

Είτε το ήθελε είτε όχι, η Ρωσία αναγκάστηκε να ετοιμαστεί πλήρως για πόλεμο και δεν μπορούσε να αντιστρέψει αυτή την απόφαση. Γνωρίζοντας πως η κινητοποίηση των Ρώσων δεν μπορούσε να ακυρωθεί, την 1η Αυγούστου οι Γερμανοί έθεσαν σε εφαρμογή το σχέδιο του φον Σλίφεν, με το οποίο ήθελαν να αποφύγουν το «cauchemar de la coalition» του Βισμαρκ: Τον πόλεμο σε δύο μέτωπα, με Γαλλία και Ρωσία ταυτόχρονα. Επιτέθηκαν προς δυσμάς και η μοίρα της Ευρώπης είχε σφραγιστεί.

Πέρα από όλα τα άλλα αίτια του Α΄ Παγκοσμίου, δεν μπορεί να παραγνωριστεί το γεγονός ότι οι οπισθοδρομικές δομές της Ρωσίας εγκλώβισαν τη χώρα σε μια αναπόφευκτη πορεία. Και αφού οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις δεν έγιναν από τον τσάρο, θα γίνονταν από τον Λένιν.

Οι θεσμοί και οι άλλοι μηχανισμοί των κρατών αποτελούν το μεγαλύτερό τους όπλο. Με αυτούς εξασφαλίζεται η ελευθερία κινήσεων της πολιτικής ηγεσίας, η αποτελεσματική υλοποίηση των πολιτικών στόχων και αποφάσεων, αλλά και η καλύτερη προστασία και εξυπηρέτηση των πολιτών. Οι Ρώσοι είχαν λάβει προειδοποιητικά μηνύματα μερικά χρόνια νωρίτερα, στο Πορτ Άρθουρ και στην Τσουσίμα, όπου η κατατρόπωσή τους από την αναδομημένη Ιαπωνία ήταν ολοκληρωτική, όσο ήταν και αναπάντεχη. Ο τσάρος φαίνεται πως ήταν ο μόνος που δεν έλαβε το μήνυμα πως η Ρωσία χρειαζόταν να αναδιαρθρώσει τον στρατό και τους άλλους θεσμούς της. Τελικά πλήρωσε την εθελοτυφλία του, παρασύροντας μαζί του στον θάνατο 3,5 εκατ. Ρώσους.

Σήμερα η Κύπρος βρίσκεται μπροστά σε παρόμοια κατάσταση. Ενώ η ένταξη στην Ε.Ε. και η υιοθέτηση του κεκτημένου μάς υποχρέωσε να δημιουργήσουμε νέους θεσμούς και να υιοθετήσουμε πιο σύγχρονα συστήματα και κανονισμούς, το ίδιο δεν συμβαίνει σε ολόκληρο τον κρατικό μηχανισμό. Οι πρόσφατες εμπειρίες με την Εθνική Φρουρά καταδεικνύουν πως το πρόβλημα στην άμυνα είναι γενικό, καθολικό και σχεδόν μόνιμο.

Η ιστορία στέλνει ισχυρό μήνυμα στην Ε.Φ.

Από την ημέρα που σκοτώθηκε τόσο άδικα ο Ιάκωβος Χατζησπύρου, άρχισαν να τίθενται σημαντικά ερωτηματικά για το στράτευμα. Τα βασικά υλικά και ο εξοπλισμός είναι ικανοποιητικά; Η συντήρηση γίνεται όπως πρέπει; Εξακολουθούν να είναι γενικευμένες οι παρατυπίες, π.χ. η χρησιμοποίηση οχημάτων μάχης για τη μεταφορά προσωπικού; Στη συνέχεια και ενώ όλοι γνώριζαν την αλήθεια για αυτά τα ερωτήματα, μας προέκυψε το φιάσκο με τη φυγοστρατία: Μετατράπηκε σε αστείο άλλοθι για την εγκατάλειψη των δεσμεύσεων της κυβέρνησης για αναδιάρθρωση του στρατού. Και ενώ άρχισαν να γίνονται οι πρώτες δειλές κινήσεις για να αντιμετωπιστεί – τουλάχιστον για το θεαθήναι – μας προέκυψε η παλαιά τέχνη του ρουσφετιού. Πιο πρόσφατα, αξιωματικοί και πολιτικοί προϊστάμενοι αποδείχθηκαν ανίκανοι να σταματήσουν ενδημικά προβλήματα όπως η κλοπή στρατιωτικού υλικού.

Το πιο αξιολύπητο της υπόθεσης είναι το σχόλιο που - ορθά - δίνει ο αρμόδιος υπουργός, ότι δηλαδή οι κλοπές και η συνεργασία αξιωματικών με τον υπόκοσμο είναι πρόβλημα διαχρονικό. Αυτό, ωστόσο, δεν ελαφρύνει τις δικές του σοβαρότατες ευθύνες, αφού τίποτα ουσιαστικό δεν έπραξε.

Πάνω απ' όλα, όμως, οι παλαιότεροι στρατιώτες μπορούν να αναγνωρίσουν τα σημάδια «κόπωσης» της Ε.Φ. Πριν από δέκα χρόνια, ούτε για αστείο δεν θα έβγαιναν από τις μονάδες οχήματα ακάθαρτα, με στραβές πινακίδες, χωρίς σωστή σήμανση, με σχισμένα ή μισόκλειστα πήγματα. Σήμερα μάλλον αποτελούν τον κανόνα.

Η Ε.Φ. δεν είναι απλά ένα σοβαρότατο εθνικό πρόβλημα με μεγάλες προεκτάσεις – για την άμυνά μας, τη διπλωματία μας, τη συνεργασία σε διεθνείς δράσεις, τις σχέσεις με την Ε.Ε. κ.ο.κ. Είναι ταυτόχρονα ένα καλό παράδειγμα για τη γενικότερη κόπωση αρκετών από τους μηχανισμούς του κράτους, οι οποίοι δεν εκσυγχρονίστηκαν και παρέμειναν εγκλωβισμένοι σε κατεστημένα και πολιτικά «κεκτημένα». Παρόμοια σχόλια μπορούν να ειπωθούν για μια σειρά από άλλους θεσμούς: Το εκπαιδευτικό σύστημα, τα υπερφορτωμένα δικαστήρια, το κτηματολόγιο, την αστυνομία, τις επαρχιακές διοικήσεις, το τμήμα αλλοδαπών κ.ο.κ.

Αν και το διακύβευμα στη Ρωσία του 1914 ήταν πιο μεγάλο και πιο άμεσο από αυτό της Κύπρου σήμερα, τα μαθήματα και οι προειδοποιήσεις είναι οι ίδιες: Όταν οι κρατικοί μηχανισμοί καταρρέουν, οι πολιτικές του κράτους καθίστανται όμηροι της ανικανότητας των θεσμών. Πριν να βρουν νέες δικαιολογίες, ας το κοιτάξουν οι υπεύθυνοι.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ACCOUNTSTECH SOLUTIONS LTD

sage PASTEL
PLATINUM BUSINESS PARTNER

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ**

Παγιωμένες αντιλήψεις

Στην Αμερική η ανακοίνωση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας για τις προοπτικές ανάκαμψης της οικονομίας σκόρπισαν τον πανικό στις παγκόσμιες αγορές μετοχών. Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκαν και οι προβλέψεις της Τράπεζας της Αγγλίας για την πορεία της βρετανικής οικονομίας, οι οποίες ήρθαν να ενισχύσουν τις ανησυχίες των επενδυτών. Το εκρηκτικό μείγμα της πτώσης συμπληρώθηκε με τα απογοητευτικά μακροοικονομικά στοιχεία που έφθασαν από την Κίνα, αλλά και τις ΗΠΑ. Ως αποτέλεσμα, τα χρηματιστήρια βούλιαξαν την Τετάρτη, ενώ τα γραμμάτια του αμερικανικού Δημοσίου κατέγραψαν εντυπωσιακή άνοδο, αποτυπώνοντας τις ανησυχίες για προβλήματα στην ανάκαμψη της μεγαλύτερης οικονομίας του πλανήτη.

Στην Κύπρο, εν μέσω ενός ιδιαίτερα θερμού Αυγούστου, η οικονομική ειδησεογραφία παρουσιάζεται νωθρή, καταγράφοντας σποραδικές δηλώσεις που έχουν ως στόχο τη διατήρηση της αντιπολιτευτικής δυναμικής που αναπτύχθηκε το τελευταίο διάστημα. Ξεχωρίζουν, όμως, δύο συνεντεύξεις που μας προϊδεάζουν για τη δύσκολη συνέχεια που μας περιμένει, αρχής γενομένης από τον προσεχή Σεπτέμβριο. Η μια, του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας σε διεθνές μέσο μαζικής ενημέρωσης και η άλλη, του υπουργού Οικονομικών σε τοπικό.

Στη συνέντευξή του, ο Αθανάσιος Ορφανίδης τονίζει ότι η επιδείνωση των δημοσίων οικονομικών που καταγράφεται την τελευταία διετία οφείλεται σε λανθασμένες ενέργειες της κυβέρνησης, η οποία προχώρησε σε αύξηση των μη παραγωγικών δημοσίων δαπανών. Η συγκεκριμένη δήλωση έρχεται να αποδυναμώσει το βασικό επιχείρημα της κυβέρνησης Χριστόφια, ότι τα προβλήματα οφείλονται στην παγκόσμια οικονομική κρίση, η οποία, παρ' όλες τις αρχικές εκτιμήσεις της, τελικά επηρέασε και την Κύπρο. Από την ίδια συνέντευξη καταγράφουμε και την εκτίμηση του διοικητή ότι το πακέτο μέτρων της κυβέρνησης ήταν ανεπαρκές, άρα η καταψήφισή του από τη Βουλή δεν αποστέρησε από την κυπριακή οικονομία τη δημοσιονομική εξυγίανση που αποτελεί το ζητούμενο, τόσο από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης.

Και οι δυο πλευρές μοιράζονται την ίδια εσφαλμένη εντύπωση

Στη δική του συνέντευξη, ο Χαρίλαος Σταυράκης εμμένει στην ορθότητα των πρωτοβουλιών της κυβέρνησης για δημοσιονομική εξυγίανση, ενώ δεν παραλείπει να εκφράσει την απογοήτευσή του για την τροπή που πήραν τα πράγματα ενώπιον της Βουλής, καταψηφίζοντας τα βασικά νομοσχέδια. Αποφεύγει, επίσης, να αναφερθεί σε συγκεκριμένους αριθμούς για κάθε νομοσχέδιο ξεχωριστά, για να αποφύγει την κατηγορία για ανεπαρκή στόχευση από τους διαφωνούντες. Καθησυχάζει, ακόμη, τη συντεχνία των δημοσίων υπαλλήλων, δηλώνοντας ότι η κυβέρνηση δεν προωθεί πάγωμα των προσαυξήσεων, στέλνοντας έτσι το μήνυμα ότι η αποτυχία των κυβερνητικών νομοσχεδίων δεν στρέφει σε καμία περίπτωση την προσοχή για εξοικονομήσεις κατά των κεκτημένων των δημοσίων υπαλλήλων. Τέλος, τονίζει ότι μπορεί η μάχη στη Βουλή για αυξήσεις των φορολογιών να χάθηκε, δεν πρέπει όμως να θεωρηθεί ότι η κυβέρνηση θα αλλάξει φιλοσοφία και δεν θα επιχειρήσει να προωθήσει ξανά το συγκεκριμένο θέμα.

Διαβάζοντας κανείς τις δύο συνεντεύξεις, εύκολα μπορεί να διακρίνει τις δύο σχολές σκέψης που επικρατούν αυτή την περίοδο στο εσωτερικό. Από τη μια βρίσκεται η κυβέρνηση και από την άλλη όλα τα κόμματα πλην του ΑΚΕΛ. Κοινός παρανομαστής για όλους είναι η προώθηση συγκεκριμένων μέτρων, προκειμένου να αποφευχθεί η υποβάθμιση – μια εξέλιξη που και οι δύο πλευρές απεύχονται, η καθεμιά για τους δικούς της λόγους. Η προσπάθεια για συναίνεση δεν θα είναι εύκολη υπόθεση, εφόσον δεν ξεπεραστούν οι ιδεολογικές αναφορές στις οποίες στηρίζονται οι διαφωνίες. Το πιθανότερο σενάριο αυτή τη στιγμή είναι η μετακίνηση της κυβέρνησης προς την πλευρά των διαφωνούντων, για να ανατρέψει τους συσχετισμούς δυνάμεων εντός του Κοινοβουλίου.

Σημαντική, επίσης, είναι η διαπίστωση ότι ενώ και οι δύο πλευρές προσβλέπουν στην ανάπτυξη της οικονομίας, δεν προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα. Τουναντίον, δημιουργείται η εντύπωση ότι υπάρχει μια σιωπηλή κοινή διαπίστωση, ότι μόλις οι συνθήκες ομαλοποιηθούν στον διεθνή περίγυρο, η κυπριακή οικονομία μπορεί να αναπτυχθεί ξανά, με την υφιστάμενη δομή. Είμαστε της άποψης ότι και οι δύο πλευρές σφάλλουν, με τη μόνη διαφορά ότι οι διαφωνούντες με την κυβέρνηση σφάλλουν εκ του ασφαλούς, ενώ η κυβέρνηση στο τέλος της ημέρας θα κληθεί να πληρώσει βαρύ τίμημα για το σφάλμα της.

ystavrinides@gmail.com

ΔΗΚΤΗΣ

Θρύλος ο Μιλτής...

Οι πρόεδροι των μεγαλύτερων ομάδων της Κύπρου φαίνεται να τα λένε συχνάπυκνά, με τον κ. Ερωτοκρίτου να δίνει συμβουλές για σωστή διαχείριση του budget της Ομόνοιας και τον κ. Νεοφύτου – με τη σειρά του – να λέει στον πρόεδρο του ΑΠΟΕΛ ποιες είναι οι καλύτερες επιλογές για την ανέγερση του προπονητικού κέντρου που σχεδιάζουν οι γαλαζοκίτρινοι έξω από τη Λευκωσία. Κακές γλώσσες, πάντως, μιλούν για συνεργασία των δύο στην Κοκκινοτριμιθιά.

Ο θυμός

Έλειπαν από τις εκδηλώσεις του δήμου Κερύνειας οι πολιτειακοί αξιωματούχοι και η δήμαρχος της κατεχόμενης πόλης ξέσπασε. Έχει, πάντως, δίκαιο ότι η Κερύνεια είναι μια υποβαθμισμένη υπόθεση. Από την άλλη, η κυρία δήμαρχος δεν κατάφερε να φέρει τον Πρόεδρο στις δικές της εκδηλώσεις, αφού δεν κατάφερε να του δώσει βήμα για πολιτικά μηνύματα. Άλλο πράμα ο Γαλανός...

Φιντέλ και CIA

Κάτι κατάλαβε ο Φιντέλ Κάστρο. Όταν ερωτήθηκε από δημοσιογράφο, απάντησε ότι θεωρεί πολύ πιθανή τη δολοφονία του Αμερικανού Προέδρου, Μπαράκ Ομπάμα. Μπορεί ο Φιντέλ να μη φοβάται να πατήσει στη φωτιά (ή και να υπερβάλλει), αλλά φαίνεται να έχει αντιληφθεί το πόσο βαθιά διχασμένη είναι η αμερικανική κοινωνία, όπου ο δικός τους «εθνικός διχασμός» κινδυνεύει να βγει εκτός ελέγχου. Φυσικά, ο Φιντέλ – ο οποίος προφανώς γνωρίζει – είπε επίσης πως η ασφάλεια του Αμερικανού Προέδρου είναι πολύ καλή.

Καρχαρία;

Ψαράδες, λέει, έπιασαν στο παραγάδι τους σπάνιο καρχαρία, βάρους 300 κιλών. Πάλε καλά που δεν τον έφαε η αγελάδα.

Η αγελάδα στη θάλασσα

Εδώ που τα λέμε για την αγελάδα, δεν μάθαμε πώς μας προέκυψε το... κήτος. Αν έπεσε από καράβι (!), καλώς. Αν, όμως, ήταν φορέας κάποιας ασθένειας και βρήκε κάποιος τρόπο να την ξεφορτωθεί, για να αποφύγει τις απαιτούμενες διαδικασίες, τότε το θέμα είναι εξαιρετικά σοβαρό για την υγεία όλων μας. Έχει διερευνηθεί ή μπήκε κι αυτό στο ράφι λόγω διακοπών;

Επιστημονικά

Το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών μελετά γιατί υποχωρεί η ποιότητα των κυπριακών καρπουζιών. Βρήκαν, λέει, πως με τον εμβολιασμό γίνονται πιο τραγανά. Τέτοιο δούλεμα σπάνια μπορεί να γίνει εκτός Δεκαπενταύγουστου. Ο Δήκτης εντυπωσιάζεται με το πώς το ινστιτούτο απεκάλεσε τα άχυρα που μας πωλούν ως «τραγανά» και μάλιστα με την αστεία επικάλυψη της δήθεν επιστημονικής ανάλυσης. Διότι τα άχυρα, εκτός από «χρυσά», είναι και τραγανά, αλλά στη γεύση είναι δράμα. Το δούλεμα του ινστιτούτου μάς ανεβάζει την πίεση καλοκαιριάτικα...

SAVVIDES PHOTO

«Θρύλος» ο Μιλτής, με πορεία προς Κοκκινοτριμιθιά;

Εκκλησιά μολυβωτή...

Υπάρχουν ψέματα, μεγάλα ψέματα και στατιστικές, όπως είπε ο Στάλιν και είχε δίκιο. Έρευνα βρήκε πως οι Κύπριοι εκκλησιάζονται περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο στην Ευρώπη, με δεύτερους τους Ελλαδίτες. Καλά, αλλά, αν αφαιρέσεις τα μνημόσυνα (που είναι κοινωνική και όχι θρησκευτική σύναξη) και το Μεγάλο Σάββατο, πόσοι – ιδίως νέοι – εκκλησιάζονται. Ο Δήκτης ρώτησε φίλους του που εκκλησιάζονται τακτικά και μαθαίνει πως οι νέοι είναι είτε ξένοι είτε αυτοί που παρίστανται σε μνημόσυνα. Το λέμε διότι προβλέπουμε πως η Εκκλησία θα βρει στο στατιστικό αυτό άλλοθι πως ο κόσμος τη δικαιώνει για τη στάση της.

Λεμεσού Ι

Για πρώτη ίσως φορά, τα Δημόσια Έργα φαίνεται πως θα καταφέρουν να κερδίσουν το στοίχημα και θα ολοκληρώσουν τα έργα στη λεωφόρο Λεμεσού εντός λογικών χρονοδιαγραμμάτων. Η στήλη ελπίζει να μπει έτσι ένα τέλος στα φαινόμενα που 100 μέτρα δρόμου χρειάζονταν κανένα εξάμηνο να ολοκληρωθούν και η καλή – μέχρι σήμερα – πρακτική να αποτελεί αλλαγή πορείας και όχι μεμονωμένη επιτυχία.

Λεμεσού ΙΙ

Άλλο ένα στοίχημα φαίνεται πως κερδήθηκε στη λεωφόρο Λεμεσού. Τη στιγμή που όλοι φοβούνταν πως έργα σε ένα χρονικό σημείο που όλη η Λευκωσία κατευθύνεται από τη λεωφόρο Λεμεσού στις παραλίες θα είναι καταστροφικά, τελικά φαίνεται πως το στοίχημα του Υπουργείου Συγκοινωνιών κερδήθηκε. Πολύ υποφερτή είναι η κίνηση, αφού η μισή Λευκωσία λείπει και οι σχετικές διευθετήσεις είναι ικανοποιητικές.

Στρατός

Διαχρονικό, μάθαμε πως είναι τελικά το πρόβλημα με τις κλοπές στρατιωτικού υλικού από την Ε.Φ. Μάθαμε επίσης πως είναι ενδημικό το πρόβλημα με τους χαμηλόβαθμους στρατιωτικούς που γυροφέρνουν τον υπόκοσμο. Η στήλη απορεί αν στην παρέλαση της 1ης Οκτωβρίου θα αναγνωστεί και πάλι το ίδιο κείμενο που ακούμε κάθε χρόνο από τους εκφωνητές (α λα Βόρειος Κορέα) που κάνει λόγο για «ατσάλινο δόρυ» και «ισχυρή αξιόμαχη Ε.Φ.». Η Αστυνομία φοβάται περισσότερο από τους Τούρκους.

Έλλειψη ρευστού

Στο ημίχρονο του φιλικού αγώνα μεταξύ Κύπρου και Ανδόρας που πρόβαλε το ΡΙΚ ακούσαμε πολλά άσματα ελαφρολαϊκού ρεπερτορίου, με πινελιές ηλεκτρονικού ήχου και μάλλον ξεπερασμένη σκηνοθεσία. Έλλειψη ρευστού και διαφημιστών και ελέω Δεκαπενταύγουστου, επιστρέψαμε στις εποχές της τηλεόρασης της δεκαετίας του '90. Ελπίζουμε από τον Οκτώβρη, με τα νέα προγράμματα, να πάμε καλύτερα, γιατί δεν παλεύεται.

diktis@kathimerini.com.cy

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

165,9% του κυπριακού ΑΕΠ ήταν τα έσοδα της Apple το 2009, σύμφωνα με την Financial Times. Τα έσοδα της Apple ανήλθαν σε 28,2 δισ. ευρώ, έναντι του ΑΕΠ της Κύπρου που είναι 17 δισ. ευρώ.

1/3 των χρημάτων που δαπανεί η γαλλική κυβέρνηση στην Κύπρο, αφιερώνεται στην προώθηση της εκμάθησης της γαλλικής γλώσσας, σύμφωνα με την ιστοσελίδα ου γαλλικού ΥΠΕΞ.

45% μειώθηκε η θνησιμότητα από τον καρκίνο στην Ισλανδία, σύμφωνα με μελέτη που επικαλείται η εφημερίδα Guardian. Μεγάλος νικητής όμως ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου όλες οι περιοχές της χώρας σημείωσαν σημαντική μείωση.

21.485.131 εκατ. τόνους διοξειδίου του άνθρακα έχουν απελευθερωθεί στην ατμόσφαιρα, τους τελευταίους 12 μήνες, από το αεροδρόμιο του Heathrow. Σύμφωνα με τα στοιχεία της RDC aviation, το Ελευθέριος Βενιζέλος εξέπεμψε 2.057.799.

540 ερωτήσεις απάντησε στην αμερικανική Γερουσία η Ελένα Κέιγκαν πριν να εγκρίνει το σώμα το διορισμό της από τον πρόεδρο των ΗΠΑ, Μπαράκ Ομπάμα, ως δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου της χώρας. Οι ακροάσεις της κας Κέιγκαν διήρκησαν 17 ώρες.

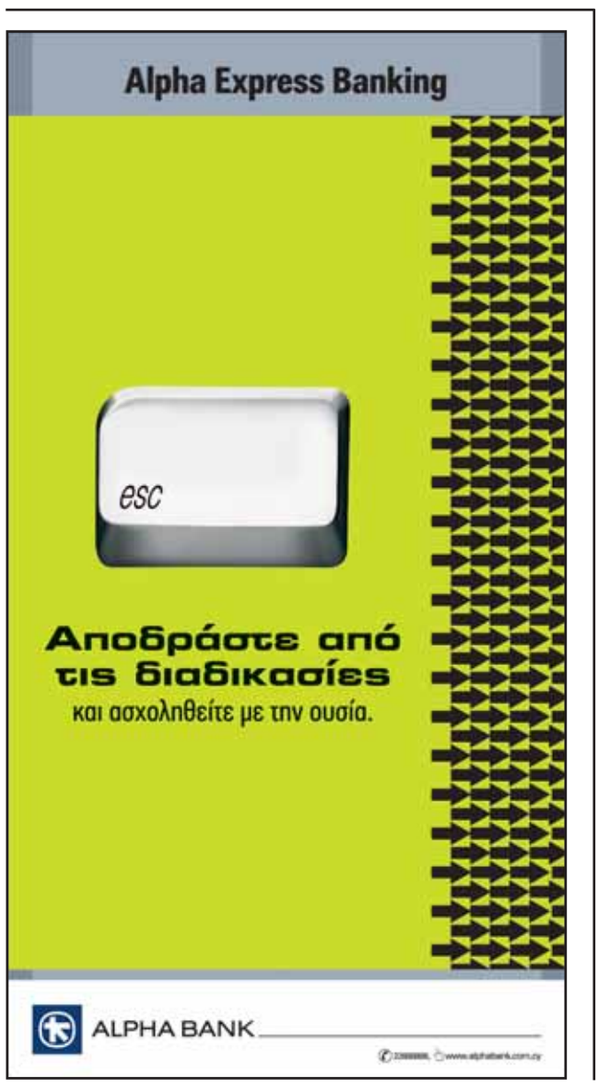

ΑΡΘΡΟ Του **ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**

Το δέσιμο με τον πελάτη, πιο σημαντικό από την ικανοποίηση

Σε περιόδους οικονομικής κρίσης, η αφοσίωση και το δέσιμο με τον πελάτη αποτελούν σημαντικούς παράγοντες επιτυχίας. Το μακροπρόθεσμο δέσιμο με τον πελάτη συνιστάται ιδιαίτερα, γιατί τις περισσότερες φορές είναι πιο δαπανηρό να αποκτήσεις έναν πελάτη απ' ό, τι να διατηρήσεις έναν υφιστάμενο πελάτη. Ωστόσο, όπως και πριν, η τακτική του δεσίματος με τον πελάτη εστιάζεται συχνά ακόμη στην αύξηση της ικανοποίησης του πελάτη, γιατί υποτίθεται γενικώς ότι οι ευχαριστημένοι πελάτες είναι επίσης πιστοί πελάτες. Όμως, η ικανοποίηση του πελάτη δεν έχει τη σημασία του δεσίματος με τον πελάτη, στην οποία συχνά αυτή η σπουδαιότητα αποδίδεται, αφού και πολύ ικανοποιημένοι πελάτες εγκαταλείπουν συχνά την επιχείρηση.

Στο πλαίσιο της αλυσίδας ικανοποίηση του πελάτη–δέσιμο με τον πελάτη, πολλοί είναι οι πιθανοί παράγοντες που την επηρεάζουν από την πλευρά του πελάτη. Αυτοί οι παράγοντες βρίσκονται στην επιθυμία για αλλαγή ή άνεση. Η έννοια του «Variety Seeking», δηλαδή η εσωτερικά υποκινούμενη επιθυμία του καταναλωτή για αλλαγή, δεν πηγάζει μόνο από το γεγονός ότι ο καταναλωτής αλλάζει την επιχείρηση λόγω μεταβαλλόμενων προτιμήσεων, αλλά από το γεγονός ότι η αλλαγή προσφέρει σ' αυτόν μια χρησιμότητα. Ο καταναλωτής επιδιώκει να αποφεύγει την ανία στην απόφαση αγοράς, επιλέγοντας μια νέα μάρκα ή έναν άλλο προμηθευτή. Αυτό εξηγεί, γιατί, στον κλάδο των αυτοκινήτων πελάτες, οι οποίοι πριν ήταν πάρα πολύ ευχαριστημένοι με την επιχείρηση, λίγο χρόνο αργότερα αλλάζουν την επιχείρηση. Πολλές φορές οι καταναλωτές έχουν για πολλά χρόνια το ίδιο αυτοκίνητο, αλλά με την πάροδο του χρόνου γεννάται η επιθυμία να δοκιμάσουν ένα νέο αυτοκίνητο, γεγονός το οποίο συνδέεται με την αλλαγή μάρκας. Η ανάγκη για αλλαγή είναι ακόμη πιο δυνατή στους κλάδους της μόδας, του τουρισμού και της εστίασης.

Επιπροσθέτως, η ανάγκη για άνεση παίζει σημαντικό ρόλο στην αλλαγή επιχείρησης από έναν ικανοποιημένο καταναλωτή. Για παράδειγμα, ένας πελάτης στρέφεται σ' ένα ανταγωνιστικό σούπερ μάρκετ, γιατί αυτό βρίσκεται πιο κοντά λόγω αλλαγής της κατοικίας του. Η ικανοποίηση εγκαταλείπεται προς χάριν της εγγύτητας του τόπου εγκατάστασης. Παράπλευρα με αυτούς τους ψυχολογικούς παράγοντες και πραγματικοί παράγοντες διαμορφώνουν τη συμπεριφορά και μπορούν επίσης να διακόψουν τη σχέση μεταξύ ικανοποίησης και δεσίματος με τον πελάτη. Η διαθεσιμότητα του προϊόντος μπορεί να εξαναγκάσει τον πελάτη να στραφεί σε μια άλλη μάρκα. Εάν ο πελάτης είναι ικανοποιημένος από τη νέα μάρκα, μπορεί πιθανόν να επιλέξει στο μέλλον αυτή τη μάρκα. Επιπλέον, οι ελκυστικές προσφορές του ανταγωνισμού αποτελούν λόγους για αλλαγή, ιδιαίτερα σε πολύ όμοια προϊόντα.

Όμως, ποιες δυνατότητες έχει η επιχείρηση να επηρεάσει το δέσιμο με τον πελάτη; Ακόμη όμως και στην περίπτωση που οι παραπάνω φραγμοί δεν μπορούν πάντα άμεσα να επηρεαστούν, μια συστηματική διοίκηση δεσίματος με τον πελάτη μπορεί να βοηθήσει να διατηρήσουμε τους πελάτες μας μακροχρόνια. Για παράδειγμα, η επιχείρηση μπορεί να ενεργήσει προδραστικά στην ανάγκη του πελάτη για αλλαγή με εναλλακτικές προσφορές. Μία εταιρεία μπορεί να έχει περισσότερους από 35 διαφορετικούς τύπους οδοντόκρεμας. Και αυτό γιατί οι καταναλωτές ζητούν συνεχώς ποικιλία και δυνατότητα επιλογής, οπότε αυξάνεται η ποικιλία των προϊόντων σε αρώματα και μεγέθη. Επίσης, στην επικοινωνία μπορεί να αναφέρονται στους πελάτες οι κίνδυνοι που συνδέονται με μια αλλαγή. Για παράδειγμα, μια αλλαγή συνδέεται με απώλειες σχετικά με την ποιότητα. Επίσης, οι προσωπικές σχέσεις παίζουν σημαντικό ρόλο στον κλάδο των υπηρεσιών.

Ο Νικόλαος Παπαβασιλείου είναι καθηγητής Μάρκετινγκ, Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

the Kremlin Ballet
ΧΟΡΗΓΟΙ - SPONSORS:
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
Artistic Director
Andrei PETROV
People Artist of Russia
General - Artistic Director
Piotr SHABOLTAY
ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
MEDIA SPONSORS:
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ANT1
ΚΑΝΑΛΙ
ΕΒΡΟΠΑ ΚΙΠΡ
Lithostar
creative printing
ΤΑΜΕΙΑ ΠΡΟΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
BOX OFFICE BOOKINGS
GENERAL INFORMATION
ΤΑΜΕΙΟ "ΕΙΡΗΝΗΣ 158"
"IRINIS 158" BOX OFFICE
25878744
ΚΕΝΤΡΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΘΟΚ
THOC BOX OFFICE
77772717
ONLINE BOOKINGS:
www.cyprus-tickets.com
7000 9303
Esmeralda
9/9/2010
ΩΡΑ - TIME 21:00
10/9/2010
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ
LIMASSOL MUNICIPAL GARDEN THEATRE
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΣΧΟΛΗΣ ΤΥΦΛΩΝ
SCHOOL FOR THE BLIND AMPHITHEATRE

Χαμηλοί τόνοι και προτάσεις

Διπλωματικοί κύκλοι εξετάζουν δύο εναλλακτικά «συστήματα» επίλυσης του Περιουσιακού

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Η 36η επέτειος της κατάληψης της Αμμοχώστου από τα τουρκικά στρατεύματα, σε συνδυασμό και με τις συνομιλίες Χριστόφια-Έρογλου για το Περιουσιακό, φέρνουν στο προσκήνιο τα πολλά ζητήματα που συνθέτουν τον λαβύρινθο του προβλήματος. Όπως σημειώνουν τα Ηνωμένα Έθνη σε εσωτερικά τους κείμενα, η επίλυση του Περιουσιακού περνά μέσα από το Εδαφικό, το οποίο εξαρτάται από το ζήτημα της διακυβέρνησης και το οποίο επίσης εξαρτάται από την ασφάλεια. Από δηλώσεις του Προέδρου Χριστόφια την περασμένη Τρίτη, προκύπτει πως η ελληνοκυπριακή πλευρά έχει υιοθετήσει τη λογική της «διαγώνιας διαπραγμάτευσης» και επιχειρεί την επίλυση του Περιουσιακού σε συγκερασμό με άλλα κεφάλαια του Κυπριακού.

Όσον αφορά στο Περιουσιακό, η κινητικότητα που παρατηρείται από πλευράς ΟΗΕ, «εμβολιάζει» τη διαδικασία με νέες ιδέες οι οποίες βασίζονται στην επεξεργασία μιας σειράς από άλλα «συστήματα» που δοκιμάστηκαν σε άλλες χώρες, κυρίως στην ανατολική Ευρώπη, όπου ακολουθήθηκαν προγράμματα αποκατάστασης περιουσιών των πολιτών μετά την πτώση του Σοβιετικού μπλοκ, με στόχο την αποκατάσταση των περιουσιών εκείνων που είχαν οικειοποιηθεί με τρόπο αυθαίρετο και παράνομο τα κομμουνιστικά καθεστώτα. Με βάση τις εμπειρίες που είχε η διεθνής κοινότητα στην ανατολική Ευρώπη, σήμερα κατατίθενται στις συνομιλίες μια σειρά από προτάσεις που επιχειρούν να προσφέρουν πιο «ευφάνταστες» λύσεις σε ένα ζήτημα το οποίο θεωρείται από όλους τους εμπλεκόμενους, ως «πολύπλοκο». Οι προτάσεις αυτές, που σύμφωνα με πληροφορίες, άρχισαν ήδη να συζητούνται, όχι μόνο από τις ομάδες εργασίας, όπου η πρόοδος είναι περιορισμένη και μάλλον απογοητευτική κατά τα Ηνωμένα Έθνη αλλά και από τους δύο ηγέτες.

2.013.000 σκάλες στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, με το Βαρώσι να αποτελεί «πρώτο στόχο»

Συνολικά τα Ηνωμένα Έθνη και σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις και οι δύο πλευρές των συνομιλιών, συμφωνούν πως 2.013.000 σκάλες σε ολόκληρη την Κύπρο αποτελούν «προβληματική περιουσία» η οποία θα εμπίπτει στην όποια λύση του Περιουσιακού. Από αυτές, οι 1.575.00 σκάλες ανήκουν σε Ελληνοκυπρίους και βρίσκονται στα κατεχόμενα, ενώ 438.000 σκάλες ανήκουν σε Τουρκοκυπρίους και βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές.

Ο ΟΗΕ εισηγήθηκε επίλυση του προβλήματος με ένα «σύστημα» τριών φάσεων, το οποίο θα περιλαμβάνει πλήρη αποκατάσταση για ορισμένους πρόσφυγες, αποζημιώσεις για άλλους και τέλος ανταλλαγές.

Αξίζει να σημειωθεί πως σε κάθε περίπτωση, αυτό που φαίνεται πως έχει γίνει αποδεκτό από τις δύο πλευρές των συνομιλιών είναι πως η πλήρης αποκατάσταση των περιουσιών που άφησαν πίσω τους οι πρόσφυγες, δεν θα είναι δυνατή. Έτσι και με σκοπό να «τιμηθούν» τα δικαιώματα των προσφύγων και το αίσθημα της δικαιοσύνης στην ελληνοκυπριακή πλευρά, εξετάζονται εναλλακτικές επιλογές με πιο προφανή την οικονομική αποζημίωση, μια προσέγγιση που εντοπίστηκε και στο τελικό Σχέδιο Ανάν. Πρέπει να σημειωθεί πως το συγκεκριμένο σημείο δεν είχε αποτελέσει σημείο τριβής στις συνομιλίες εν όψει σχεδίου Ανάν.

Προς τέλμα οδεύουν οι διαπραγματεύσεις Χριστόφια-Έρογλου.

Το μέλλον της Αμμοχώστου θα είναι δύσκολο.

«Τριφασική» πρόταση για τις περιουσίες

Με αρχή το Εδαφικό, προβλέπεται λύση με αποζημιώσεις, αποκαταστήσεις και ανταλλαγές

Οι σύμβουλοι του ΟΗΕ προωθούν λύση που συνδυάζει αποκατάσταση, ανταλλαγές και αποζημίωση

Ανάμεσα στις πιο «προχωρημένες» σκέψεις που αφορούν την ανάληψη της ευθύνης για τη διαχείριση του Περιουσιακού από ανεξάρτητη αρχή, πολιτικοί κύκλοι σχολιάζουν και τις επιλογές που αφορούν τη δημιουργία «ημικρατικού» – ή «ημι-ιδιωτικού» – φορέα με που να λειτουργεί ως να ήταν ιδιωτική εταιρεία. Το εν λόγω σχέδιο αποτελεί, ουσιαστικά, τροποποίηση του σχεδίου αποκατάστασης του τελικού σχεδίου Ανάν. Βάσει των σκέψεων που γίνονται, το «σύστημα» αποκατάστασης περιουσιών προβλέπει, σε πρώτη φάση, πλήρη αποκατάσταση ορισμένων προσφύγων με βάση τη λύση που αφορά στο εδαφικό.

Στη συνέχεια θα αναγνωρίζεται μεν το δικαίωμα στην περιουσία, όχι όμως και στην επιστροφή των προσφύγων στα συγκεκριμένα τεμάχια γης που κατείχαν πριν από το 1974. Θετικό στοιχείο του «συστήματος» αυτού, θεωρείται το γεγονός ότι αναγνωρίζει, πρώτον πως έχει συντελεστεί αδικία εις βάρος των προσφύγων και δεύτερον, το δικαίωμά τους να απολαμβάνουν την περιουσία τους, ενώ θα προσφέρει λύσεις για τις περιπτώσεις εκείνες όπου η επιστροφή δεν είναι εύκολη για πρακτικούς λόγους. Τέτοιοι λόγοι μπορεί να είναι, για παράδειγμα, η ερήμωση ή καταστροφή κτηρίων που υπήρχαν το 1974 αλλά πλέον δεν είναι κατοικήσιμα, η ανέγερση δημοσίων κτηρίων ή έργων υποδομής στα συγκεκριμένα τεμάχια (π.χ. δρόμοι, αεροδρόμιο, νοσοκομεία κτλ).

Σε κάθε περίπτωση, οι σκέψεις που γίνονται σε διπλωματικούς κύκλους -εντός Κύπρου, από τον ΟΗΕ και διεθνώς- βασίζονται στη λογική της δικοινοτικής, διζωνικής ομοσπονδίας, με αναπροσαρμογές στο Εδαφικό. Σύμφωνα με το αρχικό σχέδιο που έθεσε ο ΟΗΕ επί τάπητος, το Περιουσιακό θα λυθεί με συγκεκριμένο σχέδιο τριών φάσεων.

Το λιμάνι Αμμοχώστου θα είναι κλειδί για το μέλλον της πόλης.

Φάση 1

Λύση εδαφικού

Με βάση τις εδαφικές αναπροσαρμογές που συμπεριλαμβάνονται στο Σχέδιο Ανάν, με τις οποίες τίθεται υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση μέρος των σημερινών κατεχομένων, εκτιμάται πως 497.000 σκάλες ακίνητης περιουσίας Ελληνοκυπρίων, συμπεριλαμβανομένων και κτιρίων, θα τεθούν υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση και θα επιστραφούν πλήρως στους ιδιοκτήτες τους.

Αντίστοιχα, η αρχική εδαφική αναπροσαρμογή θα θέσει υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση 63.000 σκάλες που ανήκουν σε Τουρκοκυπρίους, αυξάνοντας έτσι το συνολικό εμβαδόν της «προβληματικής» περιουσίας για τους Τουρκοκύπριους. Ωστόσο, το συνολικό εμβαδόν των περιουσιών προς αποκατάσταση, θα μειωθεί. Συνολικά 434.000 σκάλες (21,55% της συνολικής λεγόμενης «προβληματικής περιουσίας») θα «διευθετηθούν» και θα τεθούν εκτός των επόμενων δύο φάσεων της επίλυσης του Περιουσιακού.

Φάση 2

Μερική ανταλλαγή

Από τις 1.579.000 σκάλες που θα εξακολουθούν να είναι «προβληματικές» μετά την πρώτη φάση, οι σκέψεις του ΟΗΕ προβλέπουν ανταλλαγή. Στο σημείο της ανταλλαγής, πάντως, υπήρχε σημαντική απόκλιση μεταξύ της ελληνοκυπριακής και της τουρκοκυπριακής πλευράς, εδώ και πολλά χρόνια. Ενώ η ελληνοκυπριακή πλευρά επιμένει (όπως και σε όλα τα σημεία που αφορούν το Περιουσιακό) πως η όποια επιλογή για τον κάθε πολίτη πρέπει να είναι εθελοντική, η τουρκοκυπριακή πλευρά επέμενε πως η καλύτερη λύση θα ήταν η «καθολική» ανταλλαγή με βάση το Εδαφικό.

Με βασική παραδοχή την εδαφική αναπροσαρμογή που συμπεριλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάν, εκτιμάται πως θα μπορεί να γίνει μερική ανταλλαγή περιουσιών μεταξύ των 438.000 σκαλών που σήμερα βρίσκονται υπό τον Κηδεμόνα στις ελεύθερες περιοχές και άλλων 438.000 σκαλών που ανήκουν σε Ελληνοκύπριους, στα κατεχόμενα. Μια τέτοια ανταλλαγή θα πρέπει να αφορά -όπως παραδέχονται και οι εισηγητές της πρότασης- περιουσίες στα κατεχόμενα που θα εκτιμηθούν ως «συγκρίσιμης αξίας» με τις περιουσίες Τουρκοκυπρίων στις ελεύθερες περιοχές.

Με αυτό τον τρόπο, θα διευθετηθεί η μοίρα ακόμα 876.000 σκαλών (438.000 στην κάθε πλευρά), κάτι που αντιστοιχεί σε 43,5% της συνολικής έκτασης που θεωρείται «προβληματική». Πρέπει να σημειωθεί πως, με αυτή την κίνηση θα παραμείνουν 63.000 σκάλες στις ελεύθερες περιοχές, οι οποίες θα παραμείνουν υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση («συνιστούντος κρατιδίου» ή οποιασδήποτε άλλης διάδοχης κατάστασης μπορεί να προκύψει) αλλά θα είναι περιουσία Τουρκοκυπρίων.

Φάση 3

Αποκατάσταση & αποζημίωση, 50-50

Στην τρίτη φάση, η πρόταση κάνει λόγο για αποκατάσταση των περιουσιών κατά 50% και αποζημίωση για το άλλο 50% όσων περιουσιών θα εξακολουθούν να είναι «προβληματικές» μετά τις δύο πρώτες φάσεις. Πρόκειται για περίπου 35% της συνολικής περιουσίας που χαρακτηρίστηκε ως «προβληματική», έκτασης 703.000 σκαλών. Η λύση του Περιουσιακού σε τρεις φάσεις, όπως έχει υποβληθεί, μπορεί να χαρακτηριστεί έως και αφελής, αφού εξετάζει μόνο μακροσκοπικά το πρόβλημα και δεν αναζητά για παράδειγμα, σαφή κριτήρια για τη φάση 3 της πρότασης. Τα «σαφή κριτήρια» θα αποτελέσουν σε μια οποιαδήποτε διαπραγμάτευση τη βάση των διαφωνιών και όχι τη βάση της λύσης. Ακόμα, δεν εξετάζει κατά πόσον η λύση του 50-50 θα εφαρμοστεί επί του συνόλου των προβληματικών περιουσιών, ή αν θα εφαρμοστεί για τον κάθε δικαιούχο ξεχωριστά. Και οι δύο επιλογές εγκυμονούν κινδύνους και μάλλον δεν μπορούν να εφαρμοστούν εύκολα.

Παρόλα αυτά, το «τριφασικό» σχέδιο που συζητείται σήμερα, θα μπορεί να αποτελέσει βάση για ένα άλλο, εναλλακτικό σχέδιο.

Το ζήτημα της δικαιοσύνης

Πάντως, αξίζει να σημειωθεί πως και η διεθνής βιβλιογραφία που αφορά την αποκατάσταση δικαιωμάτων που αφορούν ακίνητη περιουσία, σημειώνει πως η έμφαση στα «ανθρώπινα δικαιώματα» και μόνο, είναι αντιπαραγωγική. Ωστόσο, η εν λόγω βιβλιογραφία περιπλέκεται από στοιχεία που αφορούν άλλες περιπτώσεις, τα οποία στην περίπτωση της Κύπρου δεν ισχύουν. Για παράδειγμα, στην περίπτωση των κρατών του πρώην Σοβιετικού μπλοκ, μια σειρά από εθνικοποιήσεις γης αφορούσαν, πέρα από τα κομμουνιστικά καθεστώτα τα οποία οικειοποιούνταν ιδιωτική γη χωρίς καμία αποζημίωση και παρόμοιες πρακτικές από πλευράς των Ναζί. Επιπλέον, πολλές φορές και ιδίως στην Τσεχία, οι συνθήκες περιπλέκονται και από το γεγονός ότι μεταξύ του 1945-1948, πολλοί πολίτες έχασαν την περιουσία τους ως συνεργοί των Ναζί. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι πολίτες αυτοί έχασαν την περιουσία τους, όχι διότι οι ίδιοι προσωπικά συνεργάστηκαν με τις κατοχικές δυνάμεις, αλλά ως μέλη κοινοτήτων που συνεργάστηκαν. Ακόμα, στην περίπτωση των κομμουνιστικών καθεστώτων, οι εθνικοποιήσεις ήταν αυθαίρετες και χωρίς συστηματική λογική. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως τη Νότιο Αφρική, η μη οικειοθελής αποξένωση περιουσίας επιβλήθηκε καθαρά με βάση τα φυλετικά κριτήρια. Ακόμα, στις πιο πολλές περιπτώσεις οι περιουσίες άλλαξαν ιδιοκτήτες πολλές φορές και οι αρχικοί νόμιμοι ιδιοκτήτες δεν είχαν κανένα μέσο (π.χ. τίτλους ιδιοκτησίας ή έγγραφα) που να εξασφαλίζουν πως είναι δικαιούχοι.

Τέτοια ζητήματα δεν είναι τόσο σοβαρά στην Κύπρο και η επιμονή πως η αρχή των δικαιωμάτων είναι προβληματική διότι οδηγεί σε συνθήκες όπου πολλοί ιδιοκτήτες έχουν εξίσου «νόμιμο» δικαίωμα επί μίας περιουσίας, δεν είναι το ίδιο σοβαρή. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί πως οι λύσεις που βρέθηκαν στις άλλες περιπτώσεις (ανατολική Ευρώπη, Χιλή, Νότιο Αφρική κ.α.) πάντοτε περιλαμβάνουν αποποίηση του δικαιώματος επιστροφής στις συγκεκριμένες περιουσίες, έναντι αναγνώρισης πως συντελέστηκε αδικία, η οποία συνοδεύεται από χρηματική ή άλλη αποζημίωση: Ουσιαστικά, η υποχρεωτική απαλλοτρίωση αποτελεί σχεδόν πάντοτε, τη μόνη δυνατή λύση. Ενώ το δικαίωμα στη συγκεκριμένη περιουσία δεν είναι απαλλοτριώσιμο, η ίδια η περιουσία μπορεί να απαλλοτριωθεί.

Έποικος στα κατεχόμενα. Η ιθαγένεια θα αποτελέσει μέρος της λύσης του περιουσιακού.

Από την Τσεχία στα Βαρώσια

Όσον αφορά στο πρόβλημα των Βαρωσίων, αντιμετωπίζεται η τουρκική επιμονή πως οι περιουσίες δόθηκαν σε Ελληνοκύπριους κατόπιν παράνομης απόφασης και αρπαγής των περιοχών από τις αγγλικές αποικιακές αρχές, μεταξύ του 1920 και του 1950. Έτσι, η θέση της τουρκοκυπριακής πλευράς είναι πως το δικαίωμα των Ελληνοκυπρίων έναντι των συγκεκριμένων περιοχών δεν είναι νόμιμο, αφού στηρίζεται σε άδικη κατοχή των περιουσιών. Η τουρκοκυπριακή θέση θυμίζει και τις θέσεις ορισμένων Γερμανών, ιδίως στην Τσεχία, οι οποίοι έχασαν την περιουσία τους στη Σουντέτενλαντ ως συνεργοί του εχθρού μετά την απελευθέρωση της χώρας από τη γερμανική κατοχή. Συγκεκριμένα, η κυβέρνηση Μπένεζ προχώρησε σε υποχρεωτική αποξένωση περιουσιών και (συμφωνημένη με τους συμμάχους) εξορία πολλών Γερμανών από την τότε Τσεχοσλοβακία. Οι περιοχές παραχωρήθηκαν σε Τσεχοσλοβάκους (κυρίως Τσέχους) οι οποίοι με τη σειρά τους έχασαν την περιουσία στις κομμουνιστικές αρχές μετά από περίπου δέκα χρόνια. Έτσι, σήμερα οι περιουσίες αυτές δεν είναι ξεκάθαρο σε ποιόν πρέπει να επιστραφούν (εξού και η θέση πως η αρχή των «δικαιωμάτων» είναι προβληματική). Μάλιστα, εκκρεμεί νομική προσβολή του γνωστού «Διατάγματος 108» της κυβέρνησης Μπένεζ, με το οποίο Γερμανοί έχασαν την περιουσία τους ως συνεργοί του εχθρού.

Το θέμα των δικαιωμάτων είναι κεντρικό στην σχετική βιβλιογραφία.

Ωστόσο, η σύνδεση των περιπλοκών αυτών με την περίπτωση της Κύπρου δεν πείθει κανένα – ούτε καν τους Γερμανούς που έχουν ίδια συμφέροντα στην αναγνώριση μιας τέτοιας αδικίας. Σε μεγάλο βαθμό αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, μεταξύ της αποξένωσης της περιουσίας από Τουρκοκύπριους και του 1974, μεσολάβησε η ύπαρξη της νόμιμης Κυπριακής Δημοκρατίας. Στο διάστημα αυτό δεν έγιναν προσπάθειες ανάκτησης των περιουσιών.

Έτσι, ακόμα κι αν γινόταν αποδεκτή (που δεν γίνεται) η θέση πως οι βρετανικές αποικιοκρατικές κινήσεις αδίκως – ή παράνομα – παρέδωσαν την περιουσία σε Ελληνοκύπριους, αυτό δεν αρκεί για να αλλάξει τα δεδομένα υπέρ της τουρκοκυπριακής πλευράς. Πάντως, τα Ηνωμένα Έθνη δεν φαίνεται να έχουν πέσει στην παγίδα της διατύπωσης και σύμφωνα με πληροφορίες απορρίπτουν τον όρο «πρώτος ιδιοκτήτης», προτιμώντας τον όρο «ιδιοκτήτης». Ταυτόχρονα, απορρίπτουν τον όρο «σημερινός κάτοχος» υπέρ της προτιμότερης για την ελληνοκυπριακή πλευρά ορολογίας, «σημερινός χρήστης» της περιουσίας.

Από την άλλη, στην περίπτωση των Βαρωσίων υπάρχει μια άλλη σημαντική περιπλοκή: Σε όλες τις περιπτώσεις – σχεδόν χωρίς εξαίρεση – δεν είναι δυνατή η επιστροφή των προσφύγων στα κτίρια που άφησαν πίσω τους, αλλά μόνο στη γη τους. Τα κτίρια των Βαρωσίων δεν μπορούν παρά να κατεδαφιστούν, να «ισοπεδωθούν» κατά κάποιους, αφού δεν είναι πλέον κατάλληλα για κατοίκηση και είναι επικίνδυνα.

Ακόμα, ως εξαιρετικά σημαντικό ζήτημα χαρακτηρίζεται το ερώτημα που αφορά στην αναδόμηση των έργων υποδομής. Σύμφωνα με όλους τους ειδικούς, δρόμοι, υδροδότηση, αποχετεύσεις, ηλεκτροδότηση και άλλα έργα υποδομής θα πρέπει να ανεγερθούν από το μηδέν, γεγονός που εγείρει πολιτικά ζητήματα, αφού και οι δύο πλευρές θα επιθυμούν να παρέχουν τις συγκεκριμένες υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, κατά τον ΟΗΕ, ζήτημα τίθεται ακόμα και για τη μεταφορά και απόρριψη των μεγάλων όγκων των υλικών που θα προκύψουν από την πλήρη κατεδάφιση ολόκληρης της περιοχής της περιφραγμένης Αμμοχώστου. Πάντως, η αναδόμηση της πόλης, της οποίας θα πρέπει να προηγηθούν και σχέδια που σχετίζονται με τη ρυμοτομία, αποτελεί εξαιρετικά μεγάλη ευκαιρία για οικονομικά οφέλη και για τις δύο κοινότητες, αφού το όλο εγχείρημα θα αποτελέσει τη μεγαλύτερη επένδυση που έγινε ποτέ στην Κύπρο.

Το αεροδρόμιο της Τύμπου έχει ανεγερθεί σε ελληνοκυπριακή περιουσία, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί.

Η εναλλακτική πρόταση για το Περιουσιακό

Η εναλλακτική πρόταση που συζητείται, με τη δημιουργία «ημι-ιδιωτικού» φορέα διαχείρισης των περιουσιών, φαίνεται να απασχολεί έντονα τους διπλωματικούς κύκλους που δραστηριοποιούνται στο Κυπριακό, αφού, παρά τα πολλά προβλήματα που παρουσιάζει, υπόσχεται να δώσει και λύση σε μια σειρά από «άλυτα» προβλήματα. Αυτή η πρόταση, στον βαθμό που είναι σήμερα γνωστή, βασίζεται στην προϋπόθεση πως πολλοί από τους πρόσφυγες θα αποποιηθούν του δικαιώματος επιστροφής, με σκοπό να εξασφαλιστεί πλήρως μια άλλης μορφής αποζημίωση. Με βάση τις περιορισμένες διαθέσιμες πληροφορίες, σε γενικές γραμμές το σχέδιο αυτό έχει ως εξής:

Φάση 1

Επιστροφή

Σε πρώτη φάση, θα εξασφαλιστεί η επιστροφή των προσφύγων των οποίων η περιουσία είναι «διαθέσιμη» και εύκολη. Ενδεχομένως η επιστροφή να γίνει με βάση και το Εδαφικό, ενώ σίγουρα αυτό αφορά τις περιουσίες εκείνες στις οποίες δεν έχουν ανεγερθεί άλλα κτήρια ή κτίσματα και οι οποίες δεν αποτελούν «επίμαχα» τεμάχια. Σημαντικό στοιχείο της πρώτης φάσης είναι πως οι δικαιούχοι δεν είναι υποχρεωμένοι να δεχτούν την αποκατάσταση, αλλά μπορούν να αποποιηθούν την περιουσία τους έναντι «μετοχών», αντίστοιχης αξίας, στον ενιαίο φορέα.

Φάση 2

Καθολική απαλλοτρίωση

Σε δεύτερη φάση, όλες οι περιουσίες που εμπίπτουν στην κατηγορία της «προβληματικής περιουσίας» θα απαλλοτριωθούν υποχρεωτικά και θα δοθούν σε ενιαίο κεντρικό φορέα, ο οποίος θα λειτουργεί ως ιδιωτική επιχείρηση (υπό τους όρους της αγοράς), αλλά με σαφείς όρους εντολής και με εκτενείς περιορισμούς. Ο φορέας θα είναι εν μέρει κερδοσκοπικός, ενώ θα κληροδοτηθεί αρχικά με κονδύλια που θα προέλθουν – προφανώς – από συνεισφορές από το εξωτερικό. Πάντως, ο ίδιος ο ΟΗΕ σημειώνει πως δεν ήταν δυνατόν να εξασφαλιστούν ικανοποιητικές δεσμεύσεις για χρηματοδότηση από τη διεθνή κοινότητα εν όψει του Σχεδίου Ανάν, διότι οι σχετικές διεργασίες είχαν αρχίσει τότε, αφότου διαφάνηκε πως το σχέδιο όδευε προς απόρριψη. Αντίθετα, εκτιμάται πως οι προσφορές διεθνών δοτών, σε περίπτωση λύσης που θα φαντάζει ως αποδεκτή και ως βιώσιμη στην Κύπρο, θα είναι πολύ πιθανή η κάλυψη πολλών αναγκών από συνεισφορές της διεθνούς κοινότητας. Στα σχετικά έγγραφα γίνεται ονομαστική αναφορά στην Ιρλανδία, στο Ντουμπάι, στη Γερμανία, στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, στο Κουβέιτ και στη Σουηδία.

Έναντι της υποχρεωτικής απαλλοτρίωσης και της ένταξης των περιουσιών υπό κηδεμονία, οι πρόσφυγες και άλλοι δικαιούχοι θα λάβουν ομόλογα ή «μετοχές» του φορέα διαχείρισης, βάσει της αξίας της γης που τους ανήκει. Στη συνέχεια θα μπορούν να «εξαργυρώσουν» τα συγκεκριμένα ομόλογα έναντι περιουσίας στις επόμενες φάσεις ή έναντι μερισμάτων από τα κέρδη του φορέα. Αν και δεν έχει καταστεί ξεκάθαρο κατά πόσον θα είναι ονομαστικές ή μεταβιβάσιμες οι «μετοχές» στον φορέα, αυτό δεν είναι ζήτημα ουσίας, αφού, ακόμα κι αν είναι ονομαστικές, πιθανή είναι η δημιουργία άτυπης δευτερεύουσας αγοράς ή ακόμα και αγοράς κάποιου είδους παραγώγων έναντι των δικαιωμάτων.

Φάση 3

Ανταλλαγές

Σε τρίτη φάση, ο ενιαίος φορέας θα προσφέρει στους δικαιούχους την επιλογή εναλλακτικών περιουσιών έναντι των «μετοχών» τους που διαθέτουν στον φορέα. Στην ανταλλαγή θα προσφέρεται ακίνητη περιουσία, βάσει της αξίας γης την οποία αποποιήθηκε ο δικαιούχος, με την υποχρεωτική απαλλοτρίωση των «προβληματικών» του περιουσιών. Ο αρχικός ιδιοκτήτης της περιουσίας που προσφέρεται στον δικαιούχο έχει ήδη αποζημιωθεί, αφού έλαβε ήδη μετοχές στον ενιαίο φορέα έναντι της «απαλλοτρίωσης» των περιουσιών του.

Μπορεί, ακόμα, να προσφερθεί στους δικαιούχους περιουσία που θα προέρχεται από δικαιούχους της δικής τους κοινότητας, εάν αυτοί προτίμησαν στην πρώτη φάση να δεχτούν «μετοχές» στον φορέα αντί να αποκαταστήσουν την περιουσία τους. Έτσι, ο φορέας θα μπορεί, βάσει της αξίας των ακινήτων που θα διαθέτει ανάμεσα στα στοιχεία ενεργητικού του, να «ξεχρεώσει» δικαιούχους και να ικανοποιήσει τις δίκαιες απαιτήσεις τους, χωρίς όμως να εγκλωβίζεται σε προβλήματα που προκύπτουν από τα ακίνητα εκείνα τα οποία έχουν ήδη καταληφθεί από δρόμους ή δημόσια κτήρια ή που έχουν υποστεί λεγόμενες «σημαντικές βελτιώσεις».

Φάση 4

Πλειστηριασμοί

Σε μετέπειτα φάση, ο ενιαίος φορέας θα μπορεί να αποξενωθεί από τα ακίνητα που διαθέτει ανάμεσα στα στοιχεία ενεργητικού του και με τα έσοδα αυτά να προβεί σε χρηματικές αποζημιώσεις των δικαιούχων, «αγοράζοντας» από αυτούς τις «μετοχές» τους (οι οποίες αλλού αναφέρονται ως «κουπόνια», προφανώς λόγω της επιρροής των παλαιότερων παρόμοιων συστημάτων, στο πρώην σοβιετικό μπλοκ). Στόχος του φορέα θα είναι, σε τελικό στάδιο, να αποζημιώσει πλήρως και τους τελευταίους δικαιούχους, οι οποίοι θα λάβουν ποσά όχι μικρότερα από την αξία των ακινήτων που απαλλοτριώθηκαν από το κράτος, καθώς και να μηδενίσει τα στοιχεία ενεργητικού του, εξαγοράζοντας τις μετοχές από τους δικαιούχους.

Εμμέσως πλην όμως σαφώς, το σχέδιο υπονοεί πως οι δικαιούχοι θα απολαύσουν κέρδη από τις μετοχές/κουπόνια που θα κατέχουν, βάσει των κερδών του ενιαίου φορέα, ένα στοιχείο που θεωρείται σημαντικό, αφού θα λειτουργήσει ως κίνητρο για τους πρόσφυγες να διατηρήσουν τις μετοχές τους – με εγγυημένη αξία που θα ισούται με εκείνην των ακινήτων που αποποιήθηκαν.

Θετικά στοιχεία της πρότασης

Με την πιο συγκεκριμένη πρόταση επιλύονται πολλά από τα προβλήματα που αφορούν τους εποίκους, αλλά και την «αξιοποίηση» ελληνοκυπριακών περιουσιών στα Κατεχόμενα. Ήδη, ο Πρόεδρος Χριστόφιας έκανε αναφορά, την περασμένη Τρίτη, στο γεγονός ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συνθήκες επί του εδάφους, «χωρίς όμως αυτό να σημαίνει πως τις αποδεχόμαστε». Η δήλωσή του ενδεχομένως να μεταφράζεται σε αποδοχή πως πλήρης αποκατάσταση των προσφύγων δεν είναι δυνατή – κάτι που εξάλλου είναι πασιφανές εδώ και πολλά χρόνια – και πως μια εναλλακτική λύση θα πρέπει να αναζητηθεί. Μια τέτοια εναλλακτική λύση θα πρέπει όχι μόνο να αποζημιώνει τους πρόσφυγες, αλλά και να αναγνωρίζει το γεγονός ότι έχει συντελεστεί αδικία εις βάρος τους, η οποία θα πρέπει να αποκατασταθεί με τον έναν ή τον άλλον τρόπο. Το πιο πάνω σχέδιο ικανοποιεί αυτό το κριτήριο για τη λύση του Περιουσιακού.

Ερωτήματα και διαφωνίες

Σημαντικό στοιχείο στις διαφωνίες που ήδη διαφαίνονται γύρω από τη συγκεκριμένη πρόταση είναι η τουρκοκυπριακή διαφωνία ως προς τη σύνθεση του λεγόμενου «ενιαίου φορέα». Όπως συνηθίζει η τουρκοκυπριακή πλευρά, προτιμά τη σύνθεση ενός «τριπλού» φορέα, έναν για την κάθε κοινότητα και έναν κεντρικό. Αυτή η επιμονή, η οποία φαίνεται πως υπάρχει για πολιτικούς και όχι πρακτικούς λόγους, θα περιπλέξει επικίνδυνα τη λειτουργία των «φορέων», ενώ θα καταστήσει και πιο δύσκολη την αποκόμιση κερδών από τους φορείς. Πάντως, εκτιμάται ως πιθανή η στήριξη της δικής μας πλευράς από πλευράς του ΟΗΕ, για τον απλό λόγο ότι η σύνθεση ενός και μοναδικού φορέα είναι οικονομικά, λειτουργικά και πρακτικά πολύ προτιμότερη και πιο επιθυμητή. Υπάρχουν, δηλαδή, ισχυροί αντικειμενικοί λόγοι για αποφυγή της τουρκοκυπριακής πρότασης υπέρ της ελληνοκυπριακής, ενώ ταυτόχρονα οι πολιτικές ανησυχίες των Τουρκοκυπρίων είναι μάλλον αβάσιμες. Επιπλέον, ακόμα και σε περίπτωση που λυθούν τα πολιτικά κωλύματα, θα χρειαστεί η εγγύηση των στοιχείων ενεργητικού του φορέα από πλευράς του κράτους. Έτσι, θα εξασφαλιστεί ότι όσοι δικαιούχοι προτιμήσουν να διατηρήσουν τις μετοχές/κουπόνια τους μέχρι την τελική διάλυση του φορέα, θα λάβουν χρηματική αποζημίωση που θα είναι υψηλότερη από την αξία των ακινήτων που αποποιήθηκαν, συμπεριλαμβανομένου και του κόστους ευκαιρίας (π.χ. επιτόκια). Ακόμα, άσχετα με το πόσοι έποικοι θα παραμείνουν, τελικά, στην Κύπρο (ένα σημείο που αποτελεί πολιτικό και όχι αμιγώς «οικονομικό» ζήτημα), θα πρέπει ένα μέρος τους να μεταστεγαστεί. Σημαντικές πολιτικές διαφωνίες θα δημιουργηθούν ως προς το κατά πόσον ο ενιαίος φορέας περιουσιών θα πρέπει να χρηματοδοτήσει αυτή τη μεταστέγαση. Μια τέτοια επιλογή, πάντως, πρέπει να απορριφθεί αμέσως για πρακτικούς λόγους και η όποια μεταστέγαση θα πρέπει να βασιστεί σε χρηματοδότηση, είτε από την Τουρκία (όπως επιμένει η ελληνοκυπριακή πλευρά) είτε από διεθνείς χρηματοδότες, στα πλαίσια της λογικής που ακολουθήθηκε και το 2004.

Στο παιχνίδι μπήκε πλέον και το ΝΑΤΟ

Έχουν γίνει προτάσεις για τεχνοκρατική στήριξη από την Βορειοατλαντική Συμμαχία

Ως σημαντικές κρίνονται και οι προτάσεις – επί των οποίων όλα δείχνουν πως έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος – για αξιοποίηση μιας σειράς από τοπογραφικές, χαρτογραφικές και άλλες παρόμοιες υπηρεσίες, με στόχο την εξασφάλιση τεχνοκρατικών υπηρεσιών που να «κατευθύνουν» την πορεία των συνομιλιών σχετικά με το Περιουσιακό.

Συγκεκριμένες προτάσεις αφορούν χαρτογράφηση με Συστήματα Γεωγραφικής Ενημέρωσης (GIS, Geographic Information Systems), τα οποία μπορούν, ουσιαστικά, να παρουσιάσουν χαρτογραφικά διάφορες στατιστικές πληροφορίες. Για να καταστεί δυνατό κάτι τέτοιο, θα πρέπει να αξιοποιηθούν ειδικά λογισμικά, αλλά και ειδικά μηχανήματα και εξοπλισμός, όπως τα server ArcGIS, τα οποία μπορούν να αναλύσουν τα σχετικά στοιχεία.

Στόχος, για πολλούς, είναι να χρησιμοποιηθούν πολύπλοκα – αλλά εύκολα αναλύσιμα – στατιστικά στοιχεία, τα οποία θα επιτρέψουν την εκτίμηση των δημογραφικών, κοινωνικών, οικονομικών και άλλων επιπτώσεων από την κάθε επιλογή που αφορά το Περιουσιακό. Για παράδειγμα, η μεταστέγαση ολόκληρων χωριών εποίκων ή η «ξαφνική» μετακόμιση διάφορων πληθυσμιακών ομάδων σε συγκεκριμένες περιοχές μπορεί να προκαλέσει σειρά προβλημάτων που δεν θα λυθούν εύκολα και τα οποία ενδέχεται να δημιουργήσουν ισχυρές κοινωνικές πιέσεις με πολιτικές προεκτάσεις.

Εκ πρώτης όψεως, η πρόταση δείχνει να είναι σοβαρή και να έχει καλές προθέσεις. Ωστόσο, πίσω από την πρόταση κρύβονται πάμπολλα δυνητικά προβλήματα. Πέρα από την ισχυρή ασυμφωνία και το μεγάλο χάσμα μεταξύ των δύο πλευρών στο Περιουσιακό, αλλά και το γεγονός ότι αυτό σχετίζεται και με άλλα πολύπλοκα ζητήματα, όπως το θέμα της ασφάλειας, της ιθαγένειας και το Εδαφικό, ένα νέο πολύπλευρο κριτήριο θα δυσκολέψει τη διαδικασία επικίνδυνα. Ακόμα, η εξάρτηση μόνο σε κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια είναι εν πολλοίς επιδερμική, διότι με τη λύση του Κυπριακού – άσχετα με τη φύση της – θα αρχίσει την «επόμενη μέρα» και η εκπόνηση εσωτερικής πολιτικής από όποιες αρχές θα είναι τότε αρμόδιες. Επομένως, η πολιτική απασχόλησης, οικονομικής ανάπτυξης, περιφερειακής ανάπτυξης και αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού και άλλων κοινωνικών προβλημάτων θα κληθεί να αντιμετωπίσει τέτοια προβλήματα. Δηλαδή η πρόταση ελπίζει να λύσει προβλήματα με τον πιο δύσκολο δυνατό τρόπο αντί να τα αντιμετωπίσει με ένα πιο εύκολο αντίδοτο.

Το ΝΑΤΟ είναι ένας από τους ελάχιστους οργανισμούς που διαθέτουν τα απαραίτητα λογισμικά και εξοπλισμό.

ΣΥΝΤΟΜΑ

Παρέλαβε νέο εμπορικό αεροσκάφος η Etihad

Η Etihad Airways και η Airbus έλαβαν μέρος στην τελετή παράδοσης στο Farnborough International Air Show, γιορτάζοντας την κατασκευή του πρώτου εμπορικού αεροσκάφους A330-200. Η Etihad είναι ο πελάτης που εγκαινιάζει το πρώτο εμπορικό αεροσκάφος A330-200, το οποίο θα ενταχθεί στις εμπορικές υπηρεσίες της Etihad, στην υπηρεσία Etihad Crystal Cargo, τον Σεπτέμβριο. Το εμπορικό αεροσκάφος A330-200 της Etihad – το οποίο μπορεί να μεταφέρει μέχρι 64 μετρικούς τόνους εμπορεύματος και να διανύει στον αέρα μέχρι 7.400 χλμ. χωρίς ενδιάμεση στάση – θα δώσει τη δυνατότητα στην εμπορική υπηρεσία της αεροπορικής εταιρείας να αυξήσει τη συχνότητά της και να ενδυναμώσει την παρουσία της στις υψηλής ανάπτυξης αγορές της Ευρώπης και της Ασίας και ειδικότερα της Κίνας. Η τελετή παράδοσης χαιρετίστηκε από τον γενικό διευθυντή της Etihad, James Hogan, καθώς και από τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο της Airbus, Tom Enders. Ο κ. Hogan δήλωσε ενθουσιασμένος για το καλωσόρισμα του εμπορικού αεροσκάφους A330-200 στον στόλο της υπηρεσίας Crystal Cargo της Etihad. «Η υπηρεσία Crystal Cargo της Etihad έχει πολύ καλή απόδοση για την Etihad. Το τελευταίο τρίμηνο σημειώθηκε μια αύξηση 18% στους εμπορικούς τόνους που μεταφέρθηκαν, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη δυναμική ανάκαμψη στον κλάδο μας. Εστιάζουμε στο να κάνουμε τα σωστά βήματα, ώστε να πετύχουμε μεγάλη επέκταση και ανάπτυξη», δήλωσε.

Επιχειρήσεις εξοικονόμησης ενέργειας κατά κυβέρνησης

Τη δυσαρέσκεια και τη διαφωνία τους εκφράζουν οι επιχειρήσεις εξοικονόμησης ενέργειας για την απόφαση της κυβέρνησης να εξαγγείλει για το 2010, μόνο τα σχέδια παροχής χορηγιών για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αγνοώντας τα σχέδια χορηγιών για επενδύσεις σε τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας. Η απόφαση αποτελεί αρνητική εξέλιξη στις προσπάθειες για εξοικονόμηση ενέργειας προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων, αλλά και της κυπριακής οικονομίας και του περιβάλλοντος γενικότερα. Επίσης, πιθανότατα αντιβαίνει στις πρόνοιες του νόμου «περί προώθησης και ενθάρρυνσης της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και εξοικονόμησης ενέργειας του 2003». Οι πιο πάνω θέσεις εκφράστηκαν κατά την ιδρυτική συνέλευση του Παγκύπριου Συνδέσμου Επιχειρήσεων Εξοικονόμησης Ενέργειας που έγινε την Τετάρτη 4 Αυγούστου 2010 στα γραφεία της ΟΕΒ. Κατά τις εργασίες της ιδρυτικής συνέλευσης, οι παρευρισκόμενοι επιχειρηματίες αποφάσισαν ομόφωνα την ίδρυση του συνδέσμου και καθόρισαν τους σκοπούς του, που αφορούν την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των εταιρειών-μελών του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Εξοικονόμησης Ενέργειας.

Αφοσιωμένοι οι εργαζόμενοι στην Κύπρο

Βελτιωμένη εικόνα παρουσιάζει ο δείκτης δέσμευσης των εργαζομένων ως προς το επίπεδο αφοσίωσης και ενεργούς συμμετοχής στις κυπριακές επιχειρήσεις κατά το 2009 σε σχέση με το 2008, όπως επισημαίνει σε νέα του έρευνα ο διεθνής οργανισμός ερευνών αγοράς (MASMI). Ο δείκτης δέσμευσης της MASMI παρουσιάζεται αυξημένος κατά δύο εκατοστιαίες μονάδες για την Κύπρο (στο 66%), κατατάσσοντάς την πρώτη ανάμεσα σε εννέα χώρες της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Ευρώπης, στις οποίες διενεργήθηκε η έρευνα. Η σημασία της δέσμευσης των εργαζομένων για τις επιδόσεις των επιχειρήσεων είναι καθοριστική, όπως σημειώνει η MASMI. Αναφέρει επίσης ότι προϋποθέσεις για τη δέσμευση των εργαζομένων είναι η τοποθέτηση των εργαζομένων στις θέσεις που συνάδουν καλύτερα με τις δεξιότητές τους, η κατανόηση των επαγγελματικών και προσωπικών φιλοδοξιών του προσωπικού, η υλοποίηση των απόψεων των εργαζομένων και η αποτελεσματική επικοινωνία, ώστε το προσωπικό να κατανοήσει τη στρατηγική και τους στόχους της εταιρείας.

Λειτουργία γραφείου πωλήσεων περιουσιών στη Λεμεσό

Έχει αρχίσει τη λειτουργία του εδώ και μερικές μέρες γραφείο πωλήσεων περιουσιών στο EDEN Beach Apartments, το οποίο βρίσκεται στο κοσμοπολίτικο και «αναγεννημένο» παραλιακό μέτωπο της Λεμεσού, απέναντι από την Ακτή Ολυμπίων. Το γραφείο βρίσκεται δίπλα από την κύρια είσοδο του κτηρίου, επί της οδού Ελευθέριου Βενιζέλου και στελεχώνεται κυρίως από ρωσόφωνα άτομα, καθότι η περιοχή αποτελεί πόλο έλξης για Ρώσους και Ουκρανούς αγοραστές και επενδυτές. Οι υποψήφιοι αγοραστές μπορούν να ξεναγηθούν στο έργο μεταξύ 9 π.μ. έως 1 μ.μ. και από τις 3 μ.μ. έως τις 6 μ.μ. τις καθημερινές, ενώ τα Σάββατα το ωράριο είναι 9 π.μ. έως τη 1 μ.μ. Στο EDEN Beach Apartments διατίθενται προς πώληση 113 μοντέρνα διαμερίσματα και στούντιο ενός, δύο και τριών υπνοδωματίων, με θέα προς τη θάλασσα, σε πολύ ανταγωνιστικές για την περιοχή τιμές. Στο κτήριο, με την αποπεράτωσή του, θα υπάρχουν υπηρεσίες Concierge, διαχείρισης κτηρίου και κατ' επιλογή υπηρεσίες Housekeeping. Θα υπάρχει επίσης ελεγχόμενη πρόσβαση με κάμερες κλειστού κυκλώματος, γυμναστήριο και πισίνα στην οροφή.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΣΤΟΥΡΗΣ
costourisa@kathimerini.com.cy

Κυπριακή Οικονομία: 50 χρόνια ανάπτυξης

Η οικονομική μεταμόρφωση της Κυπριακής Δημοκρατίας από το 1960 μέχρι σήμερα δεν ήταν (καθόλου) τυχαία

Του **ΣΥΜΕΩΝ ΜΑΤΣΗ**

Η κυπριακή κυβέρνηση το 1960, κληρονόμησε μια φτωχή και υπανάπτυκτη οικονομία, με διαρθρωτικές αδυναμίες και περιορισμένες προοπτικές, όπως κατέληξαν οι εμπειρογνώμονες του ΟΗΕ που επισκέφτηκαν την Κύπρο το 1961. Το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) το 1960 ήταν 164 λίρες ή 280 ευρώ. Ο μέσος Κύπριος ήταν φτωχός, ασχολείτο με τη γεωργία και διέθετε χαμηλά εκπαιδευτικά προσόντα. Το 46,9% του επικερδώς απασχολούμενου πληθυσμού (ΕΑΠ), εργοδοτείτο στους πρωτογενείς τομείς της οικονομίας (γεωργία, αλιεία, μεταλλεία και λατομεία), όπου επικρατούσε υποαπασχόληση και χαμηλή παραγωγικότητα.

Οι εμπειρογνώμονες του ΟΗΕ διαπίστωσαν ότι η οικονομία βρισκόταν σε ύφεση, είχε αυξηθεί η ανεργία και επικρατούσε αβεβαιότητα, που εκφράστηκε με φυγή κεφαλαίου και μετανάστευση. Παρατήρησαν ταυτόχρονα και κάποια θετικά στοιχεία, όπως:

- **Ικανοποιητική** ανάπτυξη τα χρόνια 1950-1957, λόγω επιτυχίας στις εξαγωγές γεωργικών προϊόντων και μεταλλευμάτων, με βελτίωση του επίπεδου διαβίωσης.
- **Λειτουργία** συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων και ύπαρξη υποδομής σε δρόμους, ηλεκτροπαραγωγή, τηλεπικοινωνίες, λιμάνι και διεθνές αεροδρόμιο.
- **Καλή** εκπαιδευτική υποδομή με την ύπαρξη συστήματος δωρεάν δημοτικής εκπαίδευσης και σχετικά ψηλό επίπεδο αλφαβητισμού.
- **Καλά** στελεχωμένη δημόσια υπηρεσία και ολοκληρωμένο σύστημα καταχώρησης ακίνητης ιδιοκτησίας και απονομής δικαιοσύνης.

Θέμα προσέγγισης

Η κυπριακή κυβέρνηση προχώρησε προσεκτικά και προσέγγισε το θέμα της οικονομικής πολιτικής και ανάπτυξης με ρεαλισμό. Υιοθέτησε τις εισηγήσεις των Η.Ε. για εφαρμογή του ενδεικτικού προγραμματισμού ως βάση για την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική που θα εφάρμοζε. Δημιουργήθηκε το Γραφείο Προγραμματισμού στο οποίο ανατέθηκε η ετοιμασία και η υλοποίηση Πενταετών Σχεδίων Ανάπτυξης που περιείχαν γενικές στρατηγικές κατευθύνσεις, χωρίς να υποκαταστήσει τη λειτουργία της ελεύθερης αγοράς και του συστήματος των τιμών. Η δημοσιονομική πολιτική απέβλεπε στην εμπέδωση συνθηκών σταθερότητας και τη δημιουργία κατάλληλου επιχειρηματικού κλίματος μέσα από το οποίο θα μπορούσε να δραστηριοποιηθεί ο ιδιωτικός τομέας, στον οποίο εναποτέθηκαν οι κύριες ευθύνες για επενδύσεις και ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Οι επιλογές, που έγιναν, με βάση τις εξελίξεις και τα επιτεύγματα, μπορεί να χαρακτηριστούν επιτυχείς και οδήγησαν στα ακόλουθα οικονομικά οφέλη, όπως:

1. Ψηλός ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης: Μεταξύ 1960 και 2009, η οικονομία διογκώθηκε παρά τις καταστροφικές επιπτώσεις των διακοινοτικών συγκρούσεων το 1963-1964 και τη δραματική συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας μετά την τουρκική εισβολή. Ακόμα και η πρόσφατη οικονομική κρίση του 2009, δεν αλλοιώνει το γενικό συμπέρασμα της συνεχούς ανέλιξης.

Σημειώθηκε μέσος ρυθμός πραγματικής διόγκωσης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) 4,8% το χρόνο, για 49 χρόνια, που συγκαταλέγεται ανάμεσα στους πιο γρήγορους σε παγκόσμιο επίπεδο. Η συνολική πραγματική παραγωγή (σταθερές τιμές 1980) έχει δεκαπλασιαστεί από 458 εκατ. ευρώ το 1960 σε 4.637 εκατ. ευρώ το 2009. Σε τρέχουσες τιμές, το ΑΕΠ της Κύπρου από 156 εκατ. ευρώ το 1960 έφτασε στα 16.946 εκατ. ευρώ το 2009. Οι εξελίξεις αυτές μεταφράζονται σε πραγματική βελτίωση του κατά κεφαλήν ΑΕΕ κατά 4,0% το χρόνο. Με άλλα λόγια, το πραγματικό κατά κεφαλήν ΑΕΕ το 2009 ήταν επταπλάσιο του αντίστοιχου επιπέδου του 1960. Εξέλιξη που συνέβαλε στην κατάταξη της Κύπρου από τη Διεθνή Τράπεζα, στις 66 χώρες με το πιο ψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΕ. Στην Ε.Ε. η Κύπρος κατέχει τη 16η θέση στη σειρά των χωρών μελών, με κατά κεφαλή επίπεδο ΑΕΕ 95,8% σε σχέση με το μέσο όρο του κατά κεφαλήν ΑΕΕ των 27 χωρών μελών.

2. Ψηλές πάγιες επενδύσεις και αποταμιεύσεις: Ο γρήγορος ρυθμός ανάπτυξης στηρίχθηκε σε μεγάλη επενδυτική προσπάθεια των επιχειρηματιών, των νοικοκυριών, και της κυβέρνησης και στο καλό επίπεδο εθνικών αποταμιεύσεων. Οι μεν επιχειρηματίες επένδυσαν σε παραγωγική δυναμικότητα, όπως βιομηχανικές μονάδες, ξενοδοχεία, εργαστήρια, γραφεία και καταστήματα, τα νοικοκυριά σε οικιστικές μονάδες, και η κυβέρνηση σε σχολεία, νοσοκομεία, δρόμους, λιμάνια, αεροδρόμια, υδατοφράκτες και συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών. Το επίπεδο του ΑΕΠ που δαπανήθηκε για πάγιες επενδύσεις αποτελούσε κατά μέσο όρο το 20-25%, ενώ ήταν ιδιαίτερα ψηλό τα χρόνια μετά την εισβολή, που έφθασε το 35%, λόγω των αναγκών για στέγαση και δημιουργία νέας παραγωγικής δυναμικότητας.

3. Η ανάπτυξη μεταφράστηκε σε απασχόληση - χαμηλή ανεργία. Είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι η ανάπτυξη μετατράπηκε σε απασχόληση με διατήρηση της ανεργίας σε πολύ χαμηλό επίπεδο, με εξαίρεση τα χρόνια 1974-1976. Τους πέντε τελευταίους μήνες του 1974, επισκοπήσεις έδειξαν την ανεργία να ανεβαίνει σε 59.200 άτομα ή 29,6% του ΟΕΠ, για ολόκληρο το χρόνο, όμως το ποσοστό ανεργίας μετρήθηκε σε 10,2%, που το 1975 ανέβηκε στο 16,2% και το 1976 μετρήθηκε στο 8,4%. Μετά το 1976 μέχρι και το 2009 το ποσοστό ανεργίας δεν ξεπέρασε το 5,3% του ΟΕΠ σε κανένα χρόνο. Γενικά, η Κύπρος απολαμβάνει πολύ χαμηλό επίπεδο ανεργίας σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες μέλη της ΕΕ. Αντίθετα ο γρήγορος ρυθμός ανάπτυξης της περιόδου μετά την εισβολή συνοδεύτηκε από μεγάλη διόγκωση της απασχόλησης, κατά μέσο όρο 3,1% το χρόνο μεταξύ 1975 και 2009, δεδομένο που μεταφράστηκε σε δημιουργία 244.100 νέων θέσεων εργασίας, ένα πραγματικά εντυπωσιακό επίτευγμα.

4. Αναδόμηση κυπριακής οικονομίας: Η οικονομική ανάπτυξη συνοδεύτηκε από μεγάλη διαφοροποίηση της δομής της παραγωγής, της απασχόλησης και των εξαγωγών, καθώς η ανάπτυξη στηρίχθηκε διαχρονικά σε διαφορετικούς παραγωγικούς τομείς και δραστηριότητες.

5. ΑΕΠ: Το 1975 οι πρωτογενείς τομείς συνεισέφεραν ακόμα σημαντικό μέρος (18,3%) στην παραγωγή ενώ αυξήθηκε η συνεισφορά των δευτερογενών τομέων και μειώθηκε ελαφρά αυτή των τριτογενών σε σύγκριση με το 1960. Στην περίοδο 1975-1987 κατά την οποία σημειώνεται ραγδαία ανάπτυξη, η γεωργία υποχωρεί καθώς δέχτηκε καταστροφικά κτυπήματα.

Ηγετικό ρόλο διαδραματίζουν οι κατασκευές, λόγω των έντονων αναγκών ανέγερσης οικιστικής υποδομής για τους εκτοπισμένους, η μεταποίηση, που αξιοποιεί τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στις αγορές των πετρέλαιο-παραγωγικών χωρών της μέσης ανατολής, ο τουρισμός και οι υπεράκτιες δραστηριότητες, που περιλαμβάνουν την εμπορική ναυτιλία. Έτσι, οι πρωτογενείς τομείς συρρικνώνονται δραστικά και αυξάνουν τη συνεισφορά τους στο δημιουργούμενο ΑΕΠ, οι δευτερογενείς και τριτογενείς τομείς. Από το 1988 αρχίζει η νέα φάση της κυπριακής οικονομίας, λόγω της εφαρμογής της τελωνειακής ένωσης με την ΕΕ, που προβλέπει σταδιακή φιλελευθεροποίηση του εμπορίου. Τον ηγετικό ρόλο αναλαμβάνει ο τουρισμός μαζί με άλλους τριτογενείς τομείς όπως οι χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, η διαχείριση ακίνητης περιουσίας, οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, η εμπορική ναυτιλία και το εμπόριο.

Πιο μακροχρόνια και για ολόκληρη την υπό ανασκόπηση περίοδο, οι εξελίξεις κατέληξαν σε μείωση της συνεισφοράς των πρωτογενών τομέων στο 2,4% το 2009 σε σχέση με 22,3% το 1960. Οι μακροχρόνιες τάσεις, σε ό,τι αφορά στους δευτερογενείς τομείς, κατέληξαν σε μείωση της συνεισφοράς τους στο δημιουργούμενο ΑΕΠ, στο 18,3% το 2009, από 20,3% που ήταν το 1960.

Όπως ήταν φυσικό, οι αδυναμίες των πρωτογενών και των δευτερογενών τομέων, καταλήγουν σε αναδόμηση της οικονομίας προς τους τριτογενείς τομείς, που δεσπόζουν της οικονομικής ζωής. Το 2009, οι τριτογενείς τομείς δημιουργούσαν 79,3% της συνολικής παραγωγής σε σύγκριση με το 57% του 1960 (Πίνακας 2). Τον ηγετικό ρόλο στην παραγωγή διαδραματίζουν η διαχείριση περιουσίας με τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις (19,5% του ΑΕΠ), οι κοινωνικές υπηρεσίες παιδείας, υγείας και κοινωνικής ευημερίας (13,8%), το χονδρικό και λιανικό εμπόριο (12,7%), η δημόσια διοίκηση (10,5%) και οι χρηματοοικονομικές δραστηριότητες (8,6%).

6. Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών: Η δεσπόζουσα θέση των υπηρεσιών δεν περιορίζεται στην παραγωγή και την απασχόληση, αλλά επεκτείνεται και στις εξαγωγές, αφού η Κύπρος παράγει περιορισμένα εξαγώγιμα προϊόντα. Ο τουρισμός, από συνεισφορά της τάξεως του 4,9% το 1960, έφθασε να αποτελεί το 40% της αξίας των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, κατά τη δεκαετία 1990-2000. Για πολλά χρόνια αποτέλεσε τον ηγετικό τομέα ανάπτυξης. Το 2008, όμως, περιορίστηκε σε συνεισφορά 24,5% στις συνολικές εξαγωγές. Οι εξαγωγές άλλων υπηρεσιών, όπως ναυτιλιακών, χρηματοδοτικών, νομικών, συμβουλευτικών και άλλων, σημείωναν συνεχώς και νέες επιδόσεις και το 2008 συνεισέφεραν 60,4% στις συνολικές εξαγωγές. Δηλαδή το μερίδιο των εξαγωγών υπηρεσιών (τουρισμός και άλλες υπηρεσίες) έφθασε στο 84,9% το 2008 και κατά συνέπεια, η Κύπρος σήμερα εξάγει κυρίως υπηρεσίες.

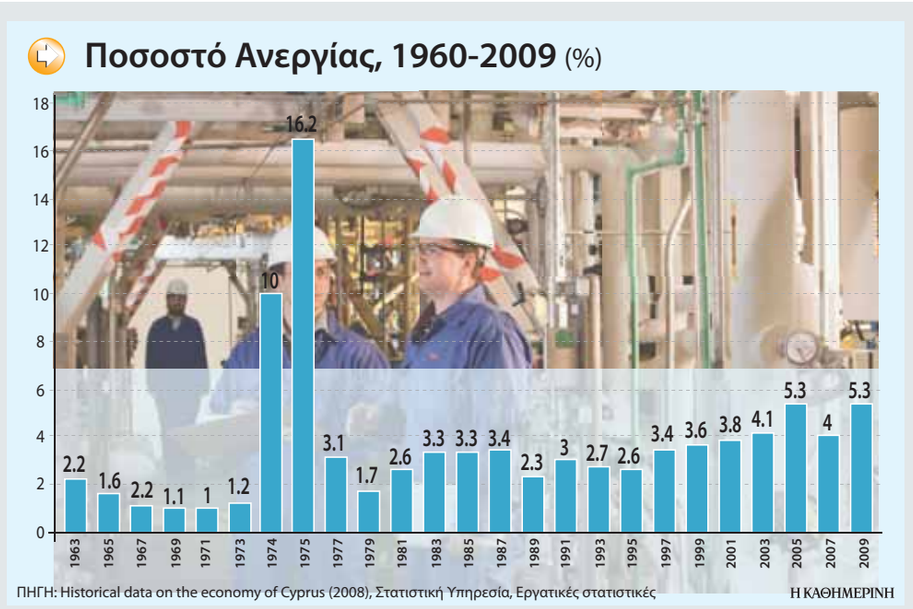

Κύρια μεγέθη οικονομίας 1960-2009

	1960	1980	2009	Μέσος ρυθμός (%) αύξησης 1960-2009
• ΑΕΠ (Τρέχουσες τιμές)				10,0
Λίρες Κύπρου (εκατ.)	91,6	760,4	9918,3	
Ευρώ (εκατ.)	156,5	1299,2	16946,5	
• ΑΕΠ (Σταθερές τιμές -1980)				4,8
Ευρώ (εκατ.)	458,3	1299,2	4635,0	
Δείκτης 1960=100	100,0	283,4	1011,3	
• Κατά κεφαλή ΑΕΕ (τρέχουσες Τιμές)				9,1
Ευρώ	281	2644	19863	
• Δείκτης τιμών καταναλωτού(1960=100)	100,0	237,0	701,3	4,1
• Δείκτης κατά κεφαλή ΑΕΕ				
(σταθερές τιμές-1960=100)	100,0	321,9	689,9	4,0
• Δείκτης απολαβών μισθωτών(1960=100)				
Ονομαστικές	100,0	735,3	6026,5	8,7
Πραγματικές	100,0	307,7	832,9	4,5
• Πληθυσμός	574	509	798	0,7
• Επικερδής απασχόληση (000ς)	213,9	188,0	376,1	1,2
• Παραγωγικότητας (1960=100)	100,0	322,4	575,4	3,6

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων πινάκων Historical data on the Economy of Cyprus 1960-1991 και ανάλογων πινάκων στις ιστοσελίδες του Τμήματος Στατιστικής.

Βιοτικό επίπεδο

Η πιο σημαντική αλλαγή στην κυπριακή κοινωνία σημειώνεται στη διάχυση των ωφελημάτων της ανάπτυξης στο σύνολο του πληθυσμού, με τη μεγάλη αύξηση των απολαβών των μισθωτών. Οι πραγματικές απολαβές των μισθωτών μεταξύ 1960 και 2009 επταπλασιάστηκαν, σημειώνοντας βελτίωση 4,5% το χρόνο, σε σταθερές τιμές και 8,7% σε τρέχουσες. Το μέσο επίπεδο των ονομαστικών απολαβών των μισθωτών το 2009 ήταν 60 φορές πιο ψηλό από το αντίστοιχο του 1960. Η διάχυση της βελτίωσης του επιπέδου διαβίωσης σε όλους τους εργαζομένους, συνάγεται από την εξέλιξη των απολαβών των εργοδοτουμένων κατά τομέα παραγωγής και από την ταυτόχρονη μεγάλη αύξηση των απολαβών των γυναικών. Οι βελτιώσεις των απολαβών τόσο σε τρέχουσες όσο και σταθερές τιμές χαρακτήριζαν όλους τους τομείς δραστηριότητας και επηρέασαν ακόμα και τους χαμηλά αμειβομένους, στους τομείς της γεωργίας, των μεταλλείων και των λατομείων, της μεταποίησης και των κατασκευών.

Οι πιο πάνω εξελίξεις στοιχειοθετούν τη γενική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου σε σύγκριση με τις συνθήκες του 1960. Εκτός από το χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα, ο αντιπροσωπευτικός Κύπριος, το 1960, ζούσε στις αγροτικές περιοχές (64,1% του πληθυσμού1), και ασχολείτο κυρίως με γεωργία και ζούσε σε μειονεκτικές συνθήκες στέγασης. Μόνο 7,1% των σπιτιών στις αγροτικές περιοχές είχαν διασωληνωμένη σύνδεση με σύστημα ύδρευσης. Τα υπόλοιπα σπίτια προμηθεύονταν νερό από κεντρικά σημεία στο χωριό. Η πλειοψηφία των κατοικιών δεν διέθεταν σύγχρονα συστήματα μπάνιου και τουαλέτας, συνθήκες που χαρακτήριζαν και το ένα τρίτο των σπιτιών στις πόλεις.

Σε ό,τι αφορά στην παροχή ηλεκτρισμού, η απογραφή του 1960 καταγράφει ότι 91,7% των κατοικιών στις αστικές περιοχές είχαν άμεση σύνδεση. Για τα δυο τρίτα του πληθυσμού, που κατοικούσε στις αγροτικές περιοχές, η σύνδεση με το σύστημα διανομής ηλεκτρισμού ήταν περιορισμένη στο 27,7% των κατοικιών. Η πλειοψηφία των νοικοκυριών δεν διέθετε ψυγείο, κουζίνα με φούρνο ή τηλεόραση, διευκολύνσεις που σήμερα θεωρούνται ρουτίνα, όπως αποκαλύπτει η Έρευνα των Εισοδημάτων των νοικοκυριών του 2003 που δείχνει ότι 100% των κατοικιών είναι συνδεδεμένες με ηλεκτρισμό, 99% διαθέτει έγχρωμη τηλεόραση, 99,7% ψυγείο, 99,5% κουζίνα ηλεκτρική ή γκαζιού, 99,4%, μπάνιο, 99,9% αποχωρητήριο και 100% δια-σωληνωμένο νερό.

Επίσης 33,3% των νοικοκυριών διέθεταν σύστημα κεντρικής θέρμανσης και 61,5% σύστημα κλιματισμού. Η επισκόπηση για την κοινωνία της πληροφορίας του 2009 έδειξε ότι 61,2% των νοικοκυριών διαθέτουν ηλεκτρονικό υπολογιστή και το 52,8% έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο. Με βάση την απογραφή του 2001, 68,8% των νοικοκυριών διέθεταν ιδιόκτητη κατοικία και 6,1% κατοικούσε σε οικία που του είχε παραχωρηθεί δωρεάν. Ακόμα 11,2% διέμεναν δωρεάν σε κατοικία, που τους είχε παραχωρηθεί από το κράτος, μέσα στα πλαίσια της πολιτικής στέγασης των εκτοπισμένων και μόνο 13,9% των νοικοκυριών διέμεναν σε ενοικιαζόμενη κατοικία.

Παράλληλα, 7,9% των νοικοκυριών διαθέτει δεύτερη κατοικία, ως εξοχικό σπίτι, αριθμοί που στοιχειοθετούν ριζική βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του μέσου Κύπριου. Επισκόπηση του 2007 δείχνει ότι 85,6% των νοικοκυριών στην Κύπρο διέθεταν τουλάχιστον ένα ιδιωτικό αυτοκίνητο σαλούν, ενώ η επισκόπηση των νοικοκυριών του 2003 έδειχνε ότι 35,5% των νοικοκυριών διέθετε δεύτερο αυτοκίνητο και 11,2% τρία ή περισσότερα. Το 1960 οι Κύπριοι που ταξίδευαν στο εξωτερικό μετρήθηκαν σε 22.600, πολλοί από τους οποίους έφευγαν από τη χώρα ως μόνιμοι μετανάστες και δεν θα επέστρεφαν. Το 2009 ο μέσος Κύπριος πραγματοποίησε 1,5 ταξίδια κατά μέσο όρο το χρόνο στο εξωτερικό.

Συμπερασματικά, τα πενήντα χρόνια ανεξάρτητης ύπαρξης της Κυπριακής Δημοκρατίας, έφεραν σημαντικά οικονομικά οφέλη σε ανάπτυξη και αλλαγές στην παραγωγή, την απασχόληση και τις εξαγωγικές δραστηριότητες. Η αύξηση της παραγωγής ανύψωσε το βιοτικό επίπεδο του μέσου Κύπριου, που απολαμβάνει συνθήκες διαβίωσης πολύ διαφορετικές από αυτές που χαρακτήριζαν τον μέσο Κύπριο του 1960.

Οι εξελίξεις αυτές αντικατοπτρίστηκαν σε ριζικές δημογραφικές αλλαγές που εκδηλώθηκαν με την ανάληψη νέου κοινωνικού και οικονομικού ρόλου από τη γυναίκα, η οποία μείωσε τον αριθμό παιδιών που αποκτά. Παράλληλα, παρατηρήθηκε γήρανση του πληθυσμού και αλλαγή της χωροταξικής κατανομής του. Ο μέσος Κύπριος από αγρότης μετατράπηκε σε ευκατάστατο αστό. Τέλος, η ραγδαία ανάπτυξη και οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού, οδήγησαν στη φιλελευθεροποίηση της μετανάστευσης και την εισροή χιλιάδων μεταναστών που αλλοίωσαν τη δομή του πληθυσμού.

Κατανομή (%) ΑΕΠ και απασχόλησης - ευρείς τομείς 1960 -2009

Χρόνος	Πρωτογενείς		Δευτερογενείς		Τριτογενείς		Σύνολο
	ΑΕΠ	Απασχόληση	ΑΕΠ	Απασχόληση	ΑΕΠ	Απασχόληση	
1960	22,3	46,8	20,8	23,0	57,0	30,2	100,0
1975	18,2	27,5	26,2	25,6	55,6	46,9	100,0
1987	8,1	16,1	28,2	29,9	63,7	54,0	100,0
2008	2,4	7,2	19,3	20,5	78,3	72,3	100,0
2009	2,4	Μ.δ.	18,3	Μ.δ.	79,3	Μ.δ.	100,0

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων, Πινάκων 20 σελ.80 και 3, σελ.181, Historical data on the Economy of Cyprus 1960-1991, πινάκων Ετήσιας Επετηρίδας (διάφορες εκδόσεις) και Πίνακας 3 σελ. 19, Εθνικοί Οικονομικοί Λογαριασμοί 2009

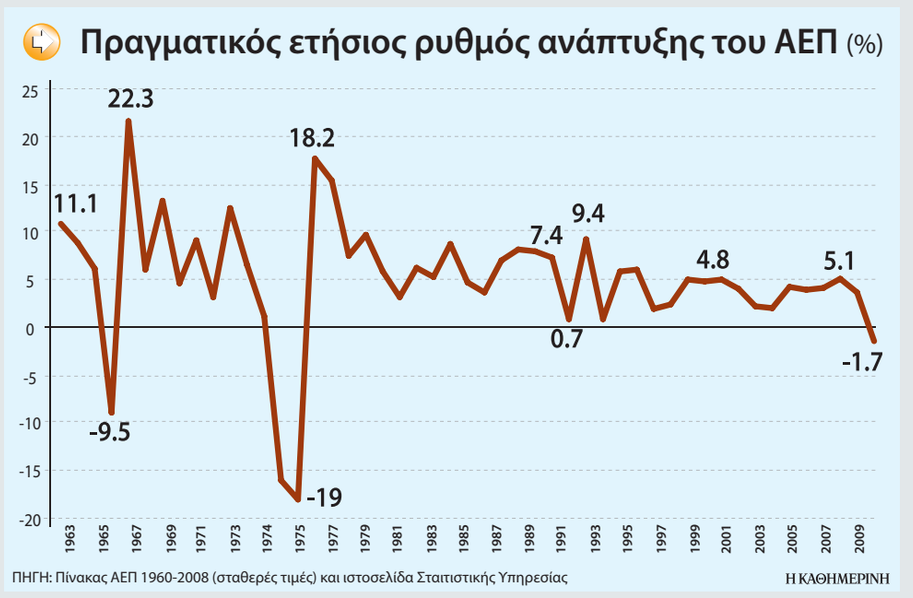

Γυναίκες και ξένοι στην απασχόληση

Την ίδια εικόνα ριζικής αναδόμησης παρουσιάζει και η επικερδής απασχόληση. Η συνεισφορά των πρωτογενών τομέων σημείωσε μεγάλη πτώση από 46,9% το 1960 σε 7,2% το 2008. Με την επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης των τριτογενών τομέων και δεδομένου ότι οι υπηρεσίες είναι έντασης εργασίας, καταλήγουν να δεσπόζουν και στην επικερδή απασχόληση, με συμμετοχή 72,3% το 2008, σε σχέση με 30,2% το 1960.

Ο ρόλος των γυναικών

Ταυτόχρονα παρατηρείται η μαζική συμμετοχή της γυναίκας στην παραγωγική διαδικασία. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και οι πολύ μεγάλες βελτιώσεις στις απολαβές των μισθωτών όπως ήταν φυσικό δημιούργησαν ισχυρά κίνητρα, που προσέλκυσαν τις γυναίκες στο εργατικό δυναμικό, αλλάζοντας το ρόλο τους στην κυπριακή κοινωνία. Το 1960 η συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση και την παραγωγή ήταν περιορισμένη, στο 37,8% του συνολικού αριθμού εργοδοτουμένων. Από το σύνολο αυτό, 63.3% (ή 50.700 γυναίκες) ασχολούντο με οικογενειακές δραστηριότητες στη γεωργία. Η συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό διαφοροποιείται δραματικά μετά την εισβολή. Το 1976 οι απασχολούμενες γυναίκες έφθαναν τις 54.100 η 36,8% του ΕΑΠ για να φθάσουν το 2008 στις 170.600 ή 45,1% της επικερδούς απασχόλησης.

Ξένο εργατικό δυναμικό

Εκτός από τη μαζική συμμετοχή των γυναικών, το εργατικό δυναμικό υπέστη μια άλλη αναδόμηση. Το 1990 η κυβέρνηση αναθεώρησε την πολιτική και επέτρεψε περιορισμένη εργοδότηση ξένων εργατών, που οδήγησε σε νέα μεταμόρφωση το εργατικού δυναμικό, το οποίο αργότερα ενδυναμώθηκε με την ένταξη στην ΕΕ. Ο αριθμός των απασχολούμενων ξένων εργατών, έφθασε το 2008 τις 96.320 ή 25,5% του ΕΑΠ. Οι κύριοι τομείς απασχόλησης των ξένων εργατών είναι ιδιωτικά νοικοκυριά (20.000), ξενοδοχεία και εστιατόρια (16.600), κατασκευές (13.100), εμπόριο (12.400) και μεταποίηση (8.500). Χωρίς τους ξένους εργάτες, θα ήταν δύσκολη η γρήγορη ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων.

Εκπαίδευση

Το εργατικό δυναμικό, μέσα στα πλαίσια της ανάπτυξης και τομεακής αλλαγής, υπέστη ακόμα μια ριζική διαρθρωτική αλλαγή, που αφορά στα επαγγελματικά και εκπαιδευτικά προσόντα του. Στην απογραφή πληθυσμού του 1960 το ποσοστό των αναλφάβητων γυναικών ήταν 36% σε σύγκριση με το αντίστοιχο 12% για τους άνδρες. Το ποσοστό αναλφαβητισμού για τις γυναίκες μειώνεται στο 9% το 2008, ενώ για τους άνδρες περιορίστηκε στο 4%. Παράλληλα, το ποσοστό των γυναικών που αποκτούν προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σημειώνει άλματα και το 2008 φθάνει στο 31% και ξεπερνά αυτό των ανδρών (29%). Γενικά, παρατηρείται πλήρης αναδιάρθρωση του εργατικού δυναμικού με τη μαζική συμμετοχή των γυναικών, την εισροή ξένων εργατών, την επαγγελματική αναδόμηση και πλήρη αναβάθμιση των εκπαιδευτικών προσόντων των απασχολουμένων.

Τράπεζες, μεταφορές, αγορά ενέργειας στην ατζέντα των αποκρατικοποιήσεων

Ο στόχος για το επόμενο έτος είναι να εισπραχθεί τουλάχιστον 1 δισ. από τις ιδιωτικοποιήσεις

Εντός του Σεπτεμβρίου αναμένεται να οριστούν οι σύμβουλοι ιδιωτικοποιήσεων για το σύνολο του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων που έχει ήδη ανακοινώσει το οικονομικό επιτελείο, ενώ στον «χορό» μπαίνουν δυνατά και οι αμυντικές βιομηχανίες της χώρας.

Φέτος, δεν προβλέπεται να προχωρήσει κάποια ιδιωτικοποίηση, αλλά για του χρόνου ο στόχος είναι να εισπραχθεί τουλάχιστον ένα δισ. ευρώ από τις ιδιωτικοποιήσεις. Τα μέτωπα είναι όλα ανοιχτά και εξελίξεις αναμένονται στον τραπεζικό τομέα, στα αεροδρόμια, στα λιμάνια, στις ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ, στην αγορά ενέργειας και στην αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας, ενώ μέσα στον Αύγουστο θα δοθεί εκτός απροόπτου σε διαβούλευση και το νομοσχέδιο για το ηλεκτρονικό στοίχημα και εν γένει τα παίγνια.

Εξελίξεις στο τραπεζικό τοπίο θα υπάρξουν από τα τέλη Σεπτεμβρίου και μετά

Σύμφωνα με πληροφορίες, αυτή τη στιγμή ήδη εργάζονται οι σύμβουλοι που μελετούν τους τρόπους αναδιάρθρωσης του τραπεζικού συστήματος. Τις επόμενες μέρες αναμένεται να οριστούν και τυπικά. Πρόκειται για τρεις χρηματοοικονομικούς συμβούλους (μεταξύ των HSBC, Lazard, Deutsche Bank, Credit Suisse και Morgan Stanley) και δύο νομικούς. Εξελίξεις στο τραπεζικό τοπίο θα υπάρξουν από τα τέλη Σεπτεμβρίου και μετά, ενώ πληροφορίες αναφέρουν ότι όλες οι μεγάλες τράπεζες έχουν κάνει κινήσεις για την πρόσληψη συμβούλων.

ΑΡΧΕΙΟ

Το οικονομικό επιτελείο τελεί εν αναμονή του νομοσχεδίου για την αναδιάρθρωση του ΟΣΕ, ώστε να προωθήσει και την πώληση του 49% της ΤΡΑΙΝΟΣΕ.

Πάντως, κανείς δεν αποκλείει και την εμπλοκή ξένων τραπεζών στις κυοφορούμενες αλλαγές του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, αν και προς το παρόν δεν έχει εκδηλωθεί κάποιο σοβαρό ενδιαφέρον. Σε κάθε περίπτωση, η κυβέρνηση διαμηνύει ότι αν γίνουν αλλαγές θα είναι προς το δημόσιο συμφέρον και όχι απλώς για να γίνουν. Στην κορυφή της ατζέντας των αποκρατικοποιήσεων υπάρχουν επίσης άλλα επτά κρίσιμα ζητήματα:

1. ΟΣΕ: Το οικονομικό επιτελείο τελεί εν αναμονή του νομοσχεδίου για την αναδιάρθρωση του ΟΣΕ, ώστε να προωθήσει και την πώληση του 49% της ΤΡΑΙΝΟΣΕ. Επίσης, θα προχωρήσει και η αξιοποίηση των ακινήτων του Οργανισμού και ιδίως των εμπορικών σταθμών.

2. ΟΑΣΑ: Η κυβέρνηση θέλει να βάλει «φρένο» στα ελλείμματα του ΟΑΣΑ και σχεδιάζει τον εξορθολογισμό και την αναδιάρθρωση του Οργανισμού. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται και η αξιοποίηση των ακινήτων του ΟΑΣΑ που βρίσκονται στην Αττική, αλλά και ενδεχομένως η είσοδος ιδιωτών σε ό,τι έχει να κάνει με τον έλεγχο των εισιτηρίων. Από το υπουργείο Οικονομικών ξεκαθαρίζουν πάντως ότι σε καμία περίπτωση δεν τίθεται θέμα ιδιωτικοποίησης των αστικών συγκοινωνιών.

3. Τυχερά παιχνίδια: Το υπουργείο Οικονομικών έχει έτοιμο το προσχέδιο του νόμου για το διαδικτυακό στοίχημα, τα βιντεολότο και τον ΟΔΙΕ. Σύμφωνα με πληροφορίες, μετά τις 15 Αυγούστου το προσχέδιο αυτό θα δοθεί για διαβούλευση. Σε εκκρεμότητα βρίσκεται και το τι θα γίνει με τη διάθεση νέων αδειών ΞΥΣΤΟ.

4. Υποδομές: Στον ορισμό συμβούλων θα προχωρήσει η κυβέρνηση και για την αξιοποίηση των αεροδρομίων και των λιμένων της χώρας. Στις υποδομές αυτές αναμένεται να ακολουθηθεί η διαδικασία της σύμβασης παραχώρησης.

5. Ακίνητα: Αυτή τη στιγμή εξετάζονται όλα τα θεσμικά ζητήματα που υπάρχουν με τα ακίνητα του Δημοσίου (χρήσεις γης σε κάθε ακίνητο του κράτους, πολεοδομικούς όρους, ιδιοκτησιακό καθεστώς κ.λπ.), για να προχωρήσουν οι διαδικασίες αξιοποίησής τους.

6. Νερό: Σύμβουλοι αποκρατικοποίησης αναμένεται να οριστούν και για τις περιπτώσεις των ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ. Η κυβέρνηση έχει ήδη ανακοινώσει ότι επιθυμεί να πωλήσει το 10% της ΕΥΔΑΠ και το 23% της ΕΥΑΘ, αλλά δεν έχει ξεκαθαριστεί ακόμα το αν θα δοθεί και το μάνατζμεντ των επιχειρήσεων αυτών.

7. ΔΕΗ - ΔΕΠΑ: Το Δημόσιο θα συνεχίσει να κατέχει το 51% της ΔΕΗ, όμως το οικονομικό επιτελείο εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο θα απελευθερωθεί η αγορά ενέργειας. Παράλληλα η κυβέρνηση θα προχωρήσει στον διαχωρισμό ΔΕΠΑ και ΔΕΣΦΑ, ενώ θα εκτιμηθεί η αξία της option της ΔΕΗ στη ΔΕΠΑ για αγορά του 30% από το Δημόσιο.

Επίσης, σύμβουλοι θα οριστούν και για την περίπτωση της πώλησης του 39% των ΕΛΤΑ, ενώ εξελίξεις αναμένονται και στις περιπτώσεις των ΛΑΡΚΟ, Helexpo, του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών (ΔΑΑ) «Ελ. Βενιζέλος» και των καζίνο.

Ειδικά για τον ΔΑΑ τα σενάρια κάνουν λόγο για επαναδιαπραγμάτευση με τη γερμανική Hoctief σε ό,τι αφορά τη χρονική επέκταση της σύμβασης που υπάρχει και σε δεύτερο χρόνο την από κοινού διάθεση ποσοστού της επιχείρησης είτε σε ιδιώτη είτε την τοποθέτησή του στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Για τον ΟΤΕ προς το παρόν, η κυβέρνηση δεν προτίθεται να προχωρήσει σε κάποια κίνηση.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΑΣ

Σχεδιάζεται είσοδος ιδιωτών επενδυτών στις αμυντικές βιομηχανίες

Την είσοδο ιδιωτών επενδυτών στις αμυντικές βιομηχανίες της χώρας και την αναδιάρθρωσή τους για να σταματήσουν να παράγουν ελλείμματα με τα οποία επιβαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός, επιδιώκει η κυβέρνηση.

Σύμφωνα με πληροφορίες, τα συναρμόδια υπουργεία Οικονομικών και Αμυνας επεξεργάζονται τους τρόπους με τους οποίους θα δοθεί λύση στα οικονομικά προβλήματα των Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων (ΕΑΣ, πρώην ΕΒΟ-ΠΥΡΚΑΛ), της Ελληνικής Βιομηχανίας Οχημάτων (ΕΛΒΟ, ειδικά μετά και την αποχώρηση του ομίλου Μυτιληναίου) και της Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας (ΕΑΒ).

Για τις δύο πρώτες προωθείται η λύση της εισόδου στρατηγικού επενδυτή. Προς το παρόν τίποτα δεν είναι οριστικό. Ωστόσο, ειδικά για τα ΕΑΣ έχει ήδη «ακουστεί» το όνομα της αμερικανικής εταιρείας ATK, που παλαιότερα συνεργαζόταν με την ελληνική επιχείρηση. Από την άλλη πλευρά βέβαια, μπορεί το διοικητικό συμβούλιο των ΕΑΣ να έχει εγκριθεί, όμως, ακόμα δεν έχει αναλάβει δράση, οπότε δεν αναμένονται σύντομα εξελίξεις.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι συνολικές υποχρεώσεις των ΕΑΣ στις αρχές του έτους ανέρχονταν σε 1,2 δισ. ευρώ, όταν ο τζίρος της επιχείρησης το 2009 ήταν 54 εκατ. ευρώ και είχε καταγράψει ζημίες της τάξης των 173 εκατ. ευρώ. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα ΕΑΣ, είναι ότι δεν υπάρχουν παραγγελίες. Σε μία τέτοια επιχείρηση απασχολούνται 1.627 εργαζόμενοι και οι μέσες μηνιαίες ονομαστικές αποδοχές 3.292 ευρώ.

Οι συνολικές υποχρεώσεις των ΕΑΣ στις αρχές του έτους ανέρχονταν σε 1,2 δισ. ευρώ

Πάντως, μέχρι πριν από λίγες μέρες οι εργαζόμενοι είχαν προχωρήσει σε επίσχεση εργασίας, καθώς ήταν περίπου 2,5 μήνες απλήρωτοι. Η επίσχεση έληξε, καθώς δόθηκαν 20 εκατ. ευρώ στην επιχείρηση από το υπουργείο Οικονομικών, ως έναντι των δανείων που θα συναφθούν τους επόμενους μήνες για τα ΕΑΣ. Τα ΕΑΣ έχουν ζητήσει εγγυήσεις του Δημοσίου ύψους 180 εκατ. ευρώ, αλλά το ποσό αυτό εκτιμάται ότι θα μειωθεί σημαντικά. Ο κυριότερος λόγος που θα ήθελε κάποιος επενδυτής να επενδύσει στα ΕΑΣ είναι η ακίνητη περιουσία τους. Η αξία των ακινήτων που διαθέτει ανέρχεται σε 277 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 227 εκατ. ευρώ δεν αφορούν σε κτιριακές εγκαταστάσεις (οικόπεδα). Η εταιρεία διαθέτει δύο υποκαταστήματα στον Υμηττό και από ένα στη Μάνδρα, στην Ελευσίνα, στο Λαύριο και το Αίγιο.

Σε ό,τι αφορά την ΕΛΒΟ, το 2009 είχε τζίρο περίπου 37 εκατ. ευρώ. Οι ζημίες της ανήλθαν στα 20 εκατ. ευρώ, ενώ οι συνολικές της υποχρεώσεις ξεπερνούσαν στα τέλη του προηγούμενου έτους τα 122 εκατ. ευρώ.

Στην ΕΑΒ, υπάρχει μεγάλος όγκος έργων. Ομως, τα ελλείμματα συνεχίζουν να υπάρχουν και κρίνεται απαραίτητο από το οικονομικό επιτελείο να δρομολογηθεί πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της επιχείρησης. Συνολικά εκτιμάται ότι στην επιχείρηση εργάζονται περί τα 2.300 άτομα. Για φέτος οι δανειακές ανάγκες της ΕΑΒ ανέρχονται σε περίπου 300 εκατ. ευρώ. Η ίδια η επιχείρηση ζήτησε αρχικά τα 100 εκατ. ευρώ, αλλά τις εγκρίθηκαν σε πρώτη φάση τουλάχιστον τα 30 εκατ. ευρώ.

Η ΕΛΒΟ το 2009 είχε τζίρο περίπου 37 εκατ. ευρώ. Οι ζημίες της ανήλθαν στα 20 εκατ. ευρώ, ενώ οι συνολικές υποχρεώσεις της ξεπερνούσαν στα τέλη του προηγούμενου έτους τα 122 εκατ. ευρώ.

Προβληματισμός για την ιδιωτικοποίηση των περιφερειακών αεροδρομίων

Η ιδιωτικοποίηση των 33 περιφερειακών αεροδρομίων της χώρας μέσω συμβάσεων παραχώρησης και μετατροπής των αεροδρομίων σε ανώνυμες εταιρείες προωθείται από την κυβέρνηση. Στόχος είναι η αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού των αεροδρομίων της χώρας για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών που αδυνατούσαν τόσα χρόνια να χρηματοδοτήσουν τα δημόσια Ταμεία. Προβληματισμός επικρατούσε στο υπουργείο Υποδομών για τον τρόπο συμβάσεων διαχείρισης των αερολιμένων, καθώς καθίσταται δύσκολη η ανάθεση σε ιδιώτες μεμονωμένων αεροδρομίων επειδή πολλά από αυτά παρουσιάζουν μηδενικό εμπορικό ενδιαφέρον. Επικρατέστερο σενάριο αποτελεί η ομαδοποίησή τους προκειμένου να αξιοποιηθούν και τα μικρότερα αεροδρόμια με χαμηλή επιβατική κίνηση.

Η κατηγοριοποίηση θα προκύψει από μελέτη, βάσει γεωγραφικών κριτηρίων αλλά και της επιβατικής κίνησης. Στο προσκήνιο φαίνεται ότι επανέρχεται όμως η κατηγοριοποίηση που έχει ήδη πραγματοποιηθεί για την απελευθέρωση του έργου επίγειας εξυπηρέτησης στα περιφερειακά αεροδρόμια. Η λύση αυτή προκρίνεται στις σκέψεις της ηγεσίας του υπουργείου Υποδομών καθώς παρέχει μια ορθολογική ομαδοποίηση, ενώ παράλληλα αποφεύγεται η χρονοβόρα διαδικασία μιας νέας μελέτης. Πρακτικά θα ιδρυθούν εταιρείες, στις οποίες το Δημόσιο θα εισφέρει τα αντίστοιχα δικαιώματα διαχείρισης και θα μπορούν να εισαχθούν στο Χ.Α.

Η ανομοιογένεια των 40 περιφερειακών αεροδρομίων της χώρας δημιουργεί μεγάλο πρόβλημα στο εγχείρημα, ενώ η είσοδος ιδιωτικών κεφαλαίων κρίνεται σχεδόν απίθανη για κάθε αεροδρόμιο μεμονωμένα. Είναι προφανές ότι καθίσταται αδύνατη η επένδυση σε αεροδρόμια που παρατηρείται κίνηση κάτω από 100.000 επιβάτες, όπως επίσης και στις περιπτώσεις με ελαφρώς αυξημένη κίνηση (100.000-500.000 επιβάτες), χωρίς αυτά να συνδυάζονται με άλλα αεροδρόμια. Η ομαδοποίηση των αεροδρομίων προγραμματίζεται σε επτά κατηγορίες στους 34 περιφερειακούς αερολιμένες της χώρας. Συγκεκριμένα αναμένεται να οριστούν επικεφαλής των επτά ομάδων τα αεροδρόμια Χανίων, Κω, Ζακύνθου, Σαντορίνης, Μυτιλήνης, Μυκόνου και Σάμου.

ΑΠΕ

Η ομαδοποίηση των αεροδρομίων προγραμματίζεται σε επτά κατηγορίες στους 34 περιφερειακούς αερολιμένες της χώρας.

Στόχος είναι η αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού των αεροδρομίων

Η πρώτη υποομάδα με επικεφαλής το αεροδρόμιο των Χανίων περιλαμβάνει αυτό της Ικαρίας και της Νέας Αγχιάλου, ενώ η δεύτερη της Καστοριάς και της Κοζάνης. Η Αστυπάλαια και το Καστελόριζο απαρτίζουν την πρώτη υποκατηγορία της ομάδας της Κω και τη δεύτερη η Νάξος και η Σύρος. Κεφαλονιά - Αραξος και Ακτιο - Καλαμάτα αποτελούν τις δύο υποομάδες με επικεφαλής το αεροδρόμιο της Ζακύνθου, ενώ Αλεξανδρούπολη - Σκιάθος και Μήλος - Σκύρος αποτελούν τις υποκατηγορίες της ομάδας της Σαντορίνης. Η πέμπτη ομάδα με «αρχηγό» τη Μυτιλήνη περιλαμβάνει το αεροδρόμιο της Χίου ως πρώτη υποομάδα και τις Κάλυμνο - Λέρο στη δεύτερη. Υπό τη Σάμο βρίσκονται τα αεροδρόμια Καρπάθου - Ιωαννίνων και Λήμνου - Κυθήρων. Η τελευταία κατηγορία με επικεφαλής τη Μύκονο περιλαμβάνει την Καβάλα και τη Σητεία και ως δεύτερη υποομάδα την Πάρο και την Κάσο. Αδιευκρίνιστο παραμένει ακόμη εάν θα διατηρηθούν οι δύο έως τρεις υποομάδες, καθώς εξετάζεται το ενδεχόμενο οι υποκατηγορίες να ενοποιηθούν, αν και γνώμονας για τις τελικές αποφάσεις θα είναι και οι προθέσεις των υποψήφιων επενδυτών.

Ανασφάλιστο το 40% των εργαζομένων στα νησιά

Το 40% των εργαζομένων απασχολείται ως ανασφάλιστο στα τουριστικά θέρετρα της χώρας σύμφωνα με στοιχεία που προκύπτουν από τους συνεχόμενους ελέγχους που πραγματοποιούν μεικτά κλιμάκια του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας και της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ). Αν και οι έλεγχοι φέτος είναι εντατικότεροι, στόχος του ΣΕΠΕ είναι περισσότερο η πρόληψη των εργατικών αυθαιρεσιών παρά η καταστολή τους μέσω των προστίμων. Σύμφωνα με ελέγχους που έγιναν κυρίως στις Κυκλάδες και την Κρήτη περίπου το 40% των εργαζομένων στις ελεγχόμενες επιχειρήσεις ήταν ανασφάλιστο την ώρα που ο μέσος όρος πανελλαδικά υπολογίζεται στο 25%. Πρόκειται για εργαζόμενους κυρίως σε εστιατόρια, νυχτερινά κέντρα διασκέδασης, καφετέριες, πρατήρια υγρών καυσίμων, ξενοδοχεία κ.ά. Από τους ελεγχόμενους υπαλλήλους το 12% βρέθηκε να εργάζεται ανασφάλιστο τη μέρα και περίπου το 30% τη νύχτα.

Πρόκειται για εργαζόμενους κυρίως σε εστιατόρια, καφετέριες, ξενοδοχεία κ.ά.

Σε πολλές από τις περιπτώσεις φαίνεται ότι οι εργοδότες χρησιμοποιούν οφθαλμοφανή τεχνάσματα προκειμένου να απασχολήσουν ανασφάλιστους εργαζόμενους χωρίς να πιαστούν στην τσιμπίδα του νόμου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, σύμφωνα με μαρτυρίες ελεγκτών στην «Κ», είναι η απασχόληση «ασκούμενων φοιτητών» στις ξενοδοχειακές μονάδες. Πρόκειται για άτομα που εμφανίζουν έγγραφα σύμφωνα με τα οποία φοιτούν σε τουριστικές σχολές του εξωτερικού, κυρίως βαλκανικών χωρών. «Η συχνότητα και η ομοιότητα των περιστατικών δείχνουν ότι πρόκειται για μια καινούργια ''μορφή απασχόλησης'' προκειμένου κάποιοι ξενοδόχοι να μην πληρώνουν εισφορές. Αυτό σε πολλά περιστατικά είναι ξεκάθαρο, όπως για παράδειγμα όταν ο εργαζόμενος που εμφανίζεται ως φοιτητής είναι 50 ετών» ανέφερε η ίδια πηγή. Φέτος επίσης παρατηρείται ότι πολλοί εργαζόμενοι εμφανίζονται ως ημιαπασχολούμενοι ενώ αρκετοί εργοδότες έσπευσαν να δηλώσουν τους υπαλλήλους τους μόλις έμαθαν ότι αναμένονται έλεγχοι στην περιοχή τους. «Σκοπός μας είναι οι ίδιοι οι εργοδότες να εναρμονιστούν με τη νομοθεσία χωρίς να καταφύγουμε στα πρόστιμα. Γι' αυτό η τακτική μας είναι να γίνονται συνεχόμενοι έλεγχοι σε συγκεκριμένες περιοχές, οι οποίες είναι γνωστές» τόνισε στην «Κ» ο ειδικός γραμματέας του ΣΕΠΕ Μιχάλης Χάλαρης. Ακόμα και έτσι όμως σύμφωνα με τα στοιχεία του ΣΕΠΕ, από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Ιούνιο έχουν επιβληθεί συνολικά πρόστιμα 4,5 εκατ. ευρώ μόνο για ανασφάλιστη εργασία.

Ακριβή η βενζίνη, αλλά το υπουργείο διαψεύδει

Ανοχή στις στρεβλώσεις που χαρακτηρίζουν την αγορά καυσίμων επιδεικνύει το υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Ετσι, λοιπόν, αντί να εντατικοποιήσει τους ελέγχους για τον εντοπισμό φαινομένων κερδοσκοπίας που παρατηρούνται «παραδοσιακά» τον Αύγουστο, κυρίως στους δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς, επιλέγει να διαψεύσει δημοσιεύματα που αφορούν ακριβώς τις υψηλές τιμές της βενζίνης. Επιπλέον, η πολιτική ηγεσία του υπουργείου επιχειρεί να αποποιηθεί τις ευθύνες της, καθώς, όπως αναφέρει σε χθεσινή της ανακοίνωση, «η ευθύνη ελέγχου ανήκει στις νομαρχίες και ο επιτελικός σχεδιασμός στο υπουργείο».

Φαινόμενα κερδοσκοπίας παρατηρούνται «παραδοσιακά» τον Αύγουστο

Στην ίδια ανακοίνωση, το υπουργείο υποστηρίζει ότι «οι ακραίες διαφορές τιμών που εντοπίζονται μεταξύ πρατηρίων του ιδίου νομού συνήθως οφείλονται σε αδόκιμη σύγκριση άλλου τύπου προϊόντων». Εάν τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Τιμών Καυσίμων είναι λανθασμένα, αυτό αποτελεί ευθύνη του υπουργείου. Εάν η βενζίνη 95 οκτανίων με πρόσθετα πωλείται σε τιμή σούπερ αμόλυβδης, επίσης η ευθύνη ανήκει στο υπουργείο. Πάντως, το υπουργείο δηλώνει ότι διερευνά εάν η αύξηση στην τιμή της λιανικής πώλησης βρίσκεται ή όχι σε αρμονία με την κατά 1,1 σεντ αυξημένη τιμή διυλιστηρίου.

Αναφερόμενο, τέλος, στις περιπτώσεις κερδοσκοπίας που παρατηρήθηκαν πριν και μετά την απεργία των ιδιοκτητών βυτιοφόρων, επισημαίνει ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς (βενζινοπώλες και εταιρείες εμπορίας) καταδίκασαν τα φαινόμενα αυτά.

Εύσημα από Citigroup για το έλλειμμα

Μπορεί οι αγορές να έδειξαν ανήσυχες αναφορικά με τα στοιχεία εξέλιξης του προϋπολογισμού και την υστέρηση στα έσοδα κατά το πρώτο επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου, ο ξένος οίκος Citigroup, όμως, έστειλε μηνύματα αισιοδοξίας.

Σε έκθεσή του αναφέρει ότι επειδή ήταν εντυπωσιακή η βελτίωση του ελλείμματος στο δεύτερο τρίμηνο έναντι του αντίστοιχου περσινού, η υστέρηση που παρατηρήθηκε τον Ιούλιο φαίνεται φυσιολογική. Υπενθυμίζεται ότι τα έσοδα μόνον τον Ιούλιο του 2010 κατέγραψαν πτώση 9% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2009.

Ο οίκος υποστηρίζει στην έκθεσή του ότι τα στοιχεία για το ταμειακό έλλειμμα δείχνουν σημαντική μείωση του ταμειακού ελλείμματος στο παραπάνω επτάμηνο. Επίσης, αναφέρει πως η προθεσμία που είχε για το τέλος Ιουνίου για να πετύχει η κυβέρνηση τα κριτήρια που έθετε το πρόγραμμα της τρόικας, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κάποιες αναβολές πληρωμών για τον Ιούλιο, προκειμένου τα στοιχεία του Ιουνίου να φανούν ιδιαιτέρως καλά.

Τα έσοδα μόνον τον Ιούλιο του 2010 κατέγραψαν πτώση 9%

Παράλληλα, η Citigroup θεωρεί ότι αν τους επόμενους μήνες του 2010 το έλλειμμα κινηθεί στα περσινά επίπεδα χωρίς να υπάρξει κάποια άλλη βελτίωση, τότε στο τέλος του έτους το έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης θα διαμορφωθεί γύρω στα 15 δισ. ευρώ. Αν κάτι τέτοιο επαληθευτεί, η Ελλάδα θα έχει επιτύχει μείωση του ελλείμματος πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που προβλέπεται στο Μνημόνιο, καθώς ο στόχος είναι ότι το έλλειμμα θα πρέπει να κλείσει στα 18,69 δισ. ευρώ.

Μάχη κατά της κρίσης με όπλο τα θρανία

Πώς η Ελλάδα θα μπορούσε να κερδίζει 4 δισ. ευρώ τον χρόνο, επενδύοντας στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος

Του **ΛΕΩΝΙΔΑ ΣΤΕΡΓΙΟΥ**

«Επενδύστε στην εκπαίδευση για να βγείτε από την ύφεση και να αυξήσετε τα έσοδα» είναι η νέα και εναλλακτική πρόταση του ΟΟΣΑ, ύστερα από τα εντυπωσιακά αποτελέσματα πρόσφατης μελέτης των πανεπιστημίων Στάνφορντ και Μονάχου.

Τα συμπεράσματα της μελέτης έχουν ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα, που αντιμετωπίζει σήμερα μεγάλη ύφεση, υψηλή ανεργία και κάθε χρόνο δαπανά περίπου 1 δισ. ευρώ προκειμένου να σπουδάσουν Ελληνες φοιτητές στο εξωτερικό. Ο ΟΟΣΑ υπολογίζει ότι μια μικρή βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα θα επιφέρει αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,25% κάθε χρόνο μέχρι το 2090. Αυτό αντιστοιχεί σε περίπου 3 δισ. ευρώ τον χρόνο. Αν ληφθεί υπόψη και το κόστος σπουδών στο εξωτερικό, τότε το συνολικό όφελος υπολογίζεται σε 4 δισ. ευρώ κάθε χρόνο, δηλαδή σε 1,6%. Αυτό σημαίνει ότι ένα παιδί που γεννιέται σήμερα στην Ελλάδα θα έχει το 2090 υψηλότερο βιοτικό επίπεδο και εισόδημα κατά 25%, σε σχέση με αυτό που θα είχε αν δεν γίνει καμία μεταρρύθμιση και βελτίωση στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Ωστόσο, η μεταρρύθμιση και η βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος έχουν τεράστιο κόστος. Επίσης, η επένδυση στην Παιδεία αποδίδει μακροπρόθεσμα. Μάλιστα, όσο χαμηλότερο είναι το επίπεδο του εκπαιδευτικού συστήματος, τόσο μεγαλύτερα ποσά θα πρέπει να επενδυθούν.

Η Φινλανδία

Για παράδειγμα, η Φινλανδία μπορεί να μην επενδύσει τίποτα για τα επόμενα 20 χρόνια. Διότι σήμερα κατέχει την υψηλότερη βαθμολογία σε ό, τι αφορά τις δεξιότητες των μαθητών. Ωστόσο, υπάρχει και ο αντίλογος, σύμφωνα με τον οποίον η Φινλανδία έφτασε στο χείλος της χρεοκοπίας εξαιτίας των τεράστιων δαπανών για την Παιδεία. Για τον λόγο αυτό στις μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

α) Ποιοτική αναβάθμιση (εκσυγχρονισμός και βελτίωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων).

β) Ποσοτική αναβάθμιση (αύξηση δαπανών).

γ) Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση θα πρέπει να γίνεται με ορίζοντα 40 ετών.

δ) Τα ποσά θα επενδύονται για μια περίοδο 20 ετών.

ε) Τα αναμενόμενα αποτελέσματα θα είναι εμφανή για τα επόμενα 40 έως 80 χρόνια.

Το κόστος της μεταρρύθμισης υπολογίζεται από τον ΟΟΣΑ σε 766 δισ. για τα επόμενα 20 χρόνια, αλλά με οφέλη ώς το 2090

στ) Η έννοια του εκπαιδευτικού συστήματος ξεκινάει από τον παιδικό σταθμό μέχρι το πανεπιστήμιο, τις μεταπτυχιακές σπουδές και τη διά βίου μάθηση.

Για τον ΟΟΣΑ η Φινλανδία είναι ωφελημένη. Διότι σήμερα είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει την αναμενόμενη μεγάλη ζήτηση για πανεπιστημιακή εκπαίδευση υψηλού επιπέδου.

Ο γενικός γραμματέας του ΟΟΣΑ, Ανχελ Γκουρία, δήλωσε ότι μετά την κρίση θα υπάρξει η μεγαλύτερη ζήτηση για πανεπιστημιακή εκπαίδευση υψηλού επιπέδου που έχουμε γνωρίσει ποτέ. Οσα κράτη την διαθέτουν θα βγουν ωφελημένα. Οσα δεν την διαθέτουν θα αντιμετωπίσουν νέα κρίση: φυγή κεφαλαίων και φοιτητών - μελλοντικών στελεχών στο εξωτερικό.

Το κόστος για την Ελλάδα

Η Ελλάδα για να βελτιώσει τις ικανότητες των μαθητών θα πρέπει να επενδύσει στα επόμενα 20 χρόνια το ποσό των 766 δισ. ευρώ! Δηλαδή, η δημόσια δαπάνη θα πρέπει να υπερτριπλασιαστεί από τα σημερινά επίπεδα. Αν γίνει αυτό, τότε αμέσως και μέχρι το 2090 η Ελλάδα θα δει να αυξάνεται το ΑΕΠ (μόνο από τη μεταρρύθμιση αυτή) κατά 1,25% τον χρόνο. Δηλαδή, θα επενδύσει 766 δισ. ευρώ και θα κερδίσει 240 δισ. ευρώ μέχρι το 2090. Με μία πρώτη ματιά η μεταρρύθμιση αυτή ζημιώνει κατά 526 δισ. ευρώ την ελληνική οικονομία. Αυτή, όμως, είναι η μισή αλήθεια. Διότι υπάρχει ένα κόστος που συσχετίζεται με το χαμηλό εκπαιδευτικό σύστημα και για την Ελλάδα υπολογίζεται σε 1,4 τρισ. ευρώ μέχρι το 2090.

Για τον υπολογισμό του κόστους λαμβάνονται υπόψη κυρίως δύο παράγοντες:

α) Δημόσιες δαπάνες για μισθοδοσία και άλλα έξοδα για το εκπαιδευτικό σύστημα που δεν πιάνουν τόπο.

β) Χρειάζονται 40 χρόνια από τότε που θα ξεκινήσει η μεταρρύθμιση στο εκπαιδευτικό σύστημα μέχρι να ολοκληρωθεί.

Lstergiou@kathimerini. gr

Οι κρίσιμες προϋποθέσεις για επιτυχή μεταρρύθμιση

Η επένδυση στην Παιδεία δεν είναι απλή απόφαση ούτε εύκολη διαδικασία. Πέραν του μεγάλου κόστους και μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων, απαιτούνται δομικές αλλαγές από πλευράς της πολιτείας προκειμένου να αυξηθούν οι πιθανότητες επιτυχίας.

Οσοι βλέπουν με επιφύλαξη τη μονοδιάστατη απόφαση ενός κράτους να επενδύσει στην εκπαίδευση επικαλούνται το παράδειγμα της Φινλανδίας. Ενδεικτικά αναφέρουν ότι αυτό το άριστο εκπαιδευτικό σύστημα δεν κατόρθωσε τελικά να προσελκύσει πολλούς ξένους φοιτητές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Για παράδειγμα, στη Φινλανδία σπουδάζουν 2.500 ξένοι φοιτητές, όταν άλλες χώρες με χαμηλότερο επίπεδο στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση προσελκύουν περισσότερους. Στη Βρετανία σπουδάζουν περίπου 129.000 ξένοι φοιτητές κάθε χρόνο, στις ΗΠΑ 200.000 και στη Γερμανία 114.000. Φυσικά, οι αριθμοί αυτοί είναι πολύ μεγαλύτεροι από αυτόν στην Ελλάδα, όπου σπουδάζουν μόλις 300 φοιτητές από το εξωτερικό.

Συνεπώς, η επιτυχία της επένδυσης στην Παιδεία εξαρτάται από μία σειρά παραγόντων οι οποίοι, σύμφωνα με τους ειδικούς, είναι:

α) Η γλώσσα και το επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος γειτονικών χωρών. Η αγγλική γλώσσα είναι πιο διαδεδομένη από τη φινλανδική ή από την ελληνική. Επίσης, η Φινλανδία έχει να αντιμετωπίσει μεγαλύτερο ανταγωνισμό από τις γειτονικές της χώρες σε ό, τι αφορά το εκπαιδευτικό σύστημα. Αντίθετα, η Ελλάδα έχει σε αυτό το σημείο πλεονέκτημα. Παρ' όλα αυτά, πάνω από 5.500 Ελληνες φοιτητές επιλέγουν κάθε χρόνο να σπουδάσουν σε Βουλγαρία, Ρουμανία και Σερβία, όσοι περίπου προτιμούν τη Γαλλία ή την Ιταλία. Επομένως, εάν η Ελλάδα διέθετε καλύτερο σύστημα, ενδεχομένως να «απορροφούσε» τις σημερινές εκροές προς τα Βαλκάνια. Το θέμα της γλώσσας θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος της επένδυσης, δημιουργώντας για παράδειγμα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα στην Αγγλική.

β) Η πολιτεία πρέπει να αποφασίσει το αναπτυξιακό μοντέλο στο οποίο θα κινηθεί η οικονομία τα επόμενα 50 με 80 χρόνια.

Η αποδοτικότητα της επένδυσης στην Παιδεία

Πόσα χρήματα επιστρέφουν στην οικονομία όταν αναβαθμίζεται το εκπαιδευτικό σύστημα

ΣΕΝΑΡΙΟ Ι

Το κόστος της μεταρρύθμισης (20 χρόνια) για βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος κατά 25 μονάδες PISA* με στόχο την αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,25% τα επόμενα 80 χρόνια

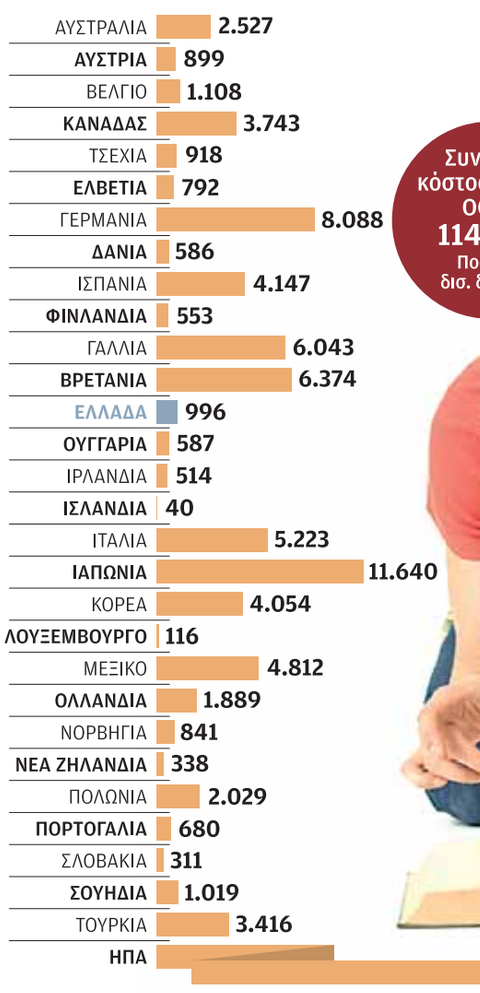

Συνολικό κόστος χωρών ΟΟΣΑ 114.930 Ποσά σε δισ. δολάρια

* Μονάδες μέτρησης αποτελεσματικότητας εκπαιδευτικού συστήματος βάσει των δεξιοτήτων και των γνώσεων που αποκτούν οι μαθητές στα μαθηματικά, στις φυσικές επιστήμες και στη γλωσσική αντίληψη.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σε μονάδες PISA*, μέσος όρος δεξιοτήτων σε μαθηματικά, επιστήμη και γλωσσική αντίληψη

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	551
ΚΟΡΕΑ	543
ΚΑΝΑΔΑΣ	530
Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	527
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	523
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	522
ΙΑΠΩΝΙΑ	518
ΕΛΒΕΤΙΑ	514
ΒΕΛΓΙΟ	513
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	510
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	504
ΣΟΥΗΔΙΑ	502
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	502
ΔΑΝΙΑ	500
ΑΥΣΤΡΙΑ	500
ΠΟΛΩΝΙΑ	498
ΤΣΕΧΙΑ	497
ΓΑΛΛΙΑ	497
ΟΟΣΑ	496 Μ.Ο.
ΙΣΛΑΝΔΙΑ	494
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	488
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	486
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	485
ΗΠΑ	483
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	479
ΙΣΠΑΝΙΑ	477
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	473
ΙΤΑΛΙΑ	467
ΕΛΛΑΔΑ	463
ΤΟΥΡΚΙΑ	432
ΜΕΞΙΚΟ	410

Αριστα — Χειρότερα

ΣΕΝΑΡΙΟ ΙΙ

Κόστος και όφελος από την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος στο επίπεδο της Φινλανδίας

0 Κόστος μεταρρύθμισης (δισ. δολάρια)

0 Μακροχρόνια επίπτωση στην αύξηση του ΑΕΠ (ποσοστιαίες μονάδες)

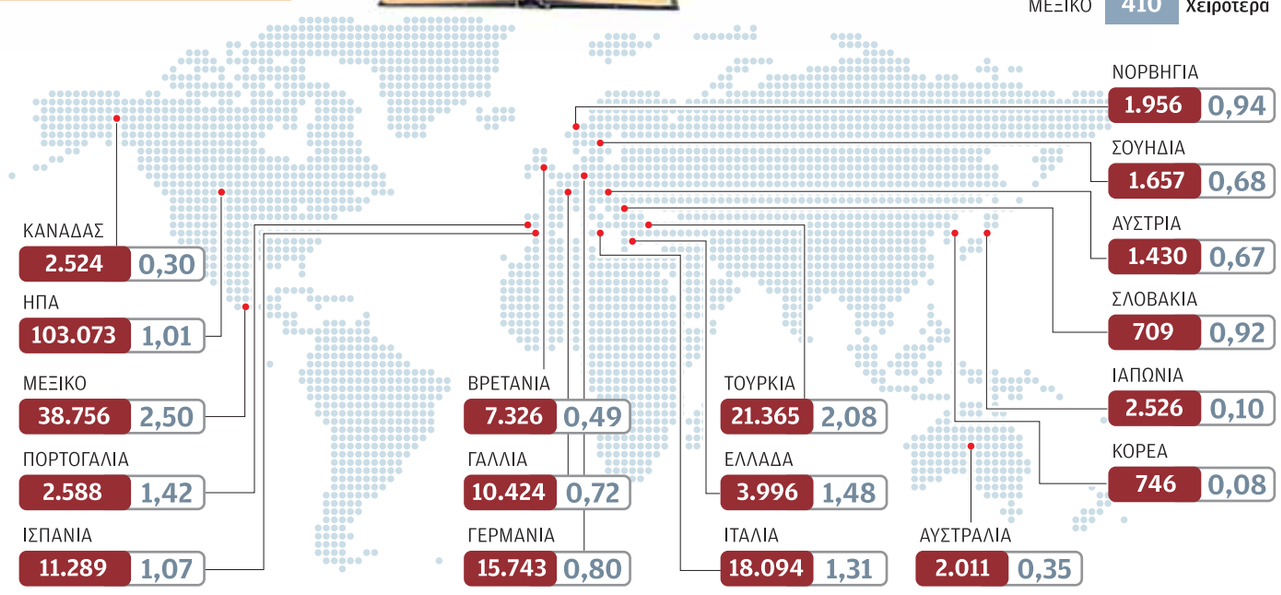

ΠΗΓΗ: ΟΟΣΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ο μηχανισμός κέρδους από την αναβάθμιση της Παιδείας

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο μηχανισμός με τον οποίο η βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος ενισχύει την ανάκαμψη. Οι ειδικοί χρησιμοποιούν τον όρο «ενδογενής ανάπτυξη» που προκαλείται από τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Η ανάπτυξη αυτή προέρχεται από την ενίσχυση της ζήτησης και κυρίως από τη δημιουργία νέων ιδεών, από την αύξηση της παραγωγικότητας, από την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και από την ενίσχυση της καινοτομίας. Ολα αυτά είναι αποτέλεσμα της ποιοτικής αναβάθμισης του ανθρώπινου κεφαλαίου.

Ο καθηγητής Eric A. Hanushek από το Πανεπιστήμιο του Stanford και ο καθηγητής Luger Woessmann από το Πανεπιστήμιο του Μονάχου επιβεβαίωσαν στην πράξη παλαιότερη εμπειρική μελέτη του νομπελίστα Robert Lukas. Ο τελευταίος μελέτησε την πρόοδο του εκπαιδευτικού συστήματος των ΗΠΑ για μία περίοδο 50 ετών και την συσχέτισε με τα οικονομικά οφέλη και την ανάπτυξη. Ολες οι σχετικές μελέτες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος συμβάλλει στην ανάπτυξη μακροπρόθεσμα για τους εξής λόγους:

1. Ενισχύεται η ζήτηση. Η εκπαίδευση από το νηπιαγωγείο μέχρι τις μεταπτυχιακές σπουδές συνδέεται με μία τεράστια αγορά που αποτελεί πηγή εσόδων για πολλά επαγγέλματα: δάσκαλοι, καθηγητές, συγγραφείς, βιβλιοπωλεία, χαρτικά, κατοικίες (ενοίκια), εστιατόρια, καφετέριες, κέντρα διασκέδασης, αυτοκίνητα, βενζινάδικα κ. λπ. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι για τους 51.000 Ελληνες φοιτητές που σπουδάζουν στο εξωτερικό το κόστος εκτιμάται σε περίπου 1 δισ. ευρώ τον χρόνο. Μεγάλο μέρος της ρευστότητας αυτής θα μπορούσε να παραμείνει στην ελληνική αγορά αν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ήταν πιο ανταγωνιστικό σε σχέση με τα βρετανικά ή τα γερμανικά πανεπιστήμια.

2. Η εκπαίδευση συμβάλλει στην καλύτερη κατανομή του εισοδήματος, με θετικές συνέπειες στην αύξηση των αποδοχών, αλλά και στην κατανάλωση.

3. Το καλύτερο εκπαιδευτικό σύστημα φέρνει εισαγωγή νέων τεχνολογιών που αυξάνουν την παραγωγικότητα, ενώ συμβάλλει στη δημιουργία νέων ιδεών και στην καινοτομία.

Χρίστης Θ. Λοπίδης

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η πολυπλοκότητά του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του, το 1963

Το βιβλίο διατίθεται:

Εκδόσεις Σάκκουλα: Ιπποκράτους 23, 10679 Αθήνα | Φράγκων 1, 54626 Θεσσαλονίκη

Από τα γραφεία της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, Έγκωμη, τηλέφωνο 22 472500

«Λουκέτο» βάζει η Κίνα σε 2.000 εργοστάσια παλαιάς τεχνολογίας

Στόχος, να μετεξελίξει τη βαριά βιομηχανία της χώρας «από μεγάλη σε ισχυρή»

Η Κίνα σχεδιάζει να κλείσει περισσότερα από 2.000 εργοστάσια παλαιάς τεχνολογίας στον κλάδο της βαριάς βιομηχανίας, σε μια προσπάθεια να βελτιώσει την ενεργειακή απόδοση της οικονομίας της. Συγκεκριμένα, το υπουργείο Βιομηχανίας και Πληροφοριών Τεχνολογίας της Κίνας δημοσίευσε λίστα με 2.087 χαλυβουργίες, βιοτεχνίες επεξεργασίας αλουμινίου και χαρτιού, εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου και άλλες ενεργοβόρες βιομηχανίες, οι οποίες έλαβαν εντολή να κλείσουν το αργότερο έως την 30ή Σεπτεμβρίου.

Στην περίπτωση που δεν συμμορφωθούν με τις διαταγές του υπουργείου, οι εταιρείες που λειτουργούν τα εν λόγω εργοστάσια θα αντιμετωπίσουν οικονομικές και διοικητικές κυρώσεις, από προσωρινές διακοπές στις εγκρίσεις νέων έργων και στα όρια δανεισμού έως και τη διακοπή της ηλεκτροδότησης. Ωστόσο, παραμένει ακόμα αβέβαιο το επίπεδο των θέσεων εργασίας που θα χαθούν από τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία του υπουργείου, που αναμένεται να έχει αντίκτυπο και στην ανάπτυξη.

Οι αναλυτές του ενεργειακού κλάδου περιέγραψαν την κίνηση της κυβέρνησης ως ένα σημαντικό βήμα προς την επίτευξη του στόχου ενεργειακής απόδοσης της χώρας, που περιλαμβάνουν τη μείωση κατά 20% της ενεργειακής κατανάλωσης ανά μονάδα οικονομικού προϊόντος ή ενεργειακής έντασης, μέχρι το τέλος του έτους. Το ευρύτερο πενταετές σχέδιο αποδοτικότερης εκμετάλλευσης της ενέργειας, στο οποίο είχε δεσμευτεί πριν από πέντε χρόνια το Πεκίνο, σημείωσε φέτος καθυστέρηση, καθώς η οικονομική ανάκαμψη της Κίνας και το πακέτο στήριξης της οικονομίας, ύψους 586 δισ. δολαρίων, που τέθηκε σε εφαρμογή το 2008, δημιούργησαν νέα ζήτηση για χάλυβα, τσιμέντο και άλλα ενεργοβόρα προϊόντα. Στα τέλη του 2009, η Κίνα είχε καταφέρει να περιορίσει την ενεργειακή έντασή της κατά 15,6% σε σχέση με τα επίπεδα του 2005, για να αυξηθεί όμως στο α΄ τρίμηνο του 2010 κατά 3,2%.

Στόχος του κλεισίματος των χιλιάδων εργοστασίων είναι «η τόνωση της παραγωγικής δομής, η ενίσχυση του επιπέδου τεχνικής ικανότητας και διεθνούς ανταγωνιστικότητας, αλλά και η υλοποίηση μιας μετεξέλιξης της βιομηχανίας από το να είναι μεγάλη στο να είναι ισχυρή», υπογραμμίζει η ανακοίνωση του υπουργείου.

Αρκετοί αναλυτές θεωρούν ότι η βιομηχανική ανάπτυξη της Κίνας θα μπορούσε να επιβραδυνθεί στο β΄ εξάμηνο του έτους, καθώς η κυβέρνηση επισπεύδει τις προσπάθειές της για την επίτευξη των ενεργειακών της στόχων έως το τέλος του έτους. Πρόσφατη έκθεση της UBS υπολογίζει ότι ο ρυθμός ανάπτυξης του κινεζικού ΑΕΠ μπορεί να περιοριστεί έως και δύο ποσοστιαίες μονάδες στο β΄ εξάμηνο του 2010 σε περίπτωση που η Κίνα επιτύχει τους ενεργειακούς της στόχους.

Κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, η Κίνα ξεπέρασε ακόμη και τις ΗΠΑ στην κατανάλωση ενέργειας και βρέθηκε πρώτη στην παγκόσμια κατάταξη, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε τον προηγούμενο μήνα ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (ΙΕΑ). Ωστόσο, δεδομένου του μεγαλύτερου πληθυσμού της, η ασιατική χώρα υπολείπεται κατά πολύ στην κατά κεφαλήν κατανάλωση ενέργειας.

Εκτός αυτού, από το 2006 η χώρα κατέχει το ρεκόρ εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου στον κόσμο, λόγω της μεγάλης εξάρτησής της από τον άνθρακα, με τις ΗΠΑ να καταλαμβάνουν τη δεύτερη θέση.

ΕΡΑ

Το υπουργείο Βιομηχανίας δημοσίευσε λίστα με 2.087 ενεργοβόρες βιομηχανίες παραγωγής τσιμέντου, χαλυβουργίες, βιοτεχνίες επεξεργασίας αλουμινίου και χαρτιού, οι οποίες έλαβαν εντολή να κλείσουν το αργότερο έως την 30ή Σεπτεμβρίου.

REUTERS

Ο επίτροπος Προϋπολογισμού Γιάνουτζ Λεβαντόφσκι επιμένει πως η ιδέα κερδίζει έδαφος. Προσέθεσε δε πως εξετάζει διάφορες εναλλακτικές λύσεις, όπως η επιβολή άμεσου φόρου στους φορολογουμένους των κρατών-μελών και η φορολόγηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών ή των αερομεταφορών.

Εντονη αντίδραση σε σχέδια επιβολής ευρωπαϊκού φόρου

Η Γαλλία και η Βρετανία εναντιώνονται στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για επιβολή πανευρωπαϊκού φόρου, θεωρώντας ότι η χρονική συγκυρία είναι ακατάλληλη, δεδομένης της οικονομικής κρίσης. Ο Γάλλος υφυπουργός Ευρωπαϊκών Θεμάτων, Πιερ Λελούς, διευκρίνισε πως η στιγμή είναι ακατάλληλη για οποιονδήποτε πρόσθετο φόρο, καθώς όλες οι ευρωπαϊκές χώρες προχωρούν σε περικοπές. Κάθετα αρνητικός ήταν ο Βρετανός υπουργός Εμπορίου Τζέιμς Σασούν, που εξέφρασε την πρόθεση της χώρας του να προβάλει βέτο σε οποιονδήποτε πανευρωπαϊκό φόρο και τόνισε πως η Βρετανία είναι αποφασισμένη να διατηρήσει τον έλεγχο της φορολογικής της πολιτικής. Ο Επίτροπος Προϋπολογισμού, Γιάνουτζ Λεβαντόφσκι, πάντως, επιμένει πως η ιδέα κερδίζει έδαφος σε διάφορες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Αυτό δήλωσε σε συνέντευξή του στην εφημερίδα Financial Times Deutschland, ενόψει της παρουσίασης των προτάσεών του τον Σεπτέμβριο.

Βασικό επιχείρημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπέρ του επίμαχου φόρου είναι πως αν η Ε.Ε. έχει περισσότερα έσοδα, θα μειωθούν οι εισφορές των κρατών-μελών

Οπως τόνισε στην εφημερίδα, ολοκληρώνει την τελική μορφή των προτάσεών του και εξετάζει διάφορες εναλλακτικές όπως την επιβολή άμεσου φόρου στους φορολογούμενους των κρατών-μελών, τη φορολόγηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών ή των αερομεταφορών. Βασικό επιχείρημα του Επιτρόπου Προϋπολογισμού υπέρ του επίμαχου φόρου είναι πως αν η Ευρωπαϊκή Ενωση έχει περισσότερα έσοδα, θα μειωθούν οι εισφορές των κρατών-μελών, που στην παρούσα φάση προσπαθούν να περικόψουν δαπάνες. Η επίμαχη πρόταση θα παρουσιασθεί κατά την έναρξη των διαπραγματεύσεων για τον επόμενο επταετή προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ενωσης, για τα έτη 2014-2020. Το πρόβλημα στην παρούσα φάση είναι πως οι λεγόμενοι «ίδιοι πόροι» της Ευρωπαϊκής Ενωσης έχουν συρρικνωθεί δραματικά, μόλις στο 12% των εσόδων από το 89% στο οποίο ανέρχονταν το 1988.

AFP

Αρχική συμφωνία για τη λειτουργία του Blackberry στη Σ. Αραβία

Ευνοϊκές φαίνεται ότι διαγράφονται οι εξελίξεις για την RIM (Research In Motion), την κατασκευάστρια εταιρεία του δημοφιλούς Blackberry, όσον αφορά την παρουσία της στη Σαουδική Αραβία.

Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι θα επιτρέψει την υπηρεσία Messenger των «έξυπνων» τηλεφώνων

Η κυβέρνηση της χώρας -και αντιθέτως με προηγούμενες προειδοποιητικές της εξαγγελίες- ανακοίνωσε ότι θα επιτρέψει την υπηρεσία Messanger για τη λήψη και αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Προ ημερών, είχε διαμηνύσει ότι θα διακοπούν οι κρυπτογραφημένες υπηρεσίες αποστολής μηνυμάτων μέσω των έξυπνων τηλεφώνων Blackberry. Ο λόγος ήταν ότι η RIM δεν ήταν διατεθειμένη να της δώσει πρόσβαση στα μηνύματα, τα οποία κατά την κυβέρνηση θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τρομοκρατικές ενέργειες.

Ανάλογες ανησυχίες για ενδεχόμενη απειλή κατά της εθνικής ασφάλειας και της κοινωνικής σταθερότητας είχαν εκφράσει επίσης τα γειτονικά Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Κουβέιτ αλλά και η Ινδία.

Η RIM ήρθε σε διαπραγματεύσεις με τη Σ. Αραβία. «Υπό το φως των θετικών εξελίξεων όσον αφορά την πρόοδο, που παρατηρήθηκε ώς ένα βαθμό σχετικά με τους προβληματισμούς της Επιτροπής, αποφασίστηκε να επιτραπεί η συνέχιση της υπηρεσίας Blackberry Messenger», αναφέρεται στην ανακοίνωση της σαουδαραβικής Επιτροπής Επικοινωνιών και Πληροφορικής Τηλεπικοινωνιών.

Οι συζητήσεις με τη RIM θα εξακολουθήσουν, ενώ δεν έχει καταστεί σαφές εάν η απαγόρευση αναστέλλεται προσωρινά ή μόνιμα, καθώς παραμένει ασαφές αν υπάρχει οριστική συμφωνία μεταξύ των δύο πλευρών. Εάν επιτευχθεί συμβιβασμός, οι αναλυτές προβλέπουν ότι η Επιτροπή θα αποσύρει την απαγόρευση σε μόνιμη βάση. Ωστόσο, η παροχή των υπηρεσιών του Blackberry θα διακοπεί για κάποιες εβδομάδες, όσο τοποθετούνται τοπικοί σέρβερ στη Σαουδική Αραβία, πέραν του βασικού της RIM στον Καναδά.

REUTERS

REUTERS

Αρχικώς η κατασκευάστρια εταιρεία RIM δεν ήταν διατεθειμένη να δώσει πρόσβαση στα ατομικά μηνύματα, τα οποία κατά την κυβέρνηση της Σ. Αραβίας θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τρομοκρατικές ενέργειες.

Η οικονομική κρίση αποκαλύπτει τα όρια των οικονομικών θεωριών

Οι οικονομολόγοι αδυνατούν να υποδείξουν στους κυβερνώντες την οδό της ανάπτυξης

Σχεδόν όλοι ζητούν από τις κυβερνήσεις να λάβουν περαιτέρω μέτρα για την ανάκαμψη των οικονομιών. Ουδείς θέλει να δει την παγκόσμια οικονομία να υποχωρεί σε δεύτερο κύκλο ύφεσης. Στις μεγάλες, ανεπτυγμένες οικονομίες του κόσμου -στις 31 χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ- οι στρατιές των ανέργων απαριθμούν πλέον 46 εκατομμύρια, 50% υψηλότερα από το 2007. Δεν είναι απλώς ότι ο κόσμος δεν έχει δουλειά. Η μακροχρόνια ανεργία υποβαθμίζει τις ικανότητες των θυμάτων της, ωθώντας τα σε διαρκή αδυναμία εξεύρεσης απασχόλησης και στην υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου τους. Τι μπορούν να κάνουν όμως οι κυβερνήσεις; Αυτό είναι ασαφές.

Αγγίζουμε πλέον τα όρια της οικονομικής θεωρίας. Οπως υποστήριζε ο Κέινς, οι πολιτικοί ηγέτες είναι όμηροι των ιδεών των οικονομολόγων -ζωντανών και... νεκρών- ενώ αυτοί που βρίσκονται σήμερα ανάμεσά μας διαφωνούν ολοένα περισσότερο για το τι πρέπει να γίνει. Ασφαλώς, η αρχική αντιμετώπιση της κρίσης (οι σημαντικές περικοπές των επιτοκίων, η στήριξη των τραπεζών, τα δημόσια προγράμματα για την ανάπτυξη) μάλλον βοήθησε στο να αποφευχθεί μια κατάρρευση. Ομως, η τρέχουσα κρίση θέτει υπό αμφισβήτηση όλες τις κύριες οικονομικές θεωρίες: του Κέινς, του μονεταρισμού και των «λογικών προσδοκιών».

Το χάος που επικρατεί στον χώρο της επιστήμης αποτελεί το πλαίσιο στο οποίο εκδηλώνονται οι κάθε είδους διαφωνίες ως προς τον δρόμο για τη χάραξη νέων πολιτικών.

Χρέη και δαπάνες

Ας δούμε το θέμα των εθνικών προϋπολογισμών. Θα μπορούσαν τα μεγαλύτερα δημοσιονομικά ελλείμματα να τονώσουν την οικονομική δραστηριότητα και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, όπως υποστηρίζεται από τον Κέινς; Ή, μήπως, τα εκρηκτικά δημόσια χρέη εγκυμονούν μια νέα κρίση;

Η λογική της θεωρίας του Κέινς μοιάζει ορθή. Εάν αποδυναμώνονται η καταναλωτική δαπάνη και οι πάγιες επενδύσεις, το κράτος τονώνει τη ζήτηση μέσω περικοπής των φόρων ή αύξησης των δαπανών του. Ωστόσο, στην πράξη, τα υψηλά δημόσια χρέη θέτουν όρια, τόσο οικονομικά όσο και ψυχολογικά.

Ετσι, τα όποια οφέλη από την αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων μπορούν να εξανεμισθούν ποικιλοτρόπως, όπως μέσω της αύξησης του κόστους του χρήματος εφόσον το αυξημένο χρέος θα τρομάξει τους επενδυτές, ή μέσω της μείωσης της ιδιωτικής δαπάνης εάν οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις χάσουν την εμπιστοσύνη τους στην ικανότητα της κυβέρνησης να ελέγξει το χρέος. Ακόμη όμως και μέσω του ξεσπάσματος μιας τραπεζικής κρίσης, εάν το τραπεζικό κεφάλαιο -ευρέως επενδεδυμένο σε κρατικά ομόλογα- αρχίσει να χάνει την αξία του. Υπάρχει λοιπόν ασυμβίβαστο ανάμεσα στο «φάρμακο» των υψηλότερων ελλειμμάτων και στις παρενέργειές του.

Λιτότητα και ανάκαμψη

Η κυβέρνηση Ομπάμα υποστηρίζει ότι το αξίας 787 δισεκατομμυρίων δολαρίων πρόγραμμά της τόνωσης της οικονομίας οδήγησε στη διάσωση ή τη δημιουργία 2,8 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας. Ισως αυτό να ισχύει. Οι δανειοδότες μας διατηρούν την εμπιστοσύνη τους στα ομόλογα του αμερικανικού Δημοσίου, με τα επιτόκια των δεκαετών τίτλων να υπερβαίνουν ελαφρώς το 3%. Στην Ευρώπη όμως η κατάσταση διαφέρει. Το τεράστιο δημόσιο χρέος της Ελλάδας, ανερχόμενο στο 123% του ΑΕΠ της, επέφερε την κάθετη αύξηση των επιτοκίων. Τόσο η Γερμανία όσο και η Βρετανία αναζητούν τώρα τρόπους να περιορίσουν τα δικά τους χρέη ώστε να αποφύγουν τη μοίρα της Ελλάδας!

Ο Μάρτιν Γουλφ, επικεφαλής οικονομολόγος των Financial Times, υποστηρίζει ότι αυτό είναι τρέλα. Η απανταχού λιτότητα σβήνει τις ελπίδες ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας. Το αυτό αναφωνεί και ο νομπελίστας Πολ Κρούγκμαν, ο οποίος πιστεύει ότι η αμερικανική οικονομία χρειάζεται περισσότερα αναπτυξιακά μέτρα και μεγαλύτερα δημοσιονομικά ελλείμματα. «Η τσιγκουνιά, σε μια τέτοια περίοδο, εκθέτει σε κίνδυνο το μέλλον του έθνους», γράφει. Με αυτούς διαφωνεί ο οικονομολόγος του Χάρβαρντ, Κένεθ Ρόγκοφ. Μπορεί -υποστηρίζει- τα μέτρα Ομπάμα να αναχαίτισαν την κρίση το 2009, όμως η αύξηση των δαπανών τώρα, που το δημοσιονομικό έλλειμμα των ΗΠΑ υπερβαίνει το 1 τρισεκατομμύριο δολάρια, θα αποτελούσε το σπόρο μίας μελλοντικής κρίσης. Γι' αυτό, τα δημόσια ελλείμματα πρέπει να αρχίσουν να μειώνονται σταδιακά.

Υπάρχουν πολλά που δεν καταλαβαίνουν σήμερα οι οικονομολόγοι. Δεν δημιουργεί έκπληξη άλλωστε το γεγονός ότι οι θιασώτες της θεωρίας των «λογικών προσδοκιών», που θέλει τους λαούς να βρίσκουν αυτομάτως τους καλύτερους τρόπους για να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές κρίσεις, δεν προέβλεψαν τον πανικό που κατέκλυσε τις αγορές. Η αποσύνδεση θεωρίας και πράξης είναι προφανής. Η αντίδραση στην αρχική κρίση ήταν η διάθεση ρευστότητας για να μειωθούν τα επιτόκια και η αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Τώρα όμως που τα επιτόκια κυμαίνονται χαμηλά και που τα ελλείμματα είναι υψηλά, τι θα γίνει εάν ξεσπάσει μια νέα κρίση;

Τα μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα θα τονώσουν την οικονομική δραστηριότητα και θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, όπως υποστηρίζει ο Κέινς; Ή, μήπως, τα εκρηκτικά δημόσια χρέη εγκυμονούν μια νέα κρίση;

Δημόσιες δαπάνες ή δανειοδοτήσεις

Μελέτη των οικονομολόγων Αλμπέρτο Αλεσίνα και Σίλβια Αρντάνια καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η μείωση των ελλειμμάτων μπορεί να επηρεάσει την οικονομία προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης, εάν δοθεί έμφαση στη μείωση των δημοσίων δαπανών και όχι στις φορολογικές αυξήσεις.

Αυτή η πολιτική υποτίθεται ότι ρίχνει τα επιτόκια και τονώνει την εμπιστοσύνη χωρίς να επηρεάζει αρνητικά τα κίνητρα για την απασχόληση και τις νέες επενδύσεις.

Οι μονεταριστές, από την πλευρά τους, πιστεύουν ότι η διοχέτευση σημαντικής ρευστότητας από τις κεντρικές τράπεζες στις εμπορικές ενθαρρύνει τον δανεισμό και τονώνει την ανάπτυξη, συνάμα δε και τον πληθωρισμό. Πράγματι, από το 2008 και μετά, η Fed διοχέτευσε στο αμερικανικό τραπεζικό σύστημα περί το 1 τρισεκατομμύριο δολάρια. Ομως, δεν επαληθεύθηκαν τα παραπάνω. Ο πληθωρισμός παραμένει ελεγχόμενος ενώ τα ανοίγματα των τραπεζών σε δάνεια μειώθηκαν πέρυσι κατά άνω των 200 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Οι τράπεζες «κάθονται» πάνω σε έναν πακτωλό ρευστότητας, αλλά δεν τη διοχετεύουν στην αγορά.

ΛΕΖΑΝΤΑ: Υπάρχουν πολλά που δεν καταλαβαίνουν σήμερα οι οικονομολόγοι. ΣΔεν δημιουργεί έκπληξη το γεγονός ότι οι θιασώτες της θεωρίας των «λογικών προσδοκιών», που θέλει τους λαούς να βρίσκουν αυτομάτως τους καλύτερους τρόπους για να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές κρίσεις, δεν πρόβλεψαν τον πανικόν που κατέκλυσε τις αγορές.

Επιστροφή στο επενδυτικό ρίσκο

Αισιοδοξία στις αγορές μετά τα τεστ των τραπεζών, την επιτυχή έκδοση ισπανικών ομολόγων και τη θετική πορεία της Ελλάδας

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ**

Στις αρχές Ιουλίου, οι επενδυτές απέφευγαν την ανάληψη επενδυτικού κινδύνου με κάθε κόστος. Είχε προηγηθεί ένα εξάμηνο, κατά το οποίο οι τιμές των ομολόγων ανήλθαν 4,2%, την ώρα που οι μετοχές υποχώρησαν 9,5%. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη διαφορά απόδοσης των τελευταίων εννέα ετών. Αντίστοιχα, το ευρώ είχε υποχωρήσει 15% έναντι του δολαρίου, ενώ τα εμπορεύματα σημείωναν τις μεγαλύτερες απώλειες της τελευταίας δεκαετίας. Οι πρώτες ενδείξεις και προειδοποιήσεις ότι η ανάκαμψη της αμερικανικής οικονομίας δεν θα είναι

Απογοήτευσαν τα στοιχεία για την αμερικανική αγορά εργασίας, ωστόσο ο Λευκός Οίκος «δεν ανησυχεί ότι η οικονομία θα επιστρέψει στην ύφεση»

όσο ισχυρή αναμενόταν, δεν βοήθησαν το επενδυτικό κλίμα.

Ο Αύγουστος ξεκίνησε πολύ διαφορετικά, με την ανοδική πορεία των αγορών, την ενίσχυση των τιμών των εμπορευμάτων και την εκτόξευση του ευρώ στα 1,32 δολάρια. Με λίγα λόγια, την επιστροφή των επενδυτών στο ρίσκο. Τι άλλαξε;

Πρώτον και κυριότερον, μεσολάβησε η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των τεστ κοπώσεως των ευρωπαϊκών τραπεζών. Παρά την κριτική που δέχθηκαν, τα τεστ φαίνεται ότι κατάφεραν να διασκεδάσουν τους χειρότερους φόβους των επενδυτών για την κατάσταση του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος.

Δεύτερον, η Ισπανία πέτυχε να αναχρηματοδοτήσει -με υψηλό κόστος, είναι αλήθεια- ένα μεγάλο πακέτο ομολόγων που έληγαν τον Ιούλιο, ύψους 24,7 δισ. ευρώ. Στην πρώτη δημοπρασία του Αυγούστου, την περασμένη Πέμπτη, οι αγορές την επιβράβευσαν, ρίχνοντας το κόστος δανεισμού για τα τριετή ομόλογα που ζητούσε κατά μία ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με τον Ιούνιο.

Τρίτον, το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής της Ελλάδας προχωρεί σύμφωνα με το σχέδιο. Σύμφωνα με την εφημερίδα New York Times, το πράσινο φως για την επόμενη δόση του δανείου προς την Ελλάδα, με τα εύσημα της τρόικας για την εντυπωσιακή πρόοδο στην αναδιάρθρωση της οικονομίας, εξομαλύνει την κρίση χρηματοδότησης των χωρών της ευρωπαϊκής περιφέρειας, καθώς το κόστος δανεισμού αρχίζει να μειώνεται.

Οπως το θέτει ο επικεφαλής οικονομολόγος της S&P για την Ευρώπη Ζαν Μισέλ Σιξ, «τα μαύρα σύννεφα απομακρύνονται». Ο ίδιος προσθέτει, ωστόσο, ότι τα πιο αδύναμα ομόλογα «δεν έχουν βγει ακόμη από το δάσος» και προειδοποιεί ότι τα ενθαρρυντικά σημάδια μπορεί να αντιστραφούν. Οπως το έθεσε ο επικεφαλής της αντιπροσωπείας του ΔΝΤ στην Αθήνα Πάουλ Τόμσεν, «δεν θα σας πω ότι οι αγορές πείσθηκαν. Αλλά είναι ξεκάθαρο ότι υπάρχει μία αλλαγή στο κλίμα».

Αλλαγή βλέπουν πολλοί ακόμη αναλυτές, που επίσης τονίζουν ότι δεν έχουν αλλάξει τα θεμελιώδη μεγέθη των χωρών της ευρωπαϊκής περιφέρειας, αλλά το επενδυτικό κλίμα. Είναι εμφανές ότι πλέον αυτό ευνοεί την ανάληψη κινδύνου, γεγονός που μας φέρνει στον τέταρτο παράγοντα της αλλαγής: Ο Αύγουστος είναι ο μήνας με τον χαμηλότερο όγκο συναλλαγών, γεγονός που σημαίνει ότι οι διακυμάνσεις συχνά είναι έντονες στην αγορά, και σίγουρα δεν είναι ενδεικτικές του τι θα ακολουθήσει τον Σεπτέμβρη. Χαρακτηριστικό είναι άρθρο του Bloomberg, που παρέθετε συστάσεις διαχειριστών κεφαλαίων ότι τώρα είναι μία καλή εποχή να αγοράσει κανείς δολάρια, καθώς θεωρούσαν ότι η τιμή του θα ανακάμψει.

Ανησυχία στις ΗΠΑ

Πριν μία εβδομάδα, πάντως, το δολάριο υποχώρησε περαιτέρω - αυτή τη φορά, όχι λόγω της διάθεσης ανάληψης μεγαλύτερου επενδυτικού κινδύνου, αλλά της ανησυχίας που προκάλεσαν τα στοιχεία για την αμερικανική αγορά εργασίας. Σύμφωνα με αυτά, η οικονομία των ΗΠΑ έχασε 131.000 θέσεις εργασίας τον Ιούλιο, με τον ιδιωτικό τομέα να τις αυξάνει κατά 71.000. Πρόκειται, ωστόσο, για πολύ μικρότερο αριθμό από τις 200.000 που χρειάζεται να δημιουργούνται κάθε μήνα ώστε να μειωθεί το ποσοστό ανεργίας, που παρέμεινε στάσιμο στο 9,5%.

Ως αποτέλεσμα, αγορές και πετρέλαιο σημείωναν πτώση, ενώ αντίθετα οι τιμές των ομολόγων αυξήθηκαν, με τις αποδόσεις των διετών αμερικανικών ομολόγων να υποχωρούν για πρώτη φορά κάτω από 0,5%. Το αμερικανικό νόμισμα έχασε 0,2% έναντι ενός καλαθιού νομισμάτων. Από τις αρχές της εβδομάδας, ο σχετικός δείκτης του δολαρίου έχει υποχωρήσει 1,3%. Τα στοιχεία προκάλεσαν πάντως την παρέμβαση του Λευκού Οίκου, που τόνισε ότι δεν ανησυχεί για μια επιστροφή της οικονομίας των ΗΠΑ στην ύφεση.

AFP/ VIKTOR DRACHEV

Η Ρωσία θα απαγορεύσει από τις 15 Αυγούστου και μέχρι το τέλος του έτους τις εξαγωγές σιτηρών. Την κίνησή της θα μιμηθούν το Καζαχστάν, η Ουκρανία και η Λευκορωσία.

Η παραγωγή ήταν πλούσια, αλλά τα σιτηρά ακριβά

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Μια νέα κρίση τροφίμων ανάλογη εκείνης του 2008, αλλά ενδεχομένως ώς ένα βαθμό τεχνητή, κυοφορείται τις τελευταίες ημέρες με καταλύτη των εξελίξεων την απόφαση που έλαβε η Ρωσία να απαγορεύσει από τις 15 Αυγούστου και μέχρι το τέλος του έτους τις εξαγωγές σιτηρών. Συνεχίζοντας το ράλι που άρχισε τον Ιούνιο, η τιμή του σιταριού στην αγορά του Σικάγο έφθασε την Παρασκευή στα 8,68 δολάρια το μπούσελ, έχοντας ενισχυθεί κατά 25% μόνον στη διάρκεια της τελευταίας εβδομάδας. Αναλυτές της αγοράς εμπορευμάτων θεωρούν πιθανή μια εκτόξευσή της στα 10 δολ. αλλά χαρακτηρίζουν υπερβολική την αντίδραση της αγοράς και την αποδίδουν κυρίως σε κερδοσκοπία.

Πληγωμένη από την παρατεταμένη ξηρασία και τις πυρκαγιές, η Ρωσία βλέπει να συρρικνώνεται δραματικά η παραγωγή της που πέρυσι έφθασε στα 97 εκατ. τόνους και φέτος ενδέχεται να περιορισθεί στους 72 τόνους, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ένωσης Ρώσων παραγωγών σιτηρών. Επιχειρεί, έτσι, να διασφαλίσει την κάλυψη των εσωτερικών της αναγκών.

Στην Ασία

Μια δεύτερη κρίση σιτηρών σοβεί στην Ασία, από το Πακιστάν μέχρι τη Βόρεια Κορέα. Η περιοχή πλήττεται από πλημμύρες που έχουν προκαλέσει όχι μόνον τον θάνατο χιλιάδων ανθρώπων και τον εκτοπισμό εκατομμυρίων, αλλά και την καταστροφή της παραγωγής των σιτηρών. Επιπλέον, οι πλημμύρες προκαλούν ζημίες σε υποδομές που ενδέχεται να εμποδίσουν τη διανομή τροφίμων σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και να πυροδοτήσουν μια ανθρωπιστική κρίση και απρόβλεπτες αντιδράσεις, όπως έγινε το 2008, όταν η εκτίναξη των τιμών οδήγησε σε κοινωνικές ταραχές σε χώρες όπως η Αίγυπτος, οι Φιλιππίνες και το Μπαγκλαντές. Σημειωτέον ότι οι πλημμύρες έχουν προκαλέσει σημαντικές ζημίες και στα αποθέματα τροφίμων του Προγράμματος Τροφίμων του ΟΗΕ στο Πακιστάν και τα σύνορα με το Αφγανιστάν, περιοχές ούτως ή άλλως επιρρεπείς σε ελλείψεις.

Ο Ρώσος πρωθυπουργός έσπευσε να διευκρινίσει πως τα αποθέματα του κράτους θα διατεθούν για την κάλυψη των αναγκών όσων περιοχών έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, αλλά και να επιβάλει αυστηρότερα μέτρα ασφαλείας στις αποθήκες του κράτους. Την κίνηση της Ρωσίας, που σημειωτέον συνέστησε η εταιρεία Glencore International και προσυπέγραψε το ρωσικό ερευνητικό ινστιτούτο SovEcon, ενδέχεται να μιμηθούν το Καζακστάν, η Ουκρανία και η Λευκορωσία. Οι τρεις εξίσου σημαντικές χώρες παραγωγής και εξαγωγής σιτηρών έχουν επίσης πληγεί από την ξηρασία, ενώ δεσμεύονται να συντονίζονται με τη Μόσχα σε τέτοιες περιστάσεις από τη μεταξύ τους τελωνειακή ένωση.

«Πιστεύουμε πως η άνοδος των τιμών του σιταριού είναι υπερβολική», τονίζουν αναλυτές της Morgan Stanley, ενώ το υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας της Αιγύπτου, μιας από τις σημαντικότερες χώρες εισαγωγής σιταριού, τονίζει πως «η κατάσταση θα ήταν κρίσιμη αν ήταν ανεπαρκής η παραγωγή παγκοσμίως, πράγμα που δεν ισχύει». Στο ίδιο συμπέρασμα κατατείνουν οι εκτιμήσεις των περισσότερων αναλυτών και παραγόντων της αγοράς εμπορευμάτων. Επισημαίνουν, πως οι συνθήκες δεν είναι ανάλογες με εκείνες του 2008, καθώς έχουν προηγηθεί δύο έτη με πολύ πλούσια σοδειά και υπάρχουν μεγάλα αποθέματα. Παράλληλα, οικονομικοί αναλυτές υπογραμμίζουν πως η οικονομική κρίση δεν προσφέρεται για μια κρίση τροφίμων, γιατί περιορίζει την παγκόσμια ζήτηση.

Σύμφωνα, μάλιστα, με τον Ζακ Ντιουφ, γενικό γραμματέα του προγράμματος Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, η συνισταμένη αυτών των παραγόντων πρέπει να είναι μια αποτροπή της κρίσης. Ο κ. Ντιουφ τονίζει πως τα παγκόσμια αποθέματα σιτηρών ανέρχονται σε 528 εκατ. τόνους, ενώ κατά την κρίση της διετίας 2007-2008 είχαν συρρικνωθεί στους 427 τόνους, που ήταν τα χαμηλότερα επίπεδα των προηγούμενων τριάντα ετών. Ο ίδιος παραδέχεται, πάντως, πως οι απαγορεύσεις στις εξαγωγές και ο πανικός που αυτές ενσπείρουν σε ορισμένες χώρες μπορούν να δώσουν το εναρκτήριο λάκτισμα για έναν κύκλο κερδοσκοπίας που θα μπορούσε να καταλήξει σε μια κρίση παρόμοια με εκείνη της διετίας 2007-2008.

Τέλος διαρροής, αρχή καταβολής αποζημιώσεων

Η τελευταία πράξη του δράματος της πετρελαιοκηλίδας στον Κόλπο του Μεξικού στις ΗΠΑ παίζεται αυτές τις ημέρες, με την BP να έχει ολοκληρώσει τις εργασίες σφραγίσματος της γεώτρησης Μακόντο από όπου «απέδρασε» το πετρέλαιο. Μετά θα έλθει η σειρά ενός άλλου δράματος, το οποίο αφορά την επιβολή προστίμων για τη διαρροή, με την εκδίκαση των αγωγών εκ μέρους χιλιάδων θυμάτων, την απορρύπανση και την αποκατάσταση των προσβληθέντων περιοχών. Πιθα-

Πιθανώς η BP να πωλήσει πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία πέραν εκείνων των 30 δισ. δολαρίων που έχει προαναγγείλει

νολογείται ότι η BP θα αναγκαστεί να πωλήσει πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία, ώστε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της.

Η έκρηξη στην εξέδρα Deepwater Horizon σημειώθηκε στις 10 Απριλίου, αλλά μόνον στα μέσα Ιουλίου -και ύστερα από πολλές άκαρπες προσπάθειες- η εταιρεία κατόρθωσε να σταματήσει τη διαρροή με προσωρινό κάλυμμα. Συνολικά διέρρευσαν 4,1 εκατ. βαρέλια πετρελαίου. Στα μέσα της περασμένης εβδομάδας οι μηχανικοί της εταιρείας -ύστερα από προσεκτικές δοκιμές- ολοκλήρωσαν το σφράγισμα. Η διαδικασία προέβλεπε τη διοχέτευση υγρών και στερεών υλικών στη γεώτρηση Μακόντο, πριν από το τελικό σφράγισμά του με σκυρόδεμα.

Το επόμενο βήμα για την BP είναι να ολοκληρώσει μία εναλλακτική γεώτρηση, ώστε να διασφαλίσει ότι δεν υπάρχει καμία διαρροή πλέον, όπως δήλωσαν επίσημες ομοσπονδιακές πηγές. Πάντως, έσπευσαν να διευκρινίσουν, λόγω πρότερης πικρής εμπειρίας, ότι θα κρατήσουν πλησίον της περιοχής του δυστυχήματος τον στόλο των 835 ειδικών σκαφών καθαρισμού, έως το τέλος των εργασιών. Η επικεφαλής της Εθνικής Υπηρεσίας Ωκεανών και Ατμόσφαιρας των ΗΠΑ, Τζέιν Λουμπτσένκο, ανέφερε ότι έχει περισυλλεγεί, καεί ή διασπαστεί από φυσικά αίτια το 75% του πετρελαίου που διέρρευσε στον Κόλπο του Μεξικού.

EPA/DAN ANDERSON

Η περιβαλλοντική νομοθεσία προβλέπει για κάθε βαρέλι διαρροής πρόστιμο 1.100 δολαρίων. Αυτό εκτινάσσεται στα 4.300 δολάρια, εάν αποδειχθεί ότι η εταιρεία επέδειξε βαρύτατη αμέλεια. Κάποιοι πιστεύουν πάντως ότι δεν θα επιβληθεί το μέγιστο πρόστιμο των 17,6 δισ. δολαρίων, εκτιμώντας ότι τόσο η BP όσο και η αμερικανική κυβέρνηση έχουν συμφέρον να το διαπραγματευτούν.

Βαρύς ο πέλεκυς

Σύμφωνα με κρατική επιτροπή εμπειρογνωμόνων στις ΗΠΑ, η BP θα επωμιστεί πρόστιμο έως και 17,6 δισ. δολαρίων για τα 4,1 εκατομμύρια βαρέλια διαρροής βάσει της νομοθεσίας. Δικηγόροι με ειδίκευση στο δίκαιο περιβάλλοντος επισημαίνουν πως η εταιρεία πιθανώς να διαπραγματευτεί με την κυβέρνηση χαμηλότερο πρόστιμο. Ούτως ή άλλως, θα δυσκολευτεί να πληρώσει κάτι πολύ υψηλότερο, με δεδομένο το κόστος απορρύπανσης και τις αποζημιώσεις. Πιθανώς να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία πέραν εκείνων των 30 δισ. δολαρίων που έχει προαναγγείλει. Ενδεχομένως μάλιστα να περικόψει και τα μελλοντικά επενδυτικά σχέδια του νέου επικεφαλής της, Ρόμπερτ Ντάντλι.

«Εάν μας επιβάλλετε το υψηλότερο πρόστιμο, συν 20 δισ. δολάρια για την απορρύπανση, συν άλλα 20 δισ. δολάρια για αποζημιώσεις, θα μας σπρώξετε στη χρεοκοπία», είχαν δηλώσει λίγο καιρό πριν στελέχη της BP. Κατά τον Νόα Χολ, καθηγητή Νομικής στο πολιτειακό πανεπιστήμιο Γουέιν, δεν θα επιβληθεί το μέγιστο πρόστιμο των 17,6 δισ. δολαρίων, εφόσον τόσο η BP όσο και η αμερικανική κυβέρνηση έχουν συμφέρον να το διαπραγματευτούν.

Η περιβαλλοντική νομοθεσία προβλέπει για κάθε βαρέλι διαρροής πρόστιμο 1.100 δολαρίων. Αυτό εκτινάσσεται στα 4.300 δολάρια, εάν αποδειχθεί ότι η εταιρεία επέδειξε βαρύτατη αμέλεια. Ο πρόεδρος της BP, Καρλ-Χένρικ Σβάνμπερκ, δεν πιστεύει ότι θα αποδειχθεί πως η εταιρεία λειτούργησε με τέτοιον τρόπο. Πάντως, εάν της επιβληθεί το μέγιστο πρόστιμο των 4.300 δολαρίων λόγω αμέλειας, η BP δεν θα μπορέσει να ζητήσει συνδρομή από τις συνεργαζόμενες εταιρείες στη γεώτρηση Μακόντο.

Μέχρι στιγμής, η πετρελαϊκή έχει καταβάλει σε δαπάνες σχετικές με την οικολογική καταστροφή στον Κόλπο του Μεξικού πάνω από 4 δισ. δολάρια. Στα οικονομικά της αποτελέσματα, έκανε πρόβλεψη για πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων ύψους 32,2 δισ. δολαρίων, ποσόν το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για ενέργειες απορρύπανσης και τα πρόστιμα που θα κληθεί να πληρώσει. Πέραν τούτου, η BP έχει συγκροτήσει ταμείο 20 δισ. δολαρίων για να καλυφθούν αποζημιώσεις φυσικών και νομικών προσώπων, οι δραστηριότητες των οποίων επλήγησαν από τη διαρροή. Αυτό όμως δεν είναι βέβαιο ότι θα φτάσει αν η BP κατηγορηθεί για παραβιάσεις και άλλων διατάξεων του περιβαλλοντικού δικαίου, οι οποίες αφορούν τα απειλούμενα με εξαφάνιση είδη του ζωικού βασιλείου. Ο σχετικός νόμος προβλέπει την επιβολή προστίμων έως και 25.000 δολαρίων ανά απειλούμενο ζώο που σκότωσε η πετρελαιοκηλίδα.

BLOOMBERG

AFP

Η χρηματοπιστωτική κρίση που κορυφώθηκε με την κατάρρευση της Lehman Brothers άλλαξε τα δεδομένα. Μέχρι τότε, οι τραπεζικές καταθέσεις ήταν ασφαλείς. Τελικά, η τύχη τους στις ισλανδικές τράπεζες δεν ήταν εγγυημένη.

Ποιες θεωρούνται πλέον ασφαλείς επενδύσεις

Του **MATTHEW LYNN**

Τι είναι ριψοκίνδυνο και τι ασφαλές; Αυτό το κρίσιμο ερώτημα βασανίζει οποιονδήποτε εργάζεται στις χρηματο-οικονομικές αγορές. Τι γίνεται όταν όλα τα δεδομένα σε ό, τι αφορά την αξιολόγηση του επενδυτικού κινδύνου ανατρέπονται; Την τελευταία διετία, όλες οι επιλογές που θεωρούνταν ασφαλείς και βαρετές απεδείχθη ότι είναι επικίνδυνες. Και εκείνες που θεωρούνταν ριψοκίνδυνες αποδείχθηκαν αξιόπιστες. Στην πραγματικότητα, οι πάντες θα πρέπει να αναθεωρήσουν τα πάντα που γνώριζαν για τον επενδυτικό κίνδυνο: περιουσιακά στοιχεία με βάση τα ακίνητα, το δολάριο και τα ομόλογα των αναπτυγμένων χωρών απευθύνονται σε εκείνους που δεν τους ενοχλεί να ποντάρουν στην επικίνδυνη πλευρά των αγορών. Οι μικροεπενδυτές που δεν έχουν την πολυτέλεια να χάσουν τα χρήματά τους θα πρέπει να στραφούν σε μικρές εταιρείες, αναδυόμενες αγορές, εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων και κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου. Η χρηματοπιστωτική κρίση που κορυφώθηκε μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers άλλαξε όλα τα δεδομένα. Μέχρι τότε, οι τραπεζικές καταθέσεις ήταν ασφαλείς. Τελικά, όμως, η τύχη αυτών στις ισλανδικές τράπεζες δεν ήταν εγγυημένη. Οποιοσδήποτε διατηρούσε κεφάλαια σε μια μεγάλη αμερικανική ή ευρωπαϊκή τράπεζα απείχε μια «ανάσα» ή καλύτερα ένα κρατικό πακέτο διάσωσης από μια ολοκληρωτική απώλεια. Ο κλάδος των ακινήτων ήταν ένα επενδυτικό καταφύγιο. Υπό τις τρέχουσες συνθήκες, όμως, σε αυτόν δεν εντοπίζεται ούτε ίχνος ασφάλειας. Τα κρατικά ομόλογα αποτελούσαν την κατ' εξοχήν ασφαλή επενδυτική επιλογή. Ενα χαρτοφυλάκιο με ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου, όμως, μάλλον θα ήταν αρκετά ριψοκίνδυνο κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Επενδύσεις σε βρετανικά ή αμερικανικά ομόλογα ίσως να είναι ασφαλέστερες, αλλά και σε αυτές τις αγορές αιωρείται μια αβεβαιότητα. Οι επενδυτές μπορεί να επικεντρώθηκαν στα δημοσιονομικά προβλήματα της Ελλάδας, αλλά αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι το έλλειμμα της χώρας είναι χαμηλότερο σε σχέση με τις ΗΠΑ ή τη Βρετανία. Μέχρι το 2015, τα ακίνητα, τα αμερικανικά ομόλογα και τα ομόλογα εταιρειών blue-chip απευθύνονται σε όσους έχουν... ακραίες επενδυτικές προτιμήσεις!

BLOOMBERG

Κενό ηγεσίας αφήνει η παραίτηση του επικεφαλής της Hewlett-Packard

Κατηγορήθηκε για ηθικό παράπτωμα, αλλά τελικά αποκαλύφθηκαν οικονομικές ατασθαλίες

Η παραίτηση του Μαρκ Χερντ, για λόγους ηθικού παραπτώματος, από την ανώτατη διοικητική θέση της Hewlett-Packard προκάλεσε τη μεγαλύτερη πτώση της μετοχής της εταιρείας σε διάστημα τριμήνου. Χρέη προσωρινής διευθύνουσας συμβούλου έως την επίσημη πρόσληψη του νέου επικεφαλής της εταιρείας αναλαμβάνει η Κάθι Λέστζακ. Η διοικητική αλλαγή βρίσκει την HP σε ένα περιβάλλον βραδύτερης ανάπτυξης. Επιπλέον, η διαδικασία αναζήτησης και εντοπισμού του πιο ενδεδειγμένου ατόμου για τη θέση του διευθύνοντος συμβούλου περιπλέκει την όλη λειτουργία της Hewlett-Packard. Μαζί με τους εσωτερικούς υποψηφίους και νυν εκτελεστικούς αντιπροέδρους, Τοντ Μπράντλεϊ, Ντέιβ Ντονατέλι, Αν Λίβερμορ και Βιομές Τζόσι, θα συνεξεταστούν και εξωτερικοί. «Εάν ένας εξ αυτών επιλεγεί, ποιες είναι οι πιθανότητες για τους άλλους να παραμείνουν στη Hewlet-Packard; Αυτό θα πρέπει να το απαντήσει η εταιρεία», επισημαίνει ο αναλυτής Αμπέι Λαμπ, ο οποίος συστήνει τη μετοχή της HP για αγορά. Η προσωρινή αντιπρόεδρος Κάθι Λέστζακ, η οποία έχει προϋπηρεσία 24 χρόνια στην εταιρεία, δεν θα υποβάλει υποψηφιότητα, αλλά θα συνεχίσει να εργάζεται ως γενική οικονομική διευθύντρια.

«Βουτιά» 8,4% κατέγραψε η τιμή της μετοχής ης εταιρείας ηλεκτρονικών υπολογιστών

EPA

Η απόφαση να απομακρυνθεί ο Μαρκ Χερντ ήταν πολύ δύσκολη για το διοικητικό συμβούλιο της HP, δεδομένου ότι η συνεισφορά του κατά την πενταετία, που βρισκόταν στο ηηδάλιό της, ήταν σημαντική στην ανασυγκρότησή της. Αναλυτές επισημαίνουν πως θα υπάρξει σημαντικό κενό ηγεσίας στα ανώτατα κλιμάκια.

Όταν έγινε γνωστή η παραίτηση του Μαρκ Χερντ, η τιμή της μετοχής της υποχώρησε δραστικά κατά 8,4%, σημειώνοντας και τις μεγαλύτερες ενδοσυνεδριακές απώλειες από τις 6 Μαΐου. Προ της συνεδρίασης και από τις αρχές του χρόνου η μετοχή της HP έχει απολέσει 10% της αξίας της.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα για το τελευταίο τρίμηνο, η εταιρεία παρουσιάζει αυξημένα έσοδα κατά 11% στα 30,7 δισ. δολάρια. Οι πωλήσεις αναμένονται από 32,5 έως 32,7 δισ. δολάρια, ενισχυμένες κατά 6%. Παρά ταύτα, είναι πιο αργές από τις αντίστοιχες των προηγούμενων τριών τριμήνων.

Αφορμή για την παραίτηση του Μαρκ Χερντ, ενός επιτυχημένου στελέχους που είχε αποδείξει στη HP τις ηγετικές του ικανότητες, ήταν η επιστολή πρώην συνεργάτιδος της εταιρείας, Τζόντι Φίσερ. Με αυτή, τον κατηγορούσε για σεξουαλική παρενόχληση, εξού και ακολούθησε σχετική έρευνα από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Το αποτέλεσμά τους ήταν ότι οι συγκεκριμένες κατηγορίες ήταν αβάσιμες και δεν είχε παραβιαστεί ο αυστηρός ηθικός κώδικας της HP. Ωστόσο, αποκαλύφθηκαν άλλα στοιχεία: Τη διετία 2007-2009, ως εργολάβος για θέματα μάρκετινγκ, η Τζόντι Φίσερ είχε στενή συνεργασία με τον Μαρκ Χερντ. Τους δύο συνέδεε στενή φιλική σχέση, αλλά δεν είχαν συνάψει ερωτικό δεσμό, όπως ανέφερε η δικηγόρος της. Η κυρία Φίσερ αναλάμβανε να οργανώνει για τη HP συναντήσεις με επικεφαλής και ανώτατα στελέχη πελατών της. Την εν λόγω περίοδο είχε λάβει αρκετές φορές αμοιβές από τη HP χωρίς επαρκή αιτιολογία. Ωστόσο, όπως απεφάνθησαν όσοι έκαναν την εσωτερική έρευνα στην εταιρεία, τα εν λόγω έξοδα παραστάσεως εμφανίζονταν με τέτοιον τρόπο, ώστε να συγκαλύψουν τη σχέση της με τον κ. Χερντ. Σύμφωνα με τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, τα ανώτατα διοικητικά στελέχη δεν πρέπει να συνάπτουν προσωπικές σχέσεις με εργολάβους. Οι αμφιλεγόμενες αμοιβές ανέρχονται σε 20.000 δολάρια, τα οποία ο Μαρκ Χερντ δεσμεύθηκε να επιστρέψει στη Hewlett-Packard. Παράλληλα, ο ίδιος ήλθε σε εξωδικαστικό διακανονισμό με την κ. Φίσερ, νυν αντιπρόεδρο κτηματομεσιτικής εταιρείας, η οποία μεγαλώνει μόνη τον γιο της.

Με δεδομένη την αρνητική εμπειρία της Hewlet-Packard από σκάνδαλα του παρελθόντος, έχει δεσμευτεί για μηδενική ανοχή σε θέματα ηθικών αρχών εντός της εταιρείας. Η απόφαση να απομακρυνθεί ο Μαρκ Χερντ ήταν πολύ δύσκολη για το διοικητικό συμβούλιο της HP, δεδομένου ότι η συνεισφορά του κατά την πενταετία, που βρισκόταν στο ηηδάλιό της, ήταν σημαντική στην ανασυγκρότησή της και την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Οι αναλυτές επισημαίνουν πως θα υπάρξει σημαντικό κενό ηγεσίας στα ανώτατα κλιμάκια, ενώ στελέχη της HP υπογραμμίζουν ότι η απομάκρυνση Χερντ δεν σχετίζεται με την οικονομική κατάσταση της εταιρείας. Το αντίθετο: Τον Μάιο, ο κ. Χερντ είχε αναφέρει τριμηνιαίες πωλήσεις, οι οποίες ήταν 1 δισ. δολάρια άνω των προβλέψεων. Η δε αύξηση εσόδων επιταχύνθηκε στο 13% εν συγκρίσει με το παρελθόν οικονομικό έτος. Επί των ημερών του, η HP εκθρόνισε την Dell από την αγορά των προσωπικών υπολογιστών και προέβη σε εξαγορές 20 δισ. δολαρίων, ενισχύοντας την παρουσία της στις τεχνικές υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπολογιστών, στον εξοπλισμό δικτύων και στα έξυπνα τηλέφωνα.

BLOMBERG, A.P

Πολλά εύσημα στην εταιρεία

Είναι χαρακτηριστικές της δυσχερούς θέσης, στην οποία βρέθηκε ο Μαρκ Χερντ, οι δηλώσεις του όταν παραιτήθηκε. Χωρίς να αποφύγει να αναλάβει δημοσίως την ευθύνη των πράξεών του, δήλωσε τα εξής: «Ενόσω προχωρούσε η έρευνα, συνειδητοποιούσα ότι υπήρξαν χρονικές στιγμές κατά τις οποίες δεν ανταποκρίθηκα στις αρχές της εμπιστοσύνης, του σεβασμού και της ηθικής ακεραιότητας της HP. Αυτές οι αρχές με καθοδηγούσαν κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας μου και το να λάβω την απόφαση να αποχωρήσω είναι κάτι επώδυνο, ειδικά μετά τα πέντε χρόνια μου στην εταιρεία. Πιστεύω, όμως, πως δεν θα μπορούσα να συνεχίσω να ασκώ τα καθήκοντα ενός αποδοτικού ηγετικού στελέχους στην HP και ότι δεν είχα άλλη επιλογή». Οπως επισημαίνουν πανεπιστημιακοί στους FT, το Δ.Σ. της εταιρείας πρέπει να λάβει πολλά εύσημα, εφόσον αποφάσισε να διώξει έναν από τους καλύτερους επικεφαλής εταιρειών. Εάν, όμως, δεν το έκανε θα άφηνε το περιθώριο να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι, εάν κάποιο στέλεχος υπερβεί το όριο, δεν τιμωρείται.

Το 30% των προστίμων στους πληροφοριοδότες

Η Επ. Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ θα ανταμείβει πλούσια όσους αποκαλύπτουν εταιρική απάτη

Τον περασμένο μήνα, η Κάρεν Κάιζερ και ο σύζυγός της έλαβαν τη μεγαλύτερη αμοιβή στην ιστορία της SEC, ύψους ενός εκατ. δολαρίων, για πληροφορίες που παρείχαν σχετικά με τον πρώην σύζυγο της κ. Κάιζερ και πρώην στέλεχος της Microsoft, Ντέιβιντ Ζίλκα. Αυτές οδήγησαν στην επιβολή προστίμου 28 εκατ. δολαρίων στο ταμείο αντιστάθμισης κινδύνου Pequot Capital Management.

Το ποσό της ανταμοιβής τους όμως σύντομα θα φαντάζει πολύ μικρό, καθώς σύμφωνα με τις αλλαγές που προωθεί η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ στη νομοθεσία για τους πληροφοριοδότες που αποκαλύπτουν κρούσματα εταιρικής απάτης, αυτοί θα δικαιούνται μέχρι και το 30% των προστίμων που ξεπερνούν το 1 εκατ. δολάρια. Η εκάστοτε ανταμοιβή τους, μάλιστα, θα περιλαμβάνει και ποσοστό επί των προστίμων από ενδεχόμενες μηνύσεις που θα προκύψουν κατά της κατηγορούμενης εταιρείας, σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας Financial Times.

Τα οικονομικά κίνητρα σε όσους παρέχουν πληροφορίες για χρηματιστηριακές απάτες αποτελούν μέρος της μεταρρύθμισης του χρηματοπιστωτικού κλάδου των ΗΠΑ

EPA

Η επικεφαλής της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ (SEC), Μέρι Σαπίρο. Στην Επιτροπή ευελπιστούν ότι οι μεγάλες αμοιβές θα φέρουν υψηλής ποιότητας καταγγελίες.

Ετσι, η αμοιβή-ρεκόρ της κ. Κάιζερ και του νέου συζύγου της αναμένεται να καταρριφθεί λίαν συντόμως, καθώς οι ρυθμιστικές αρχές εκτιμούν ότι τα νέα κίνητρα, ύψους πολλών εκατομμυρίων, θα οδηγήσουν σε ένα μαζικό κύμα καταγγελιών κατά εταιρειών και τραπεζών της Wall Street.

Τα οικονομικά κίνητρα σε όσους παρέχουν πληροφορίες για χρηματιστηριακές απάτες αποτελούν μέρος της μεταρρύθμισης του χρηματοπιστωτικού κλάδου των ΗΠΑ που ψηφίστηκε τον προηγούμενο μήνα. «Το εύρος των αμοιβών αντανακλά την υψηλή ποιότητα των καταγγελιών που αναμένουμε να λάβουμε από ανώτατα στελέχη και τρίτα πρόσωπα», τονίζει στην εφημερίδα Financial Times ο αξιωματούχος της SEC, Στίβεν Κόεν. «Αναμένουμε μια εντυπωσιακή ανταπόκριση», ευελπισθεί ο κ. Κόεν, καθώς, όπως λέει, «έχουμε θέσει ήδη σε εφαρμογή συστήματα, τα οποία εξελίσσουμε συνεχώς, για την αντιμετώπιση χιλιάδων καταδικαστικών στοιχείων ανά έτος».

Το κίνητρο είναι εξαιρετικά ελκυστικό. Οπως υπογραμμίζει ο καθηγητής Νομικής στο Columbia University Τζον Κόφι, «έχουμε δει μέχρι στιγμής δικαστικούς διακανονισμούς με τη SEC έως και 800 εκατ. δολαρίων». Αυτό σημαίνει ανταμοιβή μέχρι και 240 εκατ. δολαρίων για τους πληροφοριοδότες. Δεν πρόκειται για εξωφρενική αμοιβή; Οχι, σύμφωνα με το στέλεχος της SEC: «Εάν αυτό μπορεί να μας βοηθήσει στην επεξεργασία των υποθέσεων με πιο αποτελεσματικό τρόπο και με μεγαλύτερη ταχύτητα, τότε θα μπορούσαμε να γίνουμε και εμείς μια πιο αποτελεσματική αρχή».

Οπως το θέτει ο κ. Κόφι, «η νέα διάταξη σηματοδοτεί ένα τεράστιο κίνητρο για τους πληροφοριοδότες να παρέχουν καταδικαστικά στοιχεία κατά αμερικανικών εταιρειών, καθώς και μια μεγάλη ευκαιρία για τα δικηγορικά γραφεία που τους εκπροσωπούν».

Ωστόσο, αρκετοί χρηματιστηριακοί φορείς και δικηγορικά γραφεία που εκπροσωπούν χρηματοπιστωτικές εταιρείες έχουν εκφράσει τις ανησυχίες τους ότι οι γενναιόδωρες ανταμοιβές για την παροχή καταδικαστικών πληροφοριών θα μπορούσε να οδηγήσει σε κερδοσκοπικές καταγγελίες, ιδιαίτερα από πρώην εργαζομένους, που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν προβλήματα στις εταιρείες. «Το μόνο μας μέλημα είναι αν αυτό μπορεί να ενθαρρύνει κακόβουλες καταγγελίες με σκοπό τη δημιουργία προβλημάτων σε συγκεκριμένες εταιρείες», αναφέρει η Ενωση Χρηματοοικονομικών Αγορών στην Ευρώπη στους Financial Times. «Μια εμπλεκόμενη εταιρεία θα κατάφερνε μεν να καταρρίψει τις καταγγελίες των κακόβουλων πληροφοριοδοτών, ωστόσο, θα είχε ήδη ξοδευτεί πολύτιμος χρόνος αλλά και πόροι από μέρους της SEC», συμπληρώνει.

Εκτός αυτού, «η συγκεκριμένη διάταξη αναμένεται να έχει ευρύτατες συνέπειες για ένα μεγάλο αριθμό ξένων εταιρειών που έχουν στην κατοχή τους μετοχές αμερικανικών εταιρειών, και που θεωρούν ότι δεν τίθενται υπό την εποπτεία της SEC», σύμφωνα με τις δηλώσεις του στελέχους του δικηγορικού γραφείου Cleary Gottlieb Steen & Hamilton, Σον Τσεν, στη βρετανική εφημερίδα.

Νέα και αποτελέσματα κολοσσών του πλανήτη

NESTLE

Αύξηση κερδών κατά 7,5%, στα 5,5 δισ. ελβετικά φράγκα (3,98 δισ. ευρώ, 5,23 δισ. δολ.), παρουσίασε για το πρώτο εξάμηνου του έτους η ελβετική πολυεθνική Nestle, καθώς οι πωλήσεις βελτιώθηκαν παγκοσμίως παρά τις έντονες συναλλαγματικές διακυμάνσεις. Οι πωλήσεις της μεγαλύτερης εταιρείας στον κόσμο στον κλάδο των τροφίμων και ποτών-αναψυκτικών παρουσίασαν την καλύτερη ανάπτυξη στην Ασία, την Ωκεανία και την Αφρική, κατά 11,7%, ενώ ακολουθεί η αμερικανική ήπειρος με άνοδο 7,2%. Οι πωλήσεις στην Ευρώπη παρέμειναν σταθερές. Η Nestle πάντως προειδοποίησε για «δύσκολο» υπόλοιπο του έτους. Τα συνολικά της έσοδα ανήλθαν στα 55,3 δισ. φράγκα, αυξημένα κατά 5,7%.

TATA MOTORS

Άλμα σε υψηλά 19 ετών έκανε η μετοχή της ινδικής αυτοκινητοβιομηχανίας Tata Motors Ltd. στην αγορά του Μουμπάι (πρώην Βομβάη), μετά την ανακοίνωση κερδών το δεύτερο τρίμηνο (πρώτο για την εταιρεία), με ενίσχυση από τη βελτιωμένη ζήτηση για πολυτελή σπορ αυτοκίνητα Jaguar και Land Rover. Η Tata απέκτησε τις βρετανικές φίρμες από τη Ford το 2008, έναντι 2,5 δισ. δολαρίων. Τα συνολικά καθαρά κέρδη της εταιρείας ανήλθαν στα 19,9 δισ. ρουπίες (430 εκ. δολάρια), έναντι ζημιών 3,3 δισ. ρουπιών την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Οι πωλήσεις της είχαν θεαματική άνοδο κατά 64%, στα 268,8 δισ. ρουπίες. Η Jaguar Land Rover παρουσίασε κέρδη προ φόρων στα 233,82 εκ. λίρες (370 εκ. δολ.), με αυξημένες πωλήσεις που ανήλθαν στα 57.153 οχήματα, έναντι 35.947 πέρσι. Οι πωλήσεις φορτηγών, λεωφορείων και επιβατικών μάρκας Tata εκτινάχθηκαν κατά 48%, στα 181.708 κομμάτια, μετά την ανάπτυξη που παρουσιάζει η τρίτη μεγαλύτερη οικονομία της Ασίας. Όσον αφορά το μοντέλο Nano, το φθηνότερο του κόσμου στα 2.500 δολ., οι πωλήσεις του έφτασαν τα 14.779 κομμάτια, παρά την αύξηση της τιμής του κατά 4% τον περασμένο μήνα.

INTERCONTINENTAL

Επιστροφή στην κερδοφορία το δεύτερο τρίμηνο ανακοίνωσε η InterContinental Hotels Group PLC, η εταιρεία που διαθέτει τις αλυσίδες ξενοδοχείων InterContinental, Crowne Plaza και Holiday Inn, χάρη στη βελτίωση των διεθνών επαγγελματικών ταξιδιών αλλά και στην ανάπτυξη της κινεζικής αγοράς. Τα καθαρά κέρδη της εταιρείας ανήλθαν στα 87 εκ. δολάρια, σε σύγκριση με τις ζημίες 56 εκ. δολαρίων που είχε την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Τα έσοδά της αυξήθηκαν κατά 9,3%, στα 410 εκ. δολάρια.

HONDA

Η ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία Honda ανακάλεσε περίπου 400.000 οχήματά της στις ΗΠΑ εξαιτίας ενός ελαττώματος που μπορεί να επιτρέπει στα αυτοκίνητα να κυλούν, όταν είναι σταθμευμένα, όπως ανακοίνωσε η κατασκευάστρια εταιρεία. Η ανάκληση έγινε εξαιτίας κατασκευαστικού σφάλματος στον μηχανισμό της μίζας. Η Honda στο ανακοινωθέν της αναφέρει πως έχει δεχθεί «αρκετά παράπονα για παρόμοια προβλήματα» και «έναν μικρό αριθμό από σχετικά ατυχήματα, περιλαμβανομένου και ενός που οδήγησε σε ελαφρύ τραυματισμό». Η Honda ανακάλεσε 197.000 μοντέλα Accord και 117.000 μοντέλα Civic του 2003, και 69.000 μοντέλα Element του 2003-4.

ING

Μεγάλη άνοδο κερδών για το δεύτερο τρίμηνο του έτους ανακοίνωσε ο ολλανδικός τραπεζικός και ασφαλιστικός όμιλος ING Groep NV, καταφέρνοντας να αποφύγει ορισμένες από τις ζημίες που αντιμετώπισε την αντίστοιχη περσινή περίοδο από μετοχές και κτηματικές επενδύσεις. Τα καθαρά της κέρδη ανήλθαν στα 1,09 δισ. ευρώ, έναντι 79 εκ. ευρώ την ίδια περίοδο πέρσι. Ιδιαίτερα καλές επιδόσεις σημείωσε ο τραπεζικός της κλάδος, αντισταθμίζοντας ορισμένες απώλειες από τις ασφαλιστικές δραστηριότητες.

BLUE AIR

Σε αναβολή των πτήσεων εσωτερικού προχώρησε η αεροπορική εταιρία χαμηλού κόστους «Blue Air», λόγω έλλειψης πελατών, δήλωσε στο ειδησεογραφικό πρακτορείο «Agerpres», η εκπρόσωπος της εταιρίας, Φλορεντίνα Ίβαν. Η ίδια διευκρίνισε πως πρόκειται για τις πτήσεις Βουκουρέστι - Τιμισοάρα, Βουκουρέστι - Αραντ και Βουκουρέστι - Κλουζ. Οι πτήσεις θα επαναληφθούν, πρόσθεσε η κ. Ίβαν, εάν υπάρξει ζήτηση από τους πελάτες της εταιρίας. Η αεροπορική εταιρία «Blue Air», με 100% ιδιωτικό μετοχικό κεφάλαιο, εκτελεί πτήσεις σε 50 ευρωπαϊκούς προορισμούς και είναι μέλος του ομίλου «Blue Air» του επιχειρηματία Νέλου Ιορντάτσε. Το 2009, 1,7 εκατομμύρια επιβάτες διακινήθηκαν μέσω της εταιρίας, αριθμός αυξημένος κατά 54% σε σχέση με το 2008.

Οι «καλοί» και οι «κακοί» της τρόικας

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΝΤΕΛΑ**

Στα υπουργεία απ' όπου πέρασε μέχρι σήμερα η τρόικα, έχουν να το λένε. Οι ελεγκτές του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), μολονότι θα περίμενε κανείς –με βάση τη φήμη που τους συνοδεύει– ότι θα ήταν οι «κακοί» της υπόθεσης, αποδεικνύονται οι πιο... «πολιτικοί». Υπό την έννοια ότι αντιλαμβάνονται πως υπάρχουν και άλλες –πέραν της οικονομικής– διαστάσεις του προβλήματος. Και καταλαβαίνουν από κοινωνικές αντιδράσεις που προκαλούν τέτοιου είδους δράσεις, σαν κι αυτές που εισηγούνται, όπως, μεταξύ άλλων, οι περικοπές μισθών, συντάξεων και επιδομάτων, οι ριζικές αλλαγές στο ασφαλιστικό και το εργασιακό και ούτω καθ' εξής. Γι' αυτό και όπου κρίνουν ότι υπάρχουν περιθώρια, συστήνουν όσο το δυνατόν λιγότερο επιθετικά μέτρα.

Σημαντική διευκρίνιση: Τα όσα περιγράφονται παραπάνω συνιστούν ένα γενικό κανόνα, που τον υιοθετούν, κυρίως, οι Αμερικανοί οικονομολόγοι του Ταμείου. Υπάρχουν, όμως, και οι εξαιρέσεις, πάντα εντός του ΔΝΤ, οι οποίες είναι τόσο «χτυπητές» (π. χ. ο κ. Μπομπ Τράα), που ώρες ώρες ανατρέπουν τη γενική εντύπωση. Το εντυπωσιακότερο της υπόθεσης, όμως, είναι ότι οι εν λόγω «εξαιρέσεις», εντός του Ταμείου, εντοπίζονται κυρίως στις τάξεις των Ευρωπαίων οικονομολόγων του (ο κ. Τράα, άλλωστε, είναι Ολλανδός). Οι οποίοι εμφανίζονται ως οι σκληροπυρηνικοί της υπόθεσης, καθώς θεωρούν και το λένε στις κατ' ιδίαν συζητήσεις τους ότι στην Ελλάδα των δεκαετιών του '80 και του '90 δόθηκε ένα «ατελείωτο πάρτι» και τώρα ήρθε η ώρα του λογαριασμού.

Την ίδια αντίληψη –σύμπτωση; – έχουν και οι ελεγκτές της τρόικας που προέρχονται από τις τάξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι οποίοι συμπεριφέρονται εμφορούμενοι από το γνωστό «σύνδρομο των νεοφώτιστων», που, όπως έχει διδάξει η Ιστορία, στην πράξη αποδεικνύεται εξαιρετικά επικίνδυνο, καθώς ευθύνεται για διάφορες συμφορές. Εν προκειμένω, συμβαίνει το εξής παράδοξο: οι «Ευρωπαίοι» ελεγκτές, ενώ θα περίμενε κανείς να στέκονται συμπαραστάτες στους Έλληνες, τις περισσότερες φορές λειτουργούν αφοριστικά, στο όριο να τους χαρακτηρίσει κανείς μηδενιστές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα: την ιστορία με την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας την άνοιξαν πρώτα στελέχη της αρμόδιας για τον ανταγωνισμό διεύθυνσης της Κομισιόν. Σε μια συζήτηση, σε ανύποπτο χρόνο, που έγινε με την ΡΑΕ, μια Παρασκευή απόγευμα. Εκτοτε, το θέμα πήρε τις διαστάσεις που πήρε και χρειάστηκαν συντονισμένες παρεμβάσεις για να χαμηλώσουν οι τόνοι και να κλείσει προσωρινά ένα καυτό θέμα, που τόσο άγαρμπα άνοιξε.

Υπάρχει, βεβαίως, και ο αντίλογος. Ο οποίος υποστηρίζει ότι επειδή οι Ευρωπαίοι ελεγκτές μάς ξέρουν καλύτερα, μάς συμπεριφέρονται αναλόγως. Με καχυποψία, αυστηρότητα και, ώς ένα βαθμό, ρεβανσισμό. Εχουν προφανώς υπόψη τους το μέχρι πρότινος λαοφιλές μότο που υποστήριζε ότι «οι Γερμανοί δουλεύουν έντεκα μήνες τον χρόνο για να ζήσουν ένα μήνα σαν Ελληνες» και όπως είναι φυσικό, λειτουργούν ανάλογα...

gmantelas@kathimerini. gr

Η φορολόγηση των πλουσίων είναι ανεπαρκής για την τόνωση της ανάπτυξης

Τριάντα έξι χρόνια αφού ο οικονομολόγος Αρθουρ Λαφέρ χάραξε μια καμπύλη σε μια χαρτοπετσέτα, η διαμάχη για την αυτοχρηματοδότηση ή μη των φοροαπαλλαγών στην πλευρά της προσφοράς συνεχίζεται. Πόσω μάλλον σήμερα, που οι κυβερνήσεις αποσύρουν τα μέτρα στήριξης των οικονομιών τους για να δαμάσουν το δημοσιονομικό έλλειμμα, όταν οι συνθήκες ανάκαμψης παραμένουν αβέβαιες. Γιατί ακόμη συζητάμε αν μια μείωση των συντελεστών φορολογίας κεφαλαίων θα ενισχύσει την οικονομική δραστηριότητα τόσο, ώστε να οδηγήσει σε μια ικανοποιητική εάν όχι αισθητή αύξηση των εσόδων της ομοσπονδιακής κυβέρνησης;

«Διότι δεν τους αρέσει η απάντηση», απαντά ο κ. Λαφέρ. «Δεν είναι οι φοροαπαλλαγές από μόνες που αποφέρουν αποτέλεσμα. Οι φοροαπαλλαγές στους φτωχούς κοστίζουν χρήματα. Οι πλούσιοι έχουν τη δυνατότητα να προσλάβουν δικηγόρους ή φοροτεχνικούς για να ωφεληθούν από αυτές». Είναι αστείο να επιλέγει κανείς να αγνοεί στοιχεία που αποκαλύπτουν ότι οι πλούσιοι συμπεριφέρονται διαφορετικά. Σε μια δυναμική οικονομία, όπου οι συνθήκες μεταβάλλονται συνέχεια, η μοναδική σταθερά που έχει μια κυβέρνηση είναι η φορολογία. Η νομισματική και εμπορική πολιτική, το νομοθετικό έργο και τα διαφορετικά στάδια του οικονομικού κύκλου είναι όλες τους μεταβλητές που επηρεάζουν την ανάπτυξη. Αυτό, όμως, που παραμένει αμετάβλητο σε βάθος χρόνου, όπως αποκαλύπτει η συσσώρευση εμπειρικής γνώσης, είναι ότι τα έσοδα του ομοσπονδιακού κράτους επί του ΑΕΠ έχουν κυμανθεί στο 17,9% λίγο έως πολύ τις τελευταίες πέντε και πλέον δεκαετίες. Αυτό ισχύει ακόμη και εάν ο ανώτατος οριακός φορολογικός συντελεστής φθάσει στο 91%, όπως συνέβη το 1951, στο 50% (αρχές της δεκαετίας του '80) ή στο 35% (τη δεκαετία του 2000). Εξαιρέσεις έχουν σημειωθεί στις οικονομικές κρίσεις.

Οπότε, εάν το όφελος των κυβερνήσεων από τη φορολογία είναι σταθερό σε βάθος χρόνου, τότε γιατί να δημιουργείται κλίμα αβεβαιότητας για τον τρόπο άντλησης των εσόδων μέσα στην επόμενη πενταετία, δεκαετία ή το μακρύτερο μέλλον; Γιατί δεν υιοθετούμε έναν μόνο φορολογικό συντελεστή; Για λόγους δικαιοσύνης, κατ' αρχάς. Θεωρητικά, μια κυβέρνηση θέλει να πάρει χρήματα από τους πλούσιους και να τα δώσει στους φτωχούς. «Κάνουν λάθος», λέει ο κ. Λαφέρ. «Δεν λειτουργεί έτσι. Οι πλούσιοι μπορούν να αλλάξουν τον όγκο, τον χρόνο, τη διάρθρωση και τον τόπο του εισοδήματός τους. Οι φτωχοί δεν μπορούν».

Ο δεύτερος είναι το Κογκρέσο. Οι τροποποιήσεις στον φορολογικό κώδικα, με την προώθηση φοροαπαλλαγών, μειώσεων και εξαιρέσεων από φόρους, είναι ο τρόπος με τον οποίο οι πολιτικοί επιστρέφουν τη χάρη για τη χρηματοδότηση των εκστρατειών τους.

Οι πλούσιοι έχουν την πολυτέλεια να αντιδρούν ενεργά σε φορολογικά κίνητρα: μπορεί να αναλάβουν κινδύνους, να ξεκινήσουν μια νέα επιχείρηση ή να πλουτίσουν ακόμη περισσότερο προσλαμβάνοντας περισσότερο προσωπικό. Το αντίθετο ισχύει για τους χαμηλόμισθους. Οταν η κυβέρνηση αυξάνει τη φορολογία, τότε ένας οικογενειάρχης δέχεται ακόμα μεγαλύτερες πιέσεις για να εξασφαλίσει τους δικούς του, επιδιώκοντας ακόμη και να βρει μια δεύτερη δουλειά. Γι' αυτήν την κοινωνικο-οικονομική ομάδα, η αύξηση των φόρων μεταφράζεται σε περισσότερη εργασία. Αντί λοιπόν να δημαγωγεί περί φορολόγησης των πλουσίων, η κυβέρνηση θα έπρεπε να δώσει κίνητρα για σκληρή εργασία, για αποταμίευση και επενδύσεις, ώστε να μεγαλώσει η πίτα. Και να πάρει τον φορολογικό κώδικα από τα χέρια του Κογκρέσου.

BLOOMBERG

Θα γίνει πλέον ευρέως αντιληπτό ότι η δημοσιονομική κρίση στην Ελλάδα ήταν πταίσμα συγκριτικά με αυτήν των ΗΠΑ!

Το ΔΝΤ θεωρεί τις ΗΠΑ χώρα υπό πτώχευση!

Του **LAURENCE KOTLIKOFF***
BLOOMBERG

Ας δούμε την αλήθεια κατάματα. Οι ΗΠΑ έχουν πτωχεύσει και ούτε η αύξηση των φόρων ούτε η μείωση των δαπανών μπορεί να βοηθήσει. Μπορούμε όμως να αναδιαρθρώσουμε ριζικά το φορολογικό, το συνταξιοδοτικό, το σύστημα Υγείας και το χρηματοπιστωτικό, αναζωογονώντας παράλληλα την οικονομία μας.

Στη νέα, ετήσια έκθεση του ΔΝΤ για την αμερικανική οικονομία, το Ταμείο χαιρετίζει τη δέσμευση της κυβέρνησης για τη σταθεροποίηση των δημοσίων οικονομικών. Εάν διαβάσει όμως κάποιος προσεκτικά το κείμενο, ανακαλύπτει ότι το Ταμείο θεωρεί τις ΗΠΑ χώρα υπό πτώχευση: «Για να κλείσει η δημοσιονομική μαύρη τρύπα απαιτείται διαρκής, ετήσια αναπροσαρμογή ίση με το 14% του αμερικανικού ΑΕΠ». Αυτή η μαύρη τρύπα είναι η διαφορά μεταξύ των προβλεπόμενων δαπανών, συμπεριλαμβανομένης της εξυπηρέτησης του χρέους και των εσόδων. Για να γίνει αντιληπτή η απαιτούμενη «θυσία», αναφέρουμε ότι τα έσοδα του ομοσπονδιακού κράτους ανέρχονται σήμερα στο 14,9% του αμερικανικού ΑΕΠ.

Για να ελεγχθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα, θα πρέπει να διπλασιαστούν άμεσα όλοι οι φόροι που καταβάλλουν τα αμερικανικά νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις. Εάν γινόταν αυτό, οι ΗΠΑ θα είχαν το 2010 δημοσιονομικό πλεόνασμα ίσο με το 5% του ΑΕΠ τους, αντί ελλείμματος 9%. Αυτό το οποίο μας λέει το ΔΝΤ είναι ότι θα πρέπει από σήμερα κιόλας να εξασφαλίσουμε ένα ικανό δημοσιονομικό πλεόνασμα, για να μπορούμε να ανταποκριθούμε στις μελλοντικές υποχρεώσεις μας, συμπεριλαμβανομένων ασφαλώς των συνταξιοδοτικών. Βάσει στοιχείων της έκθεσης του γραφείου προϋπολογισμού του Κογκρέσου για τις μακροπρόθεσμες προοπτικές της οικονομίας, υπολογίζω ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα θα φτάσει αθροιστικά τα επόμενα χρόνια τα 202 τρισ. δολάρια, θα είναι δηλαδή 15 και πλέον φορές μεγαλύτερο του επίσημου χρέους.

Η διαφορά οφείλεται κυρίως στον τρόπο υπολογισμού των εσόδων και των δημοσίων δαπανών, καθώς το κράτος σήμερα δεν προϋπολογίζει ως δαπάνες τις μελλοντικές συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις προς την πρώτη μεταπολεμική γενιά των 78 εκατομμυρίων εν δυνάμει συνταξιούχων. Το ετήσιο κόστος τους θα υπερβεί σε μία 20ετία τα 4 τρισ. δολάρια σε σημερινές τιμές. Αν και τα μεγέθη της οικονομίας μας θα είναι μεγαλύτερα τότε, δεν θα είναι τέτοια ώστε να μπορούν να σηκώσουν αυτά τα βάρη... Το σύστημα θα καταρρεύσει και μάλιστα πολύ άσχημα. Πιθανόν να χρειαστεί να προχωρήσουμε σε ριζικές περικοπές των συντάξεων. Ισως να απαιτηθούν αστρονομικές φορολογικές αυξήσεις, που θα καταργήσουν κάθε κίνητρο να εργάζονται και να αποταμιεύουν οι νέοι. Ισως πάλι, το κράτος να χρειαστεί να τυπώσει ποταμούς χρήματος για να καλύψει τις υποχρεώσεις του.

Το πιθανότερο είναι ότι θα πρέπει να ληφθούν και τα τρία μέτρα. Αποτέλεσμα θα είναι η έκρηξη της φτώχειας, των φόρων, των επιτοκίων και του πληθωρισμού. Θα είναι επίσης τότε που οι αγορές θα μας γυρίσουν την πλάτη, όταν θα είναι πλέον ευρέως αντιληπτό ότι η δημοσιονομική κρίση στην Ελλάδα ήταν πταίσμα συγκριτικά με αυτήν των ΗΠΑ!

** Καθηγητής Οικονομικών του Boston University.*

Οικονομική κρίση ή αναδιανομή γεωπολιτικών δυνάμεων

Του **ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ Λ. ΣΤΥΛΟΠΟΥΛΟΥ***

Η οικονομική κρίση αποτελεί μια μακρά περίοδο αναπροσαρμογής αξιών και δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο. Η αφετηρία της τοποθετείται στη φούσκα των εταιρειών της τεχνολογίας το 2001, για να γίνει επί της ουσίας αισθητή παγκόσμια, με την έκρηξη της στεγαστικής φούσκας το 2007 στις ΗΠΑ και τα φαινόμενα ντόμινο σε όλη την υφήλιο.

Σήμερα, η παγκόσμια οικονομική κρίση αποδεδειγμένα έχει αρχίσει να λαμβάνει έντονα πολιτικές διαστάσεις. Σε αυτήν τη διαπίστωση συνηγορούν πλήθος γεγονότων, όπως η επιθυμία των κυβερνήσεων να γίνουν εκείνες πλέον οι ρυθμιστές των αγορών. Ειδικότερα, στον απόηχο της στεγαστικής κρίσης το 2008, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ διοχέτευσε έκτακτη ρευστότητα ύψους 50 δισ. δολαρίων στο αμερικανικό τραπεζικό σύστημα, ενώ λίγες ημέρες αργότερα το Κογκρέσο ενέκρινε το σχέδιο για τη διάσωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αξίας 700 δισ. δολαρίων. Επίσης, η κεντρική τράπεζα της Ρωσίας προσέφερε προς το ρωσικό χρηματοπιστωτικό σύστημα έκτακτη βοήθεια ύψους 130 δισ. δολαρίων, σε μια προσπάθεια να ενισχύσει τις μετοχές, που σημείωσαν τη μεγαλύτερη διολίσθηση σε διάστημα 10 ετών.

Σήμερα, οι εξελίξεις είναι δραστικές και ρευστές σε παγκόσμιο επίπεδο. Στην Ευρώπη διαφαίνεται το ενδεχόμενο κατάρρευσης της Ζώνης του Ευρώ ή έστω η απομάκρυνση από αυτή διαφόρων χωρών. Στο συγκεκριμένο δε οικονομικό και πολιτικό σκηνικό η Γερμανία παίζει σημαντικό ρόλο, δεδομένης της εξαγωγικής οικονομίας της. Οι εξελίξεις στη Ζώνη του Ευρώ επηρεάζουν άρρηκτα την πορεία ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου, η οποία αρκετοί εκτιμούν ότι θα φθάσει σε επίπεδα 1/1. Το αμερικανικό δολάριο βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση και με τις επιλογές της Κίνας, γεγονός το οποίο αποδείχτηκε περίτρανα, με τις επιθυμίες της Ουάσιγκτον, το Πεκίνο να «απελευθερώσει» σταδιακά το γουάν έναντι του δολαρίου. Η δε Κίνα πλέον προβαίνει συνεχώς σε κινήσεις οι οποίες υποδηλώνουν την επιθυμία της να αποτελέσει κύριο μοχλό της παγκόσμιας οικονομίας, όπως η αγορά δεκαετών ομολόγων του ισπανικού δημοσίου, αξίας 400 εκατ. ευρώ, και η σημαντική αύξηση των κινεζικών επενδύσεων σε χρυσό ακόμη και μέσα από δημοπρασίες του ΔΝΤ. Αλλωστε, είναι ακόμη νωπή η πρόταση της Κίνας και της Ρωσίας στη σύνοδο του G20 τον Απρίλιο του 2009 για τη δημιουργία ενός παγκοσμίου νομίσματος. Μέσα σε αυτό το κλίμα ενδεικτική είναι η στροφή την οποία εμφανίζουν πλέον οι επενδυτές αναφορικά με τα σταθερά επενδυτικά καταφύγια όπως είναι κατ' εξοχήν ο χρυσός.

Επίσης, στο ανωτέρω κλίμα αστάθειας και αβεβαιότητας εντάσσεται και το ζήτημα της ενέργειας. Σε τροχιά ανόδου βρίσκεται και η τιμή του πετρελαίου φτάνοντας στα 80 δολ. ανά βαρέλι, ενώ αρκετοί είναι εκείνοι που προβλέπουν ότι η τιμή του μαύρου χρυσού μπορεί να ξεπεράσει εκ νέου τα 100 δολάρια.

Συνοψίζοντας, τα ανωτέρω αποδεικνύουν ότι η οικονομική κρίση υπήρξε ίσως το τέλειο άλλοθι για μια παγκόσμια γεωπολιτική αναδιανομή δυνάμεων. Οι κυβερνήσεις αξιοποίησαν στο έπακρο τα λάθη κάποιων παραγόντων της αγοράς και εμφανιζόμενες ως σωτήρες ανέλαβαν τα χρέη και πλέον διαπραγματεύονται επιρροές και ζώνες. Στον απόηχο αυτού του κλίματος, οι παγκόσμιες αγορές αναπροσαρμόζονται, αμφισβητούν οικονομικά δεδομένα, τα οποία κάποια χρόνια πριν θεωρούνταν σταθερά και προσπαθούν να εντοπίσουν επενδύσεις, οι οποίες θα μείνουν αλώβητες από τη δίνη των παγκοσμίων εξελίξεων.

**Δικηγόρος, LL. M.*
ep. styl@slo. gr

Η Ουάσιγκτον μοιράζει ομπρέλες για τον τυφώνα της ανεργίας

Η κατάσταση της απασχόλησης στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι πολύ πιο απογοητευτική από αυτή που καταγράφουν τα στοιχεία για την ανεργία, τα οποία δόθηκαν την περασμένη εβδομάδα στη δημοσιότητα. Η χώρα αντιμετωπίζει μια σοβαρότατη κρίση στην απασχόληση, και οι χαράσσοντες πολιτική δεν φαίνεται να αντιλαμβάνονται πως πρέπει να δράσουν με τον χαρακτήρα του επείγοντος, όπως οφείλουν. Τα στοιχεία του Ιουλίου κατέδειξαν ότι οι εργοδότες στον ιδιωτικό κλάδο προσέλαβαν 71.000 άτομα, αλλά παρά ταύτα ο δείκτης της ανεργίας παρέμεινε αμετακίνητος στο 9,5%. Οσο κακοί είναι οι αριθμοί αυτοί, τόσο τρομακτικό είναι το θέαμα πέραν τούτων.

Στον κρατικό τομέα, τα πράγματα έχουν ως εξής: Σχεδόν 143.000 εποχικοί υπάλληλοι στη στατιστική υπηρεσία απολύθηκαν και 48.000 υπάλληλοι τους ακολούθησαν από τις υπηρεσίες των πολιτειακών και των τοπικών αρχών.

Το χειρότερο όλων, όμως, είναι ότι ο λόγος για τον οποίο ο δείκτης της ανεργίας δεν ανήλθε, ήταν επειδή 181.000 εργαζόμενοι αποσύρθηκαν από το εργατικό δυναμικό της χώρας. Αντιμέτωποι με τη χειρότερη κατάσταση στην αγορά εργασίας μετά τη Μεγάλη Υφεση, απλώς έπαψαν να αναζητούν εργασία. Με δεδομένη, μάλιστα, τη μέθοδο, την οποία χρησιμοποιούμε για να συγκεντρώνουμε τα στατιστικά στοιχεία για την ανεργία, και η οποία παραπέμπει στην «Αλίκη στη χώρα των Θαυμάτων», οι εν λόγω άνθρωποι δεν μετρούνται πλέον ως άνεργοι.

Ο Τσαρλς Μακμίλιον, πρόεδρος και ανώτατος οικονομολόγος της MBG Information Services στην Ουάσιγκτον, είναι ειδικός σε θέματα απασχόλησης και παρακολουθεί στενά και επί σειρά ετών τη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού στην παραγωγή. «Το τελευταίο τρίμηνο βρέθηκαν εκτός αγοράς εργασίας 1.155.000 άνεργοι που δεν καταμετρούνται ως τέτοιοι», υπογράμμισε. «Ακόμα και αγνοώντας την πληθυσμιακή αύξηση, εάν αυτοί οι άνεργοι δεν είχαν αποχωρήσει, η απλή αριθμητική θα έδειχνε τον δείκτη της ανεργίας να έχει ανέλθει από το 9,9% του Απριλίου στο 10,2% τον Ιούλιο αντί να πέσει –όπως και συνέβη– στο 9,5%». Εξαιτίας της κανονικής αύξησης του πληθυσμού, ο οποίος βρίσκεται στην παραγωγική ηλικία, το εργατικό δυναμικό αυξάνεται 150.000–200.000 άτομα σε μηνιαία βάση. Εάν όσοι εγκατέλειψαν το εργατικό δυναμικό συνυπολογίζονταν, η ανεργία θα υπερέβαινε το 10,2%, κατά τον κ. Μακμίλιον. Επί των 14,6 εκατομμυρίων ανέργων με βάση τα επίσημα στοιχεία, σχεδόν το 45% είχε τεθεί εκτός παραγωγικής διαδικασίας επί τουλάχιστον ένα εξάμηνο.

Η χώρα αντιμετωπίζει μια σοβαρότατη κρίση στην απασχόληση, και οι χαράσσοντες πολιτική δεν φαίνεται να αντιλαμβάνονται πως πρέπει να δράσουν με τον χαρακτήρα του επείγοντος, όπως οφείλουν

Σε ένα συγκινητικό του άρθρο στους New York Times, ο Μάικλ Λούο έγραφε για τους ανθρώπους που έχουν αρχίσει να αποκαλούν τους εαυτούς τους «οι 99άρηδες», από τις 99 τουλάχιστον εβδομάδες –σχεδόν δύο χρόνια– που βρίσκονται χωρίς εργασία. Αρκετοί εξ αυτών δεν δικαιούνται επίδομα ανεργίας. Οπως αναφέρει ο κ. Μακμίλιον, όταν συνδυάζεις τη μακράς διαρκείας ανεργία με όσους εγκαταλείπουν το εργατικό δυναμικό και όσους εργάζονται με μερική απασχόληση, διότι δεν μπορούν να βρουν κάτι άλλο, τότε η αγορά εργασίας ξεπερνά κατά πολύ όλα όσα έχουμε δει από τη δεκαετία του 1930 και μέχρι σήμερα.

Ισως και να το σκέπτονται αυτό στην Ουάσιγκτον, αλλά είναι βέβαιον ότι δεν κάνουν τίποτε. Η στάση τους είναι αντίστοιχη με το να μοίραζαν ομπρέλες ενώ έρχεται τυφώνας. Διοχετεύουν ολοένα και περισσότερα χρήματα στον πόλεμο, ενώ με τρόπο σχιζοφρενή αναμασούν τα λόγια τους για τον ισοσκελισμό του προϋπολογισμού.

Θα πρέπει, επιτέλους, να βγούμε από αυτήν την άρνηση. Με 14,6 εκατομμύρια επισήμως ανέργους, άλλα 5,9 εκατομμύρια που σταμάτησαν να ψάχνουν, αλλά θέλουν δουλειά, και 8,5 εκατομμύρια που εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης αλλά θέλουν πλήρη απασχόληση, τότε καταλήγουμε με σχεδόν 30 εκατομμύρια Αμερικανούς να μην μπορούν να βρουν τη δουλειά που θέλουν απεγνωσμένα. Δεν κατευθυνόμαστε στη ζώνη υψηλού κινδύνου. Ηδη είμαστε εντός αυτής. Οι ΗΠΑ δεν πρόκειται να παραμείνουν μια σταθερή κοινωνία, εάν αυτή τη μεγάλη κρίση στην απασχόληση δεν τη δούμε κατάματα και δεν την αντιμετωπίσουμε άμεσα.

THE NEW YORK TIMES

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 12/8	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0.15	0.14	0.01	7.14%	A&P (ANDREOU & PARASKEVAIDES) ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	27.41
0.19	0.19	0.00	0.00%	A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD	6.95
0.10	0.10	0.00	0.00%	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	25.12
1.51	1.51	0.00	0.00%	A. ZORBAS & SONS PUBLIC LTD	23.10
0.03	0.03	0.00	0.00%	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD	4.76
0.27	0.27	0.00	0.00%	A.S.G. (ANDY SPYROU) GROUP PUBLIC LTD	5.67
0.03	0.03	0.00	0.00%	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD	1.75
0.18	0.18	0.00	0.00%	AD Shopping Galleries Plc	4.74
1.90	1.90	0.00	0.00%	"AGROS DEVELOPMENT COMPANY PROODOS PUBLIC LTD	6.82
0.03	0.03	0.00	0.00%	AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	2.44
0.15	0.15	0.00	0.00%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	14.83
0.01	0.01	0.00	0.00%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) (WARRANTS 2001/2015)	0.25
0.07	0.05	0.02	40.00%	AMATHUS PUBLIC LTD	6.16
0.19	0.19	0.00	0.00%	APOLLO INVESTMENT FUND PLC	10.75
0.10	0.10	0.00	0.00%	AQUA SOL HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	25.80
0.04	0.04	0.00	0.00%	ASPIS HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	3.13
0.07	0.07	0.00	0.00%	ASPIS LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	6.36
0.10	0.08	0.02	25.00%	ASTARTI DEVELOPMENT PLC	9.99
0.49	0.49	0.00	0.00%	ATHINA CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	53.34
1.15	1.10	0.05	4.55%	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	44.98
0.01	0.01	0.00	0.00%	AVACOM NET PUBLIC COMPANY LTD	1.50
0.11	0.11	0.00	0.00%	AVACOM PUBLIC COMPANY LTD	1.41
3.98	4.25	-0.27	-6.35%	BANK OF CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	2,363.10
76.50	76.50	0.00	0.00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Bonds 2013/2018	35.39
99.00	99.00	0.00	0.00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Capital Securities	638.87
0.24	0.24	0.00	0.00%	BLUE ISLAND PLC	3.71
100.00	100.00	0.00	0.00%	BONDS 2004-2011 A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD	248.00
0.12	0.12	0.00	0.00%	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	17.00
0.06	0.08	-0.02	-25.00%	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD	12.52
0.31	0.31	0.00	0.00%	CCC HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	13.64
0.03	0.03	0.00	0.00%	CEILFLOOR PUBLIC COMPANY LTD	0.15
0.07	0.07	0.00	0.00%	CHARILAOS APOSTOLIDES PUBLIC LTD	3.50
0.06	0.06	0.00	0.00%	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD	0.60
0.07	0.07	0.00	0.00%	CLARIDGE PUBLIC LTD	7.57
0.03	0.04	-0.01	-25.00%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	8.64
0.11	0.11	0.00	0.00%	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	17.68
0.20	0.22	-0.02	-9.09%	COSMOS INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	3.60
0.50	0.50	0.00	0.00%	CYPRINT PLC	2.57
0.08	0.08	0.00	0.00%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD	31.29
0.21	0.21	0.00	0.00%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD (Nil Paid Rights)	23.32
3.14	3.14	0.00	0.00%	CYPRUS FOREST INDUSTRIES PUBLIC LTD	9.61
0.63	0.63	0.00	0.00%	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC	58.75
0.47	0.48	-0.01	-2.08%	CYTRUSTEES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	13.31
0.18	0.18	0.00	0.00%	CYVENTURE CAPITAL PUBLIC COMPANY LTD	2.45
0.12	0.12	0.00	0.00%	D & M TELEMARKETING PUBLIC LTD	0.92
0.02	0.02	0.00	0.00%	D.H. CYPROTELS PLC	3.27
0.25	0.27	-0.02	-7.41%	DEMETRA INVESTMENT PUBLIC LTD	50.00
0.18	0.19	-0.01	-5.26%	Dimco Plc	14.58
0.09	0.09	0.00	0.00%	DISPLAY ART PLC	1.22
0.03	0.03	0.00	0.00%	DODONI PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	8.47
0.72	0.72	0.00	0.00%	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	18.00
0.02	0.02	0.00	0.00%	EFREMICO HOLDINGS PUBLIC LTD	0.23
0.38	0.38	0.00	0.00%	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD	6.08
0.05	0.03	0.02	66.67%	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	14.25

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 12/8	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0.51	0.51	0.00	0.00%	EMPIRE CAPITAL INVESTMENTS PUBLIC LTD	3.04
0.20	0.21	-0.01	-4.76%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	35.00
0.02	0.02	0.00	0.00%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (WARRANT)	0.70
0.07	0.07	0.00	0.00%	EUROPROFIT CAPITAL INVESTORS PUBLIC LTD	1.25
0.30	0.30	0.00	0.00%	FINIKAS AMMOCHOSTOU PLC	4.36
0.03	0.03	0.00	0.00%	FINIKAS AMMOCHOSTOU PLC (WARRANTS 2009-2010)	0.04
0.11	0.13	-0.02	-15.38%	G & K EXCLUSIVE FASHIONS PUBLIC COMPANY LTD	0.74
0.22	0.22	0.00	0.00%	G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD	8.53
0.01	0.01	0.00	0.00%	Globalvalue Plc	4.08
0.15	0.15	0.00	0.00%	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	2.10
1.02	1.07	-0.05	-4.67%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	311.80
0.27	0.27	0.00	0.00%	INTERFUND INVESTMENTS PLC	15.46
0.03	0.03	0.00	0.00%	ISXIS INVESTMENT PUBLIC LTD	0.33
0.13	0.13	0.00	0.00%	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	8.12
0.10	0.10	0.00	0.00%	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD	10.00
0.74	0.74	0.00	0.00%	K. ATHIENITIS CONTRACTORS DEVELOPERS PUBLIC LTD	9.93
0.30	0.30	0.00	0.00%	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	12.74
0.11	0.11	0.00	0.00%	KANIKA HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	6.63
0.06	0.07	-0.01	-14.29%	KARAOLIS GROUP PUBLIC LTD	1.34
0.18	0.18	0.00	0.00%	KARKOTIS MANUFACTURING & TRADING PUBLIC LTD	1.58
0.34	0.34	0.00	0.00%	KARYES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.68
1.75	1.67	0.08	4.79%	KEO PLC	54.21
0.02	0.02	0.00	0.00%	KNOSSOS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0.44
0.80	0.80	0.00	0.00%	KRONOS PRESS DISTRIBUTION AGENCY PUBLIC COMPANY LTD	16.32
0.30	0.30	0.00	0.00%	L.P. TRANSBETON PUBLIC LTD	2.57
0.25	0.25	0.00	0.00%	LASER INVESTMENTS GROUP PLC	12.93
0.36	0.36	0.00	0.00%	LEDA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	50.28
0.10	0.09	0.01	11.11%	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	10.17
0.01	0.01	0.00	0.00%	LIBRA HOLIDAYS GROUP PLC	1.87
0.41	0.42	-0.01	-2.38%	LOGICOM PUBLIC LTD	29.37
0.01	0.01	0.00	0.00%	Logicom Public Warrants 2008/2010)	0.02
0.17	0.17	0.00	0.00%	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	5.95
0.10	0.10	0.00	0.00%	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD	4.80
0.09	0.10	-0.01	-10.00%	LOUIS PLC	38.04
0.26	0.26	0.00	0.00%	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	11.23
0.11	0.11	0.00	0.00%	MARFIN CLR PUBLIC CO LTD	31.43
1.66	1.83	-0.17	-9.29%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD	1,398.34
0.07	0.07	0.00	0.00%	MINERVA INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	5.49
0.73	0.73	0.00	0.00%	MITSIDES PUBLIC COMPANY LTD	5.99
0.03	0.03	0.00	0.00%	MODESTOU SOUND & VISION PUBLIC COMPANY LTD	0.45
0.05	0.04	0.01	25.00%	MULTICHOICE (CYPRUS) PUBLIC COMPANY LTD	3.40
0.53	0.53	0.00	0.00%	MUSKITA ALUMINIUM INDUSTRIES PLC	43.73
0.40	0.41	-0.01	-2.44%	NEMESIS CONSTRUCTIONS PUBLIC COMPANY LTD	18.41
0.01	0.01	0.00	0.00%	NEW MARATHON TOURS PUBLIC CO LTD	0.50
0.07	0.07	0.00	0.00%	OCEAN TANKERS HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	13.66
0.07	0.07	0.00	0.00%	OPTIONS CASSOULIDES PLC	3.24
0.29	0.30	-0.01	-3.33%	ORFANIDES PUBLIC COMPANY LTD	23.48
0.18	0.17	0.01	5.88%	PANDORA INVESTMENTS PUBLIC LTD	76.40
0.62	0.61	0.01	1.64%	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	54.25
0.31	0.31	0.00	0.00%	PHC FRANCHISED RESTAURANTS PUBLIC LTD	5.52
0.11	0.11	0.00	0.00%	PHIL. ANDREOU PUBLIC LTD	4.95
0.77	0.77	0.00	0.00%	PHILOKTIMATIKI PUBLIC LTD	3.70
0.12	0.13	-0.01	-7.69%	PIERIDES HOLDINGS PLC	2.65
0.13	0.13	0.00	0.00%	PIPIS BROS FARMS PUBLIC COMPANY LTD	1.26

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 12/8	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0.01	0.01	0.00	0.00%	PLYNTEX PUBLIC LTD	0.10
0.11	0.11	0.00	0.00%	Primetel Plc	21.03
0.02	0.02	0.00	0.00%	Primetel Plc (WARRANT 2008/2011)	0.64
0.06	0.06	0.00	0.00%	R.A.I. CONSULTANTS PUBLIC LTD	0.69
0.04	0.04	0.00	0.00%	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD	0.81
0.01	0.01	0.00	0.00%	RENOS HATZIOANNOU FARM PUBLIC COMPANY LTD	0.83
0.06	0.07	-0.01	-14.29%	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD	3.25
0.07	0.07	0.00	0.00%	ROYAL HIGHGATE PUBLIC COMPANY LTD	2.31
0.01	0.01	0.00	0.00%	SAFS HOLDINGS PUBLIC LTD	0.70
0.11	0.11	0.00	0.00%	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	4.02
0.05	0.05	0.00	0.00%	SEA STAR CAPITAL PLC	31.49
0.22	0.24	-0.02	-8.33%	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD	14.63
0.33	0.33	0.00	0.00%	STADEMOS HOTELS PLC	10.73
0.15	0.18	-0.03	-16.67%	STARIO PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	8.66
0.01	0.01	0.00	0.00%	SUPHIRE HOLDINGS PUBLIC LTD	1.24
0.27	0.25	0.02	8.00%	TELIA AQUA MARINE PUBLIC LTD	6.14
0.28	0.28	0.00	0.00%	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	33.24
0.01	0.01	0.00	0.00%	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD (WARRANTS 2009)	0.11
0.23	0.23	0.00	0.00%	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD	2.81
0.03	0.03	0.00	0.00%	TOXOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0.62
2.05	2.05	0.00	0.00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - CAPITAL	5.59
0.85	0.85	0.00	0.00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INCOME	2.32
0.60	0.60	0.00	0.00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INTERNATIONAL	0.82
0.04	0.04	0.00	0.00%	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	0.40
0.27	0.30	-0.03	-10.00%	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD	3.04
0.69	0.70	-0.01	-1.43%	USB Bank Plc	31.32
0.92	0.91	0.01	1.10%	VASSILICO CEMENT WORKS PUBLIC COMPANY LTD	66.18
1.00	1.00	0.00	0.00%	VISION INTERNATIONAL PEOPLE GROUP PUBLIC LTD	75.00
0.01	0.01	0.00	0.00%	WARRANTS 2005/2012 EUROPROFIT CAPITAL INVESTORS PUBLIC LTD	0.01
6.41	6.41	0.00	0.00%	Woodland Designs PLC	83.33
0.53	0.52	0.01	1.92%	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC	60.75
0.05	0.06	-0.01	-16.67%	XENOS TRAVEL PUBLIC LTD	1.79

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

Άνοδος		Πτώση	
66.7%	ELMA HOLDINGS PUBLIC LTD	-25.00%	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD
40.0%	AMATHUS PUBLIC LTD	-25.00%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD
25.0%	ASTARTI DEVELOPMENT PLC	-16.67%	STARIO PORTFOLIO INV. COMPANY LTD
25.0%	MULTICHOICE (CYPRUS) COMPANY LTD	-16.67%	XENOS TRAVEL PUBLIC LTD
11.1%	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	-15.38%	G & K EXCLUSIVE FASHIONS LTD

cdb GlobalCapital
Global Capital Securities and Financial Services Limited
Regulated by the Cyprus Securities & Exchange Commission and Member of the Cyprus Stock Exchange
Λεωφ.Αρχ. Μακαρίου Γ', αρ. 50, Κτίριο Άλφα, 1ος όροφος, 1065 Λευκωσία
Τηλ.: 22 710710 Fax: 22339332, www.globalcapital.com.cy

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 12/8	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ					
1,16	1,21	-0,05	-4,13%	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.050,32
3,32	2,75	0,57	20,73%	ΑΝΕΚ (ΠΟ `90)	1,24
2,00	1,66	0,34	20,48%	ΑΝΕΚ (ΠΟ `96)	7,13
3,96	4,34	-0,38	-8,76%	ΒΙΟΧΑΛΚΟ (ΚΑ)	789,92
3,19	3,60	-0,41	-11,39%	ΒΩΒΟΣ ΜΠΑΜΠΗΣ (ΚΟ)	108,24
4,74	4,83	-0,09	-1,86%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	407,08
4,00	5,00	-1,00	-20,00%	ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	142,00
13,22	13,00	0,22	1,69%	ΔΕΗ (ΚΟ)	3.067,04
1,06	1,19	-0,13	-10,92%	ΔΟΛ (ΚΟ)	87,98
10,40	11,77	-1,37	-11,64%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6.313,23
1,34	1,48	-0,14	-9,46%	ΕΛΒΑΛ (ΚΑ)	166,30
3,40	3,55	-0,15	-4,23%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	601,80
6,14	6,40	-0,26	-4,06%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	1.876,60
5,28	5,39	-0,11	-2,04%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ)	345,15
4,41	4,55	-0,14	-3,08%	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	160,08
5,35	5,71	-0,36	-6,30%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	569,78
2,49	2,62	-0,13	-4,96%	ΙΑΣΩ (ΚΟ)	132,36
0,82	0,88	-0,06	-6,82%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	71,12
3,26	3,31	-0,05	-1,51%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	518,22
4,44	4,70	-0,26	-5,53%	ΚΑΕ (ΚΟ)	233,88
3,96	4,25	-0,29	-6,82%	ΚΥΠΡΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.392,66
8,51	9,23	-0,72	-7,80%	ΜΕΤΚΑ (ΚΟ)	442,10
0,62	0,68	-0,06	-8,82%	ΜΗΧΑΝΙΚΗ (ΚΟ)	41,50
0,51	0,55	-0,04	-7,27%	ΜΗΧΑΝΙΚΗ (ΠΟ)	13,24
8,32	8,80	-0,48	-5,45%	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	921,71
4,65	4,91	-0,26	-5,30%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	543,98
12,80	12,76	0,04	0,31%	ΟΛΘ (ΚΟ)	129,02
14,93	15,00	-0,07	-0,47%	ΟΛΠ (ΚΟ)	373,25
11,35	11,90	-0,55	-4,62%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.620,65
5,90	6,36	-0,46	-7,23%	ΟΤΕ (ΚΟ)	2.891,89
4,68	5,28	-0,60	-11,36%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.573,76
4,71	4,91	-0,20	-4,07%	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	104,00
4,00	4,37	-0,37	-8,47%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	153,40
2,77	3,08	-0,31	-10,06%	ΣΙΔΕΝΟΡ (ΚΟ)	266,60
4,44	4,32	0,12	2,78%	ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ (ΚΟ)	1.263,03
3,65	3,73	-0,08	-2,14%	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	399,07
15,68	17,10	-1,42	-8,30%	ΤΙΤΑΝ (ΚΟ)	1.207,47
10,40	11,50	-1,10	-9,57%	ΤΙΤΑΝ (ΠΟ)	78,72
1,27	1,30	-0,03	-2,31%	ΥΓΕΙΑ (ΚΟ)	207,42
0,91	1,01	-0,10	-9,90%	ΧΑΛΚΟΡ (ΚΑ)	92,16
2,34	2,51	-0,17	-6,77%	AEGEAN AIRLINES (ΚΟ)	167,12
2,16	2,38	-0,22	-9,24%	ALAPIS (ΚΟ)	529,52
5,51	6,00	-0,49	-8,17%	ALPHA BANK (ΚΟ)	2.943,83
18,05	19,00	-0,95	-5,00%	COCA - COLA (ΚΟ)	6.603,85
5,45	6,30	-0,85	-13,49%	EUROBANK EFG (ΚΟ)	2.935,34
6,13	6,19	-0,06	-0,97%	EUROBANK PROPERTIES (ΚΟ)	373,93
17,13	17,50	-0,37	-2,11%	FOLLI - FOLLIE (ΚΟ)	564,38
0,81	0,87	-0,06	-6,90%	FORTHNET (ΚΟ)	125,90
8,23	8,10	0,13	1,60%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	419,34
9,18	9,46	-0,28	-2,96%	FRIGOGLASS (ΚΟ)	369,04
0,74	0,83	-0,09	-10,84%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	98,44
1,52	1,72	-0,20	-11,63%	J. & P. - ΑΒΑΞ (ΚΟ)	118,04
5,75	5,92	-0,17	-2,87%	JUMBO (ΚΟ)	746,79
3,98	4,15	-0,17	-4,10%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	175,24
1,12	1,17	-0,05	-4,27%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	851,33
1,65	1,85	-0,20	-10,81%	MARFIN POPULAR BANK (ΚΟ)	1.406,63
1,26	1,43	-0,17	-11,89%	PROTON BANK (ΚΟ)	78,98
3,88	4,10	-0,22	-5,37%	S & B ΟΡΥΚΤΑ (ΚΟ)	200,91
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ					
8,05	8,66	-0,61	-7,04%	ALPHA ETF FTSE Athex 20	49,52
17,16	18,18	-1,02	-5,61%	NBGAM ETF ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ Χ.Α.	4,80
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΣΑΙΑΣ & ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ					
1,88	1,90	-0,02	-1,05%	ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	21,01
0,72	0,73	-0,01	-1,37%	ΑΚΡΙΤΑΣ (ΚΟ)	9,36
0,59	0,58	0,01	1,72%	ΑΛΚΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	10,15
0,82	0,83	-0,01	-1,20%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	18,05
0,89	0,87	0,02	2,30%	ΑΛΦΑ ΓΚΡΙΣΙΝ (ΚΟ)	9,94
1,10	1,12	-0,02	-1,79%	ALPHA TRUST ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	30,25
1,37	1,30	0,07	5,38%	ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	20,96
0,49	0,47	0,02	4,26%	ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν. - MODA BAGNO (ΚΟ)	9,22
1,00	1,14	-0,14	-12,28%	ΒΑΡΔΑΣ (ΚΟ)	2,97
0,95	0,93	0,02	2,15%	ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	22,79
0,61	0,56	0,05	8,93%	ΒΙΟΤΕΡ (ΚΟ)	10,72
0,89	0,82	0,07	8,54%	ΒΙΣ (ΚΟ)	4,42
1,34	1,30	0,04	3,08%	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ SYSTEMS (ΚΟ)	8,48
0,41	0,48	-0,07	-14,58%	ΓΑΛΑΞΙΔΙ (ΚΟ)	5,77
0,90	0,96	-0,06	-6,25%	ΓΙΟΥΡΟΜΠΡΟΚΕΡΣ (ΚΟ)	5,40
5,90	5,94	-0,04	-0,67%	ΔΑΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ (ΚΟ)	88,50
0,65	0,66	-0,01	-1,52%	ΔΙΑΣ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	68,49
1,60	1,61	-0,01	-0,62%	ΔΙΑΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	38,92
1,12	1,16	-0,04	-3,45%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	17,78
1,23	1,13	0,10	8,85%	ΔΟΥΡΟΣ (ΚΟ)	4,87
0,51	0,54	-0,03	-5,56%	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	17,71
0,48	0,49	-0,01	-2,04%	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	6,56
0,58	0,56	0,02	3,57%	ΕΙΔΗΣΕΟΦΩΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	16,15
0,73	0,79	-0,06	-7,59%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	8,21
0,86	0,91	-0,05	-5,49%	ΕΛ. ΒΙΟΜ. ΖΑΧΑΡΗΣ (ΚΑ)	31,60
0,47	0,48	-0,01	-2,08%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	17,53
0,89	1,01	-0,12	-11,88%	ΕΛΒΕ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ (ΚΟ)	11,77
0,91	0,92	-0,01	-1,09%	ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ)	29,06
1,40	1,20	0,20	16,67%	ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ (ΚΟ)	11,20
1,87	1,89	-0,02	-1,06%	ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	44,56
33,71	36,45	-2,74	-7,52%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	669,65
1,56	1,45	0,11	7,59%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ (ΚΟ)	42,47
0,36	0,35	0,01	2,86%	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ (ΚΟ)	4,93
0,52	0,54	-0,02	-3,70%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	13,90
2,45	2,45	0,00	0,00%	ΕΛΤΡΑΚ (ΚΟ)	35,98
0,35	0,38	-0,03	-7,89%	ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ (ΚΟ)	18,32
0,54	0,56	-0,02	-3,57%	ΕΤΕΜ (ΚΑ)	16,20
0,60	0,61	-0,01	-1,64%	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ)	16,63
2,90	2,92	-0,02	-0,68%	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	21,31
1,38	1,31	0,07	5,34%	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	23,81
0,61	0,64	-0,03	-4,69%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	17,43
0,44	0,55	-0,11	-20,00%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	7,92
0,42	0,44	-0,02	-4,55%	ΙΜΠΕΡΙΟ-ΑΡΓΩ ΓΚΡΟΥΠ (ΚΟ)	8,91
0,77	0,78	-0,01	-1,28%	ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)	8,65
5,00	4,92	0,08	1,63%	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (ΚΟ)	85,00
1,51	1,52	-0,01	-0,66%	ΚΑΝΑΚΗΣ Σ. (ΚΟ)	11,33
0,66	0,71	-0,05	-7,04%	ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ (ΚΟ)	6,43
1,28	1,29	-0,01	-0,78%	ΚΑΡΑΤΖΗ (ΚΟ)	18,79
0,89	0,89	0,00	0,00%	ΚΕΠΕΝΟΥ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	5,96
0,95	1,22	-0,27	-22,13%	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	23,51

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 12/8	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
5,10	5,29	-0,19	-3,59%	ΚΟΡΡΕΣ (ΚΟ)	58,91
0,78	0,86	-0,08	-9,30%	ΚΡΕΚΑ (ΚΟ)	5,56
4,64	4,60	0,04	0,87%	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ (ΚΟ)	136,79
1,02	1,05	-0,03	-2,86%	ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	33,73
0,57	0,56	0,01	1,79%	ΚΤΗΜΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ (ΚΟ)	9,01
0,78	0,76	0,02	2,63%	ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Η.- F.H.L. (ΚΟ)	19,32
0,29	0,29	0,00	0,00%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	4,41
0,75	0,70	0,05	7,14%	ΛΑΝΑΚΑΜ (ΚΟ)	4,45
0,59	0,60	-0,01	-1,67%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΚΑ)	4,91
0,50	0,52	-0,02	-3,85%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΠΑ)	1,08
0,40	0,43	-0,03	-6,98%	ΛΙΒΑΝΗΣ (ΚΟ)	9,28
1,66	1,79	-0,13	-7,26%	ΛΟΥΛΗ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	27,59
0,48	0,47	0,01	2,13%	ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ (ΚΟ)	4,71
1,28	1,23	0,05	4,07%	ΜΙΝΕΡΒΑ (ΚΑ)	7,94
1,14	1,22	-0,08	-6,56%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	5,85
0,60	0,65	-0,05	-7,69%	ΜΠΗΤΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ (ΚΟ)	9,51
0,98	0,91	0,07	7,69%	ΝΑΚΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ (ΚΟ)	6,21
0,48	0,47	0,01	2,13%	ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	11,49
0,77	0,76	0,01	1,32%	ΝΕΩΡΙΟΝ (ΚΟ)	18,07
0,70	0,74	-0,04	-5,41%	ΝΗΡΕΥΣ (ΚΟ)	44,54
0,51	0,47	0,04	8,51%	ΝΤΡΟΥΚΦΑΡΜΠΕΝ (ΚΟ)	7,90
0,50	0,50	0,00	0,00%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	17,09
0,63	0,63	0,00	0,00%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΠΟ)	1,62
0,83	0,80	0,03	3,75%	ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	6,66
8,26	8,26	0,00	0,00%	ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΠΟ)	2,28
0,80	0,68	0,12	17,65%	ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	3,98
0,81	0,85	-0,04	-4,71%	ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ (ΚΟ)	16,37
2,95	3,15	-0,20	-6,35%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	20,86
1,19	1,35	-0,16	-11,85%	ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ (ΚΟ)	55,78
0,58	0,63	-0,05	-7,94%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	26,65
3,84	3,89	-0,05	-1,29%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΑ)	105,14
0,76	0,80	-0,04	-5,00%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	16,93
2,62	2,50	0,12	4,80%	ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΛ/ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	10,96
0,39	0,42	-0,03	-7,14%	ΣΕΛΜΑΝ (ΚΟ)	13,72
0,64	0,70	-0,06	-8,57%	ΣΕΛΟΝΤΑ ΙΧΘ/ΓΕΙΑΙ (ΚΟ)	18,74
0,68	0,68	0,00	0,00%	ΣΠΥΡΟΥ ΑΓΡ. ΟΙΚ. (ΚΟ)	19,34
0,69	0,74	-0,05	-6,76%	ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ (ΚΟ)	27,30
1,08	1,18	-0,10	-8,47%	ΣΩΛ/ΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ (ΚΟ)	134,10
0,38	0,41	-0,03	-7,32%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	62,94
0,41	0,41	0,00	0,00%	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΑ)	5,21
3,23	3,28	-0,05	-1,52%	ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ (ΚΟ)	122,09
1,56	1,52	0,04	2,63%	ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ (ΚΟ)	13,01
0,45	0,44	0,01	2,27%	ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ Ε. ΥΙΟΙ (ΚΟ)	3,63
0,58	0,64	-0,06	-9,38%	A.S. COMPANY (ΚΟ)	12,69
0,72	0,72	0,00	0,00%	ALSINCO (ΚΟ)	3,62
1,28	1,46	-0,18	-12,33%	ATTICA BANK (ΚΟ)	313,45
0,59	0,60	-0,01	-1,67%	AUDIOVISUAL (ΚΟ)	26,82
1,73	1,74	-0,01	-0,57%	AUTOHELLAS (ΚΟ)	62,90
0,85	0,88	-0,03	-3,41%	AVENIR (ΚΟ)	89,61
0,85	0,94	-0,09	-9,57%	AXON ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	17,22
0,58	0,61	-0,03	-4,92%	BYTE COMPUTER (ΚΟ)	9,17
0,65	0,69	-0,04	-5,80%	CENTRIC ΠΟΛΥΜΕΣΑ (ΚΟ)	17,39
0,45	0,34	0,11	32,35%	CPI (ΚΟ)	4,46
0,57	0,57	0,00	0,00%	CYCLON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	15,20
0,49	0,47	0,02	4,26%	DIONIC (ΚΟ)	14,23
0,80	0,80	0,00	0,00%	EURODRIP (ΚΟ)	35,38
1,18	1,18	0,00	0,00%	EUROLINE ΑΕΕΧ (ΚΟ)	12,54
2,34	2,42	-0,08	-3,31%	EUROMEDICA (ΚΟ)	102,12
0,94	0,95	-0,01	-1,05%	F.G. EUROPE (ΚΟ)	49,63
8,60	8,58	0,02	0,23%	FLEXOPACK (ΚΟ)	100,79
1,20	1,17	0,03	2,56%	INFO - QUEST (ΚΟ)	58,45
1,09	1,18	-0,09	-7,63%	INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	22,43
0,79	0,79	0,00	0,00%	INTERINVEST ΑΕΕΧ (ΚΟ)	8,81
1,29	1,44	-0,15	-10,42%	INTRAKAT (ΚΟ)	29,87
1,88	1,91	-0,03	-1,57%	KLEEMAN HELLAS (ΚΟ)	44,46
0,77	0,86	-0,09	-10,47%	LAVIPHARM (ΚΟ)	39,33
0,58	0,49	0,09	18,37%	LOGISMOS (ΚΟ)	2,75
2,64	2,66	-0,02	-0,75%	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	11,03
5,53	5,39	0,14	2,60%	MERMEREN KOMBINAT A.D.PRILEP(ΕΛΠ)	2,59
0,93	0,89	0,04	4,49%	MEVACO (ΚΟ)	9,77
4,00	4,00	0,00	0,00%	MIG REAL ESTATE ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	49,36
2,30	2,33	-0,03	-1,29%	MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	28,56
2,70	2,85	-0,15	-5,26%	NEXANS ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	16,56
0,77	0,74	0,03	4,05%	PASAL (ΚΟ)	11,53
0,61	0,63	-0,02	-3,17%	PROFILE (ΚΟ)	7,43
1,02	1,02	0,00	0,00%	REDS (ΚΟ)	58,58
3,10	3,18	-0,08	-2,52%	RILKEN (ΚΟ)	10,42
0,57	0,63	-0,06	-9,52%	SCIENS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	92,94
1,51	1,40	0,11	7,86%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	9,75
0,51	0,57	-0,06	-10,53%	SPRIDER STORES (ΚΟ)	40,18
0,50	0,55	-0,05	-9,09%	T BANK (ΚΟ)	72,34
0,95	1,04	-0,09	-8,65%	TRASTOR ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	52,14
0,52	0,66	-0,14	-21,21%	VELL GROUP (ΚΟ)	18,24
0,42	0,43	-0,01	-2,33%	YALCO - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ΚΑ)	5,54
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΑΜΗΛΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ					
0,48	0,50	-0,02	-4,00%	ΑΘΗΝΑ (ΚΟ)	23,59
0,34	0,36	-0,02	-5,56%	ΑΝΕΚ (ΚΟ)	53,50
2,51	2,56	-0,05	-1,95%	ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΑΣ (ΚΟ)	160,39
1,53	1,53	0,00	0,00%	ΑΤΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ (ΚΟ)	41,80
0,58	0,63	-0,05	-7,94%	ΒΑΛΚΑΝ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	11,67
35,73	35,73	0,00	0,00%	ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒ (ΚΟ)	454,94
7,50	7,51	-0,01	-0,13%	ΓΕΚΕ (ΚΑ)	63,14
0,35	0,36	-0,01	-2,78%	ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	8,42
0,60	0,60	0,00	0,00%	ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΛΥΜΠΕΡΗ (ΚΟ)	11,49
2,68	2,95	-0,27	-9,15%	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.372,77
16,75	16,98	-0,23	-1,35%	ΕΡΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ (ΚΟ)	6,11
7,26	7,26	0,00	0,00%	ΕΡΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ (ΠΟ)	1,78
7,12	7,45	-0,33	-4,43%	ΖΑΜΠΑ (ΚΑ)	7,14
4,81	4,84	-0,03	-0,62%	ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΓΕΤ (ΚΟ)	341,91
14,00	14,00	0,00	0,00%	ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	187,66
0,19	0,20	-0,01	-5,00%	ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ (ΚΟ)	4,16
65,00	65,00	0,00	0,00%	ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΑ)	179,40
4,20	4,36	-0,16	-3,67%	ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	13,86
0,33	0,33	0,00	0,00%	ΚΛΩΣ/ΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΑ)	3,80

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

5/8/10 - 12/8/10

Ανοδος	Μεταβ. %	Πτώση	Μεταβ. %
ELBISCO ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΑ)	52,08	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	-26,67
CPI (ΚΟ)	32,35	ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ Χ.Κ. (ΚΟ)	-26,23
ΝΙΚΑΣ (ΚΟ)	23,96	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	-22,13
ΑΝΕΚ (ΠΟ '90)	20,73	VELL GROUP (ΚΟ)	-21,21
ΑΝΕΚ (ΠΟ '96)	20,48	ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	-20,00

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 12/8	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,32	0,35	-0,03	-8,57%	ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	6,79
19,00	19,60	-0,60	-3,06%	ΛΑΜΨΑ (ΚΟ)	405,92
3,21	3,26	-0,05	-1,53%	ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ (ΚΟ)	227,67
0,37	0,35	0,02	5,71%	ΜΟΥΖΑΚΗΣ (ΚΑ)	11,91
0,13	0,15	-0,02	-13,33%	ΜΟΧΛΟΣ (ΚΟ)	9,54
3,48	3,48	0,00	0,00%	ΜΠΕΝΡΟΥΜΠΗ Χ. & ΥΙΟΣ (ΚΟ)	32,24
0,17	0,16	0,01	6,25%	ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ (ΚΑ)	4,32
0,40	0,40	0,00	0,00%	ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ (ΠΑ)	0,62
1,19	0,96	0,23	23,96%	ΝΙΚΑΣ (ΚΟ)	24,08
0,21	0,21	0,00	0,00%	ΠΕΡΣΕΥΣ (ΚΟ)	3,62
0,18	0,19	-0,01	-5,26%	ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	9,20
0,45	0,61	-0,16	-26,23%	ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ Χ.Κ. (ΚΟ)	24,55
0,38	0,38	0,00	0,00%	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	2,48
0,24	0,24	0,00	0,00%	ΦΙΕΡΑΤΕΞ (ΚΟ)	2,45
0,38	0,35	0,03	8,57%	ΦΙΝΤΕΞΠΟΡΤ (ΚΟ)	2,78
0,18	0,21	-0,03	-14,29%	ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ (ΚΟ)	12,90
7,60	7,60	0,00	0,00%	ALPHA ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	106,40
1,23	1,27	-0,04	-3,15%	ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	199,78
7,80	7,80	0,00	0,00%	CROWN HELLAS CAN (ΚΟ)	187,69
0,73	0,48	0,25	52,08%	ELBISCO ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΑ)	39,24
0,58	0,60	-0,02	-3,33%	ELMEC SPORT (ΚΟ)	32,13
0,46	0,46	0,00	0,00%	INFORMER (ΚΟ)	10,61
0,38	0,38	0,00	0,00%	INTERFISH ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	10,98
1,06	1,24	-0,18	-14,52%	MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	306,19
0,34	0,29	0,05	17,24%	NUTRIART (ΚΟ)	14,45
0,90	0,90	0,00	0,00%	OLYMPIC CATERING (ΚΟ)	6,26
0,30	0,26	0,04	15,38%	PAPERPACK ΤΣΟΥΚΑΡΙΔΗΣ Ι. (ΚΟ)	3,56
0,26	0,23	0,03	13,04%	PC SYSTEMS (ΚΟ)	10,65
0,14	0,13	0,01	7,69%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	3,83
0,24	0,26	-0,02	-7,69%	SATO AE (ΚΟ)	6,73
0,19	0,19	0,00	0,00%	SPIDER - ΠΕΤΣΙΟΣ Ν.& ΥΙΟΙ (ΚΟ)	5,52
0,12	0,15	-0,03	-20,00%	UNIBIOS (ΚΟ)	11,01
17,70	18,58	-0,88	-4,74%	VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1.443,94
0,64	0,60	0,04	6,67%	VIVERE (ΚΟ)	21,06
ΥΠΟ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ					
0,43	0,50	-0,07	-14,00%	ΑΕΓΕΚ (ΚΟ)	14,32
0,26	0,28	-0,02	-7,14%	ΑΤΛΑΝΤΙΚ (ΚΟ)	7,40
0,27	0,28	-0,01	-3,57%	ΑΤΤΙ - ΚΑΤ (ΚΟ)	22,04
0,61	0,65	-0,04	-6,15%	ΒΑΡΑΓΚΗΣ (ΚΟ)	3,94
0,15	0,15	0,00	0,00%	ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ (ΚΑ)	1,55
0,06	0,06	0,00	0,00%	ΕΔΡΑΣΗ - ΨΑΛΛΙΔΑΣ Χ. (ΚΟ)	1,88
0,15	0,16	-0,01	-6,25%	ΕΙΚΟΝΑ - ΗΧΟΣ (ΚΟ)	3,13
3,70	3,70	0,00	0,00%	ΕΛΒΙΕΜΕΚ (ΚΟ)	24,87
0,11	0,15	-0,04	-26,67%	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	3,34
0,59	0,63	-0,04	-6,35%	ΕΛΦΙΚΟ (ΚΟ)	2,65
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ (ΚΟ)	1,97
0,14	0,14	0,00	0,00%	ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ (ΠΟ)	0,17
0,14	0,15	-0,01	-6,67%	ΕΥΡΩΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ (ΚΟ)	1,53
0,18	0,18	0,00	0,00%	ΙΠΠΟΤΟΥΡ (ΚΑ)	3,22
0,72	0,72	0,00	0,00%	ΚΕΡΑΜΕΙΑ ΑΛΛΑΤΙΝΗ (ΚΟ)	17,73
0,07	0,08	-0,01	-12,50%	ΚΛΩΝΑΤΕΞ (ΚΟ)	1,45
0,11	0,10	0,01	10,00%	ΚΛΩΝΑΤΕΞ (ΠΟ)	0,86
0,22	0,23	-0,01	-4,35%	ΚΟΥΜΠΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3,86
0,25	0,27	-0,02	-7,41%	ΜΑΪΛΛΗΣ Μ.Ι.(ΚΟ)	18,29
0,25	0,25	0,00	0,00%	ΜΑΡΑΚ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ (ΚΟ)	2,39
0,06	0,07	-0,01	-14,29%	ΝΕΛ (ΚΟ)	8,52
0,51	0,49	0,02	4,08%	ΠΕΤΖΕΤΑΚΙΣ (ΚΟ)	13,05
0,28	0,27	0,01	3,70%	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ (ΚΟ)	6,81
1,13	1,20	-0,07	-5,83%	ΣΙΔΜΑ (ΚΟ)	11,30
0,12	0,12	0,00	0,00%	ΤΕΞΑΠΡΕΤ (ΚΟ)	1,67
0,13	0,14	-0,01	-7,14%	ALTEC (ΚΟ)	27,98
0,12	0,12	0,00	0,00%	COMPUCON (ΚΟ)	1,49
1,47	1,47	0,00	0,00%	FASHION BOX (ΚΟ)	12,63
0,89	0,88	0,01	1,14%	HELLAS ONLINE (ΚΟ)	138,44
1,75	1,47	0,28	19,05%	PLIAS (ΚΑ)	21,44
0,17	0,17	0,00	0,00%	RIDENCO (ΚΟ)	3,92
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ					
0,99	0,99	0,00	0,00%	ALPHA TRUST ΑΕΠΕΥ (ΚΟ)	30,79
ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ					
2,86	2,86	0,00	0,00%	DIVERSA (ΚΟ)	5,03
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ					
2,40	2,40	0,00	0,00%	OPTRONICS TECHNOLOGIES (ΚΟ)	8,00
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ					
4,03	4,03	0,00	0,00%	EUROXX ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ (ΚΟ)	39,43
ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ					
2,47	2,47	0,00	0,00%	ΒΙΟΪΑΤΡ.& ΡΟΜΠΟΤ.ΤΕΧΝΟΛ. (ΚΟ)	13,34
ΛΙΑΝΙΚΟ & ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ					
2,13	2,16	-0,03	-1,39%	MEDITERRA (ΚΟ)	15,55
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ					
1,40	1,40	0,00	0,00%	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	12,48
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ					
2,34	2,34	0,00	0,00%	ΝΤΟΠΛΕΡ (ΚΟ)	24,80
ΤΡΟΦΙΜΑ					
1,15	1,15	0,00	0,00%	ΚΡΗΤΩΝ ΑΡΤΟΣ (ΚΟ)	4,89
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ					
1,90	1,90	0,00	0,00%	ENVITEC (ΚΟ)	18,85
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ					
0,88	0,88	0,00	0,00%	EPSILON NET (ΚΟ)	4,92
2,52	2,52	0,00	0,00%	PERFORMANCE TECHNOLOGIES (ΚΟ)	9,85
3,96	3,96	0,00	0,00%	VIDAVO (ΚΟ)	3,39
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ					
2,39	2,40	-0,01	-0,42%	ΦΟΥΝΤΛΙΝΚ (ΚΟ)	17,32

ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ : ΑΛΥΣΙΔΑ (ΚΟ), ΑΛΥΣΙΔΑ (ΠΟ), ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ (ΚΟ), ΑΤΕΡΜΩΝ (ΚΟ), ΔΙΕΚΑΤ (ΚΟ), ΛΑΝ-ΝΕΤ (ΚΟ), ΜΑΞΙΜ ΠΕΡΤΣΙΝΙΔΗΣ (ΚΑ), ΜΕΣΟΧΩΡΙΤΗ ΑΦΟΙ (ΚΟ), ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ (ΚΟ), ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ (ΠΟ), ΣΑΟΣ ΦΕΡΡΥΣ (ΚΟ), ΧΑΛΥΒΔΟΦΥΛΛΩΝ (ΚΟ), ΩΜΕΓΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ), ALTIUS ΑΕΕΧ (ΚΟ), BETANET (ΚΟ), HITECH SNT (ΚΟ), MICROLAND COMPUTERS (ΚΟ), UNITED TEXTILES (ΚΟ)

* Αφορά τη χρήση 2009. Για τον υπολογισμό του P/E, έχουν χρησιμοποιηθεί τα Ενοποιημένα Κέρδη μετά Φόρων και Δικαιωμάτων Μειοψηφίας ανά μετοχή, βάσει του σταθμισμένου αριθμού μετοχών.

alphatrust
ALPHA TRUST ΑΕΠΕΥ
Ξενίας 5, 145 62 Κηφισιά
Τηλ.: 210 6289300
www.alphatrust.gr

Μοχλός της παγκόσμιας ανάπτυξης η Κίνα

Παρά την ανησυχία για ενδεχόμενη έκρηξη της φούσκας στη στεγαστική αγορά

Ασχετα με τις επιφυλάξεις και τις φοβίες που κυκλοφορούν διεθνώς και κυρίως στην Ουάσιγκτον, για το ενδεχόμενο να σκάσει η κινεζική «φούσκα», η ασιατική αυτή χώρα θα συνεχίσει να είναι ο μοχλός της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τον Μπάιρον Βιν, ανώτατο διευθυντικό στέλεχος του ομίλου Blackstone Group, της μεγαλύτερης εταιρείας private equity στον κόσμο.

«Η Ουάσιγκτον πιστεύει ότι η φούσκα της Κίνας είναι έτοιμη να εκραγεί, αλλά εγώ δεν το νομίζω», είπε ο κ. Βιν σε ραδιοφωνική εκπομπή του Bloomberg, με τον δημοσιογράφο Τομ Κίνι. Οπως δήλωσε ενδεικτικά, «η Κίνα θα συνεχίσει να αποτελεί την κινητήριο δύναμη της διεθνούς οικονομικής ανάπτυξης». Ο ρυθμός της παγκόσμιας ανάπτυξης αναμένεται να διαμορφωθεί εφέτος στο 3% και η συμμετοχή της Κίνας θα είναι μια πλήρης εκατοστιαία μονάδα, υποστηρίζει ο ηλικίας 77 ετών Βιν, ο οποίος στο παρελθόν διετέλεσε υπεύθυνος μάρκετινγκ του επενδυτικού ταμείου Pequot Capital Management Inc.

Ο ρυθμός της παγκόσμιας ανάπτυξης φέτος αναμένεται στο 3%, και η συμμετοχή της Κίνας θα είναι μία εκατοστιαία μονάδα.

Η φημολογία περί έκρηξης της κινεζικής φούσκας στη στεγαστική αγορά έχει προκαλέσει ανησυχία στην κυβέρνηση του Πεκίνου, η οποία λαμβάνει μέτρα για να περιορίσει ενδεχόμενα φαινόμενα κερδοσκοπίας. Επιπλέον, η απόφασή της προ ημερών να κλείσει ενεργοβόρα και ρυπογόνα εργοστάσια παλαιάς τεχνολογίας εκτιμάται πως θα επηρεάσει αρνητικά την ανάπτυξη, ενώ παράλληλα έχει δώσει εντολές στις τράπεζες για περιορισμό της ανεξέλεγκτης πιστωτικής επέκτασης.

Ωστόσο, οι τιμές των ακινήτων παρέμειναν σταθερές τον Ιούλιο σε σύγκριση με τον Ιούνιο στη χώρα, σύμφωνα με την κινεζική στατιστική υπηρεσία. Η υπερθέρμανση παρατηρείται κυρίως στα πιο ακριβά ακίνητα, σημειώνει ο κ. Βιν. Και συνεχίζει λέγοντας ότι «υπάρχει πρόβλημα, παρατηρούνται υπερβολές, αλλά οι Κινέζοι πράττουν το παν για να ελέγξουν το πρόβλημα, περιορίζοντας τις τραπεζικές πιστώσεις». Οπως καταλήγει ο κ. Βιν, «η κατάσταση στη στεγαστική αγορά της Κίνας δεν είναι τόσο άσχημη όσο ήταν στις ΗΠΑ». Και με βάση αυτές τις εκτιμήσεις, προβλέπει ότι ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του κινεζικού ΑΕΠ θα παραμείνει μεταξύ του 8% και του 9%.

BLOOMBERG

Η φημολογία περί έκρηξης της κινεζικής φούσκας στη στεγαστική αγορά έχει προκαλέσει ανησυχία στην κυβέρνηση του Πεκίνου, η οποία προσπαθεί να αντιμετωπίσει πιθανά φαινόμενα κερδοσκοπίας.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη (Σε δολάρια)

3M COMPANY	84.19	84.10
ALCOA INC	10.86	10.66
ALLEGHENY TECH	44.44	44.88
ALTRIA GROUP	22.26	22.44
AMAZON COM	126.29	125.89
AMER ELEC PWR	35.38	35.50
AMER EXPRESS C	42.60	42.96
AMER INTL GROU	37.27	37.84
AMGEN	54.08	53.69
APPLE INC	252.92	250.19
AVON PRODUCTS	29.60	29.85
BAKER HUGHES I	40.19	40.19
BANK OF AMERIC	13.14	13.19
BAXTER INTL IN	45.72	45.62
BOEING CO	64.95	65.60
BRISTOL MYERS	26.27	26.25
CAMPBELL SOUP	36.10	36.10
CATERPILLAR IN	67.74	68.71
CIGNA CORP	33.40	33.40
CISCO SYSTEMS	21.59	23.73
CITIGROUP	3.89	3.84
CERVECERIAS	52.88	53.07
COCA-COLA CO	55.72	56.04
COLGATE PALMOL	77.10	76.47
COMPUTER SCIEN	42.78	43.88
DANAOS CORP	3.83	3.94
DIANA SHIPPING	12.60	12.58
DOW CHEMICAL C	24.92	25.18
DRYSHIPS	4.46	4.42
DU PONT CO	40.81	40.50
EASTMAN KODAK	3.73	3.78
EMC CORP	18.73	19.66
ENTERGY CP	78.24	78.58
EXCEL MARITIME	5.34	5.42
EXELON CORP	41.35	41.99
EXXON MOBIL	60.23	60.39
FEDEX CORP	81.74	83.13
FORD MOTOR CO	12.27	12.41
FREESEAS	1.07	1.08
GENERAL DYNAMI	60.48	61.32
GENERAL ELEC C	15.60	15.70
GENL MARITIME	5.25	5.15
H J HEINZ CO	45.21	45.30
HALLIBURTON CO	28.58	28.78
HARTFORD FINL	20.74	20.86
HEWLETT-PACKAR	40.22	40.77
HOME DEPOT INC	27.53	27.71
HONEYWELL INTL	41.32	41.81
INTEL CORP	19.57	19.43
INTL BUS MACHI	128.50	129.83
INTL PAPER CO	21.84	21.87
JOHNSON JOHNSO	58.45	58.50
JPMORGAN CHASE	37.82	37.75
LAZARD	31.06	31.02
LIMITED BRANDS	25.03	25.12
MCDONALD'S COR	71.88	71.57
MERCK & CO	35.04	34.89
MICROSOFT CP	24.50	24.86
MORGAN STANLEY	26.19	26.43
NATL SEMICONDU	12.88	13.15
NORFOLK SOUTHE	54.66	55.26
ORACLE CORP	23.16	23.66
PEPSICO INC	65.14	65.45
PFIZER INC	16.02	16.00
PROCTER & GAMB	60.34	60.27
RADIOSHACK	19.35	19.20
RAYTHEON CO	44.61	44.93
ROCKWELL AUTOM	52.26	52.51
SARA LEE CORP	14.17	14.47
SCHLUMBERGER L	59.53	60.06
SOUTHERN	35.78	35.86
STEALTHGAS	4.83	4.83
TEXAS INSTRUME	24.47	24.97
THE AES CORP	10.70	10.61
TSAKOS ENERGY	13.12	13.32
TYCO INTL	36.54	36.93
UNISYS CORP	23.30	23.46
UNITED TECH CP	70.55	71.27
US BANCORP	22.42	22.48
VERIZON COMMS	30.21	29.56
VIACOM CL B	32.13	32.66
WAL-MART STORE	50.26	51.02
WALT DISNEY CO	34.05	34.22
WELLS FARGO &	25.98	26.28

London/Λονδίνο (Σε πέννες)

3I GROUP	267.00	274.90
ADMIRAL GROUP	1471.00	1466.00
AGGREKO	1516.00	1527.00
ANGLO AMERICAN	2376.50	2358.00
ANTOFAGASTA	994.50	989.50
ARM HOLDINGS	308.00	305.80
ASSOC.BR.FOODS	1030.00	1017.00
ASTRAZENECA	3298.50	3273.50
AVIVA	366.80	371.20
B SKY B	705.50	708.00
BAE SYSTEMS	312.40	317.00
BARCLAYS	309.60	313.60
BG GROUP	1012.50	1003.50
BHP BILLITON	1939.50	1925.00
BP	408.95	411.00
BR LAND CO	449.50	446.80
BRIT AM TOBACC	2234.00	2210.00
BRITISH AIRWAY	213.90	217.30
BT GROUP	138.40	137.80
BURBERRY GRP	827.00	827.00
BUNZL	688.00	684.00
CAIRN ENERGY	451.80	444.80
CAPITA GROUP	694.50	697.00
CARNIVAL	2178.00	2175.00
CENTRICA	329.95	319.70
COMPASS GROUP	507.50	515.50
DAILY MAIL TST	460.20	471.10
DIAGEO	1109.00	1096.00
DOLPHIN CAP IN	0.00	40.00
DSG INTERNTL	25.17	25.13
ENTERPRISE INN	89.65	91.70
GLAXOSMITHKLIN	1195.00	1165.50
HAMMERSON	366.00	371.80
HAYS	89.65	91.00
HSBC HOLDINGS	658.90	657.50
IMPERIAL TOBAC	1826.00	1806.00
INTERCONT HOTE	1057.00	1071.00
INTL POWER	363.10	364.80
ITV	49.74	50.80
JOHNSON MATTHE	1653.00	1658.00
KAZAKHMYS	1168.00	1160.00
KINGFISHER	207.40	204.50
LAND SECS GROU	601.00	604.00
LEGAL & GENERA	87.80	87.65
LLOYDS BNK GRP	70.70	70.03
MAN GROUP	209.90	212.40
MARKS & SP.	331.20	330.00
MORRISON SUPMK	274.70	277.30
NATIONAL GRID	538.00	533.00
NEXT	1968.00	1950.00
OLD MUTUAL	120.80	123.10
PARTYGAMING	267.70	282.60
PEARSON	986.00	984.50
PORVAIR	62.00	62.00
PRUDENTIAL	553.00	562.00
RECKIT BNCSR G	3124.00	3065.00
REED ELSEVIER	536.00	530.50
RENTOKIL INITI	98.95	101.00
REXAM PLC	301.60	300.40
RIO TINTO	3257.50	3256.00
ROLLS ROYCE GP	560.00	552.00
RSA INSRANCE G	128.30	128.80
ROYAL BANK SCO	46.55	46.00
ROYAL DTCH SHL	1782.00	1780.50
SABMILLER	1899.50	1865.50
SAGE GROUP	238.00	239.00
SAINSBURY(J)	348.40	349.30
SCHRODERS	1334.00	1345.00
SCHRODERS NV	1077.00	1085.00
SCOT & STH ENR	1136.26	1129.00
SEVERN TRENT	1331.00	1323.00
SHIRE	1494.00	1487.00
SMITH&NEPHEW	572.00	573.00
SMITHS GROUP	1163.00	1193.00
STANDRD CHART	1749.21	1748.00
TATE & LYLE	432.70	435.40
TESCO	401.60	401.35
UNILEVER	1734.00	1707.00
UNITED UTIL GR	596.00	592.00
UTD BUSINESS M	545.00	554.00
VODAFONE GROUP	151.95	150.75
WHITBREAD	1385.00	1396.00
WILLIAM HILL	163.30	166.00
WOLSELEY	1375.00	1432.00
WPP PLC	670.50	676.00
XSTRATA	1009.00	1004.00
YELL GROUP	19.24	21.28

Zurich /Ζυρίχη (Σε ελβ.φρ.)

ABB LTD N	20.02	20.24
ADECCO N	51.95	53.30
BALOISE HLD N	82.75	82.90
CLARIANT N	13.60	13.64
CS GROUP AG	46.83	47.40
GIVAUDAN N	941.50	947.00
HOLCIM N	65.70	66.40
INTERSHOP I	292.00	290.00
JULIUS BAER N	35.14	35.40
LONZA GRP AG N	86.25	86.90
NESTLE SA	52.50	51.40
NOVARTIS N	52.75	53.05
RICHEMONT I	39.74	39.92
ROCHE HOLDING	141.70	141.80
SGS N	1443.00	1452.00
SWATCH GROUP I	338.00	333.60
SWISS LIFE HLD	101.70	104.50
SWISS REINSUR	44.25	45.07
SWISSCOM N	387.00	385.40
SYNGENTA N	248.10	246.60
SYNTHES	119.90	122.00
UBS AG N	17.28	17.23
ZURICH FIN N	234.50	234.50

Frankfurt/Φρανκφούρτη (Σε ευρώ)

ADIDAS AG	41.71	41.61
ALLIANZ SE	86.49	87.10
BASF SE	44.61	44.84
BAY MOT WERKE	41.82	42.49
BAYER N AG	48.39	47.89
BEIERSDORF	42.75	42.72
COMMERZBANK	6.77	6.82
DAIMLER AG N	38.99	40.02
DEUTSCHE BANK	52.86	53.63
DEUTSCHE POST	13.30	13.50
DT BOERSE N	51.79	52.51
DT TELEKOM N	10.39	10.13
DT LUFTHANSA A	12.31	12.36
E.ON AG NA	23.12	23.08
FRESENIUS MEDI	43.45	42.87
HENKEL AG&CO V	38.64	38.72
HEIDELBERGCEME	34.66	35.70
K+S AG	41.14	41.99
INFINEON TECH	4.69	4.81
LINDE	92.04	92.14
MAN SE	67.76	69.00
METRO AG	39.92	40.53
MLP	7.73	7.79
MUENCH. RUECK	106.99	106.50
RWE AG	53.53	54.25
SAP AG	34.95	35.02
SIEMENS N	75.08	75.45
THYSSEN KRUPP	22.80	22.85
TUI N	7.60	7.70
VOLKSWAGEN AG	71.92	71.67

Amsterdam/Αμστερνταμ (Σε ευρώ)

AEGON	4.37	4.53
AHOLD KON	10.18	10.05
AKZO NOBEL	43.29	43.85
AIR FRANCE - K	10.81	10.79
ARCELORMITTAL	23.77	24.03
ASML HOLDING	22.10	22.36
BAM GROEP KON	3.68	3.78
BOSKALIS WESTM	30.88	30.94
CORIO	44.28	44.52
FUGRO	44.47	44.71
HEINEKEN	34.63	33.87
ING GROEP	7.25	7.40
KONINKLIJKE DS	35.84	35.82
KPN KON	10.90	10.82
PHILIPS KON	23.06	22.60
R.DUTCH SHELL	21.59	21.65
RANDSTAD	31.51	32.58
REED ELSEVIER	9.67	9.61
SBM OFFSHORE	12.57	12.68
TNT	20.86	21.00
TOMTOM N.V.	4.46	4.53
UNIBAIL RODAMC	146.00	147.25
UNILEVER CERT	21.34	21.13
WERELDHAVE	63.19	62.50
WOLTERS KLUWER	15.04	15.12

Milano/Μιλάνο (Σε ευρώ)

A2A SPA	1.13	1.14
ATLANTIA	14.94	15.01
AZIMUT HLDG	7.26	7.21
BANCO POPOLARE	4.71	4.71
BULGARI	5.82	5.87
CIR-COMP	1.39	1.41
ENEL	3.83	3.80
EXOR	14.89	14.82
ENI	16.05	16.06
FINMECCANICA	8.26	8.37
GENERALI ASS	15.00	15.06
GEOX	4.00	4.04
IMPREGILO	1.98	2.00
INTESA SANPAOL	2.39	2.42
LUXOTTICA	19.28	19.30
MEDIASET	4.85	4.80
MEDIOBANCA	6.73	6.73
MEDIOLANUM	3.14	3.18
PIRELLI & C	5.24	5.30
PARMALAT	1.84	1.83
RCS MEDIAGROUP	1.15	1.19
PRYSMIAN	13.08	13.12
SNAM RETE GAS	3.61	3.55
STMICROELEC.N.	5.93	5.98
TELECOM ITALIA	1.06	1.03
TENARIS	13.77	13.78
TERNA	3.20	3.13
UNICREDIT	2.00	2.02

Tokyo/Τόκιο (Σε γιέν)

AJINOMOTO	832	843
ASAHI BREWERIE	1572	1591
ASAHI KASEI	438	443
ASTELLAS PHARM	2863	2901
BANK OF YOKOHA	377	379
BRIDGESTONE CO	1532	1547
CANON INC	3575	3545
CASIO COMPUTER	607	607
CITIZEN HOLDIN	459	491
CLARION	168	168
CREDIT SAISON	1107	1116
DAIWA SEC GROU	360	366
FUJI HEAVY IND	455	446
FUJIFILM HOLDI	2660	2686
FUJITSU LTD	580	589
HINO MOTORS	376	375
HITACHI	347	353
HONDA MOTOR	2798	2779
IHI	154	155
ISUZU MOTORS	265	268
JPN STEEL WORK	774	789
KAWASAKI HVY I	213	221
KEIO	583	578
KOBE STEEL	180	183
KONICA MINOLTA	792	800
JTEKT	751	760
MITSUB UFJ FG	413	419
MITSUBISHI COR	1858	1873
MITSUBISHI ELE	721	725
MITSUBISHI MOT	113	112
NEC CORPORATIO	222	228
NIKON CORP	1495	1507
NIPPON EXPRESS	325	326
NISSAN MOTOR C	639	638
NOMURA HOLDING	497	508
NTT	3660	3710
OBAYASHI CORP	347	350
ODAKYU ELEC RA	796	796
OSAKA GAS	318	314
PIONEER	275	283
RICOH CO LTD	1116	1123
SANYO ELECTRIC	137	137
SECOM	3875	3895
SEVEN & I HLDG	2012	2035
SHARP CORP	868	873
SHIMIZU CORP	320	322
SHISEIDO	1882	1907
SONY CORP	2564	2606
SUMITOMO CORP	989	985
SUZUKI MOTOR	1695	1732
TAISEI CORP	177	177
TDK CORPORATIO	4620	4700
TOBU RAILWAY	490	492
TOKYO DOME COR	221	224
TOKYO ELEC PWR	2398	2384
TOKYO ELECTRON	4285	4335
TOKYO GAS	391	393
TOPY INDS LTD	190	194
TORAY INDUSTRI	459	453
TOSHIBA CORP	421	424
TOYOBO	145	146
TOYOTA MOTOR C	3030	3020
YAMAHA CORP	951	961
YAMATO HOLDING	1043	1050

Paris/Παρίσι (Σε ευρώ)

ACCOR	23.51	23.90
AIR LIQUIDE	85.42	84.93
ALSTOM	41.24	41.43
AXA	13.20	13.66
BNP PARIBAS	53.49	53.80
BOUYGUES	32.34	32.64
CAP GEMINI	35.38	35.52
CARREFOUR	35.70	35.63
CASINO GUICHAR	66.26	65.38
CREDIT AGRICOL	10.20	10.46
DANONE	43.28	42.54
DASSAULT SYSTE	47.88	48.01
EADS	18.16	17.86
EDF	33.44	33.62
ESSILOR INTERN	48.18	47.74
FRANCE TELECOM	16.35	16.09
L OREAL	78.50	78.82
L.V.M.H.	92.98	93.18
LAFARGE	38.28	38.51
LAGARDERE S.C.	27.97	28.12
MICHELIN	60.24	60.43
PERNOD RICARD	61.11	60.22
PEUGEOT	21.56	22.15
PPR	102.00	103.10
PUBLICIS GROUP	33.84	33.76
RENAULT	33.06	33.38
SAINT-GOBAIN	31.48	31.57
SANOFI-AVENTIS	45.48	45.45
SCHNEIDER ELEC	88.38	88.00
SOCIETE GENERA	42.33	43.18
SODEXO	46.80	46.23
STMICROELECTRO	5.92	5.97
TF1	11.77	11.90
THALES	26.00	26.14
TOTAL	39.18	39.06
VEOLIA ENVIRON	20.48	20.50

Madrid/Μαδρίτη (Σε ευρώ)

ABERTIS	12.93	13.00
ACCIONA SA	64.72	66.21
ACERINOX	12.69	12.97
ADOLFO DOMINGU	10.92	10.80
AGUAS BARNA A	0.00	19.77
AMPER	4.30	4.25
ANTENA 3 DE TV	5.54	5.67
BANESTO	7.30	7.37
BBVA 9.98	10.09	
BCO DE SABADEL	4.12	4.18
BEFESA	18.58	17.80
BK PASTOR	3.90	3.96
BK POPULAR	4.83	4.93
BODEGAS RIOJAN	0.00	7.35
CAMPOFRIO FOOD	7.43	7.42
CAT OCCIDENTE	13.45	13.65
CIE AUTOMOTIVE	3.40	3.42
CONS AUX FERR	326.05	328.15
DINAMIA CAP PR	8.66	8.73
DURO FELGUERA	8.90	8.75
EADS 18.01	17.85	
ELECNOR	9.94	9.96
ENAGAS	13.92	13.91
ENDESA	19.09	19.04
ERCROS	0.78	0.78
FUNESPANA	6.66	6.51
GAMESA	5.96	6.21
GAS NATURAL	12.43	12.55
IBERIA LIN AER	2.57	2.61
IBERPAPEL	11.40	11.40
INDO INTL	0.00	0.60
INMOB COLONIAL	0.09	0.09
JAZZTEL	2.69	2.72
MAPFRE	2.39	2.44
METROVACESA	7.51	7.72
MIQUEL Y COSTA	16.45	16.35
NATRA	2.03	2.03
NH HOTELES	2.82	2.89
PAP Y CART EUR	3.34	3.39
PESCANOVA	19.85	19.93
PRISA 1.92	1.93	
**SEE<BIOS.MC>	0.00	0.00
RED ELECTR COR	33.22	32.74
SACYR-VALLE	3.87	4.03
BANCO SANTANDE	9.70	9.72
SEDA BARCELONA	0.11	0.12
SOL MELIA	6.01	6.19
SOS CORP ALIME	1.72	1.71
SOTOGRANDE	0.00	2.70
TELEFONICA	17.53	17.41
TUBACEX	2.53	2.66
TUBOS REUNIDOS	1.95	2.00
UNIPAPEL	11.29	11.39
URBAS	0.08	0.08
VIDRALA	18.99	18.80
VINICOLA DEL N	0.00	14.30
ZARDOYA OTIS	11.94	11.94
ZELTIA	3.35	3.43

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

Δείκτης Εμπορευμάτων Reuters

Ωρα: 21.00

ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ

Σιτάρι (14), Βαμβάκι (13), Καφές (11), Μαλλί (11), Χαλκός (9), Ζάχαρη (7), Καουτσούκ (7), Αραβόσιτος (5), Ρύζι (4), Σόγια (3), Κρέας Βοδ, (3), Κακάο (3), Κασσίτερος (2), Φιστικέλαιο (2), Καρύδα ψίχα (2), Ψευδάργυρος (2), Μόλυβδος (1),

Brent DTD (Λονδίνο)

Σε δολάρια/βαρέλι
Ωρα: 21.00

Χρυσός (Λονδίνο)

Τιμή spot
Ωρα: 21.00

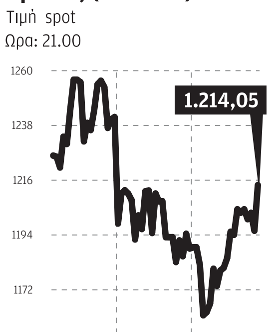

Ζάχαρη/Sugar

Λονδίνο 12/8/10 (σε δολ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Αύγουστος '10	583,10	574,00
Οκτώβριος '10	546,50	532,60

Νέα Υόρκη 12/8/10 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Οκτώβριος '10	18,84	18,26
Μάρτιος '11	18,34	17,92

Καφές/Coffee

Ρομπούστα Λονδ. 12/8/10 (σε δολ./τόν.)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Σεπτέμβριος '10	1.733	1.708
Δεκέμβριος '10	1.763	1.734

Νέα Υόρκη 12/8/10 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Σεπτέμβριος '10	175,65	170,60
Δεκέμβριος '10	177,55	172,35

Σιτάρι/Wheat

Σικάγο 12/8/10 (σε σεντς/μπούσελ) (70 ld)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Σεπτέμβριος '10	715	695
Δεκέμβριος '10	745	725

Λονδίνο 12/8/10 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Μάιος '10	106,75	106,25
Ιούλιος '10	–	108,00

Καλαμπόκι/Corn

Σικάγο 12/8/10 (σε σεντς ανά μπούσελ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Σεπτέμβριος '10	401	396
Δεκέμβριος '10	416	411

Βρώμη/Oats

Σικάγο 12/8/10 (σε σεντς ανά μπούσελ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Σεπτέμβριος '10	271	269
Δεκέμβριος '10	284	282

Σόγια/Soybeans

Σικάγο 12/8/10 (σε σεντς ανά μπούσελ)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Σεπτέμβριος '10	514	513
Δεκέμβριος '10	511	510

Χυμός πορτοκαλιού (Orange Juice)

Νέα Υόρκη 12/8/10 (σεντς/lb)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Σεπτέμβριος '10	136,60	138,05
Νοέμβριος '10	139,10	139,95

Βαμβάκι/Cotton

Νέα Υόρκη 12/8/10 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Οκτώβριος '11	85,50	84,22
Δεκέμβριος '10	82,86	80,90

Κακάο/Cocoa

Λονδίνο 12/8/10 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Ιούλιος '10	–	2.732
Σεπτέμβριος '10	2.120	2.106

Νέα Υόρκη 12/8/10 (σε δολ. ο τόνος)

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Σεπτέμβριος '10	2.880	2.841
Δεκέμβριος '10	2.909	2.864

Μαλλί/Wool

Αυστραλία 12/8/10 (σε σεντς το kg)

	Κλείσ.	Προηγ.
Σίδνεϊ	–	–
Μελβούρνη	–	–

Bradford Αγγλ. 12/8/10 (σε πένες το kg)

Μερινός		Crossbred	
70s Super	468	58s Super	308
66s Super	490	58s Blended	264
64s Super	390	56s Super	274
64s Blended	372	54s Carded	257

Βαμβάκι/Cotton

Κίνα 12/8/10 (σε lots to kg)

	Κλείσ.	Προηγ.
Σεπτ. '10	18.590,00	18.595,00
Νοέμ. '10	17.035,00	17.025,00

Πετρέλαιο/Oil

Λονδίνο 12/8/10 (σε δολ. / βαρέλι, FOB)
15.00 GMT

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
BRENT (DTD)	76,98	78,47
Ιούλιος '10	–	76,20

Νέα Υόρκη 12/8/10
(σε δολ. το βαρέλι, FOB) 15.00 GMT

LIGHT CRUDE

	Πριν το κλείσ.	Προηγ.
Σεπτέμβριος '10	76,48	78,02
Οκτώβριος '10	76,88	78,49
Νοέμβριος '10	77,47	79,13
Δεκέμβριος '10	78,05	79,78
Ιανουάριος '11	78,61	80,36
Φεβρουάριος '11	79,30	80,87

Οι αναγραφόμενες τιμές είναι της 6ης μ.μ.

ΑΓΟΡΑ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

BULLION MARKETS

Χρυσός/Gold (σε δολάρια ανά ουγγιά)		Πλατίνα/Platinum (σε δολάρια ανά ουγγιά)	
SPOT	1.213,45	SPOT	1.522,85
Προηγούμενο	1.197,00	Προηγούμενο	1.546,00

Αργυρος/Silver (σε σεντς ανά ουγγιά)		Παλλάδιο/Palladium (σε δολάρια ανά ουγγιά)	
SPOT	1.803,00	SPOT	469,90
Προηγούμενο	1.784,00	Προηγούμενο	477,00

ΒΑΣΙΚΑ/LONDON METAL EXCHANGE
(σε δολάρια ο τόνος)

Χαλκός/Copper		Αλουμίνιο/Aluminium	
Μετρητοίς	7.178,00	Μετρητοίς	2.131,00
3 μηνών	7.198,00	3 μηνών	2.137,00
Μόλυβδος/Lead		**Νικέλιο/Nikel**	
Μετρητοίς	2.026,00	Μετρητοίς	21.025,00
3 μηνών	2.060,00	3 μηνών	21.100,00
Ψευδάργυρος/Zinc		**Κασσίτερος/Tin**	
Μετρητοίς	2.009,50	Μετρητοίς	20.200,00
3 μηνών	2.039,00	3 μηνών	20.000,00

STRATEGIC METALS
(Τιμή BID σε δολ. ΗΠΑ αποθηκευμένα στο Ρότερνταμ)

Antimony (99,6%) a tonne	9.150
Arsenic a LB	0,65
Bismuth a LB	8,00
Cadmium (99,99%) a LB	1,85
Chrome Fe HC a LB	1,10
Cobalt (99,8%) a LB	18,25
Indium a Kilo	540
Iridium a troy ounce	710
Magnesium (99,9%) a tonne	2.950
Maganese Elect (99,7%) a tonne	2.775
Molyb Fe 65 Western	37,00
Molyb Mo 3 Western	15,00
Rhodium a troy ounce	2.050
Ruthenium a troy ounce	180
Selenium a LB	38
Silicon metal lumps a tonne	2.400
Tantalite a LB	67
Titanium (8,00%) a Kilo	7
Vanadium Fe 80 (T2)	27
Vanadium Pentox	6,70

Οι αναγραφόμενες τιμές είναι της 6ης μ.μ.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ (SPOT) ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

		ΗΠΑ		ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ		ΙΑΠΩΝΙΑ		ΑΓΓΛΙΑ	
		Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση
ΑΝΑ ΔΟΛΑΡΙΟ	SPOT			0.7798	0.7802	85.43	85.48	0.6411	0.6413
	1 μήνας			0	0	-0.03	-0.02	0.0001	0.0001
	3 μήνες			0.0002	0.0002	-0.08	-0.07	0.0003	0.0003
	6 μήνες			0.0006	0.0006	-0.18	-0.17	0.0006	0.0006
	12 μήνες			0.001	0.0011	-0.43	-0.41	0.001	0.0014
ΑΝΑ ΕΥΡΩ	SPOT	1.2818	1.2823			109.5	109.61	0.8218	0.8224
	1 μήνας	-0.0001	-0.0001			-0.04	-0.03	0.0001	0.0001
	3 μήνες	-0.0004	-0.0004			-0.13	-0.12	0.0001	0.0002
	6 μήνες	-0.001	-0.0009			-0.31	-0.29	0.0001	0.0002
	12 μήνες	-0.0018	-0.0016			-0.7	-0.66	0.0001	0.0008
ΑΝΑ 100 ΓΙΕΝ	SPOT	1.1699	1.1705	0.9123	0.9132			0.75	0.7507
	1 μήνας	0.0003	0.0004	0.0003	0.0003			0.0003	0.0004
	3 μήνες	0.001	0.0011	0.001	0.0011			0.001	0.0011
	6 μήνες	0.0023	0.0025	0.0024	0.0026			0.0022	0.0023
	12 μήνες	0.0056	0.0059	0.0055	0.0059			0.0048	0.0055
ΑΝΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	SPOT	1.5593	1.5598	1.216	1.2169	133.21	133.33		
	1 μήνας	-0.0003	-0.0003	-0.0001	-0.0001	-0.06	-0.05		
	3 μήνες	-0.0008	-0.0007	-0.0003	-0.0002	-0.19	-0.18		
	6 μήνες	-0.0016	-0.0015	-0.0003	-0.0002	-0.41	-0.38		
	12 μήνες	-0.0035	-0.0025	-0.0012	-0.0002	-0.96	-0.84		

Η τιμή spot είναι η τιμή που είχε το νόμισμα χθες στις 17.00 ώρα Ελλάδος. Πηγή: HSBC Bank plc
Για να υπολογισθούν οι προθεσμιακές τιμές για 1 μήνα, 3 μήνες και 12 μήνες, προσθέτουμε [ή αφαιρούμε αν έχει αρνητικό πρόσημο (-)] στις τιμές spot τα αντίστοιχα ψηφία.

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δολάριο ΗΠΑ	1,2790	1,2839	1,2840
Κορόνα Δανίας	7,4507	7,4492	7,4518
Λίρα Αγγλίας-Σκωτίας-Β. Ιρλ.	0,8206	0,8238	0,8241
Κορόνα Σουηδίας	9,4780	9,4503	9,4654
Γιεν Ιαπωνίας (100)	109,50	110,31	110,39
Φράγκο Ελβετίας	1,3492	1,3496	1,3511
Κορόνα Νορβηγίας	7,9645	7,9159	7,9287
Δολάριο Καναδά	1,3398	1,3428	1,3438
Δολάριο Αυστραλίας	1,4321	1,4332	1,4343

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δηνάριο Ιορδανίας	0,9084	0,9111
Φιορίνι Ουγγαρίας	280,49	280,79
Δηνάριο Μπαχρέιν	0,4839	0,4842
Δολάριο Νέας Ζηλανδίας	1,8105	1,8119
Δολάριο Σιγκαπούρης	1,7485	1,7493
Δολάριο Χονγκ-Κονγκ	9,9731	9,9757
Κορόνα Ισλανδίας	153,000	153,960
Λίρα Αιγύπτου	7,3131	7,3225
Λίρα Γιβραλτάρ	0,8200	0,8198
Λίρα Συρίας	59,958	60,101
Λίρα Τουρκίας	1,9470	1,9485
Ντιρχάμ Ην. Αραβ. Εμιράτων	4,7155	4,7175
Ραντ Νοτίου Αφρικής	9,3546	9,3953
Ριάλ Κατάρ	4,6728	4,6746
Ριάλ Ομάν	0,4943	0,4944
Ριάλ Σαουδικής Αραβίας	4,8146	4,8160
Σεκέλ ή Σεκαλίμ Ισραήλ	4,8737	4,8825
Κορόνα Τσεχίας	24,818	24,833

ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ

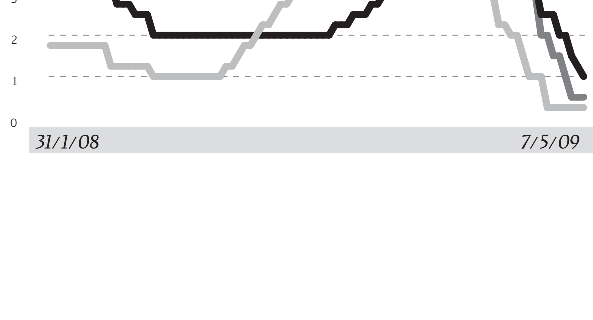

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΔΟΛΑΡΙΟΥ

ΕΥΡΩ	0,7789
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	5,7996
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤ.-Β.ΙΡΛ.	0,6418
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	7,3568
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	85,94
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0509
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	6,1668
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,0457
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,1163

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

Ισχύει από 1/8/2010 έως 11/8/2010

Δολαριο ΗΠΑ	1,2817	Κορονα Δανιας	7,4519
Λιρα Αγγλιας-Σκωτιας-Β. Ιρλ.	0,8395	Κορονα Σουηδιας	9,4595

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

Αγορά: Παλαιάς κοπής (Βικτωρίας, Εδουάρδου, Γεωργίου) **211,28 ευρώ.** Παλαιάς κοπής (Ελισάβετ 1973 και προγενέστερα) **211,28 ευρώ.** Νέας κοπής (Ελισάβετ 1974 και μεταγενέστερα) **211,28 ευρώ.**
Πώληση: Ελισάβετ νέας κοπής **255,08 ευρώ.**

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΕΥΡΩ

ΔΟΛΑΡΙΟ

1,2790 δολ. (ΠΡΟΗΓ. 1,3016 δολ.)

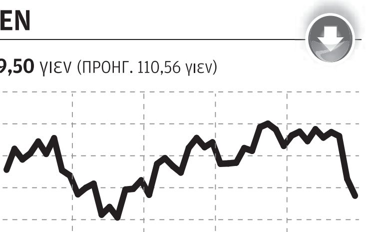

ΣΤΕΡΛΙΝΑ

0,8206 στερλ. (ΠΡΟΗΓ. 0,8278 στερλ.)

ΓΙΕΝ

109,50 γιεν (ΠΡΟΗΓ. 110,56 γιεν)

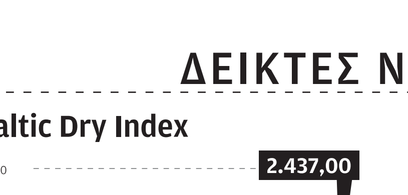

ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ

1,3492 φράγκα (ΠΡΟΗΓ. 1,3695 φράγκα)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Baltic Dry Index

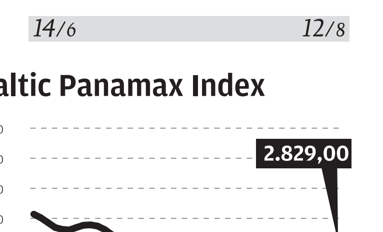

Baltic Capesize Index

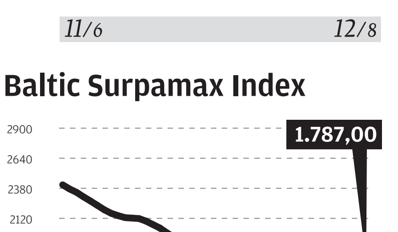

Baltic Panamax Index

Baltic Surpamax Index

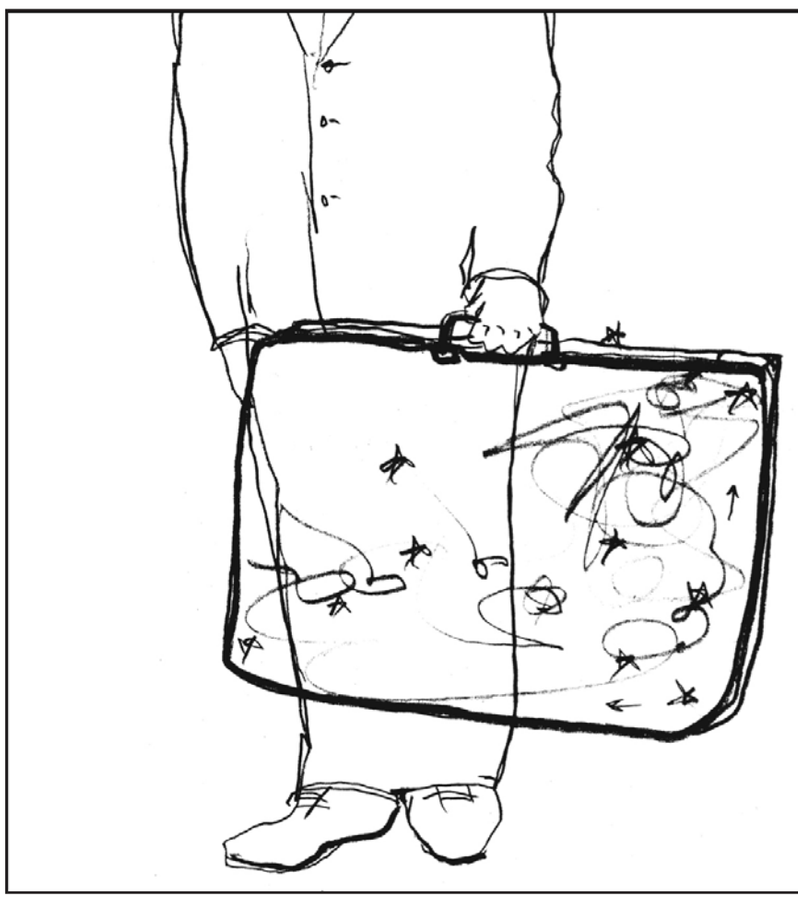

Τα «μαζέψαμε» και φεύγουμε.

9 - 20 Αυγούστου, επιτέλους διακοπές!

Όλο λέγαμε, «Leo» ακόμη και θα έρθουν οι καλοκαιρινές διακοπές.
Και να που ήρθαν. Ετοιμαστήκαμε λοιπόν και πάμε για να «μαζέψουμε» ενέργεια για περισσότερες κι ακόμη πιο δημιουργικές ιδέες.
Καλές μας διακοπές!

Innovation / Leo Burnett

Starcom CYPRUS

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ
πιάνουν τα βουνά και τα παράλια!
Κλειστά 9-22 Αυγούστου
SPOT JWT

PARTNERS | Y&R

PARTNERS think green

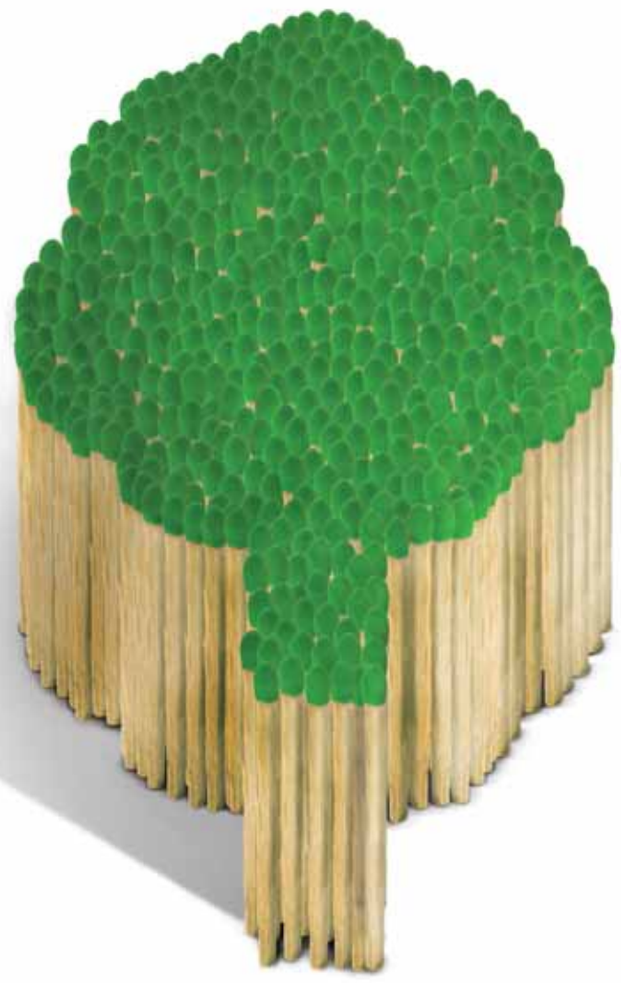

Ένα μόνο σπίρτο θα κάνει τη ζημιά. Μην γίνεις εσύ αυτό.
Η μόνη προστασία που έχει η φύση είσαι εσύ.

www.partnersyr.com | email: partners@partners-yr.com.cy
Κωστάκη Παντελίδη 6, Λευκωσία | τηλ.: 22 208300 | φαξ: 22 208333

pr: partners: ltd

Σχέσεις μεγάλες, δύσκολες, πετυχημένες, αξέχαστες, διάσημες, μοναδικές, **δημόσιες...** και επιτέλους καλοκαιρινές.

Κωστάκη Παντελίδη 6, 1010 Λευκωσία • Τηλ +357 22 208 400 • Φαξ +357 22 208 444 • e-mail: pr@prpartners.com.cy

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Real Estate
ΣΑΒΒΑΤΟ 14 - ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2010

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΑΝΔΡΕΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ**

Γεωθερμική ενέργεια

Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, η έννοια της εξοικονόμησης έχει γίνει τρόπος ζωής για πολλούς από εμάς, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτηρίων είναι ένας από τους απλούστερους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας.

Μέρος μίας ποιοτικής κατασκευής πρέπει να είναι η σχεδίαση με ενεργειακά κριτήρια. Η κατασκευή με εξειδικευμένα θερμομονωτικά υλικά σε όλο το φάσμα εργασιών σε μία οικοδομή έχει ως αποτέλεσμα τη μέγιστη ενεργειακή απόδοση των κτηρίων.

Επιπρόσθετα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που να μειώνουν την ανάγκη χρήσης ενέργειας είτε αυτή είναι ηλεκτρική είτε γίνεται με χρήση ορυκτών καυσίμων. Η γεωθερμία είναι μία ήπια εναλλακτική ανανεώσιμη πηγή ενέργειας άκρως φιλική προς το περιβάλλον, με κύριο σκοπό στην οικοδομική βιομηχανία τη θέρμανση ή ψύξη των χώρων ενός υποστατικού, αξιοποιώντας τη σταθερή θερμοκρασία του υπεδάφους.

Η γεωθερμία ως ιδέα, δηλαδή το θάψιμο σωλήνας ή ο γεωεναλλάκτης, για να συλλέξει τη θερμική ενέργεια, ξεκίνησε τη δεκαετία του '40. Η πρόοδος της τεχνολογίας, τα νέα μοντέλα αντλιών θερμότητας και τα ανθεκτικότερα υλικά σωλήνων έχουν συνδυαστεί και κάνουν τις γεωθερμικές αντλίες θερμότητας το πιο αποδοτικό σύστημα θέρμανσης και ψύξης. Οι θερμοκρασίες του αέρα κατά τη διάρκεια του έτους, αναλόγως εποχής, μεταβάλλονται, ενώ οι θερμοκρασίες του υπεδάφους, σε βάθος μεγαλύτερο των τριών μέτρων κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, παραμένουν σχετικά σταθερές, ανεξαρτήτως εξωτερικών καιρικών συνθηκών. Το γεωθερμικό σύστημα αποτελείται από τρία κύρια μέρη, τον εναλλάκτη θερμότητας νερού, την αντλία θερμότητας και το εσωτερικό σύστημα διανομής της θερμότητας στο κτήριο. Το νερό τον χειμώνα, όντας πιο κρύο από τη θερμοκρασία του υπεδάφους, απορροφά την αποθηκευμένη θερμότητα της γης και τη φέρνει στο εσωτερικό του κτηρίου. Η αντλία θερμότητας εντός του κτηρίου χρησιμοποιεί τη θερμότητα, αντλώντας την σε μια υψηλότερη θερμοκρασία και τη διανέμει στο κτήριο μέσω του συστήματος διανομής της θερμότητας. Το καλοκαίρι το σύστημα αντιστρέφεται, το νερό στον γεωεναλλάκτη απελευθερώνει τη θερμότητα από το κτήριο, μεταφέροντάς τη μέσω του κυκλώματος του γεωεναλλάκτη και την αποθέτει στη γη που είναι πιο δροσερή. Σημαντικό είναι επίσης να αναφέρουμε ότι με τη μέθοδο της γεωθερμίας υπάρχει η δυνατότητα ταυτόχρονης παραγωγής και ζεστού νερού χρήσης, ενώ οι ανάγκες συντήρησης και αντικατάστασης εξοπλισμού είναι μικρές.

Τη διαφορά θερμοκρασίας μεταξύ του εξωτερικού αέρα του περιβάλλοντος και του υπεδάφους εκμεταλλευόμαστε με τη χρήση γεωθερμικού συστήματος, για να ψύξουμε ή να θερμάνουμε το κτήριο και να μειώσουμε την εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύ, ώστε να εξοικονομήσουμε ενέργεια.

Ο κ. Ανδρέας Φιλίππου είναι εμπορικός διευθυντής της Tofarco.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Η λεωφόρος Λεμεσού θα είναι έτοιμη να εξυπηρετήσει κανονικά τις ανάγκες της τροχαίας κίνησης από τις 23 Αυγούστου κι έπειτα.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Η τρίτη λωρίδα στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού, με κατεύθυνση προς το κέντρο της πρωτεύουσας, θα ολοκληρωθεί έως τον ερχόμενο Ιανουάριο του 2011.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Το μεγαλεπήβολο έργο της ανακατασκευής της λεωφόρου Αρχαγγέλου πρόκειται να αποπερατωθεί έως τον Μάρτιο του 2011.

Εργοτάξιο η Λευκωσία τον Αύγουστο

Οι εργοληπτικές εταιρείες συνεχίζουν αδιάκοπα τα έργα, εκμεταλλευόμενοι την έξοδο του κοινού

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΚΩΣΤΟΥΡΗ**

Η περίοδος των διακοπών του Αυγούστου, σε συνδυασμό με την ανάγκη να προχωρήσουν τα έργα που έχουν προγραμματιστεί στην πρωτεύουσα, οδήγησε τις εργοληπτικές εταιρείες (μεταξύ αυτών και το Τμήμα Δημοσίων Έργων) να προχωρήσουν τις εργασίες τους, προκειμένου να αποφευχθεί η κυκλοφοριακή συμφόρηση, όταν το κοινό θα επιστρέψει στην πόλη. Έργα που προκαλούσαν πονοκέφαλο στους ιθύνοντες των εταιρειών για το πότε θα διεκπεραιώνονταν, χωρίς να προκαλέσουν μεγάλα προβλήματα στους χρήστες των κεντρικών οδικών αρτηριών, φαίνεται να ξεπερνιούνται με σωστό προγραμματισμό και εκμετάλλευση της περιόδου των διακοπών. Έτσι, σήμερα μοιάζει με μεγάλο εργοτάξιο η Λευκωσία, στην οποία είναι ανοικτά και σε εξέλιξη μεγάλα οδικά και όχι μόνον έργα.

Οδικά έργα

Αυτή τη στιγμή υλοποιούνται τρία μεγάλα οδικά έργα, τα οποία θα δώσουν πνοή στην κυκλοφοριακή ασφυξία της πρωτεύουσας. Συγκεκριμένα, εν εξελίξει βρίσκεται η κατασκευή των τριών λωρίδων από τα Φώτα Καλησπέρα έως και την έξοδο Αλάμπρας, στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού. Το εν λόγω έργο θα πραγματοποιηθεί σε δύο φάσεις, αφού πρώτα θα δημιουργηθεί η τρίτη λωρίδα με κατεύθυνση προς τη Λευκωσία, ενώ σε μεταγενέστερο στάδιο θα υλοποιηθεί η λωρίδα με κατεύθυνση προς τη Λεμεσό. Η τρίτη λωρίδα που κατασκευάζεται τώρα θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του ερχόμενου έτους, ενώ τα έργα για τη λωρίδα που οδηγεί εκτός Λευκωσίας θα αρχίσει να υλοποιείται εντός του 2011 και αναμένεται να ολοκληρωθεί έως τον Φεβρουάριο του 2012. Το έργο αυτό αναμένεται να βοηθήσει σημαντικά το μεγάλο πρόβλημα κυκλοφοριακής συμφόρησης που παρατηρείται κάθε πρωί – κυρίως – στην είσοδο της Λευκωσίας. Έργο σχετικό με τη διαπλάτυνση μέρους του αυτοκινητοδρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού είναι και ο κόμβος στο ΓΣΠ, που είναι επίσης σε εξέλιξη.

Ο συγκεκριμένος κόμβος θα δημιουργήσει ανισόπεδη ένωση του αυτοκινητοδρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού με υφιστάμενες εξόδους, αλλά και οδικές αρτηρίες που δημιουργούνται. Αυτό το έργο έχει σκοπό την εξυπηρέτηση διπλού στόχου: (α) την απάμβλυνση του κυκλοφοριακού προβλήματος, όταν διεξάγονται αγώνες στο στάδιο ΓΣΠ και (β) τη διοχέτευση σ' αυτές τις εξόδους μέρους της τροχαίας κίνησης κατά τις πρωινές ώρες, κατά τις οποίες δημιουργείται μεγάλη συμφόρηση στην είσοδο της Λευκωσίας. Ο κόμβος του ΓΣΠ θα ολοκληρωθεί έως την άνοιξη του 2012, ενώ σημειώνεται πως το εν λόγω έργο δύναται να επεκταθεί και να ενωθεί με το οδικό δίκτυο της Λακατάμιας, δίνοντας περισσότερες λύσεις σε έναν από τους μεγαλύτερους δήμους της Κύπρου για έξοδο προς τον αυτοκινητόδρομο.

Την ίδια στιγμή, στην άλλη πλευρά της Λευκωσίας (Έγκωμη και περιοχή Αρχαγγέλου) κατασκευάζεται ένα από τα μεγαλύτερα οδικά έργα που έγιναν στην πρωτεύουσα. Συγκεκριμένα, οι εργασίες που διεξάγονται εδώ και μήνες στη λεωφόρο Αρχαγγέλου (από τα φώτα τροχαίας K-Cineplex έως και το σταυροδρόμι που βρίσκονται οι πρεσβείες) θα δώσουν νέα πνοή, με την ολοκλήρωσή τους, στο δυτικό κομμάτι της πόλης, αφού διοχετεύεται εκεί μεγάλο μέρος της τροχαίας κίνησης καθημερινά. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη οδική αρτηρία εξυπηρετεί σε μεγάλο βαθμό άτομα που εργάζονται στο κέντρο της πόλης και προέρχονται από περιοχές όπως η Κοκκινοτριμιθιά ή και πιο απομακρυσμένα χωριά της περιφέρειας της ημιορεινής και ορεινής Λευκωσίας. Το έργο προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη Μαρτίου του επόμενου έτους και αυτό περιλαμβάνει δύο λωρίδες που οδηγούν εκτός Λευκωσίας, τρεις εντός της πόλης (η μία λωρίδα θα προσφέρεται για χρήση από λεωφορεία), ενώ μαζί δημιουργούνται πεζόδρομοι και ποδηλατόδρομοι.

Έργα υποδομής

Αυτές τις ημέρες η λεωφόρος Λεμεσού χρησιμοποιείται κατά το ήμισυ, αφού στη μία της πλευρά εκτελούνται έργα για το αποχετευτικό σύστημα της πόλης. Από τις 7 του Αυγούστου έως και τις 17 του μήνα θα πραγματοποιούνται τα έργα στη μία πλευρά (δύο λωρίδων) της εν λόγω λεωφόρου, με την κίνηση να διοχετεύεται στις δύο λωρίδες που απομένουν για αμφίδρομη κίνηση. Σημειώνεται πως από τις 17 έως και τις 23 Αυγούστου θα πραγματοποιηθούν τα έργα στις άλλες δύο λωρίδες κι έτσι η λεωφόρος Λεμεσού θα είναι έτοιμη να εξυπηρετήσει τις αυξημένες ανάγκες τροχαίας κίνησης από το τέλος του μήνα και έπειτα. Το συγκεκριμένο έργο εκτελείται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων και για αυτό τα συνεργεία αποπεράτωσής του εργάζονται και κατά τις βραδινές ώρες. Σημειώνεται, παράλληλα, πως από το φθινόπωρο θα ανοίξουν και νέα «μέτωπα» στο οδικό δίκτυο της Λευκωσίας, αφού έργα αναβάθμισης θα αρχίσουν στη λεωφόρο Προδρόμου στον Στρόβολο.

Ανοδικά Αθήνα και Θεσσαλονίκη στην αγορά γραφείων

Σε σύνολο 55 αγορών, στις 17 οι αποδόσεις σημείωσαν πτώση, ενώ σε 34 παρέμειναν σταθερές

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Στην κορυφή της λίστας των αγορών γραφείων με τη μεγαλύτερη άνοδο των αποδόσεων στην Ευρώπη βρέθηκαν κατά το δεύτερο τρίμηνο η Θεσσαλονίκη και η Αθήνα. Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση της CB Richard Ellis, οι αποδόσεις γραφείων στη συμπρωτεύουσα ενισχύθηκαν κατά 50 μονάδες βάσης στο 8%, ενώ η αντίστοιχη άνοδος στην

Τα ενοίκια ενισχύθηκαν 1,7% κατά μέσον όρο, σε σύγκριση με πέρυσι

Αθήνα ήταν της τάξεως των 25 μονάδων σε 6,75%. Οι δύο ελληνικές πόλεις είναι από τις ελάχιστες όπου οι αποδόσεις ενισχύθηκαν, καθώς σε σύνολο 55 αγορών, στις 17 οι αποδόσεις γραφείων σημείωσαν πτώση, ενώ σε 34 οι αποδόσεις παρέμειναν σταθερές. Οσον αφορά τα ενοίκια, αυτά ενισχύθηκαν κατά 1,7% κατά μέσον όρο, σε σύγκριση με τα τέλη του 2009, αν και στις περισσότερες από τις μεγαλύτερες αγορές, τα ενοίκια παρέμειναν σταθερά. Από τους «κερδισμένους» ήταν και το Σίτι του Λονδίνου και το Παρίσι. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις καταγράφονται στο Οσλο της Νορβηγίας με 6,6% σε 402 ευρώ/τ. μ. ετησίως, ενώ ακολούθησε το Λονδίνο (Σίτι) με άνοδο κατά 6,3% σε 657 ευρώ/τ. μ. ετησίως. Η μεγαλύτερη πτώση ήταν στο Ντουμπάι με 7,5% σε 886 ευρώ/τ. μ.

Οπως ανέφερε ο κ. Ρίτσαρντ Χόλμπερτον, επικεφαλής ερευνών για την περιοχή ΕΜΕΑ (Ευρώπη, Μέση Ανατολή, Αφρική) για λογαριασμό της CB Richard Ellis, «η βραχυπρόθεσμη αβεβαιότητα για τις προοπτικές της οικονομίας εξακολουθεί να περιορίζει τη ζήτηση από τους ενοικιαστές, με αποτέλεσμα να καταγράφεται μικρός αριθμός συμφωνιών, αν και υπάρχουν σημάδια βελτίωσης στις αγορές του Λονδίνου και του Παρισιού. Θα χρειαστεί σαφής καλυτέρευση του οικονομικού κλίματος για να εξαπλωθεί η ανοδική τάση των ενοικίων», κατέληξε ο κ. Χόλμπερτον.

Οι αποδόσεις των γραφείων στη Θεσσαλονίκη ενισχύθηκαν κατά 50 μονάδες βάσης στο 8%, ενώ η αντίστοιχη άνοδος στην Αθήνα ήταν της τάξεων των 25 μονάδων, σε 6,75%.

Πρόσωπα ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Πέντε νέα εμπορικά κέντρα απέκτησε η Βουλγαρία

Η συνολική επιφάνεια των νέων κέντρων ανέρχεται σε 452.000 τ.μ.

Πέντε νέα εμπορικά κέντρα άνοιξαν τις πύλες τους στο καταναλωτικό κοινό της Βουλγαρίας κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, με αποτέλεσμα η διαθέσιμη επιφάνεια σύγχρονων εμπορικών χώρων της γείτονος, να διπλασιαστεί. Πλέον, προσφέρονται 452.000 τ.μ. συνολικής επιφάνειας. Δύο από τα νέα κέντρα βρίσκονται στην πρωτεύουσα Σόφια (The Mall και Serdika Center), έχοντας καλύψει το 90% της εκμισθώσιμης επιφάνειάς τους. Ωστόσο, δεν είναι όλα ρόδινα για τους καταστηματάρχες, μιας και η τάση που επικρατεί για μειωμένη ιδιωτική κατανάλωση και ο έντονος ανταγωνισμός, αυξάνουν τις προκλήσεις για τις εμπορικές αλυσίδες.

Προς λύση το αδιέξοδο για το γήπεδο του Παναθηναϊκού

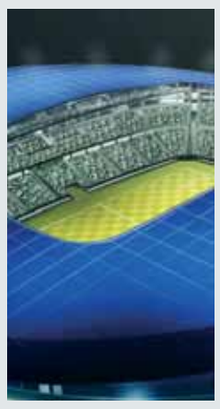

Απομένουν οι τελικές διεργασίες για τις απαραίτητες άδειες που αφορούν το εμπορικό κέντρο πλάι στο νέο γήπεδο του Παναθηναϊκού.

«Ξεμπλέκεται το κουβάρι» της διπλής ανάπλασης Βοτανικού - Λεωφόρου Αλεξάνδρας, μετά και τη θετική απάντηση της ΠΑΕ και του Ερασιτέχνη Παναθηναϊκού στη νομοθετική ρύθμιση που έχει ετοιμάσει το υπ. Περιβάλλοντος της Ελλάδας. Οι ιθύνοντες της ομάδας έλαβαν τις ζητούμενες εγγυήσεις, τόσο από την πλευρά της εταιρείας «Μπ. Βωβός» όσο και του Δήμου Αθηναίων, σχετικά με ζητήματα που αφορούν τις θέσεις στάθμευσης και τους εμπορικούς χώρους του ΠΑΟ, αλλά και τη δέσμευση της κ. Μπιρμπίλη ότι δεν θα κατεδαφιστούν οι εγκαταστάσεις του Ερασιτέχνη στη Λ. Αλεξάνδρας πριν από την έκδοση της νέας άδειας του γηπέδου. Έτσι, απομένει η κατάθεση και η ψήφιση από τη Βουλή της νέας ρύθμισης, που θα ανάψει το «πράσινο φως» στη «Μπ. Βωβός» για την έκδοση νέας οικοδομικής άδειας για το ημιτελές εμπορικό της κέντρο.

Αύξηση αγοραπωλησιών καταστημάτων στη Βρετανία

Αγοραπωλησίες ακινήτων ύψους 4,42 δισ. ευρώ κατέγραψε κατά το πρώτο εξάμηνο ο κλάδος των εμπορικών καταστημάτων της Μεγάλης Βρετανίας, σύμφωνα με σχετική έκθεση. Πρόκειται για μια αύξηση της τάξεως του 15% συγκριτικά με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Κινητήριος μοχλός της εξέλιξης αυτής ήταν οι αγοραστές από το εξωτερικό, οι οποίοι αναζητούν καλής ποιότητας εμπορικά ακίνητα στη χώρα και κυρίως στο κεντρικό Λονδίνο. Μεταξύ των κινήσεων που ξεχώρισαν ήταν η απόκτηση του Park Place, ενός συγκροτήματος μεικτών χρήσεων στην οδό Οξφορντ του κεντρικού Λονδίνου. Αγοραστής του ακινήτου της Land Securities αντί 250 εκατ. στερλινών (περίπου 300 εκατ. ευρώ) ήταν το κρατικό επενδυτικό κεφάλαιο του Κατάρ. Αντίστοιχα, ο τζίρος των πωλήσεων εμπορικών κέντρων άγγιξε το 1,33 δισ. ευρώ – περιλαμβάνονται πάνω από 20 αγοραπωλησίες, έναντι των 24 που σημειώθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2009. Η μεγαλύτερη εξαγορά αφορούσε την απόκτηση από τη Mayer Bergman του 50% του εμπορικού κέντρου Bentall Shopping Center στην περιοχή του Σάρεϊ αντί 156 εκατ. ευρώ. Βέβαια, αν και η ζήτηση από τους επενδυτές παραμένει σε υψηλά επίπεδα, σταδιακά οι επιλογές λιγοστεύουν. Ως εκ τούτου, οι ενδιαφερόμενοι εξετάζουν με μεγάλη προσοχή τις προσφερόμενες τιμές και την ποιότητα που προσφέρει το εκάστοτε ακίνητο, καθώς οι ευκαιρίες έχουν μειωθεί.

Ο τζίρος των πωλήσεων εμπορικών κέντρων άγγιξε το 1,33 δισ. ευρώ.

Στο 23% οι χρεοκοπίες στην Ισπανία

Καταστροφική ήταν η διετία 2008 - 2009 για τους κατασκευαστές κατοικιών και λοιπών ακινήτων στην Ισπανία, καθώς, σύμφωνα με στοιχεία σχετικής έκθεσης (Fundacin Colegio Libre de Emeritos Universitarios), 170.000 εταιρείες του κλάδου ή το 23% του συνόλου οδηγήθηκαν εκτός αγοράς χρεοκοπώντας. Μάλιστα, οι περισσότερες εξ αυτών (108.000 ή το 64% όσων έβαλαν «λουκέτο») διέκοψαν τη λειτουργία τους κατά το 2009. Οπως συμβαίνει και στην ελληνική αγορά, έτσι και στην Ισπανία, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων είναι μικρομεσαίες, απασχολώντας λίγους υπαλλήλους. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ερευνητών, δεν υπάρχουν ενδείξεις για ανακοπή του φαινομένου, καθώς δεν προβλέπεται ανάκαμψη της αγοράς ακινήτων στην Ισπανία τουλάχιστον έως τα τέλη του έτους. Η οικονομική κρίση στη χώρα της Ιβηρικής Χερσονήσου έχει πλήξει καίρια τον κλάδο των ακινήτων, ο οποίος είχε αντιμετωπίσει έντονους τριγμούς ήδη από τις αρχές του 2008, ξεκινώντας από την πτώση της ζήτησης εξοχικών κατοικιών από ξένους αγοραστές.